

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ  
И  
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

СРПСКИ  
ДИЈАЛЕКТОЛОШКИ  
ЗБОРНИК

LI

РАСПРАВЕ И ГРАЂА

Уређивачки одбор

*Др Недељко Богдановић, др Милан Драгичевић, др Александар Младеновић,  
др Мирослав Николић, др Драгољуб Пејровић,  
др Асим Пецо, др Слободан Реметић, др Драго Ђујић*

Главни уредник

АЛЕКСАНДАР МЛАДЕНОВИЋ

БЕОГРАД  
2004

Секретар часописа  
др Никола Рамић

У финансирању ове књиге учествовало је  
Министарство за науку, технологије и развој Републике Србије

Издају  
Српска академија наука и уметности, Београд, Кнез-Михаилова 35  
и  
Институт за српски језик САНУ, Београд, Туре Јакшића 9

---

Израда програма и компјутерска припрема за штампу првога рада у књизи:

Давор Палчић  
*palcic@eunet.yu*,  
а другога рада:  
Ненад Богдановић

Штампа:  
ЧИГОЈА ШТАМПА  
Београд, Студентски трг 13  
*chigoja@eunet.yu*  
*www.chigoja.co.yu*

CIP — Каталогизација у публикацији  
Народна библиотека Србије, Београд

80

СРПСКИ дијалектолошки зборник — Recueil de dialectologie serbe / главни уредник Александар Младеновић. — 1905, књ. 1-. — Београд : Српска академија наука и уметности : Институт за српски језик САНУ, 1905 — (Београд : Чигоја). — 24 cm.

Годишње

ISSN 0353-8257 = Српски дијалектолошки зборник

COBISS.SR-ID 18167554

## САДРЖАЈ

	Стр.
Светозар Гаговић: Из лексике Пиве (село Безује) . . . . .	1—312
Властимир Јовановић: Речник села Каменице код Ниша . . .	313—688



СВЕТОЗАР ГАГОВИЋ  
ИЗ ЛЕКСИКЕ ПИВЕ (село БЕЗУЈЕ)



## УВОД

Основу лексичке збирке уоквирене корицама ове књиге чине ријечи које сам прикупио у Безују, своје родном селу. Безује спада међу највећа села Пивске планине и Пиве као цјелине. Смјештено на платоу изнад литица високо уздигнутог кањона ријеке Комарнице, на надморској висини од 615 метара (вјештачким пивским језером потопљени локалитет Илица) до 2094 м, колико је висока планина Буручковац, огранак Дурмитора, доживјело је судбину осталих насеља племена. Већ у вријеме почетка прикупљања грађе за овај рад, прије нешто више од двије и по деценије, Безује је почело стицати статус села старачких домаћинстава, у којему данас практично одумиру неколика преостала времешна домаћинства. Стварање вјештачког језера ради изградње Хидроелектране „Мратиње“ и потапање великих површина обрадивог земљишта у кањону Пиве само ће убрзати и поспјешити процес карактеристичан и за остала подручја српског језичког простора.

Задатак којег сам се прихватио знатно је олакшан чињеницом да су у Пиви извршена темељна етнографска<sup>1</sup> и језичка истраживања.<sup>2</sup> Захваљујући магистралној акцентолошкој монографији проф. Ј. Вуковића могао сам се одређити за акцентовање само одредница.<sup>3</sup>

Овај рад доноси око седам хиљада ријечи са око осам хиљада значења. Већ на почетку сам се свјесно определијелио за речник такозваног диференцијалног типа. Биљежио сам ријечи које одступају од онога што су савремени живот и савремени књижевни језик потисли и уједначили, ријечи умируће и увеле.

---

<sup>1</sup> Светозар Томић, *Пива и Пивљани*. — Српски етнографски зборник, Београд, 1949, књ. LIX, 379–530 + XXVI прилога (фотографија) + карта Пиве; Обрен Благојевић, *Пива. Природа. Историја. Етнографија. Револуција*. — Београд (Српска академија наука и уметности, Посебна издања, књ. CDXLIII, Одељење друштвених наука, књ. 69), 1971, стр. XI + 776 + 122 илустрације + карта.

<sup>2</sup> Јован Л. Вуковић, *Говор Пиве и Дробњака*. — Јужнословенски филолог, Београд, 1938–1939, књ. XVII, 1–113; Јован Л. Вуковић, *Акцентни говори Пиве и Дробњака*. — Српски дијалектолошки зборник, Београд, 1940, књ. X, 185–417. Личности и дјелу Ј. Вуковића посвећен је и научни скуп одржан у Београду 29. и 30. јуна 1998. године. Реферати са скупа штампани су у књизи *Личности и дјело академика Јована Вуковића*. — Београд (Удружење Дурмитораца у Београду), 1998, стр. 1–180.

<sup>3</sup> Акцентовању потврда у самом контексту приступало се само изнимно ради специфичности појединих облика (статус кратког неакцентованог вокалног *p* уз вокал и сл.). Само изузетно су уз одреднице навођене и етимологије — да би омогућиле прецизније дефинисање значења дате ријечи.





Овакво опредјељење проистиче и из чињенице да је већ објављен обимни двотомни речник говора сусједних Ускока, а од пивскога говора није далека ни база Вуковог Рјечника (посебно његовог издања из 1818. године). Ако су, ипак, записиване и „обичне“ ријечи, чињено је то због њиховог специфичног значења или, пак, дијалекатског особеног лика, у смислу морфолошког и фонетског склопа. Обрађене одреднице по правилу прати одговарајући, обично краћи, а по потреби, ту и тамо, и нешто шири контекст, који доприноси што прецизнијем сагледавању семантике обрађене ријечи. Свјестан сам да нијесам умио потпуно и цјеловито објаснити шта свака од тих ријечи значи, па су тако неке остале да о себи понешто и саме испричају, све док неко други не каже о њима оно што ја нијесам био кадар учинити. Вођен жељом да што прецизније дочарам значење прикупљених ријечи неријетко сам свјесно у други план стављао друге аспекте сложеног лексикографског поступка, за који ми, уосталом, недостаје и стручна компетентност. Читалац ће, исто тако, примијетити да сам у трагању за језичким средствима којима бих прецизирао значењске нијансе одреднице понекад посезао за дијалекатским, мени најближим ријечима.

Вјероватно се многе од оvdје датих ријечи могу наћи у Вуковом Рјечнику или у до сада другим објављеним радовима. Оне, међутим, у овоме крају имају другачије значење, често и више различитих значења, другачији изговор, понеки глас више или мање, што је, наравно, карактеристично за говор Пиве или сусједног Дробњака. Међу њима, без сумње, има и туђица које су се у бурној прошлости народног живљења уселиле и удомаћиле и у овом крају, али, свакако, са другим или нешто другачијим значењем.

Иако диференцијалног типа, за ову прилику прикупљено лексичко благо требало би да вјерно одслика бар дио материјалне и културне, духовне баштине пивских горштака, херцеговачког племена, стицајем природних и друштвених околности временом хомогенизованог у изузетно уједначену и чврсту цјелину.

Конфигурација пивског земљишта, са околним планинским вијенцима, кањонима ријека Комарнице, Пиве, Таре и Сушице, затим врлетима, беспућем, оштром планинском климом и хомогеношћу становништва, била је велика и често непремостива запрека нежељеном туђину, па и сваком другом утицају на живот, обичаје и језик Пивљана. У средишту племена, крај чувенога Ока, извора плаховите ријеке Пиве, саграђен је још у XV вијеку Пивски манастир. Ту, крај манастира, тог пивског светионика, народ се редовно сабирао, зборовао, договарао и организовао у борби против турског освајача и опстанка свога ради. У тим континуираним зборовањима сазнавао је о судбини и поријеклу појединих пивских братстава, о њиховим особинама, животним проблемима, ко је и одакле ожењен, гдје је и која одива удата, колико ко има дјеце, каквог је имовног стања и све друго што их је занимало, а тога је, дакако, увијек било напретек. Та стална и заиста никад прекинута веза међу братствима и све већа тежња за зближавањем и организовањем у једну чврсту племенску заједницу, носиоца борбе против турског јарма и покора, условила је да се друштвени живот у пивским селима одвија подједнако и равномјерно. Разноврсни облици тога њихо-

вога начина живљења испољавали су се, поред осталог, и преко моба, сијела, вашара, пјесама у колу, чобанских, свадбарских и славских пјесама, пјесама уз гусле, разних игара као што су: играње прстена, кличка, клиса, бацање камена с рамена, пловкање, дићање, затим преко устаљених обичаја при удаји и женидби, рођењу и крштењу, гостопримству, поздравима при сусрету, дочеку путника намјерника, смрти, природним и другим непогодама и незгодама, вјерским обичајима, посебно оним у вези са крсном славом, Бадњим даном, Божићем, Новом годином, Савинданом, Васкрсом, Видовданом и другим празницима, постом сриједом и петком и осталим постовима, што их је још више зближавало и учвршћивало у тако насталој племенској заједници. Све то заједно узето објашњава наглашену уједначеност народнога говора Пиве, типичнога представника херцеговачко-крајишког дијалекта српског језика.

\*

Прикупљање ријечи за овај рад трајало је двадесетак и више љета. Сакупљао сам их понајвише када сам долазио у Безује, што значи у љетним мјесецима скоро сваке године. Биљежио сам у првом реду ријечи које се све ређе чују у свакодневном говору. Вишедеценијска радозналост прерашће у организовању и континуиранији труд прије двије и по деценије, када сам укључен у рад на пројекту прикупљања топонимијске грађе за подручје Пиве. Тим поводом у једном разговору са академиком Обреном Благојевићем било је збора и о оним ријечима које се помање употребљавају у свакодневном разговору и које полако доживљавају судбину неких скоро заборављених или већ сасвим заборављених топонима. И тако, упоредо са прикупљањем топонима у родном Безују почео сам биљежити и понеку од тих ријечи. У почетку сам записивао само оне које су полако нагињале забраву и потпуном губљењу. Према њима сам се често односио као према живим бићима, јер је, бар за мене, свака од њих имала своју душу, свој крвоток, своје сузе и капљице зноја, своју патњу, чежњу или бол, или, пак, мржњу, љубав и наду. Можда се све то мени тако причињавало, као много штошта у животу, па сам баш те умируће и увеле ријечи прво и почео да биљежим, мислећи да им тако помажем да остану у животу, јер су оне носиле одраз давнине. Сакупљене у заједничку прегршт све су ми се учиниле једнако важним, неодвојиве једне од других, јер су подједнако одражавале народни живот и у себи носиле особености гледања и душу народа мога родног краја. Прикупљене и предате надолазећем времену отргнуће се коначном и безнадежном забраву.

Ријечи о себи и другима највише и понајбоље казују кроз спонтану причу која се води на изворишту њиховом. Такве приче сам и сâм покушавао водити, па овим путем изражавам своју велику захвалност свима онима који су ме својим разговором подсјетили на многе заборављене ријечи. У томе смислу посебно су ме задужили: Милосав Бајагић; Батрић, Крсто и Милорад Бајовић; Горан, Дуња, Милка, Милосава, Миодраг, Михаило, Родајка и Чедомир Гаговић; Да-

ринка и Слободан Дурутовић; Олга и Новица Крстајић и, нарочито, Вукан Медовић, који ми приликом прикупљања лексике или кроз спонтани разговор казаше многе ријечи и пружише објашњења о њиховом значењу, која су за мене била сасвим скривена или бар недовољно јасна. Па, ипак, без дугогодишњег сусретања и разговора које сам водио са својом добром и племенитом осамдесетогодишњом стрином, пок. Недом Гаговић, рођеном Караџић, тим непресушним извором ријетких народних ријечи, ја не бих био кадар сакупити ни половину овдје представљених лексема. Хвала јој на тако великом и незаборавном дару. Велику захвалност дугујем пријатељу проф. др Слободану Реметићу за сталну помоћ у раду и за акцентовање обрађених одредница.

Београд, фебруара 1998. године

### СКРАЋЕНИЦЕ

Приликом рада на речнику употребљаване су неке техничке скраћенице, па их наводимо како слиједи:

аугм. — аугментатив, појачано значење	погрд. — погрдно
бр. — број	подруг. — подругљиво
в. — види	пош. — пошалица
дем. — деминутив	предл. — предлог
ж. — женски род	прид. непром. — придјев непромјенљив
зам. — замјеница	прил. — прилог
изр. — израз	с. — средњи род
јд. — једнина	свез. — свеза
л. — латински	сл. — слично
м. — мушки род	узв. — узвик
мађ. — мађарски	тал. — талијански
мед. — медицински	тур. — турски
мн. — множина	фиг. — фигуративно, преносно значење
нем. — немачки	фр. — француски
несвр. — несвршени глагол	хип. — хипокористик.
оном. — ономотопеја	



## А

**а̇** узв. за *подстїицање*: *на̇пријед*. — *А̇* Млађо, срећо моја једина! *А̇* соколе сиви, пожури.

**а̇** прил. 1. *чим*. — *А̇* смо се дигли из аљина, зачу се накав шапат испред врата. *А̇* је дошо, ручали смо.

2. *кад*. — *А̇* је киша почела падат, утрчали смо у колибу. *А̇* загрмље, скуписмо се под припећак.

3. *час*. — На власти је а Марко, а Јанко, а све исто.

**а̇-а** узв. са значењем: *не, не*. — Кад упитак Мајана оће ли се примит липа што је посадик, он мало застаде, одману руком и проциједи: „*А̇-а!*, *а̇-а!*“. Је ли се добро плаћају жита кумашине? *А̇-а*, куме!

**а̇баз** м *онај који је припроси, смушен*. — Удала се за нака база, куку јој у памет. Куд прође они абаз?

**абатити**, -им свр. (тал. *abbattere*) I. *наћи, поширевити*. — У Нишићу абатик на добра чоека, па ми поможе те продак стоку. Абатик у Вочи белеђију и узек је јевтино.

II ~ се *сресити се, сусресити се*. — Абатисмо се на сре моста, па нема куткамо но проговорисмо. На сијелу се абатисмо.

**абашати**, -ам свр. *изгубити на снази, интенсивити, жењати*. — Мраз је мало абашо, не требају ти рукавице. Чим југ поткочи, абашаће и вљетрина.

**абет** м *хаљиница за дјевојчице*. — Аи, како имаш лијеп абет! Нико нема такав абет ко ти.

в. *абетић*.

**абетић** м дем. од *абети*.

**аблаћина** м и ж *онај који је приглуй, проси, будаласи*. — Она аблаћина неће да се обуче ко други људи, но иде искајишан ко страшило. Пуш аблаћину, шта му се разумаш.

в. *аблећина*.

**аблаћинас**, -та, -то *приглуй, проси, будаласи*. — Сва су му ђеца аблаћинаста, сачувај боже. Мешчи и она је мало аблаћинаста.

**аблаћинати**, -ам несвр. *будалити, причати којешта*. — Не аблаћинај ту, но мучи. Иде од куће до куће и аблаћина.

**аблећина** м в. *аблаћина*.

**аваш** прид. *непром. ољенак, сиор*. — Није он аваш, но итра ко икака итреница. Волови су му аваш.

в. *авашли*.

**авашли** прид. в. *аваш*.

**авгара** ж *она која је црне љути*. — Море она авгара радити о зрака до мрака. Уватио се за неакву авгару, па се не умије од ње одлијепити.

**авизан**, -зна, -зно *бистар, досјетљив, довиљљив*. — Авизна је ко да је завршила све свљецке школе. Кад је неко авизан, лако му је.

**авизати се**, -ам се свр. *досјетити се, снаћи се*. — Новак се брзо авиза, па окренусмо правим путем. Ка чоека попану мукe, није се лако авизати шта и како радити.

**авијаз**, -је ж *приказа, стирашило, ушвара*. — Он, јадо, не личи на живо биће, но на неку авијаз. Измршо, изјадио, па она авијаз дошла ко Срђевића кусов.

в. *авијез*.

**авијез** ж в. *авијаз*.

**ада** прил. *него*. — Ада бога ти, како су код пријатеља Мрдеље? Ада причај нам како је тамо и веле ли оће ли се заратити?

**адано** прил. *него, како*. — Адано но га ошклапи, па ће боље учити. Тако је, адано како би друкчије било?

**адум** м (л. *apus*) *чмар*. — Што ће црни чоек, мора јес, није га Бог створио без адума. Не да пусти адум, па се мора јес.

**ае** узв. за *шјерање говеда*. — Ае вамо, вук ве изијо! Ае сиве, соколе мој!

**аекати**, аећем несвр. *шјерати говеда вичући: ае!*. — Коно рано аече катуном? Аеко, не аеко, волови се уморили и не могу крочити.

*в. аѝкнути, ајѝкайти.*

**аѝкнути**, аѝкнѝм, свр. *в. аѝкайти.*

**аѝман** м *онај који је снажан, развијен.*  
— Засијо нолики аzman поре ватре, и неће ништа да ради.

**аѝманка** ж *она која је снажна, развијена, сѝасиѝа.* — Живи с оном аzmanком и ништа му не вали. Што његова аzmanка узме у руке све опаћи.

**аѝ** узв. *за исказивање дивљења, чуђења, изненађења.* — Аи, како ти лијепо стоји свиленица! Аи, колики си порасто, не било ти рока!

**аѝ-лѝ** узв. *за дивљење.* — Аи-ло, како си се наредијо, ко да ћеш у сватове! Аи-ло, како је лијеп!

**ај** узв. *за ѝожуривање коња у вршају.*  
— Ај, соколе мој! Ај доро, украј, ај!

**ај** узв. 1. *за дозивање: о.* — Ај куме Милија! Ај Марко, иди одмак вамо!

2. *за изражавање сѝраха, безнађа, бола.* — Ај којевитез, има ли иђе икога живог!

**ај** узв. 1. *којим се неко ѝјера: иди, одлази.* — Ај, ватај тутањ отле, док није била друга!

2. *којим се неко ѝозива да дође, ириђе: хајде.* — Ај, дођи на ручак! Ај да попијемо каву!

**аја** узв. *којим се ваби коза.* — Аја вамо, аја! Аја, куј сте удариле кро жито, вуци вас појели!

**ајам**, ајма м *ојрема за коње (самар, седло и др.).* — Вазда су они имали добар ајам за коње. У пјесми: „У ајам је коње уватијо, / и танким иг прутом опуцијо, / коњи фрче, вршеницом трче, / у пљену им сапи окупане.“

**ајати**, -ем несвр. *водиѝти рачуна (о некоме, нечелу), обраћаѝти ѝажсју, имаѝти вољу (за неѝиѝо).* — Не аје она ни за рођењу мајку, а не за тебе. Ама, ко сад аје за кога.

**ај** бѝш *изр. (којом се ѝојачава негаѝија) са значењем узалуд, забладава, ниѝиѝа.*  
— Ударам овим клетим цапуном у илова-

чу али ај бош. Сављетово га не сављетово — ај бош.

**ајда** ж *арија, мелодија.* — Не егајте, но обрните другу ајду. Од те ајде, нема вајде.

**ајдак** м *баѝина, ѝојажина.* — Њијова је снага у ајдаку. То је ајдак о чока.

**ајдѝ** узв. *са значењем: ма нека, хајде.*  
— Ма ајде, немој да ти се смију! Ма ајде, немој да причаш којешта.

**ајѝкати**, ајѝчѝм несвр. *в. аѝкайти.* — Неко је ајѝко око поноћа.

**ајкара** ж *она која воли да скиѝа.* — Ударила по селу она ајкара и не окреће се ни на ѝецу. Прибеди ту, ајкаро једна.

**ајла** узв. *у значењу: ау.* — Ајла, шта учиње паѝи син! Ајла, ѝе се толико зачамаше!

*в. ајло.*

**ајлѝ** узв. *в. ајла.*

**ајловина** ж *заједничко добро (исѝаша, шума, вода и др.).* — Гони те овце из моје ливаде, није то сеѝцка ајловина, но моја сиротиња. Сијеку шуму по државној ајловини, образа немали.

**ајнути**, ајнѝм несвр. *ѝоѝјераѝи (о сѝоѝи).* — Дако ми ајне овце са ѝиовијем. Ој ли ајнути и та моја говеда?

**ајреуз** м *онај који је небайли, без сређе.* — Тако је ка се чоек роди ајреуз. То је ајреуз отко га знам.

**ајт** узв. *са значењем: иди, хајде.* — Ево ти пе динара и са ајт куд гој знаш! Ајт отале, шта ту галамите!

**ајтар**, ајтра м 1. *обзир.* — Учинијо сам то из ајтра према његовом оцу.

2. *жеља, чежња, жудња.* — Имо је ајтар на рибу. Ако ти је ајтар на кокоѝињу јуву, ево имам и ѝе.

**ајтерисѝти**, ајтерисѝм несвр. *иѝи ѝо нечијој вољи, ајѝру, жељи.* — Сви ајтерисѝу старцу Вујадину, ко да иг је нечим омађијо. Ја му не ајтерисѝем, па нека се ѝути.

**ајка** ж *ѝрња, сѝарудија.* — Обука неаке аке, не би га ни рођења мајка познала. Да избацимо ове аке на гомилу, сметају нам.

**ākāti**, ākām несвр. *ићи којекуда, луџа-тии*. — Сво драго љето коњи су нам акали око колибе. Научиле овце акати, па неће да обуну.

**āкежина** ж *дроњак, њрња, издерина одеће, обуће*. — На мене су акежине, а што мари, но да знаш да се ђаво море усрати и у сре новије гађа. Баци те акежине, шта си то навуко на се.

в. *āлацине*.

**āкетан**, -тна, -тно (л. defectus) *који има недосјатака, 'манљив'*. — Има једно дијете и оно је акетно у ногу. Боље да је мртав, но што је нако акетан.

**āкџи**, āкџм свр. 1. *ударџи, ошину-тии*. — А што нако аки чоска, рука ти се осушила?

2. *нагло њошећи (џечност)*. — Аки вода низ поток. Провали се бадањ и иж њега аки расо.

3. *ударџи, луџији бацајући некога или нешто*. — Зграби га и њиме аки о ледину. Поштедио сам га да њим не аким по оној прабини.

4. *џасџи*. — Оклизну се и аки у крш. Ништа не знадок шта би са мнош док не акџ.

в. *āкнџи*.

**ākлāмет** м *множина, безброј*. — Кад седе нолики акламет чељади за трпезу: плану месоница и не обрну се. Има њиг божи акламет.

**āкмоли** прил. *камоли*. — Палијо би и крце, акмоли такије цингара. Добар је и сув љеб, акмоли са сланином.

**āкнџи**, -нџм свр. в. *āкџи*.

**ākōбōгдā** прил. 1. *ако Бог да*. — Ићи ћу сутра у Гацко, акобогда. Мали ће најесен, акобогда, у гимназију.

2. *куда, камо*. — Акобогда Јоване, тако зором? Идем у Рисан. Акобогда, ти Стано? А ја идем под Острог, акобогда.

**ākтати се**, āкћџм свр. *смијати се*. — Он се акће и кикоће, а кућа му гори. Развукла уста од уа до уа и акће се.

**āкуца** ж 1. *резерва, уштеђевина*. — Ево, ово ми је сва акуца, а за њу не могу

купит ни квинтал урметиновице. Имам нешто акуце и то штедим за црне дане.

2. *број њонаџа добијен њри састџаву карџа (у џгри „фирџика“)*. — Акуца се зове кад играч добије краља и жену од исте боје карата. — Пиши ми четерес поната акуце.

**ākџати**, āкуџам несвр. *састџавиџи, зарадиџи, скуџиџи*. — Дако некако акуџам који динар. Не море чоек акуџати ни пребијену пару, па да му је Бог отац.

**āла** узв. *којим се исказује дивљење, чуђење: како*. — Ала ћемо славити ка ти се тајо врати из двомљесечара. Ала сам се изненадила ка сам те виђела.

**āлабāлук** м *џабалук, мукџе, бадава*. — Једи из овог алабалука, шта се устручаваш. Ништа нема лакше но се служити из алабалука.

**āлабурāс**, -ста, -сто *луџкаџи, буда-ласџи*. — Није он алабурас, но се тако гради.

**āлабурдџ** прил. *на џуриџи, џуриџице, џурке*. — Ја оћак да му обљасним, а он алабурде да се бије.

**āлаверџи** се, -џм свр. *досјеџиџи се, разабраџи се*. — Дај, алаверти се чоече! Увати ми се мрака на очи и једва се алаверти.

**āлавиџа** ж 1. *слуџња, џредосјећање*. — Њега је вазда водила неаква луда алавиџа. Просто ми неокле каже алавиџа: не иди тамо, погинућеш!

2. *срећа, џаличност*. — Милосав је имо у животу алавију и она га никад није напуштала.

**āлавичан**, -чна, -чно *срећан, баџли, џаличан*. — Неко је алавичан, неко није, такав је живот. Није се опа алавична родила.

**āлавџк** м *онај који је окреџан, хиџар, живахан*. — Таког алавука нијесам срето у ово моје година. Поијо би они алавуку вас саксијан љеба.

**āлаџсџи**, āлаџшџм свр. *снаџи се, ори-џенџисџи се*. — А стигнеш до Калуђер-

ског моста, скрени лијево, па ћеш алаисати пут до Намастира.

**а̀ла̀к** м *галама, вика, арлак*. — Вазда је у њивој кући некакав алак. Какав је то тамо алак?

в. *а̀рла̀к*.

**ала̀кати**, -а̀м несвр. 1. *галамиџи, викаџи*. — Алакају ђеца, не дају ништа чути. Престаните, шта толико алакате.

2. *луџаџи, иџи којекуда*. — Алака по селу, а овце му још леже спраћене.

**ала̀кнути**, а̀лакнѐм свр. 1. *викнуџи, загаламиџи*. — Таман мало заспак, кад неко алакнѹ. Чим су чобани алакнули, вуци су се сјурили нис Козарицу.

2. *џобјеџи, ушеџи*. — Алакно је свезан про ждријела. Вала ће Пејо алакнути, на ко не биде жив.

**ала̀мак** м *џабалук*. — Осладијо му се аламак, губо га, ко е.

**ала̀ма̀нка** ж 1. *коса доброг квалиџеџа*. — Ову аламанку сам купијо у Сарајево. Коси оном аламанком и не откива је.

2. *жена крине грађе, бриџка на језику*. — Силне оне аламенке! Е кака је она аламанка, кукали га јади.

**ала пџпала** изр. *којим се исказује какав рад без видљивих резулџаџа*. — Ваздуги боговетни дан крчим и јадим, и све је то ала пџпала. А шта је то, ђедо, ала пџпала? Па то ти је као: трла баба лан, да јој прође дан. Онда и ми радимо ала пџпала.

**ала̀уга** ж *снијег са кишом уз вјеџар*. — Ама, болан, не излази напоље, велика је алауга. По овој алаузи не могу кући отиџ.

в. *лауга*.

**а̀лаџина** ж *дроњак, сџарудија*. — Уритала се у наке алаџине и оде на воду.

в. *а̀кеџина*.

**а̀лџп** м *онај који је будаласџ, недозрео, џриглуџ*. — Шта ово нема оног алапа, но луња ко глува кучка?

**алѝдати**, -а̀м несвр. *луџаџи, скиџаџи*. — Научило алидати, и сад га не мош одучити, па Бог.

**ало̀вит**, -а, -о 1. *џрождрљив, халаџљив*. — Имам једну аловиту кобилчину, не би је село наранило.

2. *џомаман, силовийџ*. — Кат Пива заучи, о њенијег аловитије таласа обуџми те нека страва. Има барџактар аловита коња.

**а̀лџнка** ж *хаџина, џостџелни џредмеџи, веш*. — Попалише нам вашисти све што смо имали у кући, није остало ни једне једине аџинке. Нема у тој кући ни аџинке ни простирке.

**а̀ма̀м** узв. *за џовраћање оваца*. — Амам, ку си тамо заврла, вук тизијо (те изијо).

**а̀мба̀р** м 1. *кош за жиџо*. — Стеван има амбар о штице, а Илија од пруџа. Лако је њему: има пун тор и амбар.

2. *у игри џрџџена мјџџо гдје је џрџџен мџџнуџ*. (*џод каџу, шољу, чараџу и сл.*). — Милош диже капу, накашџа се и узвикну: „Амбар, / тражио га ваздан, / бош, тражио га још!“

**амба̀рнути**, амба̀рнѐм свр. *означиџи мјџџо гдје је џрџџен (у игри џрџџенања)*. — Ја сам амбарно ову капу, а ти ону чарапу. Ко ће први амбарнут?

**амоз̀гџ** прил. *амо озгор*. — Амозго, Рисоња, соколе мој. Оро сам на оној страни, па сам ваздан вико воловима: амозго, амозго.

**амоз̀дџ** прил. *амо оздо*. — Амоздо, Дивоња, амо.

**ана̀лет** м *џроклеџџиво*. — Аналет га нашо ка је накав. Њега ће аналет пратити до гроба.

**ана̀летнџк** м *џроклеџнџик*. — Дошо они аналетнџик и све нешто кули на свеце. То није чоек, но аналетнџик.

**анатења̀к**, -а̀ка м *џаво, враг*. — Не волим да ми они анатењак пролази кроз браве, сто пута сам ти рекла.

**а̀нџир**, -џра м 1. *џомаман коњ, џасџух*. — Пушгијо оног анџира, па кобилама не да мира. Води бедевију нек се пасе под Божовијем анџиром.

2. *фиг. онај који је задрџи, тџврдоглав, џомаман*. — Ко море живљети меџ онијем



ангирима? Има жену од које се о јаду забавијо, то је ангир мимо све ангире.

**ано** узв. са значењем: *него*. — Ано што ћу људи радит, но ић плешке. Понијела сам ужину, ано што ћу.

**ано̄** зам. са значењем: *а оно, оно*. — Није твоје ово вође, но ано нође. Боготи чија је земља ано тамо?

**ану** узв. за дозивање: *еј, деде*. — Ану, помоли се на врата Ану, дођи да ти нешто дам!

в. *анудѐр, анудије*.

**анудѐр** узв. в. *ану*.

**анудије** узв. в. *ану*.

**аог** узв. са значењем: *куку*. — Аог мене, мајко! Аог, шта учиње, побогу брате.

**аоли** речца са значењем: *хоћеш ли*. — Аоли ићи сутра на Трсу? Аоли јес цицвара, аоли папуле, па сад бирај?

**ар** м 1. *сѣид, срамезљивосѣ*. — Никад он није имо ни ара ни образа. Ар га је било јести.

2. *ионос, образ, часѣ*. — Погинуће бранећи своје огњиште и свој ар.

3. *љуѣиња, увријеђеносѣ, жаовица*. — Ар ми је на њега што ми се никад не шће јавит. Старој је ар што си је заобишо кад си пролазијо окудај.

**ара** узв. за *повраћај оваца*. — Ара вамо, ђаво ви га изијо!

**арѐр**, арара м *велика врећа сѣикана од вуне или од вуне и козје длаке (у коју може да сѣане ѣреко сѣо килограма)*. — Имам ступчати арар ражи. У рату су нам сагорели пријесек, па сад држимо жито у арарима.

**арати**, арам несвр. *харати, ѣричињаваѣи шѣѣѣу*. — Немој арати туђу ливаду. Ено нечија стока ара жита.

в. *изарати*.

**арлак** м *вика, галама, смијање углас*. — Чу ли ти они арлак испре зоре? Узеше га на арлак, а он је прав ко стријела.

в. *алак*.

**арлати**, -ам несвр. *галамѣи, викаѣи, смијаѣи се углас*. — Шта толико арлате

ноћас? Не умију причати ко и други људи, но арлају из малог мозга.

**арли** прид. непром. *који је образли, ѣоносан*. — Планинштаци су арли људи. Арли је она ко јој и мајка.

**армагани** pl. тап. м *риѣе, ѣрње, сѣарудије*. — Баѣи те армагане, шта ће ти то. Каки су то армагани и бакрачи?

**арѣија** м *онај који је ѣоносан, образли, часѣољубив*. — Не ваља бити ни превише арѣија. Он је арѣија а није манѣија.

**аси** прид. непром. *који је осѣон, снажан, ѣомаман*. — У здравици: „Сачувај ме Боже, / из неба стријеле, / из брда стијене, / из мрака, дренова кијака, / аси цуре и бијесне кује.“

**асија** м и ж *силник, моћник*. — Допала влас ону сорту, па се не зна ко је виша асија. Асија је док му се море, а да не море, бијо би овчица.

в. *аслија*.

**аслија** м и ж в. *асија*.

**асул** прид. непром. *миран, ѣиѣ, ѣовучен*. — То је асул младе, мајци живијо ка је наѣи. Та дивна и асул жена никоме није ни воду натрунила.

в. *асулан*.

**асулан**, -лна, -лно в. *асул*.

**асулиѣи**, -ѣм несвр. *шѣројѣиѣи, јаловѣиѣи*. — Марко зна да добро асули волове. Оће ли дој Пајо да нам асули пастува.

в. *уасулиѣи*.

**аћула** ж и м *будала, глуѣак, својеглав човјек*. — Немој се разумати оној аћули, но га размѣни. Велике аћуле, забога.

в. *аћулчина*.

**аћулас**, -лѣста, -лѣсто *глуѣ, будаласѣи, својеглав*. — Мешѣин она је мало аћуласта. Има једно аћуласто дијете.

**аћулати**, -ѣм несвр. *будалиѣи, лѣѣѣѣѣи, ѣриѣѣѣи којѣѣѣѣи*. — Не аћулај ка[д] те нико не вуче за језик. Лако је аћулати, но ајде реци што љуѣки.

**аћулчина** ж аугм. в. *аћула*.

**аѣу** узв. у значењу: *у*. — Ау, шта си учи нијо чоѣе! Ау, ено нешто гори ус куђу!

**а̀уг** узв. *са значењем*: у. — Ауг, колико си се посекала! Ауг, колика је јејина!

**а̀цнџти**, -нџм несвр. *измијениџти се, изгубиџти у квалиџеџу, џромијениџти раније особине*. — Кров на стаји је мало ацно, виш да је отруо. Сир је ацнуо и заудара.

**а̀ч** м назив за џалац у игри чалаге. — „Ала, ала, алаге, / вргоше ме чалаге, / или ач, или буљукач, / ...“.

*в. чалаге.*

**а̀чкаџти**, -а̀м несвр. *хваџаџти, вребаџти, џрежсаџти*. — Склони се у шуму, виш да те ачкају. Ачкали су комите, али узалуд.

*в. уачкаџти.*

**а̀цаип** м онај који је изнурен, изморен и истџрошен да џодејећа на „жива носила“. — У оног ацаипа изгледа да је све самрло, сем што му очи још горе ко у мачка.

*в. цаип.*

## Б

**ба̀бура** ж *сџара овца*. — Има пешес бабура, неће моћ ниједна изај и зиме. Закло сам једну бабуру.

**ба̀вка** ж *сџарџна линија (о џакмичењу)*. — Пресро си бавку. Ако пресреш про бавке, не рачуна ти се бацање камена с рамена.

**бавр̀љати**, -а̀м несвр. 1. *луџаџти, иџи којекуда*. — Шта баврљаш по тијем цаврљама, ноге ти опале? Само ти баврљај, а кућа ти зјапи сама.

2. *брб̀љаџти, луџеџаџти, џричаџти којеџиџа*. — Млого и премлого баврљаш. Она ништа не зна но да баврља.

**бага̀јлија** м 1 *коњ сакаџи, багљив*. — Није кадар ови багајлија ишћерат ови говар дрва. Дошло вријеме да и велики војвода спане на багајлију.

2. *орао крџиаш*. — У пјесми: „Пролећеше багајлије љуте, / дал на добро или на

зло слуте, / или им се висинама лети, / или иду у какве врлети.“

*в. багараћ.*

**бага̀рати**, -а̀м несвр. *храмаџти*. — Ама шта ти је, шта багараш?

**бага̀раћ** м *в. багајлија (1)*.

**ба̀грџти**, -џм несвр. *џећи, куваџти лоше и неквалиџеџно*. — Вади љеб из ватре, шта га толико багриш? Не зна она да кува, но багри и јади.

*в. збагриџти, обагриџти.*

**ба̀гуз** м *џосџрдан назив за човјека малог расџом*. — Удала се за нака багуза, нема јој до рамена.

*в. багузан.*

**ба̀гузан** м *в. багуз*.

**ба̀гузати**, -а̀м несвр. *иџи сџиџним корачаџима, вуџи се*. — Пожури, шта багузаш, нећемо стићи стаји ни за вида. Није кадар брже иџи, но багуза и стење.

*в. забагузаџти, избагузаџти, набагузаџти, одбагузаџти, џробагузаџти.*

**ба̀дрџнути**, ба̀дрџнџм несвр. *џобјећи, уџећи, несџаџти*. — Чим осети да је густо, ба̀дрџнџ у поток.

**ба̀к**, ба̀ка м *неушкоџљен во*. — Они твој бак избуцо ми је сво плашће. Држали смо краву под Пујовим баком.

**бак̀елати**, -а̀м несвр. *јесџти, ждераџти*. — Напо на неподметено зеље, па бакела ко да су га миши стругали. Не нагуђуј, но бакелај то што има.

*в. бакелисаџти, набакелаџти се.*

**бак̀елиса̀ти**, -ишџм несвр. *в. бакелаџти, набакелаџти се.*

**ба̀ковати**, ба̀кујем несвр. *бесниџти, биџти џомаман, снаговатиџти*. — Ожени се наком џапикуром, па ће са мање баковати.

**ба̀ковина** ж 1. *месо од баковиџа вола*. — Тврда ли је ова баковина, не би је малџем стуцо. Кркају баковине, па се помамили.

2. *бијели и скоро увели дио сџабла*. — Штета што је кроз ови шуљ прошарала баковина. Не ваља ти за гредељ ова баковина.

3. *остарјела љрава или сијено измијеног квалитијетта, оштруло*. — Не коси ту баковину, видиш како је старолика? Не површик сијено, па струну, нема ништа но оне црне баковине.

в. бакуља.

**ба̀крица** ж суд од бакра, *кошљих*. — Да имам калаја и нишадора и ја би знао окалајисат ову бакрицу. За вријеме рата опљачкаше ми и потоњу бакрицу.

**баксу̀зли** прид. непром. *несрећан, који је зле среће*. — Баксузли је од настанка.

**ба̀куља** ж в. баковина (2. 3.)

**ба̀куљити**, -йм несвр. *штрулићи, мијењати се по квалитијету (о биљкама)*. — На овој кишовини морају сијена бакуљит. Стави дрва у сувоту, па неће бакуљити.

в. *обакуљити, њобакуљити*.

**ба̀лавац**, -авца м *заразно обољење љаџака*. — Уз рат није било соли, акмоли шта друго, па клете овце добише балавац.

**баламу̀тина** ж *онај који је глуј, смушен, неодговоран*. — Ону баламутину нијесу шћели примити ни у војни стан. Каква ли се све баламутина скупила на сијело, сакрили пресвети.

**ба̀ља** ж *биљег*. — Од рођења има баљу на челу. Истукосе га и направисе му велику баљу поре носа.

**ба̀љезган** м *онај који лудети, љрича којешта*. — Не вљеруј ништа оном баљезгану, слагаће те из првке. Стиди се, ако имаш образа, баљезгане један.

**ба̀љезгати**, -ам несвр. *брбљати, љричаћи којешта*. — Ите кући, шта ту баљезгате, па са милети. Нека га, болан, нек баљезга, е ће му уста остат пуста.

**ба̀љемез** м 1. *оно што је велико, големо, крујно*. — Саћедоше сијено од четерес пласта, то је баљемез. Јесенас су заклали неколике овце и једног вола, то је била силесија, баљемез, и до поста су све то свићкали.

2. *фиг. онај који је шврдоглав, глуј, љрилитиван*. — Не море се са таким баљемезима изај на крај. За оног баљемеза

не пријања ништа, па причо му или пас лајо.

**ба̀љузгати**, -ам свр. *блебјати, брбљати, љричаћи којешта*. — Не баљузгај којешта, имена ти божијег. Не зна ништа но само да баљузга и у том вијек проводи.

**ба̀нак**, ба̀нка м 1. *јодањак, зараван у некој стирмени*. — Ено ти овце закрилиле по оном банку, па пасу ли, пасу. Уско сам добра два товара дрва, воје у овом банку.

2. *дио шавана испод којег нема јодрума (избе)*. — Сложи та лијес на банак, шта га туда ломаташ. Свака стаја има банак. Банак је вазда до листре и таванскије врата.

в. *љримак*.

**ба̀нак**, ба̀нка м 1. *клуја у љачкој учионици*. — За вријеме одмора остављо сам у ба̀нку ствари и никад ми ни гума није валила.

2. *улог у игри карата*. — У банку је стотину динара, ко се зове? Стави визу у банак. Ко држи банак?

**ба̀ндати**, -ам несвр. *вући наситрану, заситрањивати*. — Дај једном и ти не бандај. Вазда је она бандала.

**ба̀ндане** с *гл. им. од бандаћи*. — Доће ти главе бандане, црни сине.

**ба̀ндијерна** ж *сџуб као носач елекџричне или шелефонске мреже*. — Кроз Буковац има око тридесетак бандијерна о стржева дрвета. Скупила се љечина, па гађају камсњем у чаше на бандијернама.

**ба̀р** узв. за *умиривање овце љри мужи*. — Бар, сика моја, бар! Ма не ваља овци рећи бар, то је љаво, но јој реци стани!

**ба̀реч** м 1. *замисљено биће којим се сџраше дјеца, сџрашило*. — Бљез, ето бареча из лијесака. Не плаши љецу баречом, уста ти се скаменила.

2. *фиг. неуредна, љријросџа женска особа*. — Загледо се у нака бареча, очи му испале.

**ба̀рзас**, -аста, -асто *који је шарен, ишаран (обично о козама)*. — Види ово

барзасто јаре како је рбатом црно, а по глави и трбуку бијело, упис прави!

**б̄арјаковић** м *барјакџар, њредводник, онај који је њрви.* — Они су се вазда упињали да биду барјаковићи. Раније су они били барјаковићи, а сад им не дају ни да биду чаје. Знаду барјаковићи да луда глава не носи барјак.

**б̄арјаци** м (обично у множини) *водена завјеса добијена од јаке кише њо вјешу (о њаласању кайљица).* — Видер како се барјаци вију, ваљетна руко божија.

**б̄арјачити**, -џм несвр. *носити барјак, њредводити, њрвачити, бити њрви.* — Њему иде од куће да барјачи, па нека га. Дигло се оно чакарасто, па оће да барјачи.

**б̄арјачење** с гл. им. од *барјачити.* — Вала је доста његовог барјачења, па да је заузо Бардањолт.

**б̄аркаџи**, -џм несвр. 1. *задиркиваџи, дирџи.* — Не баркај у џецу, па те неће совати.

2. *узвикиваџи овци: б̄ар!* — Шга иг све баркаш, но иг ошине, опале ти! Баркала, не баркала бљека се лица, не да се помус.

в. *барнуџи.*

**б̄арнџи**, -нџм свр. в. *баркаџи.*

**барут** м *лојни чеџић у каналу лојне жлијезде.* — Сакрили ме Боже, који му је барут у образима. Од велике глади и сувотиње вас му је нос у баруту.

**б̄асати**, -џм несвр. 1. *ићи са најором, несигурно, џрајаво.* — Басали смо по карамлуку ваздугу ној. Немојте басати про тијег врлети, но окрените амо.

2. *јесџи, ждераџи.* — Стави им мајка нако клето зеље, нит је смочано ни подметено, па она гладна џеца басају и џуте, грога иг виђети.

3. *бојџи, кречџи како било.* — Како то басаш по зиду, јеси ли крштен? Баџи ту четку и не басај туда!

**басрљати**, -џм несвр. *луџаџи, ићи којекуда.* — Знаш ли ти ку басрљаш? Басрљам ку су басрљали и они прије мене.

в. *одбасрљџи, џробасрљџи.*

**б̄астањ**, -а, -о *радан, врџедан, џредузимљив.* — Нема бастанијег створа од ње. Морам бити бастана, треба дати цевап ноликој џеџи.

в. *басташан.*

**б̄асташан**, -шна, -шно в. *бастан.*

**б̄ат** м *сређа, џаличност.* — Бољи је грам бата но грам злата. Њега џера бат од рођења. Више има бата но што има памети.

в. *батљив.*

**б̄ата** ж *мишоловка.* — Разапела сам бат у на тавану. Ено миш долију у бат у.

**батацнути**, батацнџм свр. *доћи изненада, нагло, неочекивано.* — Кад су пијевци запљевали, комити батацнуше у сре колибе. Таман бијасмо полијегали, кад кум Јагош батацну на врата.

**батинас**, -ста, -сто *који је рогобатан, несимџричан, нескладно грађен.* — Преварик се и направик батинасте грабље и никако да иг уличим. Добра је џевојка, но је мало батинаста.

**батити**, -џм свр. 1. *џревиџи, наћи.* — Ако батиш који чаво на пазару, неј ли купити. Нијесам ниђе батију ни топ картица.

II. ~ се *сресџи се, сусресџи се.* — Ће се вас двојица батисте? Батили смо се неђе у Љесковачи.

**батљив**, -а, -о *који је батљив, сређан, џалик.* — Сава је батљив отко је насто. Ако је он батљив, онда батљивијег џуди и нема.

в. *бат.*

**батоња** м *онај који је круџан, развијен, џуначак.* — Ко би они батоња што га сретете? Ототашна оног батоње.

**батргати**, -џм несвр. 1. *луџаџи, ићи којекуда.* — По цију боговетни дан батрга за говедима, док је јад јаду не убије.

2. *мрсџи, умоџавџи, гужваџи.* — Не батргај ту пређу, чујеш ли ме? Само ти батргај, па ка попијеш силе, све џеш одбатргат.

в. *добаџргџи, избџргџи, набаџргџи, одбаџргџи, џребџргџи.*

**батрљати**, -ам несвр. *ићи којекуда и са найором*. — Море ли куд батрљати пријатељ Јеврем? Нема више, што је батрљо и батрљо, сад се савијо крај пријеклада и шути.

*в. добатрљати, забатрљати, избатрљати, набатрљати, одбатрљати, пребатрљати, пробатрљати.*

**батуљати**, -ам несвр. *ићи са найором, којекуда*. — Све каже да није кадар никуј, а по ваздуги дан батуља по селу. Да помало не батуљам, обезвијо би на овој самштини.

*в. забатуљати, избатуљати, одбатуљати, пробатуљати.*

**батурица** ж назив за мали *џрсџ* у игри чалаге. — „Ала, ала, алаге, / вргоше ме чалаге, / ... /, или коплѣ, или штица, / или мала батурица.“

*в. чалаге.*

**баул** м (тал. *baule*) *ковчег од дрвѣта*. — Тома је некад градијо лијепе бауле. Баба је у баул слагала свакакије дрангулија.

**баулати**, -ам несвр. *крейѣти се ѿбаучке, бауљати*. — Ка чоек почне баулати ко во ја, боље нека га нема.

*в. бауљати.*

**бауљати**, -ам несвр. *в. баулати*.

**бауљина** ж *змија*. — Запали шта, неће ли бауљина измиљети из овог зида. Немојте ту сиђети, тудај има бауљина.

**башамент** м (тал. *basamento*) *бојадисани дио зида ѿри ѿду у собама и ходницима*. — Ка[д] оклачи собу, извуче башамент ширине лакта. Да није башамента зид би вазда био при дну качкав.

**бѣ** узв. оном. 1. *за ѿдражавање блејања оваца*. — Ка се изгуби која овца, стрина Зага би изашла на главицу и викнула: „Бе, сика, бе!, и овца би бекнула.

2. *за ѿдругљиво негодовање на неукусности и незавености*. — Бе, браву, бравцаги! Није знао рећи ни бе!

**бегенисати**, -ишѣм свр. *хијѣти, жѣлѣти*. — Ако бегенишеш провај од овога скорупа. Је ли ти бегенишеш ону девојку?

**бедрѣница** ж *бочна сѣрана (креветѣа, разбоја, самара и сл.)*. — А што си сломијо бедреницу от кревета, пасаковићу један? Сломијо бедреницу о самара, па ћути ко да је посо кобилу.

**бѣдро** с *буѣ од брава*. — О пантама ви сијаше зачађело бѣдро од овна, реко би да је прогодишње. Никола донесе бѣдро, исече га, па кад почесмо јести узвикну: „У, па данас је безмрсан дан, људи!“

**бѣдула** ж *будала*. — Шта ти болан рачунаш на ону бедулу. Бедула отишо у војни стан, бедула се вратијо.

**безајтрѣн**, -а, о *који не говори ни ѿ чијој вољи, ѿтворѣн, необазрив*. — То је безајтрѣн чоек: речи ће ти што мисли, па било ти мило или мрзно.

**безбоштина** ж *безбожности*. — Ко ме вљероват на овој безбоштини? Отко је завладала безбоштина, све је нагузичке кренуло.

**безгаћић** м *сиромаш, одрѣанац*. — До скоро је бијо безгаћић, а ка се довати државнијег јасала, заборави и ко је и шта је бијо. Ако нас безгаћићи не усређе, неће нико.

**безђетка** ж *она која је бездѣјѣна, нерошќиња*. — Није она крива што је безђетка, тако је Бог стијо.

*в. брежђетка.*

**безлијек** м *оно чему нема лијека*. — Стиго ме безлијек ка сам се најмање нада. Кад безлијек закуца на врата, нема склањања.

**безлијечан**, -чна, -чно *који је неизлечив*. — Има безлијечну слабос у прсима, не би му могли помој ни бечки доктори. Зарадијо је безлијечну болес у тавници.

**безмљечна** прид. *која је без млијека*. — Одлучијо сам безмљечне овце да иг ћерам на пазар.

*в. безмљечница.*

**безмљечница** ж *в. безмљечна*.

**безнање** с 1. *непросвѣђености, одсуство знања, незнање, нестиручности*. — Безнање или незнање једно је те исто. Потље сваког рата незнање се свуда шири.

2. *бунило, њоремећај свијести*. — Крај Мирка пукну граната и од ње оста у безнању више од уре.

**беј** узв. *којим се шјера овца*. — Беј вамо, живина те раздрла! Беј, гара, беј!  
в. *беја*.

**беј-луч** узв. *којим се излучују јагњад из оваца*. — „А шта му то значи беј-луч ђедо?“ „Па са беј вабим овце да уљегну у тор, а са луч ћерам јањад да иду у котац, паметна ђедова глава.“

**беја** узв. в. *беј*.

**бекута** ж *дошрајала бриџва, куштура*. — Имам једну бекуту, то је тупо, излизано, батал мимо батале.

**беленити**, *беленим* несвр. *гледајти шуо, не мислећи нишја*. — Шта белениш, узми нешто па ради?

**берац**, *берца* м *крујан, велики во*. — Има два вола, два берца, да ти оба око стану и гледају.  
в. *бероња*.

**берлати**, -ам несвр. 1. *викајти, галамијти*. — Ај вамо, шта толико берлаш, смели те јади.

2. *блејати*. — Овце му берлају у тору по читав дан, а он и не мари за њиг.

**бероња** м в. *берац*. — Закло они погузије ноликог бероњу, па крка и прави ђецу.

**бесегати**, -ам несвр. *радијти најорно, секајти*. — Отко је настала ништа не зна нако да бесега. Не море се вође живљети што неј бесегати.

**беслема** м *онај који је незграјан, засу-кан, глуп*. — Само тако море беслема радити. Беслема је бијо, беслема је осто.

в. *беслемаћ*.

**беслемаћ**, -аћа м в. *беслема*.

**бесрећан**, -ћна, -ћно *који нема среће у живоју*. — Тако је ка је иксан бесрећан. Море се и бесрећну насмијати срећа.

**бестимати**, -ам свр. *слабо угостити, дочекати*. — Воли он да га стимаш, а кад одеш код њега, отићи ћеш бестиман.

**бестрагати**, -ам свр. *уйройасити, уништити, оштити*. — Све што им је

отац оставио бестрагали су прије но се изладијо. Бестраго би државу, какав је!

в. *бестрегајти*.

**бестрегати**, -ам свр. в. *бестрагајти*.

**бесуд** м 1. *бесуђе, безакоње*. — Нијеси ти живијо у бесуду, па не знаш шта је то. По бесуду му није раван ни Смаил-агин син Дед-ага.

2. *мали суд (кошао, шерја и сл.)*. — Купик накав бесуд котла, ту не море стати ни пе кила варенике. То није суд но бесуд, ка је тако батал.

**бесуђе** м в *бесуд* (1). — У доба оног полома и бесуђа многи су заглавили и тамновали прави правцати ко свијећа.

**бетан**, -тна, -тно *одвратиан, одбојан, ружан*. — Бетна чоеска, побогу брата. Колико је бетан, не могу га гледати.

**бетити**, -им свр. *надмашијти, превазићи*. — Понеко вели да је краљ Никола у понећем бетито и самог Његоша.

**бетли** прид. *непром. који је батили, срећан, шаличан*. — Бетли је Миро мимо људе. Биди ш њом, она је вазда била бетли.

**беут** м 1. *несвјестница, омамљеност, занос, стиње кад се њомујти свијест*. — Периша и јадиша је у беуту, неће никад бити стари. Кад вије вука, паде у беут.

2. *онај који је заосишо, љрипросит, умно ограничен*. — Брате Јанко, чу ли ти беута? Тек свануло, а они беут узо гусли и гусла.

в. *избеујити, убеујити*.

**бецати се**, -ам се несвр. *жацајти се, љрзајти се, осјећајти се нелагодно*. — Ништа се немој бецат, све што ти је реко гола је истина. Бецо се, не бецо се, али је тако.

в. *бецујти се*.

**бецијти се**, *бецнѐм* се свр. в. *бецајти се*.

**беча** ж *велика, јака врућина, жега*. — Упекла ова жива беча, па све спржи. Да не зађе сунце за облак, не могаше се дијати од велике бече.

**бѣчак**, бѣчка м 1. *нишѣа, ѣразно, ѣлац између два ѣрѣа*. — Добићеш бечак ка си таки. Ево ти бечак. Дала му је баба бечак.

2. *зорѣ, сѣрах, зебња*. — Нико није смијо да каже шта мисли, бечак пусти. Кад грми, свак се позива у Бога, бечак. Кад виђе полицајца на врата, замуца, бечак.

**бѣчкѣти се**, -ѣм се несвр. *ѣогледиваѣти се*. — Шта се бечкате људи, дај причајте слободно.

**бѣчкѣње** с гл. им. од бечкаѣи (се). — На сијелу је било и пјевања и бечкања.

**бѣца** ж она која је малог расѣа. — Окретна је она бѣца ко зврк. Не да бѣца но како она оће.

**бѣша** ж будаласѣа особа. — Ти си велика бѣша — одврати снаја свекрви. Кажу јој да је бѣша, а није но — видра!

**бѣшѣти се**, -ѣм се несвр. *чудитѣи се*. — Док се они у чуду бѣше, вук одвуче јање. Ништа се не бѣши, но оружје на сриједу.

**бѣганица** ж комад (меса, сланине, ѣиѣе и сл.). — Имаше у торби велику бѣганицу сланине. Крну бѣганицу пите и зали је ладном вареником.

**бѣза** ж 1. *кучка*. — Одбиј се дѣјете од бизе, ујешће те!

2. погрд. *ѣричљива и лајава млађа женска*. — Нагрди ми она биза и шукун-ђѣда.

**бѣзѣн** м ѣас. — Кад заурла бизин, ми поскакасмо из кућаре и забуљекасмо ко људи.

**бѣзѣ-мѣ** узв. *којим се ваби ѣас*. — Бѣзѣ-мѣ шаро, бѣзѣ-мѣ!

**бѣјѣла** ж замућење очног сочива, *сива мрена, кѣшаракѣа*. — Навукла му се бѣјѣла на очи, не види ни про прага преј. Има бѣјѣлу на једном оку.

**бѣјѣлити**, бѣјѣлим несвр. *кречитѣи, фарбаѣи*. — Намљеравате ли бѣјѣлити собу прије Никољдана? Не могу се наканти да бѣјѣлим кужину.

**бѣкас**, -ста, -сто *снажан, завраѣаѣишо (као бик)*. — Бикас је и јак у врату, прете-го би и зекоњу у јарму.

**бѣкна** ж *снажна и јака млађа женска*. — Силне оне бикне, кукали га јади!

**бѣкота** м *снажна и јака момчина*. — Они бикота ће усећи товар дрва док трепнеш.

**бѣкуља** ж она која је снажна, *задрѣгла, враѣаѣа*. — Виђе ли ти како је завратила она бѣкуља.

**бѣло** с 1. *дрвена гредица за коју се ѣричврѣћују гране дрљаче*. — Утегни што боље те гране за било е ће ти се дрљача развућ у ширину.

2. *ѣојречна ѣалица на брду разбоја између којих се уграћују зуйци*. — Направи ми Благић дренова била, па сам сад сербѣш ѣима.

**бѣља** ж *ѣјѣало на којем се ѣјѣјају дрва*. — Кака је бѣља испре куће, такав је и домаћин. Ово није бѣља но јад.

**бѣљѣаница** ж *ожињак на руци оѣѣао од ѣѣцована ѣроѣив малих богиња*. — Види, види колике су му бѣљѣанице!

**бѣљѣати**, -ѣм несвр. 1. *ѣѣцовати ѣроѣив малих богиња*. — Води ѣѣцу да иг доктор бѣљѣа.

2. *обиљѣжаваѣи*. — Доћѣрај јањад да иг бѣљѣамо.

**бѣњѣѣјати**, -ѣм несвр. *вѣшѣо јахаѣи коња*. — Док је бијо млад, бѣњѣѣјо је мимо људе.

**бѣрѣница** ж оно *шѣо је одабрано, изабрано*. — То је твоја бѣрѣница, срѣћо. Доћѣра овце на пазар, све бѣрѣница до бѣрѣнице.

**бѣрекѣ** прил. *рекао би, изгледа, као да*. — Нешто ме пробада у крста, бѣреко ће киша.

**бѣрикати се**, -ѣм се несвр. *учитѣи се, вѣјѣбаѣи се, сѣѣѣѣишѣо искуѣѣво*. — Бѣрико се којекуда, па се искваријо ко нико ѣегов. Није се она бѣрикала ко ти, покороња јѣдан.

**бистрòвид**, -а, -о *бист̄ар, ош̄троуман, ирониц̄љив*. — Бистровид је, нема му краја без гусала. Овуда су људи маом бистровиди.

*в. бист̄ровидан.*

**бистрòвидан**, -дна, -дно *в. бист̄ровид.*

**бистрòок**, -а, -о *који брзо схва̄ћа, за̄ћажа*. — У пјесми: „Ој ђевојко бистроока, / виђели смо твога момка, / то је момак висок, лијеп, / из ливаде прави цвијет.“

**бистрòкило** м 1. *онај који има бист̄ре и чист̄е очи*. — Ка ме бистрокило погледа, чини ми се да завири у ме.

2. *онај који је бист̄ар, ин̄телигент̄ан, сналаж̄љив*. — Не треба ти много причати бистрокилу, зна он шта треба радити.

**б̄ити**, б̄уд̄ем, б̄ид̄ем аор. 1. л. јед. биг и бик несвр. У пјесми: „У Марка су црне очи, има, има, / да ме оће погледати ш њима, ш њима, / биг волија, биг радија, / него не знам да сам чија, / бијар, бирај Марко, кога ти је драго, / ако нећеш никога, ност те ђаво ис кола.“ Не биг ја то урадила да ми даш вас бијели свијет.

**бицик̄ур** м *онај који је брзо̄лет̄и, не̄промиш̄љен, недозрео*. — Окле оном бицикуру паре, те иг олако троши? Не вљеруј бицикуру, па да се куне пот колом свете Богородице.

**бицим̄лет** м *лукава и њодла особа*. — Нема таког бицимлета куда људска нога краче. Одбиј се ти бицимлета и њене натре.

**бл̄а̄вòр** м *онај који је њодмукао, неискрен, лукав*. — Шта ти њему вљерујеш, па то је прави блавор. Нећу ја никака ортаклука са блавором.

**бл̄а̄го** м *надимак од миља за дјевера*. — Нема блага куда сунце грије.

**бл̄а̄њас**, -ста, -сто 1. *који је облањан, раван, гладак*. — Донеси ми једну блањасту штицу. Шувит ми је слабо блањас.

2. *који је ѡанка и висока с̄таса, узрас̄та*. — Ђевојка је висока, блањаста и мила, љевше одавно нијесам гледо.

**бл̄а̄њати**, -ам несвр. 1. *с̄труга̄ти, глача̄ти (о дрвеш̄у)*. — Блањам наку кривоперу штицу, то не ваља ни за телечара.

2. *фиг. њодучава̄ти, с̄јешова̄ти, до̄ш̄јерива̄ти, радӣти да неко њос̄тине углађен*. — Блањали су га, али о тога нема вајде. Блањаће га у војци све док му не изваде „кођи лој“.

**блемез̄гати**, -ам несвр. *ирича̄ти које̄ш̄та, луйеш̄та̄ти*. — Најпаметни си ка не блемезгаш.

*в. наблемезга̄ти, њроблемезга̄ти.*

**блијес̄ка** ж 1. *јак одс̄јај, одс̄јев, ѡренӯино јака свјеш̄лост̄*. — Снождали се облаци са сваке стране и само се понекад јави блијеска од Војника.

2. (л. cataracta) *замућеност̄ очног сочива, бијела, мрена*. — Отко ме је снашла блијеска, нити шта видим, нит се добру надам.

3. *радос̄т на лицу, озареност̄*. — Чим нас виђе, појави му се блијеска у очима.

**бл̄а̄гњ̄ити (се)**, -ѓм (се) несвр. *јагњ̄ӣти (се)*. — Ја бл̄а̄гњ̄им овце сваке године, а ко би други. Таман ка[д] се бл̄а̄гњ̄аше праменка, дуну велика мењава.

**бл̄елача** ж (обично у множини) *чара̄џа од бијеле вуне која са унӯираш̄ње с̄тране има ѓрез са врицом*. — Ка[д] је много ладно, ја навучем блелаче про блелачава и по ваздан су ми ноге топле. Примотај подузе од блелача, вуку ти се за ногама.

*в. бл̄ечве.*

**бл̄еликас̄**, -ста, -сто *суб̄јел, суб̄јелкас̄т̄*. — Сигуро сам оног блеликастог двизца. Ој ли од овог блеликастог јечмењака или ћеш од урметиновице?

**бл̄елика** ж *дио дрвеш̄та слабијег квалит̄ета (о суб̄јелкас̄том дијелу)*. — Покријо кућу оном мртвом блеликом то ће струнути за три године.

*в. бл̄еликовина.*

**бл̄еликовина** ж *в. бл̄елика.*

**бл̄елòга̄ћа** м *онај који носи бијеле гаће (обично ѓрезиво)*. — Прòја на коњу на-



кав бљелогаћа. Више бљелогаће троше лоја но ми скорупа.

**бљелоглав**, -а, -о *сијед, ѓросјед*. — Сачекај моје дијете док и ти бидеш бљелоглав, па ће ти се све казати. Не задируј бљелоглаве људе.

**бљелогрла** ж она која је бијела грла (*врайша*). — У пјесми: „Е, кака је бљелогрла Мара, / њојзи нема на далеко пара.“

**бљелолик**, -а, -о *бијел, субјелкаст*. — Ово брашно је бљелолико. Још је бљелолика у лицу а превалила је седамдесету.

**бљескавица** м *јак одсјев, свијетло које засјени*. — Велика је бљескавица, море нај крупа.

**бљескаџи**, -ам несвр. *сијевати, свејилуцаџи*. — Бљескају муње, не патишу. Бљежи са брда, видиш ли како бљеска.

в. *бљецакаџи*.

**бљесовит**, -а, -о *јомаман, бијесан*. — У пјесми: „Бљесовите коње јашу, / коње јашу, сабље пашу, / па на Турке журиш чине, / за слободу кад се гине.“ Још си ти бљесовита, па мореш да радиш шта ој.

**бљецкаџи**, -ам несвр. в. *бљескаџи*.

**бљецнуџи**, -нџм свр. *јак синуџи, зајсјаџи*. — У том тренутку бљецну муња, затутње и разлијеже се оно логрњање.

**бљечва** ж (обично у множини; г. мн. *бљечавџа*) *чарайе од бијеле вуне*. — Обуј оне бљечве што су те ко полазника даровали.

в. *бљелача*.

**бљешњати**, -ам несвр. *јачаџи, снажии, бујаџи*. — Бљешњаш ли соколе, бљешњаш? А што се бљешњало, бљешњало, сад само скончавам.

**бљузгавица** ж *киша и снијег кад истовремено падају*. — Немате ку ићи по вакој бљузгавици. Неће ова бљузгавица престаяти данас.

**бљунџи**, -нџм свр. 1. *повраџиџи на уста, побљувати нагло*. — Ништа не знавак шта би са њим, док не бљуну на уста и поблијеје.

2. *линуџи, улиџи (о киши)*. — Бљуну киша из неба и земље. Тек што смо уљегли у кућу, кад бљуну киша ко из кабла.

3. *нагло пошећи*. — Паде киша и порет Митрове куће бљунуше потоци.

**бобоњати**, -ам несвр. *галамиџи, викаџи*. — Шта бобоњаш на ђецу, јеси ли сашо с ума? Вазда је бобоњо на жсну, а она ћера своје.

в. *забобоњати*.

**бобуљак**, -љка м *омањи округао камен, облук*. — Гађа опи срећо Милошев краву накијем бобуљком и погоди је у рог, а она се улегну и паде на земљу ко кап.

**бобдо** ж *божје давање, божија јомоћ*. — Једи кад је бобдо да има. У здравици: „Чаша прва у добри час, / чаша друга у бољи час, / оба нам часа бобдо добра, / оба нам помога, / и нико нам бобдо, наудит не мого.“

**богодџан**, -вна, -вно *који је од давнина, стари, давнашњи*. — Они су богодавні пријатељи, па запрдују један са другим. Богодавна је изрека: *ђе је врело ту ће и капати*.

**богозаборавник** м *онај који је заобиђен, одбачен, заборављен и од свог рода и од другог*. — Дајте људи помозите оном богозаборавнику, да се нако не мучи на голој равни.

**бокати**, -ам несвр. *кркаџи, много јесии*. — Док је код мене боко, била сам му добра, а сад му не ваљам, рђа га изела.

**бокотџан**, -вна, -вно *богодаван, стари*. — Зар не знаш да је између нас боко-тавно кумство, смело те ћорило.

**бокснам** узв. (изведено од Бог с нама) *да нас Бог сачува од несреће, врага, некога или нечега*. — Штано ради бокснам био ш њим! Биди бокснам међу нама!

в. *будибокснам*.

**болџ**, -а, -е *који је дарезљив, сиреман да јомогне*. — Колико је болећ, дао би и крви испо грла. Стара је изрека: Код болећа и сиремака на час, а код богатога на глас.

**бољинак**, -нка м *йобольшање*. — Има ли икака бољинка ко ђевера? Порадовак се бољинку, али мрка вајда.

**бољинка** ж *бољка*. — Вазда је она имала неку бољинку око срца, бојат јој се каку грдилу.

**бџмболйце** прил. *йолоако, лагано, на-шанане*. — Платио им је да му косе, а они бомболице арају ону цркавицу траве. Све она нако бомболице ради, па вазда на ври-јеме стигне.

**бџрати** узв. са значењем: *богати*. — Ада борати како живе људи на те стране? Борами добро и предобро!

**борија** ж 1. *свирала најрављена од коре дрвџа (обично јасенова)*. — Микан се загледа у једну промезгалу јасенову младичу, извади бритвулин ис цепа, сврну кору са младиче и од тиг кајишева јасено-ве коре направи борију и даде нам да њом свирамо и боријамо.

2. *фиг. онај који не зна да чува тајну*. — Нашо си чоека коме ћеш повљеровати тајну, па то је сеоска борија, несретниче.

3. *фиг. онај који је йриглуј*. — Па он је глуп, права борија. Привали боријо и не жвали!

**боријати**, -ам несвр. 1. *свирати на борију*. — Сваког прољећа ми би свирали на дипле и боријали са боријама.

2. *брбљати, йричати којешта*. — Рече жени да мучи и да много не борија, а она јопет настави да ћера исту кајду.

**боријање** с *гл. им. од боријати*. — Не море се живљети од њијова боријања. Ите ћецо вамо, нека вам боријања.

**борџнзати**, -ам несвр. *йлакайти углас*. — Зовни ону керу да не боронза. Немој боронзати, па ћу ти дати гурабија.

*в. доборонзати, заборонзати, изборонзати се, наборонзати се, одборонзати.*

**бџсџат**, -а, -о *који је бос*. — Да знаш како је ићи бос бџсџат, другу би пљесму пљево. Како си доганцо про намета бџсџат, ћавољи сине?

*в. бџсџит.*

**бџсџит**, -а, -о *в. бџсџит*. — Што си бџсџит, камне мој?

**бџш** прил. *йразно, нишџа*. — Ка се пр-стенаш најприје добро ишћили, па онда реци: бош!

**бравак**, -вка, м погрд. *онај који је незнаван, глуј, смушен*. — Не зна они бравак ни окле је шупаљ, а не шта друго.  
*в. бравушан.*

**бравушан** м *в. бравак*.

**бравушџас**, -ста, -сто *незнаван, йри-глуј*. — Мало је бравушаста, али није злочеста.

**браџа** ж *найрава од йрнових или гра-бових грана (дрљача) којом се йоравнава узорано земљишџе и заййрава сјеме (јечам, раж, овас) земљом*. — Кад ћедо узора и посије јечам, припучи браџу за јарам, поравна орање а онда разјарми волове и узвикну: нек је берићатно!

*в. дрљача.*

**брашњевац**, -вца м *вршџа дрвџа на којем растџе йлод сличан рибизли (дрво је са бодљама)*. — У пјесми: „Ајмо мала код оваца, / да беремо брашњеваца, / брашње-ваца има доста, / на тебе ми жеља оста.“

*в. руњевац, чмањак (2), шмањак.*

**брџнџти**, брџнџм свр. 1. *додирнуйти, шакнуйти, дохвайишти*. — Ко ли је брџно у саљевак, само да ми је знати? Оће она да брџне у свашта.

2. *йроговорити, йромрмљати*. — Не што је брџно, али га нико није мого разу-мљети шта каже.

**брџљати**, -ам несвр. *говорити нера-зумљиво, мумљати*. — Не брџљај у бра-ду, но причај да те сви чују.

**брџило** с *дио разбоја (найре) за йка-ње у коме је брџило*. — Ама, болан, напра-ви јој брџило, да не пукне грџило. Е куку ми ко ми је, па на сво ми се сломило брџило.

**брџножицџ** прил. *лицем йрема зе-мљи, главачке*. — Кад изаћок на једну ко-су, окренук се и оћак да крочим низбрџи-цом, па ми се опузаше опанци и уждик брџножице у неакав мрџињ.

**брега́да** ж *бригада*. — Војвода Лазар је био комадат наше брегаде.

**брѣгас**, -ста, -сто је *бреговити*, *шала-саст* (о *земљишту*). — Пишче је брегасто, а Брезна су равна ко говеђа кожа. Иди право про тијег брегастијег вијутака, па ћеш изај на прави пут.

**брѣжѣтка** ж в. *бежѣйка*.

**брѣзобразлук** м *безобразлук*, *бесид-носий*, *дрскосий*. — Нема његова брезобра-злука није.

**брѣзобразан**, -зна, -зно *безобразан*, *бесидан*, *бесраман*. — Брезобразни је но је тежи.

**брѣкиња** ж (л. *Sorbus torminalis*) *шум-ско дрво на којем расће истоимени плод црвенкасте кошћунице (сличне мукињи)*. — Не једи те брекиње, убречићеш се, враг ти га изијо.

**брѣков**, -а, -о 1. који је *влажан*, *неосу-шен*, *сиров*. — Не ложи брекова дрва док се ватра не загори. Стрпасмо бреково си-јено, па се угрија.

2. *јак*, *живојан*, *снажан*. — Још си ти бреков ка тако радиш. Има про седанде-сет, а види како је бреков.

**брѣљати**, брѣљам несвр. *мустии досѣа млијека*. — Док је ова брча, брѣламо мли-јека да се моремо њиме купати.

в. *добрељати*, *избрељати*, *набреља-џи*.

**брѣменица** ж *бурило за воду*, *буренце*. — У пјесми: „Ја упртик брѣменицу, / у ша-рену упртицу, / прекиде се упртица, / ис-паде ми брѣменица, / сад пиј ага, Смаил-ага.“

в. *бурило*.

**брѣњац**, -њаца м *звечак*, *клајно* (о *звону*, *чакџару*, *чакалици*). — Не чује се чак-тар, мора да му је испо брѣњац.

**брѣжѣ**, брѣжѣа, брѣжѣ *брз*, *хиџар*, *екседџиван*. — Има брѣжѣу жену, нека му је Бог поживи. Вазда је она била брѣжѣа и прѣжѣа.

**брѣзар**, -ара м *кеса од овчије коже у којој се носи сир*, *скоруј*. — Лако је њима косити, кад им је брзар пун. Док је брзар

подускрајан мрсом, све ће бити берићатно и весело.

**брѣзариј** м *дем. од брзар*.

**брѣтвѣлин**, -йна м *џејни ножџић на џреклајанѣ*. — Купијо ми ћико брѣтвѣ-лин.

**брѣтвѣлинић** м *дем. од брѣтвѣлин*.

**брѣџав**, -а, -о који је *крајке* и *ошџре вуне*. — Зараник наку брѣжаву шиљеж, не-ма на њима џаводнијо вуне.

**брѣљати**, -ам несвр. 1. *брѣати*, *ме-стии*, *мијешати*. — Узми брѣљачу, па мало брѣљај та скроб, неће ти руке опанути. Ој ли ми дати твој стап, оћак да брѣљам ма-сло.

2. *фиг. брѣљати*, *џричати* *којешѣа*. — Шта но они ћоро брѣља? Не брѣљај сва-шта, но се о свом послу.

в. *забрѣљати*, *избрѣљати*, *џробрѣља-џи*, *убрѣљати*.

**брѣљак**, -љка м *мали навѣљак (сијена, сламе)*. — Дуну нака вљетрина, па све ис-претура оне брѣке сијена.

**брѣдуш** ж 1. *јестѣива зељаста биљка са крџолоастом луковицом*. — У, давиш, колико је Милијана набрала брѣдуш! Најслађе су брѣдуше ка се скувају у варе-ници.

2. *фиг. онај који је малог расѣа*. — О Милуша, Милуша, мала си ко брѣдуш. Ожени се, ојади се, е нема му жена коли-ко брѣдуш.

в. *брѣдушица*.

**брѣдушица** ж *дем. од брѣдуша*.

**брѣквица** ж *мала чѣвија*. — Имо сам неколике брѣквице и ништа не знам ће иг затурик. Укуцај једну брѣквицу воћен.

**брѣћ** м (л. *rubia tinctorum*) *биљка из које се џрвена боја (ализарин)*. — Оварбала вуну у броћ. Наша баба је вазда варбала јаја у броћ.

**брѣћ** прил. *нишѣа*, *џразно*, *шиџак*. — Сви смо се надали ка Томаш изучи школу да ће нас помоћ, а оно: ево ти га броћ!. Тандара, мандара — броћ!

**брѣћити се**, брѣћим се несвр. *мргоди-џи се*, *мрџиџи се*, *дуриџи се*. — Немој

се ништа броћити, но иди напој она говеда.

*в. наброћити се, уброћити се.*

**броћуља** ж 1. *она која се броћи, мршићи, мргоди.* — Издиру сваке надимке, па и наку ђевојку назваше броћуља.

2. *назив за краву.* — Наша броћуља је добра на млијеку.

**брс**, брсти ж и м 1. *испаша брићењем шумских гранчица.* — Сву дугу зиму гони-јо сам овце у брс. Брс је невољна и јадна рана.

2. *гранчице са лишћем којим се сјока храни.* — Јасенов брс је најбољи. Усекли смо два лисника брсти.

**брснүти**, брснѐм свр. 1. *откинути и сјити (брси, лишће).* — Поћерај живо нек мало брсне. Оћагу ли јањад ишта брснути?

2. *фиг. мало заложити, грицнути.* — Брсни мало сира и љеба, са ће ручак. Нијесам брсно на своја уста, колико је ли мој покојни отац.

**брстигора** ж 1. *животиња која се храни брситом.* — Козе су највише брстигоре. На северу и овце су брстигоре ништа мање од коза.

2. *фиг. онај који много прича.* — Прича брстигора, не патише. Брстигора јој је била и мајка, па и она.

*в. брстилица.*

**брстилица** ж *в. брстигора.*

**брүпац**, -пца м *јовећи комад (меса, сланине, сира, хљеба и сл.).* — Поијо је еволничачки брупац сланине, па море да отпрдује.

**брүсити**, брүсѐм свр. *јурнути, гринути, загнаћи се.* — Ја му ништа лоше нијесам реко, а он бруси на ме, ко да је ван памети. Ено говеда брусише у овце, све ће иг искашати.

*в. бруснути.*

**брүснути**, брүснѐм свр. *в. брусити.*

**брца** ж *овца из јужних крајева које се љеши узимају на мљекарину или „пошћаре“.* — Изјавио буљук брца, па цора ко икад. Сиротиња је вада приваћала брце.

**брча** ж *сезона највеће муже (око Пећровдана).* — Уз брчу смо имали варенике, да је нијесмо могли освојити.

**брчица** ж *фиг. женска малог расћа.* — Чоечна је она брчица, колико је тешка.

**бу** узв. *оном. за подсјрекивање букања говеда.* — Вара, вара, бу! Бу, сивоња, бу!

**буа** ж 1. *буха (л. puleh irritans).* — У, ево буа усрала кошуљу. Закотиле се буе, има иг кастиженје. Не излази му жена ис куће колико ни буа.

2. *фиг. мали, кочоћеран човек који се „у свашћа меће“.* — Бијаше неки буа ућала људима на врат, и да га некуј ђаво не однесе, не могаше се од његова зулума ни мријети, ни живљети.

**бүбина** ж 1. *шек убран ћруд са дрвеша.* — На великој букви убро сам ову бубину, па ће бити труда за сву зиму.

2. (л. cestodae) *ћвоснаћа глиста, ћанћљичара.* — Има наку бубину у дробу, неко вели пантљичара, неко не, али га жива поједе.

3. *гљива.* — Ове јесени пуне су долине бубина, борами ће бити зима љута.

4. *иљесан.* — Ови љеб се укваријо, ево га је напала бубина и споља и изнутра.

5. *сир који се ћри варењу шек згроздио.* — Једи ове бубине, од ње те неће бољети глава.

**бүбүлак**, -љка м *мали обао камен, облүшак.* — Они ђавољи Перо запири бубүлком и преби пијевцу ногу.

**будибокснам** узв. *изведено од буди Бог с нама.* — Будибокснам, штано ради по мраку!

*в. бокснам.*

**буђ** прил. *како било да било, ћошћо-зашћо.* — Продаћу шиљеж буђ зашто. Реци му нек купи мало беза за кошуље, па било буђ зашто.

**бүѐр** м *богашаш, имућан човек.* — Уда се она милетка за једног буера из Гацка, и сад ти живи ко баница.

**буеркиња** ж *богаишица*. — Не море се са оном буеркињом разговарати. Живи ко буеркиња.

**бузѐрант** м *хомосексуалац*. — Шапућу, напамет, да је он бузерант. — Бљеж од оне настраности, кажу да је бузерант.

**буквањак**, -њака м *омање буково сџабло, грм, омарих*. — Осѐко сам они буквањак поре стаје. Спландуј овце у тај буквањак, па дођи амо.

**буквара** ж *фиг. незнавена, ѝрипроста женска*. — Налећеће на како буквару, па ће клети и мљесто ће сѐди, попази што ти ја кажем.

**букоглавас**, -ста, -сто *ѝврдоглав, ѝуѝоглав, незнавен*. — Живљело у оној самштити и до дан данас остало букоглавасто. Млого је букоглавас, а дако га иста-слачи војска.

**букоња** м 1. *во силовитѝ, немиран, букоѝа*. — Кад оно сво село оста бес пиће и подрије мал, ја ти узек шаку јечма, све ко кукољ, па пружим мом букоњи, митијући га: „Сокис воко букоња, / на ти шаку кукоља“, а он ће ти мене: „Бијо ми га давати, / док сам мого жвакати“, промрмољи, заковилѝ очима и крепа.

2. *фиг. онај који је бучан, букаѝија*. — Још ти не знаш колики је то букоња.  
*в. букоѝа.*

**букота** м *в. букоња*.

**булати**, -ам несвр. *ѝаковати, уѝакивати*. — Ено Симо була паке, оће да га шиље сину у војни стан.  
*в. забулати.*

**буљекати**, буљечѐм несвр. *ѝјерати* *вукове узвикујући: а ѝс остѝо!*. — Чобани буљечу и не престају.  
*в. буљукнути.*

**буљекнути**, буљекнѐм, *в. буљекати*. — Изађи напоље, па буљекни неће ти се дроб просути.

**буљукач**, -ача м 1. *назив за кажиѝрстѝ у игри чалаге*. — „Ала, ала, алаге, / вргоше ме чалаге, / или ач, или буљукач, / или... /.“

2. *онај који буључе, ѝјера дивљач*. — Има Матије добре чобане, ка забуључу не зна се који је бољи буљукач.

*в. чалаге.*

**буљукнути**, буљукнѐм несвр. *в. буљекнути*.

**бѝмбат**, -а, -о *умртѝаљен, укочен, мртѝав*. — Ја мишљак да је бумбат, а он се искекечија па дринца. Кад уљегосмо у тор затекосмо бумбату ону крезубу овцу.

*в. бунбай.*

**бѝмбулицѐ** прил. *скуѝно, заједнички, у гомили*. — Наиђоше сватови нако бумбулице и напојише нас ракијом, вазда је имали!

**бѝнбат**, -а, -о *в. бунбай.*

**бѝнгарас**, -ста, -сто *смѝјешан, намијешан*. — Дај да пречистимо јечам, нећемо га нако бунгараста мљести.

**бѝнгур** м *неѝречиѝићено жиѝно, мјешавина којечега*. — Самљек нажав бунгур од јечма, то је све сама зона. Није, јадо, то скоруп, то је бунгур од упрштеног сира и бучалине.

**бунгурање** с *гл. им. од бунгурати*.

**бунгурати**, -ам несвр. *ѝригушено, мукло, неразговоријетно говориѝи, мумљаѝи*. — Једни нешто прикивају, други пуше, а Мићо бунгура за свој грош. Немој, брате, стално бунгурати, но реци шта ој.

**бундоглав** м *фиг. онај који има округлу главу*. — Заметно главу они бундоглав, па мисли да му је о челика.

**бундоглавас**, -ста, -сто *који је округле главе*. — Лијепа је у тијелу, само што је мало бундоглаваста.

**бупати**, бупаам несвр. 1. *луѝати*. — У изрци: "Свети Лука у каблове бупа, / свети Тома гони жене дома."

2. *фиг. јестѝи, кркаиѝи*. — Бупа скорупа, па му се црвени шија.

**бурак**, -рка м *кишне кайљице које се сусѝијешу и чине млаз*. — Потури ламу под бурак испод стреје, да се зачека мало кишнице, па да се измијеме.

**бурђија** ж 1. *сврдао за бушење дрвѝа*. — Да немаш једну бурђију, оћак да избушим орлић?

2. фиг. *кост раздора, сילותка, интирига*. — Нско вљешто утура бурђије међ ове људе.  
в. *бурђица*.

**бурђица** ж дем. од *бурђија*.

**бурђијати**, -ам несвр. 1. *бушићи бур-  
гијом*. — Шта то куме бурђијаш тако ра-  
но? Ево бурђијам гредел за рало, кума-  
шине.

2. фиг. *мутићи, интиригираћи, уноси-  
ћи раздор*. — Они су вазда бурђијали за  
поштенијем људима, па нека иг нек се  
сладе. Нека иг нек бурђијају, стиђели се  
образа на којем седе.

**бурило** с *дрвено буренце за воду*. — А  
ку[д] си то пошла са бурилом на воду беш  
чепина, мозак ти не изводнијо.

в. *бременица*.

**буриџ** узв. *којим се ваби коза*. — Кад  
се Божо попе на бобију и викну: „Буриџ  
коза!“, он се вратише.

**бурлати**, -ам несвр. 1. *мијешаћи, му-  
тићи, буричкаћи*. — Даница напуни пун  
стап повлаке и настави по њему бурлати  
све док се не указа масло. Не бурлај кроз  
млијеко, ценабете један!

2. *шећи, цурићи*. — Падосхе велике ки-  
ше, и одмак почеше потоци бурлати. Из  
прољеваче бурла вода ко икад.

в. *бурљаћи, забурлаји, забурљаћи,  
набурљаћи, пробурлаји*.

**бурликати**, бурличѐм несвр. 1. *вика-  
ћи, галамићи*. — Само полако причај и  
немој бурликати.

2. *букаји (о говедима)*. — Ено нечија  
говеда бурличу. Сито, баковито, па бур-  
личе по сву ноћ.

**бурљати**, -ам несвр. в. *бурлаји*.

**бурођа** ж *учестјале љадавине (у сезони  
када љешина буја)*. — Код оваке бурође,  
веле, нема ни скупоће. Од прољетос је ве-  
лика бурођа.

**бурӯкати**, -ам несвр. 1. *букаји у ходу,  
нейрекидно*. — Чи но во бурука пољем?  
Окаочила се јунад, па бурукају ли бурукају.

2. *разбациваћи, расиураћи, букаји  
роговима*. — Само ви седите, док ви туђа

говеда бурукају кладњу. Туја, шта ту бу-  
рукаш, црко дабогда!

**бусати**, -ам несвр. *преносићи бусен са  
једног на друго мјесто и тамо га приса-  
ђиваћи*. — Оћак да бусам испре куће, а од  
ток ће бити слаба вајда.

в. *бусенаћи, избусенаћи, њобусенаћи*.

**бусѐнати**, -ам несвр. в. *бусаћи*.

**бусика** ж *иланинска шрава коју пре-  
тежно јасу круйна грла (коњи, говеда)*.  
— Израсла је бусика ове године, кастиг!  
Одбиј коње у сампас, нек пасу бусике.

в. *бусичина*.

**бусичина** ж в. *бусика*.

**бустин**, -йна ж (тал. busto) *прслук који  
носе женске за придржавање груди* — У  
пјесми: „Бустин моје груди крије, / све  
због очи гаравије, / очи моје премалене, /  
у кога сте заљубљене?“

в. *бустий*.

**бустий**, -йћа м *бустин*. — У пјесми:  
„О бустийу сакриј моје груди, / да иг голе  
не гледају људи.“

в. *бустин*.

**бут**, бута м *средњи и задебљани  
дио јарма*. — Ка заврзок волове да повуку  
шуљ, они сегнуше и јарам пуче поре са-  
мог бута.

**бутра** ж она која је *буцмаста у лицу  
или јуних буйина*. — У пјесми: „Ој ли мо-  
ја мила бутра, / брат јагоде са мном су-  
тра?“ / „Оћу, драги, моја надо, / у јагоде с  
тобом радо.“

**бутнар**, -ара м *сакагија, коњска аси-  
ма са израженим кашљањем и нешто љо-  
већаним оћоком испод грла*. — Не питај  
за ме, ено ми је кљусе обољело од бутна-  
ра. Дорат по одавно рипље, мора да га је  
сколаисо бутнар.

в. *гушнар*.

**буца** ж *згрушано, љокварено млијеко  
(дриљевина)*. — Заневољни сир је од буце.  
Кад нема скорупа добра је и буца.

в. *дриљевина*.

**буча** ж 1. *смјеша скоруја и дриљевине  
(љокварена млијека)*. — Имаше пуну једну

кацу буче. Не једи сув љеб, но присмочи те буче.

2. *узвишћало кисјело млијeko*. — Љуто, отров, ово је буча, а не кисело млијeko.  
в. *бучалина*.

**бучалина** ж в. *буча*.

**бучати**, -џм несвр. *џосћајати кисео, вишћати, кварити се*. — Велика је спарина и ватра, па млијeko бучи, не море му се никака јада.

в. *збучати*.

**буца** ж 1. *руица, шуљина*. — Поглај кроз ову буцу, мешчин неко иде вамо.

2. *фиг. сћейен у неком реду власћи, џоложај*. — Прави се да је нека велика буца. Има сина, са ти је он, помози ми реј, нека велика буца у овштини.

**бушимнїцѐ** прил. 1. *изнебуха, изненада*. — У првомрачје седасмо испре стаје, ка[д] бушмице рпише Швабе.

2. *главом на доле, главачке, сћрмоглавце*. — Идући кроз наку ковражину, заплеток се и бушмице љуштик.

**бушїти**, -џм свр. 1. *изненадно доћи, руишћи*. — Бушише трговце у сре села ко поручени. Ми идасмо путем, кад пред нас бушише наоружани људи.

2. *џаднушћи, џреснушћи*. — Шта но буши испрет куће? Кад бушик у они крш, мишљак неће од мене остати ни комада.

**бушњак**, -ака м *коловрати, врїлог, кружни вјетар*. — Бијасмо рано оврли јечам, али нам белајни бушњак не даде да га развијемо. Ка[д] се појави бушњак, треба три пута реј: „Пљу, пљу, бушњак, пљу, / ид у гору, ид у воду, пљу, / чујеш ли ме бушњак, чу!“ и он ће да се изгуби.

## В

**вāv** узв. *оном. за џодражавање лајана џаса*. — Гаров заучиње: *вāv, вāv, вāv*, док из жбуња искочи еволничачки зец, а он ти за џим гон, гон и ништа.

**вāvкати**, -џм несвр. *џомало и исїрекидано лајати*. — Бизин нешто вāvкa, мора да је неког џавола наћуто.

в. *вāvколишћи*.

**вāvкaње** с гл. *им. од вāvкати*. — Није шаровово вāvкaње без неке.

**вāvколїти**, -џм несвр. в. *вāvкати*.

**вāvнүти**, вāvнџм свр. *ланүти, ћвнүти*. — Пашче ваднџм вавну и ућута. Она шкеврија не смије вавнүти а опази вука.

**вāvган** м *лонац, суд за јело или џиће*. — Лако му је кад му је пун вавган. Тешко вавгану који чека смок из села.

**вāvдати**, вāvдџм несвр. *водишћи џа-мо-амо*. — Устроїјо пастува па га вада, неће ли му оток проћи.

в. *извадати, џровадати*.

**вāvђевина** ж *зајам, џозајмица, враћање и одрада џозајмице*. — Узек у Сића сто ока јечма на вāvђевину. Живи она поганчина на вāvђевину и јађевину, јади га убили, ко ће.

**вāvзданак**, -дџнка м *џио дан, дан од сваћућа до смркнућа*. — Бољи је уранак но вавзданак.

**вāvздигнүти се**, -нџм се свр. *џонијетш се, џрецијенитш се, не видјетш од себе другога*. — Чим мало заима, вавздигну се она тањич о чоєка, па ко ти је, он ти је.

в. *вāvдишћи се, вāvдигнүти се, вāvдишћи се*.

**вāvдншћи се**, -дигнџм се свр. в. *вāvдигнүти се*.

**вāvдрāгнї**, -ā, -ō *само у изразу: чїшав*. — Вавдраги дан сам била без иједне капи воде. Ће си, болан, чекам те вавдраги дан.

**вāvина** ж *врсћа, соршa, сој, џасмина*. — Ја не знам како је то ваина љүдї, љүди моји!

**вāvистину** прил. *заиста*. — Неће она ваистину рећи ништа што није истина. Ваистину је тако.

**вāvкетан**, -тна, -тно (л. defectus) *који је богаљасї, с шїлесним недостїаћком*. — Тимо и јадо је вавкетан у обље ноге отко га знам. Там у њега се рађају вавкетна ћеца, здравље се овудије казало.

**вѣкман** м 1. (нем. Wachtmeister) *зайовиједник жандармеријске станице у доба аустроугарске владавине*. — За вријеме Аустроугарске бијаше на Горанску неки вакман: жуто, заковрљило очима ко да гледа у два зеца, погурено, тирјанске душе, ни у сну га не снијо нико мој.

2. (нем. Fachmann) *стйручњак, мајстйор за све*. — Има Симат златне руке, није му, вљере ми, раван никакав вакман.

**вѣлѣјбогу** прил. *хвала богу*. — Валајбогу кад мењава утоли. Нико се, валајбогу, није валом обогатијо.

**вѣлѣтати**, -ѣм несвр. 1. *гайѣти, врачѣти*. — Ој ли и ти да ти ова жена валета у грашке, или неј?

2. *говорити нејасно, неразумљиво (обично стйраним језиком)*. — Шта ли оно валетају они људи, валим те руко божија.

*в. извалѣѣти, провалѣѣти.*

**вѣлѣтуша** ж *гайѣара, врачара*. — Она валетуша ми извалета: биће, бре, рата, па ће сваком бити дуго и широко, ко да ја то не знам.

**вѣљас**, -ста, -сто *вриједан, хитѣар, сйреѣтан*. — Ваљаста су му ђеца, свака иг срећа сретала.

**вѣљаслук** м *хитрост, сйрејност, ваљаност*. — Нема његова ваљаслука кудијен сунце грије. Ништа ми не причај о њијовом ваљаслуку.

**вѣљевати**, -ѣм несвр. *биѣти од корисѣти, указивѣти љомоћ, ваљѣти*. — Ваљево му је отко је насто, а са му то ни познава ни узнава.

**вѣљетни**, -нѣ, -нѣ *хваљени, свевинѣни, велики*. — О ваљетни госпде боже, што су ови људи вако олакомили!

**вѣмпируша** ж *она која рани из цик зоре; она која се сувѣше љонѣјела у ненадном добру*. — Вазда се диже она вѣмпируша прѣје но пијевци запљевају. До јуче је била крепаница, а са се она вѣмпируша воздигла, па са јој рђа досмрђела.

**вѣнзирати**, вѣнзирѣм несвр. 1. *фанѣати, машѣти, санѣарѣти*. — Све не-

ког ђавола ванзира, ко да није у памети. Ванзира оно, не разумѣј му се.

2. *аванзовѣти, најредовѣти*. — Брзо је ванзиро, ено га десечар, све иде уз војводу, вљеру ти твоју.

**вѣнтѣзија** м *машѣта, уобразиља*. — Ништа не вљеруј његовој вантѣзији, ка ти ја луда вељу.

**вѣнцати**, -ѣм свр. *несѣѣти, мањкаѣти*. — У тој богатој кући никада није ванцало ни каве ни ракије.

**вѣњѣ**, -ѣ, -ѣ 1. *који је у даљем сродсѣву*. — Ово ми је вањи ђевр. То су ми вањи роѣаци.

2. *ѣобожѣни, ко бајаги*. — Имали смо неког вањег учитеља, све је бијо сем што треба. Какв си ти вањи козбаша?

**вѣра** узв. *којим се љодсѣичу говеда да се боду, разобадавају*. — Вара, Галоња, мој, вара! Вара, вара, обад у јунад!

*в. вѣракаѣти.*

**вѣракати**, -ѣм несвр. *љоред обичног значења значи: љодсѣрекивати говеда да се боду, обадају, тйрче*. — Остави та говеда на миру, шта иг вѣракаш, с тобом се ђаволи вѣракали.

*в. вѣра, завѣракаѣти, навѣракаѣти, љодвѣракаѣти.*

**вѣракача** ж *вѣралица*. — Бљез, богати, прођи ми се оне вѣракаче, преварила би и мајку на дијелу.

**вѣрда** ж *само у изразу: гомѣла, рѣа*. — На његовој трпези вѣзда је била вѣрда меса, ту се није штеђело. Шта си извардо толику вѣрду љеба, ко ће то појес.

**вѣрдати**, -ѣм несвр. 1. *ѣуѣњѣти, лѣврњѣти, лѣгрњѣти*. — Таман мало заспак, ка нешто напољу поче вѣрдати. По Тиној Вѣрди вѣзда вѣрдају громови.

2. *галѣмиѣти, вѣкаѣти*. — Ми ручасмо ка Блажо поче вѣрдати на ђецу. Не вѣрдај, но причај ко остали људи.

3. *ложѣѣти љремного дрѣва на вѣѣру*. — Не вѣрдај толика дрѣва, виш да пламен лиже уз вериге.

4. *гомѣлаѣти, тйрѣѣти*. — Шта вѣрдаш толики љеб, остаће непоједен.



5. *букшайи, йланшјейи*. — Наложити на-ку сувовину од клска, па ватра поче вар-дати све у вис. Ауг, како ватра варда, ка се што не запали?

*в. завардаш.*

**вårdача** ж она која много *йрича, лар-ма, варда*. — Звали ме вардачом или не, али ви кажем да док родитељи ђеци дају нико то и не види, а кад ђеца нешто усту-ре родитељима сваки види.

**вардaчина** м и ж онај који много *га-лами, варда*. — Шта ради она вардачина? У пошалици: „У Микана вардачине, / жњесмо јечам до ужине, / од ужине, па до мрака, / везале смо сноплје свака.“

**вårdупа** ж она која *йремного једе*. — Не море вардупа што неће имати пун зоћ. Варака се са дупетом она вардупа.

**вårdедан**, -дна, -дно *вапредан*. — Ено дошо варедан позив Мајану, да иде у дво-мљесечаре. И мој чоек, ето, једва доби вар-редно осуство из војске.

**варећак** м 1. *брзарић, мала мјешини-ца од коже*. — Све што сам љетос укупи-ла мрса нема више од ова два варећака. Ови варећак ми је пун сира.

2. *кошћилић у којем се вари*. — Припази да не прекипи вареника из варећака. Дај та варећак нек иг гурбетни окалајишу.

3. *фиг. живош, снага, здравље*. — У, како је Каро ослабио, нема от њега ништа, прно је у варећак.

**вårdнүти**, -нём свр. 1. *узварити (о млијеку)*. — Часком сам варнула оно мало варенике и отишла да попластим оне кле-те откосе.

2. *слагати, йреварити, обманути*. — Млоге људе је варно досле, па ће и осле. Баста њему да варне.

**вårdовати**, вårdуем несвр. *уздржава-ти се од неке чинидбе због йразновјерја и одбране од зла*. — Имо је настав присан и отада варује и не једе месо за крсну славу. Стари људи су варовали: ко украде гужву са туђег тора, овце ће му се годинама ја-ловити.

*в. варчит.*

**вårdчити**, -йм несвр. *гашати, врача-ти, заварчивати, варовати*. — „Ко те каро те се толико дерлаш, Бог те видио?“, упита пољак дјечачића. „Она бабетина што баје и варчи е јој нијесам уватијо жу-тог лептира и црног бумбара, да да крави да јој се не пиша у кабо кад је музе“, рече дјечак и настави да се дерла.

*в. варовати.*

**вårdи** прил. *само у изразу: цио, сав, чи-тав*. — Васи вијек су та црна ђеца гладо-вала.

*в. васиљени.*

**васиљени**, -ā, -ō *само у изразу: чийци-јели, васколики, чийтави*. — Чекала сам те васи васиљени дан, а тебе ни у плећу. Ва-сиљену ноћ сам ти прејечо од ове клете костобоље и јадобоље.

*в. васи.*

**вårdколик**, -а, -о *сав, цјелокућан*. — Ево ти је помавенијо васколик скоруп, цр-на драго.

*в. васколичачки.*

**вårdколичачки**, -ā, -ō *сав, свеколик, васколик, цјелокућан*. — Ове године нам је вårdколичачки кумпнјер струно, нијесмо се, вала, од њега вајдисали.

*в. васколик.*

**вårdсјат**, -а, -о *само у изразу: сав, чи-тав, цио*. — Ноћас су нам васцат купус појела нечија говеда. Васцат дан смо вр-ли, нијесмо патисали.

*в. васцит.*

**вårdсјт**, -а, -о *в. васцат.*

**вårdтан**, -тна, -тно *обухваћан, захва-ћан, захваћљив*. — Ове грабље су ми ват-не, починула сам ш њима пластећи.

**вårdтан**, -а, -о *хваћан у јарам, јармљен*. — Овај во ми је ватан, а ови још није. Није то јуно још ватано, нећеш ш њим ништа урадити.

**вårdтати**, -ām несвр. *йоред обичног зна-чења значи ййрезати, ујармљивати*. — Ако ћемо зекоњу продавати немој да га ватамо у јарам.

**ватаћи**, -а, -е *ватан* и *обучен у јарму*. — Имам два јунца и једног великог ватаћег вола. Ови во вођен је ватаћи.

**ватачина** ж 1. *поштра која се даје власнику њохараног добра*. — Окметовали су да дам Машану за ватачину пе товара сижена и педесет кила кумпијера.

2. *дрџање, шћийање*. — Није њој мрзна ватачина, само кад нико не види.

**ватраљница** ж *дрвена њолуга којом њолазник удара у бадњака на Божић*. — Кад мој полазник Прокопије удари ватраљницом по бадњацима и кад почне викати: „Колико синуло варница, толико у нашега брата домаћина било оваца, јагањаца и сваке добре среће...“, ја ти се почнем топтит од неке среће.

**ватреник**, -ика м *живахан, зајсет, хиттар човјек*. — Било иг је седам брата, све су то били живи ватреници.

**вашка** ж 1. *исејто, џашче*. — У пошалици са ловцима: „Да видите нашег ловца Драшка, / за њиме се наћулила вашка, / низ планину отисно је стоку, / примакнуо пушку десном оку, / и он гађа у даљину зеца, / не погоди — јебем ли му свеца.“

2. *лош човјек, лајавац*. — То је вашка, осим крста. Таке вашке нема на далеко.

**вегурати се**, *вегурам се* несвр. *љенствовајти око пријеклада, излежавати се, бесјосличити*. — Шта се вегураш око пријеклада, немала те мајка ка си таки!

в. *вегурчити се, довегурчити се, извегурчити се, одвегурчити се*.

**вегурлица** м и ж 1. *онај који се вуче, бесјослични, бадаваџија*. — Не надај се у ону вегурлицу, колико ни у лањски снијег.

2. *исејто које се савија око џрага и шћу куња, слабо ојажно исејто*. — Што раниши ову вегурлицу, ка не смије на вука ни ланути.

**вегурчити се**, -џм се несвр. *љенствовајти, бесјосличити, џроводити врејеме у бесјосличењу*. — Ништа не ради, но се туда вегурчи.

в. *вегурити се*.

**ведити**, -џм несвр. *в. векчати*. — Веди ли џедо, веди?

**вежгалица** ж 1. *исејто које много лаје*. — Не да она вежгалица заспати, но по сву ноћ вежга и цичи.

2. *она који брбља, оговара, олајава*. — Мани се Рујове вежгалице, нагрдиће ти и мртве у гробу.

**везичар** м *онај који китњасто, ошежући џрича*. — Наишо си ти на везичара, а мислијо си да је мачи кашаљ.

**везичити**, -џм несвр. *китњасто и нејасно џричатити, изговарити мисли као да се џровлаче кроз илене уши*. — Немој, брате, да ми везичиш, но ми реци шта оћеш.

в. *завезичити, одвезичити, џровезичити, увезичити*.

**везичење** с гл. *им. од везичити*. — Не знаш ти како је зубато њено везичење.

**век** м 1. *века, вечање, козји глас*. — Кад стаде козе век, ја ти не бидем лијен, но излетим ис кућаре, ка[д] тамо: вук сјамијо козу, а она једва даде још један век.

2. *глас, весак*. — Чу ли ти накав век испо пута?

в. *весак*.

**векчати**, -ам несвр. 1. *венујти, койњеити, сћарити*. — Све што га више гледам, све више векча.

2. *блиједјети, губити боју, свејезину*. — Брзо ти капут векча. На јакном сунцу и коса векча.

в. *ведити, вешчати*.

**вџсак** м *в. век*.

**вџл**, -а м *убрадач црне боје који носе удајте жене*. — Имаше новцит вел.

**вџла** ж 1. *фалинка, мана, недосћатак*. — Има ли он наку вџлу у руци?

2. *врста, сорћа*. — На моби је било меса од сваке вџле. У варошима има џуди сваке вџле.

**вџлепћити се**, -џм се несвр. *размећати се, џравити се важпан, не видјети никога од себе*. — Дана[с] се, болан, вџлепћи свака шуша буша, па нека и њега.

**вѐличачкѝ**, -ā, -ō врло велики, голем. — Пробукаше тудај нечи величачки волови. Стрико је садијо величачко сијено.

**вѐљи**, -ā, -ē велики. — У пјесми: „Благо мене, имам благо веље, / благо веље, моје родитеље, / не бојим се шта ћу ноћас јести, / шта ћу јести и ће ноћ прове-сти.“

**вѐна** ж линија, жила, жица, ћруга која се ѝровлачи кроз дрво, земљу, камен и сл. — А расцијепик јаворов трупац, указа се субљелкаста вена.

**вѐнљив**, -а, -о 1. који има вене. — Ове године кумпијер је много венљив. Права лучевина не море бити венљива.

2. ѝровенуо, ѝросушен. — Налози које венљиво дрво, дако се ватра загори.

**верѐцек** м договор, сѝоразум, заједнички рад, уговор. — Ко је ш њим имо верецека, осто је краткије рукава.

**верѐцик** м в. верецек.

**вериге** ж мн. 1. ланац над огњиштем за који се закачи кошао. — Загрмље и гром удари у сре сриједе верига.

2. ѝораз у карѝању („фирѝика“) који се заврши шако шѝо неки играч, у једној „руци“ (кругу), не добије ниједан „ѝонати“ (ѝоен). — Е мој црни Бошко, па ти два пута заретке доби вериге.

Изр. *мāлѐ вериге: кад играч у једном кругу не добије ниједан „ѝонати“ (ѝоен).* — У првој руци добијо сам мале вериге. *вѐликѐ вериге: кад у једној „руци“ (кругу) један од играча ѝонесе све „ѝонѝе“ (ѝоене) и још састѝав од чеѝрдесетѝ „ѝонѝа“, шада други играч добије велике вериге.* — Ето, на крају сам и ја добијо велике вериге.

**версати**, -ām несвр. ударѝи, шѝући. — Одмори болан, шта толико версаш у ту пањину?

в. *изверсѝи.*

**вѐртик** м (нем. fērtig) крај, свршетак. — Имам још ови брупац сланине и вертик.

**вѐсак** м глас, вика, век. — Допире неа-кав весак с брда.

в. *вес.*

**вѐћако** ѝрил. са значењем: сем ако, већ ако. — Платићем за ово што си урадила, већако не цркнем.

в. *већко, већо.*

**вѐћко** прил. в. већако.

**вѐћо** ѝрил. са значењем: већ ако, се ако. — Купићу и ја коња, већо не бидем жив. Испртљаћемо око Троичиндана, већо се нешто не деси.

в. *већако.*

**вѐшчати**, -ām несвр. в. векчаѝи.

**вѝгањ** м вика, ѝозивање у ѝмоћ. — Каки је то тамо вигањ, ако бога знате?

в. *вигањаѝи.*

**вигањаѝи**, -ām несвр. зваѝи, виѝезаѝи, ѝозиваѝи у ѝмоћ. — Одазови се, болан, оном ѝетету што вигања.

в. *довигањаѝи, завигањаѝи, извиганањаѝи, навигањаѝи се, одвиганањаѝи.*

**вигањање** с гл. им. од *вигањаѝи*. — Сину, загрмље и у том се зачу вигањање чељади.

**вѝдати**, вѝдам несвр. 1. лијечѝи. — У пјесми: „У горици родили љешници, / ја и драги обоје врсници, / здрави љешник ко-мушину скида, / права љубав наша срца вида.“

2. ѝриѝезаѝи заврћући, завијаѝи, заврѝаѝи. — Како то видаш та завртањ, ко да си брес руку.

в. *довѝдаѝи.*

**вѝдоглѐд** м земљини ѝросѝор са којег се може добро видѝети, осмоѝриѝи; видно ѝоље. — Попни се на врг брда, има-ћеш бољи водоглед. Одавле је видоглед да не море бити бољи.

**вѝђелица** ж ѝѝиролејска лампа без цилиндра. — Отприје су биле виђелице, а са су извикли лампе са боцом, па им јопет није добро.

**вѝж** прил. више. — Што си радијо, радијо: виж неј. Виж га неј живљети, ко што си живијо.

**вѝжла** ж она која је живахна, хиѝра, несѝална, бисѝроока (обично млађа женска). — Таке вижле нијесам гледо својијем очима.

*в. виљсока.*

**вијлѡв**, вијлѡва м онај који је живахан, хиттар; онај који је несћалан. — Што си се прилијепила за Неђова вијлова, оба ти ока истркла!

**вијлѡка** ж *в. вијсла.*

**вијлѡкин**, -а, -о који се односи на вијлоку. — У пјесми: „Очи моје љубав крију, / вијлокине не умију, / ка[д.] с отворе, ко да проговоре.“

**вијлѡкило** м *младић живахна њогледа, хиттар, несћашан.* — Од вијлокила Живанина не море се ништа сакрити.

**вијјарац**, -рца м 1. *врх мањег ђревоја.* — Чим смо изашли на вијарац, пуче испре нас равница. Ено удари гром у вр вра вијарца.

2. *лагани вјетрић.* — Пре саму ној пуну накав вијарац, те ти ми, богами, некако развисмо жито.

**вијјати**, вијем несвр. *развијати жишо.* — Ајде, болан, шта си засијо, оћемо ли вијати ово чемерно жито?

Само у изразу: Не да на свекра вљетром вијати.

**вијјес** м *ћривид, сјенка.* — О Стојана нема ништа, то је вијјес о чоэка. У, кака је она црна Митра, то је вијјес, од ње се нема шта укупати.

**вијкнѡти**, -нѡм свр. *навикнући, обикнући, свикнући.* — Викнули су људи да тако живе у овом патном мљесту. Вико је он ићи по снијегу и бос и го.

**вијлѡнц** м *финансијски њолицајац, њандур.* — Ђу ту, шта причаш о котробану, ето туј виланца, виђели те јади!

**вијлѡман** м *назив одмила за дјевера.* — У тужбалици: „Виломане зор делијо, / је л' ти ико долазијо, / да посети кућу твоју, / и да ријеч каже коју, / на кући ти врата није, / нит унутра сунце грије, / виломане зор делијо.“

**виљѡс**, -ста, -сто *вилорогаст, узврнућих рогова.* — Ево они виљѡсти шиљег сврнуо рог, убијо га Бог! У тору му све виљѡсти овнићци.

**виљѡштити**, виљѡшћим несвр. *ћрпѡићи тако да шћо више расће увис (о сијену, слами).* — Ражћеди сијено нека је шируљасто, шта га виљѡшиш? Не виљѡши ту сламу, однијеће је вљетрина.

**вићн**, вића, вићно *лијеј.* — То је једна добра и вина жена, на рану би је привијо.

**вићћер** м *нервоза, бијес.* — Уватијо га накав вићћер, па лута ко глува кучка.

**вираћнија** ж *зайушћена и оронула кућа.* — Ко ће зимус остати жив у овој проклетој вираћнији?

*в. вићћерина.*

**вираћти**, -ћам несвр. *чиљетћи, несћѡјаћи.* — Ама нешто, болан, вираш, који су ти јади? Вирају жита на овој суши.

**вирипћзд** м *онај који вири из ћрикрајка.* — Шта виркаш иза ћошка, вирипћзде о чоэка? Е каки је они вирипћзд, земља се под њим провалила.

**вићсан**, -сна, -сно *висок, сћасић, ћанковијаст.* — Висне мончине ће проће, јади га кукали!

**вићсити**, вићсћим несвр. *расћи у висину.* — У пјесми: „Сретне ти, дијете, превље биле, / здраво иг носијо, / друге промијенијо, / љевше, дуже, шире, више, / кисијо и висијо, / висок бијо ко јелен, / јак бијо ко мећед, / мудар бијо ко лисица, / у њима те ни прс не заболијо, / и што ћу ти даље, / Бог ти дао здравље.“

**вићскати**, вићштћем и вићскћам несвр. *ћрѡбадаћи, жигаћи.* — Виска ме нешто у крста, не да ми дијати.

*в. виснући.*

**вићснути**, вићсћем свр. *в. вискаћи.*

**вићстћун** м *ћанковијаст, висок, сћасић младић.* — А чи би они вистун, Даро? Ја млим да та вистун има своје име, Моле.

**вистћуница** ж *дјевојка висока, ћанковијаста, складно граћена.* — У пјесми: „Е кака је вистуница Ката, / баш ко да је о сувога злата.“

*в. вистћунка.*

**вистћунка** ж *в. вистћуница.*

**вѣтѣз** м *вика, њозивање у њомоћ*. — Чу- је се витез из магле, мора да је неко зашо. Озови се, болан, на они витез.

**вѣтѣзати**, -ам несвр. *звѣйти, њозиваѣти у њомоћ*. — Ај, ко то тамо витеза ноћас, кооо?

*в. завѣтѣзати, извѣтѣзати се, одви- ѣтѣзати.*

**вѣтмија** ж *она која је лукава, ѡрепре- дена, неискрена*. — Таке витмије није кра- кало вуца. Она витмија би превела и жед- на жбира про воде.

*в. вицмија.*

**вѣћерина** ж *оронула и заѣушћена ку- ћейина*. — Уљегосмо у празну и пусту ви- ћерину, сагорела му. У оној вићерини и вода се мрзне.

*в. вѣранија.*

**вѣцмија** ж *в. витмија.*

**вѣштати**, -ѣм несвр. *кисѣти, љуѣје- ти*. — На овој живој ватри млијеко ви- шти, не могу му никака јада. Виштало, не виштало сркаћу те.

**вѣрѣјбог** и **вѣрѣјбог** прил. *заѣштиа (од вѣра и Бог)*. — Вѣсрѣјбог ћу ти изгули- ти уши кучкешу, да би ли кучкешу. То је вѣсрѣјбог дивно младе.

**вѣетробој**, -ѡја м *мјѣстѡ изложено вѣѣтровима*. — Бог га нагрди па направи кућу у оном вѣетробоју.

**вѣласара** ж *она која је чуѣава, длакава, маљева*. — Стари људи су казали: крава власара је добра на млијеку. Ка су овце власаре, пуне су и даре.

**вѣласац**, -сца м I. (л. *pervus*) *живац*. — Црна жена трчи и ради, а низ ноге јој вла- сци набрекли, реко би да ће попуцати.

2. *коријен, жила од дрвѣта*. — Од овог власца направићу сијенску куку. Не море се дрво примити ка му вако власце покидаш.

3. *влас, влакно косе на глави, длака*. — Поперчинаше се коншинице, па им вла- сци полећеше око главе.

**вѣлаш**, вѣлаша, вѣлаше *жидак, слабо сѣврднућ*. — Ови качамак је, богме,

влаш, дај га још мало промијешај на ва- три.

*в. овлаш (1).*

**вѣлта** ж *флотѡа*. — Ма шта ти причаш, болан, наша је влота, кажу, међу најаче у Јевропи.

**вѣленчѡница** ж *вјенчѡница, водоравна греда дуж зида за коју се веже кров куће*. — Ој ли погледати каке сам усѣко двије вѣленчѡнице? Ова вѣленчѡница ми је отру- ла, морам је мијењати.

**вѣлерѣјбог** *ѡрил. са значењем: збиља, заѣштиа, одѣштиа*. — Вѣлерѣјбок ће киша, ка се вако муте облаци.

**вѣетробитина** ж *земљини ѡросѡор изложен вѣѣтру*. — Нијеси паметно ура- дио што си направио кућу у овој вѣетро- битини.

*в. вѣѣтромаѣина.*

**вѣѣтробѡјан**, -јна, -јно *јѡко изложен вѣѣтру*. — Вроштица је вѣѣтробѡјна, у њој моји зли живљели.

**вѣетроглав** м *лакомислен, нейроми- шљен, несѣалан човек*. — Еј ти, вѣетро- главе, шта се не јавиш?

**вѣетромѣтна** ж *в. вѣѣтробитѣина.*

**вѣѣш**, -шта, -што *који је сѣрѣшан, умјѣшан*. — Вѣѣш је рђи, никад га не оставила, Ђедо ће ти направит зврк, вѣѣш је он.

**вѣѣштопичка** ж *погрд. она која је вѣѣштиа, сналажљива*. — Не ваља му жен- ска повучсна, не ваља вицмијаста, не ва- ља вѣѣштопичка, па која, кога ѣавола, ва- ља? Е како му је попила памет она вѣѣ- штопичка, кукала му мајка, кѡ-е.

**вѡдалѣ** прил. *одавде*. — Е није, брајко- вићу мој, бавка за бацање камена отале, но водале. Водале су полазили регрути за војни стан.

*в. водоле.*

**вѡданѣк**, -ѣка м *удубљење у зиду, ѡ- лица, слијѣти ѡрозор*. — Стави те ножице у воданик. Отприје су стари људи у кућа- ма градили воданик, а са се то извикло.

*в. водник.*

**вѡдѣк** м *в. воданик.*

**вѡдноглав**, -а, -о фиг. *иразноглав, блесав, глуп*. — Све нам наки водноглави соле памет, куку им у науку памет.

*в. водоглав.*

**водбѡлѣ** прил. *одавде*. — Ево водоле су полећели орлови, ка ти кажем.

*в. водале.*

**вѡздигнѡти се**, -нѣм се свр. *ионијейи се, ирецијенији се, ваздигнуји се*. — Воздигла се она препред пређа, па никога свог и не познаје.

*в. ваздићи се.*

**вѡздићи се**, -гнѣм се свр. *в. воздигнуји се*. — Воздигло се јашући туда коња, а не зна да ће брзо сјат, кам га нашо.

**вѡзник**, -йка м *иуји који служи за ирогон (дрва, илаића и др.)*. — Ринула вода возником и ваља дрвље и камење.

**вѡј м** (фр. feuille) *лисци, шабак хартије*. — Нудер ми један вој те карте, требаше ми нешто.

**воликѡи**, -а, -ѡ *оволики*. — Упртијо нос, има му, моје ми душе, волики!

*в. волички.*

**воличачкѡи**, -а, -ѡ *оволики*. — Није то бијо они ситни град, но су то биле све воличачке бобушке.

*воличкѡи, -а, -ѡ в. волики.*

**волѡгонац**, -ѡнца м *ируји којим се го не волови ири орању*. — Ка[д] први пут уватиш волове у јарам, протури им тељиг између ногу најмање три пута, и немој иг ударати вологонцем, но им, болан, пјевуши: „Иди, воко, за воком, / ко ђевојка за монком.“

**волѡдер м 1.** *онај који не шћеди волове ири раду*. — Не дам Мићану волове, он је володер. Нема тијег пара за које бик радила код оног володера, жива га дерали ка је наки.

2. фиг. *онај који је јак и снажан*. — Ушапијо се са ноликијем володером да се тегли кличка, а не зна да ће га ћуланути ко каку черужину.

**вѡлујина ж** *волујско месо*. — Кркља волујину у великом бакрачу, па се сва соба размирсала. Тврде волујине за моје

зубе. Из народне пјесме „Прикупљање војске“: „... Па да видиш хитријег момака, / посекоше гору Леденицу / донесоше на Муратовицу, / све ривача и церова пања, / ... наложише пет стотина огњева, / приврћеше иљаду пецифа, / а у казан волујину густу, / Боже мили чуда великога.“

**вѡљка ж** *воља*. — Чини што ти је драго, вољка ти иди, вољка ти остани. У пјесми: „Шећеру се не би радовала, / младу монку не би вљеровала, / вољка му је ко лисната грана, / граном мани, цијо лис опани, / е така је вољка у момака.“

**вѡма** прил. *веома*. — Боли ли те рана вома? Еси ли се оприштијо мома, нудер да виђу?

**вѡрца ж** (тал. forza) *велика журба, ирка*. — Најлак радите, није вам, богме, никака ворца.

**вѡрцати**, -ам несвр. *кидисавати у раду, иожуривати, журији*. — Не дај моби да ворца и да се људи брес преше леме!

**вѡрцање с гл. им.** *од ворцати*. — Нека људи најлак косе и нека ти твог ворцања.

**врагѡлисати**, -ишѣм свр. и несвр. *уништији, иироасији, урнисати*. — Даде грабље оном анатењаку, па ће ми г враголисати.

*в. врагосати.*

**врагѡсати**, -ам несвр. *враголисати*.

**врајијѡ кѡжа изр. са значењем:** *со мойно илаино*. — На њему бијаше капут од вражије коже. Не смије он то урадити, па да су му гаће от вражије коже.

**вранза ж 1.** *лејра, губа*. — Вранза ме вранзала ако могу заложити. Превија се и јечи ко да га је напала вранза.

2. (л. scabies) *шуга, свраб*. — Никад у нашој кући није било вранзе но сад.

3. *злурадоси, иакоси, мржња*. — Уљегла у људе вранза и јад, па то ти је. *в. вранзав, губа (1, 2, 5).*

**вранзѡв**, -а, -о *в. вранза*.

**вранзѡти се**, -ам се свр. 1. *обољети од лејре, губе*. — Лутало од немилла до недрага, па се вранзо и са се распада, куку му у дом.

2. *ошугајти се, осврабајти се.* — Ама не довађај га, вранзаћеш се, белају један.

3. *џосџајти злурад, џакосџан, зави-дљив.* — Све се вранзало и изродило, да не мож вљеровати.

*в. извранзајти се, овранзајти се.*

**врџногџ** м онај који се осврабао. — Мич се отале, вранзогузе, виш какав си!

**врџномудџ** м онај који се осврабао. — А ће си се и ти умијешо у картаче, вранзомудаљу?

**врањ**, врања м *оџвор* на *густџијерни* кроз који се вади вода. — Позиђи ови врањ, вас се сасо. Не нагињи се, дијете, не врањ, е ћеш добити по туру!

**вратати**, -џм несвр. *омамљивајти, осјеђајти оџијеносџи.* — Ама не крцај толике љешнике, вратаћеш.

*в. заврајџајти, оврајџајти.*

**вратџње** с гл. им. од *врајџајти.* — Наједоше се буква жира, па иг нагрди вратање.

**вратџлом** м *земљџиџе врлејно, неџролазно.* — Ђе си завро про тог вратџлома, врат ћеш сломити?

**вращуле**, -џта с (тал. *fazzoletto*) црни *убрадач са ресама који носе удаџе жене.* — Ако продаш шиљеж, купи ми вращуле.

*в. врецуле.*

**врашџити**, -џм свр. *ударџити, ошинуџи.* — Врашџи га једном, аманати!

**врџ** м *врх, највиши (крајњи) дио брда или џредмеџа (џиџџка и сл.).* — Чобани ишћерали овце на врџ брда. Житко говно нема врџ. На врџ вређе се штеди.

**врџнџти се, врџнџм се свр.** 1. *наслиједџиџи особине, врђи се.* — Врџо се на ујака, па не ваља чарапе луга. Шта причаш то, па не море се муж врџнути на жену, буда-ло.

2. *џокренуџи се, џоћи (обично суџроџно од смјера крџџања).* — Ено ти се овце врџоше према брду.

*в. врђи се.*

**врегати**, -џм несвр. (тал. *fregare*) *рибајти, фрегати.* — Врегам ови црни под, и јопет је каљав.

*в. изврџајти.*

**врџнџија** ж *усијек у вјенчаницу у који се углављује кровна констџрукција куће, врџнџије.* — Не умијете сјемчити врџнџије ко Лале, па да вас је још толико.

**врецџле** с *в. врацуле.*

**врешкогнојина** ж *свјеже џубре.* — Сву смо ливаду пређубрили врешкогнојином. Из врешкогнојине букнула трава, то је кастиженије.

**вријесак**, -ска м *цвијет за џашу џчела.* — Ове године вријесак је некако по-сан.

**врџадела** ж (тал. *forcadela*) *игла за ко-су, укосница.* — Направила сирота врџаде-лу о жице, па је загледује ко да је о сре-бра.

*в. шџијуда.*

**врџача** ж *крива и овеђа игла за џро-шивање сукниџиџа.* — Да немаш врџачу, оћак да сашијем наке вређе?

**врџтати**, врџћџм несвр. *лиџи сузе убр-заним рџиџмом (о џлакању).* — Врџу јој сузе, све једна другу стижу.

**врџуница** ж *фиг. женска мала, окрејна, хџџра, жсвахна.* — Ожени се оном врџуницом и заима ко иједан у селу.

**врлеђџак**, -џка дем. од *врлејџи.* — Не иди тијем врлеђџаком, неј се жив корталисати. У сре оног врлеђџака уватиг малог зеца.

**врљџкџ** прил. *џравке, џраво.* — Одоше ти овце врљџке на локву.

*в. врљџиџи.*

**врљџџити**, -џм несвр. *ићи џраво и без засџоја.* — Бог иг нагрдијо, научиле ове овчине да врљџе, па неће ниђе да обуну.

*в. врљџке, наврљџиџи, уврљџиџи.*

**врџбаба** ж *врџџање, моџџање, џу-џџањ, гужсвање.* — У овој врџбаби не море се чоск авизати, па Бог.

*в. врџбабиџи*

**врџбабити**, -џм несвр. *џуџџџајти, мо-џџајти, врџџајти, гужсвајти.* — Шта врџ-бабиш, дај присџеди!

*в. врџбаба, заврџбабиџи, наврџбаби-џи, одврџбабиџи.*

**врнчати**, -ам несвр. 1. *йосѣављаѣи врнчанице на ојанке*. — Ено баба врнча опанке, наком опутом.

2. *йрчати којешта, брбљаѣи*. — Умукни, шта све ту врнчаш којешта!  
в. *наврнчати*.

**врѡви** м мн. *врхови*. — Ено се забијелели врѡви о снијега. У пјесми: „Врѡве је уватила тама, / овце чувам планинама сама.“

**врђи се**, врђнѣм се свр. в. *вргнуѣи се*.

**вуга** ж 1. *назив за овцу сиве, ѣеѣљастиѣ вуне*. — Неће ми га она вуга више блејати пре кућом, нако ја не бидем жив.

2. *базд, смрад*. — Испод овије крмади дере вуга, ђаво им у дроб. Не море се вође сиђети од наке вуге.

в. *вуиђија*.

**вугас**, -ста, -сто *ѣеѣљасти, сивкасти, сив*. — Што да мастим вугасту вањелу, нијесам сишла с памети.

**вугијати**, -ам несвр. *смрдјети, баздјети, заударати*. — Шта то тако вугија, кумим вас богом? Вугија нешто, ко да је сало о јазавца.

в. *завугијати, увугијати се*.

**вудā** прил. *овуда*. — Не гази то жито тудај, но зађи вуда поре гомиле.

в. *вудак*.

**вудāк** прил. в. *вуда*.

**вудāмо** прил. *овуда*. — Што си загринто крос то грање, иди вудамо, смела те мајка божија!

**вудār** прил. *овуда*. — Вудар није пала ниједна кап кише.

**вудијен** прил. *овуда*. — Вудијен су откоси дебели, дај да иг преврнемо.

**вудијер** прил. *овуда*. — Ни ћу ићи тудијер, нити нудијер, но вудијер.

**вукна** ж *фиг. женска брза, хитра, радна*. — Има жену вукну мимо вукне, па му је лако напредивати.

в. *вукуља*.

**вукнѡти**, -нѣм свр. 1. *йроћи брзо, йро-йрчати, изгубити се из видика*. — Ама куд поп вукну, зна ли ико од вас?

2. *йојести*. — Море та вукнути саксијан и да не мигне.

**вукѡјѣбник** м *земљишни йростор, йу-сйара, гдје се йрѣѣежно „моѣају“ вуци*. — Ваздан сам дркто у оном вукојѣбнику, окле су и вуци побљегли.

**вукѡјѣдина** ж *месо од живоѣиње коју је вук заклао или наклао*. — Не једи, јадо, вукојѣдину, кад си утигла, родићеш дијете црвено по образу.

**вукѡклāн**, -а, -о *клан од вука, наклан*. — Ово шиљсже ми је вукоклано, па мало нарама. Напој ону вукоклану овцу.

**вукѡсека** ж *фиг. она која је бриѣика на језику*. — Оће вукосека да каже што мисли.

**вукѡуља** ж в. *вукна*.

**вуљārити**, вуљārим несвр. *оѣезати, развличити у раду, вући се*. — Ова моја ђеца вуљаре са школом, па не знам докле ће стићи.

в. *вуљачиѣи*.

**вуљāчити**, вуљāчим несвр. в. *вуљариѣи*.

**вунās**, -ста, -сто *који обилује вуном, вунаѣи, обрastiао вуном*. — Руде су вунастије от праменка. Зарани ову вунасту шиљегвицу.

**вунути се**, вунѣм се свр. *нагло оѣићи*. — Знаш ли ти ишта ку се вуну ћана?

**вур** узв. *којим се казује како се удара*. — Неће зијанћер да слуша, па га изудара по туру све: вур, вур! Добићеш ти вур, вур!

**вурмине** мн. ж *шибице, фурмине*. — Имаш ли вурмине, оћак да заложим ватру?

**вус** узв. *којим се казује како се удара*. — Ако неј да слушаш, све ћу по тебе овијем прutom: вус, вус!

**вуснѡти**, вуснѣм свр. *ударити, шибнути*. — Мало га вуснук по гузи, па му све скочише пожилице. Вусни га мало, опале ти руке.

**вѡц** узв. *којим се неко ѣјера*. — Вуц се отале, да те моје очи не гледају!



**вўцирѐп** м онај који се вуцара, вуче, луња којекуда. — Ку се одвучара они вуцирѐп?

**вўцирѐпаль** м в. *вўцирей*.

**вўчац**, -чца м 1. *влага која се увукла у зид куће*. — Кад би она поплава, овлажише ови клети зидови, па никако иж њиг да извучем вучац.

2. *лучевина која настјаје у њкиву људи или живоџиња услијед зајалења, гној са сукрвицом*. — Ево од рата па досле још му из ране цури вучац, најпотље ће му о тога отић и глава.

**вўцгара** ж 1. *фиг. женска која се вуцара, иде којекуда, луталица*. — Шта ће ти она вучгара, црнијо се?

2. *немирна овца или крава*. — Кака је она вучгара, вуци је заклали.

**вўштан** м *дебље џлајно за рубље и џосћеџину*. — Имаше на њему кушуља о вуштана, није јој мане да је на бану.

**вўштањ** м в. *вушћан*.

**вўштук** м *рђав човјек*. — Од вуштука се не море родити ништа но вуштук.

**вўшчија** ж *сврад*. — Чим отворисмо врата, изнутра нас запуну нака вушчија.  
в. *вуга* (2).

## Г

**габѐљати**, -а̄м несвр. 1. *живјејџи габељски*. — Вљечито габељам, па са[д] види како ми је. Габељамо, и тако живимо ко за инат.

2. *једва ићи, вући се*. — Нијесам ти више кадар никуј, једва габѐљам вуда око куће. Мореш ли габељат?

**габўљати**, -а̄м несвр. *једва ићи, вући се*. — Ето, тако ти ја габуљам, габуљам док ми дук не дође у коталац.

в. *одгабуљати, џрогабуљати*.

**гавѐљати**, -а̄м несвр. *ићи ошежано, једва се вући*. — Ко но гавѐља одозгор? Док се гој гавѐља добро је.

в. *загавѐљати, изгавѐљати, нагавѐљати, одгавѐљати, џрогавѐљати*.

**гагрџчав**, -а, -о 1. *изгрџен од гагрџце*. — Ова мљешина је све гагрџчава, неј се њоме користити.

2. *болешљив*. — Узе нака ђевојка гагрџчава чоєка, мајка је немала.

3. *који је џвердица, цџиџа*. — Неће, не бој се, одријешити џасу она гагрџчава рђица.

**газаклук** м *рђаво врејеме, неврејеме, газай*. — Не иди по овом газаклуку, виш да међава не да изај никуј из куће.

**газџбара** ж 1. *женска неуредна, џрљава, лијена*. — Кака је она газџбара, не би јој узо ораг из руку?

2. *назив овце која луџа, џумара, заостјаје из сџада*. — Сигурала се бљєка газџбара. Спрати ону газџбару па ће мање тумарати.

**газџрепа** ж в. *газџбара*.

**галакнутџ**, галакнѐм свр. 1. *оџиснуџи, џошјераџи, џокренуџи*. — Раније смо имали добре чобане, па би они из деве зора галакнули буљукџ, милина иг је било виђет.

2. *боцнуџи коња мамузом, мамузнуџи*. — Ка[д] галакнуту путаља, сва се замља поче да тресе.

**галатан**, -тна, -тно неуредан, нечџстџ, џрљав. — Ништа нема горе но ка је жена галатна. Галатна ли је, руке јој опале!

**галатлук** м *џрљавџиџина, нечџстоџа, неуредностџ*. — Ако је галатлук у кући, галатлук је и у души, ошаше реџи мој покојни свекар, Бог да му душу прости.

в. *галаџан*.

**галатљив**, -а, -о џрљав, нечџстџ. — Све се прави чџстунџца, а галатљивија је но иједна тудај.

**галатниџ** м онај који је џрљав, нечџстџ. — Мџчи ми се испре очи, галатниче један.

**галатниџа** ж она која је џрљава, нечџстџа. — Ђе је жена галатниџа, ту је кућа галатна.

**галатуља** ж аугм. в. *галаџниџа*.

**галибарда** ж *зайворенодра, љуби-частиа боја*. — Молила сам Радоша да ми купи мало галибарде и један сапун, и не шће, колико је пашће!

**галија** ж (тал. *galia*) *йокрејина кућа на саонама коју су носили райници при најаду на Турке у боју на Безују 1875. године, (најрава слична борним колима, шенку)*. — Из пјесме Освојење тврђаве Безуја „... / О Бјелане дрвени мајсторе, / Бил се могло болан поуздати, / Да направиш кућу на саони, / Ће стат може стотину војника, / Да је људи могу покретати, / Ал да пушка не може пробити? ... Браћо моја и дружино драга, / Још не прође ни неђељу дана, / А јапија сва готова била, / На саоне дрвене галија.“

**гаљан** м 1. *момак црне љути, гарав*. — У Дубљевићима се рајају гаљани, све ко од пања одваљени.

2. *гаран (ован црне длаке љо лицу)*. — Мој гаљан је најачи у селу.  
в. *гараган*.

**гаљас**, -ста, -сто *црнџурасџ*. — Стави чактар на оног гаљастог овна. Ајде да удлажимо једно гаљасто јање, сломило је предњу ногу.

**гаљупи** мн. ж *устја, чељустии*. — Што вуку прође кроз гаљупи не враћа се.

**гамџ** м 1. *оно што гамџе (о гмизавцима)*. — У, да виш, који је гамџ глиста! Ено се бљекоје учрво у паздру, има црва гамџ божи.

2. *сийнеж*. — Ове године није ђаво однијо родијо кумпијер, ево види, све гамџ.

**ганћати**, -ам несвр. *газџии љо води, блаџу, снијегу и сл.* — Да ти сваки дан ганћаш про намета, другу би причо.

в. *доганћати, заганћати, изганћати, наганћати, одганћати, йроганћати*.

**ганути**, ганџем свр. *йожуриџии, йрегнуџии, заганџии се за обављање неког йосла*. — Ај и ти мало гани, љенчуго једна, да би ла љенчуго! Неће та да гане, па све да гори.

**гањц** прил. само у изразу: *нов, очуван*. — Бијаше обуко потпуно гањц капут. Ево ти гањц нове чарале.

**гањцаџ**, -а, -о само у изразу у значењу: *нов-новцаџ*. — Ове цревље су скроз гањцате. Продава гањц-гањцату белеђију.

**гањцаџт**, -а, -о в. *гањцаџ*.

**гараган** м *момак црне љути, гарав*. — У мом селу најбржи је Симов гараган. Дођи вамо, гарагане, да се пољубимо, пос ти се оладијо.

в. *гаљан* (1).

**гаракнути**, гаракнџем свр. *боцнуџии коња мамузом да брже иде*. — Ка[д] сам гаракно бедевџу, потрчала је да ми се чињело нећу жив скапулати.

в. *гарнуџии* (3), *йрогаракнуџии*.

**гарџб**, -џба 1. *штаркељ, изанћао човјек*. — Умутијо се они гарџб међ младеж, баш ко да му је шврака мозак попила.

2. *ружан човјек*. — Причаш ми за њега да је прави гарџб, а није но је љевши и о тебе и од млогије другџи.

3. *онај који је црнџурасџ*. — Овом гарџбу је мљесто под чергом.

**гарџити**, -џм несвр. *џисаџии, сјенчиџии црном оловком*. — Овијем лаписом је гарџио ова слова, а овијем она. Они цртеж сам гарџио лаписом што ми га је џико купијо у Шавнику.

**гарнџти**, гарнџем свр. 1. *шарнуџии у ваџџру*. — Гарни мало у ту ватру, претраши се.

2. *шакнуџии, дирнуџии*. — Воли она поган да гарне у другог, па да се измакне и отудај сеири.

3. *боцнуџии коња мамузом*. — Гарни Кулаша, шта га штедиш? Гарно бик да имам мамузу.

в. *гаракнуџии, одгарнуџии*.

**гаснџ**, -нџ, -нџ *који йријада гасу (йеџролеуму)*. — Та гасна боца није за ракију. Ово је гасна лампа.

**гађежине** мн. ж *изношене гађе*. — На њему бијагу наке гађежине, све рита на рити.

**гѣак** м 1. *стѣар, дошрајао, онемоћао човјек*. — Ку је заборио геак кроз нолики намет, очи му стркле!

2. *онај који је нејасних, мућних мисли*. — Не мож уватити шта ти мисли они геак, вас је у некој корубини ко црвљив ораг.

3. *ћростѣак*. — Од геака ништа друго нијесам могла ни очекивати. Шта ту имам да причам са геацима.

в. *гемаљ*.

**гѣмаљ** м в. *геак* (1).

**гѣнтѣв**, -а, -о *млићѣв, нећокрећљив*. — Гентавијег створења није мајка рађала.

**гѣпѣти**, -им свр. *украстѣи*. — Гепиће тај и тамљан са сре сриједи олтара. Ко ли гепи Иванове гете, валим те, боже?

**гѣрељ** м *стѣар човјек*. — Нијесам никуј приспѣла са онијем герељом. Шта ће млада жена герељу?

**гѣреп** м *мали, зловидан, ружан човјек*. — Поведоше у сватове герепа, с ће им свима нос окинути.

**гѣтѣи** м *онај који носи гѣће*. — Навалили гѣташи из планине, не зна се кои је от кога лѣвши.

**гѣте** ж мн. *докољенице без ћриглавака*. — У пјесми: „Моја мала плете гете, / у руци јој игле лете, / једна игла или двије, / ништа од ње лѣвше није.“

**гѣбет** м 1. *ситѣни и одвратѣни инсекѣи, глизавѣи*. — Да виш кон је гѣбет накијег мушица? У оној стрвини накотијо се гѣбет црва.

2. *ћокварењак, инћирганѣи*. — Неће у моју кућу гѣбет от чоска. Они гѣбет ништа друго не зна но да млати трње и глогније.

**гѣган** м *крућан ован*. — Требо си оставити гриву гѣгану а не потрагљивом гарану. Неј оваког гѣгана наћи ни у једном буљуку овудијен.

в. *гѣгман*.

**гѣгѣман** м в. *гѣган, оман*.

**гѣздати**, гѣздѣм несвр. 1 1. *рећѣи, слагѣи, равнѣи (о стѣварима)*. — Жена му жње, а он за њом гѣзда све сноп до снопа.

2. *ошѣжући изговарѣи ријеч ѣо ријеч*. — Причај болан ко и остали људи, шта ми ту гѣздаш?

П ~ се *кићѣи се, кинћуриѣи се*. — Гѣзда се и гладуни, а исти час оће да се провлачи кроз грање.

**гѣздѣње** с гл. им. *од гѣздаѣи (се)*. — Обуци каке рите на овом кијамету, па ти нека твог гѣздања. Не море она бес гѣздања.

**гѣлицати**, -ѣм несвр. 1 1. *голицѣи, дражѣи додѣривањем до коже*. — Не мој ме гѣлицати по табанима, јеси ли крштен? Гѣлица дијете, а оно се заценуло да цркне.

2. *скакућѣи са ноге на ногу*. — Обијѣљело и остарило, а још се гѣлица. Глабош му ка се нако гѣлица.

П ~ се *голицѣи се на додѣр*. — Само га мало такни до ребара, одмак ће да се гѣлица.

**гѣлтати**, -ѣм несвр. *газѣи, гринћѣи*. — Гѣлтала је ваздуги дан по снијегу. Се ту, и не гѣлтај по том шокаћу!

в. *одгѣлѣѣи*.

**гѣнгати**, гѣнгѣм несвр. 1 *љуљѣи, гѣгаѣи, клаѣиѣи*. — Гѣнга ми се зуб. Не гѣнгај ту лијенку, пануће.

П ~ се *љуљѣи се, гѣгаѣи се*. — Не ваља се гѣнгати на столицѣи на којој седиш, овце ће ти рамати.

**гѣиц** узв. *којим се ћодсѣиче коњ да се гѣица*. — Млаћо прије мркову и само што му рече: „Гѣиц, гѣиц!“, а он се поче чивтати.

**гѣицо** м *онај који ћлаховѣио реагује*. — С тобом се не море разговарати, прави си правцати гѣицо.

**гѣицорепѣљ** м обично у пеј. значењу: *онај који се брзо љућѣи и ћлаховѣио реагује*. — Са гѣицорепѣљом не мож ништа ни радити, ни причати нако да радиш све по његовом.

**гѣлѣвѣр**, глѣвѣра м *ћредњи дио самара*. — Без глѣвѣра нема ни самара. Од овог глѣвѣра нема ништа до ревина.

**главиња̀ти**, -ām несвр. 1. *лушта̀ти*, *ићи* *којекуда*. — Има сина, неће ништа да ради но главиња ко муа без главе.

2. *брбља̀ти*, *йрича̀ти* *којешта*. — Ништа ми није теже но слушати чоска ка свашта главиња. Ај не главињај, љеба ти.

*в. одглавиња̀ти*, *йроглавиња̀ти*.

**гла̀вѡм** прил. лично. — Ја сам брадом и главом изнијо врећу брашна уз Лакат. Па то сам ја главом, књаже.

**гла̀дикоса** м *онај који сѣално глади и дошјерује косу*. — Гледала сам гладикосу како вуче плашће, па за воловима вади чешаљ и глади косу, руке му опале дабогда.

**гла̀дногѹз** м *гладник, сиромаш*. — Прођи ми се гладногуза имена ти божијег. Навалили гладногузи, па поједоше и црно иза ноката.

**гла̀днотрбаљ** м *гладник, сиромаш*. — Имо је он велико имање, но га оглодаше бљелосвљецки гладнотрбаљи.

**гла̀дуница** ж *она која се глади, уљеишава, киши*. — Није гладуница за Тодорову кућу.

**гла̀ђа** ж *глад*. — У пјесми: „Ој јаворе горо густа, / што се моја суше уста? / Нит је глађа нит је жеђа, / но ме страшна љубав вр’јеђа.“

**гланцијати**, -ām несвр. *гача̀ти*, *равна̀ти*, *чинити* *што сјајним*. — Не гланцијај прозоре, истањи цкло, јадо моја.

*в. гла̀ција̀ти*, *загла̀ција̀ти*, *изгланција̀ти*, *нагланција̀ти*, *огланција̀ти*, *йрогланција̀ти*, *угланција̀ти*.

**гласцијати**, -ām несвр. *в. гланција̀ти*.

**гле́дан**, -дна, -дно *лијей*, *наочий*. — Гледан је ко вила. Није гледан али је вриједан, па шта му вали!

**гле́дати се**, -ām се несвр. 1. *йошйѡмага̀ти се*, *йодржава̀ти се*, *слагати се*. — Отко ја знам, њине се вамилије гледају нако-такo. Они се добро гледају, реко би — браћа су.

2. *симйа̀тиса̀ти се*, *вољети се*. — Одавно се њиг двоје гледају. Некад су се гледали а сад једно друго мрзе, не могу се виђети.

**глибња̀к** м *блайѡ*, *глиб*. — Не море се прој про глибњака.

**гло̀ђа** ж *свађа*, *неслога*, *раздор*, *мржња*. — Завладала је велика глођа међ људима. Ова глођа ће појес људе ка су ваки.

**гло̀ђија** ж *онај који граби све себи*. — Таке глођије не панти се отко је вијека и свијета. Она глођија и куком би ти издрла дроб.

**гло̀ђијати**, -ām несвр. *глода̀ти*, *гри-сѣти*. — Придендери то кљусе у ту орничину, па нек глођија, ако има шта.

**гло̀мотан**, -тна, -тно, *слабо йокреѣан*. — Нешто сам данас гломотан.

**гло̀мотиња** ж *йромосѣ*, *нейокреѣност*, *лењосѣ*. — Уватила ме гломотиња, па се не могу маћи.

**гљѹнѹти**, гљѹнѣм свр. *сйарушѝти*, *несѣа̀ти*, *изгубѝти сејезжину*. — Нема кише одавно и сва трава гљуну. А прокључа вода, сва жара у њој гљуну.

**гмизати**, -йм несвр. *ићи йолако*, *кора-ча̀ти сѣѡу йо сѣѡу*. — Нема од њега ништа, ено једва гмизи.

**гнѣти**, гнѣм несвр. 1. *гонити*, *шјера̀ти*. — Чобани рано гнаше овце уз Бурчковац. Немој ми гнати јањад. Не умије она гнати коње у вршеници.

2. свр. *йроћи*, *йрошећи*, *минути*. — Док наши стрпају велико сијено, ја вљерујем да ће гнати подне.

II ~ се *залеѣјети се*, *загна̀ти се*. — А потуриг цигерицу од рањка, гнаше се мачке, једва је одбраник.

**гња̀тара** ж *она која има дугачке ноге*. — Уморила се гња̀тара жњећи раж, па не море ни да се пресавије. Итрија је моја вркуница, но твоја гња̀тара.

**гњѐцѡпизда** ж погрд. *женска млиѣва*, *лијена*, *неѡйресѣиѣа*. — Платиг унапријед оној гњѐцѡпизди да ми полласти откосе у Расовачи, а ено још није заграбила.

**гњи́јев** м 1. *љуѣиња*, *бијес*, *гњев*. — Уватијо је накав гњијев, па се не море ш њом ни говорити. Пуна је нака гњијева.

2. *сийна, слабачка, богаљаста особа.* — Шути, гњијеву један, доста ми је тебе и твога нерада.

3. *мноштво, маса, безброј.* — Родијо је гњијев компијера. Има гњијев скакаваца.

**гођ** прил. *одакле год.* — Откуд гођ окренем не ваља, па не ваља.

**гој** прил. *год.* — У пјесми: „Пљевај моје грло јасно, / кад гој пљеваш није касно, / родила ми моја нана, / јасно грло за пљевања, / јасно грло за пљевања, / црно око за варања.“

**гојголити**, -џм несвр. *пјевајући уједначено, равномјерно, складно.* — По ваздуги дан гојголе и зевче планином.

*в. угојголити (1).*

**голијен** м *дио ноге од кољена до стојала.* — Ударик се у голијен, јој мене, мајко моја!

**голинче**, -ета с *јагње њек остриже-*но. — Ево града, па ће нам потућ ону голинчад.

**голица** ж 1. *овца њек острижена.* — Ено нечије голице запасале про страна.

2. *домина без ознаке.* — Ти имаш обље голице, по очима те познајем.

3. *необучена карта.* — Неће ме карта, ево види, све голица до голице. Ја имам аша и голицу, а ти?

**голџв** м *сиромах, бескућник.* — У потоње вријеме то је највиши голов у селу. Дигли се наки голови, па оће људима да соли памет.

**гологуза** ж *она која је гола; сиромашна.* — Не помалај се на врата, гологуза. Отко је знам вазда је била гологуза.

**гологузаљ** м *гољо; сиромах.* — Обуци се гологузаљу, је ли те стид од народа? Косе они гологузаљи не море бит боље.

**голодер** м 1. *земљиште огољело услед ерозије.* — Имам нешто земље, али све сами голодер.

2. *израбљивач.* — Није он голодер ко му отац. Ни моји мрзни не радили код Тима голодера.

**голоман** м *сиромах, голаћ.* — Кидисаше они пусти голомани и покосише оба велика дола прије но је роса опала.

**голомет** м *земљиште голо, без жуме.* — По Брезнима је голомет и ту нема није заклона, колико ни на говеђој кожи.

**голометина** ж *в. голомей.*

**голомудаљ** м *сиромах, одрјанац.* — Има пе[т] синчића, све голумудаљи, ко од мајке рођени.

**голопизда** ж *женска гола, одрјана, сиромашна.* — Згаланцала се голопизда, па скаче на очиглед свије. Дошла је голопизда у пуну кућу, и ено је са[д] ко баница.

**голотрбаљ** м *онај који је голотрб, слабо обучен, сиромах.* — Кат се голотрбаљи наједу и напију, заборавиће да могу јопет изгладњети.

**голошија** м 1. *пјевац без пјерја по шији.* — Заклаћу голошију, да ми такав пре кућом више не пјева. Однесе јеина голошију.

2. *сиромах човјек.* — Није Кељо више голошија но најођевени и најимућнији чоек у племену.

**голошијас**, -ста, -сто *који је голе шије.* — Не иди тако голошијас по вој вљетрини е ће те пробити.

**голубас**, -ста, -сто *сивкаси, пиргаси, боје голуба.* — Нема ђавоље пиле голубасто. Даде ми коншиница голубаста пијецца, вазда јој пре кућом пљевали.

**голубати се**, -џм се несвр. *лејришају се, голмилају се, скујљају се (сивкаси облаци).* — Ено се облаци голубају, линуће киша прије но мине подне. У пјесми: „Облаци се голубају, / говеда се обадају, / све мирише, биће кише.“

*в. заголубају се, изголубају се, наголубају се, одголубају се, разголубају се.*

**гомбати се**, -џм се несвр. *прейирају се, надгорњавају се, сјоречкавају се.* — Немојте се гомбати, мој родо. Они су се нешто гомбали, а ја нијесам.

*в. изгомбати се, њогомбати се, њрогомбати се.*



3. *загледајти којекуда, колуштајти очима*. — Милетка је то, не знаш ти, зар не видиш како грана и колута очима.

в. *догранати, изгранати, одгранати, програнати*.

**гр̑аница** ж *кладњница пожњевена жица од шринаест снота*. — Што не стави капу на ону границу? Ужњели смо у долу двадесет граница, нек је берићетно.

**гр̑апкилити**, -јм несвр. 1. *бесјравно присвајати*. — Вазда је грапкилио туђе, губало га!

2. *јомало грабуљати (о сијену, слами и сл.)*. — Грапкили ти окол, док неће ли стићи и пластилице.

**гр̑ашнути**, -нѐм свр. I *гранути, синути, засвијетљети*. — Грашну сунце из облака. Ево мало грашну, прељевшаће се.

II ~ се *озаријти се, овеселити се*. — Данас је стрина добро, мало се грашнула и одма распричала. Ка ме виђе, мало се грашну.

**гр̑оћати**, гр̑оћем несвр. 1. *ергољити, шумити, жуборити*. — Лако је њима ка им испот куће гр̑оће вода.

2. *шумно кључати, клокојати*. — Рас-тарни ватру, чујеш ли да вода у котлу гр̑оће.

**гр̑дан**, -дна, -дно *велики, голем, огроман*. — На ваширу се бијаше скупијо грдан народ. Држимо грдан мал, не моремо му цсвапа дати.

**гр̑дан**, -дна, -дно *ружан*. — Грдне ли ђсвојке, забога! Није он нимало грдан, чини ти се.

**гр̑дуља** ж *она која је ружна*. — Доћерала се грдуља, ко да је сад ис кутије. Грдуље вазда узимљу лијспс монке.

**гр̑дуља̑в**, -а, -о *ружан до извјесте мјере*. — Мало је грдуљава, али је боља и уљуднија од млогоје.

в. *грдунёв*.

**гр̑дуња̑в**, -а, -о в. *грдунёв*.

**гр̑ба** ж *нахвајани остјаци хране по дну суда при кувању*. — Ја сам пљенијо млијеко, а он је гр̑бо гр̑бе са котла.

в. *гр̑баница, огр̑бина*.

**гр̑баница** ж в. *гр̑ба*.

**гр̑бла** ж *вајраљ од дрвџа којим се цара у жар земљаних ђети*. — Ђе потури гр̑бле, оћак мало да потарнем у жар.

**гр̑дељ** м 1. *гр̑дица од рала за коју се причершћује жарам*. — Усеко сам гр̑дељ прав ко стријела.

2. *фиг. висок и јрав човјек*. — Колики је они гр̑дељ за име божије!

**гр̑ђња** ж *попадање у снијег при ходу*. — Није се добро снијег уповршчијо, но је велика гр̑ђња.

**гр̑ђза** ж *малтер ђек набацан на зид („јрва рука“)*. — Данас ћу ударити гр̑зу на преградни зид.

**гр̑ђзати**, -жѐм несвр. I 1. *попадајти ногама у снијег, блајо и сл.* — Про Драгаљсва смо гр̑зали снијег чим је мало ојужило.

2. *фиг. гр̑цати у дугу*. — Задужијо се, па са гр̑же у дуговима.

II ~ се *сламати се површица снијега и при шом попадајти ногама куда се гази*. — Гр̑же ли се снијег про Равног? Гр̑же се, не море се крочити.

**гр̑џотан**, -тна, -тно *гр̑шан, гр̑хошан*. — Није она гр̑отна, но земља те је држи.

**гр̑иваљ** м *ован поод гривом*. — Како ти јави гриваљ? Вук ми накло гриваља.

**гр̑ивџи**, -џа м *јревејан сјарији човјек*. — Богоми ће те стари гривџи преварити.

**гр̑изан**, -зна, -зно *заједљив, ђакостјан*. — Види га како је: мало, мршаво, гризно, права паса вријежа!

**гр̑ија** ж *гр̑хоша, гр̑ијех*. — Гр̑ија ти је што просаку не даде решето жита. Не море се од гр̑ија гледати ђена мука.

в. *гр̑оша*.

**гр̑ијек** м *гр̑ијех, гр̑хоша*. — Гр̑ијек ти је то радити, сине мој.

**гр̑интати**, -ём несвр. *ићи газећи снијег, блајо, високу шраву и сл.* — Ко но гр̑инта про жита? Гр̑инто сам про намета док ми није дошла душа у коталац.

**грѣња** ж 1. (л. *tinca*) *мољац*. — Не могу прежалити шарену веленцу што ми је појела гриња.

2. *себичњак*, *циција*, *тврдица*. — Оће она гриња да приграби све за себе, не требало му ни оно што има.

3. *онај који је чапгризава, заједљив*. — Чујеш, чујеш, како гриња чактара, језик прегризла!

**грѣк**, *грѣка*, -о *горак*. — Међ њеном браћом никад није било грѣке ријечи. Каликов род је лијеп гледати, но је грѣк јести.

**грѣкача** ж *кафа од јечма или без шећера*. — Ај, болан, сврати да попијемо по једну грѣкачу.

**грѣлас**, -ста, -сто *грличасић*, *са тамно-свијетлим њругама око грла*. — Налегла сам двије грласте кокошке.

**грѣмаљ** м *крућан*, *снажан*, *иљећанић човјек*. — Ка[д] се на сијело појавише планински грмаљи, сви умукнуше.

**грѣмбати**, -ам несвр. *радијии најорно, секајии*. — Док ти мајка и јатка грѣмба, ти се тудај излежаваш, погани ој чоeka.

**грѣоз** м *крш*, *камењар*, *гројић*. — Покрај омара има велики гроз и на врг њега међетково дрво. Не иди у та гроз, поломићеш се.

*в. гројић.*

**грѣзомѣрно** прил. *грозно*, *ужасно*. — Грозоморно је гледати како му се ђеца паде од глади и голотиње.

**грѣомбитан**, -тна, -тно *громоносан*. — Ако ме очи не варају, облаци су громобитни.

**грѣомбитина** ж *грѣмљавина*. — Не иди по [о]вој громобитини, кумин те господом богом.

**грѣмуљница** ж 1. (л. акте) *гнојаница*, *бубуљница*. — По образу јој изашле громуљнице, све једна до друге, има ик чудо. На млада лете громуљнице, крв пушта!

2. *грудница*, *груменчић*. — Дај разбиј громуљнице тијем качамаљем, ако млиш залагати от тог жалоснога скрѣба.

*в. голмуљница, грумуљница.*

**грѣнућти**, -нѣм свр. 1. *свенућии*, *сила-снучии*. — Мико је до скоро лијепо изгледао, а оскорѣ гроњу, не би га позно.

2. *зайликајии*. — Ка чу злу погибију, гроњуше јој сузе.

**грѣот** м *камењар*, *крш*. — Одавле па све до извора нема ништа но грѣота. Крос та грѣот вазда је било дивљачи.

*в. гроз.*

**грѣота** ж *грѣхоћиа*, *грѣјех*. — Грѣота је то што радиш.

*в. грѣја.*

**грѣудина** ж 1. *земља*. — Свашта ли корача нашом грудином.

2. *сијајско ђубре у грудвама, санћиама*. — Ништа не разбијај те грудине, саме ће се разбити чим киша улије.

3. *грудва сира*, *снијега и сл.* — Понијо грудину сира, не би је појело пет људи.

4. *фиг. угојена особа*. — Угријала се божија грудина од ноликок сала, па не може да дија.

**грѣум**, *грѣума* м *грумен*. — Немају у кући ни грум сира, гром иг убијо, ко е!

*в. грум.*

**грѣмуљница** ж *в. громуљница*.

**грѣун** м *грумен*. — По цијо божи дан коси о груну сира и комаду јечмена љеба.

*в. грум.*

**грѣуња** ж *свежањ*, *букећ (о цвијећу)*. — На овој лијесци има љешника, све груња до груње. Убро сам велику груњу докољена.

**грѣшавипа** ж *овчја вареника мужена с јесени, кад се угруша*. — Грушавина се прави о цијеле варенике. Крка грушавине сваки дан, па му шија расте на замљерке.

*в. грушевина, јардум.*

**грѣшевина** ж *в. грушавина*.

**грѣшница** ж *грло*. — Дај гукни, није ти кос у грѣшницама.

**грѣшнућти**, *грѣшнѣм* свр. 1. *којнућии*, *пјринућии*, *разгрнућии*. — Оћак да грѣшнем лију лука. Грѣшни мало око кумпијера.

2. *ћарнућии*, *гарнућии у ваћиру*. — Дај грѣшни мало ватру. Чим грѣшник жар, одмак се разгоре ватра.



**г̃рш̃т̃ити се**, -ѝм се несвр. *осјећаѝти одврајинос̃т̃ ѝрема неком јелу*. — Каже да му се гршти на сланину, а крка ли је крка.

**г̃уба** ж 1. *лејра, вранза*. — Појавила се губа, не било вође примијењено. Не дај боже губа да завлада.

2. (л. scabies) *свраб*. — Живи у оном јаду, па га ено и губа напала.

3. *скрама од ѝправе (накујљена ѝо коси ѝри кошењу)*. — Прво скини губу са косе, па је ондак наоштри.

4. *мноиш̃тво, ѝуно*. — Има јагода губа и живина, пријерод божи, ко ће толику силу обратити?

5. *мржња, злоба, ѝакос̃т̃*. — Бог иг нагрдио, па од губе и поганства не могу да живе.

в. *вранза*.

**г̃уба̃л** м *онај који је завидљив, злурад, злочес̃т̃*. — Пуш губаље нек причају шта оће.

**губодер** м *мржња, злоба, ѝакос̃т̃, губа*. — Са свије страна сколајисо губодер, не море се живо остати.

в. *губодерина*.

**губодерина** ж в. *губодер*.

**губотиња** ж *злурадос̃т̃, мржња, ѝодлос̃т̃*. — Нема његове губотиње куда љуцка нога пјеже. Осушијо се од губотиње.

**гузњлати**, -а̃м несвр. *ићи ѝолако, ѝромо, гегайи се*. — Све ми се чини да нако чељаде гузњла про страна.

в. *изгузњлаѝти, нагузњлаѝти, ѝрогузњлаѝти*.

**гу̃золи̃з** м *фиг. улизица, удворица, ѝузавац*. — Е, нећу, вала, да бидем гузолиз ко неки, па кат би крепо.

в. *гузолизац*.

**гузолизац**, -сца м в. *гузолиз*.

**гузњрук**, -а, -о *који је неук, невјешт̃ у раду*. — Има гузњруку жену, па сирома ради и што треба и не треба.

**г̃у̃ка̃в**, -а, -о *чворугав, квргав*. — Прође несакав чоек вас гукав по челу. Ово дрво је много гукаво.

**г̃у̃ла̃в**, -а, -о и **г̃у̃ља̃в**, -а, -о *ѝреѝјерано ш̃т̃едљив, с̃т̃ишиш̃ен*. — То је јадно, гулаво, појело би оно испо себе. Оно гуљаво не би дало ни Богу тамљана.

**г̃у̃ља** м *ѝврдница, циција, икрѝшица*. — Неће гуља да одријеси ћесу, пас му се у њу већ шта!

**г̃у̃љати**, -а̃м несвр. *халаѝљиво јес̃ти*. — Не гуљај тако, удави се. Научило да онако гуља и трапи, нема му одуке.

в. *ѝрезуљаѝти се, ѝрогуљаѝти*.

**г̃у̃љевац**, -ѓвца м 1. *онај који је ухрањен, угојен, удебљан*. — Има буљук јањадди, све гуљевци. Да је бијо гладан не би изгледо ко гуљевац.

2. *дрвена облица, балванчић*. — Усеко сам пуне саоне буковије гуљеваца. Ишегај ми ови гуљевац.

**г̃у̃ндош̃ити**, -ѝм несвр. *криѝти, гучити, скриваѝти*. — Све гундоши наку прегрш каве, да јој се нађе кат ко стидан бање.

**г̃у̃ндош̃ење** с гл. *им. од гундошиѝти*. — Њено гундошење слуги на велику рђу.

**г̃урдош̃ити**, -ѝм несвр. *криѝти, гучити, скриваѝти*. — Све нешто гурдоши и јадди, не слуги никаком добру.

в. *гундошиѝти*.

**гуремаѝти се**, -а̃м се несвр. *гураѝти се*. — Ите лијепо, шта се све гуремате, баксузи, да би ли баксузи.

**гуремање** с гл. *им. од гуремаѝти*. — Све је било мирно док наста свађа а онда гуремање око проклетѝје међа.

в. *одгуремаѝти се, ѝогуремаѝти се, ѝрогуремаѝти се*.

**г̃у̃с**, г̃уста м *воља, жеља, х̃ијење*. — Ако ти биде гус, дођи да седемемо. Имо је гус на кокошињу јуву.

**г̃у̃тољац**, -ѓљка м 1. *навѝљчић сијена или сламе*. — Стрпо сам једно десетак гутњлака сијена.

2. *смоѝуљак*. — Згучила испо руке несакав гутњлак и занче између кућа.

**гутунар**, -ара м *сакаѝја, коњска ас̃т̃ма са ѝвећанѝм оѝоком гуше, буйунар*. — Крепала ми је кобилчина од гутунара.

*в. буџунар.*

**гуштѐрати се**, -ам се несвр. *увијати* се. — Зобље га на ожичици, па се гуштера ко гуја.

**гуштѐрање** с гл. им. од *гушџерати* се. — Ама, болан, оно њено гуштерање вратило би ме из мртвијег.

## Д

**давија** ж *џарница*, *сџор*, *џроцес* код суда или другог органа јавне управе. — Сво имање је скачко око неке давије, давијали му се ђаволи на сре гроба.

**давијати**, -ам несвр. I *џужити*. — Каро је давијо Танасија због неке потре, не требала му! Давијо ме Ђиро учитељу, па сам га измарисо.

II ~ се *џарничити* се, *џужити* се. — Има десе година како се давијају око неке горе, сагорела, ко е. Зар се још давијају око прогона?

**давијање** с гл. им. од *давијати*. — Шта ће ви свађа и давијање, смели вс јади божи! У давијању је вијек провео.

**давиција** м *џарничар*. — Не море се са давицијама изај на крај. Пуро је она мртва гњида и давиција, па се за свашта чапа, гроб му се цомбосо!

**даворити**, -им несвр. *издржавати*, *носити* се са *живојним* *недаћама*. — Још некако даворим с оно мало млива, а шта ћу кад] нестане, нек сам Бог каже? *в. дајарити*.

**дајана** ж *издржљивост*, *снага*. — Њевој скопости и дајани нема краја.

**дајанисати**, -ишѐм несвр. I *џодносити*, *исџрајавати*, *издржавати*. — Не могу више дајанисат ваки терет, па нек се мре. Радим, црнчим, трпим и јопет дајанишем некако.

II ~ се *в. дајанисати* (I). — Мореш ли дајанисати толиком измету око мала, кумим те богом? Дајанишем се некако, а да шта ћу.

*в. данаисати, дојанисати, издајанисати, џродајанисати*.

**дајарити**, дајарим несвр. *в. даворити*.

**дамар** м I. *било, џулс*. — Уморијо се, па му дамар цокоће, мож га слободно чути. На сре средине слијепог ока дамар му чини: бу, бу!

2. *живац, нерв*. — Ка[д] сам почео да дрѐм јање, још му се понеки дамар грчијо. Боли ме накав дамар у рамену.

3. *хитрина*. — Имо је Блажо дамар, ко иједан чоек, а са[д] је, сиромак, скурипсо, једва се креће.

4. *фиг. слаба „џачка“ (о човјеку)*. — Нашо јој дамар, па ш њом ради што оће.

*в. дамарли*.

**дамарли** прид. индекл. *џокреџљив, живахан, хиттар*. — Дамарли је то младе, ко иједно. Сви су они дамарли, нема шта.

*в. дамар* (3).

**дананисати**, -ишѐм несвр. *в. дајанисати*.

**данути**, дањѐм свр. I. *дахнути, учинити* један удисај или издисај. — Протисло ме нешто међ сама плџа, не могу данути.

2. *одморийти, џочинути, одахнути*. — Шта си приокачијо косце, па им не даш данути? Дај људи, данте мало, кумим ве богом.

3. *исџустити из себе дио џојлоџе (о врелој води, храни и сл.)*. — Чим чорба мало дане, па да ручамо. Је ли мало дано та ручак?

**дања** ж *велика врећа*. — Имам пуне двије даре неопране вуне, сво види. Преспн јечам из тијег малијег врећа у ове даре, па нека га.

**даракати**, -ам несвр. *наговарати, џодсџрекивати*. — Пуш ту ђџу на миру, шта иг даракаш. Воли он да другога даракка и кад иг завади да се измакне.

*в. надаракавати, надаракаџи, сџода-ракаџи*.

**даракане** с гл. им. од *даракати*. — Оно пасој милети уљегло је даракане у крв.

**да̑ти** као *й̑д̑* (*нейрав. глагол од да̑ти*). — Једи колико ој, је ли идо Бог да има. Пуна је кућа, идо Бог.

**да̑што** прил. *дабогме, наравно, него ш̑та*. — Ка сам прошо про Плужина, дашто но сам свратио до добре куће Аџића. Дашто, богами.

**д̑вица** ж *двојка, слаба оцјена*. — Даде ми учитељ ђетету двицу из мртвог рачуна а зна га, овога ми крста, и да спава.

**двобојан**, -ѓјна, -ѓјно 1. *двос̑ра̑тан*. — Имо је велику двобојну кућу, и, ка[д] оно би пета ованзива, запалише је Швабе.

2. *од двије боје*. — Ко ти закрпи гаће том двобојном стризом, забоба?

3. *фиг. дволичан*. — Одбиј се о двобојније људи.

**двогрла** ж 1. *јама са два отвора*. — У градама има једна двогрла јама.

2. *ловачка љушка са двије цијеви, двоцијевка*. — Ка Радоје опали двогрлом, вук копрчи све четири у вис. Ђе си купио ту двогрлу?

**двоенице** ж мн. *дувачки инструменти са двије цијеви и два љиска, двојенице*. — Набавио сам двоенице од бијеле јаворевине да им нема пара.

**двојенице** ж мн. *в. двоенице*.

**двојити**, -ѓм несвр. 1. *раздвајати*. — Чувај добро јањад, немој иг двојити. Нигда га нијесам двојила од мог ђетета, и на образ му све то што сат прича.

2. *двос̑ручии*. — Кад бидеш пошиво кућу, мораћеш двојити шавице, вако су ти танке.

3. *дволичии*. — Не мож му ништа знати шта ти прича, ка[д] све неког ђавола двоји.

*в. двос̑ручии*.

**дволик**, -а, -о *дволичан, двосмислен*. — Немај вљере у дволика чосека, да ти једна мајка није! Ко дволику вљерује, смете-но гине.

**двоман** прид. индекл. *из два дијела*. — Сабекли смо двоман вљенчанице за кућу, нема иг такијет у селу.

**двомеља** ж и м *онај који је двосмислен, дволичан*. — Удружио се са неком двомељом, док му врат не сломи.

**двомишљено** прил. *дволично*. — Ено колико је, тек промиљело, а већ је научило да снити и двомишљено прича, у причу му било.

**двомиљесечар** м *војни обвезник љовзан у резерву на два мјесеца*. — Чоск ми јучер пође у двомиљесечаре.

**двонитан**, -тна, -тно *од двије ниџи, двос̑рук*. — Ово сукно вође је једнонитно, а оно нође је двонитно.

**двоњак**, -њака м *дио игре у игри чучкања*. — Лако је одиграти двоњак, но ај трумпу.

*в. чучка̑и се*.

**двостручии**, -ѓм несвр. *в. двојии* (2).

**двостручица** ж 1. *двос̑рука жиока која се с̑авља крајем шаванице саони*. — Усеко сам двостручице за саони, ваљају најбоље шилега.

2. *дрво које се рачва у два уџоредна крака*. — Од ове двостручице могу направити љестве.

**д̑ узв. коњу за љожуривање**. — Де, до-рате, де! Де, што дријемаш!

**двеврати**, -ѓм несвр. *носиии се са ш̑ешкоћама и невољама*. — Сиротиња ме притисла, ђеца посула, и тако деверам док могнем.

*в. издеверати (3), љредеверати*.

**д̑гција** м *онај који је надмен, уображен, загледан у себе*. — Дуго главу Јовов д̑гција, а иде закрпљеније гаћа.

**д̑д̑р** узв. *деде, дела*. — Дедер изађи ту на то брдо и поглај иду ли пластилице!

**д̑жмек** м *онај који је љруниав, љра-џав, млишав, дебео*. — Ође д̑жмек да дуби на глави, па дроћи.

**д̑жмек̑с**, -ста, -сто *з̑еџас̑и, дебељушкас̑и*. — У пошалици: „Жено моја д̑жмекастиг леђа, / све се каним, да ти леђа стањим, / да иг смањим и заметнем с тобом, / ко сиромак на путу са торбом.“

**дѣкати**, -ām несвр. 1. *пожуривајти коња да иде*. — Шта све декаш ту кљусину, но га ошину, опале ти. Штеди и дека коња, ко да ће од њега чорбу сркати.

2. *мољакајти, говориши*: „дела, дела“, „де, де“. — Боље је старо чекати, но младо декати.

**дѣкати**, дѣкām несвр. *кркајти, јесити*. — Он је деко изараменица а нама је ишла вода на уста. Сву драгу зиму су декали науку мековну ражаницу.

**дѣкиг** м (тур. dekika) *џренушак, џрен, часак*. — Иди пријечцем, па ћеш изај на пут за цигли декиг. Отрча дијете и донесе нам воде за декиг.

**дѣламоте** узв. *хајдемо, идимо, пођимо*. — Ја сам им вико: деламоте, деламоте, а они зајели све док није сунце пресенило.

**делбѣсати се**, -ишѣм се несвр. *зориши се, поносиши се, делијаши се*. — Појо седленика, па се делбеише и сунце не види.

**делѣгати**, -ām несвр. *носиши се са шешикоћама, радиши преко мјере*. — Научила је делегати и не умије починути.

**делијати се**, -ām се несвр. *зориши се, кинђуриши се*. — У пјесми: „Ови момак челебија, / поноси се и делија, / а ој момче племениче, / три се села с тобом диче, / и четврто твоје село, / најљевши си на сијело.“

в. *џродилијаши се*.

**делилук** м (тур. delilik „лудост“) *зорење, кићење, кинђурење*. — Доста ми је њега и његова делилука.

**делирѣп** м *онај који је загледан у себе*. — У пошалици: „У онога делирѣпа, / свака овца зимус крепа, / па са нека косу глади, / и ко[д] другог нека ради.“ Загледо се делирѣп у се, па мисли да му је све равно до мора.

**дендѣрати**, -ām несвр. 1. *радиши најорно, секаши*. — Ваздуго љето си дендѣро, па са дај себи мало одуке. Научило да дендѣра од малијег ногу.

2. *стијајши свезан (о волу, коњу)*. — Што ти болан дендѣра свезано кљусе, по-

једош га муче? Он седи са поланинкама, а волови му дендѣрају спучени у јарму, Бок га клео.

в. *дендечити*.

**дендечити**, -џм несвр. в. *дендѣраши*.

**деније** с *бденије, бдење, молишва у џоводу неке живошине џошребе*. — Дрнула се од удара грома, па су јој читали деније у намастиру Пиве и Острогу, али бадијава.

**дењасти**, -ām несвр. *као жељеши, вољеши, симџајшицаши, смаџраши достџоним*. — Није она њега дењала, па је нашла горег. Ако дењаш провај ове приганице од елдовног брашна.

**деравија** ж *црно џлајно којим је наоколо џишвиена црногорска каја*. — Сва му се деравија укацупала од зноја и неће да то мало очисти, руке му опале. Изнад ушију му висе дроњци од деравије, а он ни јаде.

**дерѣндати**, -ām несвр. *џлакајши углас (обично о дјеци)*. — Шта се дерендаш, уста ти се за врат неокренула, ка си таки. Вазда се он дерендо док је бијо мали, а види сад колики је кучак порасто.

в. *џродерендајши се*.

**дѣреп** м *снажан, јак, развијен момак*. — Каки је оно дѣреп, издро би, душе ми моје, реп од најаче кобиле. Диш се дѣрепу, сунце је одавно огријало!

**дѣрлати се**, -ām се несвр. *драјши се, викајши*. — Ко ли се дѣрла тако зором са Лежаковца? Не дѣрлај се, дијете, о јаду се незабавило.

**дѣрлѣсати**, -ишѣм несвр. 1. *најорно радиши, драјши се у раду*. — Цијели се живот мучијо и дѣрлеисо и нико му неће реј ни вала ти.

2. *клајити се (стивар), џокрејити се (стиадо)*. — Низ ноге му дѣрлеише водијер, а он ти се забупо, па одбија откосе, ваљетна руко божија. Лако је Машуту ка испре њега дѣрлеише нолики буљук оваца.

**дѣрна зима** изр. за *дугачку и сњеговишту зиму*. — Потрошисмо сву пићу на овој



4. *сисаџи млијеко (из дојке, вимена).* — Нека је нека дипли, кад је Бог дао вако лијепу.

**дићати**, -ам несвр. I 1. *убаџиваџи дугме у искојану руџицу у земљи.* — Ја ћу дићати вако, а ти ћерај по твом.

2. *јесџи, крџи.* — Све каже како јој се одбило јело, а вамо дића залагај за залагајем.

II ~ се *учесџиваџи у игри дићања.* — Ајде, Павле, да се дићамо.

**дићи**, дића свр. само у изразу: *ђаво дића*, (ђаво однио, понио, дигао). — Нема траве *ђаво дића*. У пјесми: „Ова цура дивно игра, / а та момак *ђаво дића*, / раците му нек се крије, / кад играти не умије.“

**дићкати**, -ам несвр. *в. дићаџи.*

**диуликати**, диуликам и диуликћем несвр. *свираџи на двојенице.* — По читав дан диуликће, диуликали му изна главе.

**длаг** м и ж (мн. длажи, длагови) *дрвена дашчица којом се блокира и чини нейо-креџним џрелом костџи.* — Направи, болан, длажи да удлажимо оно јадно теле.  
*в. длаг.*

**длажити**, длажџим несвр. *џосџављаџи длагове (длажи) око џрелома костџи учинџи их нейо-креџним, неакџивним.* — Блажо је знао длажити ко иједан у овом крају.

*в. удлажџиџи.*

**докаџати**, -ам свр. I. *савладаџи, униџиџиџи, ухваџиџиџи.* — Како ли му доакаше, валим те боже? Доакали су му на спавању.

2. *џоџичинџиџи, насвојџиџи, сџавџиџи џод своје.* — Нико му није доако, но пушта жена, чоек не би реко да је они.

3. *докрајчиџиџи.* — Доакале су му године, ко и сваком што ће. Доако је и он своје.

**доарџати**, -ам свр. *џохараџи већ џохарано, доћи на гоџову иџеџи.* — Ратко ми поара оно мало елде, а ти ми је јутрос доара и зацрни. Ко ли ми доара ону раж?

**доарчиџи**, -џм свр. *исџроџиџи, исхарчиџиџи.* — Доарчиџо сам са купусом, нема, вала, само још неколике главице.

**доачкаџи**, -ам свр. *доћи коме крају.* — И тебе доачкаше борами. Е кад су доачкали Радовану, доачкаће и Миловану.

**добагузати**, -ам несвр. *доћи кораџајући сџиџним кораџима.* — Мож ли се икако добагузати довле?

**добаљати**, добаљџим свр. *доћи изнебуха, џојавџи се.* — Ми се таман спремили да лијежемо, ка она маџа добаљи. Окле Шћепо добаљи нако рано?

*в. забалџиџи (1).*

**добануџи**, -нџм свр. *бануџи, доћи.* — Добану пре саму ној и Перо, па стрпасмо сијено.

**добасати**, -ам свр. *доћи басајуџи, насумџице, луџајуџи.* — Окле ти добаса јутрос? Милосав рано добаса до наше катаве.

*в. басџиџи (1).*

**добатрџати**, -ам свр. *доћи батрџајуџи, насумџице.* — Ено бијаше и она стара одрџина добатрџала на сијело.

*в. батрџаџи (1).*

**добатрџати**, -ам свр. *доћи несџгурним кораџима, са џеџкоћама.* — Добатрџају, па макар и на притку појо, да видим мог деведесетогодишњег болесног вршњака.

*в. батрџаџи.*

**добџскати**, добџскџам свр. *избџскаџи до краја, оконџаџи бџскање, џреџражџивање.* — Вала сам бџско и добџско кошуљу и није ми промакла ни једна једина гњџда. Војска бијаше заредџла по шуми све док није добџскала и потоњи чечар.

**доборонзати**, -ам свр. *доћи џлачуџи у глас.* — А јеси ли и ти доборонзо, црночџпра?

*в. боронзџиџи.*

**добрџљати**, добрџљџам свр. *домусџи варенику (млијеко) брџљајуџи.* — Дај да још мало добрџљам у та твој кабо.

*в. брџљаџиџи.*

**добрйште** с *доброша*. — Баци и добриште у воду, наћеш га кад-тад. О добришта нема боље ништа.

**добровати**, дѡврујем несвр. *живјејѣи* у *добру*. — Отко је та друга дошла у ови дом, само је добровала и за ништа тешко није знала.

**доброран**, -а, -о *слајкоран*, *сладак на јелу*. — Има наке мирне и доброране овце, то очима својијем нијеси видијо.

**добрслутан**, -тна, -тно *који слутѣи добру*. — Нико га није мого чути да се жали на живот, но је вазда бијо добрслутан.

**добрчати**, дѡврчам свр. *долутѣи*, *доћи изненада*. — Тек што смо сели да ужинамо, ка[д] добрча пољак.

**довати се**, -ѣм се свр. 1. *дограбиѣи се*, *ухваѣиѣи се у кошѣац*. — Доватише се она два јапалака у кости, па обрни, окрени, отуда, одуда док не падоше кокошке.

2. *сѡречкаѣи се*, *ѡсваѣаѣи се*. — Са во и Јово су се гадно доватили око међа.

**довегурчѣи се**, -ѣм се свр. *довуѣи се*, *доћи шумовлаком*. — Довегурчијо се они пожмиреп и све нешто мотри и преже.

*в. вегурчѣи се.*

**довигањати**, -ѣм свр. *дозваѣи*. — Једва сам некако довигањо до у Дубровско.

*в. вигањати.*

**довидати**, -ѣм свр. *заврћуѣи ѡриѣегнуѣи*, *довѣиѣи*. — На једвите јаде сам довидала виду на млину.

*в. видаѣи (2).*

**довидати се**, -ѣм се свр. *домислиѣи се*, *досјејѣиѣи се*, *довѣиѣи се*. — Знавсна је то ђедова глава, па ће се сваком јаду довидати.

**дѡвијечан**, -чна, -чно *ѣрајан*. — Ако је ико довијечан, онда је то владика Раде. Ништа нема довијечно.

**довѣстати**, -ѣм свр. *доѣрчати*, *дојуриѣи*. — Само што се смрачило, ка однеклен довиста Мируна.

**доврѣнисати се**, доврѣнишѣм се свр. *домислиѣи се*, *досјејѣиѣи се*, *снаѣи се*. —

Дако се ђеца доврѣнишу, па окрену прецицом.

**дѡвргнѣти се**, дѡвргнѣм се свр. *досјејѣиѣи се*, *снаѣи се*. — Сваком ће се јаду та друга довргнути.

**довуљати се**, -ѣм се свр. *довуѣи се*. — Довуљала се она галатуља и тражи кантар.

*в. довуѣиљати се.*

**довутљати се**, -ѣм се свр. *в. довуљати се.*

**доганњати**, -ѣм свр. *догазиѣи кроз сѣијег*, *росу*, *блаѣи* и сл. — Море ли доганњати про тијег намета? Некако сам доганњо, а како ћу одганњати ни сам не знам.

*в. ганњати*, *одганњати*.

**догерѣљати**, -ѣм свр. *доћи герѣљајуѣи*, *са ѣешкоћама*. — На вашир бијагу догерѣљали и неки кешешѣи, па се ушанили да се турају с монцима.

*в. герѣљ.*

**доглавити**, дѡглавѣм несвр. *доказаѣи*. — Не мореш ти њему ништа доглавити ка[д] завре ко балија у ендск.

**догој** и догѡј прил. *докле год*, *док год*. — Догој не пане киша, моћи ће се прелазити про скакала.

**доголубати**, -ѣм свр. *долејрѣиѣи*, *долејѣиѣи*, *доћи*. — Нешто си јутрос рано доголубала. А ја нако доголубала, мора да јој се нешто мило збило.

**догранати**, -ѣм свр. *доѣрчати раширених руку*, *долејрѣиѣи*, *доћи са радошћу*. — Лако јој је догранати ка[д] је лакша от перушке.

*в. гранати (1).*

**догузак**, -ска м *краѣак кајуѣи*. — Скини са себе та догузак, шта се ѣамалаш? Обукла накав догузак, па све врцка, врцнуло јој у перчин.

**дѡдер** м само у изразу: *издер*, *ѡдер*. — Тијем опанцима нема додера.

**додѣрати**, дѡдерѣм свр. 1. *додријеѣи*, *ѡдѣрати*. — Вала си до краја додро те гађетине.

2. *доврѣиѣи ѣѣрање*. — Ај помози ђеду додерати ону овцу, није он кадар.

*в. додоријети.*

**додигнѹти**, додигнѣм свр. *доселиѹти*, *доѹриѹвати*. — Њива вамилија је додигла из Бањана.

**додријети**, додрѣм свр. *в. додериѹти.*

**доѣница** ж овца која се исѹодојчила и доји јагње од друге овце. — Не шће бљека да приљуби јање, те ти је ми привезасмо поре пашчета, ка да видиш: приљуби јање и са[д] је најбоља доеница.

**дѹзвѹн**, -а, -о *уразумѣн, освијешѣн, сазрео, који је дошао себи.* — О, са је и он дозван, не би реко да је они.

*в. дозвати се.*

**дѹзвати се**, дѹзовѣм свр. *уразумиѹти се, оѹамейиѹти се, доћи себи.* — Оде у војни стан и борами се дозва. Неће се Глигор дозвати ни кад му биде глава бијела.

*в. дозван.*

**дозврндати**, -ѹм свр. *доѹрчати*, *доћи, дојуриѹти.* — Они Максимов зврндов дозврнда вас мокар.

**дѹзоја** прил. *досѹа, ѹревише, ѹреѹјерано.* — То што су радили ш њима, дозоја је па да су свијет поморили.

**дојамѹти**, -ѹм свр. *дограбиѹти, докопѹати, зграбиѹти.* — Дојамију туђе имање, па заковрчију.

*в. јамѹти (2).*

**дојан**, дојна, дојно дојен (*храѣн млијеком*) од друге овце. — Овом јањету крепна мајка, па је дојно по другу овцу.

*в. дојче.*

**дојанисѹати**, -ишѣм несвр. *исѹрајѹти, издржѹти, изаћи на крај са ѹешкођама.* — Не могу се више дојанисати воликом раду.

*в. дајанисѹати, ѹредојанисѹати.*

**дојдолѹти**, -ѹм несвр. *дојѹти, дулићкѹти, сисѹати (из вимена, дојке).* — Коста се наљуги и завика: „Ама, виде да није крепало оно мрко јање, шта си ту за сију?“ и ја ти пођем до тора, ка тамо оно дојдоли и вртука репом, да просто чоек не вљерује оном што види.

**дојѣница** ж *в. доеница.*

**дојиш** узв. *крави да дође на ѹодој.* — Дојиш кава моја, дојиш!

**дојче** с *јагње дојенче* које задаја дојѣница. — Ове године имам само једно дојче.

**дојш** узв. *крави да дође на ѹодој.* — Дојш, дојш кава!

**докељкати се**, -ѹм се несвр. *доћи ѹосве сѹоро, лагано, пѹшенане.* — Дако се докељка до ручка. Док се он докељка ручак ће се оладити.

**докинѹти**, -нѣм свр. *осјећи до коријѣна, краја, ѹрисјећи.* — Узми што оштро и докини ове патркољице да не вире и земље.

**доклапѹтати**, -ѹм свр. *доћи лагано, сѹиѹи „клаѹѹајуђи“.* — Не море се брате нукуј, једва сам доклапто про овије странчина.

*в. клаѹѹаѹти.*

**доклѹнити се**, доклѹнѹм се свр. *наклѹниѹти се, навраѹиѹти, ѹосјѣиѹти.* — Доклони се до [о]не кукавуље што се смраморила у оној ледници.

**докобељати**, -ѹм свр. I *докоѹрѹвати, доваљѹти.* — Ако мореш докобељај ово камење до мужњака.

II ~ се *доћи са ѹешкођама.* — Некако сам се докобељо довле, а како ћу се поврнути натраг, ни свети Василије не зна.

**докрајисѹати**, -ишѣм свр. *докрајчиѹти, ѹривѣсти крају.* — Докрајисо сам са сијѣном, па са морам ударити у зајам. Вала сам докрајисо са дуваном.

**дократѹљати**, -ѹм свр. *доћи лаганим, краѹѹим корачѹима.* — Корак по корак и дијете дократуља до пута.

*в. краѹѹѹати.*

**докрѹкати**, докрѹкѹм свр. *доћи, досѹѣиѹти, доѹријѣиѹти, досећи до неког мјесѹа.* — Велика војска је докркала до у Мокро. Косци су докркали до сре средине дола.

**докрѹкѹти**, -ѹм свр. *крѹчке донијеѹти.* — У, како си докрѹчила толико бреме дрва, јадо?



**докулачити**, -ѿм свр. *докучиѿи, закучиѿи, закачиѿи*. — Ај донеси коминѿачу, дако њоме докулачимо ламу у бунару.

*в. закулачиѿи.*

**долемати**, долемам свр. 1. *доѿуѿи, докрајчиѿи*. — Паде велики град и долема оно мало љетине.

2. *сквасиѿи, смокриѿи*. — Долема ме сушњежица, сва дрктим ко прут над водом.

3. *покусаѿи, појестѿи, поскраѿи*. — Наклати се она стуѿја божија на млијеко и долема пун сан, ко да је аждаја у њему.

*в. лемаѿи.*

**дологѿз** м *халаѿљив, лако*, са *прохѿјевом* за јело. — Поијо би они дологуз имање војводе Лазара. Не мош зајазити гузицу оном дологузу, но му је зинула ко долина.

**дологуза** ж *в. дологуз*. — Ништа није ушавнија она дологуза од онијег који се граде да нијесу алапљивци.

**дољен** прил. *доље*. — Видијо сам срндаћа ено дољен испо брда.

**домаглирати**, домаглирам свр. *дошрчаѿи, дојуриѿи, доћи*. — А је изгладнијо, одма је домаглиро колиби. Пуче прва пушка и он домаглира у запећак.

*в. домаглиѿи, маглираѿи.*

**домаглити**, домаглим свр. *в. домаглираѿи*.

**домало** прил. *замало, убрзо, ускоро*. — Домало ће ручак, немојте млого зачамати.

**домишљан** м *онај који је сналажљив, довишљив*. — Није свако домишљан, ко твој чоек. Нема више домишљана ко што иг је отприје било.

*в. ѿредомишљан.*

**домодржница** ж *жена на којој почива кућа, на којој лежи кућа*. — Није она домодржница, но највиша разорница. Лако му је кад у кући има наку домодржницу.

**доноле** прил. *донде*. — Ево доноле је моја косаница, а оно тамо је ђевера Мираща.

**донедѿвати**, -ѿм свр. *доћи кораѿима сиѿиним, краѿким, као ѿдео*. — Ено код

Мића допедѿла нака женска, није виша о куђеље.

*в. одѿдељаѿи, ѿдељаѿи, ѿроѿдељаѿи.*

**допѿрјати**, -ѿм свр. *дошрчаѿи, дошрјаѿи, доћи*. — Чим осети зорт одмак доперја. Није она без неке велике нако доперјала.

**допркендати**, -ѿм свр. *доћи ѿричајуѿи*. — А Мишо допркенда, Тривун замукну. Урош бијаше допркендо прије но су ручали.

*в. ѿркендаѿи.*

**доранити**, доранѿм свр. 1. *дохраниѿи*. — Мало метнук овцама за ужину, па ћу иг морати мало доранити. Дорани мало то јуне, па закољи.

2. *ѿришѿедјеѿи*. — За кошевину сам доранила и кафе и раѿије. Ово стегно меса доранила сам ка бидете ѿскли рогове за кућу.

3. *доѿуѿи, докрајчиѿи*. — Доранила га је сваја и неслога у сре његове куће.

4. *рећи нешѿо у ѿрави час*. — Ка[д] је свекар нешто наљути, она му дорани што ни пас с маслом не би поијо.

**дорѿљати се**, -ѿм се свр. *довуѿи се*. — Дорѿљала се она поганчина, па од њега људи не могу љуцки ни разговарати.

*в. риѿаѿи се.*

**дорѿнтати се**, -ѿм се свр. *довуѿи се, дорѿѿљаѿи се*. — Ка[д] си се ти дорѿнто? Нијесам се ја дорѿнто но дошо ко што људи долазе.

*в. дорѿѿљаѿи се.*

**дорѿтљати се**, -ѿм се свр. *в. дорѿнѿѿѿи се*.

**досалиѿати**, -ѿм свр. *дозѿдаѿи, назѿдаѿи*. — Досалиѿо наку сувомѿђину, па се ловрња, прави сров.

**досмрђети**, -дѿм свр. *дојаѿниѿи, додијаѿи, дозлогрѿиѿи, досаѿиѿи*. — Какав је паѿа му рђа досмрђела. Његова вала је досмрђела и кусом и репатом.

**достѿна** ж *мношѿтво, већина, велики број људи*. — Достѿна је ноћивала у тој

домаћинској кући, вазда му у њој играло и пљевало!

**дoстиња** ж која даје достиа млијека (овца, коза, крава). — Ова достиња је давала више но друге двије. Ваке достиње није блејало пре стругом.

**дотатулати**, -ам свр. *дошрајати*, *доћи клашећи се*, *долушати*. — Окле Тале дотатула зором? Једва сам дотатуло про челопека.

в. *шайулати*.

**дотегнути**, *дотегнем* свр. 1. *доиријети*, *досегнути*, *дошрајати*. — Море ли ови обруч дотегнути око бадња?

2. *йовући наследне особине*. — Биће да је нешто дотего по мајчиној страни. На кога је дотегло кад је нако манито.

**дотолѣ** прил. *дошле*. — Ја нијесам кадар бацити ови камен ни дотолѣ.

**дотогрљати**, -ам свр. *доћи иричајући којешта*, *лујештајући*. — Они тороглав дототрља са пазара и прича те ово, те оно, а не соли.

в. *шошрљати*.

**дочагљати**, -ам свр. *доћи чангрисаво иричајући*. — Што дочагља зврцо Миқанов тако рано?

в. *чагљати*.

**дочакмачити**, -им свр. *доћи вичући*, *галамећи*, *иричајући*. — „Шта оћеш?“, упита Раде Мојаша чим дочакмачи. Мојаш стаде, загледа га и прекрсти се.

в. *чакмачити*.

**дочѣкан**, -кна, -кно *чазбен*, *госиољубив*. — Нема мајчина сина који ће реј да Радоје није дочекан.

**дочѣклија** м и ж онај који је *госиољубив*, *дочекан*. — Мићун је велики дочеклија, а и от куће му ваља. Сиротиња је вазда права дочеклија.

**дочуруљати**, -ам свр. *дочујати*, *још добрајати*. — Дочуруљај још мало жаре, па да идемо.

в. *чуруљати* (1).

**доцбрати**, *доцбрам* свр. *довршишти мужење*, *мужењем увећати йомузено мли-*

*јеко*. — Дај још мало доцорај у ови каблићак.

в. *цорати*.

**дошкѣрати**, *дошкѣрам* свр. *йосићено доћи*, *довући се*. — Зна кучак, да би ли кучак, да је крив, па се дошкѣро ко куповно керче.

**драгòвѣтнѣй**, -а, -ò 1. *чиѣав*, *циѣати*, *цијели* (о времену). — Падала је киша вас драговетни дан. Сву драговетну ноћ сам кашљала.

2. *драг*, *мио*. — О[д] тог ђетета нема ништа драговетније, само нека га Бог чува.

**драгòкупа** ж назив за *куйљену живоштињу* (овца, коза, крава и сл.). — Мало ка је драгокупа добра на млијеку.

**драгòљуба** ж *женска која се умљавала, која је умилна*. — Ко је гој са драгољубом оро, гузицом је влачијо.

**дрангòлије** ж мн. *којекакве сивари*. — Имам у изби сто накије дрангулија, то све не ваља чарапе луга.

**дрвàрити**, *дрвàрим* несвр. 1. *снабдијевати дрвима*. — Дрваријо сам ик читаву боговетну зиму, па ми не рекоше ни вала. Нико ме није дрваријо но моје руке.

II ~ се *снабдијевати се дрвима*. — Ове године добро сам се дрваријо. Сву зиму сам се дрваријо из Орлује.

**др̀венàс**, -ста, -сто *крути*, *нееластичан*, *укочен*. — Лијепа је у лицу ко и једна, но је некако дрвенаста.

**др̀вèнити**, -им свр. *йасити*, *йреснути*. — Дај повири крос прозор, мешчин нешто дрепи. Опузаше ми се опанци, па дрепик колико сам дуг и широк.

**др̀вѣвити**, -им несвр. 1. *кр̀ишти*, *везати дрейвом*. — Научило да дретви, па је о[д] тога не мореш одучити. Дретви наке врећетине, а нове јој гризу гагрице.

2. *ш̀тедјети*. — На вакој злој зими дретвим са сијеном, па докле се стигне. Дретвимо са мрсом да издеверамо док се овце не изјање.

3. *шешко живејџи*. — Никуј нијесам приспјела, но се каменим и тако дретвим у овој вићерини, док неће ли и крај.

*дрѣто* прил. *йраво*. — Иди дрето, па ћеш изај на пут.

*дрѣш*, *дрѣша* м *онај који је остарио, изнемогао, истрошен*. — Дуго се они дреш по сијелу, синуло му у перчин.

в. *дрешина, дрѣшина* (1).

*дрѣшина* м *старкељ*. — Себи руке, дрешино једна! Нема од њега ништа но дрешине, а окреће се за туђијем женама.

в. *дреш*.

*држати се*, држѣм се несвр. *стѣјајџи* *йри стѣривању са биком (о крави)*. — Ка[д] моја зекуља води, она стане, сама се држи и бакови на њу скачу док јој не биде доста. Вилорога се сама држала неће око свете Тројнице.

*држгора* ж *назив за сѣино, драчаво, закржљало жбуње*. — У селу нема висока дрвета, но све мртва држгора. Не иди држгором, вас ћеш се искајишати.

*дријевно* с *сандучић за сахрану мале дјеце (йрешежно шек рођене)*. — Питаш ме, дијете моје: „Шта је то дријевно?“ Е, па то је ковчежић за сарану мале ђечнице, склепан на брзину од какије дашчица и летвица.

в. *дријево*.

*дријево* с в. *дријевно*.

*дринцати*, -ѣм несвр. *дуго стѣвати*. — За онога који дуго дринца рекли би: носи мртвијем воду. Дринца до подне а оће да има пуну кућу, е не мере богоми.

в. *издринцајџи (се), надринцајџи се, йродринцајџи*.

*дркалица* ж *йрдемѣш без вриједности, нейошребна стѣвар*. — Шта ће ти којекаки починци и дркалице, бащи то!

*дрлија* ж *голетѣ настѣала услѣјед ерозије, каменитѣ земљишѣ*. — На овој ори родило је и у дрлијама а камо ли у доловима.

в. *дрло, одрлија*.

*дрљача* ж в. *брѣна*.

*дрљачити*, дрљачѣм несвр. *радиџи шешке физичке йослове*. — Дрљачи о зрака до мрака и не чује се ни да је жив.

*дрнда* ж *стѣрава којом се гребена јарина а може и вуна*. — Дрнда је, болан, направа од једног дрвеног лука и тетиве у коју дрндар удара неаквијем тучком и тако је покреће. У пошалици: „Киша пада, сунце сија, / пуцар с дрндом јарину разбија.“

*дрндѣр*, -ѣра м *онај који чешиља, дрнда јарину*. — Поранијо дрндар из цик зоре, па дрнда ли, дрнда.

*дрндати*, -ѣм несвр. 1. *чешиљаџи, разбијаџи јарину дрндом*. — Он је дрндо јарину, па су га назвали пуцар зато што дрнда пуцкара кад је у покрету.

2. *лајараџи, клојараџи*. — На овој вљстрини капци от прозора су дрндали читаву ноћ.

3. *говорѣи којешѣа*. — Умукни туј, и не дрндај ка те нико и не слуша.

*дрнут*, -а, -о 1. *који је са душевним смѣтњама и йаѣтњама које нијесу израз душевног йоремењаја*. — Дрнут је сиром отко га је љетос муња опалила.

2. *укварен*. — Проспи ту варенику, дрнута је.

3. *разљућен, наљућен*. — Нешто је Саватије јутрос дрнут.

в. *дрнуџи се, судрнуџи*.

*дрнути се*, дрнѣм се свр. 1. *уздрмаџи се душевним йаѣтњама и смѣтњама*. — Дрнула се Граница шћер, здравље се вође казало. Он се дрно, куку му у младос.

2. *йоквариџи се (о храни)*. — На успари и вареника се дрнула. Стрпасмо сијено бреково и одмак се дрнуло.

3. *љушнџи се*. — Ти си се на свекрву нешто дрнула. Што се прото нако дрну, мора да си га нешто жбарно.

в. *дрнуџи*.

*дрњкати*, -ѣм несвр. *дрхѣиџи, йрешѣи се од хладноће*. — Дрњкѣ сам ваздан на мразу. Приђи ватри, кукавуљо моја, шта ту дрњкаш, мајка те немала.

в. *дрњколиџи*.

*дрњколѣти*, -ѣм несвр. в. *дрњкаџи*.

**дробље́нак**, -нка м *йарченце, дробљен, дјелић*. — Немаше у торби нако један дробљенак ражанице.

**дрђ̀пђ̀ти**, -ђ̀м свр. *ђ̀реснуђ̀ти, луђ̀иђ̀ти*. — Неки ђаво дропи у савардаку. Дропила сам по леду колико сам дуга.

*в. дрођ̀иђ̀ти (1).*

**дрђ̀ћђ̀ти**, -ђ̀м свр. 1. *луђ̀иђ̀ти, ђ̀реснуђ̀ти, ђ̀аднуђ̀ти*. — Око поноћи нешто дроћи поред листре, кад ја тамо, а оно — пао капак от прозора.

2. *нагло се измијениђ̀ти, сђ̀ласнуђ̀ти*. — До скоро је изгледо добро, а оскоро дроћи, да га не мош препознати.

*в. дрођ̀иђ̀ти.*

**дрђ̀пђ̀ти се**, -ђ̀м се несвр. *квариђ̀ти се, згрушавађ̀ти се*. — Дрпи ли ти се вареника, планинка? Дрпи, богоми, но шта ће.

*в. ђ̀редрђ̀иђ̀ти се, удрђ̀иђ̀ти се.*

**дрђ̀љевина** ж *згрушана, укварена вареника (млијеко)*. — Успи крмку дрпљевине и нека му расте подвољак.

*в. буца, дрђ̀а, дрђ̀ца.*

**дрђ̀па** ж *в. дрђ̀љевина.*

**дрђ̀тина** ж 1. *изнурена, осђ̀арјела, онемоћала особа*. — Лако ти се натресати на једну дрђ̀тину, но ај на ме!

2. *мршава говедо, кљусе*. — Не оре се са дрђ̀тинама но са рањеницима, дијете може. Натоваријо мливо на наку дрђ̀тину и само је дека.

*в. дреш.*

**другђ̀крајак**, -ђ̀јка м *онај који је дошао из другог краја, дошљак*. — Не трпи нико другокрајке, па ни ми, а грота је. У нашем селу има три другокрајка, сваког би могло на рану привијати.

**дрђ̀жлица** ж *веће врећено за ђ̀редење или ђ̀рејред (ђ̀ређе и сл.)*. — У пјесми: „Направи ми дружлицу, / кад већ имам прешлицу, / па ђ̀у сести, вуну прести, / о свиг руку руо плести.“

*дрђ̀ца ж в. дрђ̀љевина.*

**дђ̀** узв. *којим се ђ̀одражава ђ̀уцање*. — Ми сидијасмо, кад се наједном зачу: дђ̀!

**дђ̀а** ж *каналђ̀ најрављен исђ̀од земље куда ђ̀ролазе крђ̀шине, миши и сл., руйица*.

— А што си се завуко ко миш у дуу. От кртине до кртине све направљене дуе, то ђ̀уцки ум не би могло смислити.

**дђ̀ати**, дђ̀ам несвр. *дисађ̀ти, дихађ̀ти*. — Уватила ме ђ̀авоља сипа, па не могу дуати.

**дђ̀аћ**, -ђ̀ћа м (л. *apodemus sylvaticus*) *ђ̀ољски миш*. — Убик дуаћа на сре дола, има колико маче. За дуаћа није бата ништа, шта причаш ту?

**дђ̀бина** ж *шуйђ̀ина у дрвђ̀иу*. — Ја мишљак да је она буква здрава, а оно од ње нема ништа но дубине.

**дђ̀бирђ̀г** м *савардак, куђ̀ица куђ̀астђ̀ог облика*. — Свака кућа има прозоре а дубирог нема.

*в. дуборог, савардак.*

**дђ̀борђ̀г**, м *в. дубирог.*

**дубурђ̀ти**, дубурђ̀им несвр. *сђ̀јађ̀ти на једном мјестђ̀у*. — Ај, болан, уљези у кућу, шта дубуриш на тој главичини.

**дугљати**, -ђ̀ам несвр. *ођ̀ширно ђ̀ричађ̀ти, дужђ̀иђ̀ти са ђ̀ричом*. — Реци укратко, шта дугљаш ког црног ђ̀авола.

*в. дугђ̀ијађ̀ти.*

**дугљђ̀јати**, -ђ̀ам несвр. *в. дугљађ̀ти.*

**дђ̀гулђ̀енца** м *дугађ̀лија*. — Уморила се дугуленца, па не море ни да педеља. Вуче се она дугуленца ко цријево.

**дђ̀душка** ж *ђ̀јевђ̀ица од ђ̀рске*. — Ој ли да пијеш воде на дудушку? Ну, неј ли ће убрати једну дудушку.

**дђ̀к**, дђ̀ка м 1. *дах, дисање, знак живођ̀ија*. — Срљам и радим све док ми дук не испане. Испуштила је дук у саму зору.

2. *морална снага, морал, одважностђ̀и, храбростђ̀и*. — Је ли какав дук код војске? Док у чоску има дука, има и наде.

**дуђ̀ићати**, -ђ̀ам несвр. *дођ̀иђ̀ти, сисађ̀ти (из дојке, вимена)*. — Види како мали лијепо дулића, говно му под нос! Није ти ово јање болесно, кад вако дулића.

*в. задуђ̀ићађ̀ти, издуђ̀ићађ̀ти, надуђ̀ићађ̀ти се, одуђ̀ићађ̀ти, ђ̀родуђ̀ићађ̀ти.*

**дђ̀љђ̀ван**, -вна, -вно *ђ̀лешђ̀ив, мемђ̀ив, ђ̀ушђ̀ив*. — Ове године су жита дуловна.

Не ваља сјањим овцама метати дуловно сијено.

*в. задулићи.*

**дўма** ж *листвра од куће ѿовића у горњем дијелу кровне конструкције.* — Оћмо ли поправити думу, богме је сва пропала.

**дўндул** м *онај који је ѿригдућ.* — Ђе ту, дундуле један! Одредили нака дундула за старок свата, па не умије ни да наздравви.

**дўнстер** м *незналица, нествручњак.* — Није те Бог ни за што дао, дунстере један. Ови зид је градијо неки дунстер.

**дўпати**, **дўпам** несвр. 1. *ѿући, ударићи.* — Увати своје дијете, па по њему поче дупат, дроб ме за њим заболијо. (Прича се у шали како су неке двије циганке, кад су наишле на једну кућу, прекориле средњевјечног домаћина због слабих и ријетких бркова. При гатању на карте предложиле једна од њих да му отпјева једну пјесму, па ће му убрзо брци порастати велики, на што он пристаде. Потом она узе велики сач, наднесе га домаћину над главу, а своју сапутницу упуту на таван, камо је о пантама висило пуно сувога меса. Кад је све припремила, почела је да удара машинама по сачу говорећи: „Дупа, лупа по сачини, / расли брци јуначини, / режи горе, бацај боље, / тур у моју, ко у твоју“. За то вријеме она друга је резала месо и стављала у торбу, а наивни домаћин није имао никакве користи, већ само штете.)

2. *јестћи, „кркаћи“.* — Ка[д] си дупо у врат, звао си је тетком, а са, ка[д] ти не треба, зовеш је баречом, пас ти се меса наијо.

**дўр** узв. *за изазивање, зачикавање, ѿодстицање.* — Ево ти га дур и оцу и мајци, па ако смијеш доћи! И тебе ево дур о шаке до лакта!

*в. дуркаћи.*

**дурдўмет** м *ствар, изнемогао, израђен човек.* — Прекустуручијо се они црни дурдумет, па ни ведри, ни облачи.

**дўретан**, -тна, -тно *издржљив, дугоштрајан, сћороносан.* — Ови опанци су ми дуретни. Бијо је то дуретан иксан.

*в. дуровешан.*

**дўретити**, -ѿм несвр. *ѿрајати.* — Још ми дурети стари скоруп, а ево за који дан ће Видовдан.

*в. издурешити.*

**дўркати**, -ѿм несвр. *чикаћи, изазиваћи, викаћи: дур, дур!* — Дурко га је, па добијо по репу! Не дуркај старе људе, јеси ли аветан?

*в. дур.*

**дурновит**, -а, -о *својеглав, ѿризирљив.* — Има дурновиту ђсцу, и не море им никака јада. Мораш ш њим налијепо, он је дурновит ко му и покојни ђед.

**дўрнути се**, дўрнѿм се свр. *ѿобољшати, имѿтак, заимаћи.* — Приваћо је туђ мал на мљекарину, па се, богами, мало дурно.

**дўровѿган**, -тна, -тно *в. дурешан.*

**дўса** ж 1. *мука, ѿгѿоба, недаћа.* — Савила га дуса до земље. Ваздуги дан убија дусу, а дуса њега.

2. *средина хљеба.* — Изгладнијо, изјаднијо, па једе дусу и не жваће је. Ој ли дусе или окрајине?

**дўтина** ж *дроњак, издерина одјеће.* — Обукла наке црне дутине, па јој се све виде бутине.

**дўћити**, -ѿм несвр. *ѿоћи на ѿућ, зајућити се.* — Само дући, па ћеш брзо кући.

*в. издућити.*

**дўћкати**, -ѿм несвр. *сисаћи, дојити (ућорно, дуго).* — Ово дијете лијепо дућа, говно му под нос.

*в. издућкаћи, одућкаћи, ѿродућкаћи.*

**душѿгубник** м *ѿозлобник, ѿакосник из душе.* — Далеко ми кућа о душегубника, душа му отишла у пако.

## Ђ

**ђа** узв. *за ѿјерање живѿићња.* — Ђа вамо, ђе сте заврле у грање не блејале дабогда! Ђа воко, ђа!



**ђинђа** ж женска која се кинђури. — У пјесми: „Ој ђевојко ђинђо моја, / ђинђала те мајка твоја, / рече тебе мени дати, / рече дати, па не даде, / убиле је грдне јаде.“

**ђинђан** м онај који се кинђури. — У пјесми: „Што ми нема мог ђинђана, / но ја овце чувам сама, / овце моје, моја туго, / без драгана ја сам дуго.“

**ђинђати**, **ђинђам** несвр. I *кићиићи*. — Ђинђа мајка шћер, а да шта ће? Није се она никад много ђинђала.

II ~ се *кићиићи* се. — Ђинђа се а заметно масну торбу про рамена.

в. *ђинђувати се, изђинђати се, нађинђати се.*

**ђинђувати се**, -ам се несвр. в. *ђинђати*.

**ђипац**, -пца м снажан, развијен, „засукан“ *младић*. — Подврискује *ђипац* ко пастуг. Смириће се *ђипац* ка се рпи са неком безданицом.

в. *ђипчина*.

**ђипна** ж снажна, развијена, *кршна млада женска*. — И, силне ли *ђипне*, *кукали* је јади!

**ђипчина** м и ж *јак*, *развијен момак*. — Лежи *ђипчина* по ваздан а отац му иде на наднице, губала га рана.

в. *ђипац*.

**ђирати**, **ђирам** несвр. (тал. *gigare*) *скићиићи, лућиићи, ићи којекуда*. — Иди *кући*, смели те јади, шта *ђираш* туда!

**ђирање** с гл. им. од *ђирати*. — Не да му *ђирање* да напоји *краву*, па *грдна риче* ваздуги дан.

**ђобда** ж *људска грађа, тијелесни склој, тијело*. — То је, јадо моја, *ђобда* о чоека. Ђобдом личи на покојног му оца.

в. *ђовда*.

**ђобдали** прид. непром. *који је тијелесно добро развијен*. — Да знаш да је Антоније *ђобдали* од Милосава

в. *ђовдали*.

**ђовда** ж в. *ђобда*.

**ђовдали** прид. непром. в. *ђовдали*.

**ђодзав**, -а, -о *трајав, трањав, неуредан, зарозан*. — Дуго се про село *нако* *ђо-*

*зав*, Бо[г] га убијо. Придигни гете, шта тако идеш *ђозав*. Обука *наке* *ђозаве гађежине*.

**ђотлук** м *глиб, блајо*. — Ку си *наћоријо* у та *ђотлук*, *сулудниче сулуди*?

**ђуда** ж *хаљиница за малу дјецу*. — У пјесми: „Шета, пета, / кошуља ти смета, / а *ђуда* ти *машира*, / *попала је прашина*.“

**ђузина** ж *најслабији квалитет дувана; лоша тића (слама, сијено и сл.)*. — Ој ли *запалити* од ове *ђузине*? Слабо ми је *сијено*, све сама *ђузина*.

**ђусто** прил. *шачно, шаман*. — Измљери *врећу* и *кантар* *стаде* *ђусто* на *педесе кила*.

## Е

**ев** узв. *ево*. — Ев ти *вође* *љеба*, па *једи* ако *дењаш*! Рекла сам му: *ев* ти *сира*, *ев* ти *скоруца*, *ев* *млијека*, па *бирај* шта *ој*!

**евак** прил. *овако*. — *Евако* се *ради* ко во *Јованка*, *тутушице* *једна*.

**евсј** узв. *ево, еве*. — *Евеј* *накијег* *људи*, *иду* *право* *амо*! *Ћути*, *евеј* *вука*!

**евѣр** узв. *ево, ево*. — *Евер* ти *га* о *шак*е до *лакта*! *Мешчин* *евер* *Бошко* *иде* и *носи* *ћуму* *доколе*на!

**евовј** зам. *овај*. — *Евовј* *јасен* *почо* да се *суши*.

**евовак** прил. *овако, ево овако*. — *Евовако* се *ступа* *жито*, *мрцино* *једна*.

**евови** зам. *ови, ево ови*. — *Евови* *волови* су *били* у *твоме* *житу*.

**евов** зам. *ово, ево ово*. — *Евово* ти је *донијо* *ђевер*, па *ако* ти *ваља* и *ваља*, а *ако* не *ваља*, *ваљаће* *ономе* *коме* *ваља*.

**евовољико** прил. *овољико*. — *Нешће* *куца* да ми *да* ни *евовољико* *опуте*.

**евовуда** прил. *овуда, ево овуда*. — *Сузбиј* *јањад* *евовуда*, *има* *им* *доста* *траве*.

**еводале** прил. *одавде*. — *Еводале* па *до* на *бадо* је *мој* *закос*.

**евóђе** прил. *овдје*. — Јутрос сам своје наше кремењачу.

**еволѝкō** прил. *оволико*. — Он ни за еволико није крив, но на њега свашта обаљују.

**еврѝзати се**, *еврѝзāм* се несвр. *љуѝи-ѝи се, срдиѝи се*. — Ја бик дошо да се мало картамо, но ће се ђедо на нас евризати.

**ѓгати**, *ѓгāм* несвр. *ѝјеватиѝи уз паизмјенично ѝриѝискање ѝрсѝима у јабучицу грла (коѝалац)*. — Ослушни како егају Родничанке, ране иг не нашле.

*в. заегатиѝи, одегатиѝи, ѝроегатиѝи.*

**ѓда** речца која са речцом „ли“ значи: *има ли, види ли се*. — Еда ли ће Кика? Поглај еда ли окле пољака, уватиће ти јањад уз забрану.

**ѓдан** бр. *један*. — Само је досле бијо едан књаз, и он ће се вљечно пантити.

**ѓдва** прил. *једва*. — Едва сам изашла уз ову страну.

**ѓдно** прил. *једно, око, оѝѝриликѝе*. — У оној празној кући једва има едно пе кила брашна.

**ѓја** узв. *за одзивање: ѝѝа је, ево ме*. — О куме Шћепане! — Еја! — И тако, ја га зовем, а он само каже: „еја!“

**ѓкнути**, *ѓкнѝм свр. 1. јекнуѝи*. — У сре ноћи зачук како екну, ја ти се дигнем, ка он само жив. Јеси ли ти екно?

**2. ајекнуѝи**. — Дај екни ми на та говеда, неће ли се овамо накренути.

**ѓкнѝти**, *-нѝм свр. ѝреснуѝи, снажно ѝаднуѝи, ѝуѝиѝиѝи*. — Ако те једном екнем, све ће ти свици полећети испре очију.

**ѓлда** ж (л. *Fagopyrum esculentum*) *хељда*. — Док са мого орати, сијо сам јечам, сијо раж, сијо овас, па сијо и елду, све сам сијо, Бог ти помого, а са[д] сам заборавио и кака је елда.

**ѓлдован**, *-вна, -вно хељдован*. — На мој конат елдовно брашно није ништа горс о[д] шенишног.

**ѓлдовњача** ж *ѝиѝа од хељдовна брашина*. — Испечи једну елдовњачу за ручак.

**ѓнако** прил. *онако, па онакав начин*. — Енако се ради ко но Мајо, а не ко ти, смећењаче један.

**ѓндѓкати**, *-āм* несвр. *радиѝи без одмора, секаѝи*. — Не зна кимета свом животу, но ендека по ваздан.

*в. ендѓратиѝи.*

**ѓндѓрати**, *-āм* несвр. *паѝорно радиѝи*. — Ендѓро је сироме и што је мого и што није мого.

*в. ендекаѝиѝи.*

**ѓнеј** узв. *ене*. — Енеј, орлови се вију изна стрва! А који ти би оно, енеј?

**ѓнође** прил. *ено ондје, ондје*. — Није међа вође но енође. Енође је вазда рајало мукиња.

**ѓнолико** прил. *онолико*. — Енолико реоплана нијесам виђела у ево моје година.

**ѓноличаккѝи** прил. *онолики*. — И у пријатеља Мрдеље су еноличачки волови ко но у Лазара.

**ѓнонако** прил. *онако*. — Само ти ради енонако ко Лале, па ће бити добро.

**ѓнондије** прил. *ондје, ено ондје*. — Енондије се опузак, замало врат не сломик.

*в. енондијѓр.*

**ѓнондијѓр** пирл. *в. енондије*.

**ѓнонолико** прил. *онолико*. — Паде град и оби нам енонолико жито.

**ѓнонудā** прил. *онуда*. — Енонуда се види траг о лисице.

**ѓнонудије** прил. *онуда*. — Енонудије има доста и жарѝе и штира. Причувај јањад енонудије.

*в. еноудијѓр.*

**ѓнудијѓр** прил. *в. енонудије*.

**ѓрваилѝе** прид. *непром. сличан, чиѝо*. — Вала ти је шћѓр ерваилѝе мајка.

**ѓрђѝла** ж *ѓргѝла*. — Колика је она ѓрђѝла коња?

**ѓрѓнде** прид. *непром. крив, накривљѝен, искривљѝен*. — Та орлић ти је ерѓнде, даћу ти ја бољѝи.



**ѐс** узв. за *пошврђивање*: *јесѝ, да*. — Ес, све је тако, како ти ја вељу, и не море бити никако друкчије!

**есáпити**, еса́пим несвр. *рачунаѝти, мислиѝти, смаѝтраѝти*. — Ја есапим да о[д] Милоша нема бољег косца у васколикој Пиви.

**есенáс** прил. *јесенас*. — Есенас ће Милован ић у регруге. Ој ли се есенас жени-ти, или неј?

**ѐтѐр** прил. *еѝо, еѝе, гле*. — Ваздан сам тражио коња по планини, а етер га поре колибе.

**етòвáј** зам. *овај*. — Есенас је етовај чоек ноћио код нас.

**етонáлѐ** прил. *оданде*. — Ја и Јаков смо етонале котрљали камење.

**етонóлѐ** прил. *ондје, еѝо ондје*. — Етоноле је било доста шмањака. Баш, етоноле, у они кук, ударио је гром.

**етотáлѐ** прил. *одаѝле*. — Ај потрчите етотале, да видимо ко је најбржи.

*в. еѝоѝоле.*

**етотóлѐ** прил. *в. еѝоѝале.*

**ешпѐрлија** м *зорѝја*. — Не мош ти Шују угодити, он ти је велики ешперлија. Ешперлија му је бијо и отац, па је и он.

## Ж

**жа̀гребица** ж *онај који је сиѝничав, чангриљив*. — Дошла Митрова жагребица да ми проси шћер, е не да[м] му је, па да му је челенка на вр вра чела.

**жа̀жоља̀к**, -бљка м *сиѝан кромѝир*. — Узми заложу овије жажољака.

*в. жаља̀к.*

**жа̀ља̀к**, -љка м *в. жажоља̀к*. — Дијете моје ни у жаљцима нема кости.

**жа̀овица** ж *увријеђеносѝ, љуѝња*. — Одавно ми је жаовица на њега.

*в. жаока.*

**жа̀ока** ж *увреда која се ѝамѝти, носи у се*. — Ту жаоку ја никад нећу пребољети. Покојни ђедо, Бок да му душу прости, за

жаоку би реко: зец у гори, камен у води (било па прошло).

**жа̀рка** ж *жега, ѝрижара*. — Угријала божија жарка, не могу се очи отворити.

**жгáм** м *мношѝво, безброј*. — Који је жгам црва, пи! Навалилс мушице, читав жгам, оће да очи поваде.

**жгáмтати**, -áм несвр. *гмизаѝти у већем броју, врѝјеѝи се шуѝѝећи*. — Не доваћај до те стрвине, виш ли како у њој црви жгамтају.

**ждѝти**, ждѝм несвр. *ѝалиѝти*. — Ој ли ждѝти ноћас ту клету лампу? Кака је, ждили јој свијећу прије Божића.

**ждрáкнүти**, -нѐм свр. *грануѝти очима, овеселиѝти се, ухваѝиѝти ѝогледом*. — Ждракнула је оком на те, па сад како ој.

**ждријебо̀ња** м *фиг. снажсан, развијен, немиран младић*. — Пуш ждријебоњу, то, бојан, не умије мислити својом главом.

**ждрòкати**, ждрòкáм несвр. *ѝиѝти хала-ѝљиво и нагло (воду, алкохол или неѝио иѝио је ѝечно)*. — Славу славе и ждрокају вино ко да је медовина. Док је имо ждроко је ко ико.

**жѐвкати**, -áм свр. 1. *лајаѝти једнолично, у иѝиом рѝѝму, исѝрекидано*. — Сву ној је жевкало оно пашче, стрв му се утрла.

2. *фиг. добаѝиваѝти ѝолугласно, ѝрикривено, лајаво*. — Дај реци отворено, шта све жевкаш, никоговино једна!

**женòбаша** ж *женска која вили да сѝаруѝи*. — Треба тебе кака женобаша, па се не би чуо ни да си жив, јадико моја!

**жено̀угоднѝк** м *онај који слуша и све угађа жени*. — Нема таког женоугодника отко је сукња настала. Није он никакав женоугодник, но посулник.

**жѐсно** прил. *жесѝоко, силовиѝо, сѝрасно, ѝоѝѝуно*. — Вољели су се жесно и обршише ко нико њијов.

**жѐтѝца** ж *сир ѝек згрожђен (ѝри сирењу)*. — Није му било никака бољитка док није поче јес жетицу, и отада сину, не би реко да је они.



**жољо** м *кржљав, мршав, слабо развијен дјечак*. — Све му кажу жољо, а жољо најбољи ђак у селу.

**жонтљати**, -ам несвр. *јесџи*. — Дај жонтљај ту масоницу и не запрдуј. Жонтљају неподметену жару и ћуте.

в. *жонћати, ѿжонћати*.

**жонћати**, -ам несвр. *јесџи, жонџиљаџи*. — Ој ли то жонћати или неј?

в. *жонџиљаџи, нажонћати се, ѿжонћати*.

**жонћо** м *онај који много једе*. — Дај ти то жонћу, он ће то брзо лапити.

**жувџати**, -ам несвр. *учесџало јесџи, зубкаџи*. — По ваздан нешто жувеља, а ка[д] дође ручак, не море заложити.

в. *ижувељаџи, нажувељаџи се*.

**жужан** м *фиг. качамак*. — Скували жујана, па кркају, било им на здравље и на дуги вијек.

**жуљити**, жуљим несвр. 1. *гулиџи, корубаџи, љушиџиџи*. — Не жули корубину са те липе, о јаду се свом забавијо!

2. *јесџи, кусаџи*. — Да ти жулиш сува љеба, мање би нагуђиво. Сву зиму су жулили јечменице без икака смока.

**жуљ** узв. *оном. за имџирање звука камџије, ѿруџа и сл.* — Оно црно дијете није кадро да иде, а она га ћера и све по њему прутом: жуљ, жуљ!

**жуљав**, -а, -о в. *жољав*. — Корито убило ону црну ћецу, па остала жуљава.

**жуљнџти**, -нџм свр. 1. *ошинуџи, удариџи*. — Жуљнула ме је по образу на правди господа Бога. А што га жуљну тако, рђа те убила?

2. *казниџи*. — А га жуљнуше по цепу, смири се. Нешто је сово влас, па га жуљнуше затвором.

в. *журнуџи*.

**журав**, -а, -о в. *жољав*. — Немој мус том журавом јањету, неће ли се мало ћокнути.

**журавче**, -та, с в. *жољавче*.

**журимџе** прил. *са журбом, брзо, хитајући*. — Жене одоше журимџе колибама. Ено кмет оде журимџе на Горанско.

**журнџти**, -нџм свр. в. *жуљнуџи*.

**журом** прил. у *журби*. — Ће си се запуџио тако журом? Немојте се задржавати, но идите журом.

**журколџти**, -џм несвр. *ѿожуриваџи, ѿодсџицаџи, журкаџи*. — Шта журколиш ћецу, нека косе полагачке. Воли она да журколи другог.

**жутњикав**, -а, -о *који је ѿмало жуџи, нажуџи*. — Гора је већ жутњикава. Учиње ми се да је у лицу жутњикав.

**жутњиковина** ж *љџина ужуџијела (џрава, жиџио и др.)*. — Нећу косити ону жутњиковину, па ка се ни козом не би орало. Нема о жита ништа но жутњиковине.

**жџагорџти се**, -џм се свр. *скорјеџи се, усахнуџи, сасушиџи се*. — Ставик опанке поре ватре, па се жџагорише.

**жџигаричџти се**, -џм се свр. *смршати, свенуџи, изгубиџи сејежину и снагу, ослабиџи*. — Жџигаричџо се, па дошо ко подинара сира. А што си се тако жџигаричџо, јадан не бијо.

в. *ижџигаричџи*.

### 3

**заарлакати**, -ам, заарлачџм свр. *загаламџи, завикаџи, засмијаџи се углас*. — Ка неко заарлака, ја повирик на врата, ка оно: скупило се ко цркве пуно народа.

**заашати**, -ам свр. *скриџи, укриџи, сџаџиџи*. — Укро је намастирске паре, па иг је заашо у сто ћавољје греда.

**забагрџти**, -џм несвр. *џџи, куваџи невалиџџино*. — Забагри урметинову логаницу, не би је ни нас примирисо. Е како забagri љџб, руке јој опале!

в. *багриџи*.

**забагузати**, -ам несвр. *ѿоћи несигурним кораџима*. — Држи то дијете, ето је забазузало према тебе.

в. *базузати*.

**забажурати се**, -ām се свр. *задржати се, забавити се, зачамати*. — Ће си се толико забажуро, забоба? Није се она забажурала без неке.

*в. забезурати се.*

**забакрѝти се**, -ѝм се свр. *указати се бакар испод калаја на бакреном суду (кошао, шава и сл.)*. — Котлови су забакрили и зајадрили, не море се у њиг ништа скувати.

**забаљити**, забаљѝм свр. 1. *банути, наићи, доћи изненада*. — Ми бијасмо пошли на лијегање, ка маија забали на врата. Окле Саво забали нако рано?

2. *забленуто гледаши*. — Забалила јеца у попа, па га гледају и не трепћу.

3. *залуѝаши, заћи*. — Ку си забалијо про тије крша, врћи се амо, јадан?!

*в. добаљити.*

**забарусати се**, -ām се свр. *уйрљати се око уста*. — Много си се забарусала око уста, црна друго.

**забѝтинити**, -ѝм свр. *затврдоглавити*. — Пасај се оне аветиње, виш како је забѝтинијо.

**забатрљати**, -ām свр. *ићи којекуда, кренути се несигурним корацима*. — Забатрљо про шуме и занче злијем путем.

*в. батрљати.*

**забатуљати**, -ām свр. *доћи несигурним корацима*. — Досадило ми у оној самштини, па некако забатуљак довле, а како ћу одбатуљати назад, сами Бог зна.

*в. батуљати.*

**забездурати се**, -ām се свр. *в. забажурати се*.

**забезѝкнути се**, забезѝкнѝм се свр. *збуниши се, зајрејаситиши се, смести се*. — Забезекнук се ка га виђок. Пред нас искочи вук и ми се забезекнусмо.

**забелѝнзучити се**, -ѝм се свр. *сѝавити око руке белензуку (украсну гривњу)*. — Нанизала на конац минђушу до минђуше, па се забелѝнзучила, јад!

**забелулати се**, -ām се свр. *заговорити се*. — Забелулак се с путницима, па ми љеб загоре.

**забешѝти се**, -ѝм се свр. 1. *задржати се*. — Ће се, болан, толико забешѝ?

2. *загледаши се не мислећи*. — Забешѝјо се ко зна је.

**забѝбати се**, забѝбам се свр. *загибати се, заљуљати се, занијети се*. — А се жичани мос забиба, мени паде мрака на очи, умало не падох у сре воде.

**забјел** м *биљег, знак, обиљежје*. — Благоћ има забјел поре самога ува.

*в. забјел.*

**заблемѝзгати**, -ām свр. *зајричати се из свег гласа, залуѝејати*. — Полако причај, шта си тако заблемезго, није вође нико глуп!

*в. блемезгати.*

**заблијѝшѝети**, заблијѝштѝм свр. 1. *засјати, засјениши, јако засвијѝтеши*. — Сину муња и све заблијѝше по колиби.

2. *заблисѝаши, заискрѝти*. — Како му очи заблијѝшѝе а ја виђе — пуста љубав!

3. *за шренушак обневидјети од сјаја, најорног рада*. — Не могу више прочита ни слово, оба ми ока заблијѝшѝе.

**заблѝкати**, -ām свр. *уклиниши, учврстѝши клинима, сѝегама*. — Како си заблѝко ступце о саони, свака ти час.

**забљел** м *в. забјел.*

**забобѝвати**, -ām свр. *загаламити, завикаши*. — Не умије он полако причати, но забобоња да га сво село чује.

*в. бобоњати.*

**забора** речца *забога, ѝобозу*. — Забора, што нема косаца? Ће се јеца зачамаше, забора?

**заборѝнзати**, -ām свр. *зајлакаши углас*. — Нијесам је вала ни дирнула, а она заборѝнза и све гласа.

*в. борѝнзати.*

**забраз**, забразда м 1. *ѝочешак орања, забразд*. — Зеко се родијо неђе уза забраз. Ове године је рано поче забраз.

2. *ѝочейна тѝачка од које се ѝочело ораши*. — О забраза, па довле има сто корака. Донеси ми капут, ено га на забразу.

**забрѣзити**, забрѣзим свр. *занијети се гледајући, унијети се у посматрање*. — Окрени се вамо, ку си забразијо!

**забриждати**, -џм свр. 1. *забркнати виме од млијека*. — Дај, јадна, измузи ону краву, све јо је виме забриждало.

2. *зајлакајти, зајшијајти*. — Потрч ђетету, чујеш како забрижда?

3. *нагло пошећи вода, зашикљати*. — Таман напунили бадањ купусом, кад има[ш] шта виђети: вода забрижда поре једне дуге.

**забркљати**, -џм свр. *забркати, замијешати, замести*. — Забркљала сам једну урмегиновицу за ручак.

в. *бркљати* (1).

**забукати се**, забучем се свр. 1. *букајти узасијоно*. — Јелоња се забуко, па риче и не престаје.

2. *зајасити се, ујусити се у пасење*. — Забукала се говеда у бусику, па кркају до миле воље.

3. *бити заокљен, занијети, сав се унијети у неки йосао*. — Ненад се забуко и копа пржину. Дани мало, шта си се толико забуко?

**забукглавити**, -џм несвр. *зајврдоглавити, забандоглавити*. — Забукоглавијо и неће да попушти ни за оволичко.

**забулати**, -џм свр. *зајаковајти, ујаковајти*. — Забуло вуну у нове вреће, реко би да ће ик слати у Шам.

в. *булати*.

**забуљекати**, забуљечем свр. *зајустекајти, буључући најлашији звукове*. — А су вашке залајале, Перо је забуљеко.

**забуљукати**, забуључем свр. в. *забуљекати*.

**забун** м *онај који је смећен, збуњен, замлаћен*. — Нема таког забуна на далеко. Привали ту забуне, један!

**забуњачити**, забуњачим свр. *нанијети йрљавијину (буњак), зајрљати*. — Што сте тако забуњачили, рђа ви досмрђела!

**забунати се**, забупам се несвр. *усредсредити се, удубити се йри раду (којању,*

*сјечи дрва, кошевини и сл.)*. — Забупо се и копа пржину без одмора.

**забурљати**, -џм свр. *замујити, замијешати*. — Забурљала сам штир и кумпијер, па нека се кува.

в. *бурлати* (1).

**забусати**, -џм свр. *йренијети и умейнути бусен са једног на друго мјесто*. — Забусо телечар, па ис њега шишнула трава, море се косити.

в. *забусенати*.

**забусенати**, -џм свр. в. *забусати*.

**забусичити**, -џм свр. *зарасити у бусику*. — Ка[д] је вако забусичило, пуш коње у сампас, па нег ђирају.

**забуцати се**, забучам се несвр. *зајасити се кроз гусију и одраслу шраву*. — Забуцале се овце кро жито, па им само главе вире.

**забучати**, забучим свр. *укваријти се, завишијати, засурчичити (о млијеку)*. — Млијеко је забучало, неће се мој сркнути.

в. *бучати*.

**зававољити**, -џм несвр. 1. *ваљати шћогод у устима (обично безуби)*. — Зававољијо кору љеба и никако да је сажваће.

2. *замумљати, изговарати нејасно, мукло*. — Нешто је зававољијо, али га не разумијемо шта оће.

**завазда** прил. *заувијек*. — Какав је, завазда му оца, већ шта! Завазда су они димали једно на друго.

в. *завазданке*.

**завазданке** прил. в. *завазда*.

**завалит**, -а, -о *забачен, зашурен, несручан*. — Завалито ти је ић про села. Завалита мљеста, мајко моја!

**завалити**, завалим свр. I 1. *заобићи околиним йушем*. — Чим изађеш на Седло, завали височије. Да си завалијо изна пута, лакше би прошло.

2. *йасити, најаднути (о снијегу)*. — Завалијо је снијег, не море се отиј кући.

3. *обалити, оборити*. — Уватише се монци у кости, па обрни, окрени и не може један другог завалити.

П ~ се 1. *захвалиџи се*. — Мали се завали на дочеку, баш ко велики чоек. Е са се лијепо завали тетки на дару.

2. *устуриџи се, џасџи на леђа (во, коњ)*. — Како се сивоња завалијо у оно грање, анате га било. Ено га дорат завалијо у намет, ајмо нећемо ли га некако диј.

3. *леђи, џочџи љенсџивоваџи*. — Диж се отале, шта си се туј завалијо, љенчуго једна!

**завалак**, -аљка м *мало коџилинасџо удубљење на земљи, завала*. — Запасле се овце у оном заваљку и неће да мрдну.

**завалењ**, -а, -о 1. *који је у лежећем џоложају*. — Бијаше сунце високо искочило а она ти још дринца завалења на неакој сламарици.

2. *лијен, џром, недовољно џокреџљив*. — Ка[д] му је дур гузици, није завалењ, но итар ко варница.

3. *зачачен, сџуџан, одвојен од џуџа*. — Њијов катун је завалењ иза онијег брда.

**завалењик**, -ика м *онај који је лијен, џром, неџокреџљив, склон леџкарењу*. — А што брате: бијо завалењик или итреник исто ти се вата.

**завалењница** ж *лијена, џрома, слабо џокреџна женска*. — Бије је глас да је завалењница, а није но итреница.

**завараќати**, -а̄м свр. *џодсџакнуџи говеда да се боду говоређи: вара, вара, бу!* — Они сметењак дође, па завараќа волове у јарму.

*в. вараќаџи, завараќаваџи.*

**завараќавати**, завараќава̄м несвр. *в. вараќаџи*.

**завардати**, -а̄м свр. 1. *зайџуџињеџи, зайџуџаџи, заоргаџи*. — Заварда нешто на тавану, и ја ти тамо, кад оно миши коло воде.

2. *загаламџи*. — Бијаше тишина, ка наједно Родо заварда.

3. *налоџиџи добру ватуру, расџлама-саџи џламен додавањем дрва у њу*. — Дођосмо уморни, мокри, гладни, домаћница заварда ватру и јелом нас окријепи.

4. *неџресџано џиџо бацаџи*. — Завардо и котрља облуже, Бо[г] га нагрдијо.

*в. вардаџи*.

**заварча** ж *враџбина, гайќа*. — То је њијова заварча, па се ниједан не мрси на Петровдан. От присна држи науку ђавољу заварчу.

**заварчџи**, -џм свр. *гаџињем, враќањем џосџиџи неки џиљ (излијечџи, до-скочџи, сџријечџи и сл.)*. — Кад она заварчи, биће ти боље, ја ти вељу. Она вљсштица је заварчила накок ђавола, и о тада му се проварује млијеко. Заварчџи ти да попијеш млијеко од кобиле и биће ти боље.

*в. варчџи*.

**заватан**, -тна, -тно 1. *заузетџ (о сџива-рџма)*. — Дала би ти бронзин, но ми је заватан са млијеком. Ова вређа ми је заватана вуном, ено ти она.

2. *џросџран, џросџоран*. — У Брајана има заватан кош, море у њ стати десс квинтала јечма.

**завезичџи**, -џм свр. *сиџничаво џри-чџи, изговараџи ријечи као да се џро-влаче кроз везџиќу (иглу)*. — Ка[д] она завезичи, никат краја причџи.

*в. везичџи*.

**завџгањати**, -а̄м свр. *завзавџи усџла-хирено*. — Само што је загрмљело, чобани завџгањаше и ми потрчи тамо, кад имаш шта виђет: гром убијо седам оваца.

*в. вигањџи*.

**завџд** м *узор, џонос, џримјер за углед*. — Имаше сина што погибе на Скадру, то бијаше завџд и селу и племену. Таког за-вида неће се дуго рађати.

**завџлашџи**, завџлашџм свр. *бацаџи, хиџнуџи вилама у вис (сијено, сламу, сной)*. — Ка[д] Милорад завџлаши, преба-ци џиљак про сијена (стога). Полако ми то бацај, шта си завџлашијо, ког ђавола?

**завџлашџити**, завџлашџм свр. *усмје-риџи крајеве рогова (јањџиу, џелеџу) да расџу нагоре*. — Још док су били ши-љези, завџлашијо сам им рогове, поглај како су зорни.

**завирѐп** м онај који свуда завирује, њушкало. — Па он је највиши завиреп кога сам видио дослен.

в. *завирейаљ*.

**завирепаљ** м в. *завирей*.

**завируша** ж она која свуда завирује, њушка, жели све да сазна. — Ка[д] се нађе жена завируша, о[д] ње не мож ништа сакрити на пот камен.

**завитѐзати**, -ам свр. *завитаи у њомаћ, зайомагати*. — Кад ћеца завитезаше, ми истрчасмо ис куће.

в. *вићезаи*.

**завитиљити**, **завитиљим** свр. 1. *засукаиш, усукатиш, увитиш*. — Завитиљио бркове нагоре, а немају му колико у миша.

2. *бацитиш, хитинутиш у даљ (камен, дрво и сл.)*. — Миладин и јададин завитиљили каменом и преби јањету ногу.

3. *ударитиш, оћалиити, ошинутиш*. — Пешо се наљути на Љубишу, па завитиљили оном ручуљином и љушти га ко крвника.

4. *зайутиити се некуда*. — Ку[д] си завитиљио прије сванућа, Бок с тобом?

**завјесити се**, -им се свр. *разастријети се, заголубаиш се (о облацима)*. — Било је ведро, док се наједном завјесише облаци.

**зављет** м свечано обећање, зарицање, *заклейва, завјей*. — Ако не мож одржати зављет, немој га ни давати.

**зављетовати се**, -тујем се свр. *заклеиш се, зарећи се, даиш завјей*. — Зављетово се испо Богородичина кола да ће осветити брата.

**завојица** м окука, кривина, *заокреиш (о пуцу)*. — Слабо кљусе прави честе завојице. Иди ус брдо на завојице, лакше је.

**заворљив**, -а, -о 1. *засукан, усукан, чвороваиш (о дрвциу)*. — Насеко све нака заворљива дрва, не б иг ђаво исцијепо.

2. *фиг. који је на своју руку, тврдоглав, својеглав*. — Причо заворљиву чоекку или камену, исто је.

**заврѐтати**, -ам свр. *доћи у стање оијеносити, омамљеносити (кад се много њоједе љешника, жира и сл.)*. — Труља, а не-

ма кимета, па заврѐтати. Не једи толики жир, заврѐтаћеш!

в. *враиѐаиш*.

**заврѐтати**, -им свр. 1. *сћећи дебео враиш*. — Крка млада скорупа, па заврѐтати ко бик.

2. *фиг. осилитиш*. — Данас су заврѐтали скоројевићи, не море се од њиг живљети.

**завратник** м задњи дио *враиша*. — Има му завратник ко у вола. У пошалици: „Види врата, види завратника, / види мога три ти бога твога.“

**заврза** ж *фиг. смушена, сметена, заосијала особа*. — Нека га, нека, а ка се оже ни неком заврзом, на јаде ће му живот доћи ш њом.

**заврзан** м. 1. *шаљивција, веселјак*. — Таког заврзана није селом кракало.

2. *онај који је нејасан, мушан, иеиљанац*. — Што заврзан заврзе, нико не море одврс. Мани се ти заврзана и његове приче, он је шупаљ ко решето.

**завријети**, **заврѐм** свр. 1. *зайријечитиш мотком враиша са сѝољне сѝране (код колибе, сѝаје, савардака)*. — Завријела сам врата о савардака једном сворином, дако иг шта не отвори.

2. *наирегнутиш снагу, зайетиш у раду*. — Што си тако завро, узе себе живот, кукавче Божи?

3. *зайврдоглавиитиш*. — Ама, шта си завро ко балија у ендек?

4. *ѝокушаиш ѝроћиш*. — Заври ође, заври онђе и не могосмо проћ ус точило.

**заврѐмбабити**, -им свр. *завриѐаиш, загујсваиш, зайуињетиш*. — Заврѐмбабито нечији мал крос пуну раж, па је сву ђаволиса.

в. *врѐмбабитиш*.

**завриделѐцати**, -ам свр. *зафрљачитиш, завиилаиш, бацииш хитрим замахом*. — Нико није мого заврндецати каменом ко покојни Вуксан.

**заврнути се**, **заврнѐм** се свр. *зачекаиш се, сакуиитиш се, слииш се (о води)*. — Па-

де велика киша и одмак се заврнуше локве по долама.

*в. зачекајти се.*

**заврџе**, заврџем свр. 1. *ухвајити волове у јарам.* — Е благо ти у памет ка си вако заврзо волове.

2. *привезајти, свезајти, увезајти.* — Јеси ли заврзо они плас у страни?

**завугијати**, -ам свр. *засмрдјети, забавдјети.* — Ко ли то тако завугија? И, што нешто завугија!

*в. вугијајти.*

**завугљати се**, -ам се свр. *завући се, увући се.* — Завугљо се у кућу ко жене, па не гледа бијела дана.

**загавѣлати**, -ам свр. *кретијати се отијасано, ићи.* — Ено Стануша бијаше загавѣлела ус Козарицу, неће жива изај ис ње.

**загажен**, -а, -о 1. *изгажен, йогажен.* — Жита загажена, трава потрта, све врак понијо, лише нас.

2. *фиг. зайосијављен, йрејушиен, йрегажен, йрогоњен.* — О[д] малена је загажен, па му се није чудити што је наки. Загажена сам била у роду, па и у дому.

**загаланцати се**, -ам се свр. *ојкрити се, разголитити се.* — Загаланцала се она кастигуља, па јој се указа природа ко од мајке рођена.

*в. згаланцајти се.*

**загалатити**, -им свр. 1. *зайрљати, закаљати.* — Загалатила је и мјесто ђе се-ди.

II ~ се *зайрљати се, закаљати се.* — Што си се тако загалатила, чемер те очемерала.

**загамбати**, -ам свр. *загазити.* — Загамбаше про њива, па ид, ид и некако оварисаше на пут.

**заганћати**, -ам свр. *загазити.* — Ку си заганћо про тог ђотлука, Бог ти на помоћни?

*в. ганћати.*

**загарас**, -та, -то *црнјураси, загаси, гарав.* — Обукла сирота котулу, па јој задња пола загараста, а предња сивкаста, — жалос!

**загингати се**, -ам се свр. *заљуљати се.* — Дуну вљетрина, загингаше се љесе о тора и љуштише по ледини.

**загладунити се**, загладуним се свр. 1. *зачешљати се, уредити се, наредити се.* — Загладунио се Кикилов син и занче на час и слас.

2. *освјезити се, йодгојити се, ойоравити се.* — Изисо је и[з] зиме једва жив, и на вареници се одма загладуни, па са лијеп ко слика.

**загланцијати**, -ам свр. *загланцајти, заравнајти, засјакити.* — Зевак јој, па се она бутра загланицјала.

*в. гланцијајти.*

**заглодавати**, заглодавам свр. 1. *йасти, грисити.* — Доста си заглодаво моју ливаду, а неј више и квит.

2. *слабо одгојити, заморити, зайуцајти од малих ногу.* — Да си ти заглодаван ко он, не би ни жив бијо.

**загојатити се**, -им се свр. *йодгојити се, йојхраниити се, физички ојачајти.* — Мало надодасмо овцама младокосна сијена и одмак се загојатише.

**заголубати се**, -ам се свр. 1. *навући се облаци, заоблачити.* — Око подне заголубаше се облаци, лину киша, појмик да се и небо провалило.

2. *расванути се, развидјети се.* — Диш се, ево је и зора заголубала.

*в. голубајти се.*

**загомљати**, -ам свр. 1. *загаламити, зайомагати, завикајти.* — Отеше ми се јањад и закрилише про жита ђеда Милана, ка[д] он загомила з брда, би реко: пуцају громови.

II ~ се *зайрјајти се, йрејрјајти се.* — Боље би ти било да си отријебијо оно мало ливаде, сва ти се загомилала, но што туда зевзечиси.

**заграбити**, -им свр. *йочети иласити, грабуљати.* — Само што сам заграбила, поче киша. Јутро[с] смо заграбили, молећи бога.

**загрђети**, загрђим свр. *йрејјерајти, йревршити мјеру, йрекардашити.* — Све



је ишло добро док он не загрђе његовом причом.

**загрѣбак**, -пка м 1. *количина вуне која се сѣлави у гребене за једно гребенање*. — Узми мањи загрѣбак, шта ће ти толика сила.

2. *остѣаѣак вуне у зуйцима гребена (ѣри гребенању)*. — Очисти гребене да ти не смета толики загрѣбак.

**загрѣз** м *ѣакосѣ, мржња, злоба*. — Завладо је загрѣз међ људима, биће рата. Ваког загрѣза људи не панте.

**загрѣзѣн**, -а, -о 1. *задиркиван, изазиван*. — Не би он осово да није загрѣзан, ја ти јемац.

2. *заглодаван, ѣоѣкидан, ѣоѣкраћиван (о биљкама)*. — Годинама је загрѣзано ово јасење, па никако не море да се отргне.

**загрѣзати**, загрѣзѣм несвр. 1. *задиркиваѣи, дираѣи, изазиваѣи*. — Не загрѣзај ту ѣѣцу, ждрѣбчино једна!

2. *заглодаваѣи, ѣоѣкидаѣи (о биљкама)*. — Ниска ова горуштина, па је стока стално загрѣза.

**загрѣнтати**, -ѣм свр. *загазиѣи*. — Загрѣнто бос про жарѣ, куку му у празну памѣт. Загрѣнта кро[з] шиблиѣк, па му се ни глава не види.

**загрѣнѣти**, -нѣм свр. *насрнуѣи, јурнуѣи, загнаѣи се*. — Загрѣнула она срдобоља на ноликог чоѣка, па ка[д] га врашти, љуштијо је ко кап.

**загѣљати**, -ѣм свр. *заложѣи ѣревелик залогај*. — Ама што си загѣљо толику гуку качамака, неће побљећ испре тебе?

**загѣљатиѣи**, -ѣм свр. *завунаѣиѣи, заруњаѣиѣи, обрасѣи длаком*. — Загѣљатиѣе су овце и нека град пада колико оѣе.

**загѣстати**, -ѣм свр. 1. *израсѣи густо, начѣсѣаѣи*. — Тек се поче бријати, а брада му загѣстала. Како су загѣстале звијезде на небу?

2. *оѣиѣи ѣредалеко у сваѣи*. — Ка[д] сам ја дошо: сваѣа је увелико загѣстала. Млого си загусто са том твојом причом, дај мало слади!

II ~ се *згуснуѣи се*. — Жита су се загѣстала, нек је бериѣатно. Загѣстали су облаци од Нишиѣа, мора се вријеме промијенити.

**задавијати**, -ѣм свр. *ѣокренуѣи ѣарницу, ѣодиѣи ѣужбу*. — Вуле је задавијо Драга неѣе уза сами припос.

в. *задовијати*.

**задајачѣи**, -ѣм свр. 1. *заѣревријѣи, заѣријѣчиѣи, заѣвориѣи враѣа са сѣоле не сѣране*. — Задајачи врата том дрвезином и нека иг.

2. *засјѣси*. — Иди куѣи, шта си ту задајачијо о свануѣа. Ка она задајачи, молиѣеш Бога да оде.

3. *заѣврдоглавиѣи*. — Задајачијо и не попушта.

**задаќтати**, задаќѣм свр. I *ѣочѣи убрзано дисаѣи, дахѣаѣи*. — Није баѣијо ни плас сијѣна, попаде га зној и задаќта.

II ~ се *задихаѣи се, задуваѣи се*. — Има јаку задуу, па се задаќто, мишљасмо дук му се окиде.

в. *задиќѣаѣи (се)*.

**задаље** прил. *надаље, убудуѣе, за унаѣријѣд*. — Данас ѣемо косити у Драгаљеву, а задаље како биде.

в. *задиље*.

**задвѣзити**, задвѣзѣм свр. *оснажиѣи, ојачаѣи, физички се оѣоравиѣи*. — Меѣе у пркно колико море, па задвѣзијо да пуца о[д] јѣдрина.

**задѣљити**, задѣљѣм свр. *задријѣи, заѣврдоглавиѣи, засѣраниѣи*. — Ај и ти попушти, шта си ту задѣљијо.

**задиќтати** (се), задиќѣм (се) свр. в. *задаќѣаѣи (се)*.

**задиљѣтати**, задиљѣѣм свр. *засвѣраѣи (довојѣнице, диѣле)*. — Како задиљѣта, позлатијо се ка је наѣи!

задиље прил. в. *задаље*.

**задњѣч** м и ж 1. *ѣоследња врѣѣа људи, рђа људска*. — Кад се задњѣч докопа власти, сѣди и кукај. Има ли ишта црње за ови јадни народ но кад га задњѣч води.

2. најслабији квалитетѝ жиѝа, уродица, ѝаѝич. — Ја ову задњич не би поново развио. Нема ту жита, то је све задњич.

задовѝјати, -ам свр. в. задавијаѝи.

задрибаѝтна ж онај који је задрѝ, за-сукан, ѝвердоглав. — Убило је стотину Исусовије мука живљећи са наком задрибаѝином.

задрѝнциати, -ам свр. фиг. засѝаѝи. — Задринцо је у девету. Чим наслони главу на узглавље, одма задринца.

в. дринцаѝи.

задрмаѝти, -ам свр. заѝочейѝи са градњом, неким већим ѝослом. — Ено Тешови синови задрмали кулу на два боја. Да није имо пара, не би задрмо нолики убо.

задуа ж 1. (л. asthma) аѝѝама, ѝешко дисање у наѝѝуѝима. — Није кум Бошко никуд кадар, гуши га клета задуа, Бог је убио.

2. неѝријаѝни мирис. — Однекле долази задуа на трули купус. Чујеш ли ти каку задуу?

задулиѝти, -ѝм свр. заѝлешњивѝиѝи, ѝоѝегнуѝи влагу. — Што упушти јечам, те задули? Не осушисмо добро раж, па мало задули.

в. дулован.

задулиѝати, -ам свр. засаѝи, саѝи (из дојке, вимена). — Кад се овца ојањи, јање се оприје на ноге и задулиѝа.

в. дулиѝаѝи, задуѝкаѝи.

задуѝкаѝти, -ам свр. в. задулиѝаѝи.

заѝгати, заѝгѝм свр. заѝјеваѝи егајуѝи. — У пјесми: „Ка[д] заегам ја и мој колега, / дигла би се цура да је легла.“ Заѝаше чобани са вр Трескавца.

в. егаѝи.

заегѝјати се, -ам се свр. разгорейѝи се, расѝламсаѝи се (о ваѝири). — Накланчаше сувије дрва, па се ватра заегѝја.

заендѝрати, -ам свр. 1. заѝочейѝи рад (обично ѝежѝи и дугоѝрајѝиѝи). — Заендѝро Шпиро и копа подумијенте за кућу, нека му је са срећом.

2. биѝи неѝоѝуѝѝљив, заѝвердоглавиѝи. — Ја му причам једно, а он заендѝро друго.

заѝрити, заѝрѝм несвр. гледаѝи ра-зроко, зрикаво, врљаво. — Заерило, и ништа му не знаш куд гледа.

заѝвати, заѝвѝм свр. I 1. заѝсвакаѝи, заложѝиѝи, ѝочейѝи жсвакаѝи. — Само што смо заѝвали они пусти залогај, ка сину муња и пуче гром у сре средине верига.

2. добиѝи оѝок дѝснѝ (о сѝоѝци). — Заѝвала јадна овца, не море ни да пасе, ни да пије, грога је гледати како се мучи.

II ~ се укљѝеѝиѝиѝи се између зглобова. — Заѝвало ми се месо међ зглобове, не могу крочити.

заѝѝет, -а, -о радан, заузѝмљив, ѝонесен за рад. — Моја ѝеца су заѝета у раду. Заѝет је за књигу, нема му краја.

заѝѝвати, заѝѝваѝм несвр. измудриваѝи, машѝаѝиѝи, сањариѝиѝи. — Све наком ѝавола заѝива и у томе му пролази младос. Не заѝивај ту, но засучи рукаве и нешто ради.

заѝмѝрити, заѝмѝрѝм свр. зарѝзикаѝи, рескираѝиѝи, одлучѝиѝи се, ријешѝиѝи се на неѝѝо. — Бијаше велика међава и ми ти, пос ти се твој оладијо, заѝмирисмо про Јаворка.

заѝмѝктати, -ам свр. ѝроизвезѝи шум ѝри сваком ѝокреѝу ногу кроз расквашено ѝило, у расквашеној и водом наѝѝоѝе-ној обуѝи. — Обуѝа им се размелуѝила, вода између прста заѝмѝктала, а они се тресу о студени ко прут над водом.

в. заѝмѝкаѝиѝи.

заѝмѝкати, -ам свр. в. заѝмѝкѝаѝиѝи.

заѝло прил. неѝраво, наѝао, криво. — Е да ти знаш како му је заѝло што си му претуријо камена с рамена! Није му заѝло на мали дијо, но му је заѝло на криви дијо.

заѝурлати, -ам свр. заѝваѝи, заѝикаѝиѝи, заѝрајаѝиѝи. — Ко но како заѝурла? Ур-небесно заѝурлаше сијелиѝије.

**займаван**, -вна, -вно 1. *кућан, сѣосо-бан у сѣицању имовине, сѣреѣан при домаћиновању*. — Вико је займаван, краја му нсма.

2. *који је у вези са давањем зајма, који радо даје зајам*. — Займаван је, свака му час! Тражи коју пару од Неђа, он је займаван чоек.

**зайран**, -рна, -рно *ѣлодан, родан, корисѣан*. — Ово земљиште вуда, јез да је кршевито, али је заирно ко иђе. Заирније и самирније краве нијесам имала у ово своје шесе година.

**зајаглунити се**, зајаглунѣм се свр. *добити свјежину, бити свјежег изгледа*. — Она се зајаглунила, а поглај јој чока: не море слану дочекаѣи.

**зајагорити се**, -ѣм се свр. *освјежити се, оѣоравити се, изгледаѣи ѣодмлађен*. — Зајагоријо се отко су му ѣца порасла.

**зајагрити се**, -ѣм се свр. *зарумеѣѣи се*. — Зајагрила се у образе, па се румени ко јабука.

**зајад** прил. *неѣраво, нажао, криво*. — Није ми, брате, зајад што причаш да си ми зајмијо товар сијана, но ми је зајад што причаш како си ми одржо живот.

**зајадлук** м *мука, осјећај нанијеѣи неѣравде*. — О великог зајадлука пресвиснула је, кукала! Нико не море нанијести велики зајадлук ко свој.

**зајазити се**, зајазѣм се свр. *јавља се, поред осталог и у фиг. значењу, као: уѣо-литѣи глад или жеђ, задовољѣи нечији захѣјев, жељу*. — Нит богата зајазѣи, нит сиромака наранѣи.

**зајаприти се**, -ѣм се свр. *зарумеѣѣи се, зајаѣуриѣи се*. — Зајапрѣла се ко да иж ње бије нека скривена ватра.

*в. зајагритѣи се, зајаѣуриѣи се.*

**зајапурити се**, -ѣм се свр. *в. зајаѣриѣи се.*

**зајарачити**, -ѣм свр. *завладаѣи, заја-хѣи, осѣитѣи*. — Ђеца ме више не слушају, жена ми је зајарачѣла за врат; ето, брате, шта сам доживијо.

**зајачатѣи**, -ѣм свр. *добити снагу, учврѣитѣи, оснажитѣи се*. — Ками среѣе да сам зајачатијо, а нијесам но ороно и ојадијо.

*в. зајашачитѣи.*

**зајашачити**, -ѣм свр. *зајачатѣитѣи.*

**зајектати се**, зајекѣм се свр. 1. *заѣла-каѣи углас*. — О жалости се зајектала и[з] све[г] гласа. Лако се женском створу зајектати и закукати.

2. *зајечѣи*. — Прободе га нешто међ плѣа, па се зајекта ко рањеник.

**зајокнути**, зајокнѣм свр. *зауставитѣи волове говореѣи: јоч*. — Чим размину ждријело, зајокну волове у јарму, ѣеде на један камен и запали цингару.

*в. јокнутиѣи.*

**зајосати се**, зајосѣм се свр. *зањихѣи се, заљуѣѣи се, заѣаласѣи се*. — Ка скочик са пласта, он се зајоса, мишљак претури се. Вљетар дуну, горе се зајоса-ше, све се смрачи, би реко неста свијета.

*в. зајоцаѣи се.*

**зајоцати се**, зајоцаѣм се свр. *в. зајоса-ѣи се.*

**зајундачѣи**, -ѣм свр. *забичѣитѣи, оја-чѣи*. — Младо, незнавено, зајундачило и не зна ку[д] удара.

*в. зајунчѣитѣи.*

**зајунити**, зајунѣм свр. 1. *јурнутиѣи, на-валитѣи, кидисѣи*. — Шта си зајунијо, смела те света неѣеља?

2. *заѣврдоглавитѣи, заинаѣитѣи се*. — Зајунијо, па би од ината и главом кро зид.

**зајунчитѣи**, зајунчѣм свр. *в. зајундачи-ѣи.*

**закадити**, закадѣм несвр. *ићи од куће до куће у ѣосјеѣу или ѣо неком ѣослу*. — Шта си закадијо о куће до куће, није ти то парокѣја.

**закајачити**, -ѣм свр. *закачѣитѣи, заве-зѣи*. — Ајекни слободно, ја сам закајачѣи јо влачег за шуљ. Мореш ли некако закајачѣи ову жицу за ту алку?

*в. закулачѣитѣи.*

**закалабућити**, закалабућѣм свр. 1. *за-имѣи, сѣеѣи, обогѣитѣи се*. — Закала-

бућијо доста стоке и са живи ко бег на Ерцеговини.

2. *џриокуйиџи, џриокачиџи, џјераџи исџред себе*. — Закалабућијо буљук оваца и рано оћера на напој.

3. *увелико одмакнуџи у зайочџом раду*. — Закалабућиџи су са радом увелико: још само да дигну кров и онда су на коњу.

в. *закаламбућиџи*.

**закалајисџти**, -јишџм свр. 1. *окалајисџти*. — Ко ти је закалајисо ови казан? Закалајисо калајџија а да ко ће.

2. *џрођи џоред, иза или око нечега, заобиџи*. — Бљеште људи отале, ено Швабе закалајисале про Војника, све ће не живе поватати!

3. *фиг. замазаџи, замаскираџи, скриџи*. — Шћаше да закалајисе оно што је реко, али се џети изреке: кад се вареника усири не море се проварити.

**закаламбџџити**, закаламбџџим свр. в. *закалабућиџи*.

**закаламџџити**, закаламџџим свр. 1. *замџиџиџи, узмџиџиџи, узбурџаџи*. — Паде велика киша, закаламџџили се потоци ко орање.

2. *урадиџи џиџо на брзину и било како*. — Бијаше закаламџџила науку чорбетину, нијесам о ње ни сркно.

3. *завадиџи, унијеџи раздор*. — Баста њему закаламџџити, то је чудо о чоска. Ко је људе закаламџџијо, нека раскаламџџује.

в. *каламџџиџи*.

**закамењаџи се**, -џм се свр. *џочџи гађаџи камењем*. — Ишо сам путем и одједном се закамењаше ђаце, све једно другом да главу разбије.

**закамљџекати**, закамљџечџм свр. *џражџи џиџо молеђи, мољакаџи углас*. — Ама шта си закамљџеко, добићеш све што је твоје. Није закамљџекала о добра, но о[д] велике невоље.

в. *камљџекаџи*.

**заканџти**, -нџм свр. *рашириџи се мирис, замирисаџи*. — Кад смо ушли у куђу, закану нас мирис о кисела купуса.

**закџочџити**, -џм свр. *нарасџи џрва џрољеђња џрава*. — Чим мало закаочи, пуштиђу коње у сампас.

**закџпити**, закџпџм свр. 1. *џонесџаџи млијека (код оваца, крава, коза), смађиџи млечностџ*. — На овој ђавољој грмљавини овце закапише. Ка се овце стрижу, оне о стра закапе.

2. *засушиџи, дуго не џадаџи киша*. — Нема кише има мљесец дана, но је закапило да земља пуца.

**закџпџти**, -џм свр. 1. *џостџавиџи сноџ, џиљак (уђресовано сијено) на границу, кладђу жиџа или џласџи, сџџог сијена*. — Ја бик овџем снопом закапијо границу. Слабо си закапијо плас, струнуђе ти.

2. *нанијеџи окаџину на засијеч, нахерџи је џоџуџи сџрехе*. — Ка бидеш засијецо сијено, гледај неј ли што боље закапити засијеч.

**закџрити се**, -џм се свр. *забринуџи се, онерасџоложџи се*. — Закаријо се и не бијели зубе.

**закџасџти**, -џм свр. *залуџаџи*. — Ће сте закасали тамо побогу?

**закаџпџати се**, -џм се свр. *замазаџи се, заџрџаџи се*. — Обриши се, ва[с] си се закаџупо.

**закџачак**, -чка м 1. *кукица, кука*. — Ко ли сломи закачак од остви? Умијеш ли оправити закачак на плетиђој игли?

2. *мјесџо, џредмеџи, дјеџи нечега, чињеница и сл. за џиџо човјек може да се ухваџи, закачи*. — Не пењи се ус та крш, виш да нема ниђе закачка. Давџја се она поганчина око међа и вата за сваки закачак.

3. *свађа, завађа, џовод за свађу*. — Међ њима је избијо неакав закачак још од есснас.

4. *недосџаџак, грешка, џроџустџ*. — Нађиће ти накав закачак, па да ће га измислити. Ватају му сваки закачак, рђа иг убила.

**закџачкџти се**, -џм се свр. *заглибиџи, заџрџаџи*. — Ништа та друга не море ура-

дити што се неће закачкати. Што си се толико закачко, црни сине?

*в. качкаџи.*

**заква̀лити**, *заква̀лим* свр. *изразити захвалност, захвалиџи.* — Не знам, црна друга, како да се том чоџу зақвалим.

**заква̀лнос**, -сти ж *захвалност.* — За све што је урадијо за моју кућу и ђџу, дугујемо му велику зақвалнос.

**закла̀ник** м *онај који је у џузи и болу.* — То је живи зақланик за оџем. Црни зақланик стално плаче и кука, никака му јада не мож.

**закла̀ница** ж *она која је у болу, џузи, жалостџи.* — Сви изгинуше у тој тавној ноћџи, сем што оста она црна зақланица.

**закла̀нчати**, -ам свр. *разгорџи, разбуќџаџи ваџру.* — Зақланичали ватру, грију се и слушају како им Ноко гуди и пљсва Балканску царицу.

*в. кланчџи, кланџџи, зақланичџи.*

**закла̀нцати**, -ам свр. *в. зақланичџи.*

**закле́мбџити**, *закле́мбџим* свр. *загледаџи се не мислеџи.* — Гледај испре себе, ку си зақлембџијо? Зақлембџијо у олтар, па се не умије ни прекрстити.

**закле́чити**, *закле́чим* свр. 1. *заградиџи собом џролаз, зақлонџиџи.* — Помакни мало главу, зақлечијо си лампу, па ништа не видимо. Склони се мало, зақлечијо си пут.

2. *заузеџи џростџор стварима.* — Зақлечијо таван са лијесом, па не мож ни комин отворити.

**за́клонак**, -онка м *зақлон.* — Дођи у ови зақлонак, ту те бије вљетрина.

**закобе́љати**, -ам свр. 1. *закоџрљџи, оџкоџрљџиџи.* — Закобеља крљу сијена и откотрља право на торину.

2. *заџочџи неки џосао.* — Закобељо Стојан и увељико прави стају.

**заковџ̀лити**, *заковџ̀лим* свр. 1. *баџиџи, хиџинуџи удаљ (камен, дрво и сл.).* — Заковиљџи каменом и погоди у врг бандијерне.

2. *заџуџиџи се, џоћи.* — Заковиљџијо по [о]вој међави про Муратовице, неће се корталисати.

3. *изненада се разбољџи, нагло заслабиџи.* — Јутрос је бијо на ногама, а ено са заковиљџијо.

*в. заковрљџиџи.*

**заковр̀љати**, -ам свр. *закоџрљџиџи.* — Заковрљо једну зицу, умало нас грдом нагрди.

**заковр̀љити**, *заковр̀љим* свр. *в. заковџ̀литиџи.*

**заковр̀цати**, -ам свр. *увџиџи џрамен косе у коврџу.* — Заковрцо косу у сто коврчица. Ђевојке угријаше наку жицу и њом заковрцаше косе, не би г позно.

*в. заковрџџиџи.*

**заковр̀чџити**, -џм свр. 1. *заџуџиџи се, џоћи.* — Заковрчијо и о[н] на мобу, а није капац ишћерати ни два маа. Ђе си заковрчијо без ујине, таван бијо?

2. *осџиџи се, џонијеџи се загледан у се.* — Заковрчила она тањевина и само се оуда шепури. Нико не море заковрчџити ко рђа.

*заковр̀цати*, -ам свр. *в. заковрџџиџи.*

**зако́лати**, *зако́лам* свр. *залијеџиџи љџиџилом (колом).* — Ево сам ти направио колу о трешњеџе смоле, па заколај пљсмарџицу е си је сву ижирко.

**заколе́бати**, -ам свр. *заџочџиџи какву градњу.* — Ено Пињови синови заколебали стају о десе метара дужине.

**заколомáтити**, *заколомáтим* свр. 1. *џочџиџи стџављџиџи коломџи на оџанке (оџуџу, иџаџ).* — Ти ми заколомџи опанке, а ја ћу иг наврнчати.

2. *заобиџи, иџи џоред, иза или око нечега.* — Не знају људи пут, па заколомџиџи про Балаче.

3. *џричџиџи изокола, нашироко, околишџиџи.* — Заколомџијо о[д] Кулина бана и никако да каже шта оће.

**заколумба́рати се**, -ам се свр. *заковиџ̀лаџи се, залеџршџиџи се, заголубаџи се (облаџи).* — Нешто су се облаџи заколумбарали, могло би нај мало кише.

*в. колумбарати се.*

**закоља̀вити се**, закоља̀вѝм се свр. 1. *почеи говориши брзо, жучно, са узбуђењем.* — Закољавила се она гњидица о чоека, оће да се удави.

2. *зайлакаши јецајући, зацењујући се.* — Зовни то празно дијете, чујеш ли колико се закољавило.

*в. закољедавиши се.*

**закоља̀к**, -о̀лка м 1. (л. collum) *предња страна враћа.* — Коњ који има цвијет на закољку највиша је чивтелија и за се и за вамилију. Закла јарина по сре сриједи закољка.

2. *рана нанијети од дивљачи (вука).* — Уцрво се гаран у закоља̀к.

**закољедавити се**, закољедавѝм се свр. *в. закољавиши се.*

**закомодати**, -ам свр. 1. *закопирати, закопураши, заваљати.* — Нечија ђечина закомадала камење нис окучи, не мош прој да ти је мајка света Ђева Марија.

2. *залопарати снијег.* — И, како је снијег закомадо, кукали га јади!

3. *наломити, надробити, насјећи у комаде.* — За вечеру закомадаше свега и свачега, па не знаш окле да почнеш.

4. *загаламити.* — Ка Симат закомада, ни муа се више није чула.

**закомодати**, -ам свр. 1 *увити, умојати, завити, обавити.* — Закомотај товарину око главара, виш да се вуче.

II ~ се *замојати се.* — Ено се теле закомотало, удавиће се. Змија се закомотала око гране и шиче.

**зако̀нци**, -ѝм свр. *учиниши јело уку-сним додавањем неког зачина.* — Бијаше законцила чорбу наком мирођијом, подрли смо се једући.

**зако̀питити**, -ѝм свр. *битти нейоу-стињив, зашвердоглавити, остиати при свом стиаву.* — Ено колико је, закопитило и неће да претвори, нако би му уши изгулију.

*в. закопштити.*

**зако̀пиштити**, -ѝм свр. *в. закопштити.*

**зако̀птисати**, -ишѝм свр. *кидисаши, навалиши, ирионуши.* — Закоптисо и копа, оће душа да му испане.

**зако̀рак**, -о̀рка м 1. *омлађена кора на повријеђеном дрвешу.* — Ни ови јавор се неће осушити, поглај како му је подишло закорак.

2. *оживљак.* — Има Јања један закорак на челу. Остали су по њему закорци од буботића.

**зако̀с** м *почешак косидбе.* — За који дан ће закос.

**зако̀чити**, за̀ко̀чим свр. 1. *зауставити, сирјечити иродор (о вјешу).* — Закочију север, ја се надам да ће преведрити.

2. *остиати при свом, нейоустити.* — Закочили трговци са цијеном и неће да попуште ни за пару.

3. *пошкочити враћ (о говеду).* — Закочили бакови вратине, бучу, бацају земљу про себе и само да се рпе.

**закрба̀вити**, за̀крба̀вѝм свр. *усукаши се у чворове, крбе, кверге.* — Имак нешто стржеве шуме, али је закржљала и закрбавила.

*в. закрбас.*

**за̀крбас**, -ста, -сто *крбав, квергав, чвороваши.* — Стави то закрбасто дрво у ватру, па нека гори.

*в. закрбавити.*

**за̀крдити**, за̀крдѝм свр. *стећи већи број стоке (оваца, коња, говеда и сл.).* — Кад му приспљеше ђеца, заима и закрди и ено му данас пре овцама лупају два чактара.

**за̀крднати**, -ам свр. *набрекнути, набујати виме од млијека.* — Овцу продаје јање, а краву виме, поглај је како је закрндао. Измузи овце, закрндао су.

*в. закречити.*

**за̀кресати**, за̀крешѝм свр. *заградити иуши, иролаз крешом (ирешешно шрњем).* — Ко је закресо пут, пси му тра[г] гонили? Закресо стругу трњем, на гробу му ницало.

**закрѣчити**, *закрѣчим* свр. *набујајати, набрекнути виме од млијека, закрендајати*. — Закречиле овце, па им вимсна попуцаше о[д] млијека.

*в. закрендајати.*

**закрѣлити**, *закрѣлим* свр. 1. *заобићи, захвајати једном сѣраном, крилом*. — Закрѣлиле су нам овце према Перову житу, оће га свога сатријети.

2. *посѣавијати ред (крило) дасака по дну кровне конструкције куће*. — Док смо ми скувале и донијеле ручак, мајстори бнјагу закрѣлили стају са јужне банде. Закрѣлијо је кућу лучевином.

**закрмас**, -ста, -сто *нейоустљив, задрѣи, својеглав*. — Ви, ви покороње, како је закрмас! Закрмасто је то створење и неће да претвори па Бог.

**закрмачѣти**, -ѣм свр. *зајрљати, забрљати*. — У, што си ово закрмачијо тску, смели те јади Божи!

**закрмити**, *закрмим* свр. *осѣјати нейоустљив, задрѣи*. — Бијаше закрмијо и неће да руча. Диш се отале, шта си закрмијо!

**закрочити**, *закрочим* свр. 1. *закорачити ногом преко ужејта (повоца, оглави, ужејта у вршају и сл.)*. — Ено Рисоња закрочијо, дај неј ли га откочити.

2. *засјесати предуго на једном мјесту*. — Цијо дан закрочијо они лужоња, па неће да иде.

**закрпељати**, -ам свр. I 1. *окрѣити како било*. — Закрпељај ми мало ове гаће, не могу ваки међ народ.

2. *ићи полако, ситним корацама се крећати*. — Ко ли је оно закрпељо про орнице?

II ~ се *присѣјати уз некога, прионути*. — Закрпељала се она роспија уза њ ко крпељ.

*в. крпељати (1, 2).*

**закрупњати**, -ам свр. 1. *зайочети ирејирку ујојребом ријечи које изазивају већу свађу*. — Најприје су се нешто споречкали, док одједном закрупњаше и почеше један другог да сују.

2. *почети падајати (крујне кајљице кише, града)*. — Била је мирна и тија киша, па наједном закрупња.

3. *крујније мљејати (брашно, кафу и сл.)*. — Чим млинар осети да је брашно закрупњало, одмак привида наку виду и испо плоче поче сукљати ситно брашно, пре кућом му вазда коло играло.

*в. крујњати.*

**закрѣтати**, -ам свр. *посѣјати крујнуњав, снажњији, развијенији*. — Мали су били ка су косили у долу, а са су порасли и закрутали, не било рока.

*в. закрујуњавијати.*

**закрѣтити**, *закрѣтим* свр. *посѣјати нейоустљив, крујно се држати реченог*. — Закрутили сељаци, неће да попуште у цијени у вратише шиљез кућама.

**закрутуњавити**, *закрутуњавим* свр. *ојачати, заснажњији, развијати се*. — Крко сво лето младије саљевака, па закрутуњавијо, ко да је арач купијо.

*в. закрујујати.*

**закрчити**, *закрчим* свр. 1. *помакнути влачег на јарму ближе јачем волу (кад су волови ухваћени у јарам)*. — Закрчи јарам према Прутоњи, јачи је.

2. *зайуријати руку иза рамена и из пог положеја бацѣи камен*. — Бацај камен ђусто с рамена, шта си тако руку закрчијо.

3. *прејријечити пролаз, просторију и сл.* — Закрчијо пут, па не моремо прој.

**закршак**, -шка м *просѣор око крша*. — Нешто поскакује поре самог закршка.

*в. закршељак.*

**закршељак**, -љка м *в. закршак*.

**закудравити**, -ѣм свр. *закржљати, посѣјати кржљав, неразвијен, слаб*. — Рано одлучисмо јањад о сисе, па закудравише. Раније му бијагу ђеца закудравила, па ка им надода ране ижђикаше, не био им рока.

*в. закудрати.*

**закудрати**, -ам свр. *в. закудравити*.

**закукљавати**, *закукљавам* несвр. *замуцкивати, зайињати при говору*. — Ка

прича, мало заукљава. Заукљава отко је знам.

**закуќљати**, -ам свр. I 1. *закачиџи*. — Закуќлај куком за ту грану и тргни.

2. *зайлестџи некоме ногу*. — Закуќља му ногу и он сирома дрепи. Ка се јакате, не смијете један другом ногу закуќљати.

II ~ се *йареџи се осџаџи дуже сџојен (о йсима)*. — Закуќлала се она кучетина о јутрос и никако да се одкуќља.

**закуљачџи**, -йм свр. *закачиџи*. — Закуљачи куку за ту крљу, ајекни волове, па ћеш је одма ишчупати.

в. *докуљачџи, закајачџи, йоџулачиџи*.

**закумбурати се**, -ам се свр. *разгорјеџи се, зайламсаџи се (о ваџри)*. — Ка доста наложисмо сувије дрва, ватра се закумбура.

**закурчџи**, -йм свр. *зайвердоглавиџи, застираниџи, изгубиџи контролу над собом због неког јаког осјећања*. — Шта си болан закурчијо, па само гониш своје. И он закурчијо, па гони пулитуку.

**закучица ж** I. *кукица, закачка*. — На ти иглу самарњачу са великом закучицом, па љуцки окрпи стељу.

2. *йовод за сваџу, задјевицу*. — У ничему данас траже закучицу. Измислиће ти они науку закучицу, то је љуцки милет.

**залабрњати**, -ам свр. *забрљаџи, залујетаџи*. — Залабрња ерави Никодим и унесе смуту међ људе.

в. *лабрњаџи*.

**залагодџи**, -йм свр. *умањџи, ублажиџи, йоџравиџи, изгладџи (оно шџо је негашивно)*. — Да не би паметног Вукана па залагоди сваџу, оћаше крв леџи.

**зџ лада, зџ лада** у изразу: *јуџарњи йоздрав док је хладовине*. — А зџ лада, зџ лада, Миловане! Само што смо почели косит Јанко гракну: „А за лада, за лада!“, а Стојан му на то одговори ко ис запете пушке: „А за лада, за лада!“.

**зџлазан**, -зна, -зно *заобилазан, сџуџтан, йодаље од йуџа*. — Зџлазно ми је

свраћати ко твојиг, а радо бик дошо да се испричамо.

**зџламџан**, -а, -о *одламан са врха, закидан, ломљен*. — Гора ти је ко чоек: заламана је и ломљена а стално расте.

**зџламбати**, -ам свр. I. *йрековаџи, йревезаџи*. — Како да заламбамо ову жијоку?

2. *окресаџи*. — Зџлаambo си ово прџе ко ни себи ни своме.

**зџламинџати**, -ам свр. *зџзвекџаџи, зџчакџараџи, зџзвечџаџи*. — Овце се поплашише, чактари зџламинаше, чобани зџпустекаше, сви се на ногама наџоше.

в. *ламинаџи*.

**зџлангараџи**, -ам свр. *йочетџи бучно и снажно луйџи, йуџињетџи, зџаџи, гџламиџи*. — Нешто испре куће зџлангара, чу ли ти?

в. *лангараџи*.

**зџлапанџати**, -ам свр. *зџгаламиџи*. — Ништа му се не разумај: он зна зџлапанџати и ка треба и ка не треба.

в. *лапанџаџи*.

**зџласџити**, зџласџим свр. *йовуџи се у себе због осјећања сџида, йосџидјеџи се*. — А ме виџе, одмак зџласџи. Не би он зџласџијо без неке.

**зџлауџати**, -ам свр. *йочетџи йадаџи (снијег са вијавицом)*. — Зџлауџало је, неће га прџстајати.

**зџлачнџити**, -йм свр. *зџгладњеџи, изгладњеџи*. — Зџлачнџило пашче, па се не море налокати.

в. *лачан*.

**зџлепџирати**, -ам свр. I. *винуџи се леџиријаџуџи крилима*. — Бијаше се лепџир умрџвијо, па зџлепџира и одлеџе.

2. *йокренуџи се леџиришаво, живахно*. — Чим виџе да монџи пролазе на сијело, и она зџлепџира за џима.

в. *леџираџи*.

**зџлечџити**, зџлечџим свр. I. *зџклонџиџи собом йролаз, йрилаз*. — Пошени се, зџлечџијо си џудима пут.



2. *зайрѣаѣи нечим одређени простиор.*  
— Носи отле самарину, залечѣио си њиме таван.

**залигурати се**, -ам се свр. *заклизати се.* — Залигураше му се опанци и дрепи.

**зализати**, *залижѣм свр. сѣрадаѣи, погинуѣи.* — Зализо је ко Смаил-ага на Мљетичку.

**залијегати**, *залијежѣм несвр. 1. простираѣи се, проѣзати се, захваѣати, обухватиѣи.* — Његово имање залијеже од ове главице па све до на оно брдо онамо, а моје имање залијеже од оног брда па све до ријеке.

2. *изазивати пријатан укус, годиѣи.*  
— О, како добро залијеже ова чорба.

**залијек** м 1. *незнаѣна количина нечега, врло мало, колико залијек.* — Немаше ни залијег брашна.

2. *за ѣренуѣак.* — Залијек ме не уједе жела. Е кукала јој младос, залијек сам је нашла живу у сре средине намета.

в. *залијечак.*

**залијепити**, *залијѣпим свр. 1. слијѣѣи жито (о врѣају).* — Не врѣи бреково жито, залијепићеш га.

2. *погинуѣи, несѣати, сѣрадаѣи.* — Залијепио је несретник испо Волујака. Трчи и не патише, а залијепиће долину ко и сваки други.

3. *ућуѣкаѣи, „зайуѣиѣи“ уѣѣа некоме.* — Нека си му залијепила уста, позлатила ти се.

II ~ се *чврѣѣо се везати за некога.* — Залијепио се за ону бутру и са нема куд. Нечије ждребе се залијепило за нашу кобилу и неће никуд од ње.

**залијечак** м в. *залијек.*

**заличити**, *заличѣм свр. уљѣѣати, уредѣи, доѣјерати.* — Заличила је и упаћила кућу, не би реко да је она.

**залишити**, *залишѣм свр. пошѣдјеѣи, причувати, пријати зашѣиѣу.* — Сна ме је залишила о сваког тешког рада. Залишио ми је ђецу у свакој нвољи, Бог му дао свако добро.

**заловрѣти се**, -ѣм се свр. *поѣѣати лијен, зайаѣи у љеностѣ, разлијениѣи се.* — Заловрѣо се и не мрда ис куће колико ни међед из логе.

в. *уловрѣи се.*

**залопарати**, -ам свр. *поचेѣи ѣадаѣи (снијег круѣним ѣахуѣѣама).* — А је ли залопарало, је ли?

в. *лоѣарати.*

**залопити**, *залопѣм свр. одговориѣи оѣѣро, ућуѣкаѣи, „зайуѣиѣи“ уѣѣа некоме.* — Она поганчина се свакоме наруга, а ка му баба Живана спомену оглав што је укро, залопи га тијем и више нит је ведријо ни облачијо.

**залудњи**, -дња, -дњо *који је узалудан, залудни.* — „Мој залудњи ђду на Савину воду.“ То што ја радим само је залудњи рад.

**залудран** м *онај који је нерадан, бадаваѣѣа.* — Уватио се са онијем залудраном и по читав дана салаца.

**залучити**, *залучѣм свр. 1. намакнуѣи, качачѣи ѣоварнину (о самару).* — Поможи јој да залучи товарину за крстине, шта си ставио руке у ѣепове!

2. *савѣи врх косе, закрчиѣи (о коси за кошење).* — Пружена ми је коса, нудер ми је мало залучи.

**залошче**, -ета с *умно заосѣало дијеѣе.* — Има ли икака лијека за оно залошче? Одведоше оно залошче под Острог.

**залоусак**, -ска м 1. *љуѣка, ивер.* — Оскочи залоусак о дрвета и погоди у сре прозора.

2. *месо које се заљуѣѣи приликом драња живоѣиње, месо осѣало ѣри кожи.* — Слабо брате дереш, ево ти остали залоусци ус кожу.

в. *заљуѣѣак.*

**залоуштак** м в. *залоусак.*

**замавењети се**, *замавењѣм се свр. замодриѣи се.* — Дуну ладна вљетрина, људима замавењеше усне, па дошле ко да су трњине јели.

**замазлунити**, *замазлунѣм свр. скриѣи, прикриѣи, зайаѣкаѣи (обично скре-*

ћући *пажњу на нешто друго*). — Кад они мазлован заљепоречи и замазлуни, не мош му знати ни шта ти мисли, ни шта смљера.

*в. мазлунићи.*

**зәмала ж замлаџа, љриглуџа особа.** — Ожени се једном замалом, не треба му виша куга но е.

**зәманицѐ** прил. у једном замаху, у истом маху. — Он је заманице пресеко дрво.

**заманцукати, -ам свр. љочейи говориџи неразумљиво (обично сџираним језиком).** — Ја сва претрнук кад неко заманцука испо прозора.

*в. манцукати.*

**замарџњати се, -ам се свр. забавиџи се, задржати се, зачамати.** — Замарџњак се берући јагоде, виш колико сам иг набро.

**замаштракати, -ам свр. сакриџи, љрикриџи, склониџи, забашуриџи.** — Оће мене да замаштрака, е неће! Баста њему замаштракати да очима својим не повљерујеш.

*в. замашџракулати, замашџраџи.*

**замаштракџлати, -ам свр. в. замашџракулати.**

**замашџрати, -ам свр. в. замашџракулати.**

**замџзграти, -ам свр. љусиџиџи биљни сок исџод коре.** — Ка[д] дрво замџзгра, ми би сврнули кору о дрвета и направили дилпе и борије.

*в. мџзгра.*

**замџгати се, замџћѐм се несвр. нахваџати се (о скоруџу).** — Како се замџће скоруп на овој северовини? Замџће ко иједне године досле.

*в. замџћнуџи се.*

**заметнџти се, заметнѐм се свр. в. замџћати се.**

**замџждречџти, -џм свр. зашиџиџи, заошиџриџи, извести врх.** — Дај мало боље замџждречи ови колац.

*в. мџждрек.*

**замџритати, -ам свр. зарадиџи, заслужџиџи казну.** — Што је замџрито, то је и добиџо.

**зәмџсѐ, -сли ж 1. мисао, намџера, хџџење.** — Кака му је то замисо, ни црни џаво не зна. Заумиџо неку замисо и џера своје.

**2. брига, зебња, сџџрейња.** — Велика ми је замисо што ми се оно дијете не јавља из војске.

**зәмлата м и ж онај који је заосџао, љримџиџиван, ограничен.** — Шта ће замлата но да слуша туђа уста е су његова празна.

*в. замлатиџина.*

**зәмлатина м и ж в. замлатиџа.** — Присмрди ту, замлатино, неј нам још и ти солити памет.

**замлаћѐнџк, -џка м онај који је љримџиџиван, ограничен, глуџ.** — То је такав замлаћѐник да не мореш вљеровати. Биџо је и осто замлаћѐник.

**замлијѐчити, замлијѐчџм свр. имаџи млијѐка (о овци, кози, крави).** — Постили смо све док овце нијесу замлијѐчиле.

**замџзгати, -ам свр. загаламџиџи.** — Ама што си замџзго, проби нам уши! Чиџај усебе, шта си наглас замџзго!

**заморџдавџти се, заморџдавџм се свр. умџриџи се, замџриџи се, смџриџи се.** — Заморџдавиџо се косеџи, па увече жваће варенику.

*в. морџдавиџи.*

**заморџдављѐн, -а, -о замџрен, умџрен, љремџрен.** — Заморџдављѐн је, не море ни плеати.

**замџтрљати, -ам свр. замоџћати, завиџи како било.** — Замџтрљај ноге у те рите, опришџићеш се про Пинџча.

**зәмрсак, зәмрска м 1. завежљај.** — Пун јџј је баул наџије замрсака. Шта имаш у овом замрску?

**2. оно иџто је исџидано, замршено, заџљешено, уџеџљано.** — Понеси ови замрсаџ ужета, море ти ваљати. Не вуци за ногама те замрске пређе.

**замузен**, -а, -о *заосѣао, ограничен, непросвећен*. — Има десетеро ђеце, свако му је замузено, да Бог сачува.

*в. замузењак.*

**замузењак**, -ака м *заосѣао, ограничен, глуп човек*. — Није он замузењак, како изгледа. У онијег замузењака вазда је бијо добар мал.

*в. замузен.*

**замузолѣти**, -ѣм свр. *зайворѣтии устѣа, не говориѣти нишѣа*. — Замузоли та твоја уста, док ти г нијесу други замузолѣли.

**замульѣјати**, -ам свр. *скриѣти, ѣрикриѣти, зайаикаѣти (скрећући ѣажњу на нешѣо друго)*. — Не пође ми за руком да замульѣјам његову бруку.

**замумуљѣти**, замумуљѣм свр. *урадиѣти нешѣо како било*. — На брзину смо замумуљѣли плашће, а у том паде киша. Замумуљѣла качамак ко ни себе ни своме.

**заневѣљан**, -љна, -љно *који ѣроизлази из нужде, невоље*. — То што радиш, заневѣљни је рад. Нема заневѣљнијег рада од нерада.

**занијекати**, занијечѣм свр. 1. *ућуѣаѣти, умукнуѣти, ѣресѣаѣти ѣричаѣти*. — У почетку је допиро нечи вигањ, а онда се утањи, док сасвијем не занијека.

2. *говориѣти: није, није*. — Ама шта си ту све занијеко, ђаво ти га зачепијо? Ја га нешто питам, а он занијеко, па све понавља: није, није!

**заништа** прил. *ни за шѣа, за цабе, ни због чега*. — Продо је шиљеж заништа. Пољутише се заништа.

**закнути**, закнѣм свр. *закануѣти, заћи (за, иза), изгубиѣти се из вида*. — Ено закнуше бурлице на југ.

**заного** ж *окрајак земљинѣа, ѣрцелица земље која је слична људској ноzi*. — Немам ти земље нако ону заногу поре гробља.

**заобѣдѣти се**, -ам се свр. *ѣочѣти се обѣдѣти (о сѣвѣдѣа)*. — Затвори врата од козибе, она су се говеда заобѣдѣла.

*в. обѣдѣти се.*

**заоблѣтати**, -ам свр. *ѣочѣти бацаѣти облѣе (камење)*. — Заоблѣто у говеда ко да је поавето.

**заод** м *заобилазак*. — Немој ић иза брда, велики ти је заод.

*в. заодан.*

**заодан**, -дна, -дно *заобилазан*. — Одавле до Унча је црни и заодни пут.

**заокачѣти**, -ѣм свр. *зайјѣрати, загнаѣти, ѣоѣјѣрати без засѣоја*. — Ку[д] си заокачијо те браве, на јаде ти не дошло?

**заоловѣти**, заоловѣм свр. *ућуѣаѣти, умукнуѣти, ѣрекинуѣти ѣричање, ѣлач, крик и сл.* — Заоловијо је језик за зубе, ни клијештима му не би могло ријеч ишчупати.

**заорничѣти**, -ѣм свр. *оствѣиѣти њиву неорану, залѣдинчиѣти њиву*. — Има више о пе година како сам заорничијо њиву по ре пута.

**заотавѣти се**, -ѣм се свр. *нарасѣти у оѣаву (ѣраву која набуја ѣослије ѣрве кошѣвине)*. — Паде киша па се ливаде заота-више, могу се одма косити.

**запалакарѣсѣти**, запалакарѣшѣм свр. *увѣзѣти ѣовар на коњу ѣалакаријем (уѣѣшом)*. — Ка[д] сам гођ товаријо крље сијена или сламе, вазда сам иг запалака-рисо да се не гингају.

*в. ѣалакарија.*

**запапричѣти се**, -ѣм се свр. *ѣоцрѣвѣѣти, зайламѣиѣти у образима*. — Запапричи се ко да јој сва крв оде у главу.

**запедељати**, -ам свр. *ѣочѣти ићи сѣи-ним и оѣѣжаним кораѣима*. — Бијаше ми ова шѣер мала, па би за мном запедељала све про овијег њива.

*в. ѣедељѣти.*

**запенѣати**, -ам свр. *завѣзѣти, умоѣаѣти, увиѣти*. — Шта си запенѣала у те крпѣтине?

*в. ѣенѣати.*

**запеузнуѣти**, -нѣм свр. *закмѣти, сѣѣѣти*. — Запеузно је нешто мало жива и сѣа. Богоми, лејѣпо пролази.

*в. зайѣузнуѣти.*

**запихдрити**, -џм свр. *загледаџи не-  
тпремце, џочейи буљийи*. — Запихдриџо  
у ону попишуљу, па му се чини да таке  
нема ку[д] сунце грије.

*в. џиждриџи.*

**запиктати се**, -џм се свр. 1. *засмијџи  
се, џраснуџи у смијех*. — Запиктала се па  
јој све суза сузу стиже.

2. *згуснуџи се, џостџаџи џихџијџсти*.  
— Поглај како се чорба запиктала. Ка се  
цицвара окрене и запикта, кувана је.

*в. зайкиџијџи се.*

**запиктџјати се**, -џм се, свр. *в. зайк-  
џаџи се*.

**запирити**, запирџм свр. 1. *ударџиџи,  
ошинуџи, звизнуџи*. — Ево вође је јучер  
запириџо гром.

2. *баџиџи, хиџнуџи*. — Запири каме-  
ном бѳ стрџа. Оману га око себе и запири  
ш џим у грађе.

3. *зџуџиџи се, џоџи*. — Гојко је рано  
запириџо за Жабљак. Те си то запириџо,  
болан?

**запитурати**, -џм свр. *обојџиџи, офар-  
баџи*. — Запитуро сам ти баул зеленом  
питуром би реко је нов.

*в. џиџура.*

**заплџтити**, заплџтџм свр. *одужџиџи  
казну за учињени гријех, шџетџу и сл.* —  
Заплџтиџо је за све што је урадиџо и са[д]  
нека се сладе.

**занлѳвати**, -џм свр. *иџи са џешкоџом*.  
— Заплео сам нешто; нијесам, вала, никуј  
кадар.

*в. џлеџи.*

**заплѳкати**, -џм свр. 1. *заградиџи како  
било*. — Заплекај мало стругу, само да ов-  
це не изађу.

2. *закачиџи, зайлестџи некога да џад-  
не*. — Појакаше се, па му Мрдо заплека  
ногу и Јашо џушти.

**заплишити**, заплишџм свр. *зџуџиџиџи  
се, закрилиџи, „зџливатиџи“ кроз џраву,  
жиџо, куйус*. — Овце заплишиле про  
јѳчма, само им главе вире.

**заплотак**, -тка м *џростџор око џлоџа*.  
— Узми плетивачу и убери мало жаре око  
оног заплотка.

**заповѳвати**, -џм свр. 1. *џочейи зџаџи,  
зџџџи, заграјџи*. — Ми смо сиђели,  
ка[д] неко заповѳа и све виче: заратило  
се, заратило се!

2. *џочейи, зџоочейи, зџодјестџи*. —  
Ено ѳедо Милија заповѳо куђу на два  
боја.

**заповрнуџи**, заповрнѳм свр. 1. *џодви-  
џи, џодавиџи, засукаџи*. — Заповрни ру-  
каве, дугачки су ти. Не умље оно белајно  
дијете да заповрне ногавице но иг укачка  
и ѳволиса.

2. *џоџраџиџи, џоџрнуџи, сузџиџи (о  
стоџи)*. — Заповрни тудијер ту јањад, ја  
ђу дој да иг омрсимо.

3. *зџодјестџи, зџоочейи, зџемџнуџи  
разговор*. — Ишли смо заједно до Горан-  
ска и он би заповрно да прича једно те  
исто.

II ~ се *накуџиџи се, зачекаџи се (о во-  
ди)*. — Паде велика киша па се заповрну-  
ше локваџци.

**заповршичџи се**, -џм се свр. *ухџаџи-  
џи се џовршице (о снијегу)*. — Ођа је са[д]  
иђи по снијегу ка[д] се вако заповршичи-  
ло.

**запѳдати**, -џм свр. *зџоочейи, џокрену-  
џи (џричу, свађу, рад)*. — Увече би посе-  
дали око вагре, слушали гусле и приче о  
бојевима, а Дуле би заподо о женама.

**запѳдријети**, запѳдрѳм свр. *зџоочейи,  
џокренуџи, зџодјестџи, џочейи*. — Ка[д]  
запѳдрије причати џегове муке и невоље,  
сви се заплакаше. Иван би вазда запѳдро  
причати о попадији.

**запѳрцати**, -џм свр. *зџоочейи џричу  
(џрѳтежно из џрошлостџи)*. — Дође Урош  
и запѳдрца причу Бог зна отка себе.

**запомѳнуџи**, запѳмѳнѳм свр. *џомену-  
џи, најоменуџи, џодсјѳиџи*. — Рајко за-  
помену нажав дуг, па ријеч по ријеч и око  
тога загушаше.

**запѳвача ж дрвена моџка којом се  
вратиџо на наџри (разбоју за џкање)**

*према пошреби попушта и зауставља* („кочи“). — Попушти мало запоњачу, много си је затегла. Усеко ми је чоек запоњачу, не бик је дала за најбољег дивизца.

**запопеузиути**, -нѐм свр. *в. зайеузнути*.

**запѡрник** м 1. *онај који је заостао, ѡрмитиван, ограничен у развоју*. — Изабраше оног запорника да иг преставља у име свог села, куку мајко!

2. *сморен, „умородављен“, закржљао човек*. — Живијо је у јаду и о јаду и осто вљечни запорник.

*в. зайорче*.

**запѡрожити**, -ѡм свр. *везати једним крајем ужетиа једног а другим крајем другог вола*. — Запорожи волове и доведи, па нека твог запрдивања.

*в. ѡорожје, ѡорожити*.

**запѡрче** с *в. зайорник*.

**заправо** прил. *ѡраво, ѡачно*. — Неће ђедо казати ништа што није заправо.

**запрѡгнути**, запрѡгнѐм свр. *обезмилјечити, мање имати млијека (у оваца, крава, коза)*. — Запрѡгнуше овце на овој грмљавини.

**запрѡдати**, запрѡдѡм несвр. 1. *ујредати (о ѡређи)*. — На прелу смо једне преле, неке плеле, а баба Петра је запредала прелу за колане.

2. *говорити нешто увијено, нејасно, неодређено, мрмољити*. — Вазда он нешто запреда, мани га се.

3. *шалити се, измѡтавати се, необзиљно ѡричити*. — Не умије ко Марко нико да запреда.

**запркачити**, -ѡм свр. *заградити, заљлестити ѡрућем или грањем како било*. — Запркачи котар прућем, док нећемо ли оплести нови.

**запркедати**, -ѡм свр. *ѡочити ѡричито било шта*. — Запркенда нешто да прича, па се предомисли и заћута.

*в. ѡркендаити*.

**запрлче**, -ета с *оно што је слабо одгѡјено, заостало у физичком развоју*. — Ово дијете се родило у невакат, подизано у не-

вакат, расло у невакат, и шта је друго могло остати но запрлче.

**запртљачити**, -ѡм свр. *залилестити, закритиш, зашиш како било*. — Неј ли мало запртљачит рукав о[д] кабанице, вас се ижирко.

*в. ѡртљачити*.

**запршкати**, -ѡм свр. *закѡтити сасвим ѡлшико*. — Запршкава ко мачка говно. Запршкај то цкло, да се ђечина не набоду на њ.

**запуќтати се**, запуќћѐм се свр. 1. *залилестити се*. — Није крочијо стотинак корака, одмак се зазнојио и запуќто.

2. *засмијатити се ѡкћући*. — Ја причам озбиљно, а они се запуќтали, ѡће да се угуше.

**запућнути**, запућнѐм свр. *ујестити змија*. — Стално сам викала: баци те вражије игле и не боцкај ш њима на Благовијес е ће те змија запунути, а она ко мене за инат боцка и боцка, а са[д] ка[д] је змија запуну, сѡти се мога сављета.

**запустѡкати**, -ѡм свр. *залилашити вукове узвикујући: „А ѡус остѡ!“*. — Кико се попе на вр Плесма и из све снаге запустека, а вуци ни да мрдну.

*в. ѡустѡкати*.

**запућити се**, запућѡм се свр. *залиштити се, ѡћи на ѡућ*. — Лакше се младу запућити куд га ноге носе, но стару куд га памет води.

**запућити**, -ѡм свр. 1. *ухватитиш волове (у јарам)*. — Илија бијаше запучијо волове у јарам прије но су пијевци почели плѡвати.

2. *залиштити се, ѡћи на ѡућ*. — Најбоље је да рано запучимо за Жабљак. Нема чекања но појаша дора и запучи ку се ићи мора.

*в. заврсити*.

**зарѡнкѡ** прил. *зарана*. — Заранке спрадите јањад, најела су се да им више по чипру не море.

**зарђаница** ж *ѡушка зарђала*. — Пошо у рат са наком зарђаницом, а нема но два метка.

**заријевити**, заријевџм свр. *йочейши ла-јайши, кевџайши*. — Пашчад заријевџше, говеда забукаше, чобани запустекаше, наста читав каос.

*в. ријевџиши.*

**заријез** м *дебље или џамније задебљање на роговима йреживара које одговара годишњем расту рога*. — Ако лаже коза, не лаже заријез на рогу.

**заријепити се**, заријепџм се свр. 1. *йрионуџиши, закачиџиши се са нечим*. — Ће те љаво носијо крос ту ковражину, ето си се вас заријепијо.

2. *чврџио се везаџиши, ухваџиџиши се за некога*. — Оно двоје се заријепило једно за друго, Бог иг смео.

**зароваџити**, зароваџџм свр. 1. *не йоспремиџиши сџвари йо куџи*. — Немам времена ни да колибу уздигнем, но смо је зароваџили ко никад.

2. *држџиши сијено у ровинама*. — Зароваџили нолико сијено а само што киша није линула.

*в. роваш.*

**зарожити**, зарожџм свр. (л. *plegium*) *навуџи криласџу навлаку у очи*. — Зарожџијо ми је коњ и не види крочити.

*в. рожац.*

**зарок** м *ойклада*. — Ево под зарок да је вако како ја вељу.

**зарумџити се**, зарумџџм се свр. *зарумеџейши се, зацрвеџейши се, зајаџуриџиши се (од узбуђења, сџида, хладноће и сл.)*. — Зарумеџила се и не умије ни проговорити.

*в. нарумеџиџиши се, румеџиџиши се.*

**заруџатити**, -џм свр. *обрасџиши длакама*. — Заруџатијо ко мајмун.

**зарупко** м *дебелушкџиши дјечко*. — У пошалици: „Зарупко, зарупко, / широк ко клувко, / зоријо се ширином, / ко јела висином.“

**засавардачџити**, засавардачџм свр. *заошџџриџиши врх сџога, йласџа сијена дајуџи му облик кује, савардака*. — Засавардачџијо плашће ко да ће му годиновати на ливади.

**засијеч**, -и ж *засјечен, зарезан дио (о сџогу сијена, дрвешу и сл.)*. — Нудер дијете донеси ону торбу да ужинамо, ено је на засијечџи.

**заскорупити**, заскорупџм свр. 1. *засмочиџиши скоруџом*. — Дај мало боље заскорупи качамак, нећемо га јес вако несмочана.

II ~ се *фиг. йодоџиџиши се, изгледаџиши ухраџен*. — Крка изараменица, па се заскорупила да јој образи пуцају.

**заскочити**, заскочџм свр. *уџи, ускочиџиши, уйасџиши у шкриј, греду и сл. (о овци, кози и др.)*. — Ено заскочили празови у гредама, дај донеси уже да иг извучемо.

**засмок** м *смок (сир, скоруј, масло и сл.)*. — Кад има доста засмока, ласно је спремит ручак.

**засобице** прил. 1. *засебно, йосебно, одвојено*. — Има два сина и оба живе засобице. Неће нико заједно, но све засобице.

2. *узасџојно, једно за другим*. — Ај три пута засобице изговори а да не погријешиш: раскисеше ли ти се опанци!

**засоврљати**, -џм свр. *ойлесџиши, окрџиџиши, увезаџиши како му драго, немарно*. — Засоврљо сам пешес љеса, па нек иг, ваљаће.

**засрама** ж *срамоџа, сџид*. — Не море га бит засрама кад нема образа. Безобразног и безочног није засрама ни о чега.

**засрати**, засерџм свр. 1. *найдаџиши (о снџеџу)*. — О синоћ је засро снџеџ про Јаворка, не море се проћ нако са крилима.

2. *урадиџиши нешџо рђаво*. — Све је Милашин својом причом засро и загрдијо.

**застава** ж *облак кроз коџи йролази залазеће сунце*. — А пане сунце у заставу или по засунцу, немој тако ти бог помого: да ти лаје џскира на пању, одлијеже пракљача по прању или лупа брдило у ткању; немој ни да ти ко износи про прага што му у зајам оћеш дати, нит пашчету уливати.

*в. заседа.*

**застапџица** ж *сџиџница коџом се неко изазива за сукоб, неойравдан разлог*. — Отко је дошла у та дом, стално је ставља-

ла застаницу међ браћу, црн траг од ње осто.

в. *зашајница, зашијајница.*

**застије** с онај који треба да се ситиди, срами. — То је застије читаве рође. Шу ту, застије једно.

**засука** ж 1. оно што је засувано, ситирално, завојито. — Доћеро сам један товар дрва, све кврге и засуке.

2. особа својеглава, тврдоглава. — Са засуком се не море изај на крај, па Бог.

**засуруљати**, -ам свр. 1. *замоштаји, умоштаји, увийи, замрсити вукући.* — Уздигни гете, шта си г засуруљо! Засуруљај рукаве е ти сметају. Засуруља наку љузину дувана у новине и поче да одбија димове.

2. *закуљати дим, засукљати.* — Ено засуруљо дим из Обренове колибе. Засуруља дим ис угарака, мора се промијени ти вријеме.

в. *суруљати* (1, 2).

**засуручџи**, -џм свр. *џусџиџи суруџи ку из млијека.* — Млијеко је засуручило, мора да му је неугода.

**засајак**, -ајка м *одсај, сјај, бљесак.* — У саму зору виђесмо како про брда заискри засајак, те ти ми потрч тамо, кад имаш шта виђети: колиба гори, пламен лиже, а свезано пашче цичи.

**заседа** ж *облак кроз који џролазе зраци залазећег сунца.* — Оће ли пануг сунце у заседу? Ако пане у заседу вријеме ће се промијенити.

в. *застава.*

**засера** ж 1. *југов снијег, лайавица.* — Ојужило, оводњело, расквасило, засера, крочити се не море.

2. *масна и густа чорба.* — Ставише на трпезу пуну ћасу оне засере и ми ти бупа, бупа док јој дно не виђосмо.

**засерџи**, -џм свр. 1 *нахвајати се жуџиоцрвенкасиа маџерија из зноја (љети и овчијем руну).* — Овце су добро засерџиле, па иг је ласно стриџи.

II ~ се *нахвајати се зној џо џијелу.* — Ваздуги дан је копо, па му се сва леђа засерџила о зноја.

**затавничиџи се**, -џм се свр. *завџориџи се између чеџири зида, осамџи се.* — Затавничиџо се у ону виђерину, не треба му друга тавница.

**заталаушиџи се**, -џм се свр. *биџи обузетџ осјећањима сџида, џостџидџеџи се.* — Микан ћути, гледа испре себе, заталаушиџо се и пуши криу.

**затаслачиџи**, -џм свр. *завџесаџи дрво.* — Таман бијаг затаслачиџо јарам, ка[д] наџије она маџја.

**зататулати**, -ам свр. *иџи џраџаво, насумице, којекуда.* — Мокри, презебли, гладни зататуласмо про Милогоре право у један збљег.

в. *џаџулаџи.*

**затетичџи се**, -џм се свр. *обуџи се уредно, џеданџино, завџегнуџи одјеђу, обуђу.* — Затетичџила се и забелензучџила се, па се увија ко гуштерица.

в. *уџеџиџи се.*

**затешчати**, -ам свр. *завџрудњеџи, зачеџиџи.* — Отпријед се никад није десило да нека џевојка затешча прије но дође у дом.

**затијок**, -ока м *задњи дио лобађе, затишњак, џоџињак.* — Пипну ме у бабину рупу и, овога ми нимета, рече: причувај ови затијок, море ти џаво прнути у њ. А ја њему на то: нико нема раоник на затијоку, па се у памет.

**затишак**, -шка м *мјесто које није у вјеџру, завјеџрина.* — Претуриџи смо тор у затишак крај омара.

**затонтати**, -ам свр. 1. *завезаџи, увезаџи, џрџмоџаџи како било.* — Затонтај тим уривцима око пласта и не преуређуј што ти кажем!

2. *закрџиџи, заџиџи, заџријеџи на брзину и како било.* — Ево сам ти затонтала колијер от кошуље, па обуци ако дењаш.

**затопрачиџи**, -џм свр. *засјеџи негђе, задржџи се.* — Затопрачиџи око пријеклада, грију се и нагуђују, а она црна џеца дркђу поре врата.

**затра́вити**, **затра́вим** свр. 1. *насади́и косу на коси́ише (да йе́ша легне йод йоде-сним углом)*. — Испружена ми је коса, ој ли ми је мало затравити? Дај неј ли ми мало затравити косу, расплећак се ваком косећи.

2. *фиг. изазва́и йрија́иан укус дода-вањем зачина*. — Затрави, бона, чорбу старијем скорупом, не море се вака сркати.

**затр́нити**, **затр́ним** свр. *загради́и йрњем*. — Затрнула она поган пут, пукла му па́са погибија.

**затр́цати**, **затр́ца́м** свр. *зайр́ва́и*. — Што си затроцо теку, глибоња?

**зату́лити**, **зату́лим** свр. 1. *заузе́и йростор, учини́и га нейриси́уичним*. — Затулијо ждријело свозом дрва, па људи не могу прој.

2. *йојави́и се са сваке сти́ране, масовно се йрикуи́и на неком йростору*. — Бљеж да бљежимо, ено војска затулила са сваке стране.

**зату́рити**, **-им** свр. *йрећи йоред, око или иза нечега, некога, заобићи дужим йушем*. — На мосту је стража, а ви затурите околу, сигурније ви је.

**зату́цати**, **-ам** свр. 1. *закуца́и, укуца́и*. — Не умије Стево ни чивију затуцати, кад ти кажем. Затуцај ови колац што дубље у земљу.

2. *ударањем заравни́и*. — Узми маљ и затуцај мало они камењар.

**зату́цати**, **зату́ца́м** несвр. *йроклиња́и, клети́и*. — Учинијо јој нешто нажао и са[д] му затуца и мјесто ће седи.

**заћа́нути**, **-нѐм** свр. *исйуси́и, рашири́и нейрија́и мирис, смрад, засмрдје́и*. — Ау, шта но заћану, пи?!

**заћа́жакати**, **-ам** свр. *йошјера́и говеда вичу́и: ћаја, ћаја!*. — Натрча воловодница поре снијезнице и Мируна заћајака и свег гласа.

*в. заћа́жока́и, ћојака́и.*

**заћа́јокати**, **-ам** свр. *в. заћа́жока́и.*

**заћа́лумити**, **-им** свр. *заћа́иша́и, замукну́и*. — Ђед седи, заћалумијо, баба и

она заћалумила, остали нешто шапућу и само се чује како мачак преде.

**заћа́нүти**, **-нѐм** свр. *в. заћа́нути́и.*

**заугли́на** *ж мјесто у каквом углу*. — Лако му је сеирити из зауглине, но нека дође на чистац.

**заўиме** предл. само у изразу у значењу: *ради, због, у име*. — Заўиме Бога, немој гријешити душу.

**заўјати се**, **-ам** се свр. *завади́и се, йосвади́и се*. — Заўјале им се жене, па и они, куку људи!

*в. заўјести́и се.*

**заўјести се**, **заўједѐм** се свр. *в. заўјати́и се.*

**заўкати**, **-ам** свр. 1. *заима́и, сти́ећи, окућа́рии се*. — Мал по мал па и он заўка велико имање.

II ~ се *йочети́и ради́и свом снагом, без одмора, крейа́и се брзо*. — Ка[д] сам ја поче вријећ, он је бијо увелико заўко.

**заўкнүти**, **-нѐм** свр. *завзави́и неочекивано, ненадано, завика́и*. — Ми седасмо испре куће, ка[д] дијете заўкну, помислисмо: неко се зло десило.

**заўли́ти**, **-им** свр. 1. *йочети́и хули́и, клевети́аи*. — Свак живи ће реј да њена уста никад нијесу заулила ни на кога.

2. *мажүи зайвори́и йуко́иине на ули́ишу (о йчелама)*. — Гледо сам ка[д] Дуња узе мало плеве и глиба, додаде воде, замијеша и заули улишта ко прави чепар.

*в. ули́и.*

**заўнүти**, **-нѐм** свр. *рашири́и се улијед влаге, зайиснүи шуйљине, саста́ве (о дрвеним йрдемейима)*. — Бадањ је добро зауно и са[д] моремо метнути купус у њ.

**заўпүти**, **-им** свр. *стивори́и у маши́и йредста́ву о нечему и од тога не одстүи́аи*. — Алекса је заупијо да има јевтику и о томе прича једно те исто.

*в. заўпүи́и.*

**заурнебѐсати**, **-ам** свр. *загалами́и*. — Шта си, болан, заурнебесо, дај се разуму?

**заўтүпити**, **-им** свр. *в. заўи́и.*



**заушак**, -шка м *шамар*. — Нико не зна колико је он примио заушака. Ако ти опалим заушак звониће ти уво до подне!

**зацаклити**, зацаклѝм свр. *засѝаклиѝти*. — Донеси прозор, па ћу ти га зацаклити. Нема ниђе срце да зацаклѝм шкрљетке прозора.

**зацегѣлати**, -ам свр. *ѝочетѝи ѝричайѝи брзо, ѝангризаво*. — Чим дође, одма зацегѣла, уши нам проби. Не умије оно да прича код други иксан, но зацегѣла, Бог га нагрдио.

в. *цегѣаѝи*.

**зацѝликтати**, зацѝликтѝм свр. *зайуцаѝи*. — Зора није била ни опучила, а пушке зацѝликташе.

**зацѝцварѝти се**, -ѝм се свр. *добѝѝи румену боју у лицу, ѝодоѝѝи се*. — Крка шта оће, па се зацѝцварила, само што не пуца.

**зацкварѝти се**, -ѝм се свр. *ѝрекѝѝи масним слојем, умасѝѝи се*. — Ласно је зацкварити чорбу масном говедином, но је зацквари беж ње.

в. *цквара*.

**зацмѝлити**, зацмѝлѝм свр. *зайвориѝи, закложѝѝи*. — Зацмоли та врата, сине. Мали кучкеш би зацмолио капке, ко чини да спава.

**зацукати**, -ам свр. 1. *укуцаѝи*. — Не умије мој Перо ни чивију зацукати, а ти ој да ти направи калуп за опанке.

2. *ударајући изазваѝи лују, даѝи знак куцањем*. — Око поноћи зацука неко испре куће и ми се сви нађосмо на ногама.

3. *ѝотѝјераѝи, ради лучења, јагњад из оваца вичући: цуке!*. — „Цуке, цуке!“, зацука Неда, и јагњад се излучише из оваца и одоше у kotaц.

**зачабулити**, зачабулѝм свр. *искорѝѝѝи, уграбѝѝи*. — Једва сам зачабулио сто кила урметина. Нијесам вала зачабулио ни један једини залагај од прсвратуше.

в. *учабулиѝи*.

**зачавѣлати**, -ам свр. *ѝочетѝи живахно и брзо говорѝи, зачаврљаѝи*. — Зача-

вѣлали сви углас, па ништа не знаш ко са киме шта прича.

в. *зачавѣтаѝи, чавѣлаѝи*.

**зачавѣтати**, -ам свр. в. *зачавѣлаѝи*.

**зачагѣлати**, -ам свр. *ѝочетѝи ѝричайѝи брзо, ѝангризаво*. — У млину бијаше зачагѣло нако мало, дебелушкасто, необријано, ни чактало му није равно.

в. *зачагљаѝи*.

**зачагљати**, -ам свр. в. *зачагѣлаѝи*.

**зачајати**, зачајѝм свр. *задржѝѝи се, забавѝѝи се дуго*. — Ће зачаја толико, Бок ти свети Јован.

в. *чајаѝи*.

**зачакљу̀ннти се**, зачакљу̀нѝм се свр. *занијетѝи се у ѝричању, зайричайѝи се*. — Морам ићи, јадо, много сам се зачакљу̀нила.

**зачакљу̀нути**, зачакљу̀нѝм свр. *закачѝѝи шѝо, узетѝи, искорѝѝѝи нешѝо за себе*. — Зачакљу̀ну ли да ће и десе кила соли?

в. *зачакнуѝи* (1).

**зачакну̀ти**, зачакнѝм свр. 1. *ѝрибавѝѝи нешѝо, домоћи се, узетѝи за себе*. — Почо рат, војска оступа, народ купује со, жито и ја ти, у оној гужви, зачакнем мало соли и евоје превље.

2. *закачѝѝи, намакнуѝи, наѝаћи, сѝојѝѝи (куком или сличном наѝравом)*. — Зачакни уже за ту пречагу, шта си се туј удрђио?

3. *додѝрнуѝи, окрзнуѝи*. — У рату га мало зачакно гелер и са на то прима грдне паре.

в. *зачакљунуѝи*.

**зачарлѝјати**, -ам свр. *ѝочетѝи ѝириѝѝи, зайухаѝи, задуваѝи (о вјетру)*. — Зачарлија вљетар и некако развијасмо јечам.

**зачекати се**, -ам се свр. *сакуѝѝѝи се, слиѝѝи се, заврнуѝи се (о води)*. — Стави коју калицу испно стрее неће ли се зачекати мало воде.

в. *заврнуѝи се*.

**зачепѝ** речца само у изразу, са значењем: *наведе*. — Ћаво ми га зачепи, па про-

говорик, а могла сам бес тога. Враг ми га зачепи, те узвикнук: бљеште!

**зачмарѝти**, -ѝм свр. *уйѝонуѝи у дрије-меж, заморностѝ, учмалостѝ*. — Отприје су монци пљевали да све горе јече, а са[д] све нешто зачмарило, ко да ни слане воде није пило.

**зачупѝти**, зачупѝм свр. *биѝи чуйав, неошѝшан*. — Ошишај се, шта си тако зачупијо?

**зацага̀рати**, -а̀м свр. 1. *ѝочетѝи бучно ѝричайѝи, загаламиѝи*. — Шта сте зацагарали прије зоре, Бог вас клео ако га иѝе има.

2. *завечайѝи, заклейѝайѝи, зачакѝираѝи*. — Зацагараше нечи чактари испребуљука и пренкоше у катун.

в. *цагарайѝи*.

**заца̀малѝти се**, -ѝм се свр. *заѝусѝиѝи се, занемариѝи се (о облачењу)*. — Нико чоека не море зацамалити но он сам.

в. *цамала*.

**зацанга̀рати**, -а̀м свр. *ѝочетѝи цангаѝи, гласно ѝричайѝи, разбрбљаѝи се*. — Чим учитељ заврши час, ђаци зацангараше и излеѝеше и школе.

**зацогѝѝати**, -а̀м свр. *ѝочетѝи бучно ѝричайѝи, ѝрейѝираѝи се*. — Мирно су се прстенали, док одједном зацогѝѝаше, мишљак леѝи ће крв међ њима.

**зацѝлати се**, зацѝла̀м се свр. *обуѝи се у риѝе, дроњке, „задроњаѝи се“*. — Остаријо, ојадијо, зацѝло се, тешка је и земља која га наког држи.

в. *цѝла*.

**зацом̀ргати**, -а̀м свр. *ѝочетѝи говориѝи неразумљиво (обично стѝраним јези-ком)*. — Неки људи зацомргаше, ми се погледасмо, слегосмо раменима и тако оста-смо гледајуѝи један другог.

в. *цомргайѝи*.

**зацѝрати**, зацѝра̀м несвр. *муѝи мли-јека у изобиљу*. — Имају велики мал, па зацѝрала и музу ко у сретне године.

в. *цѝраѝи*.

**заша̀мити се**, заша̀мѝм се свр. *увѝиѝи шал, мараму или какву крѝу око главе*. —

Сунце упекло да оба ока стркну, а он се зашамијо, нек му је на здравље.

**зашапица ж сѝѝиѝица којом се неко изазива на сукоб, ѝвод за свађу**. — Чувај се оне погани, изнаѝе каку зашапицу само да се посвађа.

в. *застѝайѝица, заѝѝайѝица*.

**зашвра̀чити**, зашвра̀чѝм свр. 1. *зани-јеѝи се неким или нечим*. — Зашврачила за ѝм, па ни шта види, ни шта зна, ками јој у памет.

2. *иѝи ѝогрешним ѝуѝем*. — Не иди про тијег жита, шта си туда зашврачила?

**зашепица ж сѝѝиѝица**. — Радије бик пластила но што се по ваздан носим које-какијем зашепицама.

**зашѝтља̀ти**, -а̀м свр. *исѝлесѝи, закр-ѝиѝи, заѝиѝи како било*. — Зашѝтљај, за-петљај, окрпи, прикрпи, па јонет кољена гола.

в. *шеѝљаѝи*.

**заѝиѝикати се**, -а̀м се свр. *обмоѝа-ѝи се, обавѝиѝи се, завѝиѝи се (у неѝиѝо)*. — Заѝиѝикај се поњавом иза леђа, поме-те се.

**зашкам̀утати**, -а̀м свр. *ѝочетѝи иша-муѝайѝи, цвѝчайѝи, скичайѝи, шѝекѝайѝи, мрмољѝиѝи*. — Нешто у јами зашкамута, баш ко мачад.

в. *ишамуѝайѝи*.

**зашкѝрѝити**, зашкѝрѝѝм свр. *загледаѝи се не мислеѝи, гледаѝи ѝолузаѝѝворених очију*. — Зашкѝрило и гледа у сунце. Шта си зашкѝрила очима, стријела те раскочи-ла?

в. *ишкѝрѝиѝи*.

**зашкогр̀љати**, -а̀м свр. *зачегрљаѝи, зачегрѝаѝи, зачангрљаѝи*. — Само што заспак, зашкогрљаше миши исно кревета.

**зашкоп̀рати**, -а̀м свр. 1. *ѝочетѝи бри-дјеѝи, сврбјеѝи, зайецаѝи*. — Нешто ме зашкопора по леђима, ој ли ме почешати?

2. *ѝојавѝи се ѝрохѝѝев ѝрема нечему*. — Зашкопорала му гузица на цицвару и ја ти не бидем лијена па му је зготовим.

3. *доѝи у стѝање које изазива радозна-лостѝ, биѝи радознао*. — Зашкопорало ме

нешто, па све питам: ко је направио копиле у оној Круновој кривоноги?

4. *йочейи грейсийи, койкайи*. — Зашкопорала по ламетини и неће да престане, у причу јој било.

**зашо́кати**, **зашо́кām** свр. I *исйсовайи, нагрдийи, наружйи*. — Што тако зашока чоека ни крива ни дужна?

II ~ се *зайрљаи се, углубайи се*. — Ће си се тако зашоко, за име Божије?  
в. *зашокаћийи, шокаћийи*.

**зашока́йти се**, **зашо́каћийи** се свр. в. *зашокайи* (II). — Она јадна ћеца зашокаћила се, па нити се умивају ни обувају, а свако ко о пања одваљено.

**зашоке́лати**, **-ām** свр. *закрийи*, *окрйийи*, *зайријечайи како било*. — Зашокељала сам ти чаране, док нећу ли нове оплес.

в. *шокељаи*.

**зашо́тљати**, **-ām** свр. *окрийи*, *ойлестийи*, *исйлестийи како било*. — Дај ми те гаћетине да иг мало зашотљам.

**заштапица** ж в. *засйайица, зашайица*.

**заштрика́ти**, **-ām** свр. *заковайи дрвене лейвице дужином преградног зида*. — О јутрос смо заштрикали чатму и доста ко ладне воде.

в. *штрикайи*.

**зашушак**, **-шка** м *загонейка, йајна*. — Зашушак ми је бијо како се он тако брзо обогатијо. Вала ми је зашушак ко ли навелега ону гњидицу да проси попову шћер.

**зба́грити**, **-йи** свр. *исйећи или скувайи како било*. — Лако је њој, само збагри за ручак шта било и нико јој не каже ни дур, ни бре.

в. *багрийи*.

**збатр́гати**, **-ām** свр. *саћи са найором*. — Издале ме нусте ноге и једва збатргак нис те странчине.

в. *збайрљаи*.

**збатр́љати**, **-ām** свр. в. *збайргайи*.

**зблйзна** прид. ж *која носи двојке (нйр. жагњади)*. — Калоперка је и ове године зблизна.

**збља́гња** прид. ж *која йреба да се ојагњи, сјагња*. — Овце су се мркале испре Томиндана и све су збљагње.

**збо́нчити**, **-йи** свр. *неквалйийейи* и *на брзину исйећи, скувайи, умйесийи*. — Збончила си ову урметиновачу, не море се јес. На брзину запретак љеб у ону шупрагу, па се збончи и подбучи, нећу се од њега вајдисати.

**збу́нтати се**, **-ām** се свр. 1. *осйейийи малаксалостй, клонулостй, изгубийи снагу, онемоћаи*. — Само што сам села, збунта ми се.

2. *йочейи се облачийи, наоблачийи се*. — У сре подне збунташе се облаци, ули киша а онда се разголуба.

**збу́рвати се**, **-ām** се свр. *сурвайи се, развалийи се, соргайи се*. — Кад им умрије отац, све им се збурва. Не мош ту дај прој, збурво се зид.

в. *збурдаи се* (1).

**збу́рдати се**, **-ām** се свр. 1. *сурвайи се, соргайи се, срушийи се*. — Нема о школе ништа: збурдала се клета.

2. *згрушайи се, згрудвайи се, згуснуйи се, уквариийи се (о млијеку)*. — Прође она вљештица кроз овце, па се збурда вареника.

в. *збурвайи се, убурдаи се*.

**збу́рљати**, **-ām** свр. *урадийи како било*. — Збурља науку чорбетину од кумпијера, не би је срко да су ми дошле виле очима.

**збу́цати се**, **збу́ца̄м** се свр. 1. *збуљукайи се (о говедима)*. — Чим омирисаше крв, говеда се збуцаше око стрвине и почеше да се криве.

2. *сакуйи се на једно мјесто*. — А доприје глас да се Турци примичу, сво се село збуца испре цркве.

**звекёрнути**, **звекёрнѐм** свр. *ударийи, млайийи, расйалийи*. — У оној тутњави звекернем ја њега, звекерне он мене и нико никоме није дужан осто.

**звй́здоре̄п** м *онај који је лакомислен, незнавен*. — Какав је они звиздореп, звизнула га змија међ оба два ока.

*в. звиздорей.*

**звѣздорепа** ж *в. звиздорей.* — Оће звиздорепа у све нити.

**звѣјѣк** м *који је лакоуман, вјејройи-расѣ, несѣалан.* — Приседи ту звијуче један и не лабрњај ка те нико ништа не пита!

**звѣјѣкача** ж 1. *в. звијук.* — Виђело се да је звијукача а је доведена у та клети дом.

2. *немирна овца.* — Неће сингава звијукача да примири нако би је спутијо у све четири.

**зврѣкнути**, **зврѣкнѣм** свр. *брзо ѣроћи, ѣројурѣи, одлуѣаѣи.* — Он је још лакац на ноге кад онако звркну.

**зврѣдати**, -*ам* свр. *ѣричаѣи којешѣи.* — Не зврндај ту, но мучи!

**зврѣца** ж *она која је хѣтра, жѣвахна.* — Ама понтај се зврце и њене катавасије.

**зврѣцати**, -*ам* несвр. *ѣогледѣваѣи, „глећколийи“.* — Иде ку[д] га ноге носе, а очи зврцају.

**звѣкнути**, **звѣкнѣм** свр. *ѣроизвѣсѣи звук, одаѣи звук.* — А нешто звукну, комити нађулише уши и поскакаше.

**згалаѣцати се**, -*ам* се свр. *в. загалаѣцаѣи се.*

**згѣбеније** с *ѣогѣбија, несрећа.* — Тако згѣбеније, ко што је њега задесило, не до Бог ником мом.

**зглајзати**, -*ам* свр. *фиг. биѣи лишен ѣоложјаја у власѣи, имаѣи неусѣјех.* — Био је велика патарица у овштини све док није зглајзо. Имо је велико имање док није поче да тргује стоком, а онда зглајза и све ѣаволиса.

**зграѣпати**, -*ам* свр. *шчѣѣаѣи, зграбиѣи, докоѣаѣи.* — Неће ништа да учи, но чим дође и школе, зграпа комадину љеба и излети у ѣирање.

*в. зграмѣиѣи.*

**зграѣпати**, -*им* свр. *в. зграмѣаѣи.*

**зграѣна** ж *ѣомама, лудило, ѣомахниѣалосѣи.* — Размини га, видиш ли да га је уватила зграна.

**згрѣапѣти**, **згрѣапѣм** свр. *обухѣаѣиѣи јѣдним захѣаѣиом руку.* — Рашири оне ручуљине и згрѣапи навѣлак сијена.

**згрѣмити**, **згрѣмѣм** свр. *изгрѣиѣи некога ошѣро, бурно.* — Не пуштај у забран док те Грубан није згромијо.

**згрѣѣнити се**, **згрѣѣѣм** се свр. *згуснуѣи се, добро ѣонијеѣи род (о биљкама).* — На овој ођи жита су се згрѣѣила, не било рока!

**згрѣцнѣти се**, -*нѣм* се свр. *смучиѣи се, згаѣиѣи се, осјеѣиѣи одѣрајносѣи, изазѣаѣи ѣовраћање.* — Кад уљегосмо у собу, задану нас накав смрад и мене се згрѣцну.

*в. згрѣиѣиѣи се.*

**згрѣштѣти се**, -*ѣм* се свр. *в. згрѣцнуѣи се.*

**згугуљѣти**, **згугуљѣм** свр. 1. *сѣрѣаѣи, садјесѣи како било (о сијену, слами и сл.).* — Е како је згугуљѣо сијено, синуло му поре главе.

2. *увѣиѣи, згучиѣи, згрѣиѣи ѣод ѣазухо.* — Згугуљѣо нешто у завежљај и чува ко да је злато.

*в. згугуљѣиѣи.*

**згугучѣти се**, -*ѣм* се свр. *шћућуриѣи се, згучиѣи се, згуриѣи се.* — Киша лије ли лије а он се згугучѣо испод букве и чува браве.

**згудалѣти се**, -*ѣм* се свр. *савѣиѣи се, ѣовѣиѣи се, усрѣиѣи се као гудало.* — Убило га стотину јада кро живот, па се згудалијо, би реко га земља вуче.

**згузѣљати**, -*ам* свр. *саћи са најором, гегајући.* — Вала сам једва згузѣљо низ ове проклете цосе, цомбосале се.

**згурѣмати**, -*ам* свр. I *сѣрѣаѣи, садјесѣи, снаѣѣчаѣи како било (о сијену, слами).* — Само мало згуремај те ровине да иг не залије киша, па нека иг.

II ~ се *згомилаѣи се, ѣоѣаѣи јѣдно на друго (о људима).* — У оној гужви и тучи згуремаше се, мишљак нико жив остати неће.

**згугуљѣти**, -*ѣм* свр. *в. згугуљѣиѣи (1).*

**здѣкати**, *здѣкām* свр. I *испећи*, *скувајти* како било. — Здекала велики саксијан љеба, не би га јео нако да ми је од глади дошла душа у коталац.

II ~ се *угојиши се* *преко мјере*. — Све што је било љевше у тој кући, све је он метно у врат, па се здеко ко рањеник.  
в. *здендајти*.

**здѣндати**, *-ām* свр. в. *здекајти* (I).

**здѣндерјити**, *-јим* свр. *привезајти*, *све-зайти*. — Здендеријо коња за плот, па лега да спава.

**здјгнѹти**, *-нѣм* свр. *сјрпљати са љланине*, *из кайуна*. — Застује много рано, па ове године здигосмо у зијане.

**здјмити**, *-јим* свр. *ојворено и јасно рећи*, *скресајти око у око*. — А што ти шће да онако здимиш чоку брк у брк?

**здјпјити**, *-јим* свр. 1. *јобјећи*, *ушећи*, *изгубити се*. — Здипијо је у шуму прије но су поћере стигле у село.

2. *украјти*, *дићи*, *јприсвојити*. — Здипиће та из очију, но се у памет.  
в. *дијити*.

**здѣљети**, *здѣљим* свр. *нагло ослабити*, *остјарити*, *сршати*. — Нема о[д] Шећана ништа, здолијо је и изнемоћо, не море ишчекати прву слану.  
в. *издољети*.

**здрајжити се**, *здрајжим се* свр. *скујити се у буљук*, *у гомилу (о сјоци)*. — Што ли ми се овце здражише, за име божије?

**здрѣпјити**, *-нѣм* свр. *сазрејти*, *зренујти*. — Жита ће брзо здренути. Неће он никад здренути.

**здрнѣв**, *здрнѣва* м *онај који је у сјању душевних смейњи и љајњи*. — Они несретни здрнов све нешто прича сам са собом, белаж му живот понијо.

**здрнѣвит**, *-а*, *-о* *који је са љајњама и душевним смейњама*. — Ни сам не знам како она црна жена изви вијек са оном здрновитом засуком.

**здрнѹти се**, *здрнѣм се* свр. *бијти у сјању душевних смейњи и љајњи* *које нијесу израз душевне поремећености*. —

Мсни се чини да се Цака мало здрнула а јој чоек погиге.

**здујја** ж *крујан*, *висок*, *тјрајав*, *гломазан човјек*. — Колика је она божија здујја!

в. *сјујја*.

**здуланути**, *здуланѣм* свр. *дајти се у бјексиво*, *несјати*, *изгубити се*. — Нико и не вије ку[д] дуванције здулануше, а спазише поћеру.

**здумпати**, *-ām* свр. *сјрчайти*, *саћи низ сјрмен*. — Кад нас дивокозе виђоше, одмак се здумпаше нис точило.

**здуѣвит**, *-а*, *-о* *бијесан*, *сумануј*, *јо-маман*, *сулуд*, *усукан*, *нејокоран*. — Све причају да е Зарије здуовит и да га збок тог неће ђевојке. „Како то здуовит лиле?“, упита дијете. „Па, ако се дијете роди у опни, опна се мора одмак уштавити и чувати, и то ће дијете бити вазда у добру и са срећом, а ако се опна баци, онда ће оно остати здуовито“, рече баба и настави да преде.

**здурипати се**, *-ām* се свр. 1. *сјојтакнути се*, *јосрнути*, *јастти изненадно*. — Лако се стару и нејаку здурипати. Здурипа ми се кљусе низ оне окучи, мишљак неће се имати шта од њега дићи.

2. *саћи низ сјрмину*. — Ја се, вала, не могу здурипати нис ту странчину, па ка би о мене свијет зависијо.

**здуђити**, *-јим* свр. *ојити некуда журно*, *зайујити се*. — Здуђијо је за Црквице из деве бијелије зора.

**зевкали** прил. *лако*, *угодно*, *мирно*, *без тешкоћа*. — Зевкали му, па се румени у образима ко јабука.

в. *зевкли*.

**зѣвкли** прил. в. *зевкали*.

**зѣвнѹти**, *зѣвнѣм* свр. *мало засјати*, *јренути*, *дремнути*. — Ај ти мало зевни, док неће ли и ручак приспјети.

**зелѣмбаћ**, *-аћа* м I. (л. *Lacerta viridis*) *гуштер живозелене боје*. — Не загрзај за зелембаћа е ће ти скочити за врат, па се неће отле скидати док не посеш деве кобила.

2. *фиг. онај који има зелене очи.* — Е те твоје зелене очи, зелембаћу ли, зелембаћу ли!

**зѣље** с 1. (л. *Urtica urens*) *којрива.* — Дај, бона, убери мало зѣља. У пјесми: „Зѣље моје зелено, / срце моје весело, / не једем те о глади, / но те једем од сласти.“

2. *назив за дуван лошег квалитетиа.* — Ој ли запалити од овог зѣља?

**зѣманиле** прил. *некад, у своје вријеме.* — Земаниле је бијо најачи чоск у овс наше крајеве.

**зѣвит** м (тур. *zift*) *никојинска смола настала при пушењу дувана, зифт.* — У лицу је црн ко зивит.

*в. зивит.*

**зѣвт** м *в. зивит.*

**зијенути, зѣненѣм** свр. *умријети, издахнути.* — Мучим се вако док нећу ли зијенути, у над Бога. Они црни роб сека, ради и што море и што не море, док не зијене коно пиле.

**зѣндати, -ѣм** несвр. 1. *звати у сав глас, позивати.* — Неко зинда и шуме, јавите се.

2. *бијти љазан, зѣјити (о кући).* — Побљегоше у збљег да спасу главе о Шваба и оставише кућу да зинда ко кака пѣћинчина.

**зѣндаћ, -ѣћа** м 1. *мјесто каменито и нейодесно за обраду.* — Неј зар орати они јадни зиндаћ? У овом зиндаћу нема ни травке.

2. *кућа неуредна за живљење.* — Живи у наком зиндаћу, пашче би цркло.

**зѣпа** ж *омањи камен (обично рајав).* — Пасај се ти њега, е ће ти разбити главу зѣпама. Баци ту зѣпу, цѣнабете један!

**зѣд,** -и ж *киша са ледом, градом (невријеме).* — Велика је грмљавина и тутањ, само нек се размине бе зледи. Стави на праг мало соли и љеба, дако злед мине.

**зѣкати, зѣкѣм** несвр. *јурити, љрчати љамо-амо, обијати којекуда.* — Сво драго љето је зѣко за козама, док је с ногу спао.

*в. назликајти се, одзликајти, љрозликајти.*

**зѣлѣ** прил. *нејраво, нажао, криво.* — Зло ми је на тебе што ми се нијеси јавијо ка си пошо у тазбину.

**зѣлѣбер** м *љѣшина лошег квалитетиа (жито, љрава, воће).* — Злѣбер жито, празно сито. Злѣбер зрно, брашно црно.

*в. злѣберица.*

**зѣлѣвидан, -дна, -дно** *неизгледан, неразвијен, ненаочит.* — Сна ми је на очи злѣвидна, а у души је чоечна ко иједна.

**зѣлѣбѣ** м *онај који је незрио, неискусан, наиван, жућкољунац.* — Дошо накав злѣбѣ да расијѣца реквизицију, а не зна ни слину отријети.

*в. злѣбѣница.*

**злѣбѣница** ж *в. злѣбѣ.*

**злѣбѣјутро** с *зла ура, зло јујро, несрећа.* — Није њему добројутро, но злѣбѣјутро, с му гром кућу изгоре. Не бива злѣбѣјутро свако јутро.

**злѣкѣтлѣкрп** м *онај који лоше ради, крѣи, калајше, слаб мајстор.* — Ајде, љѣцо, ко ће од вас више пута засѣбице изговорити да не погријѣши: Ја вићок злѣкѣтлѣкрпа, ље носи котлове злѣкѣтлѣкрпове и са њѣме троје злѣкѣтлѣкрпчѣди, ље крпе котлове злѣкѣтлѣкрпове

*в. злѣкѣтлѣкрпче.*

**злѣкѣтлѣкрпче,** -ѣта с *дијѣте које учи занѣи (лимарски, обућарски, и сл.).* — Неће се јес ис котла кога крпи оно метиљаво злѣкѣтлѣкрпче.

*в. злѣкѣтлѣкрпѣ.*

**злѣкрп** м *рђав мајстор (занѣтѣлија).* — Дође накав злѣкрп, па ми окрпи и ојади казан, боље би било да сам га баѣцијо нис Караказан.

**злѣкрпљѣвина** ж *оно што је лоше урађено, окрпљено.* — Нема од овѣјег љѣса ништа но злѣкрпљѣвине.

**злѣмљѣка** ж *она која даје мало мѣјека, зломужница.* — Смакнућемо ону бљѣку зломљѣку е од ње нема никаке користи.

**злѣподѣжан, -жна, -жно** *који слабо једе, љробѣра храну, има лош ајѣтит; који*

се са *тешкоћама* *пидиже*. — Беца су јој злоподижна, па је око њег убило стотину живијег жада.

**злџпутити**, -џм несвр. *ићи*, *џушовати* *лошим џуџем*, *бесџуџем*. — Сву ној смо злопутили про гудура и обијали китину.

**злџпутица** ж *рђав* и *слабо џроходан џуџи*, *бесџуџица*. — Ништа чоска не море сморити ко глад и злопутица. Ово није пут но злопутица.

**злџродница** ж *љетиџна лошег квалиџиџеџа*, *лош род*. — На овој злородици морали смо смакнути и велике волове.

**злџсаница** ж *несаница*, *рђав сан*. — Уватила ме злосаница, па проводим ноћи у јаду и размишљању.

**злџталичан**, -чна, -чно *који нема сређе*, *усџјеха*. — Роди се неко злоталичан и то га прати све до гроба.

**злџтравница** ж *слаба џтрава*. — Нема се ове године шта покосити нако неке злотравнице.

**злџкне** ж мн. (ген. зоканџ) (нем. *Socke*) *краџке женске чараџе* (до чланка). — У пјесми: „Ова цура црне косе, / бирани је монци просе, / на ногама зокне носи, / делија се и поноси.“

**злџна** ж *слабо наливлено зрно жиџиџа*, *џаџич*, *уродица у жиџиџу* (*кукољ* и *сл.*). — О зоне се не пече погача. Натакни коњу зобницу те зоне, па ако ће нек зобље.

**злџнљив**, -а, -о *који се односи на зону*. — Овог љета жита су много зонљива.

**злџром** прил. *силом*, *на силу*. — Немој, болан, радити зором, но овладом.

**злџћ**, злџћа м *џрбух*, *сиџмак*. — Није њему празан злџћ кад онако запрдује.

**злџбалица** ж *злџбна*, *завидљива*, *џакоџсна*, *заједљива особа*. — То је ништа створ, подмукла зубалица што иза леђа све нешто ћућколи и глођија.

**злџботка** (г. мн. злџботџка) ж *ријетџка* и *слабо одрасла џтрава*, *џравчица*. — Скалајисо овце ће нема ни једне једине зуботке. Све спржи свети Илија, не оста ни зуботке.

**злџботрити**, -џм несвр. *џричаџи џолуџласно*, *крџз зубе*, *неразговџиџно говориџи*. — Вазда он нешто гунђа и зуботри, то му је у крви.

**злџквџс**, -ста, -сто *зџџворено сивкаџиџе боје*. — Има једну зуквасту кобилчину а и она му је мрчава ко сува грана.

**злџкнути**, злџкнџм свр. 1. „*џрониџиџи*“ *глас*. — Е, та њијова несређна љубав зукну селом ко гром.

2. *виснуџи*, *сијевнуџи*, *џиџрецуџи* (*о болу*). — Некакав џаво ми зукну у уво, ођу д умрем од бола.

3. *досџјетџи у сиџање сазријевања* и *џоџодносиџи за уџџџребу*. — Пробери о тијег крушака мркаљуша које су зукнуле.

**злџмба** (г. мн. злџмбџ) *кружџно удубљење у ноздрвама коња*. — Стари људи кажу: не купуј коња коме је зумба на бијелом пољу ноздрве, е ће бити кратког вијека, но оног коме је зумба на црном пољу.

**злџндати**, -џм несвр. *луџаџи*, *ићи којеџкуда*. — Слегџ се свијет на пазару, а пандури зундају, ко да на њима вас свијет стоји.

**злџнкџти**, -џм несвр. *зрицџаџи*, *зрисџи*, *зрицџколиџи*. — Савијџ главу стари и ислужени ратник и зупка комад суве јечменице.

**злџнколиџти**, -џм свр. *в. зуйџаџи*.

**злџрлати**, -џм несвр. 1. *луњаџи*, *базаџи*, *ићи без одређеног циља*. — Сваки сваковџетни дан та чџек зурла по овџиџем главичинама, баш ко да је судрнут.

2. *гласно говориџи*, *галамиџи*. — А што толико зурлаш, ође ли те бити. Научило да зурла, па се о тога не море отарасити док је гођ жив.

3. *гледаџи неодређено*, *џуџо*, *муџино џиљџиџи*. — Вазда она зурла и мотри, ками јџј у празну памет.

**злџрлџв**, зурлџво м *онај који луџа*, *луња*, *галамџија*. — Не разумај се зурлџвоу колико ни лањском снијегу.

**злџчка** ж *сиљетџка*, *смџиџња*, *исџредена џрича*. — Чује се зучка по село да је Толе и јаде изитро вола на картању, ками му у

дом. Зучка данас, зучка сџтра и та зучка море чоеску дој главе.

## И

и предл. *из.* — Ено поп дошо и Шавника. Јутро[с] се јавијо Марко и Жабљака.

**ибрет**, **ибрѣта** м 1. *брука.* — То је ибрет мимо све ибрете.

2. *ругоба.* — Види какав је оно ибрет, немало га ка је наки.

3. *ѣакосно сѣворење.* — Таког ибрета није рађала мајка.

**ибрѣтница** ж *ѣакосна, зла, рђава женска.* — Не бик с оном ибретницом живијо за вас бијели свијет.

**иђе** прил. *издје, било гдје, гдје год.* — Виђе ли ми иђе јањад? У пјесми: „Ој ђевојко моја мила, / стријела те погодила, / погодила ако иђе, / ђе те мајка прво виђе.“

**иђелицѣ** прил. 1. *највише, најбоље, колико год је могуће.* — Радијо је колико је иђелице мого. Упри у плас колико иђелице мореш!

2. *мало, бар мало.* — Има ли иђелице брашна у овој празној кући?

**иж** предл. *из.* — Она издрије иж њега сваки динар, кукала му она жалосна јатка.

**ижђајати се**, **ижђајем се** свр. *издувати се, исѣухати се (о вјетру).* — Ижђајо се вљетар, дако са[д] стане.

в. *ђалићи, ижђалићи.*

**ижђалити**, -ѣм свр. в. *ижђајати се.*

**ижђѣсти**, **ижђѣдѣм** свр. 1. *сѣрѣати, садјести (о сијену).* — Од јутрос смо ижђѣли два сијена.

2. *дати име, надимак.* — Како сте новорођенчету ижђѣли име? Ижђѣли су им ганад надимак.

**ижђѣнђати се**, **ижђѣнђѣм се** свр. *украстити се, искѣтити се.* — Доћерала се и ижђѣнђала, ко да ће на свадбу.

в. *ђинђати се.*

**ижѣгати се**, **ижѣгѣм се** свр. *радећи ојачати, свикнути се на рад.* — Најлак ра-

дите, док се мало не ижѣгате. Ижѣго се радећи сво љето.

**ижљемѣзати**, -ѣм свр. *исѣјући љемезом, ишѣајом, изударати, измлаштити.* — Докопа неакав љемез и ижљемеза га, ја мишљак да га уби на мртво.

**ижувѣлати**, -ѣм свр. *изјести, ѣојестити, ѣокусати.* — На злој зими и дугим ноћима ижувѣлаће коњи и млаћевину.

в. *жувѣлати.*

**ижѣагарити**, -ѣм свр. *ѣостѣати врло мршав, измршати, ослабити.* — Ижѣагарѣјо, изјадијо, сатро оно мало живота ради туђе столице.

**ижѣјгаричѣти**, -ѣм свр. *измршати, изнуриши, изнемоћи.* — Оболијо у сепет, ижѣјгаричѣјо, ено га ко сињи кукавац.

в. *жѣјгаричѣти се.*

**ижѣилѣтати се**, -ѣм се свр. *изиграши се, исѣрчати се.* — Иди, ижѣилѣтај се ж ђецом, шта си упрето ноге у луг?

в. *ѣилѣтати се.*

**ижѣолати се**, **ижѣолаѣм се** свр. *носити дроњке, рише, издроњати се.* — Остаријо, занеобрѣјанијо, зачупијо, ижѣоло се, е нема куђ виша награда.

в. *ѣола.*

**ижѣорати**, **ижѣорѣм** свр. *измусити, измлазити из вимена (о млијеку).* — Ижѣора сваку кап и јањадима не остави ни зерицу.

в. *ѣорати.*

**ижѣркати**, **ижѣркѣм** свр. 1. *искидати на комаде, ѣоѣјѣјати.* — Што си то тако ижѣрко, за име Божије?

2. *изровити роговима, исѣреѣураити, исѣреврѣшати (о говедима).* — Нечија говеда синој ижѣркаше сијено, вуци им дроб просули.

**изајѣкати**, **изајѣкѣм** свр. 1. *исѣјѣраити говеда навѣше вѣчући: „Аје!“.* — Једва сам изајѣко говеда уз оно вражије ждријело.

II ~ се *ѣровѣстити досѣта времен ѣјѣрајући говеда и вѣчући: „Аје!“.* — Вала сам се изајѣко данас више но икад.

**изѣкрѣкѣ** прил. *замахнувши изамах, иза, ѣреко рамена (замахнути и баѣити)*



камен и сл.). — Јаки и спучени људи добро бацају камен изакрчке. Удари секиром изакрчке и расцијепи ћепаницу по сре сриједе.

в. *изамае*.

**Њамае** прил. *замахнувши, замахом, преко рамена*. — Омаче ми се, па бацк пловку изамае и она занче упријеко.

в. *изакрчке, изамаице, изомае*.

**Изамаице** прил. в. *изамае*.

**Њамљерке** прил. у *изобиљу, доста, обилаш*. — Е било је да се једе и пије изамљерке.

**Изараменица** прил. у *изобиљу, обилаш*, *ћуно*. — Јели смо меса изараменица.

**Изараменице** прил. *иза, преко рамена (замахнувши, бацивши, хитнувши иза рамена)*. — Кад Мирко удари маљем изараменице, камен прште у сто комада. Утрнула ми је рука бацајући камен изараменице.

**Изарати**, -ам свр. *ћричињети штећу ћуштајући стоку у љетицу, похарати*. — Сву ми је њиву неко изаро, па са га рђа гомила.

в. *арати*.

**Изарчиги**, -им свр. *ћоћрошићи до краја*. — Купи ми један лапис, ови сам изарчијо.

в. *изврчићи*.

**Изасобице** прил. *узасћојице, једно за другим*. — Изасобице сам ишћеро три тоvara дрва ис Козарице.

**Изасукe** прил. *замахнувши, изамах, преко рамена*. — Кад баци камен изасукe, одбаци га она засука преко петнес корака.

в. *изосукe*.

**Изагузати**, -ам свр. *изаћи ћолако, са најором*. — Добро си изагузо ус те цаврљс.

в. *багузати*.

**Изабјети**, изабдјим свр. 1. *заслрдјети, одаћи нећријатан мирис*. — Нешто изабјe из избe, баш ко трула мљешнна.

2. *фиг. изаћи, оћићи*. — Куд је они кешеш изабздијо тако рано?

**Изабаљити**, избаљим свр. 1. *изненадно се ћојавићи, доћи изнебуха*. — Ми бијасмо у збљегу, кад учитељ избаљи и шуме.

2. *избечићи, избуљићи*. — Шта си избаљијо у чоeka, приседи ту, баксузе баксузни.

**Избарусати се**, -ам се свр. *заћрљати се око уста*. — Е, дијете, дијете, како си се избарусало!

**Избасати**, -ам свр. 1. *изаћи, доћи басажући, сћићи*. — Како избаса уза скалине, све се грдном јаду чудим?

II ~ се *умазати се око уста*. — Ва[с] се избасо, ко да су му уста шупља.

**Избатргати**, -ам свр. 1. *изаћи баћргајући, незигурно, заћињући у ходу*. — У мојим годинама није лако избатргати од рике довле.

2. *измрсити, изгужвати, искидаћи*. — Ко ли ми је прећу избатрго, ж ћаволима коло игро!

в. *баћргати*.

**Избатљати**, -ам свр. *изаћи са најором, са шешкоћом*. — Има осамдесет љета а сваке године на Ђурћев уранак избатуља на вр вра Буручковца.

в. *баћуљати*.

**Изабацити**, избаћим свр. I 1. *објавићи цијену, одредићи вриједност робе изложене ћродаји*. — Трговци не бијагу избацили цијену.

2. *ћобацићи мрћав ћлод (о сћоци)*. — Крава је избацила, мора да је појела мишоједину.

3. *хитнући, бацивши нешћо високо*. — Они дереп је од јутрос избацијо на сијено око четерес пласта.

4. *издвојићи, излучићи, исћурићи (о сћићној сћоци)*. — Избацијо сам слабију шиљеж да ћерам на празар.

5. „*насликаћи*“. — Избацило те је на слици не море бит нако тако.

II ~ се *искривићи се, извићоћерићи се*. — Грабљиште ми се избацило, мора да је било много сирово.

в. *избачићи, исћурићи*.

**Изабацити**, избаћим свр. в. *избацићи*.

**избедулати**, -ām свр. *исѝричати много којечега, најричати*. — Лука дотрча ко без душе и избедула неаке лажи у које ни он не вљерује.

**избѣкнути**, избѣкнѣм свр. *изговорити, избрбљати, казати неку ѡтајну*. — Избекно се да су комити долазили код њега, па га сад прогоне.

**избестрагати**, -ām свр. *учинити неуѡтребљивим, ѡквариити*. — Ко ми је избестраго саони, бес трага му глава.

*в. бестрагати.*

**избеутити**, избеутити свр. *гледаити ошамућено, омамљено, са несвјеситицом*. — Једанак му се нешто смучи, па избеуги очима, мишљак умрије.

**избирак**, -ѝрка м *узорак, ѝримјерак, најбољи квалиѡет*. — Приграбио је за себе избирке, а њој оставио ону рђу.

**изблемезгати**, -ām свр. *исѝричати којешта, најричати*. — Пот каул то је Мијага изблемезго. Умије за другим свашта изблемезгат, уста му се за врат окренула.

**избљешњати**, -ām свр. *доћи у најон снаге, занијетити се снагом*. — Младо, здраво, избљешњало, па не зна ку[д] удара.

**изборонзати се**, -ām се свр. *исѡлакаити се углас (о дјеци)*. — Изборонзала си се ако је за каку вајду.

*в. боронзати.*

**избрбнути се**, -ѣм се свр. *рећи нешто несмоѝрено, нейромишљено, излануити, одаити ѡтајну*. — Избрбно се да имамо карабин, па сѡ мора да га преда.

**избрѣлати**, избрѣлѣм свр. *измустити, измлазити млијeko*. — Дај, бона, избрѣлај овце, закрендале су.

*в. брѣлати.*

**избреновати**, избренујем свр. *исковрѡити (о коси)*. — Угрија на пламену неаку двоструку жицу и њоме избренова косу, не море бити боље.

**избркљати**, -ām свр. 1. *измијешаити, измустити*. — Узми качамаљ и избркљај скроб, шта га брчкаш кашиком?

2. *исѝричати збрда-здола, најричати којешта*. — Ма шта оно Алекса избркља?

*в. бркљати.*

**избрчати**, избрчѣм свр. *ѡјавиити се изненада, искрснути, бануити, хруѡити*. — Ваздуги дан сам тражила телад, кад она избрчаше из долине.

**избубнѡти**, -нѣм свр. *рећи нешто несмоѝрено, нейромишљено, излануити*. — Шта но нако избубну о оној ѡевојци, језик прегризо.

**избубрегати**, -ām свр. *исѡући, изударити, измлаѡити*. — Избубрегали су га више но једном, а он све дебљи.

**избуљукати**, -ām свр. 1. *исѡјерати буљук (о овцама, козама)*. — Избуљукај овце на Продановац, па нек тамо пасу цијеле траве.

2. *издијелиити буљук (оваца, коза) на више дјелова, ѡдијелиити*. — Ка[д] су се издијелили, избуљукаше оно мало брава, и са су дошли ни за шта.

**избѡпати**, избѡпѡм свр. *исѡући, исѡребиѡити, измлаѡити*. — Ту скоро Шћепан избупа жену да она изгуби свијес.

**избусати**, -ām свр. *обложити бусеном, бусенаити*. — Дај избусај колибу, не море се от прашине уј у њу.

*в. бусаити.*

**избусати се**, избѡсѡм се свр. *хвалисаво исѝричати о себи, размѡтити се, исѡрсити се*. — Млого се избусо како је ускако у ровове, а није никуд мрдо о жене.

**извадати**, извадѡм свр. *ѡроводити, ѡрошетити, водити ѡмо-амо (коња, вола и сл.)*. — Извадај мало оног уштројеног шишака, мошње су му зајајено затекле.

*в. вадаити.*

**извалѡтати**, -ām свр. *изгаѡити, ѡрорећи гаѡајући*. — Једна габелка ми извалѡта да ѡу погинути от пракљаче.

*в. валѡтати.*

**изванђати**, -ām свр. *доѡраѡити, осѡарити*. — Имам ови изванђали капут и то ми је и от поља и от кола.

**извањѡ**, -ѡ, -ѣ 1. *који је даљњи ѡо крвном сродствѡу*. — Мој извањѡ ѡевер погинуо је на Скадру, то је била срма лѡуца.

2. *вањски, сѿољашњи, сѿољни*. — Мо-  
рамо окријепити извањи дијо куће, потпу-  
но је пропо.

*в. извањски.*

**извањскѣ**, -а̄, -о̄ *в. извањи* (2).

**изварадати**, -ам свр. I *налолнѣи, на-  
сјећи, нагомилаѣи*. — Шта си извардо во-  
лики љеб, болан? Изварда дрва ко на Бо-  
жаћ.

II ~ се I. *исѣуѣиѣи се*. — Ноћа[с] су  
се громови извардали, нијесам ока мого  
склопити.

2. *изгаламѣи се, извикаѣи се*. — Из-  
варда се на оног старкеља, грота! Баста  
њему да се изварда на нејачег.

*в. вардаѣи* (1, 2, 4).

**изварлѣтати**, -ам свр. I. *исѣричаѣи,  
избрбљаѣи, брзо нешѣо казати*. — Из-  
варлета како ће бити ово, како ће бити  
оно, а не зна да празна прича не смочи ка-  
чамак.

2. *исјећи, искомадаѣи, изломѣи како  
било*. — Изварлета сира и љеба, има за де-  
сеторо. Лако му је изварлетати нолике ко-  
маде меса кад има ис чега.

**извегурати се**, -ам се свр. *изаћи вуку-  
ћи се*. — Изверуго сам се до колибе са сто-  
тину великијег мука.

*в. вегураѣи се.*

**извѣрсати**, -ам свр. *обасуѣи ударци-  
ма, избѣиѣи, измлаѣиѣи*. — Ако га извер-  
сају, сѣтиће се мога сављета.

*в. версаѣи.*

**извѣшчати**, -ам свр. *исѣирошиѣи се  
због дуге уѣоѣребе, дугог живоѣа*. —  
Чим чоек извешча у живот, извешча и у  
ум.

**извигањати се**, -ам се свр. *вичући до-  
зиваѣи у ѣомоћ, ѣозиваѣи*. — Да[ј] једном  
умукни, вала си се извигањала колико је  
доста.

*в. вигањаѣи.*

**извијѣстити се**, **извијѣстѣм се** свр. *из-  
губѣиѣи ѣрисѣбносѣи, сѣособносѣи владања  
собом, довѣсѣи се у сѣање ѣресѣравље-  
носѣи*. — Чамећи на овој самштини, изви-  
јестила сам се и опањила. Заноћила сам у

овој вићерини сама, и да није било пашче-  
та те се гласне, ја бик се извијестила.

**извѣкѣн**, -а, -о *чувен ѣо нечему ло-  
шем, ѣо рђавој особини*. — Заслужено је  
извикан, нема Бога. Није он извикан од  
људи, но от погани.

**извикнѣти**, -нѣм свр. *уѣбѣаѣиѣи, ѣо-  
сѣаѣи навѣка, ѣбѣај*. — Извикоше кре-  
паѣи да славе рођендан, па се о њиове по-  
маме не море живљети.

**извѣтѣзати се**, -ам се несвр. *вичући  
дозиваѣи, ѣозиваѣи*. — Извѣтѣзала сам се  
колико ме је грло носило.

*в. виѣтѣзати.*

**извѣтиљѣти**, **извѣтиљѣм свр.** I. *окре-  
ћући извући, извѣиѣи, издужѣиѣи фиѣиљ  
(о ѣѣѣролејци)*. — Неће баба да извѣтиљѣ  
лампу но је увѣла па цмили.

2. *нагло израсѣи, развѣиѣи се*. — Извѣ-  
тиљѣио је от прошле године за подланицу.

**извише** предл. *изнад, ѣѣврх, ѣѣвише*.  
— Мијушкова кућа је извише села. Оста-  
вила сам плетивачу извише оне иве.

**извољѣрати**, **извољѣрам свр.** *изаћи из  
воље, моде*. — Извољѣрала је шпагајлије и  
са неће да иг носи.

**изврѣжити**, **изврѣжѣм свр.** *избѣчиѣи,  
гледаѣи сѣрого*. — Кад му рекок да ћемо  
постити Велики петак, изврѣжи очи ево-  
личачко.

*в. изврѣжежѣиѣи.*

**изврѣзати се**, -ам се свр. I. *ѣѣѣѣи  
од лејре, губе*. — Ће се изврѣзана, кукала  
му мајка и јатка?

2. *добѣиѣи шугу, сврѣб*. — Није се из-  
врѣзано о чисте покривке и простирке, ја  
ти јемац.

3. *ѣѣсѣаѣи злурад, ѣѣѣѣан*. — Из-  
врѣзала се и она у потоње вријеме. Сад  
су се људи изврѣзали, вако отпријед није  
било.

*в. врѣзати се.*

**изврѣгати**, -ам свр. *ѣѣрљајући ѣѣсѣиѣи-  
ѣи, ѣѣѣаѣи*. — Док сам изврѣгала оне  
пусте тренице, остала сам у голој води.

*в. врѣгати.*

**извријежити се**, **извријежм се** свр. *в. извращиши се.*

**извријећи**, **извршем** свр. *обавиши вршидбу, овријећи (о житију).* — Ено Божо изврзо из једне вршенице осам стари јечма.

**изврљити**, **изврљим** свр. *гледаши врлаво, разроко.* — Оно кривошијасто покојног Зарије изврљило очи, па ништа не знаш гледа ли у исток или север.

**изврнчати**, **-ам** свр. 1. *исцрелести врнчанице, наврнчати (ојанке).* — Изврнчала сам један опанак, а потље ћу и ови други.

2. *брзо исцрчати.* — На Савиндан је изврнчала декламацију и да не трепне. Е ништа јој не знам шта ми оно изврнча.

**изврр(ти)**, **изврзем** свр. 1. *развезаши, љустииши (волове из јарма).* — Таман шћак да изврзем волове из јарма, кад ули киша ко ис кабла.

2. *извући конац из игле.* — Изврзи конац, па ми дај иглу нећу ли чир провали-ти.

3. *измислиши нешто, исконструисаши, слагаш.* — Он ће ти изврсти да си из јалове краве извадио живо теле.

4. *напјерашти на промјену мишљења и йонашања.* — Извршиће му све „бубе“ из главе. Нико му досле није мого изврс из главе оно што му је науам.

**изврчити**, **-им** свр. *в. изарчии.*

**извршкѐ** прил. *у врх, до врха.* — Обље вреће су извршке напуњсне брашном. Ево ти извршке пуна кутија котробана.

**извўљати се**, **-ам** се свр. *вукући се изаћи.* — Мореш ли се извўљати до на гувно да мало седимо?

**изгавѐљати**, **-ам** свр. *изаћи гавѐљајући, клашећи се.* — Ево богами је гавѐљ, гавѐљ, и некако изгавѐљак.

**изгалатити се**, **-им** се свр. *исцрљашти се.* — Зар не видиш да ти се ово дијете изгалатило, Бог с тобом!

**изганћати**, **-ам** свр. *изаћи газећи (снијег, блајо и сл.).* — Како изганћа про то[г]

глибаћа? Пао снијег до паса, једва смо изганћали про Драгаљева.

*в. ганћаш.*

**изгвоздак**, **-оска** м *чавао који је ујо-шребљаван.* — Немам више но ово изгвоздака, па ти г ево.

*в. йочинак.*

**изгерѐљати**, **-ам** свр. *изаћи уз найор.* — Кад ме снаја упита како са[м] мого изгерѐљати, ко да ме удари маљем по глави.

**изгланцијати**, **-ам** свр. *гланцајући учиниши што сјајним, свијејлим.* — Тако ти Бога, чим изгланција шпорет те ти се нако саји?

*в. гланцијаш.*

**изголубати**, **-ам** свр. I *изаћи весело, лејршаво, дојрчаш.* — Изголубала је весела и шта јој би те се намрачи ни црни ђаво не зна.

II ~ се *йојавиши се, йодићи се високо, залејршаш се (о облацима).* — Неђе око подне изголубаше се облаци од Војника, а онда се смрачи, реко би смак ће.

*в. голубаш се.*

**изгомбати се**, **-ам** се свр. *исцрѐираши се преко мјере.* — Те[к] кад су се изгомбали, оканише се један о другога.

*в. гомбаш се.*

**изгранати**, **-ам** свр. *изаћи весело, блисшаво.* — Она Мирашева вркуница изгра-на насмијана, мора да је нешто наћутала што јој годи.

*в. гранаш.*

**изгрѐбнати**, **-ам** свр. *ишчешшашти вуну грѐбенима.* — Синој сам изгрѐбнала сву ову вуну евовође што видиш.

**изгуб** м *узалудно, нейошребно шрошење времена, губљење времена.* — Изгуб је радити то што ти радиш. Трчимо, радимо и ништа, све сами изгуб.

**изгузељати**, **-ам** свр. *изаћи гузељајући се, гегајући се, вукући се.* — Јес, моје ми душе, и Вељо изгузељо. Добро је ово дијете изгузељало ус те стране.

*в. гузељаш.*

**изгурѐмати се**, **-ам** се свр. *гурајући се изаћи, изгуркаши се.* — Оћагу да затуре

кавгу у сре куће, па се изгуремаше напоље.

**изг̀слати**, -ам свр. I 1. *ошїјеватии њесму гуслајући*. — Ево ти, брате, гусли, па нам изгуслај ону о Бају Пивљанину.

2. *фиг. исїричаїи*. — Чим је своје изгусло, одмак се умусијо. Изгусло је он своје!

П ~ се *издувати се, ѡродувати, ѡроїу хатии (о вјетїру)*. — Изгусло се север читав боговетни дан.

**издајанисати**, издајанишѐм свр. *їоднијети, издржати, исїрајати*. — Ка[д] си издајанисала љетошњи рад, треба ти честитати.

*в. дајанисати*.

**издашићи**, -їм свр. I. *издржати, исїрајати*. — Издашиће та друга што неће друг̃а.

2. *исїећи, доїећи, доїрајати*. — Једва сам издашијо с пићом до Ђурђевдана.

*в. издешиїи*.

**издѐрати**, -ам свр. I. *измислиїи, ѡроїуриїи из неког догађаја или ѡриче шїо не одговара їом догађају или ѡричи*. — Умије свијет да издевера што се ни у сну не море уснити.

2. *исїући, издеветати, измлаїиїи*. — Ни сам не знам како је осто жив, кад су га напо издеверали.

3. *издржати, исїрајати*. — Издеверала сам сваког ђавола, па ћу и ово. Још је јака, па ће некога издеверати и ови терет.

*в. дѐврати*.

**издѐнчїти се**, -їм се свр. *извалиїи се, исїружїи се, лећи*. — Издѐнчїо се поре шпорета и спава. Диж се, шта си се туј издѐнчїо!

**издѐрак**, -ѐрка м *оно шїо је издѐрано, їохабано, доїрајало*. — Обуко накак издѐрак капута, а нов чува за гагрице, гром га згромијо.

**издѐндати се**, -ам се свр. I. *вичући даїи одушка љушњи, гњеву, нерасїоложењу и сл., драїи се вичући*. — Издѐндо се колико га је грло носило. Кад се добро издѐнда престаће.

2. *исїлакаїи се гласно*. — Издѐндо се сиромак и одма отишо да спава.

*в. дѐрндаїи*.

**издѐрѐчити**, издѐрѐчїм свр. I. *избечиїи, изрогачиїи, избуљїи*. — Издѐречи очи на свекрву, али није прокаменила ни једну једину.

2. *исїаїи се врло уїадљивом бојом, изгледом*. — Омасти ми ову вањелу, много је издѐрчила. Смршо, издѐрчијо, ко да није они.

**издѐшїти**, -їм свр. *в. издашиїи*.

**издиглица** м и ж *онај који је издигао, исїрїљао у кайун*. — Издиглице вазда добро чувају чаире, но и[г] сеоске лужоње немилице арају.

**издѐлити**, издѐлїм свр. *наїравийи удолину, удубљење*. — На овој подини лежо је во, па је издолијо еволичачку долу. Тешући гредељ издолијо сам га на једно мљесто, али не мари.

**издѐлїлї**, -а, -ѓ *који је доїрајао*. — Обуко наку издољелу кабаницу, очи му стркле, ко су.

**издѐлїети**, издолїм свр. *доїрајати*. — Богме је издолијо, у њему нема жива дукка. Вала ти је издољела та роба на тебе, има ли ишта боље обућ.

**издѐрвити**, издрвїм свр. *исїући, измлаїиїи*. — Требало је њега давно издрвити, па би мање сово поштене људе.

**издријѐти**, издрѐм свр. I. *исукаїи, їоїегнуїи, извући, извадиїи (о сївари)*. — Ка[д] Мирко издрије нож иза гете, сви ућуташе.

2. *на вјешїї начин измаїиїи, извући, доћи до неке їајне*. — Они лукавац је издро од ње сваки динар.

3. *измислиїи и ѡроїуриїи неку ѡричу*. — Баста њему издријети сваког ђавола. Што он издѐре, то не море појес ни пас с маслом.

4. *фиг. извадиїи, искоїаїи (о очима)*. — Издријеће ми дијете оба ока ако му не донесем парицу шећера. Каки су издрли очи један другом.

**издринцати се**, -ам се свр. *исйравити се*. — Добро се издринцај, па дођи да стрпамо ону сламу.

*в. дринцајти.*

**издрљатити**, -јим свр. I *осйарјети*, *изнурити*, *ислабити*. — Издрљатијо, реко би: има стотину година.

II ~ се *разголитити се*, *раздрљити* *дио тијела* (обично *йрси*). — Издрљатијо се, па се тудај шепури, би реко је нака велика патарица.

**издулићати**, -ам свр. *йосисајти* (из дојке, *вимена*). — Престани, вала си издулићо сваку кап. Побљегоше јањад у овце и издулићаше оно мало млијека, па ћемо посркати шипак.

*в. дулићати.*

**издупати**, *издупам* свр. *задајти некоме више удараца*, *исйући*, *излујати*. — Издупо га неко, па ено привијо сировицу на убоје.

**издуретити**, *издуретим* несвр. *издржати*; *исйрајати*. — Издржи, издуретијо си и теже! Са раном могу издуретити до Васкрса.

*в. дуретити.*

**издућити**, -јим свр. *изаћи уз усйон*, *брдо*, *йроћи дуг йућ*. — Ђаци су досле издућили до у Живу. Мешчи ено Лазар издућијо на врг Буручковца.

*в. дућити.*

**издућкати**, -ам свр. *йосисајти* (из дојке, *вимена*). — Издућка покороња сваку кап. Нећу ноћас мус краву, па пуш теле нек је издућка.

*в. дућкајти.*

**изељити**, *изељим* свр. *избечити*, *избуљити* (очи), *йогледајти забезекнућо*. — Погледајте како је они пуљез изељијо, неће ни да трепне.

**изес(ти)**, *изедем* свр. *изјестити*, *йојесити*. — У пошалици: „Ти мали, изели те мрави, / ти виши, изели те миши.“

**йзијешан**, -шна, -шно *који много једе*, *йрождрљив*. — Добре су ми краве на млијеку, но су млого изијешне.

**изјажити**, *изјажим* свр. *избечити*, *избуљити*. — Изјажило очима и све наком ђавола мотри.

**изјаричати се**, -ам се свр. *добити осйе*, *красите око усйа*. — Уватик назеб, па се изјаричак око уста.

*в. ојаричајти се.*

**изјармити**, *изјармим* свр. *йусйити* *волове из јарма*. — Чим чуше да је Брајан умро, сви изјармише волове.

**излагодити**, -јим свр. *умањити*, *ублажити*, *изгладити* (оно *што је негодно*). — Имају мудра и разумна оца, па но излагоди њијову свађу.

**изласити**, *изласим* свр. *гледајти йосйидно*, *йосйидјети се*. — Рече му нешто и он поцрвене, изласи, и више ти га није проговаро.

*в. излисити* (1).

**излачнити**, -ним свр. *изгладњети* (о *йсу*). — Пашче излачнило, цвили и буљи у врата.

*в. лачан.*

**излептирати**, -ам свр. *изаћи весело*, *лејршаво*, *радосно*. — Није она излептирала брез неке. Лако је младу излептирати, а кад дође у моје године другу ће пљесму пљевати.

**излијкати се**, *излијкам* се свр. *ићи којекуда*, *исйрчајти се*. — Паде киша, па овце неће да се обуне, но се изликаше, ђаво иг изијо.

**излисити**, *излисим* свр. 1. *йогледајти йосйићено*, *йосйидјети се*. — Осећа се кривијем, па излисијо ко куповно керче.

2. *омршавити*, *измршати*. — Нешто је Саво излисијо, нема у њему четерес кила. Излисијо, изјадијо, у њему дука нема.

*в. изласити.*

**излитати**, *излитам* свр. *исйрскајти*, *йролитити*, *йрошицајти*. — Напасла се говеда каоца, па излитала око тора, не мош крочитити.

**измаглірати**, *измаглірам* свр. *изгубити се неойајжено*, *ојићи*. — Опсадирала поћера село, а не зна да су комити давно измаглірали.

в. *измаглићи, маглираћи*.

**изма̀гли**ти, *изма̀глим* свр. в. *изма̀глираћи*.

**изма̀злунити**, *изма̀злуним* свр. *изговорићи китњасио, мазно, одабраним ријечима*. — Димно ли изма̀злуни и зави трице у кучине, по рђи му се трак познаво.

**изма̀ндрљати**, *-ам* свр. *урадићи како било*. — Није урадио ко други људи, но изма̀ндрљо ко ни себе ни свом.

**изма̀нђупати**, *-ам* свр. *фиг. њојесћи, њокраћи*. — Наклати се и изма̀нђупа подускрајну таву неподметена зеља.

в. *манђуаћи*.

**изма̀нцукати**, *-ам* свр. *изговорићи не разумљиво, нејасно (обично страним језиком)*. — Наиђоше на ки људи, нешто ми изма̀нцукаше, а ја у њиг убеутила и не умљек бекнути ни једну једину.

в. *манцукати*.

**изма̀рати**, *-ам* свр. *исџући, изударати*. — Измарали су га више но једном, а он јопет сиче на ове свеце што седоше на грбачу народу.

в. *марати*.

**измѐсити**, *измѐситим* свр. *исџући, изударати, измлаићи*. — Измесили су га док су му одбили кости од меса.

**измет** м (тур. *hizmet*) *рад, њосао, ше-рей*. — Има она велики измет ђко-жива, распаде се жива.

**измѝждречити**, *-им* свр. *зашиљити, заошћирити, шиљити*. — Измѝждречио коље, реко би ш њим ће у бој.

в. *миждрек*.

**измѝрник** м *измиришељ*. — Покојни Саватије био је велики измирник, нека му је лака црна земља.

**изморода̀вити**, *изморода̀витим* свр. *исџрџити, довести у стање ѡреморености*. — Измородавила га косидба, па ено дошо ко жива носила.

в. *мородавићи*.

**измо̀пати**, *-ам* свр. 1. *изгубићи снагу, малакати*. — Измо̀па сам и онекадро, нијесам ни за шта.

2. *изгубићи свежину, исџустити из себе хемијске састојке, влагу и сл.*. — Кумпијери су измо̀пали, нијесу за јело.

**изму̀лвијати**, *-ам* свр. *обманући, лукавити, преварићи*. — Он би и лисицу изму̀лвио, јадо мој. Изму̀лвија га она милетка, па се сад жив живца поједе.

в. *мулвијати*.

**изму̀тина** ж оно *што је изму̀нено, изањало, осџарјело*. — „Ће ћемо сијати кумпијер, бако?“ „Ја не знам“, одговори баба. „Најбоље у влаку“, додаде дијете. Баба га погледа, довати се по дну трбуа и рече: „Не сије се, дијете моје, у изму̀тину но у дебелуцу“.

**изму̀ча** ж оно *што је сџечено са муком*. — Извео је на пут десетеро ђеце најтежом љуцком изму̀чом.

**изму̀шкетати се**, *-ам* се свр. *убићи се, усџријелити се*. — Дошла му нака црна ура па се изму̀шкето.

**изна̀јбоље** прил. *што боље, што је могуће боље*. — Ишегали су платице што су изна̀јбоље могли.

**изна̀одити**, *изна̀одим* I несвр. *проналазити, изна̀лазити, измишљати*. — Изна̀оди некаке трице и кучине, само да се не би помирио са њом.

II ~ се свр. *исџадаћи се, излџи се (о киши)*. — Изна̀одила се киша што није одавно.

**изнѝјети**, *изнесем* свр. 1. *снијети (о кокоши)*. — И моја ће кока изнѝјети јаје. Ено кокош изнѝјела јаје у сре жаре.

2. *бити „насликан“ (добро или лоше)*. — Ова слика ме је добро изнѝјела. Лијепу жену ће и слика лијепо изнѝјети.

**изно̀сак**, *-ска* м оно *што је изношено, изведјело, њохабано, доштрајало*. — Нећу ја да носим његове износке. Обуци ови износок вањсле е је ладно.

**изоба̀дати се**, *-ам* се свр. *исџрчати обадајући се (обично уз брдо)*. — Ено се говеда изобадала на врг Лежаковца.

**изџб̀јчити се**, *-им* се свр. *измијенити свој однос према прошлости, деформиса-*

*ићи се, исквари́ти се.* — Натакоше му зоб-  
ницу, па се она рђа изобојчила.

*в. изојанчи́ти се.*

**изојка́ти се**, -ам се свр. *кука́ти вичу́ћи*  
„ој, ој!“ — Из тужбалице: „Чујете ли дру-  
ге миле, / како пуче срце моје, / од жало-  
сти за ђевером, / ој, ој, ој!“ Ајде, кукала,  
престани; богме си се изјадила и изојкала.

*в. изојока́ти се.*

**изомаѐ** прил. *в. изамае.*

**изопанчи́ти се**, -им се свр. *в. изобој-  
чи́ти се.* — Кад се опанак изопанчи не  
слуту добро. Куку људи, па видите ли да  
се све изопанчило!

**изопрвкѐ** прил. *испрвѐ, ошпрвѐ.* —  
Момчило је скочио изопрвке деве стопа и  
пдопреку.

**изор** м 1. *давање шеглеће стоке (во-  
лова) у најам уз обавезу њиховог изимље-  
ња или уз другу накнаду.* — Нијесу то моји  
волови, но сам иг узо на изор.

2. *изорано камење.* — У њиви про пута  
изор је да Бок сачува.

**изосукѐ** прил. *в. изасуке.*

**изранчи́ти се**, -им се свр. *ојагњити се*  
*рано.* — Не пушћај рано празове у овце е  
ће ти се све изранчити.

**изрепѐљати**, -ам свр. *изаћи са шешко-  
ћама, доћи.* — Дај неј ли некако изрепѐља-  
ти до катуна. Ено и Синја изрепѐљала на  
вр вра брда.

*в. рејѐљати.*

**изринта́ти**, -ам свр. 1 *изаћи, ошћи.* —  
Ану реци ђетету да се отудај изринта, е  
ако му дођем, оба ћу му ува ишчупати.

II ~ се *радити без одмора, ирејжерано*  
*ринијати.* — Изринтала сам се данас, што  
нијесам отко сам дошла у ови дом.

*в. изрићљати.*

**изрићљати**, -ам свр. *в. изринијати* (I).

**изрѐмати**, -ам свр. *срубити, изруби-  
ти, сажвакати.* — Лако му је изрѐмати  
рскавицу кад му је Бог дао нако добре и  
здраве зубе.

**изѐјести се**, изѐједѐм се свр. 1. *изрићи*  
*се, добити неравнине, бразде, иројаси*  
*(од времена, дуге ујошребе и сл.).* — Не

море се онијем несретнијем путем дој е се  
вас изѐјио и излоко.

2. *ојести се, ушрићи се.* — Ау, па ево  
се дијете изѐјело око препона, Бок те уби-  
јо!

*в. ојести се.*

**изѐкрасти се**, изѐкраѐдем се свр. *кра-  
дом се удаљити, изаћи, ошћи.* — Ако се  
икако изѐкрадем ђечурлији, дошла би да  
се мало испричамо.

**изули́ти**, -им свр. *исклеветати, изо-  
говарати, говорити ружно.* — Изулијо је  
сваку ђевојку редом, па ће и тебе, црна  
друго.

*в. улићи.*

**изѐлник** м *онај који ружно говори о*  
*другоме, клеветник.* — Е какав је они из-  
улник, дабогда ис пасега корита локо!

**изупка́ти**, -ам свр. *изгрисити, исиини-  
ти, исјецкати грицајући.* — Ујавили се  
миши у сијено, изупкали га, нема од њега  
ништа но мишоједине.

*в. изуйколићи.*

**изупколити**, -им свр. *в. изуйкати.*

**изѐрдати се**, -ам се свр. *згрушати се,*  
*здрићити се, ђокварићи се (о млијеку).* —  
Милијана и јадијана, ево ти се сва варени-  
ка изурдала!

*в. урдати се.*

**ија** узв. 1. *узвик за шјерање (о козама*  
*и коњима).* — Ија вамо, коза моја, ија! Кад  
би Милета увео коње у вршеницу, прекр-  
стијо би се и узвикно: „А, доро, ија у крај,  
ија!“

2. *узвик момка кад игра у колу.* — Ија,  
ија, оја! Ај, ај, ија!

*в. оја.*

**ијамо** узв. *кози да се враши.* — Ијамо,  
вук те изијо!

**ијед** м *љушња, бијес.* — Уватијо га не-  
акав ијед, не море се ш њим говорити.

*в. наиједити се.*

**ијоткуд** прил. *одакле, ошкуда.* —  
Имаш ли ијоткуд да ми узајмиш десе ди-  
нара?



**икада̄р** прил. *икада, ма када, било када*. — Јеси ли се икадар закло пот коло свете Богородице?

**икса̄н**, -ана (тур. insan) м *човјек, чељаде*. — Није иксан ничија кутија, па да му затворе уста.

**ила** ж 1. *неискреност, подмуклост, лукавост*. — Свуда је завладала ила, ово великом злу слути.

2. *оно што прионе по коси за кошење*. — Стара травуљина, па се навукла ила на косу и не мореш је наоштрити да ти је Бог отац.

**илина** ж *оно што се нахваћа површином устијале воде*. — Не ваља пити ову воду, виш да је по њој илина. Бијаше пуно корито воде, а по њој плива зеленкаста илина.

**илиншта̄к** м *сунце о Илиндану*. — Упeko божи илинштак, све живо спржи.

**имбуља** ж погрд. *она која је ружна, дебела, припроста*. — Кака је она имбуља, од ње трага не остало!

**интелирати**, интеліра̄м свр. *интернирати, прогноати*. — У оном ранијем рату чоекa су ми интелирали за Мацарску, једва је жив укапуло.

**интрати (се)**, -а̄м (се) свр. 1. *сусрести*. — Интрак се са учитељом на сре Калуђерског моста.

2. *наћи, ирефити*. — Ако ће интраш чавала, купи ми једну кутију?

**ис** узв. *којим се ијерају овце*. — Ис вамо, кѹ си се тамо зашикала!

**исалицати**, -а̄м свр. *озидати слабо, невалијетно*. — Исалицаше зид око снијежнице, ко ни себе ни своме.

в. *салицаити*.

**исилетати**, -а̄м свр. *изударати шамарима, ишамарати*. — Велико си чојство урадило, ка исилета оног јадног богаља.

в. *силе*.

**исичијати се**, -а̄м се свр. *бити у синању брижност, изнервирати се, исјекирати се*. — Исичијала сам се чекајући ђецу док се нијесу вратила и школе.

**искаблићати**, -а̄м свр. *искомадати, исјећи, изрезати*. — Искаблићај та саксијан љеба и нек људи сити једу.

в. *каблићати*.

**искалочи́ти**, -ӣм свр. 1. *постати врло мршав, изгубити природно руменило, изблиједјети*. — Завладала глад и људи изнемоћали, ослабили, искалочили, ко да су на веригама сушени.

2. *широко ошворити, избечити, избуљити (о очима)*. — Искалочила очи на ме, ко да сам јој крв дужан. Измршало, испијено, изјадило, очи искалочило, не зна се на што личи.

**искаменити**, -ӣм несвр. *изговорити, ироговорити, рећи*. — Уватијо ме страх, па не могок искаменити ни једну једину ријеч.

**искарџцати**, -а̄м свр. *исјећи на комаде, исцијетати*. — Што искарџца нолика дрва, није Бадњи дан?

в. *карицаити*.

**искарпата́ти**, -а̄м свр. *исјећи, искидати, искомадати, раскомадати*. — Заклаше рањеника и онда искарпаташе месо у комаде. Искарпата љеб на орлове главе и вучије залогаје.

в. *карицаити*.

**искацу́пати се**, -а̄м се свр. *заирљати се око уста*. — Дијете развукло уста од уа до уа, искацупало се, ништа љевше нијесам вијела.

**искаштри́ти**, -ӣм свр. *исјећи на комаде*. — Ај искаштри које дрво да скувам ручак, шта си се туј залужио.

в. *каширити*.

**искевечи́ти се**, *искевечи́м се* свр. *искривити се, искосити се*. — Забољело га нешто у крста и ено се искевечијо.

**искекати**, *искека̄м* свр. *исцѹћи, изударати, измлатити*. — Искекали су га док му је вода стала.

**искекечи́ти се**, *искекечи́м се* свр. 1. *бити у лежећем положају, ойружити се*. — Диш се, шта си се ту искекечијо?

2. *крейтаћи*. — Дако Бог да да се што прије искекчим, па ће вам бити свима дуго и широко.

**искељати се**, -ām се свр. 1. *изаћи полагано, извући се*. — Није кадар, сиромак, ни да се искеља ис куће а камоли да чува браве.

2. *измиљети, извући се (о ухоложи)*. — Окле се искељаше толике кељаче, ђаво у њиг?

**искилавити**, *искилавић* свр. *рећи нешто до тада нешто, скривено, измиљено*. — Радојица вазда нешто искилави. Свашта она искилави и остане жива.

**искиткати**, -ām свр. *одвојити јагњад од оваца вичући: „кић луч!“*. — У засен сунца Лука би стао на стругу понављајући: „кић луч!“, и за тили час би искитко јањад из оваца.

в. *кићкаћи*.

**искланчати**, -ām свр. *изложити, пошрошити дрва ложећи*. — Неће да штеди ова пуста дрва, но иг искланча без милости.

**исклапгати**, -ām свр. *изаћи клапгајући (о рђавој обући)*. — Ја сам некако препљешачио бос, а он је исклапто у мокрој обући.

в. *клапгаји*.

**исклијештити**, *исклијештић* свр. 1. *избуљити, избечити*. — Бљеж отале, шта си туј исклијештији те твоје очи, пексине један.

2. *развући уста да се виде зуби*. — Исклијештији зубе ко бијесна лисица. Поглај како је исклијештило зубе, враг би се од њега препо.

**искобељати се**, -ām се свр. 1. *клизећи исцајити, исклизнути*. — Стадок на накав камен а он се искобеља, па дрепик.

2. *извући се из неке нејрилике, тешке ситуације и сл.* — До скоро је бијо љута сиротиња, а оскора се искобељо и са ти је на коњу.

**искокотити**, -йм свр. *избуљити, избечити*. — Шта си искокотији, иди нешто ради, смели те јади божи.

**ископиљачити**, *ископиљачић* свр. *обманути, излукавити, преварити*. — Лако је поштена чоєка ископиљачити, но ај ископиљачи грацког калцакана.

**ископина ж пројаси**, *ископинање, недаћа, несрећа*. — Е, браћо моја, виђесте ли ове њијове ископине! Нема му више ископине но што га је снашла.

**ископрљати се**, -ām се свр. *извући се, избавити се из какве настале кризе (животне, материјалне и сл)*. — Бијаше привијо од неакве болести и ено се ископрља. Понесе година ко икад досле, па се, како-тако, ископрљасмо.

**искотарити се**, *искотарић* свр. *нестати, угасити се*. — Искотарили су се ко шарени коњи. Донијели закон да се искотаре козе, благош га нама.

**искратуљати**, -ām свр. *изаћи, доћи сиорим корацима*. — Ишо сам све најлак, најлак и ево некако искратуљак.

в. *краћуљати*.

**искркати**, *искркатић* свр. 1. *истући, ударити, измлатити*. — Јесу ли те добро искркали? Искркаше га жандари на правди Бога.

2. *изаћи, продријети, појавити се негде*. — Ено нечи коњи искркали на врг брда. Синоћ је искркала војска на Волујак.

**искрпељати**, -ām свр. *изаћи са најором крећући се крајким и сиорим корацима*. — Нијесам кадар искрпељати ни до цркве, па са кад би ми дао вас бијели свијет.

в. *крпељати* (1).

**искумбуљати (се)**, -ām (се) свр. 1. *јако и нагло избити дим*. — Кад отворик врата от колибе, акну дим иж ње и на једвите јаде искумбуља.

2. *појавити се, надријети, надвићи се (о облацима)*. — Искумбуљаше се облаци пуни крупе.

**исна прил. из сна**. — Скочи исна и изрогачи очи. Исна је чоєк помало ошамућен.

**испедељати**, -ām свр. *изаћи, ићи крајким корацима*. — Ено ти дијете испедеља-

ло према ублу, потрчи да не кљукне у во-  
ду.

*в. њедељати.*

**испенцати**, -ам свр. *И исїлесїти, искр-  
їїти, извезаїти.* — Ништа немој да сла-  
жеш прут на прут, но те љесетине испен-  
цај како му драго.

П ~ се *исїенїраїти се, исїейти се на  
више мјесто.* — Нема више но пе година,  
а поглај како се испенцало на врг букве?

*в. њенцаїти се.*

**испиждрити**, -їм свр. *избуљїти, из-  
бечїти, гледиши неїречице.* — Ђе си ис-  
пиждријо, гледиј у свијећу, виж главе ти  
не горела.

*в. њїждриїти.*

**испизмити се**, -їм се свр. *їосїаїти  
злбан, замрзетїи се, њонашаїти се освје-  
їољубиво.* — Испизмијо се народ, не пи-  
ше му се добро.

*в. њїзма.*

**испијучїти**, -їм свр. *развиїти се, уз-  
расїти.* — Тек је испијучила, па одмак оће  
да наређује. Ето, ту је Васкрс, а трава тек  
мало испијучила.

**испијушкати**, -ам свр. *изударатиши ша-  
марима, ишамаратиши.* — Испијушка га  
мајка чим зачу да је сово стару чељад.

*в. исїријушкаїти.*

**испиликтати се**, -ам се свр. *исмијаїти  
се.* — Јесте ли се испиликтали, пасаквићи  
једни!

**испиљити**, испиљїм свр. 1. *избечїти,  
избуљїти.* — Испиљило очима и прати ми  
сваки корак. Како је оно дијете испиљило  
у те, поглај!

2. *їек се њојавїти, развиїти се.* — Жи-  
та су мало испиљила. Тек испиљило, а оће  
да старуши.

**исплачати**, исплачїм свр. *исїлакаїти.*  
— Ринуше воде и сву земљу однијеше и  
исплачаше. Не гријеши душу, имо му се о  
чега и мозак исплачати.

**їспо** предл. *исїод.* — Неће се ни он  
дићи испо земље, колико ни они прије ње-  
га. Јесам ли ти лијепо рекла: ако мушко  
прође испо кишне дуге, одмак ће се пре-

творити у женско, а ако тако уради жен-  
ско, постаће мушко, па са или крој гаће  
или остани ће си. Лаком чоек би поијо и  
ногу испо себе.

**исповељати**, -ам свр. *исїричаїти.* —  
Све што сам знала, све сам ти исповеља-  
ла.

*в. исїоврљаїти.*

**исповрљати**, -ам свр. *в. исїовељаїти.*

**їспонова** прил. *їоново, исїочейка.* —

Ој ли да се испонова дићамо, па да види-  
мо ко је ко?

**испопругати**, -ам свр. *снажно изуда-  
раїти, ишибаїти (обично їрушом, каи-  
шем).* — Испопругаше га каишом, а он  
стисно зубе и не проговара.

*в. исїоїружаїти.*

**испопружати**, -ам свр. *в. исїоїруга-  
їти.*

**испоравїти се**, -їм се свр. 1. *изаћи  
навише, њоїейти се.* — Ка се испоравик на  
брдо, лакну ми.

2. *їодићи се.* — Дај испорави главу,  
шта си се саго ког врага. Љушти о ледини  
и брзо се испорави.

**испоребрити се**, испоребрїм се свр.  
*їовиїти се накостице, їорebarке.* — Испра-  
ви се, шта си се испоребријо?

**їспостїда** прил. *їомало сїидљиво,  
сусїидно.* — Испостїда ми је тражијо ко-  
ња да оћера мливо. Све се нешто снебива  
и испостїда прича.

**їспре** предл. *исїред.* — Чује се неко  
испре куће. Беарка снијела јаје испре пра-  
га. Кад смо били испре школе зачу се  
школско звоно.

**испријушкати**, -ам свр. *ишамаратиши,  
изударатиши њуске њо лицу.* — Исприју-  
шкала сам је, а она упечобразила, па ни да  
заплаче.

*в. исїїушкаїти.*

**їспрнїти**, -нїм свр. *їронијеїти  
глас, їричу, глас који не одговара їом до-  
гађају и їої їричи.* — Није истина што  
причају, то је неко испрно.

**испрожїмати**, испрџїмїм свр. *їро-  
жетїи їрбодима, боловима, жиговима.*

— Нешто ме испрожимало испо ребара, не могу се окренути.

**испрòмицати**, испрòмицѐм свр. *избацивши жсидак измеи, имаиши пролив*. — На овој каочини све ми овце испромицаше. Оно јаће што је испромицало није кадро ни да блекне.

*в. промакнувши (2).*

**испрџати**, испрџам свр. 1. *изјуриши, примораши некога да изађе*. — Што испрџа коначаре, казна те божија стигла? Ако бидете ударљиви испрџаћу вас напоље.

2. *изгнаиши, пошјераши (на иашу)*. — Дај, мој Мајо, испрџај она говеда на брдо, па нек мало пасу. Испрџај те овце ис тора.

**исталагијати**, -ам свр. 1. *изоштриши, наоштриши*. — Кад ми исталагија косу његовом белеђијом, не могао је препознати.

2. *очистиши чешагијом, уредиши (о коњу)*. — Исталагија и опреми парипа, ђипи на њ и некуђ одјури.

*в. шалагијати.*

**истамбурати се**, -ам се свр. 1. *изиграши се, наштрачаше се*. — Приседи ту, истамбуро си се колико је доста.

2. *јуриши тамо-амо, луташе, моташе се (о облацима)*. — Облаци су се истамбурали, дако се прољевша.

**истарашити**, истарашим свр. *учеиши, ушабанаше снијег шјерајући по њему буљук оваца*. — Приокачик овце испре себе и истарашик торину не море бити боље.

*в. шарашити.*

**истезалица** ж *ручни кантарих на ојругу*. — На ову моју истезалицу могу измљерити до дваес кила, и доста ко воде.

**истелечити се**, -им се свр. *лећи ојружено, ојружисити се*. — Потуријо руку по главу, истелечијо се и кућа.

**истесан**, -а, -о *дошјеран, обучен, васишан, иривикнуи на савремени начин понашања*. — Гледам ови свијет што прође на вашир, све ми се чини да је истесани но што је бијо раније.

**истојагати**, -ам свр. *изудараше појагом*. — Нека што су га истојагали, но што га сад сви зову тојага.

**истонтати**, -ам свр. *исилешити, искршиши, испријечаше*. — Све се грдном јаду чудим како умље вако истонтати плот од котара.

*в. шоншати.*

**истотрљати**, -ам свр. *испричаше, избрљаше*. — Нешто ми истотрља, а шта, ни сама ти не умијем реј.

*в. шотрљати.*

**истракати се**, -ам се свр. *шракаш се испрљаше, изглибаше*. — Ознојо се и истрако, па дођо цевекас. Умиј се, болан, вас си се истрако по образу.

**истрапуљати**, -ам свр. 1. *исшраиши, шовадити из шрака (обично кромпир, кукус и сл.)*. — Проклијо ми кумпијер у трапу, па сам га истрапуљо.

2. *фиг. шожешити, шокрашити*. — Загладњела ђеца, истрапуљаше полукувано зеље.

**истрбушити**, -им свр. *разголитити, раздрљити (о шрбуху)*. — Дигло главу, истрбушило, зурла тамо-амо, ко кака манита шешина.

*в. раштрбушити се.*

**истркнути**, -нем свр. 1. *излиши се, шшећи, искашаше (о очима)*. — Не питај за њ: нагази на мину и истркнуше му обадва ока.

2. *исшрачаше, изаши брзо, штрачећи*. — Истркни, болан, на главницу и поглај иду ли сијелције.

3. *мазнуши (о млијеку)*. — Истркла сам сваку кап, па ће телад посати евово! Нешто га је око поболијевало, па му млада у њ истркну неколике капи млијека и ено га сад здрава здравцита.

**истрòпити**, истрòпим свр. *шришискајући смекшаше, истиснувши шечну садржину, сок*. — Провај ове дрњњине, но су се мало истропиле.

**истрџешити**, -им свр. *изаши шешурајући се, клашећи се, несигурно корачајући*.

— Које су те муке нагнале те си тако рано истрешијо?

**истулијегати**, истулијегам свр. *исџући*, *измлаићи*, *изударати*. — Шут, не причај, уватили га комити ноџас и истулијегали, руке им се позлатиле.

*в. ишулијегати.*

**истунути**, истуњем свр. *угасићи*, *исџулићи*, *истрнући*. — Шта би: ко истуну лампу, свијећа му се истунула.

**истурак**, -урка м оно *што је избачено као најгоре, шарџи*. — Ка смо се подијелили, узо је за себе најбоље овце а мене допануше прегуљенице, сам истурак.

**истурити**, -им свр. *в. избацити* (2, П).

**истуркесати се**, -ам свр. *изгаламићи се*, *издраћи се*, *исџуићи* *се на некога*. — Истуркесо се на ме ко да у њему има турске крви.

*в. итуркесати.*

**исћаласкати се**, -ам се свр. *забављати се ћаскајући, шалећи се*. — Мало се исћаласкак и просто ми лакну. Јеси ли се исћаласко, поганћеру један?

*в. ћаласкати.*

**исћурукати**, -ам свр. 1. *иџући* *исџурући*, *иџићи*. — Са би он исћуруко плоско ракије и да се не намршти.

2. *иџурући* *улудо*, *сџураћи*. — Исћуруко је сво очево имање, па са гледа ко ће му дати комад љеба.

**исћускијати**, -ам свр. *извадићи камење ћускијом*. — Његове руке исћускијале су сво ово камење што се туда види.

**исуруљати**, -ам свр. 1. *извући*, *исџурући* *из нечега (нож и слично)*. — Наљути се, скочи до плота и иж њега исуруља на ку кочину, па узвикну: чик приђите!

2. *нагло и јако избити, шикнући (о диму)*. — Отвори, бона, врата неће ли ови клети дим исуруљати.

**исцебати**, исцебам свр. *излићи се*, *испадаћи се киша (на некога)*. — Исцебала га је киша, ено га мокар ко пијевац.

*в. цебати.*

**исцегљати**, -ам свр. *исџурићи* *којешта*, *избрљати*. — Наиђе пољак и исце-

гља како је повато овце у зијанима и ку-сог и репатог.

*в. цегљати.*

**исџипарити**, -им свр. *израсићи*, *развићи се нагло у висину*. — Ћеца здрава, добро једу, па исџипарила, не било им рока.

**исџопати се**, исџопам се свр. *иољубићи се (обично више џућа узасџојно)*. — Кад се сретосе, исџопаше се ко да се нијесу гледали годинама.

**исџугуљити**, исџугуљим свр. 1. *издужити*, *исџегнући*. — Шопав нам је плас, дај да га мало исџугуљимо. Исџугуљио шију, пребијо би је млаком приганицом.

П ~ се *издужити се*. — Постијо велике посте, па се исџугуљијо. Нешто ти се нос исџугуљијо.

*в. ишџугуљити.*

**итар**, итра, итро *хиџар*, *живахан*, *брз*. — У изреци: „Свети Лука у каблове бупа, свети Митар у мљешине итар.“ Итар је мој Војо ко жива муња.

*в. иџоштина.*

**итоштина** ж *журба*, *хиџња*, *брзина*. — Вође ти је итоштина, нема чоек времена ни да умре.

**итреник**, -иџа м *онај који је хиџар*, *брз*, *сџреџан*. — Нема таког итреника пођ капом небеском.

**итреница** ж *она која је хиџра*, *брза*, *сџреџна*. — Има жену итреницу, Бог јој дао сваку срећу.

**иџмилет** м *онај који је иреџреден*, *лукав*, *лош*, *рђав*. — Сачувај ме Боже таког иџмилета. Нико не зна шта је женски иџмилет док га за срце не уједи.

**иш** узв. *са значењем иди*, *бјежи*, *губи се*, *мари*. — Иш испре моје куће, кујин сине! Иш отале док се није ђаво оженијо!

**ишандрџати**, -ам свр. *неуредно исџисати*, *ишврљати*, *ишарати*. — Неко ми је ишандрџо теку. Лијепо напиши домаћу задаћу, како си то ишандрџо.

**ишџицати**, -ам свр. *избацити* *џидак* *измет*, *иџолићи*. — Вође се нако ишџицало, с пашчадима се у коло вато.

*в. ишџати.*



**ишчкиљити**, ишчкиљѝм свр. 1. *гледа-ти разроко, ѿлузайвореним очима*. — Ишчкиљила очима она џамала и некуј одзврнда ко муа бес главе.

2. *слабо давати свјетлосѝ (о лампи)*. — Лежи на парама а лампа му ишчкиљила ко у каке сиротиње.

**ишчугуљити**, ишчугуљѝм свр. в. *ишчугуљити*.

**ишчугуриги се**, ишчугуриѝм се свр. *наднијети се, навийти се, ѿмолиити се*. — Ево ти трупина па седи, шта си се ту ишчугуријо? Ишчугурило нако на презори и дрежди.

**ишчуруљати**, -ѝм свр. 1. *ишчурити, ѿобраити, ѿвадити*. — Оплијеви и ишчуруљај та коров из кумпјеришта, мој родо.

2. *издубстити, издубиити*. — Да виш како су миши ишчуруљали љеб! Ишчуруљај кочањ ис те главце купуса, па је онда исецкај.

в. *чуруљати*.

## Ј

**јааћи**, -ѝ, -ѝе који служи за јахање (о коњу). — Не бик дао моју косу и белеђију за најбољег јааћег коња.

**јавкѝ** прил. *јраво, директно*. — Ено ти овце јавке занкоше про брда.

в. *јавчиити*.

**јаврик** м *мјесто гдје се дјеца играју*. — Примири туј, није ти ово јаврик.

**јавчѝње** с гл. им. од *јавчиити*.

**јавчити**, -ѝм несвр. *јавиити, ићи јавке, директно*. — Стави чактар на гарана, боље јавчи. Неће ми га гриваљ више јавчит.

в. *јавке, јавчиити*.

**јагљити**, -ѝм несвр. 1. *јевати*. — У пјесми: „Јагли моје грло мило, / ти си вазда јасно било, / јагли нек те свако чује, / шта им пљесма поручује.“

2. *илакати улас*. — По читав боговетни дан јагли и тужи, просто излуђе.

**јагменѝк**, -ѝка м *онај који се граби да нешто узме, добије*. — Неће мене ништа запанути од онијег пустијег јагменика.

**јад** узв. за *изражавање сажалења, жалосити, шуге и сл.* — Јад о те жалосне чељади! Нема у тој празној кући ни мрвице брашна, јад!

в. *јаде*.

**јадѝ** узв. за *изражавање сажалења*. — Снијег опрлијо а она иде скоро боса и гола, јаде! Беца су им гола и боса, јаде!

в. *јад*.

**јадија** ж *сирошња, биједа, јад, шуга*. — Ђе му се налази она вамилија и јадија. Налила киша ону јадију, па дркти ко прут над водом.

**јадика** ж *невоља, јад, биједа, несрећа*. — Ој јадико, јадико, ја сам на те навико. Е шути кад ништа не разумијеш, јадико моја.

**јадити**, јадѝм несвр. *радити како било, мучиити се, ѿносиити тешкоће (о раду)*. — То се не ради, но се јади. Нешто му је радијо и јадијо и без смока и оброка.

**јадобрат** м 1. *браћѝ сѝрадалник, мученик, несрећник*. — Је ли му они јадобрат изнијо главу из ропства?

2. *лош браћѝ*. — То није брат, но јадобрат, кад је наки.

**јадовит**, -а, -о *силан, добар, развијен*. — Ове године трава је силовита и јадовита. Јадовита коња, кукали га јади!

**јадовица** ж *удовица која живи у јаду, ѿаћѝи и сл.* — Рано је остала удовица и јадовица. Не гријеш се од ону јадовицу, ку ће ти душа.

**јадѝјка** ж *дјевојка коју је ѿриитиснуло сиромаштво, бол, шуга, несрећа, болесѝи и сл.* — Што се не скупите, па оној јадојки не окријепите кућу?

**јадѝмајка** ж *мајка несрећна*. — Лако ти је јадѝмајку уцвијелити ка[д] нема није никога.

**јадѝпреља** ж *она која ѿреде како било*. — Па ће даде оној јадѝпрељи да ти преде толику вуну?

**јадосан**, -сна м *лош сан, несаница, бесаница*. — Уватио ме јадосан и ока не могу склопити.

**јадоткаља** ж она која *тика* како било, *лоша тикаља*. — Није то никака ткаља, но јадоткаља.

**јае** с *јаје*. — Даде ми једно јае, кад оно мућак.

**јаећак**, -ака м *јахаћи коњ, седланик*. — Појо јасћака и не окреће главу на сиротињу.

в. *јаићак*.

**јаићак** м в. *јаећак*.

**јајока** ж *женска крујних очију*. — У пјесми: „У јајоке очи црне боје, / жали монче што нијесу твоје, / кога њене очи погледају, / мађије му друге не требају.“

**јакнути**, -нѐм свр. *ојачати*. — Пригледајте то дијете док неће ли мало јакнути. Дако јакне трава потље кише.

**јак** прил. *шек*. — Јако је свануло, спавај још. Ми смо кренули на пут јако око подне.

**јакороче** с *новорођенче*. — У здравници: „Испијмо ову чашу монче, / нек ви је срећно јакороче, / живљели, Бог вам свијема помого, / а јакорочету нико ништа не могло.“

**јал(и)** везн. или. — У пјесми: „Ој ћевојко окле ти је мајка, / јал из Пиве, јали из Дровњака.“

**јалак** м 1. *дјечак, момчић*. — Види, види колики је ови јалак!

2. *дроњак, рийа, издерина*. — Обуко накав јалак от капута, па дошо ко џамала.

3. *јарак, удубљење, удолица, неравна*. — Ама ће си зајунио про тијег јалака, јеси ли здрав?

**јалакнути**, јалакнѐм свр. 1. *бацити, хийнути*. — Узе камен, одмљери га и јалакну преко петнес метара.

2. *ионијети, однијети (о вјетру)*. — Дуну вљетар и јалакну му капу з главе. в. *јаланути*.

**јаланути**, јаланѐм свр. в. *јалакнути*.

**јамити**, -ѝм несвр. 1. *стављати у јаму, закопавати, тирајити*. — Шта то јамиш јутрос, јеси ли у чистој памети?

II ~ се *узимати за себе, грабити, грамжљиво присвајати*. — Нећу ја да се јамим око пе кила урметина, па нек се крепа. Вазда се јамијо, док није завалијо ледину.

**јамлим** речца, *по мом мишљењу, мислим*. — Јамлим другачије но ти. Јамлим да они poste и ове poste.

в. *јамним*.

**јамним** речца, в. *јамлим*.

**јањошкопац**, -пца м 1. *јањац ушћиројен*. — Заранијо сам два јањошкопца, есапим даће ми руку.

2. *који у йонашању и изгледу има више женских него мушких особина*. — Видиш ли ти да они јањошкопац нема ниће длаке на бради.

**јаџг** узв. *бола, туге, жалост*. — Јаџг мене, мајко моја!

**јапалак** м *снажан момак*. — Чи ли је они јапалак?

**јаргати**, -ам несвр. 1. *јавити, шјерати (о овцама)*. — Сваки дан јарга овце планином, а горе су од мојије постреуша.

2. *причати којешта, изражавати негативан однос према нечему и некоме*. — Јарга о[т] куће до куће, рђа јој косто излела.

**јардум** м в. *грушевина*.

**јарѝн**, -ѝна м *јарчић, јарић*. — Види како ми је лијеп јарин.

**јармити**, јармѝм несвр. *ућрезати у јарам*. — Ој ли јутрос јармити волове?

**јармљен**, -а, -о *хвѝан у јарам*. — Шароња није још јармљен. Код нас досле нијесу краве јармљене и неће ни осле.

**јаруг**, -уга м *суви снијег, сјеверац, ѝрљуг*. — Пао је велики јаруг.

**јарцати**, -ам несвр. *љућити квоцајти, изражавати незадовољство (полугласно)*. — Жена му стално неког ђавола јарца.



**јасак** м *снажан и крућан момак*. — Силна јасака, кукали га јади. Пусти јасак јак ко масак.

**јасенџште** с *мјесто гдје је расло јасеново дрвеће*. — Искрчио сам сваки јасен и у јасениште посијо јечам.

**јаслача** ж погрд. *женска сувише развијених ситних дјелова њијела*. — Увати-жо науку јаслачу и не море од ње да се одријепи.

**јасногрла** ж *женска звонског гласа*. — У пјесми: „Сад ћевојко бирај ти, / с киме волиш играти, / и не бирај њега више, / јасногрлу симпатише, / јасногрла црне косе, / бирани је монци просе.“

**јат** узв. *бола, џуге, жалосџи*. — Јат од оне ћеце, покрепаше о глади. Осто безз ноге у цвијету младости, јат.

**јатар** ж *мала и џирошна кућница*. — Камени се у некој јатари безз иђе икога.

**јатџран**, -рна, -рно 1. *који је физички крећак, још јак*. — Још си ти јаторан ка тако косиш. Ђеца му још нијесу јаторна.

2. *бројан, велики (бројем), многобројан*. — Средином села вазда су живљеле јаторније породице.

**јач**, -и ж *одрасла чељад (сујроџно од нејач)*. — Дођоше Њемци, поваташе сву јач и стрпаше у логор.

**јаче** прил. *више, џреко, изнад (као мјера)*. — Јамлим да је јаче от поноћи. У овом волу има јаче от пе квинтала.

**јачити се**, јачџм се несвр. *џравити се јаким, гордити се, шејурити се*. — Не ваља се јачити ни ће треба, ни ће не треба.

**јебигуз** м погрд. *онај који је икрџица, циција, иџџережџија*. — Они мртви јебигуз не би дао ни Богу тамљана.

**јебигузлук** м *џицијашење, икрџарење, себичњашџиво*. — Доста ми је њсга и његова јебигузлука.

**јегуба** ж само у брзалици: Јегуба уз букву, јегуба низ букву, за њом иду мали тићи јегубићи, стан јегуба да се појегубамо.

*в. јегубић.*

**једам̄** прил. *једном, једанџуџи*. — Само сам једама бију у Сарајеву. Зима је дошла некако једама.

*в. једаман.*

**једам̄ан** при. *в. једама*.

**једандџр** прил. *једанџуџи, једном*. — Дођи и ти једандер код мене, ако дењаш. Једанред ме слаго и неће више.

**једаничџити**, -џм несвр. *јесџи једанџуџи дневно*. — Велика сиротиња иг притисла са сваке стране, па једаниче отко иг знам.

*в. једноничџиџи.*

**једвачак** прил. *једва, са муко!*. — Једвачак смо дочекали младо жито.

*в. једвечак.*

**једвџчак** прил. *в. једвачак*.

**једно** прил. *око, оџџриликџе, близу (као мјера)*. — У мом Јелоњи има једно пе квинтала. Ој ли ми зајмити једно пешес кила соли?

**једном̄** прил. *једанџуџи, једном, некада, једанред*. — Једнома сам овуда прилазију.

**једноман**, индекл. *из једнога дијела, из једнога комада, изједна*. — Усеко ћико Радоје једноман жиоку. Она дугачка атула је једноман.

**једноничџити**, -џм несвр. *в. једаничџиџи*.

**једноњак**, -њка м *дио игре у игри чучкања*. — Једноњак се, болан, зове ка[д] се играч чучка само са једнијем камичком.

*в. чучкаџи се.*

**једноџкило** м *онај који има само једно око*. — Они крупни и лијепи једоџкило пјево је и игро више но иједан момак.

**једрушан** м *онај који је снажан, једар, добро развијен*. — Видију сам два Мушова сина, два једрушана, није им мане да су не знам чи.

**јџкнути**, јџкнџм свр. 1. *нагло букнуџи (о болесџи)*. — Нога му нагло јџкну, има, душе ми моје, ко улиште.

2. *нагло се џроџириџи, раџириџи (о гласу)*. — По селу јџкну глас да ће се гло-

бити сваки домаћин који не биде кулучијо на путу до школе.

**јѣктати**, **јѣкнѣм** несвр. 1. *говорити ошћиро, јетико, сикћайи*. — Не јекћи ка ти нико не стоји на реп. На њега жсна јекће а он ћути.

2. *хучайи, бучайи*. — Пива јекће, сва се брада тресу. Комарница се од јучер смирила и више не јекће.

3. *илакайи углас*. — Жене ојокају и јекћу за старијем и добријем Ђаћом.

**јокнути**, **јокнѣм** свр. *уставити волове ухваћене у јарам узвикујући „јоч!“*. — Неки Ђиро се једном ражљутијо, па јокну волове и не размишљајући рече: „Јоч, пуко гром у небо!“

*в. зајокнути, љријокнути.*

**јѣмужа** ж *млијеко (вареника) од оваца, умужено у љосуду са снијегом (као на ийћак)*. — У пјесми: „Ој љевојко руке пружи, / одгојене на јомужи, / на јомужи и скорупу младу, / ја те иштем, али те не даду.“

**јѣ** узв. *волу да сћане*. — Јѣ, Милоња, јѣ! Јѣ, воле, јѣ!

**јѣпѣ** прил. *ојетѣ, љоново*. — Јѣпе ће киша. Одбила сам га и он ме јѣпе иште. Ено се јѣпе побили пијевци.

*в. јѣетѣ.*

**јѣпѣт** прил. *в. јѣе*.

**јѣцнути се**, **јѣцнѣм** се свр. *доћи у кос љоложај, нагнути се*. — Јѣцнуло ти се снјено према долини, па сам га мало подупро.

**јѣчити се**, **јѣчѣм** се несвр. *држати се осино, љравити се важан, гордити се, шейурити се*. — Ђе си ти видијо паметна чѣска да се јѣчи?

**јѣндачѣти**, -ѣм несвр. *јачаји, бујаји, расѣи*. — Јѣш он јѣндачи. Јѣндачи и буче, благош му у памет.

**јѣрдупача** ж *она која је љјелесно добро развијена, снажна, јака*. — Поја јѣрдупача на ону рагу и она се под њом уви. Ожени се, јадан, каком јѣрдупачом, па неск ти ради, е ће ти пропас толико имање.

**јѣркѣти**, -ѣм несвр. *гурайи, гуркаји, ћушкаји*. — Не јѣркај старе људе, грота ти је.

**јѣрнути**, -ѣм свр. *ћушнути, гурнути, ћурнути*. — Јѣрну ме с леђа и ја се скотрљак у јарак.

**јѣртисѣти**, -ишѣм свр. *јѣрнути, кидисаји, насрнути, навалији*. — Ама шта си јѣртисо на нејач, рђа те убила? Јѣртисо да покоси сву ливаду за дан.

**јѣрцуп** м *онај који је љјелесно добро развијен, снажан, јак*. — Ђе ћу ја да се носим са ноликијем јѣрцупом? Појѣо би онолики јѣрцуп по јањета.

## К

**кабљаћина** м и ж *онај који је љром, сѣороходан, млићав, неуредан*. — Како нако Бог умље створити ону кабљаћину, видер како се вуче?

**кабљѣћак**, -ћка м *мали кабао, кабљѣћ*. — Свако јѣтро намузем у Срнаве по ови кабљѣћак варенике.

**кабљѣћати**, -ѣм несвр. *сјећи на комаде, комадаји, резати*. — Немој више кабљѣћати љеба, ево има доста.

*в. искабљѣћати.*

**каблоглѣв**, -а, -о *онај који има велику и округлѣту главу*. — Не шће Перин каблоглав да ми купи који чаво, поткивали га ш љима.

**каблоглавѣс**, -ста, -сто *који има округлѣту и велику главу*. — Вргла се каблоглаваста љеца на оца.

**кабул** м индекл. *могућан, моћан, сѣособан*. — Нијесам кабул изај ни пред врата а камоли шта друго.

**кабулити**, -ѣм несвр. *ризикаји, рескираји*. — Смијеш ли кабулити про Ивице на овој мећави? Не бик кабулијо ноћу љећи у цркву за вас бијели свијет.

*в. укабулитѣи.*

**ка̀ван**, -ана 1. *мјера (о тежини)*. — Богме си се много удебљо, дај некако се врати на стари каван. Није то мој каван.

2. *џлан, намјера*. — Имо сам каван дој да се прстенамо, па ме ометоше. Какав ти је каван за сутра.

**ка̀вгара** ж 1. *она која је склона свађи*. — Е како је она кавгара дабогда у једној кошуљи промијенила девет домова.

2. *фиг. њрејџесна кућа*. — Није то кућа, но кавгара, од грома изгорела!

**ка̀вец** узв. *којим се вабе говеда*. — Кавец вамо, џомбо се! Кавец кава, кавец!

*в. кавеш, кави́с, кавуш.*

**ка̀веш** узв. *в. кавец.*

**ка̀ви́с** узв. *в. кавец.*

**ка̀вуш** узв. *в. кавец.*

**ка̀дгој** прил. *кадгод*. — Могла би наљећ кадгој. Кадгој ти пане на ум да запалиш слободно ишти.

**ка̀дило** с *зајањена крџа којом се џчеле излажу диму (џриликом вањена меда и сл.)*. — Немој ти вадити мед, што прво неј запалити кадило е ће те челе грдом нагрдити.

*в. кадина.*

**ка̀дина** ж *в. кадило.*

**ка̀ин** м суд за *уливање, лавор*. — Узми они каин, па се измиј вас си се утраћко. Отприје се, богоми, и каин употребљавао као суд ис кога се јело.

**ка̀јасити**, ка̀јасим несвр. *шџедјети*, *умјерено џрошиџи*. — Омало само укупили бијелог мрса, па смо кајасили и тамјесили више но икад.

**ка̀кити**, ка̀ким несвр. *врџиџи велику нужду (о дјешџу)*. — Иди каки, па пајај, благош мајци.

**ка̀кџнџ** прил. *како, како оно*. — Како-но рече Благо? Ја ништа не знам како-но се нас два погодисмо?

**ка̀коће** прил. *џрема, ка*. — Кад смо били какоће Жабљаку, зачуше се пијевци.

**ка̀лавет** м *лакомислен, џромишњен, несџалан, џревџљив, несџуран чџвјек*. — Удружио се са онијем калаветом, најпотље ће му доћи главе.

**ка̀ламида** ж 1. *налага на коси нахваџана џри кошењу сџарије џраве*. — Очишти ту губу и каламиду са косе, зар не видиш колико се наватала, аман!

2. *фиг. боја лица (настала џри сунчању, од вјетра и сл.)*. — Добио је бакрену каламиду, па изгледа ко нов. Ђе си то добио ту каламиду?

**ка̀ламџтити**, ка̀ламџтим несвр. 1. *мијешаџи, џравиџи смјесу, мјешавину*. — Не каламути се тако, но вако, мртви курепу!

2. *бунџи, изазиваџи свађу, раздор, завађаџи*. — Каламуте они црни народ, траг им се утро. Да немају неки интерес не би овуда ишли и каламутили.

*в. закаламџџиџи.*

**ка̀лањка** ж (тал. calance) *најслабији квалиџети џмучне џканине*. — Ко је тог вакта мого купити мало каланке бијо је сретан и пресретан.

**ка̀лањш** м *нечистџоћа, неред, сров*. — По колиби нам је велики калаш, дај да ово мало уздигнемо!

**ка̀лика** (л. Sorbus aucuparia) ж *врџиџа шумског дрвџа на којем расџе џлод*. — Имам прут и од калике и од улике, па бирај који ој.

**ка̀ликов**, -а, -о *који џриџада калики*. — Каликов плод је лијеп гледати али је грк јести.

**ка̀лџвит**, -а, -о 1. *врлеџан, брџовџи, сџрмениџи; врџложан, бучан, са великим валовима и џаласима, каџкад замуњен (о џекућој води)*. — Ту бијагу и кршни монџи и брадом и главом ис Пиве каловите. У пјесми Пивско коло: „Пиво, Пиво, што те зову, / поточљивом, каловитом, / кад ти с правом заслужујеш, / да те зову гласовитом.“

2. *који је са одсјајем сивила џланинског и шумовџџог џредјела*. — Ја млим да је Муратовица каловитија од иједне планине што се могу овудијен замотрити.

3. *фиг. злосрењан, кобан, жалосџан, несрењан*. — Стан, постан, и џему ће доћи каловита субота.

**ка̀лоп** м 1. *калуј*. — Натакни опанак на калоп, лакше ћеш га наврнчати.

2. *род, сорџа (о људима)*. — То је чудан калоп људи. Сви су они на исти калоп.

**калцакан** м *преврџивац, лукавац, њокварењак, смуџивац, лажљивац*. — Наиђе тудај накав калцакан, превари људе и — нокат у ледину.

**калчѣте** ж мн. *крајике сукнене чарайе*. — Пао велики снијег, а он обо калчете брез гета, па ето му памети.

**калчинав**, -а, -о 1. *неурадан, зазоран, немарно одјевен*. — Калчинава монка, забога!

2. *џуџоногаст* (о коњу). — Ено изијо вук нечије калчинаво кљусе.

в. *калчинас*.

**калчипас**, -ста, -сто в. *калчинав*.

**каљак**, -љка м *зуб очњак код коња*. — Каљци ничу четврте године. У млада коња зуби су жућкасти, а ка остара, онда су му и каљци бијели.

**каљутак**, -тка м *оно што је њрљаво, блаињаво, каљаво*. — На њему бијаше накав каљутак капута. Поставијо на главу каљутак капетине, па се њоме зори, Бог му узо памет.

**каменџти**, -џм несвр. 1. *шџедљиво џрошиџи, џвердичиџи*. — Шга све каменџш, камене мој. Удри рђом о камен и не камени.

II ~ се биџи међу чеџири зида, осамиџи се, чалиџи. — Каменџм се међ ова чеџири зида и у томе ми живот оде.

**каменица** ж *џриродно удубљење у камену, сџијени*. — У пјесми: „Сећаћу се док сам жива, / чобаница ка сам била, / ка сам била чобаница, / пила воду с каменица, / сећаћу се ја чувања, / и чобанског уживања.“

**камлијекати**, камлијечѣм несвр. *неџреџано молиџи, мољакати, џражиџи*. — Камлијечу јој џеца по ваздан, а она и не мари.

в. *закамлијекати, камлиџи*.

**камлџти**, -џм несвр. в. *камлијекати*.

**камџнџ** прил. *куда оно, камо оно, гдје оно*. — Камоно оде Душан?

**камрик** м (нем. Kambrük) *фино, џанско, квалиџетно џлаиџно бијеле боје*. — Пико је имо вину кошуљу о камрика.

**канава** ж *канай од лана*. — Дану ми мало канаве. Понеси оно клувко канаве, море устребати.

**канавѣт** м *онај који изводи шалу, сџрдација*. — Одби се од мене, канавѣту је дан.

**канавѣта** ж *ковчег од дрвџи*. — Имаше два канавѣта пута пунцата руса.

**канатџти**, -џм несвр. *шџедљиво џрошиџи*. — Нема џе да купимо гаса, па ово мало канатџмо како знамо и умијемо.

**канда** прил. *изгледа, као, ваљда, све су џрилике*. — Канда џе престати киша. Он се, канда, спрема да иде на Горанско.

**каница** ж *џречица, џријечац*. — Пресијѣци овом каницом, па џеш изађ на главни пут.

**канџ** при. *као*. — У пјесми: „Огријала мљесечина кано бијел дан, / а у колу старца игра кано буков пањ, / на ме мајка руком ману, да ме старцу да, / а ја велим: нећу мајко, нећу старца ја!“

**кантарати**, -џм несвр. 1. *мјерџи, размјерџи*. — Стално нешто кантара и размјера, будибокснам.

2. *њихати, клаиџи, џкреџаџи џамо-амо*. — Не кантарај ногама, нијеси се учрво.

3. *луџаџи, скиџаџи, иџи којекуда*. — Научијо да кантара по селу, и од тога се не море одвиџи.

4. *зачикаваџи, „одмјерџи од шаке до лакџа“*. — Ма ништа му вала нијесам рђаво реко, а он поче да ми кантара о шаке до лакта.

**канура** ж 1. *џређа исџредена од најслабије вуње*. — На овој зими не дења да обује чарапс от канурс, но све нешто запрује и тражи ово и оно.

2. *фиг. најслабија сорџа људи*. — Нема ту чоека, то је, јадан, канура џуцког рода.

**канчѣлање** с *гл. им. од канчѣлаџи*.

**канчѐлати**, -ām несвр. *намоћавати* *поређу на канчело*. — Док сам ја канчелала, ти си дринцала ко топ.

*в. одканчелати, расканчелати, сканчелати.*

**канчѐло** с 1. *дрвена мойка за намоћивање пређе (са ракљама на обје стране)*. — Ко наложи канчело на ватру, ватали га манита!?

2. *предиво намоћано у пурбицу*. — Облеси то канчело о та клин е ће се сво замрсити.

*в. моћовило.*

**канцијача** ж *женска неуредно обучена, неуредна, која лупа којекуда*. — Доћерај се мало и не иди ко кака канцијача. Усмудала се канцијача и иде о куће до куће, куку јој у памст.

**канцорѐпа** ж *она која је неуредно одјевена, зарозана, са поцијејаном одјећом и обућом*. — Умљела је канцорѐпа да пружи руку и ће треба и ће не треба.

**кањероваћи**, *кањерујем* несвр. *оклијевати*. — Ај, болан, крени, шта ког ђавола вазда кањерујеш.

**каоли** прил. *као*. — Уреди каоли он, па ће бити добро. Биди чок каоли он, па ће бити добро.

**каочина** ж *извор из којег повремено истече вода*. — У јесен се туда појаве каочине, не море чок лџуцки проћи.

*в. шишијалина.*

**капавица** ж *фиг. кућа која прокишњава*. — У изреци: „Сачувај ме Боже куће капавице и жене лајавице, покриј кућу неће ти капати, удри жену неће ти лајати.“

**каплансати**, -ишѐм свр. *навалити, сийаднути, салетјети, кидисати*. — Каплаисале подрепне муе, оће оба ока да изваде.

**капљевина** ж *кишница ухваћена са стране*. — Стално пијемо капљевину, и никог да заболи глава. Сврдла му рог што пије капљевину.

**капулати**, -ām свр. *избјећи, проћи, изаћи, пребродити (ојасноси, незгоду и*

*сл.)*. — Јамлим да је Милијана капулала про Равног.

*в. прекапулати, укапулати.*

**капурица** ж *горњи дио врати (о менајом дијелу)*. — Лајеш на свакога, а ако те увате за капурицу нећеш знати ни како се зовеш. Пас који цичи, кад га увате за капурицу и подигну, није за рану.

**караван**, -ана м 1. *поворка, мноштво људи у покрету са и без коња или запрега*. — Про Студене је рано прошло караван некакијег људи.

2. *округли суд (обично бакрени) из којег се једе*. — Пун му је амбар и караван, па море да отпрдује. Убио га празан караван, па му се врат прегулио. Најгора је мана бити празна каравана.

**карадим** м *густ и црн дим*. — Ка[д] се увече седи крај ватре, чељад би рукама ћерала дим говорећи му: „Тамо диме, карадиме, / тамо су ти врата, / и шарена јаја, / и невљеста млада.“

**карамлук** м *тамурно, магловито, мрачно (о времену кад је мрачно, облачно, кишовито, кад пада снијег или ноћу)*. — На овом карамлуку и ђаволи се жене. По овом карамлуку немате куд ићи, но сете да ноћимо.

**карамлучина** ж *аугм. од карамлук*. — По карамлучини смо ишли читаву боговетну ноћ, док нас је јад у јаду убио.

**каретити**, -иѐм несвр. 1. *кажњавати у игри (прстенена или каквој другој игри)*. — Побиедише нас у прстенању, па нас онда каретеше да лајемо на звијезде.

2. *поучити, ојамеити, извући поуку*. — Ништа га није каретило што је ишо бос по трњу.

**кариока** ж *столица са наслоном*. — Засијо у кариоку и дума. Не ваља ни кариока без ногу.

**карицати**, -ām несвр. *комадати, сјећи, резати*. — Не карицај толики љѐб, црн бијо. Кад има нека га нек карица.

*в. искарцијати, накарцијати.*

**карлісати**, *карлішѐм* несвр. *скиџаџи*, *луџаџи*, *џрчкараџи*. — Иди кући, и не карлиши туда, гибете један.

**карпџати**, -џм несвр. *комадаџи*, *сјеџи на комаде*. — Закло рањенике, па карпџата меса ко срећнијег дана.

*в. искарџаџи, накарџаџи, џрекарџаџи.*

**карџа** ж један *џремаз (слој) кречом, малиџером*. — У ову собу сам навукла двије карте и јопет се слабо бијели.

**карџ** м онај који је *ружбан, незграџан, „кланџурав“, неурџдан*. — Е какав је они карџ, мајка га немала! Нака џевојка оде за онога карџа.

*в. карџчина.*

**карџчина** м *в. карџ*.

**каса** ж *рам за џрозор, шџок*. — Отруле су касе о прозора, морамо иг мијењати по сваку цијену.

**кастиг** м 1. *брука, срамотџа*. — Шта уради чоече, од твог кастига не могу изај међу људе. Стиди се од твог кастига.

2. *мношџво, безброј, џуно*. — Види који је кастиг мрџава!

**кастига** м и ж онај који *служи за руџло, за бруку*. — Дође она кастига и уплаши ми џецу. Не причај, кастиго једна!

**кастигати се**, -џм се несвр. *брукаџи се*. — Кастиго се ко и сви црни. Кастигала се сва рођа ш џим.

**кастиженије** с 1. *брука*. — Окле наиђе оно кастиженије тако рано?

2. *безброј, џуно, много*. — У Драгаље-ву има кастиженије јагода. које је кастиженије звијџзда.

3. *зло, несређа, чудо*. — Мора да се десило неко кастиженије, док га нема.

**катава** ж *куђица, скровишџе, земунџца*. — У овом пошљедњем рату, Њемци попалише и појадише, па људи шта ће, ку ће, они ти направише катаве и ту се наста-нише.

*в. кџаџица.*

**катаваџија** ж *џрича (истџиниџа или измишљџена)*. — Питају ме, испитују, пљу-

ју, бију, прљају и шта већ не раде, а ја им причам једну те исту катаваџију.

**катаџица** ж *дем. од кџаџава*.

**каџџати**, -џм несвр. 1. *гаџиџи џо снџеџу, роси, блаџу*. — Чија су оно џечина што каџају по оном џотлуку?

2. *маџаџи некаџиџиџно, брљаџи (о крџчу, фарби и сл.)*. — Ма шта ми ти причаш за Алексу и џегов рад, он само зна каџати.

**каџкалџн**, -џна м онај који је *несџа-лан, џреврџљив, манџуј, неозбџљан*. — Ко се уздо у каџкалуна осто је краткије рукава.

**каџкаџи**, -џм несвр. 1. *скакуџаџи, сџиџним кораџима касџи, иџи*. — Богдан не да да се одмори, па ја за џим каџкам, док ми замало дук не испаде.

2. *гаџиџи кроз снџеџ, воду, блаџо, росу, слаџу и сл.*. — Каџкали смо читаџу ноћ кро заџеру о снџеџа.

3. *сџално излаџиџи џа улаџиџи; долаџиџи једно џо једно*. — Прибџдите на једно мљџесто и не каџкајте туда.

4. *даџаџи џомало, с времена на врије-ме*. — Неће љуцки да нам да који динар, но све каџка пару по пару.

**каџкаџаџ**, -џља м *блаџо, глиб*. — Про села је грдни каџкаџаџ, неће се џеца кор-талџсати.

*в. каџкаџ.*

**каџкаџати**, -џм несвр. *џрљаџи, глибаџи*. — Ану, смири се и не каџкај по зиду.

*в. закаџкаџи, џрокаџкаџи.*

**каџкаџ**, -џћа м *блаџо, глиб*. — Не иди у та каџкаџ, вас ћеш се окаџкати.

*в. каџкаџаџ.*

**каше**, г. мн. кашџџа с *сандук од дрве-џа, кашун*. — Ено барџактар дођеро пуно каше цукра.

*в. кашџџи.*

**кашеџ** м *в. каше*.

**каширати**, *кашираџ* несвр. и свр. *из-двајаџи, избаџиваџи оно шџо је неџоде-сно, сувџино, уклаџаџи*. — Каширај ту слабију шиљџеж и гони на пазар. Најприје

му дадоше да нешто ради у овштини, а онда га кашираше.

**каштрѣти**, -ѣм несвр. *сјећи, кресати, њодсијецајти*. — Не каштри младо јасење, јеси ли сишо с ума!  
*в. искашириѣти.*

**квѣрат**, квѣрта м (тал. quarto) *чешврѣи (о шежсини, дужсини, времену)*. — Имам кватрат ракије. До намастира има три кварта.

**квѣртѣл**, -ѣља м *сѣан и храна (сѣановање и хранење на једном месту)*. — Ђе си ове године на квартѣљу? Дијете ми је у Нишићу на квартѣљу код једне удовице.

**квѣкер** м *брз и јак захвајт руком око врати ѡрошћивника*. — Увати му главу у квекер и обори га. Забрањено је ватати чока квекером.

**кѣбара** ж *сѣара крезуба овца*. — Имам десетак кебара и то ми је сва имовина.

**кѣга** ж 1. *грба, чвор, израшѣјај, задебљање (о дрвѣћу)*. — Насекок нације кега и са се о јаду забавик како да иг исције-пам.

2. *гука, ошћеклина*. — Има кегу на врату, па то сирома укрива ко змија ноге.  
*в. кегав, кегас.*

**кѣгѣв**, -а, -о *који има досѣа кега, чворуга, гука*. — Нијесам ја кадра исцијепати оно кегаво дрво па ка се не би огријала.  
*в. кега, кегас.*

**кѣгѣс**, -та, -то *в. кега, кегав.*

**кѣљача** ж (л. *Forficula auricularia*) *ухолажа*. — Ове јесени најавиле кѣљаче, слуте оштрој и патној зими.

**кѣљкѣв**, -а, -о *сѣор, лијен*. — Из њиове куће су сви кѣљкави. Кѣљкава створа, забога.

**кѣљкѣти**, -ѣм несвр. *радиѣти сѣоро*. — Научијо да кѣљка и ту нема никака лијска. Шта све кѣљкаш, ђаволе!  
*в. кељкаѣти.*

**кѣљо** м 1. *онај који је мали, сѣан ра-сѣом*. — Ушапијо се твој кѣљо, па оће да се бије са двојицом.

2. *себичњак, ѣврдица*. — Не мореш у кѣља ишчупати динар, па сѣ кад би бумбат.

**кѣнгѣти**, -ѣм несвр. *радиѣти ѣреко мјере*. — Бог га нагрдијо па кенга, док неђе не завали долину.

**кѣнѣти**, -нѣм свр. 1. *ударѣти*. — Кад га кену у ребра, он се стропшта.

2. *ѣојесѣти*. — Кени ову оцапину љеба и ћути.

**кѣњкѣти**, -ѣм несвр. *в. кѣљкаѣти*.

**кѣп** м *моѣка, дебљи ѣруѣ*. — Ошину га кепом. Врезни га кепом по туру, па ће слушати.

**кѣпнѣти**, -нѣм свр. *ударѣти, млаѣти-ѣти, ошинуѣти*. — Кепни га тим љемезом, вуци му дроб просули.

**кѣра** ж *мало женско дијете*. — Чија је ово кѣра?

**кѣрѣтина** ж *ѣовеће женско дијете*. — Ако ој да те ђевојчице замрзу зовите иг керѣтинама.

**кѣрица** ж дем од кѣра.

**кѣц** узв. *којим се ѣодсѣиче бик ѣри ѣарењу са кравом*. — Кат крава води, баку се узвикне: „кец!“ и он скочи повр ње.

**кѣцкати**, -ѣм несвр. *ѣодсѣицајти бака (бика) да скочи на краву која води (ѣражи бика, ѣари се)*. — Ама шта га, болан, кецкаш, виш како скаче и не промашује.

**кѣч** м *удар ѣловке у ѣловку ѣри игрању ѣловкања*. — Погоди туђу пловку и узвикну: кеч!

**кѣчѣти**, -ѣм свр. *ударѣти ѣловком ѣрошћивничку ѣловку у игри ѣловкања*. — Кечи у моју пловку и сву ми је смрска.

**кѣца** ж погрд. *одраслија дјевојчица*. — Није лијепо ђевојчице звати кецом, послушај ме што ти кажем.

*в. кеѣца.*

**кѣница** ж дем. од кеца.

**кѣшеш** м *сѣаркељ*. — Кажу му да је кешеш, а он види ко јејина и чује ко голуб.

**кѣштра** ж *млада, живахна, снала-жљива женска особа*. — Не море се од

оне кештре ништа сакрит, па са кад би вречо ко јарац ка се дере.

**кија́мет** м *рђаво вријеме, олуја, вје-ирина*. — Вије ко вук на кијамету. Не иди по овом кијамету.

**кй́кйт** м *гласни и звонки смијех*. — Сваког дана иж њиове куће допире ђсти-њњи кикит.

**киљан** м *камен њобијен у земљу као мейта (о њловкању)*. — Не море оно пого-дити киљан, виш да је ђораво.

**кимак**, -мка м *крмак*. — Гу́с кимак ма-ли, гу́с.

**ки́мет** м *мјера, осјећај дозвољеног, доушћеног*. — Ждере, све би стрпо у се, то кимета нема.

**кй́нүти**, -нём свр. *нагло њорастии, на-бујати (о биљкама)*. — Кинула жита, има-ју до паса.

**кй́пија** ж *киша која њада млазом, чије се кайи сусћижу*. — Не да кипија нос по-молити. Љушти кипија, ко да је смак сви-јета.

**кй́сити**, кй́сйм несвр. *бујати, расћи, развијати се*. — У пјесми: „Сретна ти ђу-да била, / здраво је носила, / другу проми-јенила, / у њој кисила, висила, / и шта ђу ти даље, / Бог ти дао здравље.“

**кй́т** узв. *за излучивање јагњади из ова-ца*. — Ка се јањад излучују из оваца, каже се: „кит луч!“ Кит амо, кит!

**кй́ткати**, -ам несвр. *лучићи јагњад из оваца узвикујући: „кић-кй́т!“*. — Ај ти стани на стругу и киткај јањад, а ја ђу ов-це нагонити.

*в. искићкайи, кй́т.*

**кй́ћ** узв. *којим се њодсћиче бик њри њарењу са кравом*. — Шалывција Тале дражио би бака да скочи на краву, подви-кујући: „Кй́ћ сиве ев ти шуге у твоје дру-ге!“

*в. кец.*

**клантара́ти**, -ам несвр. 1. *њкрейаћи се шамо-амо, њихаћи се, љуљаћи се; климаћи се, дрмаћи се*. — Кад иде, клан-тара рукама и нешто шупотри. Приобуј обувачу да не клантарају за тобом.

2. *ићи којекуда, срљаћи*. — Клантара за бравима о зрака до мрака.

**клантати**, -ам несвр. *ићи без одређе-ног циља, базати, луњаћи*. — Не зна шта ће о себе, па по ваздуги дан кланта ку га ноге носе.

*в. кланћарати.*

**клантура́в**, -а, -о *који се њомјера ша-мо-амо, расклиман, разглављен, лабав*. — Заглавио сам ногаре от кариоке, па сад није клантурава.

*в. клайурав.*

**кланћара́ти**, -ам несвр. *в. кланћара-ћи*.

**кланћоку́р** м *онај који је млићав, без хићирине, клайурав*. — Примири ту, клан-ћокуре један! Они кланћокур није служи-јо ни војни стан.

**кланчати**, -ам несвр. *ложии и суви-ше дрва у ваћуру*. — Не кланчај толика др-ва, смела те мајка божија.

*в. закланчаћи, закланцаћи, кланцаћи, накланчаћи.*

**кланца́ти**, -ам несвр. *в. кланчаћи*.

**кляпа́ти**, кляпћем несвр. *сћално ићи, крейаћи се, бићи у њокрећу*. — Ја више нијесам кадра кляпати за овцама, па са чу-вајте како знате и умијете.

*в. клайћайи.*

**кляпћи́ти**, -йм свр. *мало ударићи, ошклайићи, шклайнући*. — Клапи га ти-јем кепом, па ће мање примати оглушке.

**кляпћи́ти**, -йм несвр. 1. *имати горац укус (њећи, њалићи у усћима и сл.)*. — Богме ти скоруп мало кляпи. Жито нам је било мековно, па љеб помало кляпи.

2. *изазивати надражај (у очима, но-су)*. — А смо се појавили на врата, поче да нас „шטיפа“ и кляпи устајали ваздук.

**кляпта́ти**, кляпћем несвр. *ићи, њјеша-чићи (обично дуго)*. — Није ласно кляпта-ти сваки дан за ноликијем буљуком оваца.

*в. доклайћайи, ишклайћайи, кляпа-ћи, наклайћайи, ойклайћайи, њроклай-ћайи.*



**клапѹсан** м онај који брбља, брбљивац. — Научијо клапусан да брсти и не увлачи језик у уста.

**клапѹсати**, -ам несвр. брбљати, причати којешта, лугешати. — Боље да причамо о чега живимо, но што клапусамо о свљецој пулитици.

в. *шклајусати*.

**клапчина** ж брбљивац, причалица. — Никад она клапчина неће здренути. Причо клапчини, не причо, тупа мотика се не море наоштрити.

в. *шклапчина*.

**клатурѹв**, -а, -о в. кланѹрав.

**клатинѹр**, -ѹра м мјесто гдје се налази (или гдје је била) кречана. — Пођи у клатинар па ако нађеш клака, узми колико ој.

**клатница** ж мјесто гдје се гаси живи креч, мућница. — Ој ли замућити једну клатницу пржине и клака?

**клатњати**, -ѹм несвр. ићи неуредан, ритав, дроњав, вући се. — Клашња онако ритав и јадан, па му се посмијавају и куси и репати.

**клатесина** м погрд. онај који је млићав, ојромбољен, мривуљав, неојресити. — Притрбуши ту, клатесино једна!

в. *клејесина, клејешина*.

**клатесити**, -ѹм несвр. гледати ојушено, одсујно, не мислећи ништа. — По читав дан клатеси на ћепалу и блене.

**клатесина** м в. клатесина. — О, клатесино једна!

**клатетина** м в. клатесина. — Макс е отале клатетина једна.

**клат**, клѹта, -о 1. несрећан. — Погибе јој клат муж потоњег дана рата.

2. ѹроклет (као израз жаљења). — У пјесми: „О младости, замало си клѹта, / ко зелена гора преко љета, / ил цвијеће, мој драги невена, / једном дође и брзо увена.“

в. *клетан*.

**клетан**, клѹтна, -о в. клей. — Вазда се клѹтан чоек мучијо да нешто уради.

**клат**, клѹка м криш, кришељак. — Иди право поре тог клѹка и неј слободно заћи.

**клатковати**, -кујѹм несвр. зваћи, викаћи. — С Буручковца клатковала вила и бијела раширила крила.

**клатцорѹпа** ж она која је висока, мршава, а уз то лијена. — Неће се клатцорѹпа предријет у послу, биди сигуран.

**клатчак**, -чка м игра у којој два шамичара одмјеравају своју снагу. — Е вала не море Мрдељу нико натеглити клѹчка. Потегну се клѹчка Новица и Блажо, па га Новица пребаци про себе ко каку черужину. (Игра клѹчка се одвија тако што два момка закаче велики прст за велики прст, па се тегле, засукују, вуку и онај који према себи одвуче противника сматра се побједником. Или кад два младића сједну на патос тако што један према другоме испруже ноге, саставе табане уз табане, испруже руке, ухвате за мотку, која се постави средиштем, и онај који претегне противника сматра се побједником.)

**клатчати**, -ѹм несвр. 1. намотавати ѹређу у клѹко. — Клатчѹ ту пређу и нека твоје помаме!

II ~ се савијати се, грчићи се, лежати у крушцу. — Забоље га дроб и ево се клѹвча ко љута гуја.

**клатвнѹти**, -нѹм свр. 1. ојковати косу како било. — Ој ли ми клѹвнути ови ско-сак? Не зна ни косу клѹвнути, а ушапио се да иде на мобу.

2. исцјижати, исјећи дрва. — Није стијо ни дрво клѹвнути, а први је зграбио кашику да руча.

**клатѹк**, клѹка м кружац, зрченост, савишост, ситегнушост (услијед болести, ситарости и сл.). — Склѹвчо се и онако у клѹку живи ко сваки несретни. Да му није било жене, и дан данас би бијо у клѹку.

в. *кружац*.

**клат** прил. као. — Биди ти ко Дуња, па ћеш стећи добар глас.

**клатљати**, -ѹм несвр. којрљати (о камењу). — Шта то клатљаш, угурсузе јѹдан!

в. *наклатљати*.

**кòвā** прил. као ова. — Нијесу ти сва јањад кòвā вође. Кад би била остала жита кова у долу, били би на коњу.

**кòвāран**, -рна, -рно *вриједан, ваљан, окрејтан*. — Има коварну ђецу, то јој је велика срећа.

**ковèли** прил. као, *шобожсе*. — Ковели и ово је чорба. Држи књигу испре себе, ковели чита.

**ковѝстати се**, -ам се несвр. *увијати се, коирцаѝти се, ѝревијати се*. — Забоље га нешто међ плећке, па се поче ковистати.

**ковишљати**, -ам несвр. *ровишкатаѝти*. — Не ковишљај сламу, но узимај с реда.

**кòвни**, -ā, -ō *који ѝријада кову за косу*. — Понеси ми ковни алат, оћак косу да откујем.

**ковртљив**, -а, -о *који је засукан, усукан, вијугав*. — У великог овна рогови су ковртливи.

**коврцати**, -ам несвр. 1. *ићи вијугаво, вијугати*. — Она потрча и поче коврцати, а ја за њом трк, трк и никако да је стигнем.

2. *савијати у увојке (косу), увијати*. — Не коврцај косу том врућом жицом, сву ћеш је белајисати.

**кòвтисаѝти**, кòвтисе̄м свр. *кидисаѝти, навалиѝти*. — Одмори се, шта си ковтисала свом животу?

*в. койѝсатиѝти.*

**кòжоња** м *мршав во*. — Ђаја амо, кожоња, вук ти дроб просо!

**кòй** зам. *који*. — Имаш ли кои динар? Кои бише оно људи?

**койшан**, -шна, -шно *колик*. — Јесу ли коишна Милосављева ђеца?

**кòјак**, -āка м *од које руке, са које сѝране се уѝреже (о волу)*. — Којак ти је зекоња? Мој зекоња је дешњак, а твој рудоња? Рудоња је љевак.

*којишан*, -шна, -шно *в. кошиан*.

**коврљив**, -а, -о *који је са увојцима, кудрав, зргурав (о коси, длаци)*. — Имала је, у причу јој било, крупне, плаве очице и густу коврљиву косу.

**кòбла** ж *љейило, лијейило*. — Дао ми тајо двије бочице коле о трешњеве смоле.

**коликòнò** пирл. *колико*. — Коликоно Млађен има година?

**колицина** прил. *колико*. — Количина вас има на преноћишту ко ђевера Симата?

**кòло** с *дио игре у игри чучкања (игра са каменчићима)*. — У игри чучкања прво се игра једноњак, па онда двоњак, троњак, трумпа, обилазак, па тек коло.

*в. чучкатаѝти се.*

**коловòзница** ж 1. *иуѝи куда се ѝревози*. — Море се сербез вући плашће коловозницом. Ркнула вода коловозницом.

2. *фиг. велики хљев исѝечен исѝод сача*. — Кад извади ис торбе јечмену коловозницу и дебе скорупа, кину ми вода на уста.

**кòломāt** м *оѝуѝа којом се обрубљују, оѝишвају оѝанци*. — Да немаш који растегљај коломата, оћак да овточим наке опанке?

**коломātити**, колòмātѝм несвр. 1. *обрубљивати оѝанке оѝуѝом (коломатѝом)*. — Или љуцки коломати те опанке, или се мани белаја.

2. *ѝричатиѝ изоколо, околишатиѝ*. — Реци нам шта је по сриједи и немој ништа коломатити.

3. *ићи изокола, наоколо*. — Иди право, шта коломатити туда?

**колòплет** м *силеѝика, замка, засједа*. — Направише му колоплет и он тако сиромашта заглави.

**кòлорог**, -ога, -о *који има у круг савијене рокове*. — Ено колороги шиљег сврно рог.

*в. колорогас.*

**кòлорогās**, -та, -то *в. колорог*.

**колумбāрати се**, -ам се несвр. *креѝати се, вријети се у ковиѝлац (о облацима, магли)*. — Колумбарају се велики облаци, ево кише.

*в. заколумбарати се.*

**колутача** ж 1. *ѝиѝа савијена у кругове*. — Кад направе шенишну колутачу, сви се огуле једући.

2. *змија савијена у круг*. — Бљез отале, зар не видиш колика је колутача!

**кѡљѣчкѣ** прил. *с кољена на кољено (о ходу)*. — Доћу да се видимо, па да ћу кољечке ић.

**комѡдѡт**, -ѡта м *команданћ*. — Ко ви је комадат баталијона?

**комѡњача** ж 1. *дугачка дрвена моћка*. — Жижо ми је извадијо комињачом ламу из густијерне.

2. *фиг. висока, вићка женска*. — Кад ме погледа она комињача, ја се изгубим.

**кѡнат**, кѡнта м само у изразу: *на мој рачун, ѿ мом мишљењу*. — На мој конат њега није нико натлајисо.

**кѡната** ж *суд од ѿлеха за ѿијење воде*. — Бијаг ижеднијо и у душак попик пуну конату шњежанице.

**кѡнѡ** као оно. — Направи ми зврк коно Гају. У пјесми: „Ово двоје стално скачу, / коно миши по колачу.“

**кѡну** као ону. — Купијо ми тајо капу кону што има Пекеш.

**кѡншија** м *комишија*. — Видак је мој први коншија.

**коншијати се**, -ѡм се несвр. *комишија-ћи, бићи у комишлуку*. — У пјесми: „Коншије су праве моје, / они воле друго двоје, / коншије се коншијају, / једно друго не дирају, / ништа нема љевше кажу, / но коншије кад се слажу.“

**коншилук** м *комишлук, сусједств*. — У његовом коншилуку сви дишу ко један.

**кѡншиница** ж *комишница*. — Ваке коншнице нема колико је свијета.

**коњштина** ж *коњско месо*. — Уз ови потоћи рат јели смо коњштину.

**копилица** ж *набор између обрва, мр-гуда*. — Кад моја жена набије копилицу међ очи, ја се вас следим.

*в. рња.*

**кѡпље** с *велики ѿрстћ од руке у игри чалаге*. — „Ала, ала, алаге, / вргоше ме чалаге, / ... / или копље, или штица, / или мала батурица.“

*в. чалаге.*

**копѡрнути се**, кѡпѡрнѣм се свр. *ѿ-сћайћ снажан, јачи, имућнији*. — Бијо је нешто болесан и са се мало копорно. Зарадијо паре на цади, па се добро копорно.

**копѡрчити**, кѡпѡрћим свр. *ѿастћ, сћро-ѿошћайћ се, љушћићи, ѿреснући*. — Удари га нечим и копрчи ко пијевац.

**кѡптисѡти**, кѡптишѣм свр. *в. ковћиса-ћи*.

**кѡсак**, -ска, -ско *који је мекан, резак, ѿодесан за кошење*. — Испо горе трава је коска.

**кѡсан**, -сна, -сно *љућ, изнервиран, нерасћоложен*. — Не задири за њ кад је косан.

*в. коснући се (1).*

**кѡсијер**, косијѣра м 1. *алаћка са ѿови-ћим врхом за сјечење ѿрућа, гране и сл.* — Илија пови прут и фикну га косијером ко да је батурица.

2. *нагнућа сћрана бријега, ѿланине, ѿадина, коса*. — Кад изађеш на раскрсницу, обрни десно и иди право косијером.

3. *фиг. издужени и ѿовић нос*. — Назебо па му из оног косијера пури као ис каке пишталине. Упртијо косијер између очи, има ко глис.

**косимѡићѣ** прил. *искоса*. — Не зна да цијепа дрва косимице, но бије животом.

**кѡсица** ж 1. *врѡца на дну геће*. — Упала ме косица у пету, не могу крочити.

2. *хрскавица, еластично ѿшћорно ѿкиво*. — Удари га и сломи му косицу у носу.

**кѡснути се**, -нѣм се свр. 1. *љућнући се*. — Косну се на ме пуница, могло би бит гована и пређ кадијом.

2. *фиг. ослабићи, уздрмаћи се због неке душевне ѿшће*. — Није се Милуша коснула од вруће погаче, но од наке велике невоље.

*в. косан.*

**кѡт** предл. *код, ѿред*. — Ено пољак дринца у ладу кот оне велике лијеске.

**котѡлац**, -ѡлац м (л. *jugulum*) *ждри-јелна шућљина грла са говорним и другим околним органима*. — У пјесми: „Трчи

старац комита да спаси, / па им рече поруку што гласи: / 'Бљеште, монци, ту вам спаса нема, / швапска војска голем покод спрема', / Једва успље да поруку јави, / јер га умор по коталцу дави, / у коталцу душа му се кида, / ал усправно оста кано чида.“

**кòтланица** ж дрвена облица која се *провлачи кроз њовраз или ушице коџила*. — Убери једну котланицу, ова се сва пречоктала.

**котòман** м *јак, снажан, чврст, одлучан човјек*. — То је љуцки котоман, ако га иђе има. Има два сина, два котомана.

**котòрача** ж *долница, вршача*. — На једвите јаде успљек да покосим ону которачу.

в. *котòрачица*.

**котòрачица** ж *дем. од котòрача*.

**кòгурас**, -та, -то *округао, округласи*. — У гриваља су котурасти рогови.

**котòрнути**, кòтòрнѐм свр. *оџкоџрљаџи, закоџрљаџи*. — Ану, котурни ми то клувко!

**кòћ** узв. *којим се ваби коза*. — Коћ вамо, ђавоља марво! Коћ коза, коћ!

**кòћ** прил. само у изразу: *колико, колико-џолико*. — Дако роди елда коћ имало.

**кòћета** ж *креветџац за новорођенче, бешика*. — У ову коћету су се повијала и љуљала сва ђеца од шукунђеда па досле.

**коцакнути**, коцакнѐм свр. *џомјерџи с мјџџа, џомакнџи, џокренџи*. — Има у мљџшени осамдесе кила скорупа, нијесам је мого коцакнути с мљџста. Поледило, па се не море коцакнути.

**кочџни** прил. *као*. — Прође поре мене и кочини да ме не види.

**кòше**, кошџета с *буџ од брава*. — Поијо би највише коше меса и најмање двије руке љџба.

**коштанац**, -нца м *онај који је мршав, кошчџи, сувоњав*. — Они пусти коштанец трчи ко срна. Надуо се коштанец ко цријево на жару.

**кошчџали** прид. *непром. који има крујине, јаке косџи, кошџуњав*. — Сердар

је бијо висок, сувоњав, кошчџали чоск. Планиншџаци су крупни и кошчџали људи.

**крџем** предл. *крајем*. — Иди краем њиве и не гази ми жито.

**крџати**, -џм несвр. 1. *крџџи, јџџи*. — Како му неђе бити нака шија кад кра изараменица. Кро је и за врат мето од ка зна за се.

2. *кашџџи, хриџџи*. — Уватила ме прелада, па крам ли, крам.

**крџџати**, -џм несвр. *иџи краџким, сиџним кораџима, лагапо се креџџи*. — Немају му ноге колико чџеперак, па она гњидица јџдва за нама крџџа.

в. *докрџџџи, искрџџџи, одкрџџџи, џрокрџџџи*.

**крбуљас**, -та, -то *који има неравну џовршину, храйав, чворновџи, усукан*. — Ова крбуљаста дрва спалите у крџану.

**крџџекџи**, -џа, -џо *који џриџада кревеџу, уз кревеџи*. — Ово је кревецки ленџун.

**крџек** м (мед. mastitis) *акуџно или хронично заџаљење мљџечних жљџџџа (вџме, доџка)*. — Измузи крџву, видиш ли да јој је вџме обузо крџ.

**крџџџалица** ж *особа која говори џискавим гласом*. — Нијесам мого слушаџи ону крџџџалицу, па сам се дџго и отишо.

**крџџџало** с в. *крџџџалица*.

**крџџџати**, крџџџџџем несвр. *крџџџџџи, исџуџџџџи џродоран, оџџар и храйав глас*. — Вуљџ се отале и не крџџџџи испо мџџџџџ прозора.

**крџџина** ж 1. *дрвено кориџо за џрање и куџање*. — Успи мало млаке воде у крџџину, оџак да диџете окупам.

2. *онај који је блџсав, глуџ, џуџоглав*. — Таке крџџине мало је ко видиџо.

**крџџиџас**, -та, -то *који је џуначак, дебељџукаџи, шируџџи*. — Имали смо крџџинаста пса, па га неко отрова, дабогда лајо мљџесто њџга.

**крџмџнџи**, крџмџнџџем несвр. *изражаваџи негџџиван однос џрема некоме, износџџи рђаве стџвари, осуџивџи*. — Кад не би на другог крџмџниџо, црџко би.

*в. крзмати.*

**кр̄змати**, -ām несвр. *в. крзманиџи.*

**кр̄вити се**, кр̄вџм се несвр. *букаџи, рикаџи, кричаџи (о говедима).* — Ко није слушо како се говеда криве кад наиђу на стрв и крв, та не зна шта је кривљење и туга.

**кр̄воногаљ** м *онај који има криве ноге.* — На кога се метну они кривоногаљ?

**кривопер**, -а, -о *крив, искривљен.* — Шта ће ми кривоперо грабљиште.

**кр̄рка** ж *обилно и љреџжерано једење, крканлук.* — На моби је вазда велика крка и варда.

**кр̄канац**, -анца м *крка, крканлук, љреџжерано једење.* — Код њиг је вазда крканац, ко да је Божић.

**кр̄ркањ**, -кња м *крканлук, кркање, обилно једење.* — У тој кући је кркањ и ка се пости и ка се мрси.

**кр̄ркиџи**, -џм несвр. *носиџи неџиџо на леђима.* — Крки дијете од откоса до откоса, планинује и јопет им не ваља.

*в. укркиџи.*

**кр̄кмас**, -та, -то *који је разгранат, гранат, густ.* — Немој, болан, сџи то кркмасто дрво, штета ти је.

**кр̄кмаџ**, -а, -о *в. кркмас.*

**кр̄крна** ж *женска особа снажна и развијена.* — На крило му засела нолика кркрна, па не море ни да се пошене.

**кр̄крнаџ**, -а, -о *снажан, јак, развијен.* — Била је то кркрната и радна жена, а са је пала на постељу.

**крлијеџшти**, крлијеџшџм свр. *засџаџи, закуњаџи, задријемаџи.* — Крлијеџшти од умора прије но вечера. Вазда крлијеџшти поре ватре.

**кр̄ља** ж *увезано бреме сијена, свежањ, дењак.* — Има осамдесе година, а свако вече износи овцама велику крљу сијена.

**кр̄љетак**, -тка м *џарче, дио нечега.* — Боли ме крљетак зуба. Узми ови крљетак сапуна и опери руке.

**крмељаџи**, -ām несвр. 1. *дремуџкаџи, дријемаџи.* — Иди спавај и немој ту да крмељаш.

2. *џричаџи сџоро, безвољно, исџрекидано.* — Нешто крмеља а ни сам не зна шта.

*в. џрокрмељаџи.*

**крмеуџкати**, крмеуџкџм несвр. 1. *говориџи, џричаџи.* — Ама, шта оно крмеуче, разумијеш ли ти?

2. *молиџи, кумиџи.* — Крмеуче и јади неће ли како одробити сина, али о тог ништа.

*в. крмеуџкуџи.*

**крмеуџкнуџи**, крмеуџкнџм свр. *џрогово-риџи, огласиџи се ријечју.* — За вријеме његове владавине ко је гој крмеуџкнуо пошо је по злу путу и суду.

*в. крмеуџкаџи (1), крмлијеџкуџи.*

**крмлијеџкнуџи**, крмлијеџкнџм свр. *в. крмеуџкуџи.*

**кр̄рник**, -џка м *онај који је џочинио убисџиво, крвник, заклеџи неџријаџељ.* — То је крмник и мог рода и дома.

**крмниџчити**, крмниџчџм несвр. *оџиу-живаџи за џроливену крв, убисџиво.* — Немој га крмниџчити кад није крив.

**кр̄нца** ж *она која стиљно неџиџо носи, сека, џреноси.* — Мани се крнце и џене натре.

**кр̄нцаџи**, -ām несвр. *носиџи, џреносиџи, џријаџи једно на друго.* — Научила да сека и крнца и о тога је нико не море одуџчити.

*в. накр̄нцаџи, одкр̄нцаџи, џрокр̄нцаџи, џрекр̄нцаџи, џрокр̄нцаџи.*

**кр̄нцо** м *онај који стиљно неџиџо носи, сека, крнца.* — Убила крнца празна торба, па се сека што море и не море.

**кр̄нџџи**, кр̄нџм свр. *кануџи, џаџиџи киша у ријетџким каџљиџама.* — По селу је киша само мало кронула.

**кр̄осплотџача** ж *она која је лаког морала.* — Нема плота крос који се није орњаала она кросплотџача.

**кр̄пеж** м *крџење.* — То је велика си-ротиња и само иг је крпеж и трпеж одржо.

**крпељати**, -ам несвр. 1. *ићи полагано, вући се*. — Крпеља ко да му је сто година.

2. *крџити*. — Стално крпељам час ово, час оно, одмора немам.

3. *носити се са тешкоћама, најезаити, мучити се*. — Крпељамо некако, а богами тешко. Крпељамо дан за дан, док неће ли и смрт за врат.

*в. закрьељати, искрьељати, накрьељати, ойкрьељати, йокрьељати.*

**крпељгӯз** м *онај који је мали расџом*. — Дуго главу они јадни крпељгуз, па ко је, он је.

**крпељгуза** ж *женска малог расџа*. — Боже мој, Боже мој, коишна је она крпељгуза!

**кртож** м *гомил, хрџа*. — Уздигни кртож по кући, руке ти не опале. Свикло да живи у кртожу и о тога се не море одвићи.

**крџац**, -шца *в. кљук*. — Моја невољна баба била је сво љето у крушцу. Вако ти се патим и живим у крушцу.

**крџокас**, -та, -то *који је са полокружним шарама око очију (о овцама)*. — Изгубила сам једну кружокасту шиљегвицу.

**крџпати**, -ам несвр. 1. *падаити све крујнија киша*. — Најприје је падала тија и мирна киша, а онда поче крупњати.

2. *крујније мљеити*. — Ако умијеш, привидај трумпу од млина, много крупња.

3. *йрейраити се, водити разговор све јачим џоном*. — Да много не крупњаш? Ријеч по ријеч, док почеше крупњати.

*в. закрујњати.*

**крџнути**, -нџм свр. *сломити, скркнути*. — Све ми се чини да нешто крцну кроз омар. Ој ли ми крцнути који љешник.

**крџошија** м *онај који је загледан у себе*. — Не знаш ти колики је то крџошија. Кад виђоше густо и велике крџошије нико м поникоше.

**крџаљ** м *крујан, расан, шируљасити шиљег, ован*. — Бијаше доћеро шиљег на пазар, све крџаљ до крџаља.

**кувер** м *куфер, кофер*. — Ови кувер сам носију у војни стан и ево није ацно.

**кувет** м *снага, моћ*. — Вала сам нешто онемоћо да у мене кувета нема.

**кудџан** прил. *куда*. — Кудан је прошла војска? Кудан ћу сад сићи кукавац?

**кудџар** прил. *куда*. — Кудар са[д] да окренем? Кудар оно одлећеше нолики орлови?

**кудијен** прил. *куда*. — Оно је моја земља кудијен залијеже она шума, па све до воде.

**кудрет** м *новчана могућност, шрошак*. — Ишо бик у Нишић да купим мало гаса, но немам кудрета.

*в. куџей.*

**куђ** прил. *куд*. — Куђ гледаш тамо, очити не испале?

**куђ** прил. *куд, куда*. — Куј оно прође Јагра? Знаш ли куј се ђеде Мило?

**куђа** ж *кучка*. — Нечија куђа вуче вериге про села.

**куђкамо** прил. *куђкамо, куда*. — Пошто није имао куђкамо, јопет се вратију на топрак.

**куђкодроба** ж *она која је лакома, себична, йохлейна*. — Има жену куђкодробу, не би дала ни Богу тамљана а не шта друго.

**куђкодробџ** м *онај који се одликује йохлейношћу, лакомством, себичношћу*. — Ријетко ћеш ђе срес таког куђкодробџа ко што је он.

**куљати се**, *куљам се* несвр. *уздизаити се, гомилаити се (о облацима)*. — Око подне почеше се облаци куљати.

**куљина** ж *гомилца од камена озидана у виду кује*. — Знаш ли ти да има на вр вра Буручковца кулина. Чобани су вољели да на вр брда зију кулину.

**кумбџ** м *нагомилана маса дима, йаре, магле, облака и сл.* — Из Макове стаје закуља кумбџ дима, а онда се појави пламен.

**кумбати**, -ам несвр. *излазити, сукљаити, мојџити се (дим, йара, облак и сл.)*. — Кумба дим, ока нам не да отворити.

**кўмити**, кўмїм несвр. *молићи, йре-клићайћи*. — Кумила је и гору и воду.

**кумпиијерїш**, -йшта м *земљишће на којем је био йосијан кромијир*. — Ове године посијаћу раж у кумпијериш.

**кўмс** м (нем. Kunst) *вјешћина, мај-сторија, вјешћо изведени йосћујак*. — То је кумс урадити. Кумс се оће у свему, ка ти кажем.

**кўнуздра** ж (л. colostrum) *йрво млије-ко йомузено након шћо се овца ојагњи или крава оћели*. — Ако не мрзанчиш, провај ови сир от кунуздре.

**кўрањ**, -рња м *дрвени клин за који се зайиње (везује) гужва и гредел од рала*. — Ће си пошо на орање бес курња, тетри-јebu један?!

**кўрѣп** м *онај који је лијен, йром, сла-бо йокрѣпан*. — Шта си запро, курепу мр-тви, ај мало крочи? Оди курепу да се поја-камо и у кости окушамо.

в. *курейина*.

**кўрепина** м в. *курей*.

**кўрловина** ж *коров, йравуїна*. — Укосио сам два пласта наке курловине. Шикнула курловина ис кумпијеришта, има ми до паса.

**кўрозѣб** м *мјестіо у вјетїромейїни*. — Не ћерај овце у куроzeb, смрзнуће ти се и то мало живота у сре гаћа.

**куропалина** м *онај која је остїарио, истїрошен*. — Морам купити млада коњића, а ову куропалину ћу продати.

**куротресина** м *који је остїарио, сїар-кељ*. — Нема више о њега ништа, то је куротресина.

**кўрћелина** м *онај који је висок, мр-шав, шїркњоног*. — Изгладњела курћелина, па навали на пуну таву засмочана качамака и запљева: / Качамаче, сити боче, / а ти скропче, гладни друпче.

**кўрца** ж 1. *злочестїа, задрїша, нейойу-сїљїива сїарија женска особа*. — Нико ме тако није уијо за језик кона курца.

2. *сїара, мршава овца*. — Зараник све наке курце, неће ниједна изаћ и[з] зиме.  
в. *курѣїтина, курцока, курцосиса*.

**курѣтина** ж в. *курца*.

**кўрцокa** ж в. *курца*.

**курцосиса** ж в. *курца*.

**кўтла** г. мн. *кўтлā ж овца йолукру-жних рогова*. — Кутла је добра на млије-ку, краја јој нема.

**кўтлāл** м *ован йолукружних рогова*. — Стави чактар на кутлаља, па да видиш како ће да јави.

**кўтлорог**, -а, -о *који има йолукружне рогове*. — Немој, болан, ранити кутлороге овце, е ће да се бију на металима.

в. *куїлорогас*.

**кўтлорогāс**, -та, -то в. *куїлорог*.

**кўћара** ж *чобанска кућница йоред шo-ра, шорарица*. — Отприје су кућаре плели от прућа, а са[д] су извикли па иг граде о штице.

в. *кућарица, шорарица*.

**кўћарица** ж *дем. од кућара*.

**кўћница** ж 1. *урезано удубљење, жли-јeb на вјенчаници (о кровној констїрукци-ји)*. — Јеси ли сасеко све кућнице? Колико има рогова, толико мора бити и кућница.

2. *улишїе, кошница за йчеле*. — Гледо сам Станушу кад запали кадило и кроз дим викне: „У кућницу, мајко, медна уста, мајко!“, и челе се сашикаше.

**кўцкати се**, -āм се несвр. *уздаїи се, надаїи се у некога или нешћо*. — Куцка се он у неко велико познанство, али му о тога не би вајде колико ни од лањског снїјега.

**кўцо-мā** узв. *којим се ваби йас*. — Кў-цо-мā, мали, кўцо-мā!

**кўчара** ж *дрвена моїка са куком на врху, која служи за чуїтање сїјена из сїо-га*. — Не чупај сїјено голијем рукама, ка[д] ти је Бог дао таку кучару.

**кўчело** с *угао, куїјак, ћошак*. — У кучелу имаше стогину неакїје тантара. Пушњи та трица у кучело, па нека иг.

**кўчити**, кўчїм несвр. *узимаїи за се-бе, грабиїи, йрикучиваїи*. — Чуо си за ону: сваке себе кучи и гучи, а други нека се мучи.

**кучкеш**, -ѐша м *несѝашан, немиран, враголасѝ момчић*. — Платићеш ми, кучкешу, за све твоје несташлуке, добро упанги што ти кажем.

**кўчконоса** ж она која је зловна, ѝако-сна, заједљива. — Оженише се накијем кучконосама и међ њима неста и брацке слоге и љубави.

**кўчкопрѐж** м онај који вреба, чека (*час, згоду, ѝрилику*) да нешѝо уради, осѝвари. — Превариће те кучкопреж, несретнице моја.

**кўчкосиса** ж немирна музара. — Обаљежи се ова кучкосиса у сре кабла. Примири, кучкосисо, виме ти опало!

**кўцет** м новац, *ѝрошак, средсѝво за ѝлаћање*. — Немам ја куцета ни за жито, а камоли за којекаке тантаре, мантаре.

в. *кудрей* (2).

**кўштруља** ж она која је крујна, снажна, јака. — Узе виле она куштруља, за-сука рукаве, и избаци десе пласта на сијено, јача је, моје ми душе, од најачег мон-ка.

## Л

**лабрњати**, -ам несвр. *ѝричати које-шѝа, брбљати*. — Она мајја не зна ништа друго но да лабрња. Најпаветније ти је да не лабрњаш.

в. *залабрњати*.

**лāvација** м и ж онај који говори увер-дљиво. — Данас има више лавација но ку-сије паса. Није она лавација, но су лаваци-је они који лају за љом.

**лаврњати**, -ам несвр. 1. *ѝроизводиѝи, одавати* јак звук; *ѝрешѝаѝи, ѝролама-ѝи се*. — Ма ко оно лаврња камењем нис Трескавац? Лаврњали су громови читаву ној.

2. *луѝати, ићи којекуда, ѝрчкарати*. — Ама шта тудај лаврњаш, дај се једном смири! Лаврња про онијег крша док врат не сломи.

3. *говориѝи којешѝа, брбљати*. — Знаш ли ти шта лаврњаш, забуне један?  
в. *ѝролаврњати*.

**лāvро** м онај који је лијен, *нерадник*. — Испружијо лавро ноге ус пријеклад и куња.

**лāд** м у изразу: *зā-лāда, зā-лāда!* — *ју-ѝарњи ѝоздрав којим се изражава жеља за усѝјешан рад ѝо хладовини*. — Само што смо почели косити, Јанко гракну: „А зā-лāда, зā-лāда“, а Марко ће њему ко и[з] запете пушке: „А зā-лāда, зā-лāда!“

в. *зā-лāда*.

**лажовина** ж 1. *лаж, лагарије*. — Овога ми крста, с којим се крстим, данас је више лажовине но икад от Косова.

2. *лажљивац, варалица*. — То је лажовина от чоeka. Не вљеруј оној лажовини па да се куне у сре цркве.

**лажорек** м онај који је лажљив. — Вљерује лажорек а оно не држи гране. Кажи ти дијете оном лажореку: скини говно са носа, па нек дума шта си му ре-ко.

**лāздек** м *издерина, доѝрајала, ѝоха-бана сѝвар*. — Пригрно нажав лаздек ка-пута и цвокоће од ладноће.

**лāзнўти**, -нѝм свр. *зложѝиѝи, ѝоје-сѝи мало, на брзину*. — Лазни мало овога скорупа, брзо ће и ручак. Јеси ли ишта ла-зно?

**лајара** ж особа која је лајава, брбљива. — Шта има она сеоцка лајара да се ми-јеша у моју кућу? Подупире му лајара ку-ћу с горње стране.

**лāјаѝија** м в. *лајара*.

**лајгуз** м *дијете које је склоно ѝсовка-ма*. — Дођи вамо, лајгузе један, да ти дам шарену лажу.

**лакāчак**, -чка, -чко 1. *лак, хиѝар, жи-вахан*. — Мила је лакачка на ноге коно ла-ставица. Лакачак је стићи и утећи.

2. *мале ѝежине, лак*. — Она је ла-качка ко перушка.

**лāкомница** ж *сѝрмо мјесто, сѝрмен, „сломивраѝ“*. — Одбиј браве ис те лако-мице е ћеш иг сатријети.



**лакòран**, -а, -о који не *йробира* храну, *слашкоран*. — Лакорани је от крмка.

**лакòрек**, -а, -о 1. који *лако даје* обећање. — Лакорек и лажорек иду руку под руку.

2. који се с *лакоћом изражава*. — Марка одредите за старог свата, он је лакорек.

**лакòс**, *лакости* ж *лакоћа*, *осјећај олакшања*, *моћи*, *снаге*. — Има наку лакос у ногама, би реко му је дваес година.

**лакòсен**, -а, -о *йријашан*, *доброћудан*, *мио*. — Лакосен је вазда бијо отко га знам.

**лакмина** ж *метални йредмет найрављен од слабог материјала*. — Отприје смо куповали косе о добра челика, а са[д] су све наке ламине.

**ламйнати**, -ам несвр. *одавати звуку*, *звечати*. — Ено нечи чактари ламинају про страна.

в. *заламинайи*, *наламинайи*, *йроламинайи*.

**лангàрати**, -ам несвр. 1. *бучно звечати*, *луйати*, *йуйињати*, *логрњати*. — Шта но лангара про омара? Сву ној је напaso овце и лангаро долинама.

2. *сувише гласно говорији*. — Косци иду на рад и лангарају у сав глас. Не лангарај, ђеца спавају!

в. *залангарайи*.

**ландàрија** ж *скийиња*, *луйање*, *йумарање*. — Није она мислила о вамилији, но о ландарији.

**лапàндати**, -ам несвр. *говорији много* и *бучно*, *брљати*, *лебейати*, *галамити*. — Ма шта ту лапандаш, створа ти твог!

в. *залайандайи*.

**лапйти**, -йм свр. *йојести*. — Наиђоше путници много гладни, нешто с ногу лапише и одоше.

**ласа** ж *хий*. од *ласица*. — „О ласо, ласо, ласичице, / пријете ти наши миши, / да огризу твоје уши.“ (Тако су мајке плашиле ласицу мишевима, страхујући да ласица не откине уши дјетету остављеном у

колијевци крај ливаде или њиве, док су оне пластиле или жьеле.)

**ласичица** ж *дем*. од *ласица*. — У пјесми: „Ласичица скакуће, / драга, драгом шапиће: / 'зашто драги, зашто тако, / забораваш љубав лако!“

в. *ласа*.

**ласногүз** м *онај који се много не ойтерећује радом*. — Не бој се ти ласногузу, неће се предријети у раду.

**ласнòрек** м в. *лакорек*.

**ластйњак**, -њка м 1. *дем*. од *ластйика*. — Узми ови ластйњак, ваљаће ти да подвешеш гете. Нијесам има ни круну да купим мртви ластйњак.

2. *лакоћа*, *осјећање олакшања*, *угодности* и *сл*. — Ластйњак је њему усећ товар дрва. Она ће за ластйњак изај на вр Буручковца.

**ластрèњак**, -ака м *йредмет найрављен од ластйре (лима)*. — Купијо сам накав ластрèњак шпорета, то ће прогорети о[д] прве ватре.

**лауга** ж *снијег* и *киша са вјетром*. — Ла, како пада лауга!

в. *алауга*.

**лаугати**, -ам несвр. *йадайи обилно* и *с вјетром (о снијегу)*, *мећавији*. — Данас лауга горе но иједан дан досле.

в. *налаугайи*.

**лачан**, -чна, -чно *гладан (о йсу)*. — Улиј пашчету, лачно је.

в. *излачнийи*.

**лебетас**, -та, -то *лијен*, *йром*. — Немој тако, није она лебетаста но итра ко ластавица.

в. *лебейинас*.

**лебегина** ж *онај који је лијен*, *йром*, *слабо живахан*. — Пријонула она лебегина за наком ђевојком, ко кила за дроб.

**лебегинас**, -та, -то в. *лебейас*.

**лебèгети**, *лебèгем* несвр. *йодрхйавайи*, *љуљати се*. — Лебèге му подвољак о[д] дебљине. У дробу ми нешто лебèге.

**лèг** узв. *кокошки да легне*. — Баба Митра изађе прет колибу, прије квочки и уз-

викну: „лег кока, лег!“ и она, квочући, оде и леже у гнијездо.

**лѣга** ж 1. *лога, скровиѣно мјесто гдје је нешто лежало.* — Поћера је нашла комитску легу. У оном кршу има зечија лега.

2. *гнијездо са јајима гдје је кокош наложена.* — Двије кокошке имам на леги, а двије ћу налећи за који дан.

**лѣга** ж *дрво које расће (јузи) површином земље.* — Осигјечи те леге, да ти не сметају.

**лѣдер** м (нем. Lederger) *кожни ђон.* — Ударио ми је на цревље најбољи ледер што је имо.

**лѣдеритн**, -ѣм несвр. *ѣосѣављаѣи ђонове на циѣеле.* — Умије ли она, очију ти, ледерити цревље?

*в. ѣоледеритн.*

**лѣдојка** ж *дјевојка коју је задесила несрећа.* — Сва су му ђеца помрла за вријеме шпањолице, сем што му је остала једна ледојка.

**лѣјо** м *ѣром, лежеран младић.* — Неће лејо да потрчи, па са[д] ка[д] би громови пуцали.

**лѣлија** ж *сѣрма сѣиѣена, греда, лиѣиѣа, лиѣиѣја.* — Испо нашег села диже се све лелија до лелије.

**лѣмати**, лѣмѣм несвр. 1. *ѣадаѣи, ѣљушѣаѣи, лиѣиѣи* *веома обилно (киша ѣо некоме).* — Уљези вамо, да те киша не лема.

2. *јесѣи жѣиѣко јело (млиѣко и сл.).* — Лемај тога скроба док има, а сѣutra неће бити ни њѣга.

3. *ѣуѣи, млаѣиѣиѣи.* — Немој га, болан, лемати.

*налемаѣи се, ѣолемаѣи.*

**лѣмина** ж *доѣтрајао, ѣоломѣен ѣредмѣи.* — Старе су ми љесе, нема од њиг ништа до лемина.

*в. ломине.*

**лѣнтрати се**, -ѣм се несвр. *сликаѣи се, фѣиѣографисаѣи се.* — Чоек ми се лентро у двомљесечарима, поглај како га је лијепо истурило.

**лѣнѣун**, -ѣна (тал. lenzuolo) *кревѣиѣски ѣрекривач изаѣикан од вуне.* — Како је лијепо изаткала ленѣун, руке јој се позлатиле.

**лѣпара** ж *ѣредмѣи најѣрављен од лошег маѣеријала (искључиво гвожђа или челика).* — Нећу вала љетос косити оном лѣпаром, па ка[д] се не би закашало.

**лѣпѣрати**, -ѣм несвр. *ѣћи жѣивахно, брзо, лѣѣршаво.* — Лѣпира му жена, благош му ш њом. Што је лѣпирала, лѣпирала, са багара.

*в. залѣиѣраѣи, налѣиѣраѣи, одлѣиѣраѣи, ѣролѣиѣраѣи.*

**лѣтка** ж 1. *осјећај болног ѣѣрњења зуба и десни кад се ѣије одвише хладно.* — Попик саплак шњежанице, па ми удари летка у зубе.

2. *језа, зебња, осјећај хладноће око срца.* — Уватила је нака летка око срца.

**лѣтрика** ж 1. *елеѣтрична сијалиѣа.* — У Нишићу летрике сѣје по читаву боговетну ноћ.

2. *ѣѣйна ламѣа.* — Изгуби летрику, па се са[д] са угарѣима ломата низ окучи.

**лѣвадак**, -тка м дем. *од ливада.* — Имам један ливадак земље и то ми је сва баштина.

**ливсѣниѣк**, -ѣка м *онај који је слабо ухрањен, мршав, изнемогао.* — Не гријеши душу о[д] тог ливсаника. У логору су били све ливсаниѣи.

**ливсѣница** ж *мршава и слабо ухрањена женска.* — Нијесам могла о[д] туге гледати ону јадну ливсаниѣу.

*в. ливсара.*

**ливсара** ж *в. ливсаниѣа.*

**ливсѣти**, лѣвѣѣм несвр. *лиѣсаѣи, креѣиѣаѣи, сѣуриѣсаѣи.* — Не ливши, магарче, док не стигне параѣина.

**ливсѣћ**, -ѣћа м 1. *глад, креѣиѣа, живѣиѣи у којем се скаѣава од сѣромашѣва.* — Онакав ливсѣћ људи панте и у прошлом рату. На овом ливсаћу спаси нас штир и жара, вазда им вала.

2. онај који скайава од глади, гладник. — Дуго се по селу они ливсаћ, па се карта. Дај ћикару варенике оном црном ливсаћу.

в. ливсо.

лѝвсо м в. ливсаћ (2).

лѝга ж 1. дрво ѝраво и без чворова. — Види колико је ова лига шинула у небеса.

2. сѝаза за клизање, лигурање. — Ајте да се сат пролигурамо оном лигом. Не иди том лигом, полигураћеш се, ђаволе један!

3. лиѝница, сѝрма сѝијена. — Мореш ли се попети ус ту лигу? Ова лига је равна ко кожа.

лѝгати се, -ам се несвр. возиѝи се на лигурама, клизати се. — Шта се туј лигаш, иди кући, па узми ону омрчену књигу.

лигѝрати се, -ам се несвр. 1. возиѝи се на лигурама, санкаѝи се. — Направијо ми ћико лигуре, па ај са[д] да се лигурамо.

2. клизати се, биѝи клизаво. — Лигура се на овој сувоти, не море се крочити.

3. фиг. живјеѝи како-ѝако. — Досле се некако лигурало, а осле како биде.

в. ѝролигураѝи се.

лѝздуп м погрд. онај који се улигује, удвара. — Он је вазда бијо лиздуп и биће. Зна лиздуп да им држи медени прс око уста.

в. лизогуз.

лѝзѝв, -ѝва м злизица, удворица, ѝодрейаш. — Е, мој сине, лизова је вазда било и биће иг.

лѝзогѝз м погрд. удворица, улизица. — Лизогуз је вазда бијо обојак под туђим опанком.

в. лиздуй.

лија ж издужен и мало издигнуѝи комад земље засијан луком, лијеха. — Усијала је баба двије лије лука.

лѝјас прид. само м који је са једним јајцем. — Чи ли је они лијаста воловодак? Од лијаста овна је тврдо месо.

лијјаћ, -јаћа м који је остѝао неуѝиројен у једно јаје. — Слабо подметнуше шишака и оста лијаћ.

лијек м 1. незнатијна количина, мало, колико за лијек. — Немаше но лијек кафе. Ево ти ови лијек тамљана.

2. часак, ѝренуѝак, ѝрен. — Сачекај ме један лијек. За који лијек ће и ужина.

в. лијечак.

лијенка ж 1. обла дугачка дрвена гредица, крајевима углављена у рачвасѝе сошке; на њој се суше веш и ѝосѝељина. — У мом селу свака кућа има лијенку. Прострла аљине на лијенки па иг суши.

2. фиг. висока и виѝка женска. — Прућила се по сламарици она божија лијенка, има у њој скоро два метра.

лијепја ж лице, сѝољна сѝрана ручног веза, ѝлеѝења. — Не види, ћораво, па једну гету обо како треба, а другој лијепу окрено унутра, Бог га убијо.

лијес м алаѝ за ѝољске радове (виле, грабље, косе, лоѝаѝе, јармови, ѝељизи и сл.). — Има у кући лијеса за читаво село. Сложи лијес на панте да се тудај не разноси.

лијечак м в. лијек.

лијомѝд м 1. који је остѝао неуѝиројен у једно јаје. — Ено се пасе кобила под Ђоловијем лијомѝдом.

2. фиг. онај који је ѝром, лијен, недољољно живахан. — Неће они лијомѝд ни да мрдне. Све они лијомѝд, лијомѝд, а ено сад лијомѝд најбогати.

в. лијомѝдаљ.

лијомѝдаљ м в. лијомѝд.

лијомѝдас прид. који је остѝао неуѝиројен у једно јаје. — Заклали смо оног лијомѝдастог гарана.

лика ж назив одмила за мајку, баку. — Лика ме је вазда сѝетовала: немој да те језик посијече. Е, лико моја, прије зарасте рана од ножа но од језика.

лиќше предл. сем, осим, изузев. — Нека га ђаво носи ликше оне ђеце. Ради ти што ој, ликше нас.

в. лише.

**лїмāv**, -а, -о 1. *који је шром, млишав.* — Жена му је много лимава. Како си тако лимава, чоече!

2. *мекан, недовољно чврст.* — Испеког љеб о[д] ражена брашна, па ми оста некако лимава. Ово је месо лимавао би реко да је гњило.

3. *климав, слабо учвршћен.* — Сви су јој зуби лимави. Утврди лијенку, много је лимава.

*в. линшав.*

**лїнтāv**, -а, -о *в. лимава.*

**лїнтросїти се**, -їм се свр. *ослободити се нечега.* — Једва сам се линтросила великог жива. Линтросила сам се његове самовоље.

**лїња** ж *лишница, сїрма сїијена.* — Не вери се ус ту лињу, е ћеш врат сломити. Про тијег лиња нико није прово коња, па неј ни ти.

*в. лишїја.*

**лїсман** м *онај који је лукав, їреїреден, вјешї.* — Сва[к] га зна ко великог лисмана. Мисли лисман да ће преварити мога дожудника, ево му га на!

**лїсмāнка** ж *она која је лукава, їреїредена.* — Преварила би лисманка и лисцицу на дијелу, а не тебе, јадо мој.

**лїстати**, -ām несвр. *ликоваїти, радоваїти се, блиставо изгледаїти.* — Жена му јутрос листа, па је лијепо виђети. У лицу цапти и листа ко прољећна гора.

**лїтија** ж *сїрма сїијена, лишница.* — Бријегом Пиве дижу се литије у небеса. Не пењи се ус ту литију, чујеш!

*в. лиња, лишница.*

**лїтица** ж *дем. од лишїја.* — Не ишле моје ноге про онијег литица. Сијече лучеве шуљева у онијем литицама и гледа глави мљесто.

**лїцати се**, -ām се несвр. 1. *лигураїти се, возиїти се на лигурама, сенкаїти се.* — Ама ће ћеш ти да се лицаш, кешешу један!

2. *клизаїти се.* — Велика је поледица, па се лица.

**лїцање** с *гл. им. од лицаїти се (2).* — Не иди у тим скорелцима опанака е је велико лицање.

**лїшати се**, -ām се несвр. *їроћи се, разминуїти се, уздржаїти се (од неког чињења).* — Лишај се ћорава посла. Дај се лишај те твоје неслане шале.

**лїше** предл. *в. ликше.*

**лї** узв. 1. *за изражавање дивљења.* — Аи, ло, како ти лијепо стоји капутић! Ло, лијепо ли си оклачила собу!

2. *за изражавање жаљења.* — Ло, велике штете што те снађе ноћас! О ло, његове погибије.

**лїгалиште** с *мјесто гдје је нешто лежало.* — У пећини бијаше једно овеће вучије логалиште.

**лїгрњ** м *логрњање, шїињава.* — Стаде оваца логрњ, а ја ти, брате си га мој, скочиг ис кућаре, ка[д] у тору — нема ћавоља!

**логрњати**, -ām несвр. *оргаїти, шїињеїти.* — Ама не логрњај то камење, о јаду се свом забавијо! Логрња ми нешто у дробу.

*в. їрологрњаїти.*

**лојаница** ж *лојни чейић у каналу лојне жлијезде (на површини коже лица).* — Вас но[с] су му обујмиле лојанице, не мореш полгедати у њ.

**лїмина** ж *доштрајао, їломљен їредмет.* — Немам од овијег жалоснијег зуба ништа но ломина.

*в. лемина, ломуїтина.*

**ломїтина** ж *в. ломина.* — Није то самар но ломутина о самара. Затамничили су га ко срндаћа, а пуштили ко ломутину.

**лопарати**, -ām несвр. *крујним їахуљїцама їадаїти (о снїјегу).* — Цијелу ноћ лопаро је снїјег. Лопара ли, лопара!

*в. залойараїти, налойараїти.*

**лопушина** ж *врстїа їаразїйске и саїрофїйске гљиве (облика лойше), чија је унуїтрашњост (їо зрїјевању) исїуњена їрахом.* — Ударик ногом у лопушину, и иж ње засукља прак у небеса.

*в. їрїа, їушина.*

**лотиња** ж *нашаложена нечистиоћа настала сјајањем зноја и љрљавишине*. — Не мореш му прићи колико базди од лотиње. Убила га и лотиња и сиротиња, жалос.

**лотњача** ж *она која је неуредна, нечистиа, љрљава*. — Не бик лего с оном лотњачом да ми даш најбољег ждријепца.

**лоћикав**, -а, -о *њезан, слабачак, нејака, неошћоран*. — Жена ми је лоћикава ко лобода. Лако је косити лоћикаву траву, но провај чипац.

**лүвтигүз** м (нем. Luftikus) 1. *лүфтигуз, нерадник, бадаваџија*. — Поваздан лүња и овуда се излежава они лүвтигуз.

2. *сиромах, голаћ*. — Ако неј да останеш вљечити лүвтигуз, засуци рукаве и ради. Заимаше некако они лүвтигузу и ено иг сад на коњу.

**лүдман** м *онај који је на своју руку*. — Е, лүдомане, лүдомане: бес главе не ваља ни чивија.

**лүжара** ж 1. *кушџија (од шћореша или џећи) у коју се сакуљља луг љри сагоријевању огрева*. — Само ти очисти лужару, па ће се ватра разгорети ко икад.

2. *она која се много врзма око љријеклада (ваштре)*. — Неће она лужара да се макне од упрета. Није то лужара, но жива муња.

**лүжогүз** м *нерадник, бадаваџија*. — Није он лүжогүз но највиши радник што га земља море дати.

**лүжокүр** м *љеништина, нерадник, бадаваџија*. — Ко ће волике лүжокүре ранили не би Босна. И отац им је бијо лүжокүр, па и они.

в. *лүжомуд*.

**лүжомүд** м *леништина, бадаваџија*. — Знач ли ти лүжомуде, кад се пушти мозак на отаву, ту ни трава не ниче.

**лүжопизда** ж *она која је неуредна, лијена, нерадна*. — Неће она лүжопизда ни кућу да помете.

**лүкшија** ж *љрокувани џејео у води за љрање и куљање*. — Ка[д] оперем прање у

лүкшији, бијели се ко снијег. Купали смо се у лүкшији и ево нас живијег.

**лүпопрд** м *онај који љрича којешија, лүјеша*. — За лүпопрда све је равно од мора па до брда.

**лүпопрдати**, -ам несвр. *љричаши којешија, лүјешаши*. — Лүпопрдати му дође коно лупати и прћети, па шта изађе. Или он лүпопрдо или пас лајо, све ти је исто.

**лүспара** ж *овца која је џоштраљива (која се издваја из сћада)*. — Ку[д] се угарџипи она лүспара, вуци јој виме издрли?

**лүспарак**, -арка м *окрајак од сћабла*. — Купијо сам неке лүспарке штица, ваљаће ми за понешто. Дај сложи те лүспарке поре дрвљаника, даће руку.

**лүспарчић** м *дем. од лүспарак*.

**лүтор**, -а м *онај који је неваљао*. — Присмрди туј, лүторе један!

**лүцпрда** ж *она која је ћакнуша*. — Ожени се наком лүцпрдом, мешчин да је и глува.

**лүчарник** м *мјесто у кући гдје се држи луч*. — Не суј на лучарник, свијећа ти се не угасила!

## Љ

**љанүти**, -нём свр. 1. *усахнуши, увенуши, сћарушиши се*. — Како брзо љану нака џевојка? Стави та букет у воду док није љано.

2. *ударити, ошамарити, ошинути*. — Крвнички га је љано про руке. Ну га љани да не жевка!

в. *љунути*.

**љебити** (се), -йм (се) несвр. 1. *јестити хљеба, хранити се*. — Како се љебијо народ у те црне ратне дане. Оби град сва жита, па ће се народ патити и тешко љебити.

2. *јунити, наливаши зрневље љри зрењу (о жшћу)*. — Жита су почела љебити. Маћа уби жита ка[д] су почела љебити.

в. *наљебити се*.

**љепиште** с *љейоша*. — У изреци: Љепиште на буњиште, добриште на огњиште. Љепиште дође и прође, а добриште је ко огњиште, док траје, остаје.

**љепорек**, -а, -о који *прича кишњасио*. — Ако је љепорек и слаткорек, не мора и да је доборек.

**љепоречити**, -џм несвр. *говориши лијејо, кишњасио*. — Ка[д] прича, љепоречи, па ми се то не свиђа. Немој ништа љепоречити и околишати, но кажи шта је и како је.

**љеторас**, -ста м *гранчице на сџаблу узрасле у џоку љејша, године*. — Грота је кидати љеторас. Шино јасиков љеторас, има пола метра.

**љѣши**, -а̄, -ѣ *љейши*. — У пјесми: „Ој ђевојко чобанице, / што ми вале твоје лице, / што је Пиве и Дровњака, / да ниједна није така, / што је Пиве и Голије, / нема љеше ни згодније.“

**љиља** ж *назив одмила за овцу*. — Ис моја љиља, ис! Одок да напојим љиљу.

**љиљак**, -љка м *количина ујресованог сијена у џласе, која се одједном може захватиши вилама*. — Баџи ми који љиљак за врг ис тог пласта. (Прича се како су у неком селу једнога дана садијевали сијено свекар и снаха; свекар је газио сијено а снаха му је бацала; она је била здрава и снажна али и припроста; у неко доба дана свекар ће рећи снаши: „Вала, снашо, добро ти ватам ове љиљке!“, на што ће снаха, кроз змијех и при замаху вилама са љиљком, сасвим мирно и без имало стида одговорити: „Говно би, свекре, уватијо, да ти ја добро не бацам“.)

**љокнути**, -нѣм свр. *ударити џо носу (обично говедо)*. — Љокну га, и јуне устукну.

**љобнути**, -нѣм свр. 1. *џасиши, џреснуши*. — Оклизаше му се опанци и љобну колико је дуг и широк.

2. *ударити, млатинуши, ошинуши*. — Одлази отале е џу те љобнути, па неј умљети врата нађи.

3. *џасиши на исџишу*. — Љобно је из рачуна. Не зна она тука ништа, па љобну на годину.

*в. љоснуши, љошишиши.*

**љобнути**, -ѣм свр. *в. љобнуши.*

**љобтити**, -џм свр. *в. љобнуши.*

**љуљак**, -љка м *дубак од дрвета у који се сџавља мало дијеџе, сџалац*. — Стави дијеџе у љуљак, па нека дуби.

**љуњџти**, -нѣм свр. *в. љануши.*

**љуџак**, -ска м *џџусак (о киши)*. — Бљеж у куђу, док те није уватијо џусак! Изљио се велики џусак.

**љуџска**, џџсакџ ж *јаје (жене ће из џри-сџојности ређи џуска умјесџо јаје)*. — Прича се како се нека жена пожалила свом попу ријечима: „Оне кучке (кокошке) престаше да носе, па те сво не могу ни џуском понудити“. — „Нека, Бог ти помого, поп не ровита така јаја.“, рече поп и насмија се.

**љуџак**, -џка, -џко *људски, са џудским врлинама*. — Љуџак је колико је тежак.

**љуџки** прил. *људски, на џудски начин*. — Причај џуџки или пришапи!

**љуџкиџ**, -а̄, -џ џудски. — То је била права џуџка прича.

**љуџкос**, -сти ж *људкосџи*. — Његова џуџкос никад неће умријети.

**љуштимиџе** прил. *с лицем џо земљи, ничиџе*. — Паде џуштимџе, ко да га пушка погоди.

## М

**мџ**, мџа м 1. *мах, џокошени ред који остџаје иза косџа*. — Не ћерај широк мџ, расплећаћеш се. Ови мџ је много узак.

2. *размак од врха једне руке до врха друге у раширеном џоложају, расџегљај*. — Дај ми један мџ дретве. Немам нако један мџ опуте.

**мџвати**, мџвџ несвр. *махаши, џокре-џаши нечим џамо-амо*. — Неко нам мава

руком с брда. Она мава руком да се утишамо, а ми цагрљамо.

**маглирати**, маглира̄м свр. *йобјећи, йовући се, изгубити се*. — Ка[д] су наше чете стигле на Јаворак, Турци бијагу маггирали у Оногош. Маглиро је прије зоре.

в. *домаглирайти, одмаглирайти, йромаглирайти*.

**маглица** ж *врста народног кола*. — Ка[д] се игра маглица, сви у колу пљевају: „Маглица се пољем повијала, / лале, миле, мацарине, / пољем повијала. / То не била ни маглица сама, / но то била Ђурђевића млада, / лале, миле, мацарине, / Ђурђевића млада.“

**маговина** ж *йодуже дрво, шoјага, башина*. — Ако те превегарим овом маговином, нећеш знати ни како се зовеш. Не биј јањад маговином, анђели с тобом.

в. *омаговина*.

**мађупац**, -пца м *круџан и снажан момак*. — Колики је они мађупац, претего би вола у јарму. Види мађупца колико је порасто, благош лили.

в. *мађуџина*.

**мађупчина** м в. *мађуџац*.

**маечкак**, -чка, -чко *мали, мајушан*. — Маечка је она, немој да је караш.

**маечко** прил. *мало*. — Немам нако маечко брашна. Ево ти маечко соли.

**маешан**, -шна, -шно *мали, ситан*. — Беца су ми још маешна и нејака. Маешан си ти за пушку.

в. *маишан*.

**мазлован** м *онај који је лукав, лије йорјечив, йрејреден, вјешт, сналажљив*. — Уљеће они мазлован у сваке нити. Кажу да је то мазлован, они подмукли лукавац, који би ис жене извадијо копиле.

в. *мазлун*.

**мазлун** м в. *мазлован*.

**мазлунити**, мазлун̄им несвр. *лукавити, љејорјечити, йрејварити се*. — Ја не умијем мазлунити, но што ми је на уму, то ми је на друму.

в. *замазлуниџи, намазлуниџи*.

**маија** ж 1. *дрезина, шoјага, башина*. — Шта си упртијо ту маију, баци то! Не раздваја се од маије нако кад спава.

2. *горња ивица кровне конструкције зграде (која се йружса шљеменом)*. — Постави теже притискове маијом, е ће тиг дићи вљетар. Прокапава ми стаја тачно маијом.

3. *онај који је „засукан“, йврдоглав, својеглав; нейознаџ*. — Ми седасмо око ватре ка се однекле појави она маија. Прође ту да нека маија.

**маињавати се**, -ам се несвр. *клонити се, остављати на миру*. — Ја бик се маињавала сваке незгоде, само неће она да ме маињава.

**маиџ** узв. за *йозивање мачке*. — Маиџ, моја маца, маиџ!

**маишан**, -шна, -шно в. *маешан*. — Немој га, он је маишан.

**мајава** ж *мајка која шјежи да у свему доминира у дому*. — Избечила мајава, па не мореш од ње ни проговорити. Оће мајава да се у све меће.

**мајовача** ж *кћерка која у свему ойонаша мајку*. — Е, чу ли ти шта ти рече она мајовача?

**мак** м *йромашај у игри клисање*. — Еј, па ти си мак, е нијеси ударијо токачом по клису.

**макиња** ж *машина за шивење*. — Ову макињу ми је купијо покојни свекар, Бог да му душу прости.

**максул**, -ула м (тур. mahsul) *йриход од сйоке, доходак*. — Ове године имам велики максул. Није лако баратати са толикијем максулом!

**малинка** ж *ситница, безначајност*. — Малинка је за њега покосити нолико имање.

**маложив**, -а, -о *слабачак, који се брзо замара*. — То је маложиво чељаде.

**малокавица** ж *сусејчица*. — На овој малокавици нијесмо приспљели ниђе. Ништа ми није теже но путовати по малокавици.

**малѠран**, -а, -о *који шроши мало хране*. — Имам краву мирну и малорану. Овце су ми мирне и малоране.

**маљ-маљѡ** узв. *којим се ваби коњ*. — Ико узе зобницу, мало тресну њоме и узвикну: „маљ-маљѡ! маљ-маљѡ!“; дорат ману репом, срза и дотрча.

*в. маљома.*

**маљѠглав**, -а, -о *глуп „ко маљ“*. — Засијо они маљоглав на овштинске јасле, па мисли да му је Бог Свети Јован.

**маљома** узв. *в. маљ-маљи*.

**маљуга** ж 1. *онај који је шуйоглав, глуп*. — Не зна она маљуга колико ни она на којој седи.

2. *фиг. глава*. — Умијеш ли ишта промислити том твојом маљугом? Узалуд на раменима носе нолику маљугу.

**мама** ж 1. *клойка, навођење на нешто да се уради*. — Поставише му маму и тако га уватише. Мама му је дошла главе.

2. *ошров*. — Потрова лисице мамом. Склони ту маму отале. Не играј се том мамом, виђело те ћорило!

**маңдалија** ж *црни убрадач са ресама који носе удаше жене, врецуле*. — Млоге жене сад носе Ѡкруге умљесто маңдалија. Маңдалије имају ресе, а округе немају.

**мандркнути**, **мандркнѡм** свр. 1. *појесити што на брзину*. — Мандркни једну мазу остојке и иди.

2. *пошрчати, помакнути, брзо поћи*. — У сумрак мандркну туда нако чељаде.

3. *зграбити, ошети, украсити*. — Мандркно је туђе паре, остале му пусте. Оће та да мандркне.

**мандрљати**, -а̄м несвр. *покрепаити што-амо, млатарати*. — Шта мандрљаш рукама, примири! Баци то дрво и не мандрљај!

**манђупати**, -а̄м несвр. *јесити, кркаити*. — Манђупа он колико му море у гушу.  
*в. изманђуити*.

**манѡтак**, -тка м *онај који се не понаша разумно, неумјерен, будаласт*. — Ва-

зда је оно било манитак. Украде земља оног манитка, здравље се вође казало.

*в. манишаћ*.

**манѡтати**, -а̄м несвр. *правити или говорити којешта, будалити*. — Не манѡтај туј, но приседи! Из пјесме Освојење тврђаве Безуја: „Не манѡтај Пивјанин Лазаре, / иако си Дригну прегазѡ, / и фукару царску попалио, / градови се лако не примају.“

**манѡтаћ**, -аћа м *в. манишаћ*.

**мантрак** м *нишѡта, иразно, шѡтак*. — Ево тебе ово, а тебе ево мантрак. Кад неј да претвориш, мантрак ћеш добити.

*в. машрак*.

**манути**, **манѡм** свр. I 1. *махнути*. — Неће пас док куца не мане репом. Маниту мани, манит се зграни.

2. *покренути, ошиснути, пошјерати (о живошњима)*. — Прије но смо изашли у катун, чобани бијагу манули овце планином. У пјесми: „О планинске вите јеле, / чувајте ми овце бјеле, / манућу иг преко страна, / а ја одок код драгана.“

II ~ се *оканити се некога или нечега*. — Мани се ћорава посла. Мани се њега и његовијег бакрача.

**манцукати**, -а̄м несвр. *говорити неразумљиво (обично сшраним језиком)*. — Шта но манцука, чу ли ти? Неко манцука поре воде.

*в. изманцукаити, наманцукаити, поманцукаити*.

**мањевати**, **мањева̄м** несвр. *недостајати, мањкавати*. — Није нам зимус мањевало ни сира ни скорупа.

*в. мањивати*.

**мањивати**, **мањива̄м** несвр. *в. мањеваити*.

**мањкати**, -а̄м несвр. *учинити грешку, погрешно нешто урадити или не урадити*. — Мањко си што нијеси дошо на славу. Мањко сам што јесенас не продак ждребицу.

**марагун**, -уна м *мајстор, сшручњак неког посла*. — У мом селу Тома је бијо



највиши марагун за тишлерај, Симат за гвождарију, а Радоје за шњајдерај.

**мאַрџати**, -ам несвр. *клесати камен*. — Како зна марати камење, ваљетна руко божија!

*в. измарати.*

**мאַрџити**, -им свр. 1. *ударити, ошклатити, ошинути*. — Немој да те марим овом омаговином. Мари га канцијом, па му скочи еволичачка пожилица.

2. *задесиити, снаћи*. — Мене је марило једном, и не до Бог више никад. Није тебе марило те тако причаш.

**маса** ж дем. *од масоница*. — Ој ли да ти приготвим једну масу? За доручак смо јели масе.

*в. масоница.*

**масак**, -ска м *снажан, развијен и издржљив млађи човјек*. — Ће ћу ја да се носим с ноликијем маском. Увати ме они масак и баци ко каку черужину.

2. *тврдоглав, „засукан“ човјек*. — Задро масак једно те исто и не попушта. Неће да свати масак да се у усијаној глави најприје језик опече.

**маскарџија** м *шаљивџија*. — Јанко је вазда бијо маскарџија. Маскарџија јес, али злочес није.

**маслеш** м 1. *онај који је имућан*. — Имају и масла и брашно, но маслеш укрива. Не зна маслеш шта је сиротињска торба.

2. *угојен човјек*. — У оног маслеша прикипијо дроб про каиша.

**масло** с *фиг. инџрига, њодвала, замењашељство*. — Пот каул да је то Ђуканово масло! Сви мисле да је то моје масло, а није крста ми.

**масница** ж *онај који је лукав, љрејреден, вјешит, слајкорјечив*. — Што одаље од маснице, док те није марило. Умије се она масница у свако коло ватати.

**масџница** ж *удробљен хљоб у засмок од скоруја, њојара*. — Трошни, бона, једну масџницу, мртви смо гладни. Колико сам појџо масџнице и дроб ми је пробила.

*в. маса.*

**мато** м *торбар, торговац који носи робу у торби*. — Натоваријо мато дућан на вр вра трбука, потуријо штап испо њега и пазари. Ено дошо у село мато и продава сваког ђавола.

**матрак** м *в. манџрак*.

**маћа** ж *ламањача (истовремено грејање сунца и њадање кише)*. — Уби маћа жита, неће бити ни ручка. Ло, шта уради ова вражија маћа!

**маћати**, -ам несвр. *обољети (житија од маће у фази зријевања)*. — Ове године нијесу маћала жита. Оће ли маћати жита? Оће чим овако крос кишу сунце грије.

*в. омаћати.*

**маџас**, -та, -то *сивозајворене боје, субјелкаси*. — Изгубијо сам једну маџасту јуницу, да је тудар није ко опажо?

**мачка** ж *танко кончасто љкиво од којег је састављено сџабло*. — Ови трупац неће се моћ разбити бес кастига, виш како су му се мачке усукале! Стави клин у прслину трупаца, гађај маљем и мачке ће се покидати ко ништа.

**машакати**, -ам несвр. *махати*. — Шта машакаш ручуљинама, стријела те у њиг враштила!

*в. машукаџи.*

**машина** ж *длачице њо лицу младића који се још не брије*. — Дај, црнијо се, обриј ту машину, шта си тако заруњатијо?

**машинаџ**, -а, -о *обрасџао длачицама њо лицу*. — Машинаво, мршава, зачупило и заерило у наку ђевојку, а не види да га и не бенда.

**маштва** ж *она која је нестџашна, немарна, обијесна*. — Она маштва ради свашта. Кака је она маштва, ко да је са ђаволима тикве садила.

**машукати**, -ам несвр. *в. машакаџи.*

**ме** узв. *за њодражавање козјег гласа*. — Кад Боро узвикну: „ме, коза, ме!“, козе завсчаше и дотрчаше ко на солила.

**мегара** ж *мала и љримџивно најрављена кућница*. — Живимо у овој мегари, ево има дваез година.

**медежина** ж 1. медицина. — Син јој штудира медежину. Ка[д] заврши медежину, он ће нас видати, нако се изопанчи.

2. лијекови. — Пије наку медежину, но му од ње нема никакве вајде.

**медоња** м 1. онај који је *йойкуйљив* *желом*, *йићем* и сл. — Скувај ти медоњи добру цицвару, па се не бој да ће ти записати јањад у туђој брањевини.

2. онај који је *слајкорјечив*, *медоусан*, *лејршав*. — Ослушни оног медоњу како маже, реко би мед му из уста иде. Зна се медоња на вријеме турити натраг.

**медоњица** м дем. од медоња.

**медоусан**, -сна, -сно који је *слајкорјечив*, *медоустан*. — Сна јој је медоусна, али ја не бик вољела ш њоме чорбати.

**међ** предл. *међу*, *између*. — У пјесми: „Дивна ти је наша снаша, / кат појаше на кулаша, / наша снаша међ ђеверс, / кано јела међ борове.“

**међара** ж *женска лаког морала*. — Ожени се једном међаром, а не зна, кукала му мајка, да је сваку међу гузицом обиљежила.

**међеђак** м *љешник од међејке*. — Ја нијесам капац скркнути ни обичан љешник а не међејак.

в. *међејка*.

**међер** речца *можда*. — Ти, међер, неј ићи на пазар. Међер Милка неће зеља.

**међетка** ж (л. *Corylus colurna*) *врста лијеске (медвеђа лијеска) на којој расту љешници у чврстој жлездастој љуштиури*. — Родиле међетке, биће, кажу, шпеговита зима.

в. *међејак*.

**мезгра** ж *сок исјод коре дрвета*. — Нигда Сако не би сврто кору з дрвета за дипле и борије што не би запјавушијо: „Мезгра, мезгра, мезгарица, / свако дрво промезгало, / а најбоље јасеново, / тебс дрво, мене кора.“

в. *замезграји*.

**мекѡван**, -вна, -вно који је *мекан*, *љевљив* (*о живљу, брашну*). — Још нико није

умијесијо погачу од мековна брашна, па неј ни ти.

**мекѡвртина** ж *мекано земљивше у врћу*. — Шиша ралом кроз ону мекѡвртину, ко кроз луг.

**мекѡдушан**, -шна, -шно који је *добре нарави*. — Мекѡдушан је ко ико.

**мекѡпутан**, -тна, -тно који је *осјељив у стѡйала (о волу, коњу)*. — Немој ћерати волове про те тврђе, много су мекѡпутни.

**мекѡсан**, -сна, -сно који се *лако буди*. — Вичи и галами колико те грло носи, није он мекѡсан.

**мела** ж *брашно од живља најслабијег квалитетѡа*. — Самлијо сам квинтал наке меле.

**мелемити**, -јм несвр. *говорити одабраним, бираним ријечима, уљешавати*. — Ама шта ми ту мелемиш, ко да си млада невљеста.

**мелемлук** м 1. *народни лијек, мелем*. — Ослабијо, ојадико, нема му мелемлука. За моју рану нема мелемлука ни код Пелагића.

2. *усјех, окрејљење, душевни лијек*. — Његов сет за све нас је прави мелемлук.

**мелеѡн**, -ѡна м *милион*. — У пјесми: „Нас и Руса триста мелеѡна, / не бојмо се браћо авијона.“

**мелѡти**, -нѡм несвр. *идајти снијег уз мећаву*. — Кад Врштицом почне да мене, реко би ђаволи се жене.

**мера** ж *љевѡица*. — Од Миланове мере нема љевше у свијет.

**меритати**, -јам несвр. *ујрављати, водити домаћинство*. — Ја више не меритам са имањем, то су презели млађи и памѡтњи.

в. *миријати*.

**мертек** м *имање, земља, ѡсјед*. — Није то алајбегова слама, но мој мертек. Војвода Лазар је имо велики мертек.

**мертечити**, -јам несвр. *међити, граничити се имањем*. — Не до ти Бог ш њим мертечити.

**мёртѣн**, -йна м кукуруз. — Доћеро сам товар мертина, жути се ко злато. Пошто је мертин код Панга Рунда?

**мертѣновача** ж *ѣиѣа од кукурузна брашна*. — Испеци нам једну мертиновачу, шта си се стисла ког ђавола?

**мѣсити**, мѣсѣм свр. *ѣуѣи, млаѣиѣи*. — Причувај се језика и ђавола, ка[д] те почну месити, пожељећеш д[а] умреш.

**мѣсити се**, мѣсѣм се несвр. *ѣроѣиѣи месо*. — Није се та вамилија месила од Божића.

**месѣједан**, -дна, -дно мрсан, у који се може јестѣи мрсно јело. — Месѣједан дан је вазда кад има мира и слоге међ људима.

**месујеће** с *вријеме између Божића и великог ѣоста, месѣјеће*. — Неће уз месуеће заклали смо вола рањеника, било је у њему двљеста кила.

в. *месујеће*.

**месујеће** с в. *месуеће*.

**метаљка** ж 1. *ѣросѣор учѣјаног снијега ѣо којем се меће сијено овцама, ѣорина*. — Овце му цоје на метаљци без иједне трунке сијена, а он вири жени по[д] сукњу.

2. *игралиѣиѣе гдје се момци бацају „камена с рамена“*. — Скупила се мончадија на метаљци и међу се камена с рамена, бубреге обише.

3. *земљини ѣросѣор изложен вјеѣиру, гдје вјеѣтар ѣонајвише меѣе, брише*. — Ђе сађеде сијено у метаљку, великијем те Богом кумим?

**метанисѣти се**, -ишѣм се несвр. *ѣреѣварайѣи се, ѣонашайѣи се неискрено, дволично*. — Криво збориш ако у души мислиш да се метанишем.

**метѣриз** м 1. *ѣавански ѣросѣор сѣјаје, исѣод којег није изба (ѣодрум)*. — Сложи лијес на метериз и нека га док се не вратимо.

2. *међа, мргињ*. — Не ваља, болан, подоравати метериз. Донеси торбу да ужинамо, ено је на метеризу.

**метљати**, -ѣм несвр. I *јестѣи халајљиво*. — Гладан чоек, па метља и не пробира. Облимице метља оног качамака.

II ~ се *ѣетљайѣи се, уѣлиѣайѣи се, уѣетљавайѣи се у неѣиѣо*. — Не метљај се ђе ти није мљесто. Оће она да се метља и да биде мирођија у свакој чорби.

**међипркна** ж *она која је халајљива, ѣрождрљива, која само за себе граби*. — Она међипркна све метну у врат.

**мецеија** ж *незасиѣа особа, изјелица*. — Петра је вазда била мецеија. То је вљечита гњида и мецеија.

**међштер** м (тал. maestro) *занаѣлија, мајсѣор свог ѣосла*. — Милинко је бијо велики међштер за дрвенарију. Таког међштера мајка није рађала.

**међшче**, -ѣта с *брашно*. — Не живи се, душе ми, брез мало мешчета. Родило жито, биће мешчета, а остало што Бог да.

**међшчи** речца *мислим, чини ми се, вјеровайно*. — Мешчи ће снијег запанути. Оно двоје, мешчи, једно друго воле.

в. *мешчин, мешчини*.

**међшчин** речца в. *мешчи*. — Мешчин ти се спава.

**мешчинѣи** речца *чини ми се, вјеровайно*. — Мешчини је изведрило. Није трава, мешчини, никако родила.

в. *мешчи*.

**миждрек** м (тур. mızrak) *колац или шѣо друго шѣо је ѣраво и ѣри врху заошѣрено*. — Носаше у рукама накав миждрек. Баци миждрек, па дођи да се окушамо.

в. *измиждречѣиѣи*.

**милѣтисѣти се**, милѣтишѣм се несвр. *ѣреѣварайѣи се, лукавиѣи се, ѣравѣи се другачѣјим*. — Ништа се не милѣтиши, знам ја тебе. Све нешто милѣтише и увија.

**милѣпичић** м *онај који жени угађа, женоугодник*. — Ис те куће су се вазда рађали милѣпичићи. Велики је то милѣпичић.

**миљосан**, -сна, -сно који је *умиљай*, *мио, љубазан*. — Свако ми је дијете мило-

сно, Бог и[х] поживио. У њој нема ништа милосно, но губаво и осорно.

**мӣлће** с *земљишће око куће, окућница, башта*. — Све што има земље, то му је ово мало милћа.

**мӣмољећи (се), мӣмољежѣм (се), мӣмољегнѣм (се)** свр. *проћи мимо, поред кога или чега, мимоићи се*. — Мимољегли смо се на самој раскрсници. Мимољеже ме аут на цади, одма крај Јашова ана.

**мӣмото̄** предл. *сем, осим, више од*. — Стимали су нас, мимо то не море бити.

**мӣр** м фиг. *брашно*. — „Кога имаш жевојко?“, упиташе пролазници чобаницу. „Имам оца, брата и снају“, одговори и загледа их. „А је су ти они?“, припиташе. „Отац ми је отишо на неповратни зајам, брат да доћера мир, а снаја је отишла да оплакује минуле радости“. Путници се погледаше, насмијаше се, а један од њих припита: „Тако ти Бога, што ти то значи?“. Жевојка мало застаде, прибра се, па рече: „Е, ко да ви то не знате... Па, неповратни зајам је кад се некоме иде на сарану, јер умрли не море да врати зајам. Мир је брашно, мливо, јер кад га има, има и мира и среће. А оплакивање минулијег радости је порођај. Ка[д] се жена порађа, трпи порођајне муке за све минуле радости.“

**мӣритати**, -а̄м несвр. в. *меришати*.

**мӣрити се** мӣрим се несвр. *замиривати се (о рани)*. — Рана ми се почела мирити.

**мӣсѣн**, -а, -о 1. *брижан, окуиран којекаким мислима*. — Мисан ми је твој пут про Крнова, зар не видиш какав је кијамет?

2. *уман, љамешан, сѣособан да разумно промишља*. — Људи из овије крша су много мисани. Мисана је то жена.

**мӣсѣ**, мӣсли ж *зебња, сѣрейња, сѣраховање*. — Велика ми је мисо да се што рђаво деси оној жеци. Обија му се о главу скакака мисо.

**мӣтити**, мӣтѣм несвр. *примамљивати лијечим ријечима, одобравањима, молба-*

*ма или давањима*. — Вола и брата држи на миту, а коња на житу. Мити се ко крава вименом.

**мӣш-мӣш** узв. *којим се подстиче дијете да прождре залогај од којег се загрцнуло*. — А би се Марија загрцнула, мајка би јој рекла: „Миш-миш Ма̄ро, око моје мало!“, и она би прождрла залогај, насмијала се и замаала ручицама.

**мӣшобрѣк** м *онај који има ѣанке и ријетке бркове*. — Заметно они мишобрѣк неколике длачице, па иг суче и тегли, јад, жѣлости!

в. *мишобрѣкљ*.

**мӣшобрѣкљ** м в. *мишобрѣк*.

**мӣшѣједина** ж *огризина коју су мишеви осѣавили грицајући сијено, сламу и сл.* — Отури и[з] сијена мишоједину с ње се од ње исподојчити овце.

**мӣшорѣпа** ж *она која је висока и ѣанка*. — Доћерала се мишорѣпа, не би је чоек позно.

**мӣшорѣпљ** м *онај који је висок, ѣанак*. — Пошла мишорѣпаља карта, па окрени мауза једном, па другом, и опељуга нас до коже.

**мӣшорѣпѣс**, -та, -то *који је сувише висок, шиљаст, дугачак*. — Оно мишорѣпасто измишља сто нације таклица.

**мла̄дачан**, -чна, -чно (у женском роду) *која је отѣлила, ојагњила, окозила доста касно (знајно касније од ѣриродног рока)*. — У Рода је крава младачна. Не купуј ту младачну овцу.

**мла̄дикѣс**, -та, -то *младѣлик*. — Има Ристо педесе[т] година и ѣѣѣ, само што изгледа младикас.

**мла̄дљика** ж *младо дрво*. — Не ломите младљике, смелите јади!

**мла̄ћеница** ж *кисјело млијeko из којег је изваћена масноћа*. — Не могу ти ја сркнути о те млаћенице. Лема оне млаћенице и сува љеба, а оће да коси, ок!

**млӣјечити**, млӣјечѣм несвр. *имати, давати млијeka (о сѣоци)*. — Како ти овце млијече на овом невремену? Умлијечиле би да је добра паша.

**млїјечница** ж *скроб збркан и скуван у млијеку*. — Направи једну млијечницу од урметинова брашна. Накрка се млијечнице и заспа ко топ.

**млїногуза** ж *она која је сувише развигене стїражњице*. — Прекипљели гузови код оне млиногузе, па ка[д] иде, све се размимонлазе.

**млїнтāv**, -а, -о *шром, лијен, без чврстїне, ойушїен*. — Зачудо ми је на кога се метну нако млинтав. Млинтаво, тупо-главо, безбрижно, неуредно, само што му Бог није дао рогове.

**млїнто** м *онај који је шром, лијен, без чврстїне*. — Не шће млинто да ми посули бритвулин. Буљекни млинто јаче, вукови се не шале!

*в. млиншогуз.*

**млїнтогӯз** м *в. млиншог.*

**млїнтогуза** ж *она која је лијена, шрома, млишїава*. — Кад је жена по природи млинтогуза, не мореш је измијенити па не знам шта да урадиш.

**млѡгѡш** прил. *много, достїа, љуно*. — Она те млогош воли. Пролеће млогош тїца.

**млѡжити**, -їм несвр. *множити*. — Досле се нијесу могле мложити крушке и јабуке, а осле нек биде како оће.

**млѡзїна** ж *множина, мношїво, већи број*. — Млѡзина је ноћивала у њивој кући.

**млѡкарнїк** м *колибица у којој се држи млијеко и мљечни љроизводи*. — Прегосмо те направисмо мљекарник, ваља нам пара. Не ложимо у мљекарник, па се скоруп замеће ко икад.

**млѡсечār** м (л. *sonnabulignus*) *онај који хода сїавајући*. — Он је мљесечар, па се у сну диже и шета по соби. Ка мљесечар ноћу тута по кући, не буди га е му се море нешто покидати у памети.

**млѡчилица** ж *она која даје достїа млијека (овца, крава, коза)*. — Имам овце и родилице и мљечилице, не било им рока.

**мѡзгати**, -ām несвр. 1. *размишљати, љромишљати*. — Мозга читав дан, па не море да се сети кад је бијо бој на Безују.

2. *галамїти, звати из свег гласа*. — Чујеш ли како неко мозга? Не мозгај толико, нијесам глува.

**мојасил** м (л. *eszeta*) *врстїа кожне болестїи, мајасин*. — Вуче мојасил на ноzi има та земан. Не рњај у та мојасил, море ти главе доћи.

**момашка** ж *дјевојка снажна и развијена*. — Силна је то љевојка, права момашка. Нема таке момашке у Пиви.

**мѡнковати**, мѡнкујем несвр. *бићи момак, љроводити момачке дане, момковати*. — Дуго је монково и чобаново. Друкчије је било ка[д] смо ми монковали.

**морѡдавити**, морѡдавїм несвр. *мориши, замарати радом*. — Мородави ону црну љецу, ко да душе нема.

*в. измородавїти се.*

**мѡскѡвка** ж *љушка московске (руске) љроизводње*. — Заметно они пожмиреп московку и ко тетријѡб понавља: јуначку пушку и поштену кућу нико не море затворити.

**мѡтка** ж *младица дрвїта забодена међом (да означи да је настїуио љериод забрана и најасања стїоке љо ливади)*. — Ено јутрос побѡде гњїдо мѡтке испре колибе, побили му иг изна[д] главе, акобогда.

**мрāка** ж *изненадна обневїдјелостї*. — Наједаред ми се увати мрака испред очїју.

**мрѓуда** ж 1. *набор између очїју*. — Направијо мрѓуду међ очї и ћути.

2. *неравина, исључење*. — По овој ливади има много мрѓуда. Поравни, болан, те мрѓуде.

**мрѓудāv**, -а, -о *нераван, храйав, коришасї*. — Вуда је земљшїте мрѓудава. У старијег људи руке су мрѓудава.

**мрзна** ж *она коју мрзе, која је омражена*. — Ај ти мрзна види како је ка[д] се мрзне код оваца.

**мрзија** ж *мржња*. — Између њиг је одраније завладала превелика мрзија. Најпотље ће иг појести мрзија.

**мрзотљив**, -а, -о *који нешто мрзи*. — Мрзотљив је Зеко на рад. Она је мрзотљива на масна јела.

**мријеска** ж 1. *подмаглица, танак слој магле, облака*. — По Голији се уватила мријеска магле. Уватила се нака мријеска по небу, могло би се промијенити вријеме.

2. *мрена, замућење очног сочива*. — Аперисала је мријеску на лијевом оку.

**мријештити се**, мријештџм се *несвр. гомилајти се, надолазити, ројити се (о облацима)*. — Мријеште се облаци, биће кише.

**мркаљуша** ж *крушка се црнџурастџом кором (о џлоду)*. — Успаванка за дјевојнице: „Е кака си, џевојнице, / однијеле те тигце, / у питоме Рудинице, / тамо џе цикђу пушке, / и рађају мркаљуше крушке, / и главе мушке.“

**мркџтати**, мркџтџм *несвр. блекуџаити, џушитџити испрекидани глас блее (о овци)*. — Чим овца виђе јађе, одмак поче мркџтати и репом вртџкати.

**мркџтање** с *гл. им. од мркуџаити*. — Легок у куђару ко тора, по ми мркутање и блекутање није дало ока склопити.

**мрлџдина** ж *месо лошег квалитџета, мршаво*. — Не море се скувати ова мрлџдина.

**мрљанути**, мрљанџм *свр. 1. џрестџаити живџетити*. — Нема од њега ништа, само што није мрљано. Ама лако је мрљанути, но је тешко бијели свијет мијењати.

2. *засџаити*. — Уморно дијете, па одма мрљану. Једва чека да мрљане.

3. *изгубити се, оџићи негдје*. — Мрљануше ми телад у шуму.

**мрспџти**, -нџм *свр. 1. омрсџити на брзину (о сџоци)*. — Ја сам мало мрснула овце, а ти иг напој, мој родо.

2. *изгубити се, оџићи некуд*. — Некуд си синођ мрсно у сами мрак? Мрснуше ти брави у шуму.

П ~ се *омрсџити се*. — Постили смо чисту међељу и ево се јутрос мало мрсну-смо.

**мртвина** ж *немођ, џромостџ, осјеђај џремора*. — Спарно је и жалосно, свог ме обујмила нака мртвина.

**мрђвогџз** м *онај који је лијенчина, мрџвуљав*. — Ко даде коња мрђвогџзу, дрепиће ш њега једанак.

**мрђвогџза** ж *она која је лијена, нерадна, џрома*. — У оној мрђвогџзи ко да нема дамара.

**мрђвџдук**, -а, -о *који је сџуџтан, џром, слабо живахан, сџоромислџ*. — Сачувај ме Боже мрђвџдука створа. Гледајуђи је би реко да је мрђвџдука.

**мрђвџкџр** м *онај који је лијен, џром, нерадник*. — Иди отале, мрђвџкуре. Неће они мрђвџкур ништа да ради.

**мрђворепџљ** м *онај који се вуче кад иџто ради, џенчуга*. — Мрђворепџљ крцка очевину, а ка[д] све то смири, ландарађе подеранијег гађа.

**мрџинлук** м *мрђвило, изнемогостџ, осјеђај џромостџи*. — Уватиђо ме накав мрџинлук, па нијесам капац крчитити.

**мрџџка** ж *несређна дјевојка*. — Бијаше ли куђи она мрџџка?

**мршче**, -ета с *јађе мршаво, слабо*. — Ну, неј ли задођити оно клето мршче, виш да не море блекнути.

**муанат**, -а, -о *џлашљив, џризирљив (о живџињи)*. — Најлак са воловима, муанати су. Имам нака муанато кљусе, нека га сто мутнијег вода носи.

**мџнџти се**, -нџм *се свр. изгубити се, оџићи неџаџжено*. — Ку[д] се мугну учитељ?

**мџдројеба** ж *она која мудрује, рачуна, смишља, одмјерава, џрађи свој инџерес*. — Нема тога ко је изашо на крај с оном мудројебом, но је сваком живом доакала.

**мџђњак** м 1. *џор намијењен за мужу оваца и коза*. — Поре колибе имам велики камени мџђњак.

2. камен (на коме се сједи при мужи) *йосйављен крај струге за мужу оваца*. — Сто пута сам ти рекла да не ваља стајати на мужњак, с ће овце бољети вимена, а ти за инат!

**мўз** м (само у изразу: што у муз, то у гуз) *онолико колико се умуже млијека при једној струги*. — Овце скоро закапиле, па што у муз, то у гуз. Нема млијека да се купи скоруп, но што у муз, то у гуз.

**мўздек** м 1. *дрво чворновашо, усукано*. — Наложити неакав муздек, сву ној је држо ватру.

2. *онај који је тврдоглав, припроси, нейоусйљив*. — Он је вазда бијо задрти муздек.

**мўзница** ж *овца која се музе*. — Лако ти је ка ти пред кућом блеји стотину музница.

**мўзнўти**, -нём свр. 1. *йомуси* на брзину. Музните те овце док није љуснула киша.

2. *високо израси, ижђикайи*. — Музнуле младе јасичице, не зна се која је от које правија.

**мўк**, **мўка** (л. *Sorbus aria*) *шумско дрво на којем расије јесиви йлод црвене кошйунице (мукиње)*. — На овом муку родиле мукиње, да гране не могу држати.

в. *мукиња*.

**мўкавица** ж *извор који йресушује за вријеме суше*. — Није то живи извор, но мукавица, што жмари ка су кише.

**мукастели** индекл. *заинйересован, йажљив, обазрив*. — Вазда је та чоек бијо мукастели према мојој сиротињи, прет кућом му вазда коло играло!

**мўкиња** ж в. *мук*.

**мўков**, -а, -о *који је од мукова дрвеша*. — Ну, убери ми један муков прут!

**мўковина** ж *дрво од мука*. — У оном кршељку има обличје муковине.

**мулвијана** ж *она која је йрейдена, лукава*. — То је масло оне мулвијане, зли јој се траг утро.

**мулвијати**, -ам несвр. *лукаво йосйу-йати, йрейварайи се*. — Ништа он није

мулвијо, но се владо ко и сва његова суврс.

в. *измулвијати, умулвијати се*.

**мулегин**, -йна 1. *дрвени дирек узидан у йреградном зиду*. — Ласно је чатмити ка[д] се ударе добри мулегини. Усеко сам стржеве мулегине за чатму.

2. *йразан йросйор између чайме и йовийоог дијела кровне констйрукције зграде*. — Донеси ми ков, ено га у мулегину. Набацо у мулегин сто неаквије тантара.

**муроња** м *назив одмила за мушко ди-јейе*. — А, мој муроња, донеси ми мало воде.

**мўс**, **мўзем** несвр. *муси*. — Оћемо ли сад мус овце? Имате ли што мус љетос?

**масавир** м (ар. *musafir*) *йуиник, намјереник, госи*. — Ено врабац чврка на прозор, доће нам мусавир.

**мўтвак** м 1. *коришо од дасака у којем се размуђује, мијеша креч са йржином и сл.* — Није кадро замутити ни мутвак малтера а камоли да ти баци четерес пласта сијена.

2. *мала, влажна, йрошна, йримийивно најрављена кућица*. — Живим ти у овом мутваку и ту ћу самријети. Није то кућа, то је обичи мутвак.

в. *муйважина*.

**мўтважина** ж в. *муйвак*.

**мўтљика** ж 1. *дугачак и йрав йруй*. — Зашико се у честар, па насеко мутљика, свака је права ко стријела.

2. *ймурно, мрачно, облачно вријеме*. — Навукла се мутљика, миће зрачка сунца. Велика је страшивоћа жуву на овој мутљики.

3. *мржња, смуија, омраза*. — Ваке мутљике није било Бог зна отка. Чувајте главе људи, видите ли кака се мутљика навипала!

**мўтљикав**, -а, -о 1. *йомало ймуран, мрачан, облачан (о времену)*. — Не смијемо вријећи жито, виш да је мутљикаво.

2. *који је са мржњом; нејасан*. — Е, мој пријатељу, шта дочекасмо: да нам му-

гљикави коло воде, немало нас ка смо ваки.

*в. мушљикас.*

**мутљикѿс**, -та, -то *в. мушљикав.*

**мутљиковина** ж 1. *ймурност, мрачност, облачност (о временским појавама).* — Није вајде што косимо по овој мутљиковини, от откоса ће само остати трулеж. Не вршите жито на овој мутљиковини.

2. *несигурност, нестабилност, ровитост (о йриликама у друштву, држави и сл.).* — На овој несретној мутљиковини није чоек сигуран изаћ ни пре кућни праг.

3. *онај који воли да муши, завађа, мушиша.* — Намложила се, јадан, свакака мутљиковина, па више ара и носи но мутна вода.

**муто** м *онај који је наизглед мушав а у ствари је врло сирешан и сналажљив.* — Пути муто и све тијо слаже паре у такулин. Варате се ако мислите да муто не зна тоне ли мутно јаје у воду.

**муч** узв. *којим се ућушкје.* — Муч ту, смели те јади, ко ће!

**мучалица** ж *особа које је ћушљива.* — Шта ће јадница но да сегента и ћути ко и свака мучалица.

**мушавѿра** ж *договор којим се нешто скрива или усмјерава у жељеном йравцу.* — Ко ће знати кака им је то мушавѿра. Њијовој мушавѿри не море се наћ ни краја ни почетка.

**мушница** ж *сандук од млина (воденице) у који сити брашно йри мељави жиша.* — Забијо главу у мушницу, па га спопо паспаљ, не би га рођена мајка познала.

## Н

**наајѿкати**, -ѿм свр. *наијѿрати говеда узвикујући: „аје!“*. — Само што је мљесец огријо, Мићо наајѿка волове и оде да вуче плашће.

**нааќати**, -ѿм свр. *наијѿрати, најлашићи, нагнаћи.* — Нааќај ми овце нис ту страну, тако ти Бог помого.

**наарлаќати**, -ѿм свр. *наијѿрати, нагнаћи, најлашићи.* — Наарлаќај на вране, поћукаше ти оно клето жито.

*в. наарлаићи.*

**наарлати**, -ѿм свр. *в. наарлаќаићи.*

**набаѓузати**, -ѿм свр. *наићи вукући се, без журбе.* — Окле набаѓуза она маија. Набаѓузали смо на једну катаву у сре Јаворка.

*в. баѓузатићи.*

**набакѿлати се**, -ѿм се свр. *најесћи се, накрќаићи се.* — Набакѿла се неподметена зеља и заспа.

*в. бакѿлаићи.*

**набакѿлисаћи се**, -шѿм се свр. *најесћи се.* — Набакѿлисо се и сад море до вѿчере.

*в. бакѿлисаићи.*

**набаљити**, набаљѿм свр. *наићи, йојавићи се.* — Окле набаљѿше носалице? Набаљѿше путници пре саму ној.

**набарѿчити се**, набарѿчѿм се свр. 1. *йојавићи се изнебуха, неочекивано.* — Окле набарѿчи она ѿмала? У цѿк зоре набарѿчише дрвари.

2. *нароѓушићи се, наќосћѿријешићи се на некога.* — Зна он да се набарѿчи на нејачег, а кад види да је тврдо подвије реп.

**набарјачићи се**, -ѿм се свр. 1. *стијааћи нейомично, осмаћраићи стиојећи (обично са уздигнуијѿег мјѿста).* — Набарјачијо се народ на вр брда и осматра. Ите отале, шта сте се туј набарјачили.

2. *истурићи барјак напријед, йодићи га више.* — Набарјачили сватови барјак и воде ђевојку.

**набас** прил. *йригодно, најменски, засебно.* — Милијана ми је набас исплела чарапе. Набас ми испече каву.

**набасрљати**, -ѿм свр. *набасаићи, наићи случајно.* — Не види сирота баба ђаводнијо, па набасрља на трн и сва се изгреба.

**набатлати**, -ѿм свр. I 1. *наићи, йрѿвѿићи.* — Да нијеси ђе набатло на моје коње?



Ако набатлаш на добар дуван купи ми једну оку.

2. *набасати*, *наштрајати*. — Набатлак на глиб и ва[с] се нагрдик. Како набатла на заседау?

П ~ се *накуйити се*, *прионути* (о *снијегу*, *блату* и сл.). — Набатло се снијег на доратове копите, па не море да крочи.

**набатрџати**, -ам свр. *наићи*, *набасати*, *наштрајати*. — Набатрџо сам на један изворчић испо саме греде.

в. *бајргати* (1).

**набатрљати**, -ам свр. *наићи*, *набасати*. — Са[д] тудај набатрља Саво и рече да му је неко запалио кућару.

**набатуљати**, -ам свр. *наићи*, *налушати*, *наштрајати*. — Набатуљасмо на једну пећину пуну накијег старудија.

**набигуз** м онај који једе и *ије мукше*. — Научио набигуз да крка цабе, а кад му ко дође у кућу, стисне се ко камен.

**наблемезгати**, -ам свр. *најричати*, *набрљати*. — Наблемезга нешто, а ја га, ако ми вљерујеш, нијесам ни слушо шта прича.

в. *блемезгати*.

**наборонзати се**, -ам се свр. *ислакаати се углас*. — Зови оно дијете, наборонзало се, стркоше му очи, јадо.

в. *боронзати*.

**набрѣлати**, **набрѣла̄м** свр. *намусити доста млијека*. — Брча је велика, па бијагу набрѣтали два велика кабла варенике.

в. *брељати*.

**набритвити**, -им свр. I *насјећи*, *нарезати*, *искајити*. — Набритвио меса за ручак ко на Покладе.

П ~ се *најестити се*, *накркаити се*. — Набритвио се меса и купуса, нека му је наздравље!

**наброћити се**, **наброћим** се свр. *намргодити се*, *најмуриити се*, *намришиити се*. — Чим се појависмо, домаћица се наброћи. Наброћије се ко зла година.

в. *броћити се*.

**набрчати**, **набрча̄м**, свр. *наићи*, *набасати*. — Набрчасмо на костур неког не-

срећног ратника. Набрчак босом ногом на срчу.

**набубуљити**, **набубуљим** свр. *набубриити*, *набујати*, *набрекнуити*. — Трава је тек мало набубуљила. Ђевојчица расте, ено су јој и сисићи набубуљили.

**набуљукати**, -ам свр. *најјерати* *буљук*. — Набуљукај ми те овце, мој Риле.

**набурљати**, -ам свр. *пошећи* (о *шечности*). — Паде киша, па набурљаше потоци. Откопај каналић, вода ће набурљати у колибу.

в. *бурљати* (2).

**набуцати се**, **набуца̄м** се свр. *најестити се*, *накркаити се*. — Моба се набуца овнујине и настави да коси. Како су се говеда набуцала бусике, само што не пуцају.

**набучити се**, **набучим** се свр. *набосити се*. — Умало се набучик на они шиљак сно ноће.

**нава̄йзе** прил. *засебно*. — Све је за њега наваизе спремано: ручак, вечера, све. Оће за њега да је све наваизе, шипак!

**навалице̄** прил. *с неким циљем*, *с неком намјером*, *намјерно*. — Није она то урадила навалице. Навалице је преградио пут, да тудијен не би пролазио.

**наваракати**, -ам свр. *поодштакнутити говеда да се боду узвикујући*: „*вара, вара!*“ — Божо наварак волове и ка[д] се рпише, мишљак да се испод њиг земља провали.

в. *варакати*.

**навардати**, -ам свр. I *сџавити шишо више дрва на вајру*. — Шта си навардо толика дрва, неј гријати долину!

2. *нагаламити*. — Кад наварда жена на њега, он заласи.

3. *нашуйињети*. — Наварда ергела коња у сами сумрак. Око подне наварда воловодница, да се све ломило.

4. *нашријати*, *нагомилати*, *насјећи*. — Ама ку[д] си навардо толики љеб, Бог ти свети Јован!

**навардиш** м фиг. *огревно дрво*. — „Које дрво најбоље гори, стрина?“ „Навардиш, богоми.“ „Е, вала, нема тако

дрво.“ „Има, има. Ка[д] се доста наварда на ватру, свако је дрво навардиш.“

**навѣгнути**, навѣгнѣм свр. *найоменути*, *подсјейити*. — Добро си ми навегно за чивије, ја бијаг заборавио.

**навѣден**, -ѣна, -ѣно 1. *накривљен*, *нагнути*. — Сијено ти је наведено на доњу страну, подупри га нечим.

2. *намамљен*, *преварен*, *навучен*. — Наведена је, сирота, на танак лед.

3. *луцкаси*. — Ништа се на њега не љути, па он је мало наведен. Наведен је сваком вљетру на помету.

**навѣзати**, навѣжѣм свр. *сјавити* у *џов говедо ради клања*. — Навезо сам вола за клање. Лако је њему кад је навезо рањеника.

**навеланити се**, навеланѣм се свр. *наводити се*. — Навеланио се на врућу варенику, ко мачка на цигерицу.

в. *нашевеланити се*.

**навелегати**, -ам свр. *навесити*, *наговориши*. — Навелегало ону незнанију, па лају на добре људе.

**навѣљушити се**, навѣљушѣм се свр. *надићи се*, *подићи се* (о сијену, слами, грању и сл.). — Мало боље погази плас, некако ти се много навѣљушио. Сабиј то грање, виш како се навѣљушило.

в. *навѣљушити се*.

**навигањати се**, -ам се свр. *дуго звати*, *вигањати*, *виџезати*. — Умакни, вала си се навигањо, ако је од вајде.

в. *вигањати*.

**навѣдати**, -ам свр. 1. *приџегнути* заврћући. — Дај навидај вође једну виду.

2. *постјакнути*, *наговориши*, *навесити*. — Бојим се да ми навидају оно дијете на како поганство. Лако је манита навидати.

3. *навити* (о сају). — Ој ли ми навидати сат?

**навѣљушити се**, навѣљушѣм се свр. в. *навѣљушити се*.

**навлачити**, навлачѣм несвр. *наносити*, *нагомилавати* (о земљи, камењу и

др.). — Ово је добар комад земље, само што вода туда навлачи камење.

**нављаш** прил. 1. *џанко*, *џанким слојем*. — Немаше скорупа да се крка ко сретнијег година, но би навлаш размазали по јечменици и тако све док се не отели Милага.

2. *житико*, *без гусѣине* и *чврстине*. — Скувај качамак а да биде навлаш.

**навранисати се**, -шѣм се свр. *навадити се*, *сѣћи навѣку*. — Навранисала се вражија говеда на купус у врту, неће од њега остати ни ручка.

**навријѣжити се**, навријѣжѣм се свр. *љуџити се* *окомити*. — Ђаво ме надари, па поменук потру, а он се навријѣжи на ме, мишљак свашта ће бити.

**наврљачити**, наврљачѣм свр. *нарогушити*, *надићи*, *учинити да шџрчи*. — Наврљачио дрва једно на друго, умљесто да иг је лијепо сложио.

**наврљчити**, наврљчѣм свр. *поћи право* и *без застоја*. — Ено говеда наврљчила право на воду. Знаш ли ку си наврљчио?

в. *врљчити*.

**наврмбабити**, -ѣм свр. *наџуџѣти*, *ићи џуџѣти*. — Пре[д] саму зору наврмбабише путници са коњима.

в. *врмбабити*.

**наврнчати**, -ам свр. 1. *постјавити* *врнчанице* на *ојанке*. — Немам добре опуте да наврнчам опанке, па морам овом рђом.

2. *наџричати* *којешѣ*, *набрљати*. — Наврнчаѣ ти оно и што зна и што не зна.

в. *врнчати*.

**навѣкати се**, навѣкѣм се свр. *најѣсти се*, *накркати се*. — Навукаше се ђечина ко гладни вуци.

**нагавѣљати**, -ам свр. *наџи*, *довући се*, *доћи са џешкоћама*. — Нагавѣља Јагода мокра и уморна, једва некако дук поврати.

в. *гавѣљати*.

**нагалатѣти**, -ѣм свр. *оџрљати*, *исџрљати*, *заџрљати*, *загадити*. — Онако чи-

сту и уредну кућу нагалатијо је за циглу нећељу дана.

**наганћати**, -ам свр. *наићи, ићи кроз снијег, блаио, барушићину и сл.* — Куд наганћаше про ноликог намета?

*в. ганћати.*

**нагеачити**, нагеачим свр. *зайућийи се, кренути.* — У вр вра главе има деведесед година и нагеачијо на сијело, мозак му изводнијо дабогда.

*в. геак (1).*

**нагланцијати**, -ам свр. *гланцањем учинићи ишио сјајним, изгланцаћи.* — Нагланцијала сам шпорет, ај види како се саја.

*в. гланцијати.*

**наглумити**, наглумитим свр. 1. *наумити, намјерити, одлучићи.* — Наглумијо да се жени наком распуштеницом.

2. *зайућийи се.* — Те си то наглумијо, болан? Наглумијо нако јадан и сакат и оде на пазар.

**наголо** прил. *само за себе, без њримесе.* — Читаву зиму тукли су кумпијер наголо. Нијесу имали никака смока, па су јели љеб наголо.

**наголубати се**, -ам се свр. *наоблачићи се, њојавићи се бијелосиви облаци.* — До подне је било ведро, а онда се наголубаше облаци.

*в. голубаћи.*

**наготово** прил. *гошово, на гошово.* — Научијо се па све оће наготово. Нема ништа наготово, но засучи рукаве.

**нагрдан**, -дна, -дно *који је грдан.* — Нагрдан је па да му је челенка још оноличка.

**нагрдити се**, нагрдитим свр. *обавићи велику нужду, њокакићи се (о дјетету).* — Очисти ово дијете, ево се нагрдило у сред бешике.

**нагрђе**, -а с *нагрдно створење.* — Е како је оно нагрђе за име великога господа Бога.

**нагребак**, -пка м *количина вуне колико могу њримити гребене њри једном гребенању.* — Вође нема но један нагребак.

**нагрести**, нагрежѐм свр. *нагреснући, набубрићи, надоћи.* — Нагресло је тијесто, давиш. Кође месо нагресне ка[д] се кува.

**нагринути**, нагринѐм свр. *навалићи, насрнући, масовно се њојавићи, доћи.* — На вашир нагрино бијели свијет. Војска нагринула са сваке стране, земља је не море држати.

**нагроњити**, нагрѐњим свр. *бићи њун гроња (о љешницима, воћу и сл.).* — Нагроњили љешници, има иг кастиженије. И шљиве нагроњиле ко иједне године.

**нагрувати се**, нагрүвѐм се свр. 1. *нагрмјети се, нањућињети се.* — Ноћас су се награвали громови, сва је земља подрктавала.

2. *најести се, најждерати се.* — Нагруво се, па све мисли да неће огладњети.

**нагугучити**, -њм свр. 1. *скуићи у гуку, избочићи, умоћати ишио у гуку.* — Бијаше му се у обрамници нешто нагугучило.

2. *њићи нагнувиши флашу, балон и сл.* — Нагугучијо боцу варенике и само чујеш како ждрокће.

*в. надудучићи.*

**нагуђивати**, нагуђујѐм несвр. *домишљати, њремудривати, изводити шалу.* — Не нагуђуј но седи за трпезу па жонђај!

**нагузѐљати**, -ам свр. *наићи гегајући, вући се.* — Нагузѐља туда нако сакато створење, прође и не назва ни Бога.

*в. гузѐљати.*

**нагузичкѐ** прил. 1. *нањрашке, уназад.* — Не иди нагузичке, панућеш, сметењаче један!

2. *фиг. рђаво, нагоре, како не ваља.* — У потоње вријеме све ми се окренуло нагузичке.

**нагуљати се**, -ам се свр. *најести се, најждерати се.* — Сви су свати јели бе[з] журбе, само што се чајо брзо нагуљо и оде да бије кокоши.

**нагуслати се**, -ам се свр. 1. *нањричаћи се, исњричаћи се.* — Нека је, нек се добро нагусла, па ће сама престати.

2. *надува̀ти се* (о *вјетру*). — Неће вљетрина престајати док се добро нагусла.

**на̀д**, *на̀да* м *вјера*. — Биће добро, у над Бога. Још имам накав над у ђевера, и више ни у кога.

**на̀дан**, -дна, -дно *који набуја, надође, нагрзне*. — Немој много стављати ориза, он је надан ка[д] се кува.

**надарака̀вати**, *надарака̀ва̀м* несвр. *в. дарака̀ти*.

**надарака̀ти**, -а̀м свр. *иодс̀ирекну̀ти, иодговорѝти, наговорѝти*. — Лако ти је луда надарака̀ти.

*в. дерака̀ти*.

**на̀дарити**, -ѝм свр. (обично у изразу: *ђаво му га надари, навесѝти*. — Ђаво ме надари те проговорик за проклету међу и одмак се затури свађа.

**на̀дасе** прил. *ионавише, изнад мјесѝа* на коме је неко. — Од манастира према Горанску све је надасе.

**на̀дати се**, -а̀м се свр. 1. *сио̀иас̀ти, задесѝти, сна̀ти*. — Сваки дан ми се надала нека штета. Нешто ми се надало, па ме гони незгода за незгодом.

2. *ирисѝа̀ти, ѝћи за неким*. — За мноме се надало неако пашче, оће да ми дроб проспе.

**на̀дбити**, *на̀дбијем* свр. *на̀дјача̀ти у ѝучи (иона̀више о овновима)*. — Мој Бљекоје је надбијо сваког овна у селу.

**надва̀рати**, *надва̀ра̀м* несвр. *надгледа̀ти, водѝти бригу о некоме, нечему, брижии*. — Док сам ја ишла за мливо, ђецу ми је надварала јетрва.

**на̀двати**ти, -ѝм свр. *заобѝћи, ѝћи изнад, више, ѝврх*. — Не иди про села но надвати планином, брже ћеш стићи у Шавник.

*в. на̀иурѝти* (3).

**надвига̀њати**, -а̀м свр. *надвика̀ти, надговорѝти*. — Тамо сви у један глас причају, па ко ће кога надвигањати ни сам враг не зна.

**надво̀јичѝти**, -ѝм несвр. *радѝти ѝо себно, жијејѝти обашка, одвојено*. — Рас-

тржно нам је имање, па морамо надвојичити.

**надво̀јичење** с *гл. им. од надвојичѝти*. — Сморило нас је љетошње надвојичење више но вас рад.

**на̀дво̀р** прил. *вани, найо̀љу, изван, сйо̀ља*. — Изнијеше клупе ис куће и надвор поседаше. Не изласте ис куће, надвор је вљетрина.

*в. наизван*.

**надгомба̀вати се**, *надгомба̀ва̀м* се несвр. *надмудрива̀ти се, ѝакмичѝти се у духовѝиосѝима, знању и сл.* — Млади се почеше надгомбавати о свему и свачему.

**надежмека̀ти се**, -а̀м се свр. *најесѝти се, насѝи́и́и́и се*. — Они су радосни што су се надежмекали јечмена скроба, а ти неј ни да га окусиш.

**надеренда̀ти се**, -а̀м се свр. *наилака̀ти се углас (о дјецу)*. — Утјеши то дијете, вала се надерендало.

*в. деренда̀ти се* (2).

**на̀дијевка** ж *надима̀к (чести́о ѝогрдан)* који се даје *ѝојединцу или ѝородици*. — Издијевају људи свакојаке надијевке. Свакоме ће она ижђес надијевку.

**на̀доват** прил. *близу, ѝри руци, на дохва̀и руку*. — Све је тој друзи надоват. Надоват руку јој је и дрво, вода, све што јој треба.

**надовра̀тити се**, *надовра̀тѝм* се свр. *надовеза̀ти се, сйо̀иас̀ти*. — Уби му гром вола, па онда сигура два брва, па му се надоврати ово, па оно.

*в. найовеља̀ти се, найодерѝти се, на̀иода̀ти се*.

**надода̀так**, -тка м *дода̀шак, нас̀и́ава̀к, домеша̀к*. — На обље атуле ставијо сам надодатак.

**на̀дблмити**, *на̀дблмѝм* свр. *дода̀ти, надода̀ти у довољној мјери*. — Не би надолмијо оној ђеци да падају комади с неба.

**на̀доплести**, -плетем свр. *накнадно најлестѝти, дода̀ти на већ ои́лешено*. — Надоплети котар, много је низак. Ако мо-реш надоплети ми рукаве на вањелу.

**надржавати**, надржāvām несвр. *придржавати овцу при мужи*. — Ево коишан је, а надржава овце ко велики.

**надринцати се**, надринца̄м се свр. *увелико се насававати*. — Диш се, полужино једна, надринцо си се па да нијеси спаво два чела.

в. *дринцавати*.

**надрт**, -а, -о љуш, *надмен, груб, својеглав*. — То је надрта делија. Нешто је јутрос надрт.

**надрћити (се)**, надрћим (се) свр. *надигнути (се)*. — Нешто ти се надрћило у торби. Надрћио нос и оде.

**надујачити**, -им свр. *бити на већој висини у поређењу са нечим другим*. — Ка[д] се победе Сивоња и Медоња, наста рика и тутњава, али кад га Сивоња надујачи, одмак га саби наниже и надбоде.

**надулићати се**, -ам се свр. *найтии се шечности, надојиши се*. — Надулића се ладне шњежанице, па му удари легка у зубе.

в. *дулићати*.

**надупати се**, надупам се свр. 1. *најесити се, накркати се*. — Надупо се цицваре и нек му је Бог на помоћи.

2. *нарадити се ударајући у нешто*. — Почини, болан, вала си се надупо ударајући у те букове засуке.

**надућити се**, надућим се свр. 1. *уздићи се, надигнути се, надићи се*. — Увати ми љеб јака ватра, па му се кора надућила, нећемо се од њега вајдисати.

2. *наљућити се, расрдити се, бити љуш*. — Надућио се на нас ни због те, ни због ове.

**надућкати се**, -ам се свр. 1. *мало се уздићи, надигнути, надићи*. — Надућкали јој се сисићи, а тек јој дванес година.

2. *найтии се*. — Она се надућкала варенике и баш је брига.

**нађести**, -едѐм свр. 1. *ставити насад, насадити*. — Нађеде ми Драго држалицу на секиру, сад ваља не знам шта.

2. *раширити основ или средишњицу штога сијена при шрипању, раздјесити*. —

Нађеди мало по лијевој страни, богме си млого побљего!

3. *дати некоме име, надимак*. — Ко јој нађеде тако име, ни свога немо!

**нађинђувати се**, -ам се свр. *накиити се*. — Нађинђувала се е има, а да нема — не би, колико ни ја.

в. *ђинђувати се*.

**наегленисати се**, -ишѐм се свр. *напричати се, испричати се*. — Да се није шњом наегленисала, опала би од ње кокош меса.

**наендекати се**, -ам се свр. *радити преко мјере, „насекаити се“*. — Наендекала се радећи за другога. Синови му седе, а он копа ли, копа, и ка се наендека леже у лад и копрчи.

**наеренде** прил. 1. *накриво*. — Мож ли истесати ову штицу, наеренде је по лијевој страни. Ово косиште ти је наеренде.

2. *наојако, настрано*. — Вазда он оће нешто наеренде.

**наѐрити**, наѐрим свр. 1. *гледати разроко, наикићити*. — Наѐрио се очима, ко да гледа у два вука.

II ~ се *накривити се, нагнути се, накосити се*. — Ама нешто си се наѐрио, која ти је невоља? Све ми се чини да ти се сијено наѐрило.

**наѐсти се**, наѐдѐм се свр. *најесити се*. — Народ је загладнијо и заједнијо, па се не море наѐс.

**наждити**, наждиѐм свр. *зајућити се, брзо ићи, журнути*. — Ће си наждио у деве зора? Паде киша и овце наждише ко луде.

**нажувѐлати се**, -ам се свр. *најесити се*. — Љуцки смо се нажувѐтали елдовнијег приганица.

в. *жувељати*.

**назад** м *назадак, назадносћ*. — Оваког назада нема није на свијету. О назада нема горег јада.

**назамљѐркѐ** прил. *примјешно, на видљив начин, убрзано*. — Паде киша и трава поче рас назамљѐрке.

**назбијати се**, **назбијам се** свр. *најестии се, накркайти се*. — Назбија се сира и ско-рупа и обори све четири у вис.

**наздравио** прил. *само од себе, без видљивог сјољног ушницаја (о болести)*. — Скочије му чир наздрово, има ко ораг. Забољеде га руке наздрово.

**називало** с фиг. *оно што сиварно не-коме припада али га други користии*. — То је твоје називало а моје прождирало.

**назликати се**, **назликам се** свр. *изиграйти се, напчрчати се*. — Узми, ђаче, књигу за реп е си се, вала, доста назлико!  
в. *зликайти*.

**назло** прил. *слабо, рђаво*. — Ће ћеш тамо, назло ти не свануло? Назло му је све пошло а се уватијо са оном кастигуљом.

**назопут** прил. *на зли љути*. — Оде тог јутра от куће, назапут му било, ко е!

**назорице** прил. *назор, на силу, зором*. — Назорице оде у сватове. Ништа не ваља радити назорице.

**назочас** прил. *на зли час*. — Назочас оде у планину и тамо га опали муња.

**назукнути**, -нѐм свр. *укиситии, ѝромијениити укус*. — Назукла вареника па белајни мачак неће ни да окуси.

**наивѣрати**, -ам свр. *насјећи, нацијейати*. — Наивѣро дрва ко за Божић.

**наизван** прил. *вани, најољу, изван*. — Наизван је млого ладно. Изађи наизван, траже те наки људи.  
в. *надвор*.

**наиједити се**, **наијѣдѣм се** свр. *наљуштити се*. — Наијѣдијо се они поганац, па неће да претвори.  
в. *ијед*.

**наиндивид** прил. *ѝособно, засебно, обашка*. — Нек свак ради наиндивид, па да видимо ко ће више урадити.

**наниндивин** прил. *оѝѝриликѝ, насумице, унеглейшке*. — Тај све наниндивин ломѝ про кољена.

**нантац** прил. *на брзину*. — Нантац ручам, нантац вечерам, нантац сам се родијо, е дабогда нантац и умро.

**нај** свр. 1. *наћи*. — Одок планином не-ћу ли нај коње. Ну, неј ли ми нај везитку, вође је пала.

2. *ѝастии (киша, снијѝг и сл.)*. — Оће ли нај киша? Неће нај ђавоља кап.

**најаде** прил. *на јаде, на зло, на несрећу*. — Најаде ти свануло ка[д] си така. Што си пуштијо овце у зијан, најаде ти, ко е.

**најарачити**, -ѝм свр. *ѝјѝерати без застѝоја, најѝјерати, гонитии*. — Најарачијо коња про крша, сломиће га.

**најѣврѝзити се**, **најѣврѝзим се** свр. *наљуштити се, насрдѝити се, набуриити се*. — Најѣврѝзијо се они поганац и не да никоме проговорити.

**најлак** прил. *ѝолако, лагано*. — Само ви најлак пластите, па ће се, трица, попластити, ако се биде здраво.

**најмисанѝ**, -нијѝ, -нијѝ *који изазива најѝећу бригу*. — Најмисани су ми његови јади у тамници и јадици.

**најнарѣднѝ**, -нијѝ, -нијѝ *који је најизгледнији, најѝићенији*. — На сијелу су наши монци били најнарѣдни. Ја млим да је попова шћѝер била и најзгоднија и најнарѣднија.

**најпокоњѝ**, -ѝ, -ѝ *крајњи, задњи*. — Није му се угасила ни најпокоња нада. Не дај Боже да му то биде најпокоња ријѝ.

**најприје** прил. *недавно, мало ѝрије, малочас, ѝрије јѝдан ѝренушак*. — Најприје сам ручо, ка ти кажем. Вође су најприје била гвожда.

**најунити**, **најунѝм свр.** *јурнуити силоѝити, насрнуити, навалиити*. — Она незнанија најунила, па оће прије да прождре но зине.

**наказница** ж *наказна жена*. — Пи, кака је она наказница!

**накалабућити**, **накалабућѝм свр.** *нагнати, најѝјерати, сѝјѝерати*. — Почѝ киша и ја накалабућѝм овце право колиби.

в. *накалабуцаити, накалабучити*.

**накалабуцаѝти**, **накалабуцаѝм свр.** в. *накалабућити*.

**накалабучити**, *накалабучим свр. в. накалабућити*.

**накапати**, *-ѿм свр. надвиѿти се, надниѿјети се, имаѿти стѿрм, кос ѿложасј (у односу на нешто)*. — Накапио чело изнад очију. Дај накапи који љиљак на сијено по јужној страни.

*в. наѿкаѿити*.

**накапулати**, *-ам свр. наѿјерати, заѿјерати (о домаћим животињама)*. — Накапулај ми те овце поре пута да не уљегу у Ноково жито.

**накапуљити**, *накапуљим свр. ѿстаивити на главу нешто (кају, кајуљачу и сл.)*. — Киша лије, а она накапуљила врећу на главу и дрежди.

**накарада** *ж ругоба, наказа, грдоба*. — Ај, сѿ ту, накарадо једна, шта се мијешаш ђе ти није мјесто.

**накарицати**, *-ам свр. накомадаѿти, насјећѿи, наѿијеѿати*. — Планинка накарица пун казан сира, принесе мљешину и назбија је пуну пунциту.

*в. карѿѿати*.

**накарпатаѿти**, *-ам свр. исјећѿи на комаде, изломити*. — Накарпата сира и љеба, најела би се десетина.

*в. карѿѿѿати*.

**накасаѿти**, *-ам свр. наѿиѿи, наѿраѿѿати, набасаѿти*. — Бијаше велика магла и ми по прилици ѿд, ѿд, док накасасмо на колибе.

**накатунити се**, *накатуним се свр. настѿјаниѿти се*. — Накатунили су се у Локвине још пред они потоњи рат.

**наквѿрити**, *наквѿрим свр. ѿмолиѿти*. — Наквѿри главу кроз прозор, оћак нешто да ти ренкем.

*в. накмолиѿти се*.

**накевечити**, *накевечим свр. I ѿодићѿи, наѿравити како било*. — Запалише нам колибу у рату, те ти ми брже боље накевечи катаву у сре[д] шуме.

II ~ се *накривити се, искривити се, бити у косом ѿложасју*. — Накевечило ти се сијено, иди подупри га. Ова љеса ми се накевечила.

*в. накекечити се*.

**накекечити се**, *накекечим се свр. в. накевечити се (II)*.

**накланчати**, *-ам свр. наложити што више дрва на вѿтуру*. — Накланчо дрва, па пламен лиже уз вериге.

*в. кланчати, накланѿати*.

**накланцати**, *-ам свр. в. накланчати*.

**наклапати**, *-ѿм свр. наѿјерати шибајућѿи, ошинути*. — Наклапи коња и пожури док није линула киша.

**наклапгати**, *наклапћем свр. наѿиѿи ѿјешачећѿи (обично дуго)*. — Наклапта Петро вас мокар о[д] зноја.

*в. клаѿѿати*.

**наклатити се**, *наклатим се свр. 1. окомити се на некога*. — Наклатио се на нејачег и оће живот да му узме.

2. *јесѿи ѿреко мјере*. — Дај престани, шта си се наклатио на ту цицвару, пукнућеш!

**наклепесити**, *наклепесим свр. раширити, наднијеѿи изнад нечега*. — Киша лије а он калепесио изрешетану лумбрелу и доји.

**наклѿсати се**, *наклѿсам се свр. 1. наѿграѿти се клѿса*. — Иди, Томо, узми они клети буквар, доста си се наклѿсо.

2. *ићѿи којекуда, ѿребити*. — Читав боговетни дан наклѿсали смо се про овијег долина тражећѿи коње.

**накмолити се**, *накмолим се свр. в. наквириѿти се*.

**накобѿљати**, *-ам свр. накоѿрљѿати, наваљѿати, нанијеѿи*. — Ко ли је ово накобѿље камење, кости му се кобѿљале по гробу.

*в. кобѿљати*.

**наковати**, *накујем свр. измислиѿи какве инѿригу, ѿдвалиѿи*. — Млозини је наково и што јес и што није, па ће и тебе.

**накондоба** *прид. која је у ѿрудноћѿи након дугог ишчекивања*. — Вала Богу, Дуња је накондоба потље толико година.

**накопѿштити се**, *накопѿштим се свр. наљуѿити се, насрдѿити се*. — Накопѿштио се на ме и неће ни да проговори.

**накрџати**, -ām свр. I 1. *најасџи*, *најадаџи* (о *снијегу*). — Накрџ је грдан *снијег*, неће се моћи *крочити*.

2. *најунџи*, *наслагаџи*, *назбијаџи*. — Накрџ је пуне *цепове* *љешника*. У ту *врешу* *накрај* *још* *вуне*.

II ~ се *најесџи се*, *накркаџи се*. — Накрџ се, па *мисли* да је *свак* *сит*.

**накрџити**, *накрџџим* свр. *навестџи*, *навуџи некога на нешџо*, *насјесџи*. — Који ме *враг* *накрати* да се ја *мијешам* у њинову *работу*.

**накрџнути**, *накрџнџем* свр. 1. *џовраџиџи*, *услјерџиџи* *креџање* (о *сџоци*). — Накрени *јање* *према* *колиби*, па ај *вамо*. Ено су се *говеда* *накрџнула* *према* *локви*.

2. *нагнџи*, *накосџи*. — Ка[д] ти је *с* *руке*, *накрени* то *бурило* и *уточи* *мало* *воде*.

**накрџвац** прил. *накрџиво*, *укосо*, *криво*. — Ови *јасен* *расте* *накрџвац*. То је *накрџвац* *насађено*.

**накрџити**, *накрџџим* свр. I *наднијеџи*, *надвиџи*, *имаџи* *сџрм*, *кос* *џоложај* (у *односу* на *нешџо*). — *Киша* *лије* *ко* *ис* *кабла*, а он *накрџиџо* *врешу* *изнад* *главе* и *ђуби*.

II ~ се *навиџи се*, *накрџџи се*, *завиџи* *једном* *сџраном* (*крилом*). — *Накрџи* *ле* *су* се *овце* *према* *локви*, *дако* *иг* *Киџо* *напоји*. *Виш* *како* *су* се *облаци* *накрџиџи* *према* *Крнову*.

**накрџењати**, -ām свр. I *обуџи*, *навуџи*. — *Шта* *си* *накрџењо* *на* се *толике* *џоке*, *Бог* *те* *нагрџиџо*?

II ~ се *најесџи се*, *џреждерџи се*. — *Накрџењај* се *тог* *купуса* и *не* *гунђај*. *Накрџењале* *су* се *овце* и *прежвају*.

**накрџцати**, -ām свр. *наслагаџи*, *наџрџаџи* *како* *било*. — *Накрџцаше* *на* *коња* *сто* *накијег* *дрангулија*.

*в. крџаџи*.

**накрџељати**, -ām свр. I *наџи* *џолако*, *вукуџи се*. — *Накрџељај* *амо* *ако* *икако* *мореш*.

II ~ се *накрџиџи се*, *крџиџи*. — *Од* *јутрос* *крпи* *ово*, *крпи* *оно*, и *ако* *се* *нијесам* *накрџељала* *данас*, *неђу* *никад*.

*в. крџељаџи* (1, 2).

**наламинати**, -ām свр. *завечџи*. — *Наламинаше* *ђеца* *на* *коње* и *они* *протутуњеше* *пољем*.

*в. ламнаџи*.

**налаугати**, -ām свр. *џадаџи* *киша* и *снијег* *исџовремено*. — *Налауга* *нека* *сушњежица* и *преста*.

*в. лаугаџи*.

**налемати се**, *налемџам* се свр. *најесџи се*, *накркаџи се*. — *Налемо* се *млијека*, па *му* *бурљају* *џријева*.

*в. лемаџи* (2).

**налемџити**, -џм свр. *сџојиџи*, *сварџиџи*, *слемџиџи* *неки* *џредмеџ* (о *меџалима*). — *Море* *ли* се *икако* *налемџити* *пета* *от* *косе*, *виш* *да* је *вође* *џикнула*!

**налепџрати**, -ām свр. *наџи* *леџршаво*, *живахно*. — *Налепџраше* *ђевојке* *ис* *Црквичког* *Поља*, *не* *зна* *се* *која* *је* *от* *које* *љевша*.

*в. леџраџи*.

**налет** м *џроклеџник*, *враг*, *смуџљивац*. — *Ку[д]* *ће* *ми* *они* *налет* *у* *куђу*? *Максе* *отале* *налету* *један*!

*в. налетџник*.

**налетан**, -тна, -тно *џроклеџ*, *нагрдан*. — *Налетан* *је* *он* *от* *повоја*.

**налетџник** м *ђаво*, *баксуз*, *обешењак*, *сџадало*. — *Сакрџи* *ме* *Боже* *таког* *налетџника*.

*в. налетџ*.

**наџлијепо** прил. *на* *лијеј* *начин*, *са* *џуно* *џакџа*. — *Само* *наџлијепо* *ш* *њим*, па *ће* *ти* *дати* и *крви* *испод* *грла*.

**налимџцати**, -ām свр. *наоџџриџи* *лилицом*. — *Новица* *ми* *је* *добро* *налимџцо* *секиру*, *свака* *му* *час*.

**наџитати**, *наџитџам* свр. *избаџиџи* *џидак* *измеџ*. — *Налитала* *говеда* *по* *путу*, *не* *море* *џоек* *крочити*.

**наџиџати**, *наџиџџем* *несвр*. *џо* *изгледу* *наликоваџи*, *слиџиџи*. — *На* *кога* *ли* *наличе* *ово* *дијете*, *забога*?

**налопџрати**, -ām свр. *наџадаџи* *круџним* *џахуџицама* (о *снијегу*). — *Од* *јутрос* *је* *снијег* *налопџро* *про* *џарапе*.



*в. лојарати.*

**наљебѣти се**, -ѣм се свр. *најестѣи се хљеба*. — Они гладници дођоше на влас, наљебише се и почеше да се проводе ко нико њијов.

*в. љебѣти (1).*

**наљемезати**, -ам свр. *изударати љемезом, байином*. — Наљемезали су свакога ко није игра онако како су они свирали.

**наам нама** *у углед, глас, ѿоуларностѣи*. — У Обрада су ђевојке биле на гласу и наму.

**намазало** *с масло којим су жене мазале косу (исѿоуљен скоруј и неосољен)*. — Ишчешља се и намаза косу намазалом, па јој се коса саји не море бит боље.

**намазаница** *м скоруј намазан на кришку хљеба*. — Дај ђетету једну намазаницу, шта си се стврдла?

**намазлунити**, намазлунѣм свр. *исѿричати лукаво, љејорјечиво*. — Умије те намазлунити мимо сваког живог створа.

*в. мазлунѣи.*

**наманђупати се**, -ам се свр. *најестѣи се, накркати се*. — Ооо, ђецо моја, мешчин сте се добро наманђупали ка[д] тако отпрдјуге!

*в. манђуѣи.*

**наманути се**, наманѣм се свр. *наѣћи, навратиѣи*. — Чувај, бона, та завежљај каве, море се неко стидан наманути.

**намачица** *ж омча, ѣѣља, замка, вјешала*. — Дошло ми је да намачицу наметнем на врат и да ме више нема.

*в. нанчице.*

**намезгати**, -ам свр. *исѿући, ишибати*. — Намезгала му је гузицу, па се сад жив не чује.

**намезграти**, -ам свр. *ѿојавѣи се (о соку исѿод коре дрвѣи)*. — Вала, чим дрва намезграју, сврнућу ти борију или ме неће бити.

**намека**, -а, -о *мекан, смекшан, омекшан*. — Сир ти је намека. Ова коса је много намека.

**намѣнути**, намѣнѣм свр. *доћи узгред, свратиѣи, наѣћи*. — Намину мокар и јадан, огрија се и оде.

**намиран**, -рна, -рно *намирѣн, обезбијеђѣн, снабдјѣвен*. — Намирна је са раном до Васкрса.

**намлѣдо** прил. (*док је*) *младо, на младом*. — Намлѣдо рана брзо зарасте.

**намртво** прил. *смртѣно, насмртѣн, до бесвијѣсти*. — Убише чоєка намртво, па са им рђа досмрђела!

**намугати се**, намугѣм се свр. *„наѣљакати се“, оѣљачкати, украсѣи*. — Намуго се, па сад море да продава муда за бубреге.

**нанижице** прил. *ѿонаниже, низ брдо*. — До Крєца имате да путујете све нанижице.

**наноге** прил. *само у изразу (за дозивање): а наногѣ, наногѣ (о ранораниоцима)*. — Није било сунце још ни грануло, Крсто застаде и узвикну: „А наногѣ Стеване, наногѣ!“, а Стеван му, ко ис пушке, одговори: „А наногѣ Крсто, наногѣ!“.

**наногу** прил. *наѿодногу, нанизбрдо, низ сѣрану, ѿонаниже*. — Чим изађете на ово брдо испред вас, онда ви је све наногу.

**наноћ** прил. *увече*. — Ја млим да је то било јуче наноћ.

**нанчица** *ж в. намачица*.

**нанчице** прил. *ничице, ѣредњим дијелом ѣијѣла, с ѣѣѣм ѿ земљи*. — Паде нанчице колико је дуга и широка.

*в. ничице.*

**наовдан** прил. *исѿоѿ дана, наобдан*. — Ранијег вакта људи су ишли у млин наовдан. Мирко је наовдан ишо из Безуја у Гацко.

**наовѣснѣи** прил. *само у изразу (наовѣснѣи час): на ови час, сад, одмах*. — Ког ђавола зивкаш, доћу наовѣснѣи час. Како се наовѣснѣи час наоблачи.

**наовѣце** прил. *одмах, сад, овоѿ ѣрећућка*. — Чим је загрмљело, наовѣце сам изашла ис колибе. Дођи наовѣце амо.

**нао̀гњити**, нао̀гњим свр. I *наош̀ири-ти* (обично брусом, огњилом). — Иступи-  
јо се ови нож, дај га мало наогњи. Баста  
Јоју неогњит ножице.

II ~ се *наљу̀ишти се, насрдити се, на-ош̀ириши се*. — Наогњила се баба, па са-  
мо сикће.

**нао̀дмет** прил. *сувишно*. — Ја млим да  
ти неће бит наодмет ако мало притврдиш  
лекцију за школу. Покоси оно мало лива-  
де поре-стаје, неће бити наодмет.

**нао̀дмѡркѡ** прил. *одмарајући*. — Иди-  
те наодморке, па ћете за вида стићи до у  
Шавник.

**нао̀качи́ти**, -им свр. *гонећи наш̀јера-ши*. — Наокачијо јањад по овој живој ва-  
три умјесто да иг спландује.

**наокла̀гијѡ** прил. *без реда, без везе, како било, несистемајски*. — Не плети ту  
љесу наокла̀гијѡ. Све она ради наокла̀гије.

**нао̀косицѡ** прил. *наокосо, ѡребарке, бочном с̀ираном*. — Не бацај љиљке нао-  
косице. Ко коси наокосице мора се рас-  
плећати.

**нао̀круга́лац** прил. *наоколо, околo, уоколo, кружно*. — Развуко, па коси нао-  
кругалац. Иди право, ку си заврo нао̀кру-  
галац!

**нао̀м** прил. *наум*. — Једном запљево  
ћед пред бабом овако: „Ој, ђевојко, душо  
моја, / чим миришу њедра твоја, / ил су  
крушке, ил јабуке, / дај да пипну моје  
руке“, нашто ће му баба рећи: „Чуј ђеда,  
Бог га клео, и њему пало наом на ђево-  
јачку душу“.

**нао̀послу** прил. *ѡслом, о свом ѡслу*.  
— Иди нао̀послу, а ја ћу да радим како  
знам.

**нао̀рлити се**, нао̀рлим се свр. *биши  
гњеван, срдити, наш̀мурен, насрђен*. — Но-  
вак се бијаше нешто наорлијо.

**нао̀пакѡс** прил. *на несрећу, на жа-лоси*. — Шта се то десило, напакос? Ђе си  
се посеко, напакос?

**нао̀памѡт** прил. *изгледа, ѡричају, ка-жу, говоре*. — Дошле, напамет, дуванѡије

кот кума Милана. Напамет је Брајан доби-  
јо ливор от краља.

**на̀папар** прил. *на брзину, муњевитио, у  
једном замаху*. — Скочише и на̀папар по-  
пластише откосе. Не море се учити на̀па-  
пар.

**на̀педѡ̀лати**, -ам свр. *наићи вукући се,  
идући ситним кораѡима*. — Боле га, јадо,  
кости, па једва на̀педѡ̀ла овуда.

*в. ѡдеѡ̀лати.*

**на̀пенѡ̀цати се**, -ам се свр. *наилестити  
се, наш̀ријечашити се, накрѡишити се*. — Ако  
се нијеси на̀пенѡ̀цала отко си се удала, неј  
никад.

*в. ѡенѡ̀цати.*

**на̀перица** ж *онај који се због каква  
усијѡха „наш̀рави важним“*. — Кад му до-  
бро роди година, он ти је права на̀перица,  
а кад не роди, онда је рђица.

**на̀пирѡ̀п** м 1. *рђица, јадо*. — Уортачик  
волове са онијем на̀пирѡ̀пом, па шта биде,  
да биде.

2. *ѡрчкарало*. — Не мореш ти ићи за  
сеоцким на̀пирѡ̀пима, на̀ко да спанеш с  
ногу.

**на̀питурати**, -ам свр. *ѡремазати бо-  
јом, обојити*. — Бијаше баба за Васкрс на-  
питурала пуну ђасу јаја.

*в. ѡиштура.*

**на̀пишманчѡти**, -им свр. *ићи журно,  
брзо*. — Ђе си то на̀пишманчѡијо тако ра-  
но?

**на̀плѡ̀сати**, -ам свр. *наићи вукући се*. —  
Ја кѡсак порет пута, кад на̀плѡ̀саше рањѡ-  
ници. По̀секла га глад и жеђ, па једва на-  
плеа.

**на̀повѡ̀лати се**, -ам се свр. *задешава-  
ти, ѡјављивашити се, ѡнављашити се*. — На-  
повѡ̀ло му се таксират, па све има штету  
за штетом. Кад се на некога на̀повѡ̀ла не-  
срећа, неће да га пушћи.

*в. на̀довраштити се, на̀ѡвврнути се,  
на̀ѡдаити се, на̀шевѡ̀лати се.*

**на̀пѡ̀дарити се**, -им се свр. *сѡѡјашити,  
на̀ѡвезашити се*. — На̀пѡ̀дарило му се, па  
му се сваког мљесеца сигура по брав.

*в. на̀ѡвѡ̀вѡ̀лати се, на̀ѡдаити се.*

**на̀подāсе** прил. „*нанизбрдо*“, *низа стирану, ѿнаниже*. — Лако ви је пластити наподасе.

**на̀подати се**, -āм се свр. *в. најовелѡаѡи се*. — Наподала му се свака несрећа, па неће да га мимоиђе.

**на̀подрӯку** прил. *близу, ѿри руци, на дохват руке*. — Пружи ми вретено ка[д] ти је наподруку.

**напоклѣку** прил. *са несѡабилном основом, неучвршћено, лабаво*. — Ови камен је напоклеку. Ама, болан, ко гођ има своје мишљење глава му је напоклеку или у торби.

**на̀пола** прил. *на ѿловину (о обради ѡуђе земље)*. — Читавог живота радијо сам туђу земљу напола. То је с крви напола зарађено.

**напомѡли** прил. *на видику, на ѿмолу, ѿрема*. — Јањад су ти напомоли Маркова савардака. Ено избише сватови напомоли Кршле.

*в. најрозори.*

**на̀понāсе** прил. *ѿнаособ, засебно, од-јелиѡо, обашка*. — Синови су му се поженили и живе напонасе.

**на̀порисѡти**, на̀поришѡм несвр. *радиѡи најорно, секаѡи*. — Та друга напорисе, отко зна за се.

**на̀нотѡзати се**, на̀нотѡжѡм се свр. *начуѡаѡи се (о ѡсу)*. — Што ми не донесе млин, пас ти се меса напотезо. Дођи амо, кучка ти се меса напотезала.

**на̀прд** м *шаљивѡија, сѡрдаѡија*. — Они напред је и сит зачеђен, и сит задојен, и сит подижен, али ће гладан умријети.

**на̀прег** м *наѡор, најрезање, ѡремор*. — Ове наше жене имају напрег о[д] сваке руке.

**на̀предан**, -дна, -дно *на изглед здрав*. — Напредан је ко пуце.

**на̀предачкѡ** прил. *наѡријед, лицем ѡрема земљи*. — Кад ме бушмице удари пушком у леђа, ја напредачке ѡуштик.

**на̀приштити се**, на̀приштѡм се свр. *намришѡѡи се, намргодиѡи се*, „*надуѡи се*“ од ѡушће. — Она се наприштила и

неће ни помози Бог. Наприштијо се ко цријево на жару.

**на̀пркѡдати**, -āм свр. *наѡричаѡи ко-јешѡа, избрбљѡиѡи*. — Шути јадан, шути, тај умије напркендати сваког ѡавола.

*в. ѡркѡндаѡи.*

**на̀прозѡри** прил. *на видику, на ѿмолу*. — Кад сам устала испре зоре, виђок како неко тумачну напрозори.

*в. најомоли.*

**на̀прћити се**, на̀прћѡм се свр. *наѡуѡиѡи се, насрдѡиѡи се, надуриѡи се*. — Напрћѡио се што му нијесам дао коња да врше.

**на̀прӯтити**, на̀прӯтѡм свр. *ѡјераѡи ѡрушом, гониѡи*. — Напрутили се за Вуканом, а он бљеж, бљеж и умаче им ко између капи.

**на̀прѡцати**, на̀прѡѡам свр. *наѡуниѡи, намириѡи, навршиѡи (о годинама)*. — Они манђупац напроцо дваес година, а још није ништа теже подиго от кашике.

**на̀пузати се**, -āм се свр. *ѡросѡријеѡи се ѡреко нечега ѡмичуѡи се, навуѡи се*. — Слабо потпрегну коња, па му се самар напуза на врат. Ето ти се гета напузала уз ногу.

**на̀пустѡкати**, -āм свр. *наѡлашиѡи вукове узвикујуѡи*: „*А ѡус осѡо!*“. — Таман бијак уватијо први сан, кат чобани напустекаше.

*в. ѡустѡкаѡи.*

**на̀рављив**, -а, -о *добре нарави*. — Милијана је нарављива друга, ко иједна у слугу.

**на̀ред** м 1. *алаѡи, ѡрибор за рад*. — Та чоек има у кући наред од сваке руке.

2. *уређај у кући*. — Те уредне куће и тог нареда у ѡој мало ко има.

3. *сјѡи, савјѡи, наређење*. — Ће нема нареда, нема ни реда. Бољи је ѡегов наред, но нечи рад.

**на̀редан**, -дна, -дно *изгледан, виђен, наочѡи*. — Наредна је погледати, нема шта. То је добра и наредна ѡевојка, није јој мане да пође за најљвѡшег монка.

**наредити се**, наредѝм се свр. *договорити се, споразумјети се*. — Како су се наши људи наредили, и ми то поштујемо.

**нарепелѝати**, -ам свр. *наићи йолако, вући се идући*. — Ништа не виђок окле нарепелѝа шањо.

**нариљати се**, -ам се свр. 1. *најести се, накркајти се*. — Чим се нариља, одма оде у скитњу.

2. *наићи, наврајити усјуи*. — Оће ли се они сметењак нариљати вуда?

в. *нариљѝати се, риљати*.

**наринѝти**, -нѝм свр. *жестико, силовито насрнути, навалити, јурнути*. — Наринуше пащчад испре зоре, мора да су наћутала дивљач.

в. *ринѝти*.

**наритљати се**, -ам се свр. в. *нариљати се*.

**наровѝштити**, наровѝштим свр. *наиравити роваши, неред*. — Наровашијо по кући, па не зна ће му је шта.

**нарук**, -а, -о *који је сруке, на руку, од руке*. — Вазда сам му бијо нарук, али није сам имо коме. Сва су му чељад нарука.

**нарѝку** прил. 1. *близу, у дохваћу руке*. — Додај ми ту дружлицу ка ти је наруку.

2. *с руке, од йомоћи*. — Апелира на вријеме, и горе му би неко наруку, па се спаси.

**нарумати се**, -ам се свр. *најести се*. — Има добре зубе, па се нарумо коромана.

**нарумѝжити се**, нарумѝжим се свр. *зарумењети се*. — Чим те је угледала, одмах се нарумѝжила.

в. *зарумежити се*.

**наручљив**, -а, -о *који је сиреман да йомогне, да се нађе йри руци*. — Наручљива му је жена, све јој пљевало и играло!

**насавардѝчити**, насавардѝчим свр. 1. *наирѝати, наслагати нешто у висину (како било)*. — Насавардѝчио зид у небо, па се сорга. Богме си насавардѝчио оно сијено, ћушнуће ти га вљетар.

II ~ се *стајати нейомично*. — Насавардѝчио се људима изна главе и не мрда.

**насаврљати**, -ам свр. *наирѝати, нагомити, насложити како било*. — На брзину насаврљасмо кладњу, па се сорга.

в. *насоврљати*.

**насад** м 1. *држало*. — Нема туј ни насада ни косе. Ови насад на мотици је ко бабин зуб.

2. *йолог јаја исјод кокошке*. — Налегла сам кокош на насад од двадесет јаја.

**насеќати**, -ам свр. *навалити, йреойтеретити*. — Насеќала бреме дрва, па не море да крочи.

**насијѝнати**, насијѝнам свр. *наслућивати*. — Не море он живљети што неће насијѝнати оно што не ваља.

в. *насећи, насеќнути*.

**насичѝјати се**, -ам се свр. *насеќирајти се*. — Нешто сам се насичѝјо, а ни сам не знам зашто.

в. *сичѝјати се*.

**насоврљати**, -ам свр. в. *насаврљати*.

**наспрд** м *онај који је шаливѝца, сирдаѝца*. — Они наспрд нема мира, па измишља стотину накијег таклица, док га неко не опијучи про леђа.

**насре** прил. *насред, на средину, у средишту*. — Сироме Зеко бијаше леко насре собе и ту заспо. Њена прича ме је ујела насре сриједи срца.

**насриједу** прил. *на видјело, на чистац*. — Изнеси све насриједу, па да видимо ко је ко.

**насртан**, -тна, -тно 1. *йохлејан, грамзив, незасий*. — Нијесу му ћеца насртна. Што си тако насртна на туђе, Бог те не убијо?

2. *који насрће на другога*. — Рђав чоек је насртан на нејач.

**настарѝјати**, -ам свр. 1. *йреузети старјешинство, власи*. — Жена, мал по мал, настарија свог чоека, само што неће да то јавно каже.

2. *бити изнад, више у односу на нешто*. — Богме ти је десни зид настаријо лијеви, дај то поправи.

3. *надговорити*. — Она је настаријала у причи сваког, па ће и тебе.

**на̀старо** прил. (*које се односи*) на *ста̀ро*, *оста̀рјело*. — Побече се они баксуз, тешко ће настаро зарас.

**на̀стрекну̀ти**, -нѐм свр. *на̀йрсну̀ти*, *на̀укуну̀ти*. — Од велике ладноће настрекну срча на прозорима.  
в. *ста̀рекну̀ти*.

**на̀стријети**, на̀стрѐм свр. 1. *про̀ста̀ријети*, *ра̀шириџи* (*о млаћевини кад се по̀шива кућа*). — Они вуци настријеше млаћевину по жијокама, па за час ста̀јају по̀шише.

2. *на̀сло̀жџиџи*, *уба̀циџиџи* (*о млаћевини која се налаже у ста̀љу*). — Дај настристељу о самара, не море се вака гледати.

**на̀су̀збити**, на̀су̀збијѐм свр. *за̀су̀ста̀виџиџи*, *за̀држаџиџи*, *по̀враџиџиџи* (*о овцама, говедима*). — Насузбиј ми ту јањад, вљерети. Ужиде овце не мореш иг насузбити.  
в. *на̀у̀збиџиџи*.

**на̀су̀лиџи се**, -џм се свр. *на̀годиџиџи се*, *ста̀ора̀зумјеџи се*. — Ми би се лако насулили, но не знам оће ли шћети жене.

**на̀су̀мице** прил. *оста̀риликџе*, *невидјелицџе*, *неглеџиџе*. — Ништа се ту ној није вићело, па смо ишли насумице.

**на̀су̀ру̀љати**, -џм свр. 1 *по̀чеџиџи јако и на̀гло избијаџиџи*, *шикљаџиџи* (*дим, џара и др.*). — На димљак насуруљаше велики колотови дима, мишљак запали се кућа.

II ~ се *на̀јеџиџи се*, *на̀ждџераџиџи се*. — Насуруља се скроба и, сирома, задовољан ко да је јео овнујине.

в. *су̀ру̀љаџиџи* (1, 3).

**на̀сеџи**, на̀сецѐм свр. *на̀слуџиџиџи*. — Она му је насекла да ће му жена родити сина. У плећу је насеко нешто што таји.

в. *на̀сијеџаџиџи*, *на̀секуџиџи*.

**на̀секу̀ни**, -нѐм свр. *на̀слуџиџиџи*, *про̀видјеџиџи*. — У пјесми: „У длану му судбу насекнула, / да ће му се обурвати кула, / жени прича што је у сну било, / брацко му се саломило крило.“

в. *на̀сијеџаџиџи*, *на̀сеџи*.

**на̀т** м *над*, *нада*, *надање*. — У на̀т Бога, биће боље. У на̀т тебе, лако нам је.

**на̀та̀ка̀риџи**, -џм свр. *на̀вуџи*, *обуџи*, *обуџи*. — Натакаријо капетину на главу и не скида је ни ка[д] спава.

**на̀та̀ла̀гијаџи**, -џм свр. *на̀ошџиџиџи*. — Узми ову моју белеђију па њом наталагијај ту твоју аламанку.  
в. *ста̀ла̀гијаџиџи* (1).

**на̀та̀ла̀риџи**, на̀та̀ла̀риџм свр. *на̀вуџи*, *обуџи*, *обуџи*. — Што идеш бос, зар немаш ништа наталарити.

**на̀та̀ње** прил. *ста̀анко*, *оста̀анко*, *омање*. — Натање режи то месо, о јаду се не забавијо!

**на̀та̀ту̀лати**, -џм свр. *на̀иџи*, *на̀баџилаџиџи*. — Нататулак на рој чела у једном припећку.

в. *ста̀ту̀лаџиџи*.

**на̀тѐвѐла̀ниџи се**, на̀тѐвѐла̀ниџм се свр. в. *на̀вѐла̀ниџи се*.

**на̀тѐвѐљаџи се**, -џм се свр. в. *на̀по̀вѐљаџи се*.

**на̀тѐма̀те** узв. *којим се исказује чуђење, изненађење или ојомена*. — У пјесми: „Нате-мате ђавола, / кака игра цамала, / двадес, деветнес, / ... / ... пет, четири, три, / пољупте се ви, / да видимо ми!“

**на̀тѐтрчиџи**, -џм свр. *иџи крећуџи се* обично једно за другим (*о ста̀оци*). — Нате-трчили нечије овце право на снијежницу.

в. *ста̀трчиџиџи*.

**на̀тка̀пиџи**, -џм свр. *на̀днијеџиџи изнад нечега*. — Наткапијо снијег изна[д] врата и неће да га очисте, Бог иг клео.

в. *на̀ка̀пиџиџи*.

**на̀тла̀исаџи**, -џџм свр. *на̀дмаџиџиџи*, *на̀двисиџиџи* у *нечему*. — Натлаисо га је у памети, нема збора.

**на̀то̀мршџиџи се**, -џм се свр. *на̀џмуриџиџи се*, *на̀мриџиџиџи се*. — Немотањ је нешто на ожичицу, па се нато̀мршџиџи ко облак.

в. *ста̀мршџиџиџи се*.

**на̀то̀нџаџи**, -џм свр. 1. *до̀даџиџи*, *до̀илеџиџи*, *до̀џријеџаџиџи* како било. — Ократик ове гететине, па сад морам на њиг нато̀нџаџи неколика обрљаја.

2. *навући, обући, обући*. — Нека ти манисања но натонтај на се шта му драго.  
в. *шонштаи*.

**натоталити**, **натоталім** свр. 1. *набасати, набайлати, наићи*. — У оној помрчини натоталик на збљег.

2. *навући, обући, обући*. — Натоталила белензуке и не скида иг ни кад кида испо крава.

**натотрчїти**, -їм свр. *їокондирићи се, не видјети од себе друге*. — А се рђа најезде, одмак натотрчи и заборави и босотињу и голотињу.

**натпаметити**, **натпаметїм** свр. *надмудрићи, їревазићи у мудрости*. — Натпаметило ме је ово твоје дијете.

**натрапїти се**, -їм се свр. *најести се, наждерати се*. — Он ништа не мисли но само како ће се натрапити.

в. *наїраїуљати се*.

**натрапўлати се**, -ам се свр. в. *наїраїићи се*.

**натријети**, **натрём** свр. 1. *добии одрећену чврстину мијешењем (о їијесїу)*. — Додај, бона, мало више брашна и још натри е ти је тијесто вома влаш.

II ~ се *ојести се*. — Ево се дијете натрло између ногу, Бог те сами убио!  
в. *ојести се*.

**натрџешїти**, -їм свр. *ићи, заїуїићи се*. — Натрџешїо стари Аљо и занче про брда.

**натрџшкє** прил. 1. *окренуїо леђима у їравцу креїања, уназад*. — Не иди натртушке, сломићеш се.

2. *наоїачке, їреврнуїо*. — Ако ме очи не варају, обо си гете натртушке.

3. *како не ваља, слабо, рђаво*. — Све му је кренуло натртушке.

**натрўпати се**, -ам се свр. *најести се, наждерати се*. — Натрўнта се они килоња, па не море ни да пјеже.

**натурити**, -їм свр. 1. *додати, їридодати, надаћи (у диоби)*. — Њега западе мањи дијо, па му натурисмо једну њивицу, да се никоме не крива.

2. *захваїићи једним замахом (кад се коси їрава)*. — Он зна натурити косом ко иједан косац овудїјен.

3. *заобићи, ићи изнад, више, їоврх*. — Натури про Теош дола, па ћеш брже стићи у Шавник.

II ~ се 1. *гониићи, їјераїићи, заїуїићи се*. — Натуријо се за њим и не да му ока отворити.

2. *стїећи наваду, навуку, навићи се, наручићи се на нешїо*. — Натурила се на грушевину ко мачка на цигерицу.

3. *їонудиићи већу цијену (о лицїїацији)*. — Мого сам купити јевтиније лијеп комадић земље, но се натура они од кога се нијесам надо.

**натуркєсати се**, -ам се свр. *нагаламиїи, изгаламиїи се, навикаїи*. — Ја му пуштила јањад по сред чаира, он се најприје натуркєса на ме, па се онда насмија и помила ме.

в. *їуркєсаїи*.

**натући**, **натућем** свр. 1. *їогодиїи, їоїрефиїи*. — Учитељ га упита кад је била битка на Марици, он не натуче ни у ком је вијеку била, а камоли у којој години.

2. *навући одјећу, обућу*. — Натуци на се шта му драго, неј у сватове.

**наћвогўз** м *онај који је їрождрљив, халаїљив*. — Наклати се они наћвогуз и полема пун бакрач зеља.

**наћвогуза** ж *она која је халаїљива, їрождрљива*. — Научила наћвогуза да поједе најљевше залогаје, па ено у њој има сто кила.

**наћојокати**, -ам свр. *наїјераїићи говеда вичући*: „*ћоја, ћоја!*“. — Ми бијасмо порет пута, кад Радисав наћојока говеда и оћера на локву.

в. *ћојокаїи*.

**наћупница** ж *омања їростїорија їодигнућа уз листру, гдје се їече и кува, међуїница*. — Не избїја та из наћупнице, но тамо кра у врат све што му допане.

**наћурдити**, **наћурдїм** свр. *наићи јездећи, јашући*. — Наћурдила сила и сватови. Ку си болан рано наћурдијо?

**нађускијати**, -ām свр. *навадиџи камење ђускијом*. — Јеси ли од јутрос нађускије све то камење.

в. *ђускијати* (1).

**наудба** ж *ђокуда шџо остјаје као срамоџа, обиљежје, жиг, морална шџеџа*. — Вољела је она да нанесе наудбу и мојој њиви и трпези, а не види себе кака је.

**наузбити**, наузбијем свр. в. *насузбити*.

**наузвишит**, -а, -о *који је више (висоције) џостављен*. — Наузвешити је Војник од Јаворка.

**наузгори** прил. у *усџравном стјању (о стјогу сијена, сламе, кладњи и сл.)*. — Погледај з брда је ли ми сијено наузгори. Подуприје ми кладњу и на овој вљетрини оста наузгори.

**наузџети се**, наузџем се свр. *накуџиџи се, акумулирати (о хладноџи, шџоџоџи и др.)*. — Наузо се студени и дркђе ко прут над водом.

**наузо** м (осџеђа се и као прилог) *узао који се увезује на задњи крај мјешине*. — Ова чапра је наузо. Ево прогризо миш мљешину наузо.

**наузовањ** прил. *на зли час, у зли час*. — Кажем му ја: не иди на овој међави, а он оде наузовањ му било, кô е. Примирити ту, наузовањ ти било.

в. *наузовањ*.

**науљити**, -џм свр. *изнијеџи џокуда којом се наноси морална или маџеријална шџеџа*. — Нека га, нека прича шта ође, ништа ми то неђе науљити.

в. *уљити*.

**науман**, -мна, -мно *који је у намјери, замисли*. — Науман сам отпутовати за Подгорицу, да неј и ти којим добром?

**наупрџчу** прил. *за џричање, казивање, говорење*. — Погибе на срет кутњег прага, наупрџчу му било.

**наурнџти**, -нџм свр. *насрнуџи*. — Наурно је на сиротињу, паса му рђа досмрђе-ла.

**нацакарати**, -ām свр. *наложџиџи шџо више дрва на ваџру*. — Нацакарали ваџру, све пламен лиже уш черјан.

**нацебати**, нацебам свр. *наквасџиџи, џокуснуџи, налиџи се (о киши, снијегу и др.)*. — Нацебала је киша, дако се жита џокну.

в. *цебати*.

**нацкварен**, -а, -о *замашћен, масџан*. — Засела моба да руча, а испред њиг нацкварена чорба и овнујско месо.

**нацкварџти**, -џм свр. *замасџиџи*. — Млого си нацкварила ову цицвару, не могу је од јакоге жвакнути.

**нацџпати се**, нацџпам се свр. *намазаџи се, умазаџи се*. — Отри браду, ето си је сву нацџпо повлаком.

**нацрквичџити**, -џм свр. I *накуџиџи, скуџиџи (мало џо мало)*. — Љетос сам је два нацрквичила ову мљешину скорупа.

II ~ се *наузеџи се, накуџиџи се, акумулирати (о хладноџи)*. — Огриј се, доста си се нацрквичила, ако је за каку вајду.

**нацуљати**, нацуљам свр. *навуџи, обуџи, обуџи шџа му драго*. — Нацуљо наку вањелчину и не скида је ни љети ни зими.

в. *нацуџати*.

**нацупати**, нацупам свр. в. *нацуљати*.

**начакмачџити**, -џм свр. *наџричаџи, избрбљаџи*. — Начакмачи нам те ово, те оно, а кад све сабереш, смуџкај и проспи.

**начандрљати**, -ām свр. I. *настџругаџи, нагресџи скидањем нахваџане хране џо дну суда*. — Загоре вареника па сам начандрљала греба, има за двоје.

2. *наџласџиџи, награбиџи (о сијену, слами)*. — Од јутрос смо начандрљали само неколика гугољка.

3. *набрбљаџи, наџричаџи*. — Дај престани, женска главо, вала си се начандрљала.

в. *чандрљати*.

**начапљускати**, -ām свр. *наџричаџи, набрбљаџи којеџиџа*. — Све што нам је начапљускала уљегло је на ово, а ижљегло на ово уво.

в. *чаџљускаџи*.

**на̀чинка̀ти**, -а̀м свр. *берући мало њо мало доста убрајти*. — Узми ову плетивачу и иди неј ли начинкати мало жаре.

**на̀чиња̀с**, -та, -то *који је изгледан, складно грађен*. — Мало ко има онако начињасте гусле. Код њега је свака алатка начињаста.

**на̀чпало** с *оно које је ружно, грдно, неугледно*. — Кад видим оно начпало, смучи ми се.

**на̀чпалити се**, -й̄м се свр. *на̀правити се ругобом, нагрдом, зайусити се*. — И досле је био начпало, а сад га је старос још више начпалила.

**начу̀гел̄ити се**, **начу̀гел̄й̄м се** свр. *стајти њовишо, њејомично*. — Начугел̄ијо се изнад ватре и дркће, би реко неће се никад повратити.

*в. начугу̀лити се, начугу̀рити се.*

**начу̀гу̀лити се**, **начу̀гу̀л̄й̄м се** свр. *в. начугел̄ити се.*

**начу̀гу̀рити се**, **начу̀гу̀р̄й̄м се** свр. *в. начугел̄ити се.*

**начу̀ру̀лати**, -а̀м свр. *набрајти, убрајти*. — Начуру̀латала пуну торбу штира и лободе и однесе да кува.

**начу̀чу̀рити**, **начу̀чу̀р̄й̄м свр.** *на̀йр̄ја̀ити, наслагатити нешто у висину*. — Што обузи и начучури кладњу, очи ти не испале!

**на̀цага̀рати**, -а̀м свр. *завечайти, назвечайти, залујайти*. — Нацагара неаком звечком и коњи отутњеше пољем.

**на̀цил̄итати се**, -а̀м се свр. *наскакајти се, находити се, на̀йр̄ча̀ити се*. — Нацил̄итала се ђеца, па заспахе ко иза молитве.

*в. цил̄итити се.*

**на̀цоб̄лати се**, **на̀цоб̄ла̀м се** свр. *обући се у ритше, удо̀ро̀ја̀ити се*. — Нацоло се не би га рођена мајка познала. Неће да се обуче ко и други људи, но се нацоло ко какав просак.

*в. цола.*

**на̀цоб̄рати**, **на̀цоб̄ра̀м свр.** *намустити доста млијека*. — На једну стругу бијагу нацорали три велика кабла варенике.

*в. цорайти.*

**на̀шандр̄цати**, -а̀м свр. *написати неуредно, ишврљати*. — Нашандрцо писмо, не би га враг прочито.

*в. нашвага̀ити.*

**на̀шва̀гати**, **на̀шва̀га̀м свр.** *в. нашандрцајти.*

**на̀шк̄и** прил. *на наш начин*. — Говори наши.

**на̀шо̀кати**, **на̀шо̀ка̀м свр.** I *ујујити некоме оштре ријечи њрекора, обасујити га грдњом*. — Нашокала ми је и косу на глави.

II *~ се исврљати се*. — Идући про тијег њиветина, вас сам се нашоко.

**на̀шо̀кел̄ати**, -а̀м свр. *исврјечайти, исврлестити, искрјити како било*. — Е, како је нашокел̄ала ове рукавице, црна је вода однијела.

*в. шо̀кел̄а̀ити.*

**на̀штив̄ати**, -а̀м свр. *наслагатити једно уз друго*. — Наштиво дрвљаник, има у њему педесе товара.

*в. штив̄а̀ити.*

**на̀штук̄н̄у̀ти**, -н̄ем свр. *чујти нешто што још није њознајто*. — Наштукла сам да ће доћи просци за Милијану.

**на̀шук̄кати**, **на̀шук̄к̄ем свр.** *наисајти, најадајти (о снијегу)*. — За ноћ је нашукто снијег, има про кољена.

**н̄е̄ја̀ка** (у женском роду) *њрудна, у другом стању*. — Жена му је неака има два мљесеца.

**н̄е̄ка̀и**, -а̀, -о̄ *некакав, неки*. — То је неака књига о вараонима и њијовијем робовима.

**н̄е̄ка̀кав**, -ква, -кво *неки*. — Отприје је неакав чоек говоријо: ко кука бес невоље, никад пљевати неће.

**неа̀сулан**, -лна, -лно *који је немиран (о животињама)*. — Имам нако неасулно кљусе, вуци му дроб просули!

**неба̀ста̀н**, -а, -о *који је неодлучан, неумјешан у њослу, лијен*. — Сви су, богме, у њивој кући некако небастан.

**неба̀т** м *несрећа*. — Небат је та чоек бијо и осто. То је њиов небат.



**небеси́ло** м *фиг. онај који је нереалан, занесен, сањар.* — Е мој небеси́ло, дијете моје, благош мене с тобом, ко просаку с торбом.

**наборе́** *узв. за дозивање (у магли, веја-вици и сл.).* — А неборе, неборе! Ево ме, неборе, ево! А ће си то, неборе, ће?

**невели́чак**, -чка, -чко *омањи, осред-њи.* — Невеличак је то иксан, али је добре душе.

**неве́нко** м (л. *Calendula officinalis*) *назив одмила за невен (који се обично уйо-йребљава у љубавним њесмама).* — У пјесми: „Мала моја, мој невенко, / носијо те коњ зеленко, / носијо те преко гора, / до мојега бљелог двора, / носијо те брду томе, / Дурмитору високоме.“

**невидбра́в** м *онај који је будаласт, глуп.* — Не зна невидбрав да се коњ товари са двије стране (за пријатељство је потребно двоје).

**невиђе́лице** прил. *неглетике, насумице, оийриликe.* — Ој ли да се ћорнемо бритвулинима невиђелице? Раније се невиђелице просила ђевојка.

*в. неглетике.*

**не́вка** ж *невјестиа.* — Не одучи невом, што научи ђевком.

**неврије́дак**, -тка, -тко *нејак, слабчак.* — Још су му ђеца невријетка, па се мучи Исусовије мука.

**неглеткѐ** прил. *в. невиђелице.*

**недо́дер** м (и као непромј. придјев) *који је дугоиџрајан, иџрајан.* — То је недодер од чоека. Имам недодер опанке.

**недо́зов** м (и као непромј. придјев) *онај који је нејослушан, нејоиправљив, својеглав.* — Кад се неко роди недозов, остаје недозов до краја живота.

**недо́таван**, -вна, -вно *неси́реџан, смушен, збунљив.* — Таког недотавна створа нијесу виђеле моје очи.

**недо́тупа́ван**, -вна, -вно *који је ограничен, несјособан да схвати и расуђује.* — Жив се поједе због оног недотупавна ђетета.

**не́дња́к**, -а, -о *неједнак.* — Све је у животу нееднако.

*в. неједначи́и.*

**не́збор** м *неговорење (кад ко не говори са неким).* — Од незбора нема горег збора. Завладала је незнанија и незбор.

**незна́нија** ж 1. *незнање, неискусство, неупућеност у нешто.* — Нема горег зулума за чоека од незнанија. Незнанија је највиша тиранија над људима.

2. *нејознај свијећ.* — У потоње вријеме узмудала се тудај свакојака незнанија.

**не́изјешан**, -шна, -шно *који слабо једе.* — Она је вазда била неизјешна.

**нејаку́шица** ж *нејака, слаба, неоипорна.* — Њиво братство је вазда била она мртва нејакушица. Није ова земља ву да нејакушица, но дебелица.

*в. нејачица.*

**неја́чица** ж *в. нејакушица.*

**не́једначит**, -а, -о *в. нееднак.*

**не́кудијен** прил. *некуд.* — Одлећеше бурлице некудијен.

**не́куђ** прил. *некуд.* — Одавле се морамо некуђ премљештат, чујеш како громови тутње.

**не́куј** прил. *некуд.* — Ено прође некуј велика војска.

**не́летка** ж *женска која не одржава чистоћу, ирљавуша.* — Оној нелетки не бик узо ни љешник из руке.

**не́лок** м *без ирохџјева за јелом.* — Дошо му накав ђавољи нелок.

**не́машан**, -шна, -шно *сиромашан.* — Ако је немашне ћесе, богате је добротe.

**не́мотањ**, -тња, -тњо *болестан.* — Немотањ ми је свекар још од Видовдана.

**не́нађе** с *оно што изненада дође (лоше, рђаво и сл.).* — Какав је, ненађе га нашло! Нико не море унапријед знати окле ненађе долази.

**не́обичај** м *осјећај ипразнине, негодности.* — Умрије ми свекрва, па је у кући велики необичај.

**неока́драти**, -а̄м свр. *изгуби́и снагу, онејача́и, ости́арјеи.* — Неокадрало се и нукуђ се не море.

**неоклѣ** прил. *однекле, однекуда*. — Издрије неокле пуну шаку дувана и даде ми.

**неомрѣзан**, -зна, -зно *који је драг, мио, неомражен*. — Нема вишег богатства но бити неомразан међ људима.

**неотично** прил. *нехотиично, ненамјерно, нейромишљено*. — Неотично пребик јањету ногу. Некако се неотично спотакок и љуштик.

**неоткуђ** прил. *однекуда, однекуд*. — Сирота је неоткуђ скупила трошак, да води дијете код некије видара.

**непомѣник** м *враг, ђаво, звијер*. — Далеко ми непоменик от куће. Старе жене никад неће рећи ђаво, но непоменик.

**непомѣница** ж *змија*. — Извуче се и[з] зида непоменица, има у њој метар.

**непретвѣран**, -рна, -рно *који је нейослушан, својеглав*. — Што си тако непретворан, настрану један!

**непросијаница** ж 1. *йиџа од нейросијана брашна*. — Испече наку непросијаницу, не би је јео нако да су ми дошле виле очима.

2. *глуђа, ограничена женска особа*. — Имо је жену непросијаницу и свак се чудио како је извијо вијек ш њом.

**нерѣт**, -на, -но 1. *који је невесео, нерасположен, без радосији*. — Много је нерат отишо у двомљесечаре. Нешто је јутрос ђедо нерат.

2. *који се не радује некоме, нечему*. — Нерата сам његовом доласку. Нерат је он свачијем добру.

**несатѣван**, -вна, -вно *несѣреџан, смеџен, збуњен, несналажљив*. — Несатовна створења, Боже мили!

*в. несотѣван.*

**неситка** ж 1. *она коју је џешко засиџиџи, ждѣра, изјѣлица*. — От подоја до покрова била је неситка.

2. *која има слабу исхрану, џука сирџиџа*. — Била је неситка док јој ђѣца не приспљеше, а сат је сита и оком и трбуком.

**несклѣтан**, -тна, -тно *који није складно грађен*. — Богме му је шћер некако несклатна виђети, но ће ти се срцу свиђети.

**несновица** ж *вријеме од Преображења до Мале госџојине*. — Стотину пута сам ти рекла: за вријеме несновице не ваља на ново почињати никакав рад, а ти јопет гониш своје.

**несолица** ж *несџаџиџа соли*. — У рату је због несолице много стоке страдало. На овој несолици ко да и ове црне овце друкчије блеје.

**несотѣван**, -вна, -вно *в. несџџован*.

**несрук**, -а, -о *који није с руке, близу руке, несручан*. — Имам једно парче земље поре[д] саме ријеке, но ми је некако несруко.

*в. несручан.*

**несручан**, -чна, -чно *в. несрук*.

**нетѣлик**, -а, -о *који је без сређе, коме се догађају невоље, незгоде*. — Нетѣлика је отко је помиљела.

**нетѣличан**, -чна, -чно *в. нетѣлик*.

**неђо** м *онај који се неђка, који скоро за све каже: „неђу“*. — Ако неђе неђо, ође ођо. Занеђо се неђо у грушевину.

**науѣсуљен** (у мушком роду) *неушкољен*. — Пробука тудај нечи неуасуљен воловодак.

**неузвишит**, -а, -о 1. *низак расџом, онизак*. — Овуда је гора неузвишита. Опали раж нака муња, па оста неузвишита.

2. *који се не џрави вајсан*. — Син јој је прос и неузвишит, ко да није завршио све свљѣцке школе.

**неулијѣгати**, *неулијѣжѣм несвр*. 1. *радиџи без одмора, сџално*. — Ради та од звијезде до звијезде и неулијѣже.

2. *џричаџи, брбљѣџи*. — Прича, прича, језик јој неулијѣже.

**неумало** прил. *замало, умало, за џрен*. — Данас је посан дан, а ја се неумало омрсиц.

**неумјѣтан**, -тна, -тно *неѣјѣши, неук, неискусан*. — Са неумјѣтњиѣм се и брод куша. Ласно ти је неумјѣтне навес на танак лед.

**неумље** с незнање, неухћеносћ, неумијеће. — Е, наше нас је неумље уназадило и упропастило. Неумље је горе но зла година.

**неутрт**, -а, -о 1. који је несвикнућ, без кондиције, „неужиган“. — Неутрт у раду брзо посуста. Најлак се воловима, богме су неутрти.

2. неухћројен. — Оста и љетос они во неутрт. Нећемо клати неутрта вола, нћ дб Бог.

**неучињен**, -а, -о 1. који је нейречишћен, неурећен (о житћу). — Зајмио ми је стар неучињена јечма. Оста ми неучињено жито.

2. који је себичан, недрушћивен, без социјалног смисла. — Мајка ме је често сављетовала: „Немој, сине, бити неучињен, а све што учиниш, вратиће ти се“.

**неушаван**, -вна, -вно који је нейрестиојан, неухјудан. — Од нако поштенијег родитеља не море бити неушавни пород но што је њиов.

**нечјисати**, нечјишћем свр. скайаћи, умријети. — Кака је, нечјисала дабогда! Боље је нечјисати но овако живљети.

**нећесов**, -а, -о некакав. — На плаци бијаше нечесова скорупа, то и не сликује на ови нашки.

**нећис**, -ти ж изметћ, йоган, балега. — Немој станути на нечис. Очисти нечис испрет куће.

**нићеси** прил. ни близу, ни издалека, ни сублизу. — Није Милијана нићеси Олга. Моја јањад нијесу нићеси твоја.

**нијекало** с онај који каже: „нећу“, кој се одриче нечега (обично дјеча). — Еј ти мало нијекало! Неће оно нијекало да претвори.

**нијекати**, нијечћем несвр. говоритћи „нећу“, нећати се, одрицаћи. — Шта све нијечеш ког ђавола, реци једном оћу!

**никоговина ж рћа**, слаб човјек. — Никоговина је бијо и осто. Кака је она никоговина у камен му се име заметнуло.

**никудијен** прил. никуд. — Нијесам да нас крако никудијен.

**никућ** прил. никуд. — До своје петнесте године никућ нијесам ишо из мог села.

в. никуј.

**никуј** прил. в. никућ.

**нилијек** прил. ни за лијек, нимало. — Немам нилијек брашна у кући.

**нимет** м хлеб, храна уошћиће. — Губо ме ови нимет ако сам те вићела. Тако ми Бога и овог нимета никад тако нешто о свекра нијесам могла чути.

**нинати**, нинћам несвр. љуљати, њхати. — „Нина мајка сина Радована, / сутра му је четрдесет дана.“ (У шали се прича да тако жена ставља мужу до знања да су престале послје порођајне сметње око редовних обављања супружничких обавеза.)

**ниоклћен** прил. ниодакле. — Уз рат нијесмо могли скучити ниоклен завежљај соли акмоли шта друго.

**ниокбшта** прил. ни због чега, ни око чега, без разлога. — Посваћаше се ниокошта. Окривише поштена чоека ниокошта.

**нитити**, -ћм несвр. 1. уводитћи йрећу у нитћи. — Данас ћу нитити, па ако мореш скокни да ми мало помогнеш.

2. йричати слатћкорјечиво, шечно. — Чули га како умије лијепо да нити? Зна она нитити ко јој и мајка.

3. везати крај с крајем, шћедљиво йрошитћи. — Некако нитимо са бијелим мрсом, док неће ли се и Зекуља отелит.

4. измишљати, „изнаодитћи“ које-шћа. — Зна тај нитити, што живи створ не зна.

**ниуштћ** прил. ни за шћа, шћо је йрениске цијене. — Слаби су пазари и шилеж неће ниушта. Продо сам једно јуне ниушта.

**ницћна ж** (л. furunculus) велики чир. — Привиј боквицу на нитину, брже ће се провалити.

**ничичћ** при. в. нанчице.

**ништћвчина**, -е м некаракћеран човјек, нишћта човјек. — Лаже она ништћвчина ко пас.

**новѧка** ж *ошйши* назив за храну (*жито, месо, мрс и сл.*). — У здравици: „Здрво десно и лијево, / све ви било срећно и лијепо, / ракија је рана, / а љеб новака, / вазда новаке имали, / па другога стимали“:

в. *новакли.*

**новѧкли** прид. (непроменљив) *који има усйјеха у стйицању свега шйшо је йошйребно за живойй.* — Кад је неко новакли, роди му и на камену.

в. *новака.*

**ногѧстопѧц** м *шйраг, ошйсак стйойала у смрзнушом снйјеу.* — Ишли смо ного-стопѧцем, док смо се рашчеречили.

**нодѧр** узв. *којим се неко йозива да дође.* — Нодер вамо часком! Нодер да ти нешто кажем!

**нодѧца** ж *дио мјешине (йредио око ногу).* — Тек смо потрошили скоруп до предњйјег ножица.

**ној,** ноћи ж *ноћ.* — Читаву боговетну ној падала је киша.

**нокат** м 1. *ошйрица раоника.* — Орем ти ја, кад наједном запе раоник за некакав камен, волови кинуше, наста шкрипа, кад имаш шта виђети: нокат прсно ко да је од леда.

2. *доњи дио рога куће.* — Слабо си ужглијебијо нокат у вљенчаницу, нудер да то поправимо.

**ноли** вез. *него ли.* — Волим ићи по овом газѧпу ноли остати у том зиндаћу. Више волим крушке ноли јабукѧ.

**ноликй,** -ѧ, -ѧ *онолики.* — Купус није нимало живно, нолики је бијо има петнес дана.

**ноно** прил. *на оно, на оно ондје.* — Ноно брдо сидијагу два виланца. Ено ноно мљесто ноње вазда смо се турали камена с рамена.

**ноње** прил. *ондје.* — Ено Јованке ноње порет крушке. Уз ону плочу, ено ноње, по читав дан ѧдим сама и ту се каменим.

**носак,** -ска, -ско *који може дуго да се одржи, шйрајан.* — Ништа нема тако носко ко вражија кожа.

**носалица** ж *женска која носи и йро-даје робу йо селима.* — Купила сам чешаљ и мало карабоје у носалица.

в. *одалица* (1).

**носѧм** (контамирана синтагма) *него сам, него шйшо сам.* — Нећу бити ни гори ни бољи носѧм. Зар могу бити гладни носѧм?

**носка** непр. прид. *који достѧа носи (о кокошкама).* — Имам једну носку кокош, сад ваља дѧвизице.

**ношѧскѧ** при. *ношас.* — Чу ли ти оно којевитезање ношаске?

**нугѧ,** нугла м *земљйшйше у углу, угао-но йарче земље.* — Добијо је на дијо нуго и једно парче поред[д] стаје.

**нудѧј** прил. *онуда, нуда.* — Ја сам мало прије нудѧј прошла и никог нијесам тамо виђела.

**нудѧ** узв. *којим се неко йозива да дође.* — Нуде вамо турска поглавицо!  
в. *нудер.*

**нудѧр** узв. в. *нуде.*

**нудијер** прил. *нуда, онуда.* — Ено нудијер, поред Бајове Стругѧ, вазда су се окупљали комити.

**нуђе** прил. *ондје.* — У оном кршу, ено нуђе, има једна велика каменица.

**нужден,** -а, -о *који је у нужди, йошйре-бийй.* — Никад не ваља нуждена чоѧка искоришћавати.

**нуодѧр** узв. *којим се неко йозива да дође.* — Нуодер вамо да ти дам нешто! Е дијете, нудер дођи.

**нутколйти,** -йм *несвр. нудиййи.* — Ја нећу никога нутколйти, па нек једе ко оће. Узми ово паре, немај да те нутколйм.

## Њ

**њйков,** -а, -о зам. *њйхов.* — Није то наша но ѧикова ливада. Скупљи је ѧиков динар но нечија два.

**њински** зам. *њихов*. — Њински скоруп је вазда првачијо. Провај од њинског сира, виш како је мавен.

**њупати**, *њупам* несвр. *јестии* (обично о *дјешету*). — Ево ти пун сан качамака и млијека, па њупај.

**њутрав**, -а, -о *који је ћуиљив*. — Она је много њутрава и стидећа.

**њутравко** м *онај који мало ћрича*. — Не умије они њутравко рећи ни двије унакрс.

**њутро** м *онај који мало ћрича али врло вјешито и усјешино осћварује свој интерес*. — Ко би реко да ће њутро доспљести до таког положаја.

**њуцав**, -а, -о *који муца, замуцкује*. — Не море проговорити, видиш ли да је њуцава.

**њуцаги**, -ам несвр. *муцајии, исћрекидано говориии, замуцкивајии*. — А се застиди, одмак почне њуцати.

## О

**о** предл. *с, са*. — О много живијег мука сам пожњела ову баксузну раж. Ову зиму смо издешили о мало мрса.

**ô** узв. *за дозивање*. — О Вукота! О Милијана и јадијана!

**ô** узв. *за исказивање чуђења*. — Ô, и ја бик могла постити једући пастрмке. Лаком је и све оће за себе да приграби, ô!

**ooo** узв. *за исказивање чуђења*. — Ooo, има он испо главе рођак на власти! Ooo, лако је за њега кад му је вазда пуна торба!

**oođ** узв. *којим се исказује дужина времена или количина нечега*. — Одавле до намастира има најмање три сата и oođ! У твојем волу има пет квинтала и oođ.

**обагрџити**, -џим свр. *скувајии или исћећи како било*. — Е како си обагрила ову пугу питу, оће ли те бити.

*в. багрџиити.*

**обадати се**, -ам се свр. *ћрчати, бјешајии гоњен обадом (о говидема)*. — Грдни је обада навалијо, па се говеда обадају.

**обажњети**, *обажњем* свр. *пожњети око(ло) њиве, почети жњети около*. — Ја ћу мало обажњети око њиве, а ти потгле дођи.

**обајатџити**, -џим свр. *ошећи, нарастии џикиво (обично на мјесту посекојине, удара и сл.)*. — Нога му је обајатила, не море се погледати.

**обакуљџити**, -џим свр. *осћарјети, измијении квалитет, оштрулии (о биљкама)*. — Трава је обакуљила и није више за кошње. Огури са сијена све што је обакуљило.

*в. бакуљџиити.*

**обамџтати**, *обамџтам* несвр. I I. *омџтајии, сметџајии*. — Немој обамџтати џаке, виш ли да уче. Не обамџтај жену ка че.

2. *одвратиџиити од најмјере, поколебајии у некој замисли*. — Да ме не обамџте Вељко, ја бик досле бијо на вр Крнова.

II ~ се *уздржавајии се у извршењу неке намјере*. — Све се нешто обамџето да иште, а мене ни у врг памети да је дошо да тражи мало брашна у зајам.

**обамџтнџити**, -нџем свр. *обрубџиити, оџточиџиити*. — Обамџтнџи часком те опанке. Виш како је она лијепо обамџтнула рупицу за кошчицу.

**обамиљавати се**, *обамиљавам* се несвр. *испољавати љубав, пошћовање, обавијати се због неког интереса*. — Обамиљава се око његове куће због шћери. Има накав интерес па се обамиљава око њега.

**обамиљавати се** с *гл. им. од обамиљавати се*. — Богоми је сумљиво црдупино обамиљавати око твојијег довратника.

**обамљџеркџе** прил. *погледом, одока*. — Обамљџерке сам је осмотријо и учиње ми се да је ко бијела вила.

**обаскџакати**, *обаскџачем* несвр. 1. *околишајии, ћрилазиџиити изокола*. — Обаскџако је око његове шћери све док га није сиктерисала.

2. *не биџи њо мјери, ократиџи се (око нечега)*. — Обо неке гететине, па му обашкачу око голијени, очи му испале кад је наки.

**обашити**, обашџм свр. *омекшати, обнеразити, разведриџи*. — Вријеме је обашило и морете комотно на пут.

**обашкати се**, обашкџм се свр. 1. *одвојити се, живејити обашка*. — Чим се оже-нијо, одмак се обашко.

2. *свикнути се, иривикнути се*. — Дијете се обашкало код нас, па не мари ни за оца, ни за мајку.

**обезвијати**, -џм свр. *осјејити се изгубљеним, осамљеним, изгубиџи сјособносџ мирног расуђивања*. — Обезвијо сам у оној брежини без иђе икога. Да је ма ко на њеном мљесту досле би обезвијо.

**обезмлијечити**, обезмлијечџм свр. *смањити млечносџ, њонесџити млијека (о музницима)*. — Залада и овце одмак обезмлијечеше.

**обезнађити се**, обезнађџм се свр. *остџити без наде*. — А сам чула како туку топови, обезнађила сам се сваке добре помисли.

**обџр** м *џовиџо узвишење, нагнуџа сџрана бријега, џадине*. — Чим изађосмо на обер, пуче испред нас дугачка продо обрасла шумом.

**обескађрати**, -џм свр. *ономођати, ослабиџи, остџарјетџи*. — Ја се некако и држим, а баба ми је много обескађрала. И држава кад обескађра рамље.

**обџсолица** ж *вријеме несџашице соли*. — У овој обџсолици стока обоље од балавца. Кад је била обџсолица, ја сам даво овна за пет кила соли.

**обџсољен**, -а, -о *који је без соли, неосољен*. — Омрси овце, обџсољене су. Обџсољене пуге, па блеје.

**обџстрмити се**, -џм се свр. *иђи низ сџирмен*. — Од Безуја према Газу не мореш крочити што се неј обџстрмити низ оне урвине.

**обџстрмљен**, -а, -о *који је кос, сџирм*. — Одавле па до моста много је обџстр-

мљено. Не ите тудијен, много је обџстрмљено.

**обџушка** ж *игла обла око ушица, облоушка*. — Зађеди неђе ту обџушку да се не затури.

в. *облоушка*.

**обџчитџи**, обџчџм свр. 1. *гријати око мџиџо (о сунцу)*. — Обџчијо божи суд, све спржи.

2. *биџи сџирм, нагнуџи, кос*. — Обџчила стрмен од вра па све до дна, страг ме погледати.

3. *усрџити, окренуџи класје земљи (о жиџи)*. — Жита су обџчила, треба иг одма жњети.

**обџинџти**, -нџм свр. *обухваџити једним ошварањем усџа (о храни)*. — Бијаше загладњела и ојађела, па кад обџину пуну кашику масонице прогута је бе[з] жвакања.

**обџид** м *кружни џростџор који се џо-времено џојављује и назџре у џуном мјесецу*. — У мљесецу се скружо обџид, вријеме ће се, вљера и Бог, промијенити.

**обџјати**, обџјџм несвр. *иђи којекуда џреџражујуђи и џражеђи нешџо*. — Обијо сам дрвље и камење тражеђи коње. Сво драго љето обијо сам чувајуђи овце.

**обџјање** с *гл. им. од обијати*. — Најаде ми је дошло обијање брда и долина тражеђи ону кобилчину.

**обџитџи**, обџијем свр. в. *обијати*.

**обџколиџти**, -џм свр. 1. *оџколиџти, оџсадираџти, заобиђи*. — На Јаворку је наша војска обџколила окупаторску и до ногу је потукла.

2. *салеџијеђи, окучиџи*. — Обџколијо је око мене, мора да му нешто требам.

**обџчан**, -чна, -чно *који је доброг изгледа, чио, здрав*. — Јучер ми је изгледо обџчан, а сво нођас, кукала му мајка, заклопи очи.

**обџгаџти**, обџгађџм свр. 1. *слагџи, џреварџи*. — Нема тога чоџка кога о[н] није обџга.

2. *говорити ружно о некоме, облајати, оклеветати*. — Чим неко окрене леђа од њега, одмак ће га облагати.

**обламати се**, *облама̄м се* несвр. *обигравати, обиснути, умиљавати се са одређеним циљем*. — Нешто му требаш док се облама око тебе.

**обламитрати**, *обламитра̄м свр. осрамотити, обрукати, изнијети на рђав глас*. — За ништа ће те та створ обламитрати, па се сад у памет.

**облединити**, *-им свр. ирешиворити у ледину, залединчити*. — Сву сам земљу облединио, па нек прележи.

**облединчити**, *-им свр. в. облединити*.

**облизак**, *-ска м 1. фиг. залагај*. — Што си тако мало напекла љеба за нолику мобу, неће им бити ни облизак.

2. *дио игре у игри чучкања*. — Ја тек играм облизак, а он још има само да одигра трумпу.

*в. чучкати се*.

**облимице** прил. 1. *уобло, без обликовања (о дрвету)*. — Приби[ј] жиоке облимице, шта иг ту редиш?

2. *без жвакања, уобло (о храни)*. — Ждери то облимице, док нијеси добио ћутек.

*в. обличке*.

**облићак**, *-ћка м обао камичак*. — Накупио се облићака, па гађа у бандијерне, мајка га немала е је наки!

**обличје** прил. *велики број, много, љуно, безброј нечега*. — Дођи амо да видиш које је обличје голубова. У присојној страни има обличје јагода.

**обличкѐ** прил. *в. облимице*.

**облождер** м *онај који је ирождрљив, слајкохран*. — Оног облождера не би зајжила Босна.

**облоповати**, *облопујем* несвр. *прешварити се, лукавити, домишљати се*. — Ништа немој да врдаш и облогујеш, но кажи ко чоек.

**облоушка ж в. обеушка**.

**облутница ж облутак**, *камен обао*. — Мраз, да се цркне, а ми поседали крај ри-

јеке, и кад се дигосмо, ђеду Перку се бијаше следила облутница за костретну кабаницу.

**облагњеница ж овца ојагњена**. — Напој облагњенице и нека твог запрдивања!

**облагњити се**, *-им се свр. ојагњити се*. — Моје овце су се облагњиле прије Цвијети.

**обљед** м *објед*. — Кака је, обљеда немала!

**обљедовати**, *обљедујем* несвр. *обједовати, јести*. — Ђеца мала, пиште гладна, а нема се шта ни обљедовати.

**обназадити**, *обназадим свр. омесити, сметати*. — Идем да ти не сметам, е ћеш потље реј како сам те ја обназадио.

**обнедати се**, *-ам се* несвр. *немати усјеха, недати се*. — А се чоек обнеда, нема лијека. Нешто му се обнедало, па му крепавају јањад.

**обнеразити**, *обнеразим свр. ошолити, разведрити, иромијенити се набоље (о времену)*. — До подне је било тмурно и ладно, а онда обнерази.

**обнијемљети**, *обнијемим свр. иоситати нијем*. — Обнијемило му је једно дијете, боље да га је муња спржила.

**обомотрљати**, *-ам свр. замотити, омотити, обавити*. — Обомотрљај товарнину око главара и придендери ту кљуцину за плот, па нек доји.

**обости**, *ободѐм* несвр. 1. *оштити, зайуити се, ићи убрзано*. — Куд ли оно кмет ободе, забога? Ободе у девет зора намастиру.

2. *гледати иогнути главе, сневеселити се, обрижити*. — Прекори га ови ђаво, и чоек ободе главу. Није он обо нос бес неке велике преше.

**обочити**, *обочим свр. ирићи искоса, бочно, усмјерити са стране*. — Чим обочише лијевим крилом према утврђењу Њемци се повукоше. Обочило сунце по десној страни да оба ока истркну од врућине.

**обравник** м *узица на шорби ирићењачи, обрамници*. — Натакаријо наку торбе-

тину са искиданијем обравником, све се јаду чудим како је не изгуби.

**ѡбравно** прил. *равничаво*. — Одавле до Дубровска све је обравно. На овом обравном земљишту нема није лада.

**ѡбражњѡк** м *кожа са главе (образи-на)*. — Учињела сам опанке од Галоњиног ображњака.

*в. образина.*

**ѡобразан**, -зна, -зно *који је ѡошћен, часћан, образли*. — Миђун је образан ко иједан живи створ. Не мореш замислити како је то часан и образан чоек.

*в. образли.*

**ѡобрази**на ж *в. ображњак*.

**образли** прид. непром. *в. образан*. — Постиди се гузице, кад образли нијеси.

**ѡбрвило** м *онај који има велике обрве*. — Диго се обрвило по селу, па завирује туђе жене, а не море ни својој цевап дати.

**ѡбрискати**, ѡбрискѡм свр. *искорисћити некога, нешћо*. — Обрискали су га они у које је вљерово да су му пријатељи. Обрискала га је и окренула му леђа.

**ѡбритвити**, -ѡм свр. 1. *одријети, заклаити (о живошћини)*. — Од јутрос је обривтијо вола. До подне ти неће моћи они шиљег ни бритву дочекати, но га одмак обривти, ако ме питаш.

2. *ѡјесћи, изјесћи*. — Обривтила би нолика ђама да сам им ставила печена овна.

**ѡбртљѡј** м 1. *дршка од млина за кафу*. — Загурик неђе обртљѡј од млина.

2. *ѡређени ѡућ од једног круга око сћојжера (о вршају)*. — Нијесмо окренули неколика обртљѡја са коњима, кат поче да роси киша.

3. *један круг уљешене нићи (ѡређе, шѡга и сл.) кад се шћо ѡлети (чарѡја, гећа, рукавица и др.)*. — Не зна та уплести ни обртљѡј у чарапу а не да ти исплете вањелу.

**ѡбртѡшкѡ** прил. *кружно, укруг, кружном линијом*. — Не иди обртѡшке, јади те не смели!

**ѡбрѡчак**, -чка м *коћлић*. — Закувала цицвару у обрѡчак, ко сретније година.

*в. обрѡчан.*

**ѡбрѡчан** м *в. обрѡчак*.

**ѡбршити**, ѡбршћим свр. *окончати, доживјети нешћо ѡрагично*. — Сви су они обршили јадно и жалосно. Ко не слуша старијег, злијем путем ће обршити.

**ѡбуљак**, -љка м *камен ѡбао, облѡшак*. — Дијете ко дијете, накупило се обуљака па гађа у ревине онијег лѡса.

*в. обуљан.*

**ѡбуљан** м *в. облѡшак*.

**ѡбуљас**, -га, -то *који је ѡбао (о камену)*. — На ѡбали Пиве било је обуљастог камења вас бијели свијет.

**ѡвакниче** м само у вок., и то у значењу: *ѡе оваки си, ѡе онаки си, ѡе ово си, ѡе оно си*. — Прођок јутрос испред Рутове куће, кад иж ње излеће она му језикача жене и поче да баца на ме дрвље и камење и све оно: те овакниче, те онакниче, док ми не нагрди и шукунђеда.

*в. онакниче.*

**ѡвалито** прил. *ѡлако, лагано, овладом*. — Ложи ова сирова дрва и нека ватра овалито гори. Немојте трчати и пишати но овалито радите.

**ѡвалом** прил. *в. овалитио*.

**ѡвѡгарити**, -ѡм свр. *ударити, ошинути, ошклатити*. — Ако те овѡгарим, неће ти помој ни Огњена Марија.

**ѡвѡкчати**, -ѡм свр. *извешчати, остѡрјети*. — Мора овекчати кад му је скоро сто година. Овекчала ме свака невоља и боље да одма зажмирим.

*в. овешчати.*

**ѡвѡљити се**, ѡвѡљим се свр. *задржати се, забавити се негђе дуже но ѡреба*. — Ђе си се овѡљијо толико, за велико име Божије?

**ѡвѡрчити**, -ѡм свр. *ѡредосјетити, ѡроцијенити, ѡгодиити*. — Брзо сам оверчијо шта она лисица смљера. Ко ће оверчити шта га и кака невоља чека.

**ѡвѡшчати**, -ѡм свр. *в. овекчати*.



**òвит** м новчана накнада за коришћење изнајмљене куће, *сџана, сџановање уз одговарајуће услуге*. — Живљела је у Нишићу и издавала собе под овит. Ће си на овиту?

**òвићак**, -ћка м *нешто мало, мрвица*. — Док сам ја стиго, они су све појели и мене није осто ни овичак.

**òвкòлити**, òвкòлим свр. *оиколићти, ойсадираћти, окружићти*. — Овколише Турке на буљуке.

**òвкúчити**, òвкúчим свр. *салешјетти, йришјератти, йришјеснићти*. — Овкучили су га са сваке божије стране. Овкучише ме те им продак они комад земље.

в. *ојкучићти*.

**òвладом** прил. *лагано, йолако, без журбе, нашенане*. — Ништа немојте итати, но све радите овладом. Ко овладом ради све лијепо гради.

**òвлáш** прил. 1. *жићко, кашасџо*. — Натри што боље тијесто, видиш да је овлаш. Тијесто ти је овлаш, дај га још мало натри.

2. *мало, ошанко*. — Намажи око ране што више овлаш. Немој трошити толики скоруп, но помажи овлаш.

в. *влаш*.

**òволичачкй**, -ā, -ō *оволики*. — Ове године родили су све оволичачки кумпијери. По брдима је пао оволичачки снијег.

**òвоштити**, òвоштйм свр. *нашойићти воском*. — Баба Дуња овошти једну крпу и даде ми је да у њу увијем вљечити календар.

**òвранзāти се**, -ām се свр. в. *вранзāћти се*.

**òврāтати**, -ām свр. в. *вратāћти*.

**òвратина** ж *месо и кожа око вратиа*. — Открој ми неколико растегљаја опуте од овратине.

**òврљē** прил. *ошйрилике*. — Све он прича оврљс. Ајде оврљс кажи колико је тежак Пругоња?

**òвровина** ж *сијено са сџољне сџране сџога*. — Ограби овровину са сијена и стрпај у навилјак, даће руку.

**òврчно** прил. *омало, йомало*. — Зимус су се оврчно мрсили, па им земља уљегла у образе.

**òвршан**, -шна, -шно *узан, узак*. — Даде ми овршне рукавице, па ми се у њима укљавише руке о студени.

**òвудāк** прил. *овуда*. — Крени овудак про овог потока, лакше ти је.

**òвудијен** прил. *овуда*. — Овудијен је вазда рађо пелин.

в. *овудијер*.

**òвудијер** прил. в. *овудијен*.

**òвујати**, -ām свр. *омечāћти, смекшāћти, омекишāћти*. — Бијаше затврдоглавијо, па кад виће злу уру пред очима овуја, не би реко да је они. Овујали су откоси, нека иг, нек се мало сушну.

в. *омечāћти*.

**òвчина** ж *сџара овца*. — Ено нечије овчине уљегле у раж, сву ће је белајсати.

**òвштина** ж *ошћтина*. — У нашој овштини има преко педесет села.

**òвштинāр**, -āра м *ошћтински службеник*. — Нико не зна да се воздигне ко какав маљоглави овштинар.

**òвштинскй**, -ā, -ō *ошћтински*. — Завртатијо ко да је на овштинскијем јаслама.

**òг** узв. бола: *ој*. — Ог мене, прној кукавици! Ог, шта ћу од свог живота!

**òгаиретити се**, -йм се свр. *освјезићти се, окријетийи се (јелом, йићем)*. — Уморни људи поједоше нешто и мало се огаиретише.

**òгалатйти**, -йм свр. I *ошрљāћти, зашрљāћти*. — Ко је огалатију ову тавају?

II ~ се *обавићти велику нужду*. — Очисти дијете, ено се огалатило. Неко се огалатију на сред пута, пукла му паца погибија!

**òгерēлати**, -ām свр. *ошарјетти, онемоћāћти*. — Је ли пријатељ Митар много огерељо? Он је мислио да неће никад огерељати.

в. *герел*.

**òглавина** ж *кожа и месо око главе*. — Најнеспори су опанци од оглавине.

**òгланцијати**, -ām свр. в. *гланцијатти*.

**оглушак**, -шка м оно што се намјерно избјегава чути. — Неће да претвори, но прима оглушке, пасакловић један.

**оглушити се**, **оглушим се** свр. *бићи незаинтересован, неајжљив, ошухен (од некога и нечега)*. — А што си се оглушио од оне црне мајке, немала те? Не оглуши се од оног ђетета, за велико име Божије.

**огнојити се**, **огнојим се** свр. *бићи љути на некога*. — Нијесам му ништа рђаво рекла и он се без разлога огнојио на ма.

**оголицати**, -ам свр. *огољети*. — Дуну вљетрина и оголица снијег про страна. Оголицаше га до коже и стрпаше у ћузу.

**ограисати**, **ограишем** свр. 1. *награбуцији, настрадаји, најайији се*. — Ограисо сам ко нико мој. Ограисо је кад се најмање надо.

2. *салетјети, обиграји, обиснути*. — Ограисала ђеца око бабе да им да парицу шећера.

**огрљац** м (обично у множини) *чарапе од којих су остала само грла (услијед дуге ношње)*. — На њему бијагу неакви огрљаци чарапа.

**огробијати се**, **огробијам се** свр. *бићи љун гроња (о плодовима)*. — Огробијали се љешници, гране не могу држати.

**огулина** ж *сиљашњи дио, кора (нечега)*. — Покупи огулине от кумпијера да се тудај не вуку.

**од узв.** (*скраћен императив оди!*) *којим се коза ваби*. — Од коза, од! Од ама коза, од!

**одавлѣн** прил. *одавде*. — Одавлен до Трсе има три уре и о-о-џ!

**одавначки**, -а, -о *давни, досѣа давни*. — Богоми је ови наш калуђер одавначки.

**одад узв.** *којим се ваби коза*. — Одад бара, одад! Одад амо, ђаво ви га изијо!

**одадути**, **одаднѣм** свр. 1. *одморити, одахнути, љредахнути*. — Реци моби нек мало одадне, није пао шећер у воду.

2. *одушити, даји одушка (о осјећању)*. — Чим је сазнала да јој је син жив и здрав, одадуло јој је нешто у души.

**одајекати**, **одајечѣм** свр. *џјерати говеда узвикујући: аје, аје!* — Ма кућ она Сава одајска говеда?

**одалица** ж 1. *она која иде љо селима и љродаје робу, носалица*. — А дође јесен, овидијен навале одалице и продавају свакојаку робу.

2. *љућалица*. — Велика си ти одалица.

3. *ријеч*. — Одалица је бржа од икакe муње. Једном ме је опржила одалица и неће више.

4. *облак који кружи, хода џамо-амо*. — Узмуале се одалице по небу, мора нешто наћ.

5. *фиг. јабука (у љошалици)*. — Није, раније, вазда ни воћа било, па би старе жене држале у баулу по јабуку или неку другу воћку. Ка[д] се, прича се, нека жена разбољела, ова која је имала јабуку понесе је болесници и рече: „Ево, отри уста“. Болесница је узела јабуку, завила је у јагљук и кад се касније нека друга жена разбољела, однесе јој ту исту јабуку, рекавши: „Ево, јадо, отри уста“. И ова жена је урадила што и она прије ње, па је, тако, та јабука одала од болеснице до болеснице, док поново није дошла код прве жене, у чијем је поседу најприје била. Кад је виђела јабуку, узвикнула је: „Ау, па ово је права одалица!“. Од тада би, у шали, за јабуку говорили: „Да то није јабука одалица“.

в. *носалица*.

**одасрати се**, **одасерѣм се** свр. *најустији, занемарити (некога, нешто)*. — Имају седморо ђеце и свако се од њиг одасрало, па нешто кажи: род[и] иг!

в. *осраји* (II).

**одаћи**, **одаћѣм** свр. *ошти*. — Ако дође и одаћи ће. Кад он заведе, не умје одаћи.

**одбагузати**, -ам свр. *ошти љолако, одгегаји*. — Може ли одбагузати про тијег цоса?

в. *багузати*.

**одбалати**, -ам свр. *разићи се, ошти*. — Скупити се на сијело велики свијет и никад да одбала.

**одбасегати**, -ām свр. *оџићи, одбасати*, *одгегати*. — Ће то одбасега под ној?

**одбасрљати**, -ām свр. *оџићи, одсрљати*. — Нијесам ти кадра одбасрљати ни до оне бобије, ено ноје.

*в. басрљати*.

**одбатрљати**, -ām свр. *оџићи, одгегати*. — Ништа не знам куд пољак одбатрга.  
*в. батрљати* (1).

**одбатрљати**, -ām свр. *оџићи вукући се*. — Ће оно дијете одбатрља?

*в. батрљати*.

**одбатуљати**, -ām свр. *оџићи, креџати се са шешкоћама*. — Сакато, обневиђело, оглувљело одбатуља планином, неће му се стрв наћи.

*в. батуљати*.

**одблемезгати**, -ām свр. *оџићи љричајући*. — Ја га опоменук да не једе качамак са качамаља е ће га пашче ујес, а он се наљути и некуј одблемезга.

**одборац**, -орца м *йосебно сйремљен објед за некога*. — Није та чоск никад сијо за трпезу са осталијем, но су му вазда спремали одборац.

**одборонзати**, -ām свр. *оџићи љлачући углас*. — Ишиба је мајка и одборонза про поља.

*в. боронзати*.

**одбрчати**, -йм свр. *одлуџати, оџићи*. — Одбрчаше ми овце иза Колибишта, па кад изађеш на брдо, биди им мукајет.

**одбуљукати**, одбуључем свр. *оџјерати буљук (о овцама)*. — Велика је жега, па су чобани одбуљукали овце прије сванућа.

**одвардати**, -ām свр. *оџићи лујајући, џуџићећи*. — Нечи коњи одвардаше про ждријела.

**одвегурати се**, -ām се свр. *оџићи са шешкоћама, ићи вукући се*. — Ако можнем, и ја би се одвегуро на славу код Милете.

*в. вегурати се, одвегурчати се*.

**одвегурчати се**, -йм се свр. *в. одвегурати се*.

**одвезичџти**, -йм свр. *оџићи љричајући*. — Одвезичи ли Милуша, ѓаво јој језик прегризо?

*в. везичџти*.

**одвигањати**, -ām свр. *оџићи вигањајући*. — Само што сам га мало шклапила по туру, заплака се и одвигања. Куд оно одвигања они баксуз, баксузни.

*в. вигањати*.

**одвитезати**, -ām свр. *оџићи виџезајући*. — Шта би ћани те у сав глас одвитеза кући? Посигуро браве, па одвитеза колиби, куку ми га ко е.

*в. виџезати*.

**одвр** предл. *од врха*. — Скини мало сижена одвр пласта. Одвр вра па до дна миши су прогризли врећу.

**одвр** предл. *в. одвр*.

**одврмбабити**, -йм свр. *оџуџићећи, оџићи*. — Појо Тоша на јайћака и одврмбаби право у овштину. Одврмбабише ѓаци на уранах, благош њима.

*в. врмбабити*.

**одврнчати**, -ām свр. 1. *расџлесџти, развезати, развалиџти*. — Одврнчај та пријеплет, па то наврнчај да ваља. Мош ли одврнчати ови чвор?

2. *оџићи љричајући углас*. — Ми седијасмо код гомиле а поред нас предијући одврнча баба Сава.

**одврести**, одврзџм свр. 1. *одвезати, одријеџиџти, љустџиџти из веза*. — Одврзи коња ис припона и нека иде у сампас.

2. *одјаџиџти (о води)*. — Ко одврзе воду из локве, крв му се одврзла дабогда.

II ~ се 1. *йошећи*. — Наједном ми се одврзе крв из носа, мишљак неће се зауставити.

2. *одвезати се*. — Одврзо се Зekoња, ајмо да га свежемо.

**одвуковати**, одвукујем несвр. *одвлачџти, односиџти*. — Одвуково је његову имовину сваки ѓаво.

**одвутљати се**, -ām се свр. *оџићи, одвући се*. — Одвутљај се отале што прије, то боље.

**одгабуљати**, -ām свр. *оџићи са ње-шкоћама*. — Ја ћу полако, одгабуљати, а ти пођи кад ој.

*в. габуљати.*

**одгавѣљати**, -ām свр. *оџићи гегајући се, једва се вући*. — Дако, у над Бога, одгавѣљам на ови потоњи причес.

*в. гавѣљати.*

**одганћати**, -ām свр. *оџићи газећи (снијег, блајо и др.)*. — Одганћо је кро[з] снијег потпуно бос.

*в. ганћати, доганћати.*

**одгарнџти**, -нѣм свр. *обосџи, лако додирнуџти коња (мамузом), гарнуџти*. — Чим виђе злу уру пред очима, одгарну ђогине и отутње.

*в. гарнуџти (3).*

**одгерѣљати**, -ām свр. *оџићи сџа-рачким кораџима*. — Није кадра одгерѣљати ни до гувна, а не да се усугли ићи на тако далеки пут.

*в. герѣљ.*

**одгџгати**, одгџгām свр. *оџићи гегајући, клаџећи се*. — Што одгџгаше просџи нако шутке? Погнџо главу и замишљено одгџа.

**одгџлтати**, -ām свр. *оџићи газећи (снијег, блајо и др.)*. — Да сам кадра, и ја бик одгџлтала про тијег намета.

*в. гџлтати.*

**одглавињати**, -ām свр. *одлуџати, оџићи*. — Не смета га памет, па одглавиња про села.

*в. главињати (1).*

**одголџбати**, -ām свр. *одлеџришати, оџићи (о облаџима)*. — Облаџи су порано одголџбали про Голије.

*в. голџбати се.*

**одгранати**, -ām свр. *оџићи весело, леџришаво, радосно*. — Одграна невѣста ни свѣстлица јој није равна.

*в. гранати (1).*

**одгринџати**, -ām свр. *газећи оџићи (снијег, блајо и др.)*. — Одгринџаше ђаци про намета, неће се жива корталисати.

*в. гринџати.*

**одгурѣмати се**, -ām се свр. *гуркаџи се идући*. — Не могу та ђеџа с миром, но се одгурѣмаше, пас им траг гонијо.

*в. гурѣмати се.*

**одгџслати**, -ām свр. 1. *оџијеваџи уз гугле*. — Једва смо га премолили да нам одгугла једну плѣсму.

2. *џроџуриџи, џроџуџињџи, џроџи (обично вџџар, облаџи и сл.)*. — Меџава гугла неџељу дана и никако да одгугла. Одгуглаше облаџи према Дрини.

3. *реџи, исџриџати, каџати*. — Она је своје одгуглала, па ти сад размишљај.

**одџгати**, одџгām свр. *оџићи гегајући*. — Ено монџи одџгаше на сијело. Чуџеш ли како одџгаше чоџаниџе?

*в. гегаџи.*

**одџер** м рад који исџриџује, *наџор, џе-реџи*. — То није рад ко и други, то је одџер. Уџиџо га одер у младости.

**одџерина** ж 1. *оно шџо је исхаџано, остарџело*. — На њџму биџагу све наке одџерине, грџта га виџет наког.

2. *мџџџо са коџег је меџава одниџџела снијег*. — По косама се виде одџерине и прошариџе. Дуно меџава, понесе снијег и уџаза се одџерина.

3. *земџишџџе које су воде (кише) мно-го исџлакале*. — Имам нешто одџерина, то је голи крш и ништа више. Спраџа киша земљу и остала одџерина.

**одџвиџџкати**, -ām свр. 1. *оџићи зви-џџуџи, фиџџџуџи*. — Узе двоџениџе и одџвиџџуџа про тијег долина.

2. *брџо некуд одџуриџи, оџићи*. — Она кросплџтњаџа одџвиџџуџа некуџ а се смра-џи.

**одџзџикати**, одџзџикām свр. *одџуриџи, оџрџати*. — Наџуџи се и одџзџика, пас му се меџа напоџезе.

*в. зџикаџи.*

**одџигнџти**, -нѣм свр. *одселиџи, џре-сџаџи сџановаџи*. — Одаџле су Таушани одџгли има педесе година.

**одиџјаниџа** ж *незнаџено сџворење, џри-мџишџваџ*. — Одиџјаниџа је то, зар не ви-

диш? Не море се са оном одијанијом изај на крај.

**ѓдина** ж *сијено ошруло од земље (са дна сѓюга)*. — Отури ту одину, па нека се суши.

**одлāгати**, ѓдлāжѓм несвр. *ошресати*, *шресати* ногама (*о сѓюци*). — Чим говеда одлажу ногама, мора застуђети.

**одлапирати**, -āм свр. *одлетјети*; *ошћи лейришаво, живахно, брзо*. — Не могок уватити оног жутог лептира, но одлепира. Ај ти мала одлепирај до косаца и однеси наковањ.

в. *лейрашћи*.

**ѓдломина** ж *дио од неке цјелине, парче, ошћатак*. — Имаше једну одломину старог чешља.

**одљевача** ж *ошвор куда се вода излијева из чаирње*. — Паде киша па шикну вода на одљевачу. Поведи коња на густижерну и напој га на одљевачу.

в. *прољевача*.

**ѓдмаг** прил. *одмах*. — Шта зиндаш, одмаг ћу дој. Одмаг ужинајте, па да идемо.

**одмаглирати**, одмаглира̄м свр. *ѓобјећи, несћати, ѓовући се кришом*. — Одмаглирала му је жена, није за њим ни десе дана остала.

в. *маглирашћи*.

**ѓдмак** м *ѓомјерени рок, одлагање, ѓдгод*. — Одмак је назадак. Одмак је рјав друг ко и дуг.

**одмлāзити**, ѓдмлāзим свр. *одмусћи млазом, измусћи*. — Закрендала је крава, иди одмлази је.

**ѓдмљѓркѓ** прил. *од шаке до лакћи* (*кад се „одмјера“ некоме*). — Добро се усрећио стари Драгутин кад га снаја дарива одмљѓрке.

**одмозгати**, -āм свр. 1. *размишљајући ѓдгонешнују*. — Умијеш ли ти, болан, одмозгати шта се ово збива у свијет? Ко, болан, море одмозгати како се земља окреће?

2. *ошћи галамећи, ѓричајући углас*. — Уђа на јанћака и одмозга про поља.

**ѓднекуј** прил. *однекуд*. — Намиљеше мрави однекуј. Однекуј дува паса вљетрина.

**ѓднијети се**, ѓднесѓм се свр. *ошћати сумња на некога*. — Однијело се на њега да је посеко манастирску шуму, а није колико ни моја покојна баба.

**ѓдник** м 1. *пути, одлазак*. — Нема му више одника међ људе. Ишћера кучак пуницу ис куће, па му сад нема одника у тазбину.

2. *ходник*. — Млогу му је узак одник, не море се окренути.

**ѓдноктити**, ѓдноктѓм свр. *ушћећи, ѓобјећи*. — Одноктијо је прије но је настала гужва.

**ѓднѓд** прил. *одонуда*. — Ај да развијемо јечам, ево однуд дува вљетар.

**ѓдобадати се**, -āм се свр. 1. *рашћрати се бјежећи од обада*. — Одобадаше се говеда про ждријела.

2. *ошћи љушћо, демонштрашћивно*. — Нешто му рекоше и он се одобада.

в. *обадати се*.

**ѓдовѓткѓ** прил. *одовуда, са ове сшране*. — Одовутке није нико ни ријеч проговоријо.

**ѓдом** прил. *ѓолако, лагано, без журбе, лаганим ходом*. — Иди одом, па ћеш прије стићи. Не умије она ићи нормалним одом, но све трком.

**ѓдондāј** прил. *од онда*. — Били смо заједно на моби и одондај се нијесмо гледали. Јео сам меса на Ноковој моби и одондај га нијесам туро на моја уста.

**ѓдонуткѓ** прил. *одонуда, са оне сшране*. — Ено одонутке иду наке жене.

**ѓдотраг** прил. *ѓозади, оштраг*. — Одотраг су ти прсле чарапе. Приобуј обуваче, вуку ти се одотраг.

**ѓдрепѓљати**, -āм свр. *ошћи ѓолако, лагано*. — А Периша виђе да га сви гледају попријеко, узе штап и одрепѓља.

в. *репѓљати*.

**ѓдриљати се**, -āм се свр. *ошћи*. — Куј се одриља она бестија? Боље ти је одриљај се, море ти потље бити касно.

в. одриниџаџи се, одриџџаџи се, риџаџи (II).

**одринтати се**, -ам се свр. в. одриџаџи се.

**одринтџати се**, -ам се свр. в. одриџаџи се.

**одрлија** ж *земљишџе огољело, камењар*. — У одрлијама се неће ове године ни откоса откосити. Елда најбоље роди у какој одрлији.

в. дрлија.

**одрџбити**, одрџбим свр. *ослободити ројства*. — Заробише нас Угари, али нас вљешто одрџби баталијон војводе Мончила.

**одрџтина** ж *оно шџо је исхабано, џоцијџано, старо*. — Обуко сам наку одрџтину капута. Види како она одрџтина загледа туђе жене.

**одрџтинџавити**, одрџтинџавим свр. *омршати, ослабити, остаријџити*. — Убијо га слаб ваган, па је одрџтинавијо и ојадити.

в. одрџиниџити.

**одрџтинџити**, -џим свр. в. одрџтинавиџити. — Да ти је слаб ваган и ти би одрџтинијо ко и сваки други.

**одуа** ж 1. *џромаја, џроџух*. — Ушурко и удесијо кућу, ниће у џој одуе. Сви су прозори затворени и нема вала никакџе одуе.

2. *џредах, одмор*. — Дај мало себе одуе, шта си кидисо за живот.

**одуџријџити**, одуџрџм свр. 1. *џодуџријџити, уџријџити у врати (да ко не уђе)*. — Неко је одуџро ногама у врата, па не могу да уљежем.

2. *изазџати бол, надражаја, џренијџити бол на другу стџрану, суйроџино од надражаја*. — Забоље ме у врат, па одуџрије у мозак, мишљак нећу ни данути.

**одука** ж *одвика, одуча*. — Код вука нема одука. Тежа је одука не обука.

**одулиџати**, -ам свр. *џосисаџити, одоџити (из вимена, доџке)*. — Пуш јање нека мало одулиџа па га одлучи.

в. дулиџаџити.

**одумџнути**, одумџнџм свр. *минуџити, џресџаџити, смаџити се (о боловима)*. — Болијо ме зуб, па ставик ракије на њ и сад ми болови одумџнуше.

**одумиџџе** прил. *неглейџке, одока, џо џрилиџи*. — Неће он ништа да ради одумиџџе. Измљери, па што каже кантар, а не одумиџџе.

**одунџај** прил. *од оне стџране, с оне стџране*. — Зажњите, бестијо, одунџај, жито је здрелије.

**одуџкаџити**, -ам свр. *џосисаџити (из вимена, доџке)*. — Одуџкаше телад сваку кап, па ћеш посркати евово!

в. дуџкаџити.

**ође** прил. *овџе*. — У пјесми: „Шарено се коло креће, / џе је ноћас моје цвџеће, / мој драгане што не дође, / на сијело ноћас ође?“.

**ођеџ** прил. *овџе*. — Ођеџ је мало прије ударијо гром. Дођи ођеџ да се клисамо.

в. ођеџа, ођеџан.

**ођеџа** прил. в. ођеџ.

**ођеџан** прил. в. ођеџ.

**ођен** прил. *овџе*. — Ођен је вазда бијо обичај да пуница изнесе пре зета пун пљат куванијџе јаја, а сад ни тога нема.

в. ођенај.

**ођенај** прил. в. ођен.

**ођести**, ођедџм свр. *оџиџити, џоџити, зайуџити се*. — Поп Милета уђа на бедевију и некуј ођеде.

**ођогатџити**, -џим свр. *остџарџити, осџедџити*. — Ништа нема грдније но ка чоџк ођогати. Ко се гођ родијо та ће и ођогатити.

**оживџпати се**, -ам се свр. *разбољеџити се од шџешко изљечивџе болесџити*. — Оживџнало ме мајчино млијеџко, ако ћу заложити.

**ожица** ж 1. *кашиџа од мџшала*. — Раније нијесмо имали ожице, ково што сад имамо, но смо иг градили о дрвета.

2. *средишџи дио између груди и џрбушине дуџе*. — Забољело га је нешто на сред ожице.

в. ижиџиџа.

**џичица** ж в. *ожица*.

**ожуљ** узв. *оном. за имитирање звука (шамара, камџије и сл.)*. — Није лако трпљети кад почне: ожуљ, ожуљ! Увати оно дијете па по њему ожуљ, ожуљ!

**ожуљегати**, -ам свр. *дићи у игри на коцку; ойљачкайти*. — Прода вола па га грацки калцакани увукоше у коцку и ожуљегаше му сваки динар. Неко га је ожуљего до голе коже.

**џурнџти**, -нџм свр. *ударити, ошинути, ошклайити*. — Поја алата, џурну га и стиже у Црквике прије но је сунце пресенило.

**џзабога** прил. *џобогу, забога*. — Озабога, што не би косаца? Па зар озабога нијеси чула да језа (језик) прича а гуза плаћа (бију по њој).

**џдџ** прил. *одоздо*. — Ништа оздољ нијесам могла виђети шта је вамо било.

**џидина** ж *оџици зидова од џорушене зграде*. — Зјапи џидина и прича многе приче.

**џунђурити**, -џм свр. 1. *оџарјеити, оронутити*. — Ови клетки живот брзо пролази, па чоек и не осџети колико је џунђуријо.

2. *осџромашити*. — Раније су лијепо живљели, а са су џунђурили. Оџунђурили смо, па нас сад мало ко и познаје.

**џилати се**, -ам се свр. *џосити неискрен, џодао, џакоситан, завадљив, себичан*. — На овом мутном времену народ се оило и завадијо.

**џич** м *више џари волова ујармљено у једну вучу*. — Одебљо је, не би га повуко оич волова. Упрегосмо волове у оич и извукосмо уз ону страну пешес шуљева.

**џј** узв. 1. *за одазивање: ево ме*. — Машан стави руке око уста и узвикну: „О Миљољка!“, а она се одазва: „џј!“

2. *којим се исказује бол, џуга, жалост*. — Ој мене данас и занавијек! Ој мене, црној друзи!

**џја** узв. *момка кад игра у колу*. — Кад момак заигра у колу и узвикну: „Оја!“, џевојке му отпљеваше: „А што вичеш ија,

оја, / кад џевојка није твоја, / она има џевше младе, / на сијелу није саде.“

в. *ија* (2).

**џјађелик** м *сџрадалник, несрећник, ојађеник*. — Шта ради они ојађелик?

**џјађелица** ж *сџрадалница, несрећница, јадница*. — Немој цвијељати ојађелицу, доста јој је и џенијег јада.

**џјаричати се**, -ам се свр. *добити акутно зајалење коже (у виду џлиха) око уста*. — Ојаричо се око уста, не море се ни насмијати.

в. *изјаричаити се*.

**џјевтињати**, -ам свр. *џојефџинити*. — Ојевтињала су шиљез, не иду ни у шта. Више је, болан, сад ојевтињо живот но отприје.

**џједнојаричити се**, -џм се свр. *ојарити једно јаре*. — Пџока се ове године оједнојаричила, а досле се вазда близнила.

**џјемчитити**, -џм свр. *обиљезжити, размјерити, уџрџаити, „џланџратити“*. — Ојемчијо сам шуљ и са ћемо да ге шџгамо. Ћико је ојемчијо кожу за опанке, па ако ој одрежи једне.

**џјести се**, џједџм се свр. *уџрџити се, изујестити се*. — Милуша и јадуша, па ево се дијете ојело између ногу.

в. *изујестити се, наџријџити се* (II), *окинуити се*.

**џјкати**, -ам свр. *кукаити, узвикиваити: „ој, ој!“*. — Умрије јој дијете, па тужи и стално ојка, ископа се.

**џјрад** узв. *кози да се вџаити*. — Ојрад, коза, ојрад! Ојрад амо, џаво џ ве!

**џјс** узв. *којим се џјџера во*. — Ојс, воко мој, ојс!

**џјстамо** узв. *волу у јарму да се оркене другачије него иџио је у џом џренуџку*. — Кад Сићо доћера до краја бразде, узвикну: „Ојстамо, соколе мој!“, волови засташе и вџаити се натраг.

**џк** узв. *за исказивање невџерице*. — Ок, та слота а се појави, сви ће се разбљџати! Ок, рђо једна, ти да ми прџскачиш.

**òк** узв. *бола*. — Ок мене данас и за навијек! Боли ме туј, ок!

**òкавица** ж *навојница на налив-йеру*. — Ко ми сломи окавицу, оковали га пасијем веригама.

в. *оковица*.

**ока̀лап̀ити**, -й̄м свр. *ошину̀ти, ударѝти*. — Ако те окалапим овом омаговином, другу ћеш кајду пљевати.

**окалап̀урити**, *окалап̀ур̄им* свр. *малак-сатӣ, омлӣшавӣти, изнемо̀ти*. — Нешто сам ти окалапуријо, све мртвачки зној излази из мене.

**ока̀лач̀ити**, -й̄м свр. I „ударити“ *калац, млада йрава*. — Око Ђурђевдана вазда је окалачила трава сем ове године.

II ~ се *найас̄ити се младе йраве*. — Јесу ли ти се овце окалачиле?

в. *окаочити*.

**òкан̀үти**, -н̄ем свр. I *одморити, йочи-ну̀ти*. — Окани мало, душа ти испаде.

II ~ се *омразити се, осјећати одвратностӣ (о јелу)*. — Окануло ми се ступано жито, не могу га очима виђети.

**ока̀оч̀ити**, -й̄м свр. в. *окалачити*.

**òкап̀ати**, -љ̄ем свр. I. *кайити, цурӣти кай йо кай*. — Леденице су рано окапале. Ојужило је и ево свака стреја окапала.

2. *йрезрену̀ти (о житӣ)*. — Немој чекати да жита ўсрп̄е и окапљу, но иг жњи на врјеме.

3. *скайити од глади, жеђи*. — Куку мене, окапаше ми ћеца од глади.

4. *чамити у невољи*. — Окапо је несретник у тавницама овог пасег режима.

**òкапина** ж *нанос снијега изнад мјестиа на којем је неко или нешто*. — Соргај ону окапину снијега изнад врата, е ће се некемо сручити на главу.

**òкап̀ити**, -й̄м свр. *наднијети, искосити, учинити косим*. — Окапијо си сијено по јужној банди. Млого је окапила греда изна самс кривине, само што се није сручила.

**òкар̄ити се**, -й̄м се свр. *бӣти брижан, йужан, сну́жен, забрину̀т*. — Срце му

се за њом окарило. Неко ми је снашу наљутијо, па се јутрос млада окарила.

**ок̀есити**, *òк̀ес̄им* свр. *бӣти брижан, забрину̀т, замиш̄ен, йогну̀те главе*. — Шта си окесијо, дај се мало тресни, јадо мој!

в. *окечити*.

**ок̀еч̀ити**, *òк̀еч̄им* свр. в. *окесити*.

**òкеш̀трӣти**, -й̄м свр. *засјест̄и негдје, задрж̄ати се*. — Окештријо око пријеклада и не мрда.

**òкину̀ти се**, -нем се в. *ојест̄и се*.

**окла̀ница** ж *мали снијег*. — Иде бос по окланици и ено га здрав ко дријен.

**окла̀нути**, *òклан̄ем* свр. *йас̄ити мало (о снијегу)*. — Ено снијег оклано брдима. Го ни овце у пашу, снијег је само мало окла-но.

в. *олуњити, ойрлит̄и, ойрљит̄и, ойр-шељит̄и*.

**òклапак**, -пка м *окрајак, дјелић нечега*. — Узми ови оклапак коже, море ти ваљати. Наложити ове оклапке о дасака.

**окалап̀урити**, *окалап̀ур̄им* свр. *бӣти забрину̀т, невесео, йужан, сну́ждит̄и се*. — Окалапуријо Шћепо е му је празан таку-лин.

в. *оклемити*.

**òклаген**, -а, -о I. *који је окречен*. — У школи су оклачене све учioniце.

2. *који је „ударан, ошину̀т“*. — Отишо је оклачена репа, а вамо прича како је урадијо ово и оно.

**òклаг̄ити**, -й̄м свр. I. *окречити*. — Немам нимало клака да оклагим портик, не могу га ваког гледати.

2. *ошину̀ти, ударӣти*. — Оклачи га тијем прутом, тако ти крста и славе.

**оклеб̀есити**, *òклеб̀ес̄им* свр. *бӣти сну́жден, йокӯен, ойс̄ӯит̄и се (о изгледу лица)*. — Оклебесијо доњу усну и само што не плаче. Нешто је оклебесијо, би реко да је сисо у кобиле млијeko.

в. *оклембесити, оклейесити, ойорбит̄и*.



**òклѐм** прил. *одакле, окле*. — Оклем ми паре, црño моја? Оклем ти је мајка, бого ти?

**оклембѐсити**, **оклѐмбѐсим** свр. *в. оклебесити*.

**оклѐмпити**, **òклѐмпим** свр. *в. оклајуриши*.

**оклѐпати**, **-ам** свр. *ошковаши (о коси за кошење)*. — Ој ли ми мало оклепати косу?

**оклљнити**, **òклљнѐм** свр. *биши забринути, снужден, погнуто гледати*. — Глобили га овштинари, па оклљнио нос.

**окобрљавати**, **-ам** несвр. *ошкошрљавати (о камењу и сл.)*. — Не смета га памет, па по ваздан окобрљава камење.

**окобрљати**, **-ам** свр. *ошкошрљати, ошкобелати*. — Неко окобрља камен низ влаку, умало нас не поби.

**òковица** *ж в. оковица*.

**òкок** узв. *за одобравање у значењу: нека, тако му (ми, ти...) треба*. — Окок, тако му и треба! Окок, поганћеру један!

**околаисати**, **околаишѐм** свр. 1. *заобићи, обићи, поћи дужим заобилазним путем*. — Околаисали смо изнад села и избљегли заседе.

2. *фиг. околишити у шриповиједању*. — Причај отворено, шта си околаисо ко мачка око вруће варенике.

**околоматити**, **околоматим** свр. *обрубити коломатом*. — Како си околоматила опанке, ђаволи се с тобом околоматили.

**òкомак**, **òкòмка** *м* 1. *оно што није добро окомљено*. — Дао ми је окомак од урметинова класа, па мисли да ми је спаса живот.

2. *мало узвишење, брежуљак, стирмина*. — Видиш ли, бона, да се нако чељаде начугурило на оном окомку поре школе?

**окомòтити се**, **окòмотим се** свр. *расшремити се, раскомòтити се*. — Окомотите се људи ко у својој кући. Неј ноћас ић одавле, но се окомоти и да ноћимо.

**òкòнчити**, **-им** свр. *размјерити концем (канайом), уштити ушврћену мјеру*. — Јеси ли оконччио јапију за кућу?

*в. ојемчити*.

**окопијерити се**, **окòпијерим се** свр. 1. *ошоравити се, побољшати се (здравствено, физички)*. — Потље прележане шпањолице мало се окопијерила. Е, са се он окопијерио, ишчупо би кобили реп.

2. *заимати, стићи, повећати добро*. — У потоње вријеме окопијерио се и држи велико живо.

*в. окупијерити*.

**òкорак**, **òкòрка** *м* *окрајак од дрвета*. — Купио сам наке окорке о штица, даће руку.

*в. ошерак*.

**òкòшта** прил. *зашто, због чега*. — Окошта идосте у Нишић. Окошта се свађате, рђа ве гонила!

**окр̀акати**, **òкр̀ачѐм** несвр. *дочекивати, угошћавати, служити*. — Окракала сам око њега годинама, па ме сад облајава. Не могу више окракати око кусог и репатог, доста ми је свега.

**окр̀акње** *с гл. им. од окракати*. — Узалудни јој је рад и окракање, нико јој за то нити знава нити узнава.

**окр̀ачивати**, **окр̀ачивам** несвр. *в. окракати*.

**окр̀ижити**, **òкр̀ижим** свр. 1. *одсејти, одрезати кришку*. — Дед ми окрижи од љеба ако је печен да ваља. Окрижи ми једну оцапину сланине.

2. *бацити некога или нешто да се кружно покреће, закрижити*. — Окрижи ш њим по ледини ко са каком черужином.

**окр̀илатити**, **-им** свр. *шргнути се из учмалосић, добити снагу (као да крила добије)*. — Кад је чула да јој се син вратио из војног стана, окр̀илати ко да није она.

**òкр̀њак**, **òкр̀њака** *м* *оно што је крње, окрњено*. — Узми ови окр̀њак сапуна па се изми, е си се вас изглибо.

**окр̀оштити**, **òкр̀оштим** свр. 1. *добити велики стомак*. — Што си тако окр̀ошњио, побогу брата?

2. *развиити велику крошњу, разгранати се, истицати се великом крошњом (о*

*дрвѣиу*). — Она шљива је окрошњила, дај да је мало поткрешемо.

**ѡкрпѡн**, -а, -о *дошрајао, руиниран*. — Богме ти је листра о[д] стаје сва окрпана.

**ѡкруга** ж *црна марама без реса, којом се удаћа жена забрађује, убрадач*. — Нигда се та друга није забрађила ни врецулетом, ни велом, но каком округом, што није ни за шта.

**округѡлац** округѡлца м *онај који је у виду круга, округео*. — Сва му је имовина један мали округалац земље испот куће.

**ѡкршак** м *мали криш*. — Напасле су се овце око окршка, па кукуријечу.

в. *окршањак*.

**окршањак**, -њка в. *окршак*.

**окуљати**, -ѡм свр. *добити куљу, поштати куљав, шрбав*. — Окуљѡ ко стеона крава. Окуљѡ, па не види од дроба ни кудијен краче.

в. *окуљатиши*.

**окуљатити**, -ѡм свр. в. *окуљати*.

**ѡкуп** м 1. *скуп, састанак већег броја људи ради договора, дискусије и сл.* — Какав је оно окуп испре школе?

2. *фиг. онај око кога се окуља својша (обично родитељи, виђени људи и др.)*. — Мајко наша, наш окупе, ка те нешта, све нам нешта. Сердар је бијо окуп у селу и племену.

**окупијерити се**, окупијерѡм се свр. в. *окупијерити се*.

**ѡкуч** ж *сѡрмен којом шролази шуй са више кривина, окука, вијугави шуй у сѡрани*. — Одмарасмо у окучима, кат поред нас протутње вук, има ко брав.

**олѡндати**, -ѡм свр. *шјестити*. — Олѡндаће све што му се да, само нек огладни.

**олѡдити се**, ѡледѡм се свр. 1. *охладити се, расхладити се*. — У, ова ти се клета цицвара сва оледила, неће нико од ње жвакнути.

2. *фиг. лоше се ожениши или удаши*. — Није се оженијо, но оледијо, куку му кѡ е!

**ѡлити се**, ѡлѡм се несвр. *зорити се, дичити се*. — Оли се ко свитац с гузицом.

Оли се она мртва тањич и мисли да је шевица бљелица.

**олуњити**, ѡлуњѡм свр. в. *оклануши*.

**ѡљенак**, -ѡнка, -ѡнко *лијен, сѡр, шром*. — Није она ѡљенка, но пржећа мило сваког живог.

**ѡмагањити**, -ѡм свр. *лоше урадити*. — Шта гођ узме у своје руке све то ѡмагањ и бестрега.

**ѡмаговина** ж *шодуже дрво, дебљи шруш*. — Нудер ми ту ѡмаговину. Удри то јуне каком ѡмаговином, да се тудај не кочи.

в. *маговина*.

**ѡмакнути**, ѡмакнѡм свр. *ѡштићи шодаље од мјестѡа на ком је неко, ѡмакнуши, измакнуши шодаље*. — Богоми су коњаници ѡмакли испре вас за сат и ѡѡ!

**ѡмаѡн**, ѡмаѡна м (л. *inula helanium*) *биљка са јаком ѡшројѡјском моћи чији се коријен ушава дјѡци у шјѡс, коњима у хам, сѡѡци се даје у со и сл.; шуйшребљав се и као чај шрошив кашља, шанѡљичаре, свраба а чобани шјѡређују овна шѡ чакшаром са ѡманом шјевајући*: „Ој оване, мој ѡмане, / ѡман, ѡман о гѡганман, / чакшар звекну, ѡвца блекну, / ѡман, ѡман о гѡганман, / ој оване кошмане.“

**ѡмањак**, -ѡка м *шарче, дјелиш, мрвица*. — Сломи се они несретник низ греде и од њѡга не оста ни ѡмања.

**ѡмањати**, -ѡм свр. *ѡѡљѡшѡи од маће, шламењаче (о жшуй)*. — На овом пасѡм времену и жита ѡмањаше, неће бити ни ручка.

в. *мањати*.

**ѡмаштрачитѡ**, -ѡм свр. 1. *ѡшамарити, ударити, ѡшинуши*. — Бљѡж ѡталѡ док те нијѡсам ѡмаштрачила овом ѡмаговином.

2. *шјѡстѡи мало и на брзину*. — Јуче смо с ногу нешто ѡмаштрачили и више ништа нијѡсмо стављали на уста.

**ѡмѡчитѡ**, -ѡм свр. 1. *ѡмѡшѡити, смѡшѡити*. — Овлажи ѡѡб нек мало ѡмѡчи. Подгрија питу и ѡмѡчи.

2. *ојужийи, ойойлийи*. — Дако данас мало омечи, не море се трпљет ова студен.

3. *бийи йойустљивији, предусрејљивији, йойушійаји у свом тврдом сјау*. — Трговци су, мешчин, мало омечили. Кад смо увече просили ђевојку, нијесу сћели ни да нас чују, а ујутру омечише.

**омісити се**, *омісім се свр. замисли-ти се, бийи брижан, сјетан, нерасіоложен*. — Бије га сто грднијег јада, па није чудо што се омисијо.

**омјерати**, *омјерам несвр. 1. мјерији, узимати мјеру*. — Добро је, шта му толико омјераш рукаве.

2. *йосмайраји некога, йроцењиваји га*. — Омјера га и ћуги. Омјерала је не омјерала је, што јој је ту јој је.

**омрџ** м *мржња, омраза*. — Нема ништа теже од омраза. Омраз је голема љуцка болес, којој нико досле није доако.

**омрџан**, -зна, -зно *омражен*. — Остала је ријеч: тешко јадну и омразну.

**омраморјити се**, -јим се свр. *бийи осамљен, ћушійи*. — Најтеже ми је љети ка сви оду на рад, а ја се вође осамим и омраморим ко студени камен.

**омрс** м *мршење*. — Сиротиња нема омрса сем за славу и свадбу.

**омудина** ж *дио око мошњица*. — Обула опанке од сивоњине омудине па поскакује.

**омуњити**, *омуњим свр. 1. ударийи муња, гром*. — Ђе муња омуњи, ту трава не ниче. Само што је крено про једне влаке, загрмље и муња га омуњи.

2. *фиг. урадийи брзо, сирейино, добро*. — Жетелице пожњеше жито и све омуњисе.

**онокниче** при. *в. овакниче*.

**ондале** прил. *оданде*. — Ондале је бавка а не отале.

**ондарке** прил. *онда*. — Ондарке си ми рекла да ћеш ми убрати уликов прут.

**онђенак** прил. *онђе*. — Онђенак измиље зелембаћ и шмугну у зид.

**онеклен** прил. *однекуд*. — Онеклен га ђаво нанесе, па се ш њим заговорик. Болес онеклен наиђе ко на коњу, а отиђе ка на пужу.

**оничас** прил. *онај час, одмах*. — Свекар оком, а снаја оничас — скоком, Бог је поживијо ка је нака.

**оно зам**, у *йогрдном значењу за некога*. — Оно би ишло без гаћа кро[з] село, како је памети. Дигло се оно да соли људима памет.

**оногај** зам. *оног*. — Сачувај ме боже оногај зла. У оногај пожмирепа вазда добро роди раж.

**онођен** прил. *онђе*. — Онођен сам набро велику киту јагода. Онођен смо се турали камена с рамена.

**оноишан**, -шна, -шно *који је мали, омањи*. — Ја сам оноишан поче чувати туђу стоку и ево ме здрава и весела.

**ономо** прил. *онома*. — У оном виру ономо има пастрмка ко жутијег мрава. Кака је то граја ономо?

**ононђе** прил. *онђе*. — Ононђе је букнула вода и[з] земље. Нашо сам дуванску кутију ено ононђе.

**онудар** прил. *онуда*. — Онудар је било траве до кољена. Никад онудер није било јагода.

**онударке** прил. *онуда*. — Онударке имаше доста мљечике. Слазили смо низ оно точило онударке.

**онудијен** прил. *онуда*. — Онудијен, по онијем превјама, има кремењача колико те воља.

*в. онудијер*.

**онудијер** прил. *в. онудијен*.

**онча** ж *омча*. — Она је ставила ончу око врата чим се за њега удала.

**оњањ** узв. *кози да се враји*. — Оњањ, коза, оњањ!

**оње** прил. *онђе*. — Ено оње, испод оно[г] камена, извире ладна вода.

**оп** узв. *йри замаху*. — Миле узвикну „оп!“ чим баци велики љиљак на вр сијена.

**òп** узв. *при скоку, замаху и сл.* — Антоније никад није бацио камен с рамена што није узвикнуо: „òп!“.

**òпáжан**, -жна, -жно који благовремено *опази (о њсу)*. — Имамо опажна и преопажна пса.

**òпалит**, -а, -о *љуи, нагао, пријек*. — Од опалита чојека море се чува, а од подмукла тешко.

**òпалица** ж она која је *љуи, нагла, ошира на језику*. — Богоми је и она опалица, ко јој и мајка.

**òпалич** м *жега, оморина, сјарина*. — Завладо је накак опалич, све спржи.

**òпанчар**, -ára м *калуј дрвени за ојанке*. — Овом опанчару има сто година и море бити још која.

**òпанчара** ж *игла за израду ојанака*. — Ево ти једна опанчара, ваљаће ти. Ће ми затури ону опанчару?

**òпарлаиса̀ти**, *òпарлаишѐм* свр. *ударити, ошинути*. — Опарлаиса вола дреновием вологонцем, па му скочи пожилица низ рбат.

**òпартосити**, -ѝм свр. 1. *уѝшити за мјерку, осудити, приговорити, рећи*. — Тако ме је опартосила, да нијесам умијо бекнути.

2. *ударити, ошинути*. — Ако те опартосим по туру, ватаћеш се за њ док си жив.

**òпачило** с *мржња, злоба, неслога, расјор, раскол*. — Неко је унијо опачило међ људе, траг му се утро ко шаренијем коњима.

**òпáчкѐ** прил. *наојачке*. — Обо чарапе опачке а иде да проси ђевојку.

**òпаши** узв. *воловима у јарму да „окроче“ (око онога ишго иреба да се ирикачи ради вуче)*. — Ај опаше, соколе! Опаше, опаше, воко!

**òпѐ** прил. *ојет, ѝоново*. — Ено опе кокоши напале на простирала. Он ће опе да ради по свом.

**òпѐљешити**, -ѝм свр. *узети џабе, ојљачкаити*. — Засретоше га на срет пута

и опељешеше до коже. Многе је опељешито, али му доакаше.

*в. ојѐљушити, ѝѐљешити.*

**òпѐљити**, *òпѐљим* свр. *омањити, сузити, обузити*. — Три пута мљери ако мислиш да се опељеш. Опељила ми је капуљачу.

**òпѐљушити**, *òпѐљушим* свр. *в. ојѐљешити.*

**òпер**, -а, -о који је *крив, искривљен*. — Ово дрво је оперо. Издвој побанди те опере штице.

**òперак**, -ѐрка м *в. окорак*.

**òпѐт** узв. *коњима у вршају да се окрену другачије него ишго су у шом иренушкѝку*. — Опет, маљи, опет! Кад коњи у вршају привију уже око стожера узвикне се: „опет, опет!“, коњи се окрену на другу страну и наставе трчати по вршеници одмотавајући и замотавајући уже.

**òпѐћак** м *мало улегнуће у греди, ѝѐћиница*. — Склонијо се от кише у опећак и куња.

**òпизмити се**, -ѝм се свр. *ѝостити ѝакоштан, зао, завидљив*. — Опизмијо се и опакостијо, па о[д] злоће и сам себе појде.

*в. ѝизма.*

**òпијушкати**, -āм свр. *ѝокрасити, ојљачкаити*. — Вазда су вољели да другог опијушкају, мало им било црне земље, па се немали ђе укопати.

*в. ѝијушкаити.*

**òпити**, *òпијем* свр. 1. *окренути налицје сѝоља, иреврнути, изокренути*. — Напила се пљандура, па опила капутину и онако пљано понавља: ко пије и напиће се!

2. *откријти карѝу да се види (о карѝању)*. — Подијели љуцки те карте, пола си иг опијо!

**òпитурати**, -āм свр. *ѝремазати бојом, обојити*. — Да немаш мало питуре да опитурам они клетки баул?

**òпкучити**, *òпкучим* свр. *в. овкучити.*

**òплинѹти**, -нѣм свр. *исѹойийѹи се брзо (о снијегу)*. — Паде мали снијег и брзо оплину. Чим грашну сунце снијег оплину.

**òпљуснѹти**, -нѣм свр. *ошинуйѹи, ошамариѹи (обично и с једне и с друге стране)*. — Опљусни га, аманати Божи, па ће мање нагуђивати.

**опòганѹти се**, -ѹм се свр. *обавиѹи велику нужду (о дјетету)*. — У, ево се дијете опоганило у сре сриједе коћете, дај га, јадо, очисти.

**òпрденò пѹце** изр. *ишѹо је сувишно, безначајно, до кога нико не држи*. — Не пита се оно ништа, то је опрдено пуче у рођи.

**òпрежина** ж 1. *ѹойруг, колан, ѹојас од седла, самара*. — Притегни му побоље опрежину, е ће ти товар на кљусету кривати уз окучи.

2. *кецеља*. — Опасаћеш ти опрежину а се ожениш, попази што ти кажем.

3. *фиг. онај који је ѹром, лијен*. — Најмик наку опрежину, па први дан сигура два брала.

**опрèчавина** ж *исечена кожа у каше за ѹријечање ојанака*. — Да немаш мало опрèчавине, оћак да испријсчам наке трање опанака. Ова опрèчавина је од говеђе коже.

**опрèчаница** ж *в. оѹрèчавина*.

**опр̀знити**, òпр̀знѣм свр. *нехоѹично ѹробуѹиѹи желудац или цријево (кад се коље стока)*. — Ето, ѹаво се усро, заборавик да прометнем узо кроз летњак, па опр̀зник сву лубину од јањета.

*в. ѹр̀зно*.

**опр̀лија** ж *снијег који је мали, ѹр̀љуг*. — Брзо ће се истопити ова опр̀лија.

**опр̀лити**, òпр̀лѣм свр. *в. оклануйѹи, ѹоѹр̀лиѹи*.

**опр̀љити**, òпр̀љѣм свр. *в. оклануйѹи, ѹроѹр̀љѹиѹи*.

**опр̀стити**, òпростѣм свр. *учиниѹи лабавијѹм, олабавиѹи, оѹустѹиѹи, ѹоѹсѹиѹи ишѹо је ѹриѹтегнуѹо*. — Опрости Зскоњи тељнг, млого си га притего. Ој ли

ми мало опрстити завој око руке, не умијем ти казати колико ме стеже.

**òпруђити се**, -ѹм се свр. *исѹр̀жиѹи се*. — Прикупи ноге, шта си се тако опруђијо! Опруђила се пуста, љвша је о сунца.

**опр̀шѣљити**, опр̀шѣљѣм свр. *в. оѹр̀лиѹи*.

**òпсѣг** м *ѹлод, сјеме бијелог јасена*. — Окитила се гране опсигом, би реко да су се по њима излегли пљевчићи, репићи. *в. ѹијевац*.

**опу̀вати**, òпу̀ваѹм свр. *фиг. ѹојестѹи*. — Говеда су опувала све што сам им метно. Да су гладни опували би и пошљедњу мрвицу.

**òпузлѹти**, -ѹм свр. *овлажиѹи, ѹустѹиѹи влагу, оѹкравиѹи се*. — Јутрос бијаше смрзло и чим отопли одмак опузли. У кући му опузли зидове од влаге и у тој мугљезини живи годинама.

**òпутан**, -тна, -тно *хѹшар, живахан*. — У нашем селу нико није опутни од Марка. Свако му је дијете опутно.

**òпутња̀к** м *ојанак ѹреѹлеѹен оѹѹом*. — Обула опутњаке па иг загледује. У потоње вријеме извикосе шпагајлије умљесто опутњака.

**òпуча** ж *саѹиѹрање у раду, најоран рад*. — йускијање је једна велика опуча. Није то рад ко и други рад но црна и жалосна опуча.

**òпучѹити се**, -ѹм се свр. 1. *добѹиѹи килу, окулавѹи се*. — Само што сегну да ишчупа камен, опучи се.

2. *радиѹи најорно, саѹиѹраѹи се*. — Опучијо се радећи за другог, па му сад то нико и не познаје.

3. *оѹкачиѹи се, одломѹи се, оѹиснуѹи се, склизнуѹи се*. — Опучи се камен из греде и откобеља право у ријеку.

4. *фиг. ѹреждераѹи се, ѹрејестѹи се*. — Опучили смо се једући ране о[д] сваке врсте.

**òраг** м (л. *Juglans regia*) *орак*. — Баба Дара оћаше да унуку пљевуши: „Шетала шетка, ораге рска, на букову листу, лис се

провали, баба се помами, сву ђецу помлати, само моје дијете остави.“

**ђрагов**, -а, -о који је од ораха, орахов. — У пјесми: „Мој драгане, орагова грано, / још се мене удавати рано, / мој драгане цвијете у гори, / брзо дођи па ме разговори, / брзо дођи па ме разговори, / остали ти пусти твоји двори.“

**ђраговина** ж дрво ораха. — Направио дуванску кутију од ораговине.

**ђрад** узв. *кози да се враћи*. — Орад амо, орад! Орад, мала моја, орад!

*в. орјад.*

**ђранчитн се**, -ђм се свр. *ојагњити се ђрије уобичајеног рока*. — Бљека се рано мрка, па се оранчила међ првијем.

**ђрда** узв. *којим се ђјера ован*. — Орда гриве, орда! А орда, соколе мој!

**ордакнути**, ордакнђм свр. *ђђјерати овна узвикујући му „орда!“*. — Умијеш ли ти ордакнути или не?

**орезилити**, орезилђм свр. *изложити ружењу, кријици, срамођи*. — Орезилито га је и пред селом и пред племеном.

*в. резилити.*

**ђрепак** ж *окрајак*. — Узми евои орепак љеба, шта ће ти та дуса. Наложити на ватру ови орепак даске. Кад развијамо жито на гувну, па ону тањич што вјетар однесе подаље од пуног зрневља, назива се орепак, разумијеш ли или не.

**ђрепица** ж *в. орејак*.

**ђриз** ж *фиг. облик украсних шара ђри ђлешђу*. — Исплела сам вањелу на ориз, ваља стотину динара.

**ђрјад** узв. *в. орад*.

**ђрлић**, орлића м *назубљени дио грабаља*. — Бијаше кум Шурко затаслачио неко дрво за орлић. Сломик орлић по сре срјједе.

**ђрожак**, -шка м *рошчић ђрирасђао уз рог*. — Донеси ми шегу да ошегам орожак Гриваљу.

**ђрожити**, ђрожитђм свр. *обољђти у очи навлачењем крилатђе навлаке (о живођињама)*. — Орожи ми кљусе, нагрди ме грдом.

*в. рожац.*

**ђрђбан**, -а, -о који је изрован, издубљен, избраздан. — По зидовима о[д] собе вас клак је орубан.

**ђсваклђ** прил. *одасвуд, са сваке стђране*. — На пазар се бијаше освакле окупио грдни народ.

**ђсвитити**, -ђм свр. *ђђђочити концем, чохом, свилом*. — Освитили му ђамадан позлаћенијем концем, па се у ђему кокоци ко паун.

**ђсвићен**, -а, -о који је обрубљен свђђом, чохом, концем. — Чувај то освићено одијело за излаз.

**ђсебе** прил. *од самог себе, у ђрироди стђвари*. — Осебе су јој ђеца злорана. Мршав је осебе.

**осевђпити се**, осевђпђм се свр. *учинити севај, добро дјело*. — Осевђпио си се ка[д] си наранијо гладне. Ако мислиш да се осевђпиш помози ону несрећну удовицу и јадовицу.

**ђсијек** м *ђвица, руб*. — Ну, неј ли поправити та осђјек от котла, видиш ли да се вас потковрно.

**осђлетити**, -ђм свр. *ошамарити, ударити ђљуску ђо лицу*. — А, што нако осђлети оног тужног рајетника, јуначино ђљуска, рече баба и плуну.

**осђчђјати**, -ђм свр. *ђретђђјђти много нервозе, брига и сл.* — У пјесми: „Мене мајко осђчија, / прва ђубав и кончија, / мој драгане, мој коншија, / што ме тако осђчија?“

**ђскокђ** прил. *скачући, с ноге на ногу*. — За тако младе и здраве оскоке је одавље до Жабљака. Оскоке је стигла у Зукву.

**ђсланица** ж *мала слана*. — По нугловима бијаше јутрос мало осланице. Ђе ђеш бос по тој осланици?

**ослђчати се**, -ђм се свр. *ђђстђити сладак*. — Ослђчала му се туђа мука. Ослђчала му се грушавина.

**ђсле** прил. *од сада*. — Осле ђу и ја другу плђсму плђвати. Што је било досле, неће осле!

**òсмокē** прил. *йомало* (о سموу). — Осмоке, снашо, са скорупом, осмоке!

**осòвати**, òсујем свр. *ойсовати*, *наружийи*. — Ја никога нијесам ни криво погледала а камоли осовала.

**осовр̀љати**, -ām свр. *исйлести* како било. — Осовр̀љај ми један шал, уши ми опануше о зиме.

**òсòњик** м *осојна сїрана, осоје*. — Преобишла сам све чечаре и осојнике, а ждријепца нема, па нема.

**òсока** м *сок који се циједи (о сиру, скорују, месу); вода која се лучи из ђубреџа*. — У јесен би заклали вола и месо би држали у осоки док је добро не упије. Од-јажи ону осоку испод бањине, не море се од ње проћи.

**òсолак**, -òлка м *осољај, онолико колико је йошребно за једно сољење јела*. — Потрошила сам сву со, немам више о[д] два осолка.

*в. осољај.*

**òсољај** м *в. осолак.*

**òсрати**, òсрēm свр. I фиг. *родити*. — Осрала га је, па се сад ње стиди, рђа га убила. Не слуша ме ни дијете које сам осро, а не туђе.

II ~ се *оставити, напустити некога, нешто*. — Сва се својта осрала од њега, па сад живи у једној јатари. Неко усеко два шуља и од њиг се осро.

*в. одасрати се.*

**òсред** предл. *од средине, са средине*. — Пођи осред средине ливаде, па раскоси.

**останòвити се**, останòвим се свр. *настїанићи се*. — Какав си, ниђе се не остановијо, но ти свукуј било тијесно.

**остарòковити**, -йм свр. *бићи йод сїарим йойковом*. — Коњи су нам остароковили, нијесу поткивани о[д] Спасовдана.

*в. сїарокòван.*

**òстви** ж мн. *гвоздене бодље које се међу шелећу на њушку да не йосе краву*. — Метни теладима остви, па иг слободно пушти нек иду куд оће.

**òстојбаша** м *косац који се налази на зачељу мобе*. — У пошалици: „Здрав козбаша, / Ђе си остојбаша, / коси брже, / козбаша те стиже!“

**òстрижак**, -шка м *осїаїац, дио неке цјелине*. — Упандрчијо острижак кажипрста па њиме пријети.

**òсўк** м *йодуже дрво, баїшина*. — У рукама имаше дрвени осук. Ђу ту, ценабету један, док те нијесам врзнула овијем осуком.

**осўкати**, òсўчēm свр. 1. *одмотаїи, размотаїи*. — Ко је засуко, нека и осуче. Умотало дијете пређу, па је једва осукал.

2. *йјераїи осуком, гонїи*. — Узо на-кав кеп па осуко овце, оће да иг поломи.

**òсумицē** прил. *ойїрилике, неглейке, насумице, одока*. — Боље да измљеримо ово жито, но да осумице нагађамо.

**осўнути**, òсўнēm свр. 1. *одлићи йечносї*. — Осуни мало воде из котла, виш да прелијева.

2. *йросуїи, засуїи (о житїу и сл.)*. — Кад насијеваш жито осуни што више крајевима њиве.

**осўручїти**, -йм свр. *йустїиїи бисїру жућкастїу йечносї, суруїку (о млијеку)*. — На овој живој ватри осуручило је кисело млијеко, ево поглај.

**òсўти**, òспēm свр. I 1. *йросуїи, расїлесїи ойлейено*. — Обузик грло от чарапе, па га морам осути.

2. фиг. *намножити се, йосуїи, рађаїи једно за другим (о дјецї)*. — Осула га ђеца, па нолику ђама није лако ранити.

II ~ се *йросуїи се, исхабаїи се, расїасїи се*. — Све су ми се љесе осуле, морам иг поплес. Осо се котар са јужне стране.

**осв̀верити**, ос̀верйм свр. *осјеверїиї, йревладаїи сјевер (о врелену)*. — Ос̀еве-ри, па кише одмак престаше.

**ос̀енáвити се**, ос̀енáвйм се свр. *наїруниїи се шїрином, шїруњем од сува сїјена*. — Очисти се, вас си се ос̀енавијо.

**ос̀ерáвити се**, ос̀ерáвйм се свр. *умазаїи се сјером (жућкастїоцрвеном маїе-*

ријом која љети настаје и задржава се у овчијој вуни). — Стриго је овце, па се читав осеравио.

**о́сећати**, о́сећам несвр. 1. *осећајати*. — Одавно осећам велике болове у крстима.

2. *наслућивати*, *предосећајати*. — Осећала сам да међ њима има неки распор, али нијесам ни у сну вљеровала у оно што иг одведе злијем путем.

**о́сећи**, о́сечем свр. 1 *одсејати* (*нешито*). — Осекли смо они велики јасен испред старе куће.

2. *исклијати*, *изнићи*. — Усијали смо кумпијер нема неђељу дана, и ено сваки је осеко.

3. *рећи нешто оштро*, *реско*. — Осече му брк у брк и он ућута.

**о́сечито** прил. *оштро*, *одсјечно*. — Кат прича, прича о́сечито.

**отамáнити се**, отамáним се свр. *настијати се*, *улогорити се*. — Ено дошли гурбети и отаманили се у сре сриједи Магарина дола.

**о́танко** прил. у *малој количини*, *недовољно*, *мало*. — Отанко вечерасмо, ћико, отанко. Ове године смо отанко са бијелијем мрсом.

**о́тање** прил. в. *ојанко*.

**отапáвити**, отапáвим свр. *посијати несавиљив*, *нееластичан*, *крути*. — Отапавиле јој руке, па не море да увезе конач у иглу.

**о́тарак**, о́тарка, г. мн. о́таракá м *угарак*. — Запрећи неколика отарка у ту ватру и нек тињају. Удри је тијем отарком, соли ти!

**о́тарасан**, -сна, -сно *који добро служи намјени; који на вријеме завршава послове, уредан*. — Имам шпорет отарасан, нема збора! Зага је отарасна жена.

**отатúлати**, -ам свр. *ошћи*, *одлућати*. — Ће отатула дијете, Бог ти на помоћи?

**отворíзати**, отворíжем несвр. *стијално отварати-затварати*, „*шклайирати*“ (о *позорима*, *врашима* и сл.). — Ћеца отворижу па не море ова клета соба да се загрије.

**о́те** узв. *којим се коњ тијера*. — Оте, вук ти просо цријева! Оте амо!

**о́те** (2. л. мн. импер.) *ходиће*. — Оте вамо да се поиграмо. Ану, ћецо, оте да вам бака да мазу.

**о́тел** м *хошел*. — Заноћисмо у један отел и нек им је алал оно што смо им платили.

**отељеница** ж *крава њек ошељена*. — Јеси ли ишта метнула отељеници?

**о́тећ**, о́тећа, о́теће *који се ојорави, ошме*. — Јечам је о́теће жито, само нек му мало налије. Млад је и о́тећ, дако брзо оздрави.

**отíднути**, отíднѐм свр. *ошћи*. — Не мој ти отиднути без мене, тако ти Бог помого.

**о́тјесак**, -ска, -ско *који је тијесан, узак, тијескобан*. — Он је отјесак чоек, па полако ш њим. Његова кућа је отјеска.

**о́тканути**, -нѐм свр. *одлићи шечност*. — Ако ти је препун саплак са водом, ти откани коју кап.

**отканчелати**, -ам свр. *одмојати прећу са канчела*. — Ко је ово отканчело, ж ђаволима у колу игро!?

в. *канчелати*.

**отка-себе** прил. *одавно, ко зна ошкад*. — Отка-себе чекамо брашно из млина.

**откерéчити**, откёрéчим свр. *одломити, одљушити, одврнути* (о *дрвету*). — Паде велики снијег и откеречи двије грање с оне велике шљиве.

**откијати**, -ам свр. *одлежати, одболовати, тиријети* *посљедице*, „*ошјагати*“. — Откијо је за све оно што је урадио. Иде бос по снијегу, а не зна да ће једног дана све то откијати.

**о́ткиткáти**, -ам свр. *одлучити, излучити, издвојити* (обично *јагњад из оваца*). — Откиткајте јагњад од оваца и ајте да ручамо.

**отклаптати**, -ам свр. *ошћи, ошћјешачити* (обично *дуго*). — Некад је јео најбољег јанићака, а сад отклапта пљешке.

в. *клайјати*.



**отклапүсати**, -ām свр. *оџићи, одлуња-ши*. — До мало прије ту је сидијо они луњо, и куд отклапуса, враг му га зна.

**отко** прил. *оџкад, оџкако*. — Није таког чуда настајало отко се зна за ови свијет.

**откобѣлати**, -ām свр. *оџкоџрљати, скоџрљати*. — Откобело се један велики камен с вр вра Обле главце.

в. *окобрљати*.

**открати**, -ām свр. 1. *одвојити дио од цјелине, одбити, одвалити, одломити*. — Мореш ли открати чвор о[д] тог балвана?

2. *прећи, прејешачити*. — Они су откраси до у Комарницу. Војска је одавно откраса до Гацка.

**откратүлати**, -ām свр. *оџићи њолако, лагано*. — Док он откратуља до у село, сунце ће пресенити.

**открмељати**, -ām свр. *оџићи њокуњено, одлуџати*. — Ће открмеља оно дијете, знаде ли ти? Ништа не знам куд открмеља она крмељуша.

**открнцати**, -ām свр. *однијети*. — Је-два сам открнцала аљине до кућаре.

**открочити**, открочим свр. *супројино од закрочити*.

в. *закрочити* (1).

**открпељати**, -ām свр. *оџићи лагано, оџићи са најором*. — Све каже: боли ме вође, боли нође, а ено открпеља прождријела. Они крпељ открпеља да пласти.

в. *крпељати* (1).

**откүкљати**, -ām свр. *оџкачити нешто што је закүкљано, закачено, сјојено са куком или на други начин*. — Ну неј ли откүкљати куку, виш да се закачила за жијоку. Пас се закүкља са кучком и никако да се откүкља.

**откүлачити**, -йм свр. *оџкачити, одвезати, одврсити*. — Дај, мој Муро, откүлачи ми влачег о[д] те крље.

**отго** прил. *од то, од толико*. — Не морс бити паметније дијете ото година. Ото доба се не креће на пут.

**отоблити**, отоблим свр. *оџоџлиити*. — Било је много ладно и ево мало отоли. А отоли, дођи мало амо.

**отонтати**, -ām свр. 1. *исцелити, окрп-ити, оџријечати како било*. — Оџак да отонтам приглавке но ми се неђе игле затурише.

2. *одвезати, одријешити, одмотати*. — Не могу ову мртвоузлицу никако отонтати.

в. *оџиенцаити*.

**отопрачџти**, -йм свр. *засјестити*. — Иди кући, шта си ту отопрачила! Отопрачијо у туђој кући ко да му је бабовина.

**оторбити**, оторбим свр. *снүждити се, њокуњити се*. — Оторбијо ко да су му самљели све кости у мљешини.

в. *оклембесити*.

**ототашан**, -шна, -шно *који је њозамашан, гломазан, одебео*. — Ототашне жене, кукали га јади! Сашијо ми је ототашну кабаницу.

в. *оџуџашан*.

**отпагавати**, отпагавам несвр. *џрије-ити, осјећати њосљедице, одболовати*. — Живљела је јадно и жалосно, па са[д] све те невоље отпагава.

**отпалакәрисәти**, отпалакәришәм свр. *скинути уже којим је шовар на коњу џричвршән*. — Прво се товар отпалакарише, па се онда отовара, незнанијо једна.

в. *џалакарија*.

**отпанүти**, -нәм свр. *оџрчати, оџићи, џркнути*. — Ану, дијете, отпани часком до колибе и донеси једну боцу воде.

**отпањити се**, отпањим се свр. *оџуђи-ити се, оџпадити се*. — Нас двоје старо вијемо се на имању, а ђеца, ко и свуда, отпањила се и не ају за нас.

в. *ошвањити се*.

**отпедѣлати**, -ām свр. *оџићи корачајући сџоу њо сџоу*. — Коишно је и отпедѣла да поврати јањад.

**отпәнцати**, -ām свр. в. *оџонџати*.

**отпншманчџти**, -йм свр. *оџићи, одју-рити*. — Бијагу трговци заказали пазар, па кад виђоше да су сељаци закрутили са ци-

јенама, нешто се здоговорише и отпишманчише без ријечи.

**отплѐати**, -ам свр. *одгегати*, *једва ойтићи*. — Уморни су и једва отплеаше кући.

*в. йлеати.*

**отплѐнати**, -ам свр. *одмоџати ѿоварнину којом је коњ ѿѿилећан*. — Отплећај ту кобилчину и пупгти је нека глође.

*в. ѿѿилећати (I).*

**отпѐштити се**, ѿтпѐшѿм се свр. *скинути мараму, убрадач, или какву ѿвеску са главе*. — Оба око изгореше од врућине, а она неће да се отпоши.

**ѿтпрвашњи**, -а, -е *који је ранији, некадашњи*. — Отпрвашњи људи били су много поштенији.

**ѿтпрвѐ** прил. *од ѿрве, из ѿрве*. — Вуксан нам отпрве пребаци камена с рамена. Амбарну и отпрве нађе прстен.

*в. ѿѿрвице, ѿѿрвке.*

**ѿтпрвице** прил. *в. ѿѿрве.*

**отпрвкѐ** прил. *в. ѿѿрве.*

**отпрђети се**, отпрђѿм се свр. *оставити, наѿустити некога, нешто*. — Та се давно отпрдијо и о[д] дома и од рода.

*в. ѿѿдрнути се.*

**отпркѐдати**, -ам свр. *ѿрчајући ойтићи*. — Сад је бијо туј и некуј отпркенда.

*в. ѿркендати.*

**отпрнути**, ѿтпрнѿм свр. *одрасити, ојачати, осамосталиити се за живљење*. — Са[д] су му ђеца отпрнула, па је мало почино. Кад мало отпрне вратиће ти мило за драго.

**ѿтпрнѹти**, -нѿм свр. *одморити, предахнути*. — Што си кидисо са копањем, отпрни мало.

**отпрнути се**, ѿтпрнѿм се свр. *в. ѿѿрђети се*.

**ѿтресит**, -а, -о *који је хитар, живахан*. — Она је отресита и дамари жена. У тој кући нема отресита створа.

**отрзлити се**, ѿтрзлѿм се свр. *ојагњити се касно*. — Калоперка ће се отрзлити око Спасовдана.

**отрлѿти**, ѿтрлѿм свр. *разићи се*. — Не гурај се, но сачекај мало док неће ли отрлѿти ова гужва.

**ѿтрѐв** ж *фиг. јело, ѿиће*. — Узми о[д] те отрови, ако ти се не гади. Јеси ли јео каку отров?

**отромбѐлѿти**, отрѐмбѐлѿм свр. 1. *ѿостити млохав, млићав, ѿѿушѿити се*. — Подвољак му отромбољѿио и све шеледа тамо-амо.

2. *фиг. снуждити се, бити забринути*. — Пропала му апелација и ено отромбољѿио ко да му је дошо смак.

**ѿтрешѿти**, -ѿм свр. *оѿићи гегалући се*. — Ђе ли је отрешѿила она куропалина?

**отсегѿнати**, -ам свр. *секаити, носити са најором, однијети нешто што је ѿешко*. — Ка[д] сам дошла да јој помогнем однијети жито, она бијаше све отсегѿнала.

**ѿтђурдити**, ѿтђурдѿм свр. *оѿићи*. — Ђе ѿсетѿио да му гори под ногама, одмак је ѿтђурдио.

**ѿтуј** прил. *ѿѿуда*. — Чује се ѿтуј неакав тутањ. ѿтуј пири неака вљетрина.

**ѿтурак**, -ѿрка *м оно што је за одбацивање, шкарѿ*. — Изабро је за себе најбољу јањад, а ѿј дао ѿтурке.

**ѿгуташан**, -шна, -шно *в. ѿѿѿашан*.

**ѿтѹткѐ** прил. *ѿѿуда*. — Ено ѿтѹтке улеће вук у сре моѿјег оваца.

**ѿтуцати**, ѿтѹцаѿм *несвр. сисати млијек (ударајући ѿушком у виме)*. — Одлучи јањад из оваца, да не ѿтуцају оне скубе.

**ѿћ** *узв. кози да се врати*. — Оћ коза, оћ! Оћ, бара моја, оћ!

**ѿћо** *м онај који све хоће*. — Ако неће нећо, оће ѿћо. Подај ти то ѿћу, па ће он све покркати.

**ѿћѹк** *м ѿѿрд. за очух*. — Јеси ли ћук или ѿћук? Јесам борами и ћук и ѿћук.

**ѿцавуњати**, -ам свр. *одлуѿити, ѿићи, ићи којекуда*. — Оцавуњо је некуј ѿ сунце грануло.

*в. цавуњати.*

**оцапарити**, -џм свр. *одрезати, осјећи*. — Оцапари ми један брупац сланине, вадза је имо!

*в. оцапарити, оцајити.*

**оцапина** ж *комад, парче (о храни)*. — Имаше у торби руку љеба и једну оцапину меког сира.

**оцапити**, -џм свр. *в. оцапарити.*

**оцегѣлати**, -џм свр. *ошићи причајући, галамећи*. — Сад је оцегѣло про тијег страна.

*в. цегѣлати.*

**оцапарити**, -џм свр. *в. оцапарити.*

**очавѣлати**, -џм свр. *ошићи причајући углас*. — Пре[д] саму ноћ очавѣла према колибама.

*в. чавѣлати.*

**оцајлије** ж мн. *наочари*. — Нудер ми те оцајлије. Сломик оцајлије и са[д] сам ко хорав.

*в. очарлије.*

**очандрљати**, -џм свр. 1. *осиругати, скинути нешто са неке површине*. — Очандрљај ту таву и поједи гребе.

2. *поиласити каменити ливаду*. — Једва сам очандрљала оно мало откоса у Кремењачи.

*в. чандрљати.*

**очаплити**, -џм свр. *оикинути, очукати, очукати тргајући*. — Ко је вако очапљио ове кости, пос му његов?

*в. очолићи.*

**оцајлије** ж мн. *в. оцајлије.*

**очеврљати**, очеврљим свр. *оикинути заврћући, одврнути*. — Увати кокош и очеврљи јој шију. Како је ови јањац очеврљио рог?

**очѣпати**, оцѣпим свр. *кренути у исити мах, ошићи, разићи се*. — На ваширу се слепо силни народ и у сами мрак очѣпи она сила на све стране.

**очинак**, -џнка м 1. *слабо наливено зрно (о житију)*. — Прикупи те очинке на једну гомилу, па ћемо иг потље развити а вљетар пуне.

2. *чуйерак, ошйдак од вуне (кад се ситригу овце)*. — Не купи очинке, од њиг

нема среће. Оћак од овије очинака да исплетем које уже.

**оципкан**, -а, -о *који је оглодан, очукан*. — Очинкана је свака травчица од црне земље. Шта ће ми очинкано плеће.

**оципкати**, -џм свр. *оглодати, очукати*. — Очинко мал сваку травчицу, нема вала ни зуботке.

*в. очинколићи, чинкати.*

**оципколити**, -џм свр. *в. очинкати, чинколићи.*

**оцит**, -а, -о *виђен, изгледан, наочит*. — Има крупну и очиту шћер. То је очито младе, узалуд не стано ни на студени камен.

**оцикнџт**, -а, -о *који је ошворен, одшкринути*. — Ка[д] смо прошли поред његове куће, бијагу му очкинута врата.

**оцикнуги**, оцикнџм свр. *ошворити, одшкринути*. — Очкини врата неће ли уљегнути ова јадна пилад.

**оцоктан**, -а, -о *који је оглодан, излизан, омршао*. — На очоктанијем веригама крчкаше, у старом бакрењаку, купус са месом.

**оцоктати**, оцокћџм свр. 1. *оглодати*. — Бази те кошчурине, вала си иг очокто.

2. *дуготрајном ушћребом, шћрењем и сл. ошћейити, излизати, изгрисити*. — Очоктала му се она јадна белеђија и неће да купи нову, прнем му у ћесу.

3. *веома измршати, ослабити*. — Очокто му се врат, ко да је сушен на черјану.

*в. очојати.*

**оцомити**, оцомџм свр. 1. *окомушати, окорубати, огулити*. — Набро пуну врећу љешника, никад иг очомити.

2. *одломити*. — Очоми ћетету мало љеба, гладно је.

*в. чомићи.*

**оцомљен**, -а, -о *који је окомљен, огуљен, одломљен*. — Донеси од онијег очомљенијег љешника. Ови љѣб је очомљен.

**оцопати**, оцопџм свр. *в. очокјати.*

**оцоплити**, -џм свр. *в. очојати.*

**очуруљати**, -ам свр. *очујаџи*, *обраџи*. — Нема вуда ни стручка сријемуше, сву је неко очуруљу.

*в. чуруљати* (1).

**очуручити**, -јим свр. *осакаиџиџи*, *обаљивиџи*. — Имала сам зорна коња, но очуручи кад ми је највише послово.

**оцагаџи**, -ам свр. *оџиџи галамеџи*. — Нешто му не би право на кметију, па ћалану ону капутину про рамена и некуд оцага.

*в. оцагљати, цагаџи.*

**оцагљати**, -ам свр. *в. оцагаџи.*

**оцигаричити се**, *оцигариџи се* свр. *разбољети се на џлуџима*. — А чоек оцигаричи, боље, брате, да га није.

**оцилитати се**, -ам свр. *оџиџи џирчеџи, расџирчаџи се*. — Ено се говеда оцилиташе ниш чајире, дабогда иг гром побито.

*в. џилиџати.*

**оцогаричити**, -јим свр. *оџариџи, џромиџениџи се физички*. — Оцогаричиџо је и сневеселиџо се, једва сам га препозно.

*в. оцогџиџи.*

**оцогити**, *оцогџи* свр. *в. оцогариџи.*

**ош узв. којим се неко сикџерише**. — Ош испре моје куће, неваљали сине! Ош осим крста, крстоломе један!

**ошаврчити**, -јим свр. *ударџи, ошинуџи*. — Немој да те ошаврчим овом прутином, пасаковиџу од пасакоковиџа.

**ошајсовати**, *ошајсуџем* свр. *џроникнуџи, џроциџениџи, оциџениџи*. — Ошајсово сам да је метно прстен под бијели приглавак.

**ошвањити се**, *ошвањим* свр. *в. оџиџањџи се*.

**ошвице ж вез низ џрса на женској кошуџи**. — Ове ошвице ми је извезла покојна свекрва, лака јој земља била.

**ошклапџи**, -јим свр. *ошинуџи*. — Џандари га мало ошклапише, а све прича да су га мучили ко неког Тантала.

*в. иклайџи* (1).

**ошкòмрачџи**, -јим свр. *џришџедџиџи*. — Ошкòмрачи мало маслинова уља, нек се нађе за лијек.

**ошòтгљати**, -ам свр. *оџлесиџи, окрџиџи, оџриџечаџи*. — Ошотгљај те чарапчине како му драго, шта иг ту личиш!

**оштрија ж она која је ошџира на језику**. — Није такве оштрије, ко што му је снаја, препишавало кутњи праг, тог поштенòг дома.

**оштрикав**, -а, -о 1. *који је ошџар (на језику)*. — Оштрикава је на језику али је по души добра ко добар дан.

2. *хладан (о мразу)*. — Оштрикава јутра, Боже благи! Је ли надвор оштрикаво?

**оштримџе** прил. *ошџриџом, сџечивом*. — Удари га оштримице и грдом нагрди. Заману оштримице и осече младицу.

**оштрòвун**, -а, -о *који је ошџре, грубе длаке, вуне*. — Закољи оно оштровуно јање. Овце су ми оштровуне.

**оштрòвунас**, -та, -то *в. ошџровун*.

**оштрòкòнџа ж женска особа ошџра на језику**. — Нагрди му оштроконџа и девето кољено. Ожени се наком оштроконџом, па шта му Бог да.

**ошупòтриџи**, -јим свр. *зашуџиџети, умучаџи са осџеџањем нелагòдносџи*. — Ошупотриџо и не проговара. Ја га нешто припитак а он ошупотриџо и не мрмори.

## П

**пагати**, -ам несвр. *осџеџаџи џосљедџице, џриџети*. — Накупила му се у животу свака невоља и сад пага.

**пагрисковати**, -уџем несвр. *сџално нешџо јесиџи, грџикаџи*. — Сачекај ручак, шта све ког џавола пагрискуџеш!

**паклиџ** м *куџија дувана (о џаџирној куџији)*. — Некад сам радиџо читав дан за десе[т] динара, рану и паклиџ дувана.

*в. џакло.*

**пакло** с *в. џаклиџ*.

**палака̀рија** ж *уже којим се превезује шовар на коњу (обично бале сијена, сламе).* — Понеси палакарију и добро палакариши товар е ћеш га претурити.

*в. йалакариса̀тии.*

**палака̀риса̀ти**, палака̀рише̄м свр. *превезати йалакаријом шовар на коњу.* — Сто пута сам те се́тово: ка[д] товариш сијено или сламу палакариши товар да стране не кривају, а ти неј да претвошиш но ћераш своје.

*в. зайалакариса̀тии, оййалакариса̀тии, йалакарија, йрейалакариса̀тии, расйалакариса̀тии.*

**пала̀ма̀р**, -ара м *йарче, дио.* — Оклизну се низ једну плочу и згули с руке еволнички паламар коже.

**пала̀мет** м *невријеме, лоше вријеме.* — Паде снијег, а онда окрену мећава, паламет мимо све паламете. Кад сунце јако грије уз вјетрину, то му дође ко какав суви град, паламет који ватром пали.

**пала̀мети́на** ж *йаламей, лоше вријеме.* — На овој паламетини о жита неће бити ни ручка.

*в. йаламей.*

**пала̀нђу̀р**, -у́ра м *мјесто изложено вјетру.* — Имаг нешто земље у оном паланђуру, и од ње нема никакe вајде.

**па̀лац**, па̀лца м *владарев двор, йалаџа, вила.* — Ка[д] смо ми учили, гимназија у Нишићу је била у палцу књаза Николе.

**па̀лија** ж 1. *овећи йруй, мойка.* — Врезну ме наком палијом, пала туга на њ.

2. *онај који је сваџалица, инйригант, йодсйрекивач.* — Не знаш ти њега, велика је то палија и тулија. Таког палије није било отко ватра гори.

**па̀лина** ж *онај који је осйарио, изнемогао, дойрајао.* — Ој ли продавати ову палину коња?

**пала̀нати**, -ам несвр. *крейати се са шешкоћама.* — Нијесам више кадар ни живљети ни палинати.

**па̀лити**, па̀лим несвр. 1. *йушићи дуван.* — Пали о[д] своје седме године.

2. *имати горакукус, клайиши.* — Богме ти скоруп пали.

**па̀љ**, па̀ља м *дрвена йалица којом йаланка сабија йврди сир у мјешину.* — Кад је моја покојна свекрва доведена у ови дом затекла је ови паљ, па са види колико му је љета.

**па̀љени́ка** ж *йовећа зубља луча.* — Ако имаш зажди једну паљенику луча, не виде чељад вечерати.

*в. йаљенка.*

**па̀ље́нка** ж *в. йаљеника.* — Ево ти ова паљенка луча, ваљаће ти.

**па̀љоска** ж *ознака, значка на каји као обиљезје йриадности неком сйалезу, организацији и сл.* — Пришијо паљоску, па ни Бога не види, а не сиротињу, јадо мој.

**паме́та̀р**, -ара м *мудар и йамешан чо-вјек.* — Он је бијо риједак паметар. Рече, богоми, паметар, да и добру мачку понекад миш превари.

**паме́тлија** м *онај који је мудар, йамешан.* — Богоми је сад омање паметлија. Мој ђевере добро моје, паметлијо села свога.

**па̀нта** ж *дрвена греда која йовезује рогове кровне констйрукције.* — Обљесијо месо на панте, има га кастиг.

**панту́ра** ж *йромаја, йройух.* — Дела, дела, само ти седи на тој пантури.

**па̀пак** м *рожнаићи дио на нози йайкара.* — У рату немасмо ни соли да омрсимо клете овце, па обољеше у папке.

*в. сйайка.*

**па̀пула** ж *йире кромйир.* — Обезубијо сам, па ми најбоље пасује папула.

**па̀ра** ж *урезојина, бразгојина, жлијиб.* — Ови гумењаци немају ниједну пару, свака се излизала.

**па̀рађина** ж *исйаша (кад сама сйока иде йланином и найаса се).* — Отиснули смо коње у парађину. Не ливши, магарче, док не стигне парађина.

**па̀рађип** м *онај који је неуглађено йонашање, йросй, „засукан“.* — Уда се за нака парађипа, ками јој у сре[д] срца.

**пѣрађипац**, -пца м в. *ѡпарађий*.

**пѣрапоган** м и ж онај који ништа не врједи, ништавило, рђав човјек. — Путем се проритља она парапоган и нико га и не погледа колико ни оног са веригама.

**пѣрати**, пѣрѣм несвр. *расијецајти цријева уздуж, чистећи их (о живошњи)*. — Чим закоље шиљеже, одмак ти парај дроб, а ја ћу гледати ручак.

2. *ѡравијти бразгојине, огреботиине*. — Не парај по зиду, зло те не нашло!

**пѣрмак** м *грубо ошесан колац, ѡрошѣац*. — Измијени, болан, на љесама она отруле пармаке.

**пѣрожак**, -шка м 1. *рошчић ѡрирасѣао уз рог*. — Откини, јадан, парожак оном двисцу, виш да се савијо па га жуља.

2. *дио вила (о алајки)*. — Скрати мало парожак о тијег вила, много је упандрчијо увис.

**пѣсѣти**, пѣшѣм несвр. *одговарѣјти, ѡрисѣјајти, ѡсовѣјти*. — Паше јој надимак, не море бити боље. Обуци докољенице, баш ти добро пашу.

**пѣсати**, пѣсѣм свр. 1 *минујти, ѡроћи, заћи*. — Ка[д] сам се пробудијо било је пасало подне.

II ~ се *мимоћи, ѡроћи се, ошѣвијти на миру (некога, нешто)*. — Пасај се, Миладине, ћорава посла. Дај се једном пасај чоека.

**пасѣрати**, пасѣрѣм несвр. *одговарѣјти, ѡрисѣјајти, ѡсовѣјти*. — Ако ти пасира ови орлић, узми га. Њему пасирају моји опанци.

в. *ѡасенѣ*.

**паскѣ** прил. 1. *ѡасући (о сѣоци)*. — Не мој, била тавна, ћерати овце, но нек иду паске.

2. *фиг. с часѣти на часѣ, од куће до куће, све ѡлагано*. — Научијо па иде паске от куће до куће, куку му у вр главе.

**паспѣљ**, -ѣља м *брашно накуљено око витѣла млина (ѡтошчаре)*. — Навато се по њему паспѣљ, ни очи му се не виде, а он ни јаде.

**пѣстѣв**, -ѣва м *ѡастѣух, неѡшѣројен коњ*. — Има Мираш пастува, море опасти све овшгинске кобиле, и да му се ништа не позна.

в. *ѡастѣу*.

**пѣстѣг**, -ѣга м *ѡастѣув*. — Није, дијете, важно ће је пастуг кобилу пасо, но ће се ождријебила.

**пѣстѣшат**, -а, -о (у мушком роду) 1. *који је неѡшѣројен, недошројен*. — Привило се нечије пастушато кљусе око кобилчине, па неће да се одвоји.

2. *који је још сексуално сѣособан, живошан*. — Нема ћавољи зуб у глави, а пѣстѣшат је ко бик.

**пѣсака** ж *сѣјна и ошѣра длака (о овцама)*. — За сваку длаку прионуће варба, а за пѣсаку се није така варба још пронашла.

в. *ѡсакас*.

**пѣсѣкас**, -та, -то 1. *који је од длаке ѡсакасе*. — Ја би реко да је ово руно пѣсѣкасто или ми се тако претвара.

2. *који је љуш, својеглав, шѣвдоглав*. — Пѣсѣкасто је оно, не знаш ти. Колико је пѣсѣкасто, неће да претвори.

**пѣсотрага** м она која носи у себи *шѣраг рђавих ѡредака*. — Кака је она пасотрага, од ње ни трага не остало.

**пѣтаљак**, -љка м *дио нечега, ѡарче, ѡаѣрљак*. — Она је кљакава у руке, нема нако два пѣтаљка от прста.

**пѣтан**, -тна, -тно који је *ѡаћенички, ѡаѣнички*. — Није лако живљети у патнијем крајевима. Ови патни народ свако грдило трпи.

**пѣтарица** ж 1. *ѡалица, ѡруш*. — Врашти га том патарицом, амана ти.

2. *онај који има какву власѣ, који је на ѡоложају у власѣ*. — Сад ти је он велика патарица у началству.

**пѣтеније** с *ѡаѣња*. — Овог патенија није било от Косова. Живота без патенија нема ниће.

**пѣтина** ж 1. *обојена ѡресвлака и наслага на мѣталним ѡредмејима*. — Ува-

тила патина бакрењак, не море се иж њега више јес.

2. *масѝ за чишћење и одржавање обуће, ималин*. — Да немаш окле мало патине да ове клете цревље мало доватим?

**п`атлук** м *п`аѝѝња, п`аѝѝеније*. — Завладо је велики патлук и јадлук. Није научио живљети у добру но у патлуку.

**п`атљика** ж 1. (л. Cestodae) *п`ракуља, п`анѝљичара, глицѝа (живи у п`анком цријеву)*. — Дијете ми има патлику, крв му попи. Причају да има нака горка со от које патлике поцркавају.

2. *п`анѝљика са ниѝима од гуме, п`од-веза*. — Ево ти патљика и подвези гете е су ти се зарозале.

**патр`кољица** ж *д`јелић нечега, остѝа-шак*. — Набоде се босом ногом на патр`кољицу от крчевине, ено му сва нога набрекла.

в. *п`аѝр`љак*.

**патр`љак**, -љка м в. *п`аѝр`кољица*.

**п`аћан**, -ћна, -ћно *који је уредан, радан, чистѝ*. — Паћна је мимо све друге. То је чиста и паћна кућа.

в. *п`аћница*.

**п`аћница** ж *она која је уредна, радна, чистѝа*. — Има жену паћницу, свака јој час. Нема таке паћнице куда сунце грије.

в. *п`аћан*.

**п`ачек** речца *осим, п`оред ш`ога*. — А да, заборавио сам пачек да ти нешто кажем. Оћак пачек да ти дам они дуг, па некако преумик.

**п`ачина** ж *ш`ечностѝ испод масноће (обично у чорби)*. — Плива мас по пачини, има дебљине унча.

**паша`јлија** ж *женска одважна, храбра, одлучна, бриѝка на језику*. — У ту-жбалици: „Јеси ли се одморила, / паша`јлијо рода мила, / женски створе, мушки зборе, / женски пасу, мушки гласу.“

**п`евељ-ш`евељ** м индекл. *оно о чему се мисли да је без вриједностѝ*. — Све ово што радимо је певељ-шевељ. Оплео наке јадне љесе, то је певељ-шевељ.

в. *шевeљ-п`евељ*.

**пед`ља̀ти**, -а̀м несвр. *п`и, крeшп`аѝѝ се краѝким корачајима*. — Гледо сам у Бр-дима ситне људе, па кад иду педeља̀ју, би реко су ђеца.

в. *доп`едеља̀ѝѝ, зап`едеља̀ѝѝ, исп`еде-ља̀ѝѝ, нап`едеља̀ѝѝ, п`роп`едеља̀ѝѝ*.

**п`едог`уз** м *онај који је мали*. — Који-шан је они педогуз, мого би му пијевац кљунути у тур.

**п`еѝк** м и ж *онај који је брз, окрeшп`ан, вриједан*. — Пантим ја његову бабу, то је била пеѝк жена.

**п`ека** ж 1. *п`аѝѝња, грѝжа, п`ишп`ињање, п`ечење у души*. — Оставио на голој равни и ђецу и жену, па га тек сад једе пека.

2. *жаовица, увријећеностѝ, љушп`ња*. — Вала ми је на њега остала велика пека.

**пелев`ентати**, -а̀м несвр. *брб`ља̀ѝѝ, п`ричаѝѝ збрда-здoла*. — Пелевента и стално понавља како јој је баба говорила: нек причају уста, да нијесу пуста.

**пел`емис`ати**, пел`емиш`ем несвр. *ради-ѝѝ лаички, нест`ручно, како било*. — Сти-јо би он да ради и нешто пелемеше, али не зна.

**п`еља̀в**, -а, -о *п`ијесан, узак, скучен*. — Обуко пeља̀ву кошуљу, немају му рукави до лаката.

**п`ељешп`ти**, -п`им несвр. *узимаѝѝ мук-ѝѝ, п`љачкаѝѝ*. — Пeљеше га годинама, рђа им кости појела.

в. *оп`ељешп`ѝѝ, п`ељушп`ѝѝ, п`оп`ељешп`ѝѝ*.

**п`ељити**, п`ељп`им несвр. *радиѝѝ нешп`ио п`о мањој мјери, узп`ѝѝ, крашп`аѝѝ*. — Ражђеди сѝјено што више, немој га, болан, пeљити. Не пeљи ђетету аљине, оно расте.

**п`ељушп`ити**, п`ељушп`им несвр. в. *п`ељешп`ѝѝ*.

**п`енца** ж *женска која се са лакоћом п`ент`ра кршевиѝѝм и неравним п`росп`ио-ром*. — Куда пенца прође, једва се море дивокoза провући.

**п`енцати**, -а̀м несвр. I *п`лестѝѝ, крп`ѝѝѝ, п`ријечаѝѝ*. — Било би боље да си грабила оне откосе, но што пенцаш те чарапчине.

П ~ се *йенџраџи се, ићи неравним йросџорима*. — Што си пуштила ђецу да се пенцају онијем цосама?

*в. зайенџаџи, исйенџаџи, найенџаџи се, йројенџаџи се.*

**пењало** с *чейџка, чейџкица*. — Јадан клак а јадније пењало, па сат клачи собу ако мош.

**пердо** с *лисџира од брвана*. — Оћерај та говеда да се не рњају о пердо. Код нас свака колиба има пердо.

**перџтак**, -тка м *йарченџе*. — Немају нако један перџтак земље. Добро му роди-јо јџечам у оном перџтку.

**перџти**, *пџрим несвр. нишаниџи, уйравџи нешџо (на некога)*. — Не перџ пушку на људе, па нека је празна.

**перница** ж *држалиџа за йерџе (о ма-сџиљу)*. — Ову перницу сам купиџо још прије рата и ево је ко нова. Сад нема ниђе да се купи перница.

**перџнати се**, -ам се несвр. *хвайџи се за косу, йрзайџи косу (йерџин)*. — Ништа нема јадније и жалосније но гледати како се жене перџинају.

*в. йойерџинати се.*

**пџста** ж *жеља, жудња, воља*. — Отко сам заслабиџо немам, вала, песту ни на шта.

**пџтакати се**, -ам се несвр. *играџи се чучкања са йџи камичака*. — Чобанице се пџтакају а овце им занкоше бестрва.

*в. чучкаџи се.*

**пџтли се**, *пџтлџм се свр. дичџи се, йоносиџи се; размеџаџи се, йравџи се ваџан*. — Нико се не зна пџтли ко скоројевиџи. Не пџгли се туј, фукаро једна.

**пџц** узв. *којим се сџраше говеда од обада*. — Пџц, обад у јунад, пџц!

**пџча** ж 1. *дењак, увезано бреме, све-жањ*. — Доћеро ми синоваџ једну печу дрва, дао му Бог сваку срећу.

2. *у коџур умоџано сукно, йлаџно*. — Имаше у кући двије пече сукна.

3. *сасџав, грађа, консџрукџија (о љу-дима)*. — То је жива пџча о[д] чоџка. Таке пџче се мало ђе рађало.

4. *йромјене на лицу у облику крвних йодлива*. — Наљути се, па му скочише еволичачке пече по образу.

**пџчџти**, -йџм свр. *ујџџи, йџџиџи, жаџнуџи*. — Кака си, поганаџ те пџчиџо! Најсретниџа би била да ме сад пџчи змиџа међ оба ока.

**пџшкџти**, -ам несвр. *красџи*. — Баста њему пџшкати, ко му и оцу, губало иг, ко ђе.

**пџшнџти**, *пџшнџм свр. украсџи*. — Људи су давно рекли: ако пџшнеш туђе пиле, веџи своју кокош за плот.

**пџ** узв. *кад се гнуша нечџму срамном; кад се осјеђа смрад*. — Пи, срам га било, зар је он то мого тако урадити! Пи, како нешто забажђе!

**пџждрџти**, -йџм несвр. *буљџиџи, гледа-џи неџремиџе, избечених очију, блџнуџи*. — „Шта пџждриш у жену, аветињо једна!“; узвикну отаџ на тек ожеђена сина. „Оћу да приждим, оћу да приждим!“; пот-комољено одговори син, не знавши тачно ни да изговори ријџеч пџждрити.

*в. исйџдрџиџи, уйџдрџиџи.*

**пџждрџе** с *гл. им. од йџдрџиџи*. — Море те пџждрџе у туђу жену ску-по коштати.

**пџдрџока** ж *она коџа неџресџано за-гледује, буљи*. — Не море се од оне пџ-ждроке ништа сакрити.

**пџжуља** ж *ламџа йџџролеџска без ци-линдра*. — Ко је отприје имо и пџжуљу, биџо је задовољан.

*в. йџжуљџица.*

**пџжуљџица** ж *дем. од йџжуља*.

**пџздити**, *пџзџдџм несвр. 1. фиг. йлака-џи угла (о дјеџи)*. — Ај престани, шта ту пџздиш, рђо једна!

2. *фиг. брбљџиџи, йрџчаџи којеџиџа*. — Стално нешто пџзди, досадни је от подгу-зне мусе.

**пџзма** ж *мржња, омраза, завидљџи-восџ*. — Ја ти кажем: пџзма је што и вран-за. Појела га пџзма, па ено дошо ко поди-нара сира.

*в. исйџзмиџи се, ойџзмиџи се.*



**пнјѐвац**, -вца м *плод бијелог јасена, ојсиг*. — Набрала ђеца пијеваца, па иг бацају небу под облаке.

*в. ојсиг.*

**пијушкати**, -ам несвр. *узимати џабе, ѿошкрадати*. — Кућа му је на оној санштини, па су га пијушкали знани и незнани.

*в. ѿијушкайти.*

**пйк** м 1. *чежња, жудња, ѿрохтјев, жеља*. — Вазда сам имо пик на превратушу, али оћеш.

2. *шежња, намјера да се некоме учини каква шйеџа (морална, мајеријална)*. — Одавно он има пик на мене.

**пйктати се**, пйкћем се несвр. *смијати се*. — Ништа се немој пиктати, но ме послушај што ти вељу.

*в. ѿиликтјайти се.*

**пиликтати се**, пйликћем се несвр. *в. ѿиктјайти се.*

**пилиптик** м *конац од тврдох влакана*. — Не ваља ти ови танки конац, но ти мени нађи пилиптика. У овој кући нема пилиптика има та земан.

**пилићи**, пйлим несвр. *жуљити, изазивати бол ѿријиском*. — Нешто ме пили крош чарапу. Пили ме обувача, не могу крочити.

*в. ѿрейлићи.*

**пиљак**, -љка м 1. *каменчић, камичак*. — Потријебили су ливаду и не мош у њој наћ ни пиљка.

2. *оно шйо је сийно, мало, закржљало*. — Слабо су родили кумпијери, нема ништа но пиљака.

**пиљити**, пйљим несвр. *ујорно гледаши, бечити*. — Пиљи у њу, не умије поглед сметнути.

**пиљотипа** ж *шљевина, струготина од дрвета*. — Потоће двије године робијања лежали смо на сламарицама са пиљотином, па нам се чињело да таког добра нема ни у једном свљецком затвору. Наложи о те пиљотине, дако се разгори.

**пйнути**, пйонем свр. *умријети, издахнути (о дјетету)*. — Пиону сирото дјете и без крста.

**пйп** узв. *дјетету да не дира, ѿија, дохвати (нешто)*. — Пип, ђавољи створе! Пип, ку ћеш за угарак, црњо моја!

**пйпав**, -а, -о 1. *који је сјор у раду*. — Пипава створа, забога! Они су по природи пипави.

2. *који захтјева да се ради мало-ѿо-мало, ѿостјејено, ѿосјуйно (неки ѿосао)*. — То је пипав посо, да га Бог убије. Ништа нема пипавије но чињети жито за млин.

*в. ѿййак.*

**пипавко** м *онај који је сјор у раду, без брзине, недовољно ексједишван*. — Док се пипавко обује и спреми, други ће стићи на кошевину.

**пйпак**, -пка, -пко *в. ѿййав.*

**пй-пдган** м *лош човек, свашточиња, нико и нишита*. — Прича се за њега да је пи-поган, а није, но су му узнијели сваког ђавола.

**пйпољак**, -бљка м *сийан кромјир*. — Скува пуну калицу неоструганијег пипољака. Дај крави тијег пипољака.

*в. ѿшимољак, ѿйиољак.*

**пйрга**, пйрги ж *кокош шаренкасте боје*. — Пирга ми је највиша носиља. Ђук, пирга, ћук!

**пйргас**, -та, -то *који је грахораст, св-касѿобијел*. — Ови твој пиргаст пилин, плјева ко манит.

**пйс** узв. *само кад ко кија (обично дјетете)*. — У пошалици: „Пис кијо, мачку лизо, / уочи петка, испод репка, / у суботу по рбату!“

**писаница** ж 1. *ожиљак на руци који је осѿао од ѿелцовања ѿроштив малих богиња*. — Мене се примила само једна писаница. Она има на мишицама три велике писанице.

2. *јаје које је ишарано*. — Ко ће да се туцнемо писаницама? Отко умрије баба, неста и писаница.

**пис-милет** м погрд. *свѣтина, багра, олош*. — Окле се накоти велики пис-милет великијем те Богом кумим?

**писнути**, **писнѣм** свр. 1. *ѣроговорийи, рећи, изговорийи коју ријеч*. — Не смије он о[д] жене ни писнути. Писно би та, па са кад би га обљесио за језик.

2. *издахнути, умријети (о дјетишту)*. — Писну она Мушова тица и не даде ни гласа. Чим се родила, одак је писнула.

3. *ѣоникнути, ѣроклијати из земље, ѣонићи, ѣек се ѣојавиши*. — Огрија мало боље и трава одмак писну. Жита су тек писнула.

4. *вриснути*. — Повири на прозор, мешчи неко писну. Кад дијете писну, ја се следик.

**питник** м *дијети које још ѣишају, хране*. — Немој га, ћико, он је још питник.

**питура** ж *боја, фарба*. — Да имам имало питуре вала би опитуро клете прозоре, не могу се ваки гледати.

в. *ѣийшурати, најийшурати*.

**питурати**, -ам несвр. *ѣремазиваши бојом (ѣийшуром)*. — Ја не бик питурала ову клупу, но нек остане бијела.

в. *ѣрейшурати*.

**пића** ж *храна за сѣоку*. — Ура пићу плаћа. Све што имам пиће ено је у котару-глави стоке.

**пиће** с *крсна слава*. — Оћемо ли на пиће за Јовањдан? Бијо је у тазбини на пиће.

**пичкопреж** м 1. *онај који се ѣрешјерано увара женама*. — Салетијо је они пичкопреж и не море жена да га се отараси. А шта туј прежеш, пичкопрежу?

2. *онај који није у сѣању да уради нешто квалишјерно*. — Муч ту, пичкопрежу, ка[д] ти ништа не баста урадити!

**пишигаћа** м *онај који мокри у гаће, ѣосѣљу (о дјетишту)*. — Немојте га звати пишигаћа, но га ноћу одведите у каку шуму, па нек мало засијече неко дрви и одмак ће га пиша проћи.

**пишмољак** м в. *ѣийољак*.

**пишталина** ж 1. *ѣисак, свирала, дијле*. — По засунцу дијуличе на пиштали-

ну, благо му у памет. Ја имам куповну пишталину.

2. *извор који жмари, ѣовремено се јања и ѣресѣјае да ишѣиче*. — Покрај саме густијерне има пишталина кастиженије.

в. *каочина*.

**плам**, **плāма** м 1. *ѣламен*. — Нацакарили ватру и плам лиже уш черјан. Разгрни ватру, виш да плам лиже шљемѣну.

2. *скица, ѣлан, нацрт*. — Лијеп му је плам за кућу, срећна му била.

3. *црвенило у лицу*. — Ја јој нешто рекок, па јој се по образу разлеже плам.

**пландовати**, -ујѣм несвр. *лежати у хладу*. — У пјесми: „Овце моје, јади дуги, / доћи ће ви чобан други, / ја вам одок, пландујте се саме, / ко вас пита, не казујте за ме.“

в. *сѣландоваши*.

**планка**, г. мн. **планкѣ** ж *ѣројланак*. — У сре[д] шуме има једна планка. Посадила дивљу каву у сре сријѣде планке.

**планћија** ж *она која сувѣше гласно говори*. — Нијесам могла заспати от планћије и ѣне диваније.

**планћјати**, -ам несвр. *говориши сувѣше бучно*. — Не планћјај толико, није пао шећер у воду! Мозга и планћија ко да смо сви глуви.

**плао** прил. *ѣлаховишо, ѣлахо*. — Синоћ је пала плао киша. Он је и плао и зао чоек.

**пласни**, -а, -о *који ѣријада ѣласѣу (о сијѣну, слами)*. — Донеси пласно уже и нека ти твоје приче. Мишљак сколутала се змија од пласног ужета.

**платица** ж *дугачка даска (о ѣоду од куће)*. — У пјесми: „Скочи, монче, не скочијо, / обље ного саломијо, / нит је лед нит је мед, / но платице лучеве, / зулума ти не чине, / поскочи, потруди се, / са ѣвојком, пољуби се.“

**платичас**, -тā, -тō *који је вијка сѣаса, вијак*. — У пјесми: „Ова цура дивна стаса, / платичаста преко паса, / руке су јој ко два крила, / коме не би мила била, / коме не би мила била, / живина му очи

пила, / ко је не би пољубијо, / језик му се огулио.“

**плѣчко** м онај који *плаче углас* (о дјаци). — Кад дијете учестало плаче подражавали би га плевајући му: „Плачко чува говеда, / и бабину јуницу, / закла баба јуницу, / даде плачку гузицу.“

**плѣшак**, -шка м *стїрейња, стїрах, застїрашеносї*. — Уватијо ђецу нажав плашак, па не смију изаћ ни прет кутњи праг.

**плѣати**, -ам несвр. *ићи йолако и са наџором*. — Једва плеам, ако ми вљерујеш.  
в. *зайлеати, ошїлеати, ѝроїлеати, уїлеати*.

**плѣкати се**, -ам се несвр. *уїлиїати се, мијешати се*. — Воли она да се плека ђе јој није мљесто.

**плѣскати**, плѣскѣм несвр. *брбљати, луїешати, ѝричати којешта*. — Научило да плеска и о[д] тога га не мош одучити, па сат кад би пуко.

**плѣско** м онај који много *ѝрича, луїешта*. — Прича плеско како је неки чоек направио влачек от камена, језик му се скаменијо кад је наки.

**плѣча** ж фиг. *огњишће, дом*. — Не мене нико заповиједати на мојој плочи. Не дају ми живљети на мојој рођеној плочи.

**плештимѣ** прил. *лицем ѝо земљи, ничице*. — Паде плештимице на сре сријезде бијеле равни.

**плештѣнкѣ** прил. в. *ѝлоштимѣ*.

**плѣсмарица** ж збирка *ѝјесама* (књижица). — Ој ли ми купити једну плѣсмарицу?

**плѣшња** ж она која је *неуредна, нечиста, без осјећаја за личну хигијену*. — Испроси се плѣшња, па са[д] ви причајте шта оћете. Доћерала се плѣшња цакум, пакум.

**плѣшњив**, -а, -о који је *ухваћен ѝлијесном, бућав*. — Ништа ти неће шкодити плѣшњив сир, но једи колико ти душа оће.

**плѣштїти**, -ѝм свр. *ѝасти, ѝреснути, луїшїти*. — Наједном јој се опузаше ноге и плешти на сре[д] средине пута.

**плѣ** узв. *којим се негодуже*. — Чим Родо зачу како се коншије псовињају, мало застаде, заврће главом, плѣну у ваздух и узвикну: плѣ, каки сте!

**плѣнѣти**, -ѣ, -ѣ који *ѝо изгледу и особинама ѝодсећа на некога, сличан*. — Вала је Милосав плѣнути Шундо. Шћер је плѣнута мајка. Све то што кажете је лијепо, али не могу никако да сватим како чоек море бити плѣнута жена.

**поѣјли** прил. *досїа, ѝодосїа*. — Имамо поѣјли и сира и скорупа. Метно је меса за вечеру поѣјли.

**поѣрник** м онај који је *ѝохарао* имање. — Не моремо никако да прокљувимо ко је поарник.

**поѣсити се**, поѣсїм се свр. *ојачаши, ѝосїаши снажан; ѝресилиши*. — Бијаше скурипсо, а ено се сат поасијо. А се мало окућари, одмак се поаси.

**побакуљити**, -ѝм свр. *измијениши се сїоља, оїрунуши, остїарјешї* (о биљкама). — Оставијо штице на голој равни, па ено свака побакуљила. Сијено ти је побакуљило са северне стране.

в. *бакуљити*.

**побаул** прил. *ѝобаучке, ѝогурено, ѝузећи*. — Нема ми живота чим овако побаул пјежем.

**побрдњача** ж *горња ѝоїречна даска у брдила* (која држи нишї разбоја). — Сломи се побрдњача, у њену главу, дабогда.

**побрс** м *шаваница од ѝрућа у шорићу гдје се јањад сїраћају*. — „Што плетеш побрс у коцу, Ђико?“ „Па да јањад не оболе у папке, јање моје.“

**побусати**, -ѣм свр. *ѝосїавиши, ѝосадїши убокороно бусење на неком мјесту*. — Побусали смо телечар по крову и више не море прокишњавати. Ајте часком побусајте колибу, шта се ту излежавате.

в. *бусати*.

**побуцакати се**, -ѣм се свр. *сїоречкати се, ѝосваћати се*. — Побуцакали су се

ни те ни ове. Нешто су се око потре побуцакали, сагорела им.

*в. њоцагаџи се.*

**повађати**, повађам несвр. *њоново џражии бика (о крави)*. — Крава ми повађа по други пут, крепала дабогда!

**повољу** предл. *због, ради, што се тице*. — Повољу мене, немој ни ручак кувати. Повољу њега ја бик се згаланцала.

**повра** ж *сијено осџављено за њовришвање*. — Ја млим да је доста да оставимо ова два пласта за повру.

**повразица** ж *имеџак, имовинска маса*. — Воли чоек да има своју повразицу. Ко нема повразицу, нема ни живота.

**поврџтан**, -тна, -тно *који се брзо њовраши*. — Колико је љут, толико је и поврџтан. Стави цвијеће у воду, оно је повратно.

**повтџрити**, повтџрим свр. *њоновити, изнова њочети*. — Ове године мора повтџрити други разред. Нека ти скакања, но дај повтори уну лекцију.

*в. њокџорити.*

**повукуша** ж 1. *змија*. — Сколутала се повукуша на сре[д] пута и само је стоји шика.

2. *опај који се вуче, скиџа којекуда*. — Па ти се, повукушо једна, само излежаваш!

**погаџац**, -нца м 1. *неизљечива болест, рак*. — Какав је, поганац га раздро. Мори је накав поганац.

2. *фиг. нечовјек, њоган*. — Да ми каже чоек, па да се замислим, но ми то прича они мртви поганац.

3. *фиг. змија*. — Печијо те поганац, ка си така.

**погаџсуз** м *опај који је немиран, њеџслушан (о дјеци)*. — Дај том погаџсузу да жонђа и нек иде да спава.

*в. њоганђер.*

**погаџђер** м *в. њогансуз*.

**поговџрати**, поговџрам несвр. *изражавати негативан однос џрема нечему, џриговарати (обично о дјеци)*. — Воле џеца да поговарају о ономе што им се каже.

**погџвнати се**, -ам се свр. *њосвађати се, заваџити се*. — Све док се нијесу поговнали, живљели су у слози.

**погџдбаш**, -аша м *куџац*. — Слаб је он погодбаш. Оста коџ пот погодбом и пот погодбашем.

**погџлем**, -а, -о *џрилично голем*. — Богме ти је ова повозница поголема, мораш је добро стесати.

**погџмбати се**, -ам се свр. *сиџоречкати се око нечега, њосвађати се*. — Мало су се љетос погџмбали око међа, али су и даље у лијепо.

*в. гџмбати се.*

**погџрда** ж *срамоџа, брука*. — Чим почне дијете да пљеже учено је да не прави погџре. У страу од погџра џтетету би пљевали: „О дијете, дијете, / кокошке ти пријете, / да не једеш јаја, / за годину дана.“ (Прича се да је џеци забрањивано да једу јаја за годину дана, вљерујући да ће, ако се те забране буду придржавала, у браку остати вљерни, а ако прекрше забрану, правиће брачне погџре и вљеролмства.)

**погџрешница** ж *она која је родила ванбрачно дијете*. — Нећемо је, јадо, каменовати што је погџрешница!

**погџрмљети**, погџрмљим свр. *џурнуџи, џџџити се џурно*. — Кад се појавише вуци, овце погџрмљеше да се поломе.

**погџзија** м *опај који је њохлеџан на је-ло*. — Отко је свијета и вијека било је погџзија.

**погурџмати се**, -ам се свр. *њџџискати се, њогурати се*. — Кад учитељ даде одмор, џаци се погурџмаше на врата.

*в. гуремаџи се.*

**подавиђати се**, -ам свр. *њокренуџи џарницу код суда или другог џџравног џргана*. — Подавиђали су се око бабовине, губала иг!

**подавиђати**, -ам несвр. 1. *џџџуџи гурати џџријед*. — Сагну се она љуцка слота, подавије раменом испо[д] саони, подиже иг и преврну.

2. *подливати, пошницати (о води)*. — Дај седи туј, не подавири ти вода под вршницу.

в. *подавријети*.

**подавријети**, *подаврѐм* свр. в. *подавирајти*.

**подаракати**, *-ам* свр. *подстрекнути, најујдати, навести*. — Лако је манита подаракати. Подаракаше дијете и оно поче да иг сује.

**подарачити**, *-им* свр. I 1. *присвојити, узети мукте, користијити се љуђим добром*. — Подарачијо туђе имање и врути га. Нема у кући мушке главе, па су јој подарачили сву сиротињу.

2. *обујмити, обухвајити (о вајри)*. — Подарачијо пламен око котла, па лиже ус вериге.

3. *завадити, посвадити ња владати*. — На вљеш начин је подарачијо људе и са[д] њима влада.

II ~ се *пошкојати се, подузети се не коме*. — Што ли му се кмет подарачијо, ваљетно име Божије?

**подастријети**, *подастерѐм* свр. *простиријети испод (некога, нечега)*. — Подастри мало сламе испо[д] телади.

в. *прејодастријети*.

**подасати**, *подасѐм* свр. *засјати испод облака*. — Подасало је сунце, дако прољевша.

**подбаран**, *-рна, -рно барљив, подводан*. — Ови комад земље је подбаран. Вудијен је подбарно.

**подбирак**, *-јрка м остиашак јела иза објода*. — Кад ти вршница изгладни тражишеш и подбирке.

**подбити се**, *подбијем се* свр. *направити набој (на стоголима)*. — Волови су ми мекопутни, па се бојим да ће се, у тој тврђи, подбити.

**подбраздити**, *подбраздѐм* свр. *заорати прву бразду*. — Раније ми није нико требо да иде пред воловима да подбраздим, но су они ишли сами, а сад не умију ни рало потегнути.

**подбуђекати**, *-ам* свр. *подстрекнути, наговорити, најујдати*. — Неко га је подбуђеко, није то иж његове главе.

**подбујарити**, *подбујарѐм* свр. *обујмити, обухвајити, обузети (о вајри)*. — Наложу науку сувљад, па пламен подбујари око котла.

**подбурити се**, *подбурѐм се* свр. *подбучити се, одвојити се кора од средине (о хљебу)*. — Нагло се загоре ватра, па се љеб вас подбуријо.

в. *подбучити се*.

**подбучити се**, *подбучѐм се* свр. в. *подбуријти се*.

**подвала ж оно што се пошурити, подмешине, подвуче испод нечега; подлога, подмешач**. — Не умије да подметне једну дрвену подвалу испо[д] ћепала, па му ћепало колеће ђа тамо, ђа амо.

в. *подвлачак*.

**подваракати**, *-ам* свр. *подстакнути говедо да се боду узвикујући: вара, вара бу!* — Подварака бакове и одмак се рпише.

в. *варакајти*.

**подвирѐн** м *онај који се подвуче на тврд (од некога, нечега)*. — Чим осети тврдо, одмак подвиреп устукну.

**подвлачак**, *-чка* м в. *подвала*.

**подвој** м *парче сукнишиа које се ставља волу на врат, да му јарам не повриједи кожу*. — Вилоња је осетљив у врат, па му стави подвој.

**подврнути**, *подврнѐм* свр. I *подвијти у сујројном правцу, посуврајити (нешто)*. — Подврнула ми је Милуша рукаве от кошуље. Подврну му руку и обали.

II ~ се I. *немати усјеха, ићи направише (о раду и живоју)*. — Подврнула му се штета за штетом.

2. *зауставити се, зачекајти се, слити се на неком мјесту (о води)*. — Паде велика киша, па се вода подврнула по долама.

**подгарнути**, *-нѐм* свр. *обосити, подбосити, царнути коња*. — Подгарни коња, па нек иде.

**подгоруша** ж оно што расте испод шуме (*траве, јагоде и сл.*). — Лако ти је косити подгорушу, но дођи у ови чипац. Румени се ко јагода подгоруша.

**подгуркавати се**, подгуркавам се не-свр. *гуркајти се из пољаје*. — Све ш њим лијепо причају, а тијом се подгуркавају.

**подгучити**, -јм свр. *смотајти нешто у звуку и стајити под изазух или гдје друго*. — Подгучијо испот капута накав завежљај и однесе га.

**поди** м мн. *првиче, први одлазак родбине невјестии у њен нови дом*. — Оће Вуле да иде у поди. Ка су ми долазили у поди била сам сва сретна.

**подижан**, -жна, -жно који се брзо подигне, одрасте, *сташе*. — Највиша је срећа ка[д] су ђеца добро подижна.

**подистински** прил. *истинитио, иачно, без величавања*. — Марко ће нам подистински испричати шта је и како је било.

**подјавити**, подјавим свр. *отићи, кренути се ионавише, уз брдо (о стиоци)*. — Тек бијагу овце подјавиле ус Кременачу, ка[д] сину, загрмље, а ми заучињесмо: „Свет господ Бог!“

**подјармити**, подјармим свр. *подвићи јарам у сујројном правцу (испод враћа)*. — Брже испушти волове из јарма, ено су подјармили.

**подлачак**, -чка м онај који је подао, *подмукао*. — О, јадан, јадан, још ти не знаш колики је он подлачак!

**подлигурати**, -ам свр. I *подметнути, пошурити, подвући испод (нешто)*. — Ако мореш подлигурај коју грану испот пласта, вас ће одоздољ отрунути.

II ~ се I. *подвући се, увући се испод нечега*. — Подлигура се испот плоче ко мачка.

2. *улазити се, бити подрејаш*. — Подлигуро се власти, па са[д] ради шта оће.

**подлизивати**, подлизујем не-свр. I. *обуљивајти, обухвајти (о иламену)*. — Скини лој са верига, да га пламен не подлизује.

2. *помало прелијевајти преко ивице (којла, кофе и сл.)*. — Насо препун ражљевак, па вареника подлизује ђа тамо, ђа вамо.

**подлијенити**, подлијепим свр. I. *залијепити, завијти, улијепити влажно жито при вршидби или мељави*. — Немој, болан, вријећ бреково жито подлијепићеш га и белајисати. Не осуши јечам како ваља, па млин подлијепи и све бестрага.

2. *имати неурјатносћ, неурлику, незгоду*. — Нешто му се ове године подлијепило, па га ћера штета за штетом.

**подметнути**, -нем свр. *ушпоројити (о стиоци)*. — Пајо има лаку руку и најбоље је нека он подметне ждријепца. Подметно шишака, прекријо га покровцом и вода га тамо-амо.

**подмира** м I. *исилаћи, ошйлаћи дуга*. — Тежа му је подмира но не знам шта.

2. *ојскрба*. — За подмиру сам утрошила све што сам имала, па сам са мирна до Бурђевдана.

**подмуклице** прил. *исподмукла, исподшаје*. — Не ваља ништа подмуклице ради-ти. Ко из подмуклице ради, радило му се о глави.

**поднарамачити**, -јм свр. *подуријепити нарамак (бреме)*. — Поднарамачијо једну дугачку врљику и отсегента је колиби.

**подногу** прил. *на низ брдо*. — Идите право све ви је подногу.

**подојчити се**, -јм се свр. *побацити, ојањити мртво јагње*. — Нема, брате, у овцама никака бата, све су се подојчиле. Поједоше овце мишоједину, па се све подојче, Бог иг клео.

**подотавак**, -вка м *ливада под ошавом*. — Немој пуштати браве у тај подотавак.

**подотавити**, -јм свр. *порасити права по окошеној ливади*. — Подотавиле су ливаде ко икад.

**подража** ж *надраживање, изазивање*. — Не ваља метати подражу ђе јој није мље-сто. Међ њима је подража, белају белајни.

**подргати**, -ам свр. 1. *йодлийи, йошећи, йодлизайи (о води)*. — Паде велика киша и вода подрга на све стране. У, ево подргава вода испо врећа брашна!

2. *йроцарайи вайру*. — Подргай у ту клету ватру, утули се!

3. *йодстакнуџи (расџру, свађу и сл.)*. — Она воли да подрга, па да се повуче. Не подргавај под туђе подумијенте.

**подрепити се**, подрепим се свр. *йовући се од каква йосла (обично йоражен)*. — Ђ је чуо да сам купијо јайћака, одмак је подрепајо. Није му ишо пазар како ваља, па је подрепајо.

**подріјекло** с *йоријекло*. — Ама људи: причали ми или не, било нам криво или не, чоек бес подріјекла је ко дрво бес коријена.

**подријети**, подрем свр. *довести до крейаћа, сморийи, йоморийи (о сйоци)*. — На овој злој зими неста пиће и људи подріјеше стоку, а многи само чактаре у торбама донијеше.

**подробац**, -пца м *зайио од живоийињске уйробице заварен у лоју*. — Накрко се подропа, па му се пуши глава.

**подуза ж везица**, *йодвеза за чарайе*. — Исплела сам подузе о[д] три боје. Не вуци подузе за петама!

**подујачити**, -йм свр. 1. *йодујријейи*. — Бијаше ти се сијено нагло, па сам га мало подујачијо.

2. *йомоћи гурањем*. — Волови запрли, никако не могу да извуку плас уз једну страну, те ти ми подујачи, подујачи и некако извукоше.

*в. йодуслонийи.*

**подујести се**, подуједем се несвр. *сийничарски се свейиџи некоме, инсисџираџи на нечему ради неког личног инџереса, хвайџи се (за нешџо)*. — Није се тебе подујео учитељ, но ти нећеш да отвараш књигу, паса погани! Подујео се он нама, а ево му га о[д] шаке до лакта.

**подумљестице** предл. *близу, йокрај, на мјесту*. — Наклони се и поглај ми јањад, подумљестице ти је. На подумљести-

це ти је оно моје плашће, па ако ој, шћерај га, нећу ти дужна остати.

**подупетити се**, -йм се несвр. *засјесџи чекајући да други уради оно шџо је сам џребало да уради или онај крај њега*. — Све се то подупетило, па чека да други уради његов посо.

**подуплинути**, подуплинем свр. *йойлавийи*. — Подуплинула је вода све до прага от колибе. Надошла вода, па је Пива подуплинула сваку луку.

*в. йодусџлинуџи, йоџџлинуџи.*

**подускрај** прил. *до йодврх, уврх*. — Умузла сам у краве подускрај ове краљаче.

**подускрајан**, -ајна, -ајно *који је до врха, скоро йун*. — Врећа је подускрајна са јечмом. Напунила ми је стрина подускрајну плетивачу љешника.

**подускрајнути**, подускрајнем свр. *йосџремийи, уздигнуџи, средийи (обично йо кући)*. — Подускрајни аљине, ево иду наки људи.

**подуслонити**, подуслоним свр. *в. йодујачийи*.

**подуспара ж сџарина, зайара**. — Потље кише наиће нака подуспара, не могаше се дијати.

**подуспарити се**, -йм се свр. *йоџџарийи се, узријайи се*. — Подуспари кожу од овна, па ћеш је лако опуљати.

**подусплинути**, подусплинем свр. *в. йодујчинуйи*.

**подустати**, подустанем свр. *надоћи, накуџиџи се, йовећаџи йриџок (о води)*. — У јесен све ријеке подустану, па се не могу прегазити без грдила.

**подушити се**, подушим се свр. *смијаџи се углас и дуго*. — Подушили смо се о[д] смијека. Ђеца се подушила па кикоћу.

**подуштунути**, подуштунем свр. *йодујријейи*. — Велика је вљетрина, па што боље подуштуни љесе о[д] тора. Ако наићеш поре кладње, подуштуни је одоздољке.

**пођед** м *основ, ширина, база сѣога* (о сијену, слами). — Обузи пођед, па се сијено наже, само што се није сорвало.

**пођеђен** прил. *йонегдје, ѿу и ѿамо*. — Пођеђен је жито никло не море бити боље.

**пођилица** ж 1. *крвни суд, вена*. — Како су му се надуле пођилице низ слепочнице, само поглај?

2. (л. haemolysis) *ѿраг ѿо кожи* (од удара). — Виђе ли оног несрећника, ено га цијелог у пођилицама. Ошину вола канцијом, па му скочи пођилица низ рбат.

**пођмирѣп** м *онај који је лош, злобан, злонамјеран*. — Изабраше за кмета највишег пођмирѣпа у селу, куд им се памет ђеде?

**пожднћати**, -ām свр. *йојесѣи, йокусаѣи*. — Пожонћашеш што ти се да, ка[д] ти гузица изгладни.

в. *жонћати*.

**позамрцати**, -чѣм свр. *зашѣи се негдје у ноћи, смркнућу* (двоје, троје или више њих). — Позамрцаше ђеца тражећи јањад, ђаво им вајду понијо.

**позасунцу** прил. *йо заласку сунца*. — Позасунцу прође поштијер. Дођи позасунцу да се прстенамо.

**поздраво** прил. 1. *ојейѣ, йоново*. — Наплатише ми порез поздраво. Поздраво су ме казнили, казнијо иг Бог.

2. *неочекивано, изненада, ненадано*. — Ове јесени продасмо јањад поздраво. Дувандија ми даде поздраво пуну ову ћесу дувана.

3. *сигурно, йоуздано*. — Он ће ти све рећи поздраво, ништа се ти не сѣкирај. Поздраво ти причам, ко да се исповиједам.

**позлобан**, -бна, -бно *који је злобан, рђав, лош*. — Позлобан је, колико је тежак. Не зна се ко је од кога позлобни.

**познѣн**, -и ж *који се ѿрејознаје, сличи, наличи*. — Дође ис тавнице и од оног великог чоека нема ни познани. Говеда су поарала купус и од њега нема ни познани.

**познавати**, пзнѣјѣм несвр. *ѿризнавати, ѿамѣиѣи* (добро дјело). — Чинијо му, не чинијо му, ништа ти неће познавати. Данас нико никоме ништа не познава.

**поиш** узв. *којим се ваби ѣеле на ѿодој*. — Поиш, тела, поиш!

**пођаван**, -вна, -вно 1. *који је наочѣи, виђен, развијен*. — То бијаше појавна и лијѣпа ђевојка. Горштаци су појавни људи.

2. *који иде ѿред сѣадам*. — Нема појавнијег овна од мог гриваља.

**појадѣти се**, -ѣм се свр. *йојзалиѣи се*. — Појадѣла ми се на муке своје. Појадѣла ми се на снају, живот јој, каже, узе.

**појадѣти се**, појадѣм се свр. *биѣи у ѿузи и жалосѣи*. — Немаш кућ кракати код њиг, они су се појадѣли због оног ђетета што им погибе.

**појекѣвати**, појекѣјѣм несвр. *исѣушѣи дубоке и болне гласове, сѣењати* (о болу, ѿузи и сл.). — Неко је сву драгу ноћ појекѣво.

**појекѣвање** с гл. им. од *йојекѣвати*. — У тору се чује појекѣвање, ну види да није то зрња.

**појѣкуша** ж *она која ѿјекује, јѣчи* (обично о сѣоци). — Закољи појѣкушу, не море се више нака гледати.

**појѣсти**, појѣдѣм свр. *сузиѣи, окраѣиѣи, најравѣиѣи ѿо мањој мјери*. — Што ми не саши гаће по мљери, но иг појѣде и нагрди.

**појмати**, -ām свр. 1. *йомилиѣи, заумѣи, хѣјѣи казати*. — Појма нешто да каже, па шипак: утече му клета мисо.

II ~ се 1. *ѿорасѣи, нарасѣи, кренуѣи набоље*. — Од лањске године Вуле се појмо, машала.

2. *йоћи, крочиѣи, најравѣиѣи који крорак*. — А сам се појмала про прага, зачу се црквено звоно и ја се просто одузек.

3. *досѣјѣи до неке границе, ѿојавѣи се, досегнуѣи*. — Чим појмасмо уз брдо, неко нас зазва.

**покакѣти се**, покакѣм се свр. *обавѣиѣи велику нужду* (о дјѣтѣшѣу). — Очисти дѣјете, ено се покакило.



**покарабасити**, покарабасим свр. *йоремейиши, йокварити, нарушиши (нешто)*. — Ко ли ми је покарабасио они плас, пас му се мяса наијо?\*

**пѡклѡпан**, -пна, -пно који је лаком, *халайљив*. — Поклапна је на јелу, то очима нијеси видијо.

**поклѡпач**, -ача м онај који је лаком, *йоклапан на йуђе*. — Не причај ми за њега, то је поклапач мимо људе.

**поклепавати**, поклепавам несвр. *йонављати истје ријечи иза некога (обично дјеча)*. — Окани се дијете, шта све поклепаваш моје ријечи.

*в. йоклейшавати.*

**поклептавати**, поклептавам несвр. *в. йоклейшавати.*

**поклисѡр**, -ѡра м *йирчкарало, слуга, извидник*. — Мани га се, не море он бити ни жени поклисар а не шта друго. То је поклисар бијелог свијета.

**поклисѡрити**, поклисѡрим несвр. *йирчкарати, иши којекуда*. — Ама, се ту, зар не видиш за кога поклисариш, јадо моја.

**поклисѡрење** с гл. им. од *йоклисариши*. — Зар ти није дојадило поклисарење за туђ интерес, црнијо се!

**пѡколико** узв. *йри коликању (У игри коликања један од играча, кад уишита другога, колико има љешника у сѡиснујој йесници, узвикне: „йоколико!“; овај други одговара: „йолијо или йѡшако!“)*. — Оћаше Обрен да узвикне: „Поколико, Блажо, поколико!“, а Блажо би из истијег стопа одговоријо: „Потако, Оле, потако!“.

**пѡкорак**, пѡкѡрка м *дио сѡабла исјод коре*. — Дај да купимо оне покорке дасака, нек се нађу за сваки случај.

*в. йрикорак.*

**пѡкѡроња** м онај који се нечим *осрамоити*, који је за *йрекор (о младићу)*. — Приседа ту, покороња један. (Прича се у шали да је нека жена, кад је чула да јој је суд, због напастовања неке жене, казнио сина са стотину динара, узвикнула:

„Зашто даде стотину динара, покороња један!“.)

**пѡкошкѡти се**, -ѡм се свр. *сѡоречкаити се, йосвађати се (обично о уздржљивој свађи)*. — Вала, међ њима није било ништа израније, али су се са[д] само нешто покошкали.

**пѡкрѡти**, -ѡм свр. *йѡјестити, йокркаиши*. — Покрѡ јој је све што је имала, па је сад и не познаје.

**пѡкрѡвити се**, пѡкрѡвим се свр. 1. *смѡјати се, исмѡјати се до суза*. — Покривили смо се слушајући Перова нагуђивања.

2. *скупѡити се уз рику (о говедима)*. — Ништа жалосније нијесам гледо но кад се говеда покриве на траговима крви.

**пѡкрѡвка** ж *йокривач (йѡњава и сл.)*. — У тој клетој кући нема ни покривке, ни простирке.

**пѡкрѡнѡти**, -ѡм свр. *йѡнијешити, йѡије-раити, йѡшварити (о сѡварима)*. — Шта си покрѡнѡла толике суде, јеси ли мани-та?

**пѡкрѡрити**, пѡкрѡрим свр. *в. йѡшѡритиши*.

**пѡла** ж *дио, йоловина сукње*. — Свака катула има предњу и задњу полу. У, јадо, па ето ти је исцијепана задња пола, а ти тако идеш гола.

**пѡлагати се**, пѡлажѡм се несвр. *слагати се, йомагати се*. — Те двије вамилије су се вазда полагале, ко да је једна кућа.

**пѡлагѡчкѡ** прил. *йѡлагано*. — Ите уз брдо полагачке, а низ брдо како ви драго.

*в. йѡлачко.*

**пѡлазник** м *йѡложајник*. — У току рата дошла редица на једног ђетића да биде полазник ко[д] стрица. Спремо се он и из деве зора ти улети у стричеву кућу, заспе иг житом и узвикне: „Христос се роди!“; а онда узме ватраљ да скреше бађаке који су били скоро сагорјели и утуљени, говорећи: „Колико синуло варница, толико у нашега брата домаћина било оваца, јагањаца, коња, волова ... шенице бљелице а највише мушкијег глава“. Док је скресаво

утуљене бадњаке домаћин је, видећи да не сијева ни једна варница, понавља: „Не до Бог! Не до Бог!...“

**поландати**, -ам свр. *појестии*. — По-ландај то и мучи!

**полаптати**, -ам свр. *полокайи*. — Успи пашчету, све је полапто.

**пољачко** прил. в. *полагачке*.

**полегуша** ж *оно што полегне по земљи (шрава, гране од дрвета и сл.)*. — Шума зачестала и од полегуша се не море прој.

**полегушити се**, *полегушић се* свр. *ићи повишо, сагнушо*. — Полегушија се ко мачка и провуче се испод љесе.

**поледерити**, *поледерити* свр. *поћони-ићи цијеле*. — Нема вође нико да умије поледерити ове клете црвље.

**полеђушкѐ** прил. *леђима, на леђима*. — Докобелџа се до шуме полеђушке и некуј шумгну. Спава полеђушке, па крче и[з] све снаге.

**полѐмати**, *полѐмам* свр. *појестии, покркайи (о кашасијом јелу, млијеку и сл.)*. — Бијаше загладнија и зајаднија, па полема пуну пасу киселине.  
в. *лемайи (2)*.

**полѐнути**, -ѐм свр. *изазвайи надражај у грлу, надражйићи на кашљање*. — Полѐну му се од језгарице, па га обузо кашаљ да цркне.

**поливоња** м *љенчуга*. — Дошо накак поливоња да је проси и она га не шће ни погледати.

**пољйјо** прил. *нейарно*. — „Поколико, чик погоди!“ , рече Митар и испружи руку пуну љешника. „Потако!“ , узврати Петар и кад пребројише било је пољйјо.

в. *поколико, пољико*.

**пољико** прил. в. *пољйјо*.

**политати се**, *политам се* свр. *пороли-ићи, избацйићи жидак измећ*. — Неко се туј полито, немало га.

**полица** у изр. *на пољици* прил. *на редици за удају (о сестрама)*. — Прошле јесени удала јој се старија сестра и са је она на пољици. У pjesми: „На пољици са си ти,

/ монци ће те просити, / а не твоју сестру млађу, / да међ вама ставља свађу, / адет сејо код нас није, / просит млађу кот старије.“

**пољбж** ж 1. *назив за равно земљиште, равница*. — Лако је орати у тој положи. Најлак идите, све ви је полож до њиве куће.

2. *полегла шрава, жито*. — Паде киша у ову полож, све ће иструнути.

**пољачина** ж 1. *накнада пољаку за рад*. — За пољачину морам дати нешто жита, десе[т] динара и рану по редици.

2. *накнада која се исплаћује на име ошћећења (о усјевима)*. — Потрије ми мал туђу ливаду, па дајем за пољачину и капом и шаком.

**помавѐнети**, *помавѐним* свр. *помодриши, добиши модру боју*. — Бијаше вас помавенија од ладноће. Ево ти је скоруп помавенија!

**помазлунити**, *помазлуним* свр. *помиловайи, помазийи*. — Само је ти мало помазлуни, па ће је љутња прој.

**помалац**, -алца м *оно што се даје помало (обично да се дијете придобие)*. — Помалац баби говеда чува.

**помамина** ж *обузетости (неким, нечим), помама, ненормална стираси, жудња, занос*. — Не би ја то урадила ни у помамини.

**помамуша** ж 1. *дрво на којем расте сийни љод црвене боје, облика дивљег грозђа, која, ако се поједе, ирема вјеровану, изазива помаму*. — Баци те помамуше, помамићеш се, Бог с тобом!

2. *она која се помамила, коју више носи снага него разум*. — Не би с оном помамушом мого изаћи на крај ни војник под опасачом.

**пометѐник**, -ика м 1. *онај који је наситрадао од мећаве, помео се*. — Сазнали се ко ли је они пометеник?

2. *велика ладноћа, зима*. — Не море се по овом пометенику никуђ. Данас је прави пометеник.

**пòметина** ж (л. placenta) *пòстїєльица* (о живоїшињи). — Напој краву млаком водом а побаци пометину.

2. фиг. *онај који се вуче, иде тїромом*. — Вуче се она пометина, баш ко кака пребијена вашка.

**пòмр̄к** м *пòмрчина*. — Ја нећу ићи сама кроз ваки помрк. Обезвијала сам у оном помрку.

**помр̄квати**, помр̄кујем несвр. *пòново се мр̄каїти, тїражїи тїраза*. — У читавом овом буљуку само се једна овца помр̄кивала.

**пòмута** ж *смуйња, завађа, мржња*. — Не дајте људи да вас поједе помута, великијем ве Богом кумим.

**понанижїцѐ** прил. *пòнанижсе*. — Није успрто одавле до на Дужи, но све понанижїце.

**пона́се** прил. *пòсебно, обашка*. — Има њиг шез брата и сваки живи понасе. Ако мислите да сте заједно, живите понасе.

**понеа́ри** прил. *у неверїјеме, у невакаїт*. — Он вазда коси понеари. Поћеро сам стоку на пазар понеари.

**пòнебї** прил. *мало пòтїраја, тїроће*. — Понеби неко вријеме, а ево ти и сердара. *в. тїронеби*.

**понешен**, -ена, -ено *који је брижан, осјећајан*. — Понешена је за књигом, то нијесам виђела тако нешто.

**пòниско** прил. *мало нијзе, ниско*. — Пушти овце пониско, па нек пасу.

**пòнтати**, -ам свр. *тòћи, крочиїи, на тїравиїи који корак*. — Таман понтак уз брдо, кад ме зазваше да се вратим.

**пòњински** прил. *тò њиховом*. — Поњински грушавина се зове јардум.

**попардусити се**, попардусїм се свр. *пòказати се надмен, охол, тїрсиїи се, ше тїуриїи се*. — Упантите: никад се не треба попардусити у добру, ни понизити у невоља.

**попелешїти**, -їм свр. *в. тїелешїиїи*.

**поперчїнати се**, -ам се *в. тїерчинаїи се*.

**попијевчити се**, попијевчїм се свр. *тїрецијениїи се, не виђети од себе другог, тїонијети се усїјехом*. — Натакоше му зобницу, па се попијевчијо.

**пòпиш** м *мокрење, исцїушїање мокраће*. — Он не смије изаћ ни на попиш.

**пòпрека** ж *мјера за дужину (људско сїоїало тò ширини)*. — Скочијо је седам стопа и попреку.

**попр̄екача** ж *тїорба са тїоїречним ша-рама*. — Упртијо попрекачу и у њој пуно дебе скорупа и рука љеба.

**попр̄лити**, попр̄лїм свр. *оснијежїиїи, мало тасїи (о снијегу)*. — Прошо је Никољдан, а снијег није ни попрлијо.

*в. оїрлїиїи, тїроїрлїиїи*.

**пропр̄лити**, пропр̄лїм свр. *в. оїрлїиїи, тїоїрлїиїи*.

**пòпружина** ж 1. *колан, тїоїруг, тїојас којим се самар веже за коња*. — Ето ти га дѐ: пуче попружина, самар се слиза ни[з] сапи и товар оде по долини.

2. *онај који је сїоро тїокреїтїив*. — Је ли ти рече да су га назвали попружина? Јес, вала, права попружина.

**пòр̄ад** предл. *ради, због*. — Помага сам му пошивати кућу порад себе, а није за-служијо. Ово сам ти урадијо порад твог доброг и поштеног оца.

**пор̄ђати**, -ам свр. *смршати, тїомршати*. — Нешто су ти шиљеж порђала. Што си порђо тако забора?

**пòре** предл. *тїоред*. — Припни коње поре куће. Поре оваца промиље бауљина, имаше у њој метар и више.

**пòрез** м *унуїтрашњи дио тїовршине зи-да зграде (дужинном листїре)*. — Додај ми велике виле, ено иг на порезу. Искористила сам ови порез за полицу.

**пòрезати се**, пòрежѐм се свр. *догово-риїи се о удјелу, учешћу (у нечему)*. — Порезите се и помогните чоeka у невољи. Сељаци се порезаше и скупише нешто пара да оправе школу.

**пориквати**, порїкујем несвр. *рика-їи са тїрекидима (о говеду)*. — Има више о[д] сата, како порикује нечија крава.

**порѝкуља** ж *крава која ѝорѝкује*. — Смакнуће на јесен порѝкуљу, па да ваља сувог злата.

**порѝљати**, -ам свр. *ѝојестѝи*. — Узе комадину пите лојанице и порѝља је без замљерке.

в. *рѝљати* (I).

**пòрѝнта** ж 1. *женка ѝса, куја, керуша*. — Пера се нечија поринта, дроб јој се исуко!

2. *фиг. скиѝница, луѝалица која ѝони-ре којекуда*. — Дигла се она поринта по селу, па не да људима мира.

**пòрòжје** с *уже којим се вежу (истио-временно) два вола (један једним, други другим крајем) ѝа се ѝако ѝовезани воде*. — Узми како порожје и упорожи волове.  
в. *зайорожѝиѝи, уѝорожѝиѝи*.

**поругáница** ж *женска којој се ругају, ѝосѝрдују*. — Она је поруганица рода свога.

**пору̀гуља** ж *она која воли другоме да се руга*. — Неће поругуља да престане лајати, нако би је за језик обљесијо.

**пòс**, пòста м 1. *ѝосѝ, вријеме кад се не мрси*. — У тој сиротној кући пос је и кад се мрси и кад се пости.

2. *фиг. мајчино млијеко*. — Ћу ту, пост ти се оладијо! Бљеж отале дијете, пост ти твој!

в. *ѝошњак*.

**пòсад** прил. *од сада, унаѝријед*. — Шта је досад били и било је, а посад има да биде како ја вељу.

**посатáриѝи**, посатáрѝм свр. *саѝријеѝи, униѝиѝиѝи, нанијеѝи ѝѝеѝу (о сѝо-ѝи)*. — Како посатаристе нолики мал, Богом вас кумим? Посатарили су му вуци сву јањад.

в. *ѝосѝгураѝи, саѝариѝи* (1).

**пòсвòјче** с *дијеѝе усвојено, усвојеник*. — Имам троје моје ѝеце и двоје посвојчаци.

**посèкати**, -ам свр. *ѝонијеѝи неѝѝо доста ѝеѝко, ѝреголемо*. — Посекала те же бреме о себе.

**посèкати се**, -ам се свр. *ѝојакати се*. — Посекала се она два дарепа и падоше кокошке.

**посѝгурати**, -ам свр. в. *ѝосаѝариѝи*.

**пòсијеч** ж 1. *ѝосјекоѝина*. — Нико не ставља со на посијеч, нако ти, луда главо.

2. *фиг. ѝаѝња, ѝуга, бол*. — Не треба нам виша посијеч од његове тираније. Умрије јој дијете, то јој је посијеч по сре сриједе срца.

**посѝкѝвати**, посѝскујѝм несвр. 1. *уѝорно молиѝи, досађивати молеѝи*. — Посѝскивала је од немиле до недрага, тражеѝи да јој јединца пуште из тамнице.

2. *сисати час једну, час другу сису, час једну, час другу овцу (ѝрчеѝи ѝо бу-љуку)*. — Побљегоше јој јањад у туђе овце и само посѝскују час ову, час ону.

**поскикѝвати**, поскикујѝм несвр. *исѝу-ѝѝаѝи оѝѝре, ѝродорне крикове, ври-ѝѝаѝи*. — Не смета га памет и нек поскикује.

**пòскур̀ник** м *дрвени ѝечати, шаралица (за хљеб, колаче и сл.)*. — Раније је скоро свака кућа имала поскурник а сад га неј наѝи ни у плећу.

в. *ѝрекадница, шаралица*.

**посмèрчити**, пòсмèрчѝм свр. *ѝојестѝи*. — На брзину нешто посмерчише и то им је све о[д] сванућа.

**пòспијешан**, -шна, -шно *који брзо и добро оѝарашава намјенске ѝослове*. — Имам поспијешан котлић, не бик га дала за не знам шта.

**пòсрè** предл. *ѝосред, средином, среди-ѝѝем*. — Раскоси посре ливаде. Проје ми она вљештица посре средине оваца.

**пòсрòпета** ж *погрд. женска ѝрљава, неуредна, заѝуѝѝена*. — Трчи за посрòпетом ко овца за мрсном руком.

**пòставак**, -áвка м *дио рала*. — Оће да оре а струо му поставак, па види колико зна. Затаслачијо наку дрвезину за поставак, то не ваља ни за паѝи колац.

**постѝмати**, -ам свр. 1. *мало ѝочасѝиѝи, дочекаѝи гостѝе без много ѝрошка*. —

На брзину сам иг постимала онијем што сам имала.

2. *ѝроцијениѝи* (*ѝежину и сл.*). — Пристајем како гођ постимају два чоeka. *в. сѝимайѝи* (1).

**пѝстопица** ж 1. *оѝисак сѝојала на смрзнутом снијегу, ѝраг*. — Идући про планине ловци најђоше на смрзнуте постопице. Иди постопице за њим, биће ти лакше.

2. *ѝонављање веђ реченог*. — Ударијо у постопицу, па понавља: што је младу мило није ружно.

**постреуша** ж *фиг. ѝосѝренуша, оваца која се најаса исѝод сѝреха (око куће)*. — Има десетак постреуша и то му је сва имовина. Неће оне постреуше никуј од колибе.

**постреушица** ж *в. ѝосѝреуша*.

**пѝстриж** ж *вуна од оваца оѝстрижена са ѝрбуха и око задњих ногу*. — Исплела мужу вањелу од пострижи, благо му ш њом, ко му је.

*в. ѝочина, ѝочисѝиѝи*.

**пѝстриѝи**, *пострижем свр. ѝочисѝиѝи, ѝодишиѝаѝи овце (ѝо ѝрбуху и око задњих ногу)*. — Постригли смо овце прије но су се окачиле.

**пѝсулан**, *-ѝлна, -ѝлно који је миран, ѝовучен, ѝодесан за сарадњу*. — Нема посулнијег створа од Мике, широки траг осто од ње! То је једна посулна и добра вамилија.

**пѝсулити**, *пѝсуљим свр. ѝосудиѝи, ѝо-зајмиѝи*. — Ако ти нестане пара, наће се људи па ће ти посулити.

**пѝсуљник** м 1. *онај који даје зајам, ѝо-зајмљује*. — Лако вам је кад имате добра посулника пот главом. Драгиша је бијо посулник читавог села.

2. *миран, ѝих, ѝовучен човјек*. — Ува-тили оног Божијег посулника, па га муштрају. Не море живљети посулник међ онијем вуцима.

**пѝсуручити**, *-ѝм свр. ѝусѝиѝи суруѝи-ку (о млијеку)*. — Ако није угода, млијек

одмак посуручи. Какав је мозак му посуручијо.

*в. ѝросуручиѝи*.

**пѝсути**, *пѝспѝм свр. намножиѝи се, родиѝи се једно за другим (о дјеци)*. — Посула га ѝеца, све једно другом до уши-ју.

**пѝс** узв. *ѝелеѝу да дође на ѝодој*. — Пос тела, пос! Пос, мало моје, пос!

**пѝсек** м 1. *мјесѝо ѝосјеклине, ѝосијеч, рана*. — Разјапијо му се посек, не море се о[д] туге гледати.

2. *клање сѝоке за зимницу*. — Око Ми-тровдана вазда је посек и крканција до за врат.

3. *фиг. увреда која боли, за срце „уједа“*. — Носим посек од онога от кога се нијесам надала.

**пѝтако** прил. *ѝарно, суѝроѝно од ѝо-лијо (неѝарно)*. — „По колико, Миливо-је?“ — узвикну Драгиша. „Потако, пота-ко!“, одговори Миливоје.

**поталаушиѝи се**, *-ѝм се свр. ѝосѝи-дјеѝи се*. — Поталаушијо се ко куповно керче. Покријо се ушима и поталаушијо ко и сваки кривац.

*в. ѝоѝлаушиѝи се*.

**поталаушице** прил. *сѝидљиво, ѝоку-њено, са осјећањем неѝријажности*. — Поталаушице прође мимо нас.

**потараѝити**, *потараѝим свр. газеѝи уѝабанаѝи, ѝочейѝи снијег ѝјерајуѝи ѝо њему буљук оваца*. — Нијесам мого сам почепати нолику торину, па сад заокачијо буљук и потараѝијо је.

*в. ѝараѝиѝи*.

**потаркавати**, *потаркавам несвр. 1. ѝаркаѝи у ваѝру, ложиѝи*. — Сѝјо по-ре[д] ватре и потаркава. Потаркаваш у ва-тру а не видиш госта, ено ону жишку што усправно стоји.

2. *вјешѝо ѝодсѝиѝаѝи свађу, сѝаваља-ѝи костѝ раздора, инѝригу*. — Сад свак потаркује свађу и мржњу. Кад он не би потаркаво, не би бијо жив.

*в. ѝоѝаркиваѝи, ѝоѝарнуѝи*.



**потлаушити се**, -ѝм се несвр. в. *ѝоѝа-лаушити се*.

**потлеушица** ж онај који је без вриједности, рђица. — Какав си, потлеушице ти судиле. Ис те куће вазда су се рађале оне мртве потлеушице.

**пѝтљекѝр** прил. *ѝослије*. — Дођи потљекѝр да ти нешто дам.

**пѝтмул**, -а, -о 1. који је нејасних мисли, несазнајљив, загонетан. — Не вљеруј му ништа, много је потмул. Нешто је потмуло у његовој причи, па се — у памет!

2. *ѝаман, црнѝурасѝ*. — Скоруп јој је много потмул. Лице му је потмуло од наше тешке болештине.

**пѝтомѝн** прил. *ѝоѝом, заѝим*. — Потомѝн ти ја кренем про Крнова, па право на Гвоз[д] и ту ноћим код домаћинске куће Драшковића.

**пѝтпара** ж *ѝаарина*. — Данас је велика потпара. На овој потпари није чоек приспио никуђ.

**потпѝгити**, *пѝтпѝтѝм* свр. *изврнути, ѝодврнути, искривити (обућу ѝрема ѝеѝи)*. — На овој југовини размелушише и потпетише ми се опанци, не могу крочити.

**пѝтпира** ж 1. дрва за *ѝоѝѝиру ваѝре*. — Ево ти неколике зубље луча за потпиру. Ову сувљад унеси у избу, требаће за потпиру.

2. *инѝрига, силеѝка, смуѝња*. — Умије та ставити потпиру међ два ока у глави.

**потплећати**, -ѝм свр. 1 *ѝричврѝити самар на коњу ѝровлачећи ѝоварнине ѝѝод ѝлећа*. — Немој скидати самар брњашу но га потплећај и пуш[ти]. Како си то потплећо коња, курупу један!

II ~ се добиѝи болове између ѝлећа (радећи неѝѝо). — Косио је испруженом косом, па се потплећо, не море се окренути. Случи косу, па се неј потплећати.

в. *оѝѝлећаѝи*.

**пѝтплинѝти**, -нѝм свр. *ѝоѝлавити, надоћи вода*. — Вода је потплинула по кужини, има је до чљанака.

в. *ѝодуѝлинути*.

**пѝтра** ж висина досућене (окметѝоване) *ѝѝеѝе која се надокнађује оѝѝећеном*. — Не ѝће да му дѝ потру, па се са[д] ћерају по суду и злом путу.

**потрагљив**, -а, -о који заостѝаје иза *ѝѝада*. — Изгубила се она потрагљива овца, вуци јој дроб просули.

**потрагуша** ж овца која се издваја из *ѝѝада*. — Сигурала се рога потрагуша. Да ми не виђе ону потрагушу?

**потрапуљати**, -ѝм свр. 1. *ѝѝавити у ѝрай, заѝрајити, ѝоѝрајити*. — Потрапуљајмо кумпијер у трап, док се није смрзно.

2. *ѝојесѝи, ѝокркаѝи*. — Накува пун кото качамака, па гуку оном, гуку оном и све потрапуљаше.

**пѝтрчан**, -чна, -чно који је *хиѝар, ѝослушан, радан*. — Није она нимало потрчна, ништа је не брани.

**потсамѝрити се**, *пѝтсамѝрим* се свр. 1. *изврнути се (самар на коњу)*. — Скини коњу самар, море се потсамарити. У, ено кобили самар на трбуку, виш да се клета потсамарила.

2. *кад какав ѝосао не може више да иде у најредак*. — У потоње вријеме све ми се потсамарило и натрачке обрнуло.

**потсапѝти**, *пѝтсапѝм* свр. *ѝоѝтавитѝ ѝодрейницу коњу ѝѝод рейа*. — Потсапи коња, е ће му самар пас на врат. Оседло коња, а није га потсапио, ето му памети.

**пѝтстранак**, -ѝнка м *земљѝиѝе ѝриѝрани, ѝрисѝранак*. — Изгубила сам игле у оном потстранку.

**потулити се**, *пѝтѝлим* се свр. *ојесѝити се неѝријајно, ѝоѝѝидјеѝи се*. — Потулио се ко куповно керче! Чим поп дође, она се потули.

**потурен**, -а, -о 1. *који је убачен, ѝрерушен, ѝодметнѝти*. — То је потурена потрпезна курва. Он је потурен, јадо!

2. *који је одбачен, ѝреѝуѝиѝен*. — Чим сам остаро, одмак сам ти потурен и претурен. Потурен је о[д] сваког свога.

**пòтури̑ти**, -ѝм свр. *мање бацѝти* (камена с рамена но обично). — Данас си потурио за највишу стопу. Потурио је за укуп.

**пòтури̑ти се**, -ѝм се свр. *оставѝти се неког ѝосла, забављати̑ неки ѝосао*. — Раније је и прела и плела, а сад се потурила и предења и плетења.

**пòтурнѝти**, -нѝм свр. *завѝстави̑ти*. — Потурнули су га има та земан.

**пòшушнѝт**, -а, -о *који је одбачен, наѝшнѝен, скрајнуѝт*. — Она је, празна, пошунута и од рода и од дома. Некад је ведрио и облачио, а са је пошунут.

**поўчати**, поўчам свр. *ослабѝти, омршати̑*. — Одавно је она поучала. Волови су вукли плашће на оној врућини, па поучаше клети.

**пòчина** ж *вуна најслабијег квалиѝеѝа, шкарѝт*. — От почине се нико досле није обогатио, па нећу ни ја.

**пòчиња̑к**, -ѝња̑к м *чавао исѝрошен, ѝохабан*. — Ево ти неколика почиња̑ка, па поткуј кљусе да не иде босо.

*в. извоздак.*

**пòчѝс**, пòчѝсти ж *в. ѝосѝриж*.

**пòчистѝти**, -ѝм свр. *в. ѝосѝриѝи*.

**пòцагати̑ се**, -ам се свр. *в. ѝобуцакати̑ се*.

**пòша** ж *фиг. марама, шал, крѝа* (увидена око главе). — Седи крај ватре и неће да одмота пошу с главе. Дај ми каку пошу, да завијем уши на овом мразу.

**пòшав** м *ѝрви ред млаћевине ѝосѝављен ѝо дну кровне конѝтрукције зграде*. — Кад има доста млаћевине, стави дебљи пошав и немој ту да штедиш.

**пòшав** предл. *ѝрема*. — Таман ми кренусмо пошав ану Мићовића, а оно дуну мећава, једва укапуласмо.

**пошатѝлати**, -ам свр. *уздрмаѝти се душевни̑ ѝаѝњама и смеѝњама*. — Убило га сто јада, па је пошатѝло.

**пошашати̑**, пòшашам свр. *ѝиѝнуѝти, ѝомиловаѝти, меко додирнуѝти*. — Бијаше љут и да га жена не пошаша по затијоку, не могоше се ш ѝим зборити.

**пòштијер** м *ѝошѝтар*. — Ево поштијер донио писмо од Вула, благош мајци у дом!

**пошѝрлија** ж (обично у множини) *сѝѝнарије, разне ѝошѝреѝиѝине за кућу*. — Пуна ми је кућа неактијег пошурлија.

**пошѝшња̑р**, -ара м *онај који свуда залази, шѝо се меће у сваке ниѝи*. — Шта се врти они пошѝшња̑р око куће?

**правица** м *земља суха, ѝрашњава, без бокора*. — Не море се проћ кроз правицу. Дако пане мало кише, да покупи ову правицу.

**правке** прил. *ѝраво*. — Иди правке и не бој се да ћеш заћи. Ку си навалио тако правке?

**празан**, -зна, -зно *који је сирѝтан, немоћан*. — Запалише му кућу, па оста, празан, на голој равни. Нема, празан, нако пешес брва.

**празнѝрук**, -а, -о 1. *голорук*. — Не иди празнорук про те шуме!

2. *који иде у ѝосѝету без ѝоклона (ѝразних руку)*. — Не иде се, јадан, на бабине празнорук. Шта ће сиромак, оде празнорук, а празна рука нема пријатеља.

**празнѝтрб**, -а, -о *који је ѝразна ѝрбуха, гладник*. — Не море се празнѝтрбо ни косити ни воду носити.

**празнѝтрбаль** м *онај који је сирѝмах, гладник*. — Ко ће наранити нолике празнѝтрбаље?

**пракљача** ж 1. *ѝраѝљача, дрвена лоѝаѝица којом се удара ѝо вешу кад се ѝере*. — Чују се пракљаче како лају. Нема више бруке за чоеска но кад га жена врзене пракљачом.

2. *фиг. онај који много ѝрича, луѝеѝа*. — Прича она пракљача и не престаје.

**прѝпогѝн** ж *онај који је лош ѝреко сваке мјере*. — Ама, болан, таке прапогѝани нема куда је ѝуцка нога чепала.

**прѝштина** ж *дугачко дрво (грѝа, врљика, жиока и сл.)*. — Усеко сам церовијег праштина, свака је права ко стријела.

**првљенчѝти**, -ѝм несвр. *биѝ ѝрви, ѝрвачѝи*. — Док је мого првљенчѝти, пр-



вљенчијо је како је стијо. Оће свака рђа да првљенчи.

**првљешка** ж *крава која се њрви њуџи џели*. — Имам једну стару краву и једну првљешку.

**првомрачје** с *њрви мрак, сумрак*. — Кокошке вазда поседају у првомрачје. Спратијо је браве у првомрачје.

**прга** ж 1. *кафа од јечма*. — Попиј, болан, ову пргу, цукрана је.

2. *она која је ускогруда, која брзо џлане*. — Чу ли ти како прасну она прга?

**прдек** м *онај који џрича збрда-здола, брбља*. — Сви су га звали прдек, прдек, а прдек у овштини и ведри и облачи.

**прдено-врдено** прил. *збрда-здола, без реда, како било*. — Никад ти та чоек неће на питање одређено рећи, но све нешто прдено-врдено, па ај га разуми.

*в. џрдено-вржено.*

**прдено-вржено** прил. *в. џрдено-врдено*.

**прдечма** ж *џричалица*. — Сачувај ме, Боже, прдечме и њене приче.

**прдлати**, -ам несвр. *џричаџи које-шџа*. — Ај не прдлај, тако ти вљере. Прдла како су вазда волови орали, а коњи зобали.

**прдњача** ж *фиг. коса слабог квалитете-џа (о коси за кошење)*. — Не мош ти са том прдњачом ишћерати ни два откоса.

**прдогласа** ж *особа која не умије да чува џајну*. — Не причај пред прдогласом, уста ти се закаменила!

**прдогласица** м и ж *в. џрдогласа*. — Мучи ту прдогласице, да те ко не чује шта причаш!

**прдокељати**, -ам несвр. *лудеџаџи, џричаџи које-шџа*. — Сви му се подсмџавају, а он и даље прдокеља. Не прдокељам но кажем да је гора густа, али није пуста.

**прбантати**, -ам свр. *џрерасџи (о џрелому косџи)*. — Сломила је кржава ногу и никако да прбанта.

**пребатрјати**, -ам свр. *в. батрјаџи* (1).

**пребатрљати**, -ам свр. *џреџешачџи уз најор*. — Уватила ме сипа у прси, па сам једва пребатрљала ево довле.

*в. батрљаџи.*

**прџбити**, прџбијем свр. *усџџиџи новчаницу*. — Дао бик ти који динар но нема нико да ми пребије џладарку.

**превактџти**, -џм свр. *џроџи врејеме, џрестарџи, у неврејеме џочетџи нешџо*. — Најстари син ми је превактџи за школу. Богами је она џевојка превактила.

**преватџти**, -џм свр. *џогрешно џјармиџи вола*. — Таман да ајекнем, баба завика: преватијо си волове, Бок с тобом!

**превегарџти**, -џм свр. *ошинуџи, уда-риџи*. — Превегариђу и тебе и њу, само ако не бидете мирне!

*в. џревегарџи, џреверегаџи* (1).

**превегарџти**, -џм свр. *в. џревегариџи*.

**превегурати се**, -ам се свр. *џроџи, џровуџи се, џревуџи се*. — Неј се моџи превегурати про тијег крша, но окрени околo. Једва се превегурo кроз основну школу, а са се прави да све зна и умије.

*в. џревегурџи се, џровегурџи се.*

**превегурџти се**, -џм се свр. *в. џреве-гураџи се.*

**превеличачкџи**, -а, -б *који је џреголем*. — Да ти није ови курањ превеличачки? Не режи превеличачке комаде лџба!

**преведма** прил. *џрмногo, врло много*. — Дијете му се превеома поскло и нагрдило.

**преверегџти**, -џм свр. 1. *ошинуџи, удариџи*. — Преверегџи јунца наком кочинoм, мишљак уби га на мртво.

2. *имаџи болове у леђима, ушинуџи се*. — Преверегџило ме у крстима, не могу мрднути.

*в. џревегарџи.*

**превијојла** ж *женска лијепо грађена*. — Посматрам Милушину превијојлу, па се чудим како вако лијепо шћер роди.

**превијутак**, -тка м 1. *џревој, џревија*. — Нешто се види на оном превијутку.

2. *ивица, руб, њоруб*. — Ево ти прсно колијер от кошуље по самом превијутку.

**превилати**, -ам свр. *ѡреврнути вилама (о сијену, слами)*. — Само што смо превилали откосе, љусну киша.

**превилаја** м 1. *Свети Илија*. — У пјесми: „О Илија, превилија, / превиј небо, да је ведро, / да огрије сунце, / да рашћерам Турке, / низ попове луке.“

2. *огај који је свемоћан (о власти)*. — Некад је био превилија, а сад је подвијо реп и ћути.

**превирати**, -рѣм несвр. 1. *ѡрелазити ѡреко руба, ѡреграде и сл. (о ѡчностии)*. — Паде киша па вода превире про прољевање.

2. *имати више но је ѡѡребно*. — Да му не превире про чанка другу би плѣсму плѣво.

**превирач**, -ача м *дрво којим се зативајау (ѡревиру) враћа са сѡљне сѡране*. — Преври врата о[д] савардака оним превирачем и нека иг.

*в. ѡреворач, ѡреворница*.

**превластити**, превластити свр. *ѡреузети власт*. — Њега је жена одавно превластила.

**превљеровати се**, превљерујѣм се свр. *ѡокрстити се, ѡромјениити вјеру*. — У оне несрећне и тужне дане гонили су народ у Босни да се превљеравају у другу вљеру.

**превљесина** м 1. *огај који је мртвуљав, ѡром, слабо живахан, који се вуче*. — Види како се вуче она превјесина, баш ко пометина.

2. *ѡредмет који је ѡребачен ѡреко нечега, ѡа се клаити, виси*. — Натоваријо на коња сто накијег превјесина, па им се не зна ни крај ни почетак.

**превораћ**, -ача м *в. ѡревирач*.

**преворница** ж *в. ѡревирач*.

**преврати** ж *ѡромјена, смјена, ѡреврај*. — Сијева и грми на овој преврати, би реко да ће смак.

**превратити се**, превратити се несвр. *ѡромјениити се (о времену)*. — Мљесец је

заокрено трбук, превратиће се вријеме колико је сутра.

**превријети**, преврѣм свр. *зайријечити враћа са сѡљне сѡране*. — Преври врата од савардака том сворином, да не уљегне како живо.

**преврнчати**, -ам свр. 1. *ѡрејлесити врчанице (о ѡјанцима)*. — Нема ми шта чоек обути, па оћак да преврнчам оне црне трање опанака.

2. *исѡричати како било*. — Ево, она ће нам најбоље преврнчати шта је и како је било на ваширу.

**прегавѣљати**, -ам свр. *ѡрећи, ѡревући се*. — Толико сам скурипсо да сам једва прегавѣљо тијем путељком.

*в. гавѣљати*.

**прегалити**, прегалим свр. *разведрити, ѡреведрити*. — Чим поткочи сѣвер одма ће прегалити.

**прегнати**, -ам свр. *ѡрестити, ѡроћи, минути (киша, снѡјег и сл.)*. — Има сјајка од Голије, дако прегна ово невријеме. Прегнала је мећава, мореш сад комотно ићи.

**прегнѣћ**, -а, -о *који је одлучан, ѡјоран, смион*. — Крсто је био прегнѣћ мимо људе. Прегнѣћа је од сваког љуцког створа.

*в. ѡрежѣн*.

**преграбити**, -им свр. *ѡѡластити дио ѡћкоса ѡмећаша*. — Нијесам знала меће, па сам преграбила. Што си преграбијо туже откосе, црѡ моја?

**прегријешити**, прегријешим свр. *ѡогријешити, учинити грешку*. — Немој ти прегријешити, па да се омрсиш, сутра се пости.

**прегуљати се**, -ам се свр. *ѡрејести се*. — Прегуљо се они лакомац, па ено бљује.

*в. гуљати*.

**прегуљеник**, -ика м *огај који је израбљен, исѡрошен, исѡриљен, сморен радом*. — Ради, трчи, слабо се издржава и ено га ко какав прегуљеник.

**прегуљеница** ж *женска која је израбљена, исѡрошена, исѡриљена*. — Није

она прегуљеница от дилилука, но од невољног живота.

**предајаниса̄ти**, предајанишѐм свр. *йоднијетши, издржати, йрејријетши*. — Ови јадни чосек море свашта предајанисати и јопет оће да живи. То што је она предајанисала не море никакав живи створ.

**преданичити**, -ѝм свр. *йрескочити један дан (да се нешто чини, не чини)*. — Кокошке ми носе добро и само су једном преданичиле. Нијесмо преданичили, што на трпези нијесмо имали скорупа.

**предвојити**, предвојѝм свр. 1. *исцијетши, йресјећи (о дрвима)*. — Предвој које дрво, ако мислиш ручати.

2. *имати болове у леђима, ушинути*. — Предвојило ме у леђима, не могу ни обувачу привезати.

3. *раздвојити (о стиоци)*. — Била је велика магла, па ми се овце предвојише и никако да иг саставим.

**предевѐрати**, -ѝм свр. 1. *йребродити шешкоће, невоље*. — Не могу вљеровати како смо предеверали оне несрећне дане за вријеме рата.

2. *йроћи, йромијенити се (о времену)*. — Све су прилике да ће предеверати ово невријеме.

*в. девѐрати.*

**предѐречити**, -ѝм свр. *ошинути, ударити*. — Предеречија сам га једнијем љемезом, неће му више падати на ум да ми се подругује.

**предѐшити**, -ѝм свр. *исирајати, издржати*. — Предешила је сваког ђавола, па ће и то. Како предеси живе муке?

**предигалац**, -ѝца м *онај који се доселио, додигао*. — Упамти: предигалац је ваза странац. Ови црни предигалци су мирни ко јањци.

**предиклица** ж *йридика, йоука, йоучавање*. — Зна другом казати сто предиклица, а не види себе. Дај те предиклице оној твојој жени, а нас остави на миру.

**предѝћи**, предѝгнѐм свр. *йреселити*. — Много народа је предѝгло одавле за Србију. Мило је давно предѝго у Нишић.

**предојаниса̄ти**, предојанишѐм свр. *издржати, исирајати, йоднијетши*. — Како сву драгу зиму предојанисаше боси, великом се јаду чудим.

*в. дојанисати.*

**предомѝшљан** м *онај који је домишљати, досјетљив, довишљив*. — У селу има неколика предомѝшљана, не зна се који је от кога умни.

*в. домѝшљан.*

**предријети**, предѐрѐм свр. I 1. *йреведријити, йромијенити се вријеме*. — Дако уз мијену предѐре ово невријеме, Бог га нагрдија!

2. *йрећи, доћи (до неког мјеста)*. — Предрла је војска про Равног.

3. *йојетити (о стиоци)*. — Предријеће говеда и сламу на њеверовини. Метни ти коњима и бусике, предријеће то они од љепоте.

II ~ се *йојрошити се (йодругљиво)*. — Даде јој пе[т] динара, е вала си се предро. Неће се та предријети.

**предрѝти се**, -ѝм се свр. *уквартити се, згрушати се (о млијеку)*. — Вареника се предрѝла, мого би је ножем резати. Салијевај ово млијеко, сво се предрѝло.

*в. дрѝтити се.*

**предуванити**, предуванѝм свр. *фиг. йрезалогати, заложити, заварити глад*. — Сваки је понешто предуванија, па ручак ка[д] стигне.

**прѐђе** прил. *йрије*. — Пређе су људи били много разложнији но ови садашњи.

**прѐжен**, -а, -о *в. йрегнућ*.

**прѐбран**, -рна, -рно *који је наочѝћ, виђен*. — Имо је шћер зорну и презорну, но је муња опали ка[д] се није надала.

**прѐкадница** ж *в. йоскурник*.

**прѐкалити**, прѐкалѝм свр. I *очѐрснати, ојачати кађењем (сѝављањем усѝаног гвожђа у хладну воду)*. — Понеси ови наковањ код ковача нека га прекали, много је мек.

II ~ се *ојачати, оснажити, очѐрснати*. — У првијем борбама бија је помало

бојажљив, а са се прекалијо, то је, вљеру ти твоју, права јуначина.

**прекапулати**, -ам свр. 1. *ѿребродити, ѿрећи; избјећи какву велику ојасност*. — Бијо је добро болесан, па, борами, некако прекапула. Њему успље и прекапула про Крнова.

2. *ѿромијенийти се (о времену)*. — Дако прекапула ови кијамет.

в. *кајулати*.

**прекарпџати**, -ам свр. *исјећи на комаде, искомадати ѿревише*. — Узе љеб, па поче да карпата, док ја не рекок: доста, прекарпато си, па да нас има још волико.

в. *карџаџаџи*.

**прекељати се**, -ам се свр. 1. *ѿрећи са ѿеикоћама, гегајући*. — Једва сам се прекељо по овој слисци. Ноге су ме издале, па нијесам капац прекељат ни до мужњака.

2. *ѿрејесити се, ѿрекусаџи се*. — Прекеља се затопа и оне дробушине, па га уби и нагрди она јакота.

**прекерепити**, -ѿм свр. 1. *забољеџи крџа, ушинуџи*. — Прекерепило га у крста и ни макац. Сегну да нешто узме, па га прекерепи по сре[д] средине.

2. *ударити, ошинуџи*. — Прекерепили су га про рбата и о[д] тада стално побољева.

**прекљачити**, -ѿм свр. 1. *окречити, ѿрекречити*. — Од јутрос сам прекљачила собу и доста ко ладне воде.

2. *ошинуџи, ударити*. — Прекљачи га тијем кепом, образа ти! Узе баба варјачу и оћаше да га прекљачи по репу.

**прекрџцати**, -ам свр. *ѿренијеџи*. — Прекрџцали смо у катун на сами Спасовдан.

в. *крџаџи*.

**прекулапити**, прекулапѿм свр. 1. *заложити, ѿрезалогајити*. — Оћете ли што прекулапити? Прекулапи једну мазу, па ручак кад сташе.

II ~ се *срџаџи, ослабиџи*. — Изанђо и прекулапијо се, тегобно је погледати у њ. Шта си се прекулапијо, ко да ни слане воде нијеси пијо.

**прекурлати**, -ам ср. 1. *ѿребродити, ѿреџећи, ѿреживјеџи*. — Бијо је тешко рањен и борами прекурла.

2. *ѿрељеџаџи, ѿреведрити (о времену)*. — А прекурла ово вријеме, гонићемо шиљеж на пазар.

в. *ѿрокурлати*.

**прекустуричити се**, -ѿм се свр. *биџи ѿвијен од јаке срџавости, ослабиџи*. — Не могу своијем очима вљеровати да се море чоек нако прекустуричити за циглијег неколико дана.

**прележати**, прележѿм свр. 1. *оџаџи необрађен, засијан (о земљишту)*. — Прешлог љета прележо ми је они дочић испот куће, па ове године иж њега шино јечам, то је сиње море.

2. *оџаџи неѿѿрошен у џоку зиме, ѿрељеџити (о сијену)*. — У овом сијену што ми је прележало има, на сваки кантар, четерес товара.

**преливода** м и ж *ојај који не држси до рјечи, несигуран, несџалан, ни вода ни вино*. — Ако ишта имаш у памети, немој се спуштати на уже преливоде, е ћеш остати краткијег рукава.

**прележтак**, -тка м *сџог сијена који је оџао ѿреко зиме неѿѿрошен*. — У овом прележку има сублизу трисе товара.

**преманути**, преманѿм свр. *ѿреџјераџи ѿреко, иза, ѿро брда, ѿуџа и сл.* — Премани овце про пута и нека, болан, пасу цијеле траве.

**премељѿбно** с *лоше, ниџџавно сџворење*. — Свак ће ти казати да таког премељѿбна није вуда кракало.

**премина** ж *слабо наличено зрневље жџија, џаџич*. — Боље би било да си натако коњу зобницу премине, но што се туј излежаваш.

**премиџити**, -ѿм свр. 1. *дајуџи миџо ѿридобити, ѿџикуџити дајуџи новац или какву другу вриједност*. — Митила сам и премитила и кусе и репате, не би ли се како одбранила од пашајлија, али ај бош!

2. *ѿрећи миџо, размимџи се, минуџи*. — Кад бидеш опасиво бадањ, гледај

да крајеви обручева премите најмање за подланицу.

**премлијечити**, **премлијечѝм** свр. *не-сѝаѝи млијека (о музницима)*. — Ове године овце су рано премлијечиле.

**премљенак**, **-ѝнка** м *надимак*. — Не презивају се они, бестијо, Прдигаће, то им је премљенак.

*в. ѝридимак, ѝримљенак.*

**премородавити се**, **премородавѝм** се свр. *ѝремориѝи се, исцврѝи се радом*. — Премородавили смо се гонећи балване нис Комарницу.

**пренавиљчати**, **-ам** свр. *сѝврѝаѝи од ѝосѝојеѝих навиљака друге, ѝреѝврѝаѝи (о сијену, слами)*. — Идемо да пренавиљчамо оно мало сијена, све се слијепило за земљу.

**преневољити се**, **преневољѝм** се свр. *ѝасѝи у сѝање безвољностѝи, замишљеностѝи, ѝоѝиѝиѝеностѝи*. — Не пише Шујо ис регрута, па се закарала и преневољила.

*в. ѝресанијеѝиѝи се.*

**прѝнкнути**, **прѝнкнѝм** свр. *заѝи, за-макнѝѝи, ѝреѝи ѝреко (брда и сл.)*. — Сватови су давно прѝкнули про Муратовице. Сунце је прѝкло про Леденице.

**преновѝрати**, **преновѝраѝм** свр. *ѝре-ѝравиѝи, реновѝраѝи*. — Морамо јесенас преновѝрати кућу, сва је пропала.

**прѝносак**, **-ска**, **-ско** *који је сѝор, дуго-ѝрајан*. — Купи, јадан, гаће од вражије коже, оне су носке и преноске.

**прѝобити**, **прѝобијѝм** свр. *ѝребѝѝи, ѝреѝјешачѝиѝи, иѝи којекуда*. — Преобили смо сву планину тражећи линцуре.

**преобрајавати се**, **преобрајавѝм** се несвр. *мољакајуѝи доводиѝи себе у ѝоло-жај који не ѝрија*. — Нећу се вала преобрајавати пре[д] сваком рђом, па нека биде како биде.

**преоизма** прил. *сувише, одвише, ѝреко мјере*. — От кога је да је, преоизма је.

*в. ѝроизма.*

**препалакарѝсѝти**, **препалакарѝшѝм** свр. *развалиѝи ѝа ѝоново ѝалакарѝсѝи ѝовар на коњу*. — Слабо палакарѝсѝте

они товар, па сам мора да га препалакарѝшем.

*в. ѝалакарѝсѝиѝи.*

**прѝпанѝти**, **-нѝм** свр. *скокнѝѝи, ѝрк-нѝѝи, оѝиѝи*. — Ај часком препани до катуна и донеси један бронзин варенике.

**прѝпѝнцати (се)**, **-ам (се)** свр. *в. ѝен-цаѝи (се)*.

**прѝпѝлити**, **прѝпѝлѝм** свр. *нажуљѝи ошѝирѝм врхом, ѝриѝиѝскаѝѝм наније-ѝи ѝовреду*. — Прѝпилила ме обувача, морам је попушћити.

*в. ѝилиѝиѝи.*

**прѝпитѝурати**, **-ам** свр. *в. ѝиѝураѝиѝи.*

**прѝплетаѝи** м (обично у множини) *оѝанци са веѝим ѝреѝлеѝом*. — Обула прѝплетаѝе, па поскакује ко ластавица.

**прѝповѝјети**, **прѝповѝдѝм** свр. *ѝровје-риѝи, ѝоново размоѝриѝи, накнадно ви-дјеѝи*. — Док му то не прѝповѝди жена, не рачунај на ѝегово обећање.

**прѝподаѝтријети**, **прѝподаѝтрѝм** свр. *ѝреурѝдиѝи, обновиѝи ѝосѝојеѝу ѝро-сѝирку (ѝосѝељу, ѝросѝирку исѝод сѝо-ке и сл.)*. — Прѝподаѝтри кревет, богме ми је тврда сламарица. Дај прѝподаѝтри испо краве, море се отелити.

*в. ѝодаѝтријеѝиѝи.*

**прѝпред** м *назив за ѝреѝредѝну ѝређу*. — Смотај та белајни прѝпред и обљеси о ту жијоку, да се тудијен не мотља.

**прѝпрѝдати**, **прѝпрѝдаѝм** несвр. *уѝреда-ѝи двије жиѝе ѝређе у јѝдну*. — Бог јој узо и оно мало памети, па прѝпреда прѝју вретеном а не дружлицом.

**прѝпред прѝђа** ж само у изразу: *онај који је лукав, који се међе у свакојакѝ ни-ѝи, сваѝѝочиѝа*. — То је она мртва прѝпред прѝђа, ко му и отац. Кака је она прѝпред прѝђа, реко би да није рођен ко и други створ, но на г...цу.

**прѝпрѝцати**, **прѝпрѝцаѝм** свр. 1. *ѝреѝје-раѝи, оѝјѝераѝи, заѝјѝераѝи*. — Наша бре-гада је на јѝдвите јаде прѝпрѝцала Швабе про Дрине.

2. *џрећи, доћи (негдје), сџанићи се*. — Перко је лакац на ноге и он ће прије мрака препрцати про Бајове струге.

**преријевити**, преријевим свр. *лајаћи нејресџано или уз мале џрекиде*. — Вашке су преријевиле сву драгу ноћ. Преријевило је оно пашче сву ној, није ми дало кока затворити.

в. *ријевити*.

**прерипићи**, -им свр. *џрескочити*. — Он ће про тог ендека прерипити док тренеш.

в. *рипићи*.

**преритљати се**, -ам се свр. *џрећи*. — Не шће она вегурлица да се преритља код нас, но чека да му се дође на ноге.

в. *рићљати*.

**пресаламантати**, -ам свр. *џридобити, џреобраштити*. — Ај са нама, ај са нама и тако ме пресаламанташе.

в. *џреселементати*.

**пресалдумити**, пресалдумим свр. 1. *џрекинути, џресјећи*. — Пресалдуми које дрво, ако ти није тешко.

2. *џреумити, заборапити*. — Бијак заустити да ти нешто кажем и пресалдумик.

**пресалицати**, -ам свр. *развалити џа џоново урадити (обично зид)*. — Ајте да пресалицамо листру, нагнула се.

в. *салицати*.

**пресанијетити се**, пресанијетим се свр. в. *џреневољити се*.

**пресврнути**, пресврнем свр. *изокренути, изврнути, окренути наојачке*. — Пресврсно си гете, господине војвода!

**преседлаң**, -а, -о који је *џреседлан, на коме је замијењено седло другим седлом (о коњу)*. — Зекан ти је преседлан и само џипи на њ и иди.

Изр. преседлана зима зима која је у другом календарском дијелу са много *џадавина*. — Сачувај нас Боже преседлане зиме. У нашем крају свака преседлана зима је дерна.

**преседлати**, -ам свр. *замијенити седло на коњу другим седлом*. — Ану, болан,

преседлај коња е је оно на њему ко без њега.

**преселементати**, -ам свр. в. *џресаламентити*.

**пресентати**, -ам свр. 1. *џреселићи из једног мјеста у друго (насилним џућем)*. — У рату нас Швабе пресенташе у друго село, да им бидемо на оку.

2. *џренијити*. — Упртила пун чувал соли и пресента про ријеке ко каку черужину.

**прескакала** с мн. *мјесто гдје се џрелази џреко џошока или џлићака ријеке (кракајући с камена на камен)*. — Море ли се преј про прескакала? Надошле воде, па прескакала само вире.

**прескубити се**, -им се свр. *џосити јако мршав, ослабити*. — Слабо је раније овце, па се, пуге, прескубиле, грота игледати. Постиге је велике посте, па се прескубије ко Срђевића кусов.

**пресоврљати**, -ам свр. *развалити (нешто), исџрећурити, исџремејити (џа џоново урадити)*. — Дај да пресоврљамо ову листру, много се нагла.

в. *соврљати*.

**пресрати**, пресрџем свр. 1. *џресџуити џреко означене границе (о џакмичењу)*. — Јес, прескочијо ми је, а што је пресро бавку, не рачунате.

2. *џреџјерити у џричи, кришци*. — Вала га и ти пресра са твојом причом.

**пресрнути**, пресрнем свр. *џрећи, замаћи џреко (џревоја, брдашца и сл.)*. — Овце су ти пресрнуле про главице и накрнуле се на низбрдо.

**прџставити**, -им свр. *домџнути, додати, џридодати*. — Ова атула је ократка, па је морамо прџставити за метар и више.

**пресуканџик**, -џка м онај који је јако измршавио, ослабио, изнемогао. — Какав је они пресуканџик, ко да ни слане воде није пијо!

**пресукати**, пресукџем свр. 1. *џремојити*. — А ти ли си пресукала ово клувко, стријела те раскочила!

II ~ се *омришати*, *ослабити*. — Ено се бијаше пресуко ко пребијена кучка.

**пресѹти**, преспѣм свр. *обновиши*, *замијениши оѿруле дјелове*. — Прегнуше и пресуше кров, сад је ко нов.

**претаракати**, -ам свр. *ѿреобићи*, *ѿрекрстиарићи*. — Претарако сам сваку долину и ниђе коња нема. Претаракали су сваки жбун тражећи комите.

**прѣтарнѹти се**, -нѣм се свр. *угасиши се*, *уйрнути се*. — Што си пуштио да ти се ватра претарне, мајка те немала?

**претвѣрити**, прѣтворѣм свр. *ѿслушати*, *ѿосѹиши*. — Ој ли ти, дијете, претворити или неј?

**претеслѣмити**, претеслѣмѣм свр. I 1. *раскинути*, *ѿрекинути* (о односима). — А си видио да нема ш њим ортаклука, требо си претеслимити.

2. *ѿрекинути*, *ѿресјећи*. — Претеслими ову штицу напола, ако ти је при руци кака шѣга.

3. *урадиши како било*. — Није оклачила собе како ваља, но само мало претеслимила.

II ~ се *савиши се*, *ѿовиши се*, *изгледаши скрушен*. — Сустигле га године, па се претеслимио и погрбио.

**претѣвати се**, -ам се свр. *ѿрејеси се*. — Претиво се цицваре, па му се на њу гршти.

**претѣнтати**, -ам свр. I *ѿреѿравиши*, *искриши*, *исѿријечати*. — Претонтај ђетету обућу, да не вуче оне издерине.

II ~ се *ѿреѿраиши се одјећом*, *обућом*. — Претонтала се неаким цокама, Бог је убио, па не море крочити.

в. *шонѿаши*.

**претрѣвити**, претрѣвѣм свр. I 1. *насадиши косу на косиши* (ѿод *нейовољним углом*). — Па зар не видиш, јадико моја, да си косу претравио.

2. *осолиши*, *ѿосолиши*. — Немагу у кући ни зрно соли да претраве ону јадну рану.

3. *ѿрезалогајити*. — Узми и мало претрави, неће ручак брзо.

II ~ се *нарасти* (*велика ѿрава*). — На овој ори, па су се ливаде претравиле ко иједне године.

**прѣтрѣвљен**, -а, -о *који је насађен ѿод нейовољним углом* (о *коси за кошење*). — Претрављена ти је коса, чојече Божи!

**претрапуљати се**, -ам се свр. *ѿрејеси се*. — Бијагу ђеца огладњела и ојадњела, па се претрапуљаше наке чорбетине, док не почеше да се превијају.

**прѣтраши** се, -ѣм се свр. *угасиши се*. — Гледај да се ватра не би претрашила, мој родо. У, ево оће ватра да се претраши!

в. *ѿреѿрнути се*, *ѿреѿулиши се*, *ѿреѿунути се*.

**прѣтрнѹти се**, -нѣм се свр. *ѿѿроошиши се дарујући некога* (ѿодругљиво). — Стриц ми даде десе динара, ала се претрго. Претргла се доносећи дарове.

**прѣтрзати**, -тржѣм свр. *ѿрекидаши*, *ѿравиши ѿрекиде у раду*. — Од ујутру до увече пласти и не претрже, Бог је клео.

**прѣтрзати се**, -тржѣм се свр. *несѿајати*, *ѿремичаји* (обично *ѿѿроошни аришкли*). — Код њега никад не претрже ни каве ни ракије. Мало куписмо ориза, па нам се претрже уз кошевину.

**прѣтрнѹти се**, -нѣм се свр. в. *ѿреѿраиши се*.

**претрѹпити**, претрѹпѣм свр. 1. *исјећи*, *исѿијѣјати*, *исѿресѿѣјати*. — Не да мећава ни дрво претрупити. Дај мој Миле неј ли претрупити један нарамак дрва.

2. *умукнути*, *ућушати*, *ѿрекинути ѿричу*. — Чим ме виђеше, одма претрупеше разговор. Дај претрупи, језик претгризла!

3. *ишчезнути*, *несѿаши* (о *боловима*). — Попик неакав лијек, па ми болови претрупеше, ко да иг руком сманук.

**претрѹлити се**, претрѹлѣм се свр. в. *ѿреѿраиши се*.

**претрѹнути се**, претрѹнѣм се свр. в. *ѿреѿраиши се*.

**прѣцѣнути**, прѣцѣнѣм свр. *ѿреѿегнути*. — Кад смо мљерили на кантару, пре-

ценуло је да ће и дек. Крива ти товар, виш да је лијева страна преценула.

**преча̀вина** ж *ѿрака од коже (за кр-иљење ојанака)*. — Испријеча му опанке говеђом пречавином, реко би да су нови.

**преча̀гљати**, -а̄м свр. *ѿрејричаѿи, из-брбљаѿи*. — Њиг двије пречагљале су сву драгу ноћ.

в. *ѿрочагљаѿи, чагљаѿи*.

**пречѝњети**, пречѝнѿм свр. 1. *ојрави-ѿи, ѿрејравиѿи (о обуѿи)*. — Ако ми не пречиниш опанке, сутра морам иѿи бос. Пречиње ми стрина опанке и ево иг ко да су нови.

2. *ѿречистиѿи, уредиѿи (о жиѿу)*. — Ај, дијете, донеси от Њика решето да пречиним мало млива.

**пречѝца** ж 1. *наметѿ, наслага снијега*. — Дуну мећава, па се наваташе пречице. Има на путу много пречица, неј се с коњима корталисати.

2. *краѿи (ѿојречни) ѿуѿељак којим се брже излази на заобилазни ѿуѿ*. — Пречицом ви је прече а наоколо ближе.

**пречѝкати се**, пречѝкѿем се свр. *ис-ѿаѿиѿи се, изјести се, изгрисѿи се, из-глодаѿи се*. — Пречокто му се врат, није дебљи од батурице. Јарам се пречокто про сриједе, само што се није скршио.

**преш̀то** прил. *ѿрије, уочи, исѿред, ѿри-је него*. — Прешто ће крсна слава купили смо мало медовине. Унијег аљине прешто ће линути киша.

**преш̀тула̀с**, -та, -то *који је исѿаѿен, изгледан, сужен ѿреко средине*. — Лијепа ли је она прештуласта ђевојка, јади је не убили!

**пржѐћ**, пржѐћа, пржѐће *који је са-жеш у ѿослу, радан, одговоран, брижан*. — Пржећ је да не море бити пржећ. Да је имало пржећ, могло би, на наком имаѿу, живљети ко буер.

**пржига̀ћа** м и ж *онај који је несѿр-ѿљив, осјетљив, нервозан*. — Не море се пржигаћа обунути на једном мљесту, нако би га свезо.

**прѝ** предл. 1. *ѿрема*. — Ама болан, шта је Муса при Марку: ништа ка ти ја ве-љу.

2. *уз, ѿри себи, уза се*. — Имаш ли при теби коју пару? Јован је вазда носио при себи бритвулин.

**приа̀зурѝти**, -ѿм свр. *сѿремиѿи, ѿри-ѿремиѿи, ѿригледаѿи*. — Шта си приазу-рила за ручак?

**приа̀рити**, приа̀риѿм свр. *зашѿедјеѿи, ѿришѿедјеѿи*. — Лако је потрошити, а те-шко приарити.

**приб̀очити**, приб̀очиѿм свр. *ѿригради-ѿи бочно, са сѿране*. — Прибочијо тор ус колибу, па му се купе муве.

**прива̀тан**, -тна, -тно *који је склон ло-ѿовлуку*. — Приватне је руке, а по коме му је дошло, нико не зна.

**прива̀ткиња** ж (обично у множини) *овце ѿрхваћене на чување (за ѿаре или на мљекарину)*. — Да му није било приватки-ња, крепко би о[д] глади.

в. *ѿриваѿуша*.

**прива̀туша** ж в. *ѿриваѿкиња*.

**привега̀рити**, -ѿм свр. 1. *ѿривезаѿи, свезаѿи*. — Привегаријо коња за плот, па му ваздуги дан „чита новине“.

2. *ошинуѿи, ошамариѿи, ударѿи*. — Кад му привегари силе, скоро га помљери са мљеста.

в. *ѿривегарчиѿи*.

**привега̀рчѝти**, -ѿм свр. в. *ѿривегари-ѿи (2)*.

**привис̀нути**, -нѿм свр. *ѿрисиѿи, ѿрионуѿи уз некога*. — Пре[д] саму него-ву погибију бијаше привисно уз мајку, ко да се опрашто.

**привитѝљити**, привитѝљѿм свр. *ѿри-виѿи, увиѿи фиѿиѿ (о ламѿи)*. — Немамо гаса, па вако привитиљимо ову јадо лам-пу.

**привла̀ка** ж *земљиниѿе уз влаку, ѿри влаци*. — Стрпали смо лисник у привлаци.

**приво̀дити**, приводиѿм несвр. 1. *ѿра-жѿиѿ бика ѿрије ѿриродног рока*. — Она мала јуница приводила је испред Ивањада-на.



2. *сводићии врх, завршаваћии (о сѣогу сијена, сламе и сл.)*. — Немој још приводити, има плашћа и на претек.

**привоштити се**, *привоштѣм се свр. ѿрилицейѣиши се, ѿрионутѣи, ѿрѣсѣиши (уз некога)*. — Привоштила се ђеца уз бабу, па неће ником другом.

**пригљувити**, *пригљувѣм свр. ѿричутѣи нешѣо шѣо није речено*. — Пригљувѣо је да му се спредају, а нијесу, крста ми.

**пригредина** ж *земљѣиши ѿред гредѣ (камењара, лићѣице)*. — Пригредини има доста жарѣ. Склоник се од града испод оне пригредине.

**придавак**, -авка м *додаѣак*. — Да се мијењамо дуванскијем кутијама и ево ти придавак ови чакмак.

**придадријети**, *придадерѣм свр. 1. надаѣи, ѿридодаѣи, додаѣи (о снази)*. — Придадери гузици, па ћеш покосити сво имање. Не ће та да придадере, но све најлак.

2. *свезаѣи, ѿривезаѣи*. — Придадро кљусѣ за плот и ту му читав дан дрежди.

**приденгерѣти**, -ѣм свр. *ѿривезаѣи, свезаѣи*. — Приденгери кобилчину за та плот и сврати да запалиш.

в. *ѿридендерѣиши, ѿридеречѣиши*.

**придендерѣти**, -ѣм свр. в. *ѿриденгерѣиши*.

**придеречѣти**, -ѣм свр. в. *ѿриденгерѣиши*.

**придијѣлити**, *придијѣлѣм свр. одредѣиши (о судбини)*. — Судбина ми је придијѣлила да се вако мучим, вала јој. Бог молосни је тако придијѣлио.

**придимак**, -ѣмка м в. *ѿримљѣнак*.

**придиречѣти**, -ѣм свр. *ѿривезаѣи, свезаѣи*. — Придиречѣо пастува, а он копа у земљу и врѣшти. Умљесто да напасе краву мој ти је срећо придирекѣо за колац и ено се клиса.

**придурнѣти**, -нѣм свр. *надоћи унуѣрашњи вољни ѿдѣшрек, жеља, чежња*. — Чим њему нешто придурне, урадиће то или неће бити жив.

**придушити**, *придушѣм свр. заклаѣи*. — Ој ли ми придушити једно трзле? Он ни кокош није капац придушити.

**прижара** ж *врѣћина, ѿријека*. — На овој прижари ни се море радити ни живљети. Оба ока стркоша на овој прижари.

в. *ѿријека*.

**прижѣлити**, *прижѣлѣм свр. 1. ѿривољѣи, ѿрихваѣиши (нешѣо)*. — Кад изгладње, прижули и суве јечменице.

2. *ѿрионутѣи на ѿсао, ѿриснажѣиши у раду, ѿривољѣи се ѿслу*. — Чим се одијели, пружули да ради, не би реко да је они.

3. *ошинуѣи, ударѣиши*. — Прижули му шамарчину и он — ни јаде.

**призѣвати**, *призѣвѣм несвр. узимаѣиши у зашѣиши, ѿреузимаѣи бригу (о дјѣци)*. — Умљесто да иг призива он иг прогони, рђа га убила.

**призѣбак**, -пка м *нахлада, назѣб, озеблина*. — Нешто старос, нешто призѣбак, елем ти ја заглавик.

**призубак**, -пка м *мали зуб (никао уз зуб)*. — Нарасто ми је призубак, ружно га је виђети. Насмија се и указа јој се призубак бијел ко снијег.

**пријавити**, *пријавѣм свр. дошѣјѣраѣи, дојаѣиши, ѿришѣјѣраѣи, ѿривѣиши (о сѣоци)*. — Чобани су рано пријавили овце колибама.

**пријамѣти**, -ѣм свр. *узѣиши себи, ѿриграбиѣиши*. — Пријамѣо је туђе добро, не требало му ни његово!

**пријѣбој** м *ѿриземље (о кући)*. — Вазда су они зимовали у пријѣбоју.

**пријѣглоб** м *средѣиши дѣо јарма (крѣз који се ѿровлачи клин)*. — Замотај влачег око пријѣглоба и узгори јарам уза зид, па нека га.

в. *свођ*.

**пријѣгној** м *ѿрезнојѣно земљѣиши*. — Најбоље да посијем кумпијер у пријѣгној.

**пријѣлог** м *земља која је одлежала (која није обрађивана неколико година)*. — Велике су биле кише, па је у пријѣлогу

жито полегло, нећемо од њега имати никакве користи.

**пријепуки**, -ā, -ō *који живи у биједи и сиромаштву*. — Не знаш ти како је то била пријепука вамилија. То је пријепуки сиромак, али поштен ко најпоштени.

**пријерод** м *род изнад очекивања, велики принос (о љетини)*. — Родила жита, пријерод незапанћени.

**пријесек** м *остјава за житио, амбар*. — Ласно му је запрдивати кад му је пун пријесек.

**пријокнути**, пријокнѐм свр. *усиавити волове ухваћене у јарам узвикнувши: „Јоч!“*. — Чим зачу црквено звоно, ђед Машут пријокну волове и прекрсти се.  
*в. јокнути*.

**прикајити**, -ѐм свр. *приисаити, приододати, оишужити*. — У памет се е ће ти прикајити и што је истина и што није.

**прикалапачити**, -ѐм свр. *мало доијерати, средити, уздигнути, иошравити*. — Доста зноја сам излијо док сам ови путељак мало прикалапачијо.

**прикинџти**, -нѐм свр. 1. *ошинути, ошамарити, ударити*. — Ако ти прикинем силе, синуће ти варнице испред очију.

2. *осјећи, ирисјећи до земље*. — Кад бидете секли купус, прикините што више до земље.

**прикобѣлати**, -āм свр. *прикошрѣати, доваљати*. — Прикобѣлај који камен до мужњака.

**приколлати**, приколлāм свр. *прилијеити, залијеити (о љејку)*. — Приколај ми ови лис карте, ако имаш коле.

**прикоптисати**, прикоптишѐм свр. *кидисати*. — Прикоптисо да приоре, па нема кад ни да запали.

**прикорак**, -орка м *в. йокорак*.

**прикрок** м *залет из једног корака (кад се баца камен с рамена)*. — Само сам направио један прикрок и више се ништа не сећам. Погодили смо се да се турамо

камена с рамена из мјеста, а не ис прикрока.

**прикрпељити**, -ѐм свр. I 1. *приисаити, придати, ставити на шереи неку кривицу*. — И њему су прикрпељили сто ђавола, па ај се одбрани ако мореш.

2. *приграбити, при својити*. — Само гледа како ће што прикрпељити за себе.

II ~ се *прионути, ирисиати, биити уз некога*. — Прикрпељио се уз јачег и шутити.

**прикулачити**, -ѐм свр. *сиојити један иредмеи са другим, прикачити, приојити*. — Прикулачи том куком за крљу, па да тргнемо, нећемо ли ја издријети и [з] земље.

**прикуцати**, -āм свр. *прикуити, иршиедјеити (обично новац)*. — Јеси ли прикуцо који динар?

**приљева** ж *вареника са које је скинућ скоруј*. — Успи му те приљеве и нек лема колико му душа оће.

**приљеворити**, -ѐм свр. 1. *свезати, иривезати*. — Приљевори коња за плот и ај, болан, за врућу варенику.

2. *ирековати*. — Дај неј ли приљеворити насад от пале, немам чим покидати испот краве.

**приљубити**, приљубѐм свр. 1. *сиојити једно уз друго, ужлијебити*. — Приљубијо платицу за платицу, реко би све су изједна.

2. *иривољети*. — Приљубиће и суве јечменице а огладни. Кад овца неће да прими јање на подој, ја ти је, ко мој покојни ђед, привежем порет пашчета, па да видиш како одмак приљуби и не мрда.

**приљџт**, -а, -о *ирилично йлах, љуш*. — Снаја ми је приљута, али је добра ко добар дан.

**примак**, -мка м *дио шавана исџод којег није йодрум (изба), банак*. — Ај донеси виле, ено иг на примку о стаје.

*в. банак (2)*.

**приметак**, -тка м *додашак (о сиоочној храни)*. — Изнеси овцама један приметак сијена, богме су ти огладне.

**прѣмљенак**, -енка м в. *ѣремљенак*.

**прѣмријети**, прѣмрѣм свр. 1. *урадиѣи без ѣредаха (не дижуѣи главу)*. — Примрли па раде, ко да ће им њива некуђ побљећи. Примро па ради и сунце не види.

2. *уѣустѣиѣи се у ѣасење, ѣримриѣи ѣасуѣи*. — Јањад примрла по оној ѣтелини и не мрдају. Гладни брави, па примрли, реко би нијесу пасли има та земан.

**прѣмукајѣти**, -ѣм несвр. *ѣриѣазѣи, ѣригледѣи, обраѣиѣи ѣажњу (на некога, неѣиѣо)*. — Примукајѣти ми на ѣцу, док се не вратим.

**прѣнова** ж *новорођенче*. — Срећна ти принова, конѣија! Има ли каке принове у кумашина?

**прѣокачѣти**, -ѣм свр. *ѣоѣјераѣи, ѣјераѣи (обично скуѣивѣи у гомили)*. — Приокачили вуци коње, па иг гоне.

**прѣпаша** ж *ѣрхранѣвање сѣоке уз ѣашу*. — Скоро читаву зиму гонили смо овце у припашу.

**прѣпека** ж в. *ѣрижара*.

**прѣпећак**, -ћка м *мала ѣећина, улегнуће у греди*. — Паде киша те ти се ми прибиј уз накав припећак. У оном припећку има гнијездо од јаребице.

**припећкара** ж в. *ѣрипећак*.

**припијучѣти се**, -ѣм се свр. *ѣрилијеѣи се, ѣрисиѣѣи, ѣривѣи се (уз неѣиѣо, некога)*. — Припијучила се машина по камену, ко да си је приколо.

**припланути**, -ѣм свр. *изгорјѣи, осуѣиѣи (од сунца, вјеѣира)*. — Припланула су жита на овој жеги. Приплано си у лицу.

**приплотак**, -тка м *ѣростѣор око ѣлоѣа*. — Немојте сиђѣти око тог приплотка, тудијер има бауљина.

**припљунути**, -нѣм свр. *урадиѣи ѣуном снагом, ѣрилегнуѣи на ѣосоа*. — Припљуни ус књигу, па ћеш научити, туко да била туко.

**припор** м 1. *усѣон, сѣрман*. — Велики је припор одавле до Брљева. Није лако изај ус они припор.

2. *ѣјескоба, скучени ѣросѣор*. — Живимо у овом припору дваез година. Не мо-

ре се више живљѣти у овом јадном припору.

**припорац**, -ѣрца м в. *ѣриѣор* (1).

**припос**, припоста м 1. *вријеме ѣостѣа*. — Уз припос смо имали мало шенишна брашна и зеитина, па смо некако издеверали.

2. *вријеме јажњења оваца*. — Не пуши у ватру на Бадњи дан е ће се јањад надимат ус припос.

**припрнути**, припрнѣм свр. 1. *збиѣи се у гомилу, згрнуѣи се (о буљуку сѣине сѣоке)*. — Таман што сам бијо уватијо први сан, овце припрнуше и ја запустекак.

2. *ѣек мало ѣрираѣи, сѣасѣи (о дјеци)*. — Само што су ми ѣеца мало припрнула, а оно се зарати.

в. *ѣрнуѣи*.

**припрѣт**, -а, -о *који је ѣонавише, изнад мјесѣа на којем је неко*. — От Крсца па до Пишча, све је припрѣто, да не море бити припрѣје.

**припуз** м *онај који се ѣриклања, улизује, удвара*. — Умије припуз уврѣти у сваку везитку. Нека припуза, нек се улизује, а, богоми, све ће му то на нос искочити.

**припус**, -ста м *вријеме ѣуѣиѣања ѣразова у овце (ради оѣлођења)*. — До припуста морамо обашка чувати празове.

**прирѣпити**, прирѣпѣм свр. *смирѣи се, улириѣи се*. — Измлатише га, па се мало прирѣпијо. Прирѣпијо је, жив се не чује.

**приријѣпити се**, приријѣпѣм се свр. 1. *ѣрионуѣи ријѣј (за некога, неѣиѣо)*. — Ево ти се ријѣп приријѣпијо на затѣоку. Шта ти се то приријѣпило за кабаницу?

2. *ѣрисиѣѣи, ѣривѣи се, иѣи (за некога)*. — Приријѣпило се иза нас нечије пашче и неће да се одвоји. И оно се приријѣпило за Јерезу, а не зна окле је шупље.

**приринути**, -нѣм свр. *кидисѣи, насрнуѣи, навалиѣи (о ѣсу)*. — Пре[д] саму зору приринуше вашке, те ти се ја дигни, кад имаш шта виђѣти: вук докопо једну шиљегвицу и одвуче.

*в. ринутии.*

**приритљати се**, -ам се свр. *пририћи, доћи, довући се*. — Приритљај се, па једи, шта си ту затего!

*в. рийљаици.*

**прирођен**, -а, -о који је од рођења. — Што је чоку природжено, то га прати док је гој жив.

**прирожак**, -шка м *рошчић (прирасла уз рог)*. — Дај да ошегамо овну прирожак, виш да му смета.

**присавити**, **присавијем** свр. *приијераици, доијераици (обично скуиљањем у буљук)*. — Присавијте овце раније да их помуземо за вида.

**присан**, -сна м *сан (сан у који се вјерује као у судбинску йоруку)*. — Њина кућа вазда пости на Спасовдан, то им је присан ко зна от кад. Не причај никоме присан, неће ти се остварити.

**присисак**, -ска м *сисица (прирасла уз сису)*. — Кад бидеш стриго шиљегвицу, причувај да јој не окинеш присисак. Има присисак колико сису.

**присмок** м *храна која служи као смок*. — На моја уста нијесам узимо присмока отко је крава закапила.

**присмочити**, **присмочим** свр. *прииисаици, надодатаици, налагаици (на некога, нешто)*. — Присмочиће ти он па да ће нешто из прста исисати.

**приспљенак**, -ѐнка м *наследник који сисава*. — Ово је мој приспљенак.

**присузбити**, **присузбијем** свр. *сузбици, зауставици (о сивоци)*. — Присузби[ј] овце по тијем орницама и нек пасу.

*в. приузбици.*

**присукати**, **присучем** свр. 1. *примошати, домошати, иривици*. — Присучи ту узицу, што је вучеш?

2. *наијераици, заијераици*. — Присукала га да призна ће се крију комити, оће живот да му узму. Присуко овце и заћера иг про брда.

**присенак**, -ѐнка м *мали хлад, заладак*. — Оданимо мало у том присенку.

**присести**, **приседем** свр. 1. *присјести, сјести*. — Приседи, дијете, док нијеси добило ћортек!

2. *застаици у грлу (о гуиљају, залогацију)*. — Приседе му јечменица, умало се не задави.

3. *фиг. имаици нейрилик*. — Не шичи на влас, море ти присести.

**притабанити**, -им свр. *примирици*. — Притабани и нека твоијег враголија.

**притакнути**, **притакнем** свр. 1. *шарнуци, царнуци (о ваири)*. — Притакни те угарке, неће ли се та клета ватра разгорети.

2. *подстиакнуци (некога), најравици интиригу*. — Она поганчина притакну и унесе смуту међ људе.

3. *нашакнуци зобницу (о коњу)*. — Притакни бедевији зобницу, богме ти се нешто утањила.

**приталамарити**, **приталамарим** свр. 1. *пришици, закрийци, закуцаици како му драго*. — А што му приталамари бијелу закрпу на црне гаће, црна друго?

2. *обуци, обуци шиа било*. — Приталамарио масну капетину, и не скида је ни ка[д] спава.

3. *прииисаици, надодатаици, налагаици*. — Приталамарише му да је његово копиле, а није колико је ли покојног.

4. *привезаици, свезаици*. — Приталамари, болан, волове за ту лијеску и ај да ужинаш.

*в. пришамарици.*

**притамарити**, **притамарим** свр. *в. пришаламарици*.

**притандарити**, -им свр. *привезаици*. — Притандарио ждријепца за неакву кочину и ту му дрежди о зрака до мрака.

**притарнути**, **жгарнути** (о ваири). — Дај притарни у ту црну ватру, угули се.

**притворизати**, **притворижем** несвр. *ошвараци, зашвараци, пришвараци неизмјенично (о враицима или прозорима)*. — Смири се дијете, шта притворићеш тијем прозорима!

**притѣнтати**, -ам свр. *увезајти, завезајти (о ствари)*. — Притенто оне јадне обуваке и не море да иг размрси.

*в. љриѣнтѣјати.*

**притѣнтати**, -ам свр. *в. љриѣнтѣјати.*

**притрбушјати**, -јм свр. *љримирјати, гледати свог љосла, бијати миран*. — Притрбуши ту, није ти раоник на трбуку!

**притулјати**, притулјам свр. 1. *љригње-чијати*. — Подигни даску, притулијо си ми прсте!

2. *љријјерајати, љригнајати, ојколијати са сваке стране*. — Притулише га отуда, притулише одуда, и нема куд но се нако скамени.

3. *љрилегнујати на љосао, рад*. — При крају године притулијо па учи. Притулише жетелице и пожњеше раж орано.

**прићихати се**, -ам се свр. *љрићјајати се, љричујјети се, љрићућуријати се*. — Њемци наиђоше изнад јаме, а ми ти се унутра прићихасмо и не открише нас.

*в. љрићућумјати се.*

**прићућумјати се**, -јм се свр. *в. љрићућујати се.*

**прићућурјати се**, прићућурјам свр. *стиснујати се, савјати се, скујати се, шћућуријати се*. — Није послушо бабу, па се, пасаковић, прићућуријо, жив се не чује.

**приузбити**, приузбијем свр. *в. љрисузбијати*.

**приузјети**, приузјем свр. 1. *љрикујати, докујати, снабдјети се*. — Имам нешто жита, нешто ћу приузети и до младог биће доста.

2. *јаче љрихвѣјатијати рукама (нешћо), хвѣјатијати се за нешћо*. — Кад сам мало више приузо за коноп, потего сам и из јаме извадијо јарца.

3. *затјерајати, гонити*. — Приузо тућ буљук и некућ га заћера. Жандари га приузели и одведоше злијем путем.

**приушак**, -ушка м *шамар*. — Мируј, док нијеси добила приушак! Ако ти опалим приушак звониће ти уво до сутра.

**прицапјати се**, -јм се свр. *љридржати се, хвѣјатијати се (за нешћо)*. — Да се

нијесам прицапјо рукама за једно дрво, не би од мене остало комада.

**приципјати се**, -јм се свр. *бијати узак, стегнујати уз тијело (о одјећу)*. — Приципиле се уз њ гаће, па му ноге изгледају криве ко гудало.

*в. сцијатијати се.*

**причапати се**, причапам се свр. *ухвѣјатијати се, држати се за нешћо*. — Причапак се за један, па онда за други камен и тако, мал по мал, испузак се на вр крша.

**причјети**, причнем свр. *љривољети, љрихвѣјатијати, добити вољу (за нешћо)*. — Кад нема друге, приче јес ражаницу од љепоте. Није га дењала, па га сно причела.

**причугуљати**, причугуљам свр. *наљравити, љодићи, стјрајати нешћо како било*. — Немасмо јапије, па причугуљисмо бајту уз један припећак. Причугуљи те брљка, шта иг висиси.

**приш**, пришта м *фиг. онај који је љућ, љргав, нагао, који брзо љлане*. — Чу ли ти како сикну они приш? Запишта они приш ко жмира на ожегу.

**пришалатити**, пришалатјам свр. 1. *љривалијати (шамар), ударити*. — Пришалати му једну шамарчину, тако ти Бог помого!

2. *љријисати, љридодати, окривити за нешћо*. — Живимо у земану ка[д] свак свакоме море пришалатити како му образу ваља.

**пришапак**, -пка м *закрјљали дио шаје (о љсу)*. — Види, јадо моја, колик је пришапак у мог бизина.

**пришапјати**, пришапјам свр. *љримирјати, умјирјати се*. — Пришапи ту, ку[д] си се диго по селу, угурсузе један!

**пришкрјбити**, пришкрјбјам свр. *скоро љоћрошијати, љрикрајчијати*. — Пришкрјбили смо скоруп, нема, вљеруј ми, нако једна гука на дну мљешине.

**пришуљати**, пришуљам свр. *ошамарити, ошинујати*. — Нешто му жена рече, а он издерачи очи и пришули јој шамар.

**пркѣндати**, -ам несвр. *ѿрчати које-шиа, найрдивати, изводиѿи шалу, измо-шавати се*. — Идући про Вроштице, поче да се шали и пркѣнда Којо, сретнем ти ја вука на сре сриједе пртине; гледам ја њега, а гледа и он мене; ја ти не бидем лијен но му опалим шамар ис све снаге; вук ме погледа; преблијеђе кова крпа, скрајну ми се с пута и стрлијекну нис брежину.

*в. доѿркѣндаѿи, зайркѣндаѿи, найркѣндаѿи, одѿркѣндаѿи, расѿркѣндаѿи се.*

**пркљати**, -ам несвр. *ѿрчати које-шиа, блебѣшати, ѿѿшати*. — Не пркљај ту, кад не знаш да није преслано оно што ваља, но оно што не ваља.

**прљуг**, -уга м *сиѿни снѿјег, сјеверац*. — Мећава диже прљуг, да чоек не море очи отворити.

*в. ѿршеш (1).*

**прнути**, прнѣм свр. *в. ѿрирнуѿи*.

**прнциати**, -ам свр. *ѿѿшати, брбљати, ѿрчати којешиа*. — Прнца нешто, реко би је побљегла памет од њега.

**прнциање** с *гл. им. од ѿрнциати*. — Ни-ко ништа паметно не рече, но се чуло са-мо неако јалово прнциање.

**прнцо** м *онај који много ѿрчати*. — Ни-је прнцо чистије ноката, баста њему пешнути.

**прњак**, -ња м *ѿрња, дроњак*. — Изба-ци те прњке ис куће! На њему бијаше неа-кав прњак вањеле.

**про** предл. *ѿреко*. — У пјесми: „Киша пада, земљом тама, / ја ти мајко остак са-ма, / ја ти мајко остак сама, / про планине за овцама.“ Преврело му про каиша, па не зна куд удара.

**проајѣкати**, -ам свр. *ѿроѿјерати го-веда узвикујући*: „Аје, аје!“ — Неко проа-јека целеп говеди.

**прѿакати**, -ам свр. 1. *исѿроѿиѿи (обично већу суму, вриједност), сѿраѿи-ѿи, ѿѿроѿиѿи узалуд*. — Проако је све што је имо, па са[д] гледа ће ће купити кришку сира.

2. *ѿроѿјерати, загнаѿи, зайјерати (о сѿоци)*. — Миливоје рано проака буљук јавади.

**прѿапати**, -ѿм свр. *доћи до обавје-шѿења о нечему, сазнати, чуѿи*. — Сва-ког врага је она проаптала. Проапташе ли ко ли је оној јадници направѿо копиле?

**прѿагузати**, -ам свр. *ѿреѿјешачиѿи, ѿреѿи*. — Може ли прѿагузати про тијѣ цаврља?

*в. багузати.*

**прѿасрљати**, -ам свр. *ѿролуѿиѿи, ѿробазати, ѿролуѿати*. — Било ми је до-садно сиѿети у колипчини, па сам прѿа-срљо овѿјем долинама, док нијесам ску-рипсо.

*в. басрљати.*

**прѿатрљати**, -ам свр. *в. байрљати*. — Мало сам прѿатрљала и то ми је вас од данашњи.

**прѿатуљати**, -ам свр. *байуљати*. — Мош ли прѿатуљати до котара, ено се та-мо сабрало сво село да мало просѿјели.

**прѿблѿак**, -ака м *ѿребука*. — Нема она сирѿтиња ни прѿблака, жалос од њѿг.

**прѿблѣзгати**, -ам свр. *в. блѣмезга-ѿи*. — Прѿблѣмезгаше мало и куд који, мили моји.

**прѿбрзати се**, прѿбрзѿим се свр. *ѿо-сѿати вриједан, хѿѿар, ексѿедиѿиван*. — Ос-коро се прѿбрзѿио, ваља му гузици. От-ко се ожењо, прѿбрзѿио се, бржи је, моје ми душе, од пашчѣта.

**прѿбркљати**, -ам свр. *ѿромијешати, ѿромуѿиѿи (о храни)*. — Чим прокључа скроб, прѿбркљај га да не загори.

**прѿбрчати**, прѿбрчѿим свр. *ѿроѿи*. — Нако дијете прѿбрчати путем и умаче према чечарима.

**прѿбуљукати**, -ам свр. 1. *зајавиѿи, ѿроѿјерати, ѿрогнаѿи (заокуљено сѿа-до у гомили)*. — Чобани рано прѿбуљука-ше овце према Буручковцу.

2. *найлаѿиѿи вукове узвикујући*: „А ѿус оѿто!“ — Прѿбуљукај мало, велика је страшивоћа.

*в. ѿробуључиѿи.*

**пробуључити**, -ѝм свр. в. *ѝробуљукаѝти* (1).

**пробурлати**, -ам свр. *ѝромѝјешаѝти, ѝробркаѝти, ѝромуѝиѝти*. — Пробурлај мало крос ту чорбу е се граг стињо по дну.

в. *бурлаѝти* (1), *ѝробурлаѝти*.

**пробурљати**, -ам свр. в. *ѝробурлаѝти*. — Пробурљај кашиком, вазда је чорба гушћа на дну.

**провадати**, провадаѝм несвр. *ѝрводаѝти, ѝрошеѝаѝти*. — Јутрос смо уасулили ждријепца и неће кучкеш да га провада.

в. *вадаѝти*.

**провалетати**, -ам свр. 1. *гаѝаѝти, ѝрорицаѝти, гледаѝти у грашке, карѝе и сл.* — Ај да ти снајка провалета, Бог ти срећу подаријо!

2. *говориѝти нејасно (обично сѝраним језиком)*. — Провалета ми нешто, али га ништа не разумљек.

в. *валеѝаѝти*.

**провардати**, -ам свр. 1. *ѝроѝуѝињеѝти, залогрњаѝти*. — Чи[ји] су оно коњи што провардаше поре[д] снијежнице?

2. *ѝрогаламиѝти*. — Он мало проварда на нас и смири се.

**провати**, проваѝм свр. *ѝробаѝти*. — Оћеш ли провати од ове водњике?

**провегурати се**, -ам се в. *ѝревегураѝти се*.

**провезичити**, -ѝм свр. *ѝрозбориѝти (мјерећи сваку ријеч)*. — Шта ти оно провезичи Мрдова мудријашица? Нема тог сѝдника на ком она није нешто провезичила.

в. *везичиѝти*.

**провречати**, -ѝм свр. 1. *одаѝти звук сличан вечачу*. — Неј ноћас ићи, па да ћеш провречати. Од велике муке је провречо.

2. *вечати, вречати (о кози)*. — Шкопи јарца а он сиром провречо од бола, жалос га слушати.

**проврнчати**, -ам свр. *брзо исѝричаѝти, избрбљаѝти*. — Ама шта оно проврнча, уста јој се не закаменила! Ну, проврнчај ми шта је и како је било.

**проврпољити се**, -ѝм се свр. *ѝромешкољиѝти се, немирно сједјеѝти, врѝјеѝти се шамо-амо*. — Рекок му да ми плати потру, он се проврпољи и не рече ни оћу ни нећу.

**проврврсти**, проврврѝм свр. *фиг. рећи иѝти околишно, недовољно јасно, узгред ѝоменуѝти*. — Проврзти му кроз уши шта му се све спрема, па нек биде на опрези.

в. *ѝроћесѝти*.

**прврвртан**, -тна, -тно *који је сналажљив, вјешѝт, сѝретан*. — Нијесам видијо проврвртнијег створа од ње.

**провуљати се**, -ам се свр. 1. *ѝроћи шуѝке и не скрећући ѝажсју на околину*. — Ку[д] се провуља она погана поринта? Провуља се тудај нако чобанче.

2. *без већег ѝруда и најора усѝјеѝти како-ѝако у неком ѝослу*. — Провуљо се кроз разред ко пас кроз росу. Провуљаће се он, вићећеш!

в. *ѝровуѝљаѝти се*.

**провутљати се**, -ам се свр. в. *ѝровуљаѝти се*.

**прогабуљати**, -ам свр. *ићи са ѝешкоћама*. — Нијесам, вала, кадра прогабуљати ни до оног котара ноће.

в. *габуљаѝти*.

**прогавѝлати**, -ам свр. *ићи ѝолако*. — Прогавѝло сам оном пртином, а како ћу одгавѝлати, Бог сами зна.

в. *гавѝаѝти*.

**прогалити**, прогалиѝм свр. *ѝроведриѝти*. — Са сѝвера је прогалило, дако се прољевша.

**прогалица** ж *ѝроведрица*. — Смијем ли натурити вршеницу на овој прогалици?

**проганћати**, -ам свр. *ѝрогазиѝти (о води, снијегу и сл.)*. — Не море се проганћати про намета нако да имаш крила.

в. *ганћаѝти*.

**прогаракнути**, прогаракнѝм свр. *ѝроѝѝјераѝти коња додирујући га мамузом*. — Прогаракну коња и одјури пут Брезана.

в. *гаракнуѝти*.

**проглавињати**, -ām свр. *йроћи без циља, йролућайи*. — Проглавиња они каблоглав на сијело.

*в. главињайи.*

**прогланцијати**, -ām свр. *йройрљайи ради давања сјаја, йрогlačайи*. — Прогланција шпорет, па се саји ко нов.

*в. гланцијайи.*

**проголишати**, -ām свр. *йроглодайти, йрогрисйти*. — Ево вражи[ји] миши проголишали врећу, све жито сипи иж ње.

**прогомбати се**, -ām се свр. *сийоречкайти се*. — Није ту била нека велика свађа, мало су се прогомбали и то је све.

*в. гомбайи се.*

**прогон** м земљишни *йролаз за йрогон сйоке*. — Давијају се око прогона, прогно иг Бог злијем путем.

**програнати**, -ām свр. *йроћи, йролейшайи, йройрчайи*. — У пјесми: „Мени драги на јабуку пише, / ни на папир не би стало више: / ’Куд програнана, те ми се не јави, / шта би драга од наше љубави, / ој љубави, свакоме си мила, / многе ли си у црно завила“.

*в. гранайи (1).*

**прогрија** ж *йрогријевање сунца између облака*. — Сушни, болан, то мало жита на овој прогрији!

**прогузељати**, -ām свр. *в. гузељайи*. — Прогузеља нако чељаде про страна.

**прогуљати**, -ām свр. *лакомо йрогућайти, йрождријейти*. — Прогуља пуну кашкику купуса и само трепну. Мање заваћи, неј моћ то прогуљати.

*в. гуљайи.*

**прогуремати се**, -ām се свр. *йойискайти се узајамно, йробийи се кроз масу, свјетину*. — Прогуремаше се ђечурлија према школи.

*в. гуремайи се.*

**продан** прил. *йреко дана, дању*. — Прилегни мало продан.

**проделијати се**, -ām се свр. *йоносийти се (нечим), дичийи се, кицошийти се*. — Нека га, јадан, нек се мало продилија са левором, вратиће ти га.

*в. делијайи се.*

**продерендати се**, -ām се свр. *исилакайти се, драйти се йлачући*. — Дај умукни више, продерендо си колико је доста.

**продринцати**, -ām свр. *дуго и чврсийо сйавайи*. — Продринцо је више о три дебела сата.

*в. дринцайти.*

**продулићати**, -ām свр. *дојийи, сисайи (не йако дуго)*. — Нека теле мало продулића, па га одлучи.

*в. дулићайти.*

**продућкати**, -ām свр. *сисайи, дојийи*. — Јањад мало продућкаше и почеше да се играју.

*в. дућкайти.*

**прдђалити**, -йм свр. *йродувайти (о вјеиру)*. — Дако прођали ова вљетрина, па да помуземо овце.

*в. ђалийти.*

**прођести**, прођедем свр. *в. йроврсйти.*

**проегати**, проегам свр. *йроћи егајући*. — Проегаше монци на сијело. У пјесми: „Кад проегам ја и мој колега, / дигла би се цура да је легла.“

*в. егайти.*

**проз** предл. *кроз*. — Лука рече да ћемо прос који дан спртљати у село. Ко је прошо проз ливаду, само да ми је знати.

**прозликати**, прозликам свр. *йројурийти, йрошуињейи*. — Љут на коншију прозлика мимо нас и не изустни ни једну једину ријеч.

*в. зликайти.*

**прозоран**, -орна, -орно *који је йрозрачан, йровидан*. — Помак се са виђела нијеси прозоран.

*в. йрозрачан.*

**прозрачан**, -чна, -чно *в. йрозоран.*

**прдзукб**, -кли ж *особина, карактеристика, обилежје људског рода*. — У њему се наслућује прозуко добре и честите мајчине рође. Све више се код њиг назире прозуко старог времена.

**прдзупколити**, -йм свр. *йрозуйкайти, йојесйти*. — Прозупколите шта било, док неће ли и ручак.



*в. зуйколићи*

**произма** прил. *сувише, одвише, без иошребе*. — Произма је говорити да је бољи један пријатељ, но десет познаника.

*в. њреоизма.*

**продлāti се**, -ām се свр. *џонашаћи се злурадо, џодло, неискрено, џодмукло*. — Проило се, па му је свачије добро мрзно.

**прокалашити се**, прокалашћим се свр. *џромангуџираћи се, џроскиџаћи се*. — Неће ништа да ради, но се прокалашијо, џаво му срећу понијо. Било је то добро младе, али се у потоњи крај прокалашијо.

**продкаменити**, -џм свр. *џроговорићи, рећи, казаћи*. — Ану прокамени и ти једну, камене мој! Збуни је и не умље ни прокаменити.

**продкачкати**, -ām свр. *оџраћи рубље како било, џровући га кроз воду*. — Оџера аљине на Јасеницу да иг мало прокачка.

*в. качкаћи.*

**проклāптати**, проклāпћем свр. *џроџјешачићи, џроћи (обично на дужи џућ)*. — Са пуном торбом на леђима проклапта поштијер про села и оде за Шавник.

*в. клаџаћи.*

**проклештина** ж *џроклейсџиво*. — Ту кућу прати нака проклештина, па им се ништа не да.

**прокмолити**, прокмолћим свр. *џромолити, измолити, џровирити*. — Прокмоли се на врата да ти нешто кажем.

**прократуљати**, -ām свр. *џроћи лагано, краћким корачајима*. — У цик зоре прократуља Тале према Плочастом гувну.

*в. краћуљаћи.*

**прокркати**, прокркām свр. *џроћи, џродријети, доћи (обично џреко или до неког мјеста)*. — Мучи јадна, шта ту слиниш, па џаци су давно прокркали за Нишић.

**прокрмељати**, -ām свр. 1. *засџаћи, одријемати (мало)*. — Док се плоча млина оркетала, ми смо прокрмељали на неаквијем врећетинама.

2. *џроговорићи безвољно, усџорено, са сџрахом, болом и сл.* — Прокрмеља нешто и свали се поре[д] шпорета.

*в. крмељаћи.*

**прокрнцати**, -ām свр. *џронијети, но-сџићи нешџо како било*. — Прокрнцаше носалице пуну врећу неке робе.

*в. крнцаћи.*

**прокрпељати**, -ām свр. *џроћи корача-јући сџићним и лаганим корацима*. — Ено они „крпељ“ прокрпеља ис цик зоре да жње јечам.

*в. крпељаћи (1).*

**прокужити**, -џм свр. *доћи до обавје-шџења о нечему, чући, сазнаћи, наслу-џићи*. — Не море од ње ништа остати што неће прокужити.

*в. џроџџаћи, џроџџувићи, џроџукаћи, џроушаћи.*

**прокурлати**, -ām свр. *в. џрекурлаћи.*

**проловрњати**, -ām свр. 1. *џроџушње-џи, џроџрчаћи џушњећи*. — Мало проло-врњаше муње и престаше.

2. *џролуџаћи, ићи којекуда*. — Проло-врњајте мало по селу и дођите на ручак.

3. *исџрчаћи, избрбљаћи*. — Ама шта ти то проловрња они пожмиреп?

*в. ловрњаћи.*

**проламнати**, -ām свр. *завечаћи уда-рајући у мџтални џредмеј (канџу и сл.)*. — Проламинај мало неће ли се коњи по-плашити.

*в. ламинаћи.*

**пролепирати**, -ām свр. *џроћи лејриша-во, живахно, брзо, џоскакујући*. — Не сме-та јој сало, па пролепира.

*в. лејираћи.*

**пролигурати се**, -ām се свр. *џроклиза-џи се*. — Ајде мало да се пролигурамо низ рт, снијег се добро заповршичијо.

*в. лигураћи се.*

**проловрити се**, проловрћим се свр. *џролијенићи се, олијенићи се*. — Млого си се ти проловријо. Иди, ради нешто, шта си се туј проловријо.

*в. уловрџићи се.*

**прологрњати**, -ām свр. *џроџушњећи, џрооргаћи*. — Прологрњааше реоплани према Подгорници.

*в. логрњаћи.*

**прољевача** ж *ошвор на чајрњи (куда вода ошиче)*. — Има ли воде на прољевачи? Има доста и од јуче вода прелијева преко прољеваче.

в. *одљевача*.

**прољевеније** с *обилна њадавина (о киши, снијегу, граду)*. — Ваког прољевенија није било не знам от кад. Ку си крено по овом прелевенију ако Бога знаш?

**промаглирати**, промаглирам свр. *проћи, пројуришти, ошћи*. — Несмље да навраги овуда, па промаглира изокола.

в. *маглирашти, промаглишти*.

**промаглити**, промаглим свр. в. *промаглирашти*.

**промакнути**, промакнем свр. 1. *проћи, замаћи, врећи*. — Неко промакну про оне косе. Чије оно кљузе промакну про брда?

2. *имаћи пролив*. — Доватише се говеда каоца и свако промакну. Дијете ми је нешто промакло на дроб.

**проманцукати**, -ам свр. *испричашти, рећи (обично стираним језиком)*. — Габелка нешто проманцука и оде.

в. *манцукашти*.

**промелуштити се**, -им се свр. *посијати мекан, омекшати се*. — Идући по роси, опанци нам се промелушише. Покваси ту опуту неће ли се мало промелушити.

**прометуша** ж *дио изре чучкања*. — Не умије никако да одигра прометушу.

в. *чучкашти се*.

**промоли** рl. t. ж *пролаз, проскок, ошвор (за таван)*. — Попни се на таван крос промоли и додај ми једну наруч сијена. Изнад јасала су промоли, Бог с тобом!

в. *проскок*.

**промузолићи**, -йм несвр. *проговоришти*. — Кад је била млада невјеста, реко би да не зна промузолити, а са[д] да чујеш кака је то чактаруша.

**промумуљити**, промумуљим свр. *измијешати, промијешати*. — Ну, промумуљи нечим то млијеко, виш да је посуручило.

**пронеби** прил. в. *ионеби*.

**проној** прил. *преко ноћи, ноћу*. — Проној ме боле ови шкрљеди зуба, па не могу ока склопити.

в. *проноој*.

**проној** прил. в. *проној*.

**пропеделати**, -ам свр. в. *педелати*. — Оно мало и жгољаво пропедела, би реко да је данас мањи но јуче.

**пронпсан**, -а, -о у изразу: ~ дан (свеча) у *који се не смије радишти*. — У овом мљесецу имају прописана два свеца: Ваведеније и Никољдан. Не плети, данас је прописан дан.

**проплети**, -ам свр. в. *плеати*. — Једва сам проплео про потока. Немам дамара у ногама, не знам како ћу проплети до колибе.

**протпати**, -ам свр. *доћи до обавештења о нечему, сазнашти, чушти*. — Да нијеси пропто има ли се ће купити котробана.

в. *прокожисти*.

**прорепелати**, -ам свр. в. *репелати*. — Прорепела Кићун вуцијући некав синцир, синцирали се ђаволи ш њим.

**проречати**, -ам свр. *посијати риједак, разриједити се*. — Магла је проречала, дако сунце гране. Прорече се народ уз ови потоци рат.

**проритљати се**, -ам се свр. *проћи, провуцашти се*. — Пре[д] саму ноћ проритља се тудај она кастигуља.

**прђс**, -та, -то *једносјаван, скроман*. — Завршијо је велике школе, а види га како је прос, Бо[г] га поживијо. Знавени људи су прости ко и сви паметари.

**просипача** ж *женска која много проши, расија, лоша кућаница*. — Слушај ме, сине, вамо: ако се ожениш оном просипачом нећемо заједно чорбати.

**прђскок** м в. *промоли*.

**прђспа** ж *просијање, расијање (добара)*. — У тој кући је нечувена проспа. Нема више проспе но ка се жње презрело и суво жито.

в. *просијина*.

**прђспина** ж в. *просија*.

**прости́рало** с разасу́то жи́тто по *про-*  
*стирици* (кад се суши на сунцу). — Ено ко-  
коши на простиралу, рече Тијана и зајука.

**прѐсто** прил. *опрошѐн*. — Нека му је  
просто мајчино млијеко кад је наки. Да  
тије просто.

**прѐструга** ж *улегнуће* између два су-  
сједна узвишења, *стируга*. — Мак се са те  
проструге, убиће те пантура.

**прѐсуручѝти**, -ѝм свр. в. *исуручѝти*.

**прѐсек** м *остѝава* за жи́тто од дасака,  
*амбар*. — У Стевана је бијо велики просек  
од буковијег дасака.

**проталагијати**, -ѝм свр. *наошѝриѝти*  
(о сјечиву). — Проталагијај нож каком  
брусином, много се иступио.

в. *ѝсалагијати* (1).

**проталамарити**, проталамарѝм свр.  
*ипролуѝати*, *ипроскиѝати*, *иѝи* којекуда. —  
Проталамаријо сам про Дровњака и не  
могок није купити добру бедевину.

в. *ѝсаламарѝти*.

**прѐтуви́ти**, -ѝм свр. в. *ипрокужѝти*.

**протуркѝсати**, -ѝм свр. *сувише гласно*  
*викаѝти* на некога, *галамиѝти*. — Протур-  
кеса на ме ко да у њему има турске крви.

в. *ѝтуркесаѝти*.

**прѐћердѝти**, -ѝм свр. *ипрошѝти* улу-  
*до*, *стираѝти*. — Они срећо проћердо све  
што је имо, и сад иде подераније[г] гаћа.

**прѐћетати**, -ѝм свр. *фиг. ѝосѝати* си-  
*јед*, *осиједјѝти*. — У пјесми: „У Вукана  
проћетала глава, / ко у пољу љетелина тра-  
ва.“

**проћојѝкати**, -ѝм свр. *ипроѝјерати* го-  
*веда* *вичуѝти*: „*Ћоја, љоја!*“. — Ама ље про-  
ћојока та говеда, оће ли те бити?

в. *љојокаѝти*.

**прѐћукѝти**, -ѝм свр. в. *ипрокужѝти*.

**проћулумѝти**, -ѝм свр. *ипрошуѝјѝти*.  
— Дође, мало проћулуми и оде без ријечи.

в. *ћулумѝти*.

**проурдати се**, -ѝм се свр. *ипровариѝти*  
*се*, *уқвариѝти се* (о млијеку). — Наставик  
пун казан варенике да се вари, па се ноли-  
ка сила проурда, грота гледати.

в. *урдати се*.

**прѐдушати**, -ѝм свр. в. *ипрокужѝти*.

**проѝкнути**, проѝкнѝм свр. 1. *ипрозу-*  
*јѝти* у *ушима*. — Нешто ми је лијево уво  
проѝкнуло, ништа на њ не чујем.

2. *ипрснуѝти*, *наипрснуѝти*. — Наиђе вели-  
ки мраз, па проѝкну срча на прозору.

**проѝмиљак**, -ѝљка м *зрачак*. — Вазду-  
ги дан је била нака облачина, није се ви-  
дијо ни проѝмиљак сунца. Какав си, заже-  
лијо небески проѝмиљак!

**проѝагљати**, -ѝм свр. в. *ипречагљати*.

**проѝакмачѝти**, -ѝм свр. *ипроѝричаѝти*,  
*исѝричаѝти*, *избрљѝати*. — Проѝакмачи  
нешто, шта си се, болан, скужијо!

в. *чакмачѝти*.

**прѐшара** ж *мјѝсто* на којем је *снијег*  
*искоѝнио*, „*ипроћелавио*“. — Планином се  
види ту и тамо прошара. После су ми овце  
по онијем прошарама.

в. *ипрошарица*.

**прѐшарица** ж в. *ипрошара*.

**прошкогрљати**, -ѝм свр. 1. *ипроизве-*  
*сти* *звук* *додиром* *ипредмеѝта* о *ипредмеѝ*,  
*зашкриѝати*. — Нешто испре[д] саме зоре  
прошкогрља на врата и онда преста.

2. *ипроглодати* *неки* *ипредмеѝ* *гребуѝти*.  
— Прошкогрљали миши шувит, море се  
шака провуѝти.

в. *ишкогрљати*.

**прошкопѝрати**, -ѝм свр. *доћи* *до* *оба-*  
*вјешѝења* о *нечему*, *чуѝти*, *сазнаѝти*, *на-*  
*слуѝѝти*. — Нема тог живог створа који  
би прошкопоро о ономе о чему они  
ћућколе и шта све гуче.

в. *ишкопѝрати*.

**прѝпа** ж 1. *фиг. стирах*, *зебња*. — Је ли  
те прпа ка[д] сијева и грми?

2. *гљива* (*која се, кад* *сазри*, *исѝуни* *не-*  
*ким* *ипрахом*). — Узе прпу, подиже је, баѝи  
а иж ње се диже прашина.

**прѝпош** ж *козја* *балѝга* (*ипретворена* у  
*ипрашину*). — Нико се досле није вајдисо  
от кође прпоши, па неће ни осле.

**прѝпѝкати**, -ѝм несвр. (л. *coitus ani-*  
*malium*) *иполно* *оѝѝѝти* (*ипјевац* и *ко-*  
*кош*). — У сами сумрак налеће јејина и за-  
гна се на врг вра кокошке, а она закреке-

та; ка[д] у том дотрча они велики пијевац па, причам ти, скочи на врг јеине, све перушке одлијећу. Ја мишљак да пијевац прпошка кокош, али, оћеш, она јопет закрекета ко рањена, те ти ја не бик лијена но пуштимице бацик тојагу према оном прпошкању и перутању и она се гука размаче. Искекчена кокош оста ће је и била, глувара јејинчина одлеће, не виђела се, а пијевац изнад кокошке замаа крилима и закола очима час десно, час лијево, ко кав побљедник.

**прсалук** м *кајиш од седла који се сџаваља коњу љреко груди (љрса)*. — Закитијо прсалук на ђогину, ваља му најбољег чуља.

**прслача** ж *љош. за женско дијетје*. — Не прскочи, прслача, про јарма, е ће волонима пуцати кожа на врату.

**пртџен**, -а, -о 1. *који је од вуне (вунен) или од лана*. — На њему бијаше ново новцито пртџено одијело.

2. *учејан, угажџен (о снијегу)*. — Про Јаворка је пут пртџен, море се сербез проћи. Торине су биле пртџене, но иг међава замџте за евоволико.

**пртџенице** ж мн. *гаће*. — Ја пантим ка[д] су људи носили пртџенице от кучина.

**пртџиџ** м *онај који носи (љрши) на леђа (обично нешићо мукџе)*. — Дође, вако, суботом они пртџиџ из вароши, па понеси ране онда, понеси онда, а оно нестаје и нема кад тако стално омиче. Ја оном пртџиџу рекоќ: врати, коко, што си поћукала, а он ме погледа, насмија се и — ништа.

**пртџачиџи**, -џм несвр. *љлестџи нешићо како било*. — Како пртџачиџ те љесе, сагореле дабогда.

*в. заљрџљачиџи.*

**прћикубура** м и ж *онај који се љрави ваљан*. — Не море прћикубура сакрити своју рђу колико ни свитац гузицу.

**прћикубуриџи** с *они који се љраве ваљни*. — Нијесу то прћикубуриџи но чувџени и виђџени људи.

*в. љрћикубура.*

**прћкубура** м и ж *в. љрћикубура*.

**пруга** ж *аућобус*. — Још прије рата пролазила је пруга о[д] Шавника до Жабљака.

**прућити се**, -џм се свр. *исљружџити се, љружџити се, ољружџити се*. — Онако уморан и јадан пручи се на сламарицу и заспа.

**прцољак**, -ољка м *мали, сџијан, жгољав човјек*. — Ко ли би они прцољак што прође?

*в. љрчвољак.*

**прчвољак**, -ољка м *в. љрцољак*.

**пршеш** м 1. *сџијни снијег, сјеверац (обично звјездастџог облика)*. — Измиче се пршеш испод ногу, па чоек не море слободно да краче.

2. *сир љрљо (умрвљџен и без масноће)*. — Ставише на трпезу наког пршеша, да га у ватру бациш не би засмрдијо.

*в. љрљуг, љршо.*

**пршо** м *в. љршеш*.

**псовињати**, -џм несвр. *љсовати, грдиџи*. — Зачџпи, бољан, те уши и не слушај га шта све псовиња.

**пљ** узв. *којим се нешићо гнуша, кад се чуди или љроћесџивује због смрада*. — Снуждило се чоџку на срет пазаришта, па паде љушгџимице, а нико да му приђе у помоћ: пљ, људи, људи! Пљ, како неко забажђе, с пашчадима у колу игро!

**пљваљка** ж *играчка за дјецу*. — Ево ти, дијете, пуваљка па је растежи и њоме пуши, док ти се не досади.

**пљзаљка** ж *мјесџо гдје се дјеца клизaju. клизалька*. — Нис површицу направџше ћечурлија пузаљку, па се пузају о[д] зоре до мрака.

**пљј** узв. *којим се зове џиљад*. — Пуј, пиле моје, пуј!

**пљкџ**, -џа, -о *изузејан*. — То је пуки сиромак. На сијелу би запјевала једна група момака и ђевојака: „Ко ће пуку сироту узети, / кад му нема ни дукат донијети“, а друга група би одговорила: „Дукати се не међу на цвјеће, / но на цуре које нико неће“. Само му пука сређа море сачувати главу.

**пу̀ла** ж *дугме*. — Кад баба виђе како снаја пришива пулу на ђетету, зграби је за руку и љутито рече: „Не пришивај пулу на ђетету, но му скини робу, па је приши, или му стави сламку међу зубе, па на њему пришивај и ушивај и уздуж и попречијеко“: Дијете погледа бабу и упита: „А што сламку да држим у зубе, бако?“. Баба се насмија, помилова унука по глави и кроз смјешак промрмља: „Да ти не зашпије памет, паметна ђедова главо“.

**пу̀љез** м *слабачак, неухрањен (о дјештецу)*. — У оног пуљеза порасто дроб о[д] глади и сваке рђе, има ко куђеља.

в. *йуцотрб*.

**пу̀љка** ж *шачкица, шара на сѣаром коњу (зелене или бијеле длаке)*. — Чим зслено кљусе остара, одмак га обузму пуљке по плећима. Ако му кријеш године, не крију пуљке.

**пу̀ничѝ** м *онај који се умиљава йуници*. — Нема му по коме доћи да је лош пуничѝ.

**пу̀норук**, -а, -о *који йодноси йрошак, йрошкали, широке руке*. — Стрина ми је била пунорука жена, да јој Бог душу прости.

**пу̀нош** прил. *благош, благо*. — Пољу-би ме, пунош баки. Пунош мајци у њему срећу, кад је така.

**пурења̀к**, -ака м *кромѝр зайреѝан и испечен у жару*. — Сачекај док неће ли пурењаци, упола су печени.

**пу̀ромѝт** м *дрво којим се мијеша качмак йри кувању, качамаш*. — Ама куд за-турисмо пуромет, живијем те Богом кумим?

**пу̀стаија** ж 1. *кршевишо и слабо йроходно земљиште*. — Широка је ова пустаија, па стока нека ђира.

2. *найушѝена кућа, земљиште и сл.* — Нема у овој пустаји ништа до четири гола зида.

**пустѝкати**, -ам несвр. *шјерати вукове узвикујући*: „А йус остѝо!“ — У само свануће чобани су пустекали, па ништа не знам шта је било.

в. *зайусѝекаѝи, найусѝекаѝи*.

**пу̀стењковати**, -ујѝм несвр. *ударати, йући, байинаѝи*. — Не пusteњкуј та мал, пасим те сириштем ударали про зуба.

**пу̀сти**, -а, -ѝ (често у изразу: ко ~) *кобајаци, шобожњи*. — Е они пусти чоек, штета што га не ставише на чело совре. Упреподобило се они пусти чоек, реко би цури му меѝ из уста.

**пу̀сула** ж *исправа, објава*. — Ама, болан, има он пусулу у рукама, па ви причајте шта оћете.

**пу̀т** предл. *йрема, у йравцу, ка*. — Сви завикаше пут њега. Ништа није крив, а они скочише пут њега.

**пу̀ћ(и)** узв. *којим се йас йодсѝиче за найадање*. — Пућ, мали, пућ! Пући га, пућ!

**пу̀цотрб** м в. *йуљез*. — Море ли ис овог пуцотрба икад изаћ чоек?

**пу̀шина** ж 1. *йрашина*. — Разврши сѝјено, а иж њега се диже пушина.

2. в. *лойушина, йрѝа*. — Не гази ту пушину но је размини.

**пу̀шкарица** ж *играчка за дјецу којом се йуца*. — Направио ми ђико Саво пушкарицу о[д] зове и велики дренов кундак, па доћи да пуцамо и сеиримо.

**пу̀шкетати**, -ам несвр. *йуцаѝи*. — Неко је сву драгу ноћ пушкетато. Она мрчипушка стално пушкетато.

**пу̀шкетанье** гл. им. *од йушкеѝаѝи*. — Чује се нако пушкетанье.

**пу̀шкогњатас**, -та, -то *кој је дугачких гњайѝова*. — Не гледа се више кака је, од кога је, но је ли пушкогњатаста.

**пу̀шконога** ж *она која има дугачке ноге*. — Како гази она пушконога, пушка је не убила!

**пу̀шконогаљ** м *онај који има велике, дугачке ноге*. — Има неколика шиљега, све пушконогаљи.

**пу̀штѝеница** ж 1. *расѝушѝеница, разведена жена*. — У мом селу, прича се, била је само једна пуштѝеница.

2. *огранак сѝабла који се йружѝа ниско йо земљи*. — Прича се у шали како су

поп и ђак ишли један за другим кроз шуму, па је ђак, идући први, ухватио грану од неког жбуна, окренувши се попу рекао: „Попе, чувај се путшенице!“ „Пушти је ти мене!“, рече поп, мислећи на распуштеницу. Сиромах ђак испуни попову заповијед и пушти пуштеницу која попа ошину по лицу и направи му дугачку пожилицу.

**пуштимйцѐ** прил. (*бацйици*) из замаха (*нешйио*) љрема некоме или нечему. — Радоје поћера пијевца и, кад виђе да га не море уватити, баца тојагу пуштимйце, погоди га у рбат и сиромаш пијевац копрчи. *в. йушйицице.*

**пўштйити**, -йм свр. *йусйицици*, као *йўш* (2. л. једн. имй.) *йусйици*, *йушйици*. — Пуштрица, шта га дираш! Пуш ту будалу и немој да му се разумаш.

**пушћимйцѐ** прил. *в. йушйицицице.*

**пўшчица** м фиг. *дио ноге од кољена до коријена сйойала* (о овци, кози и сл.). — Дошо, једном, отац да посети сина у граду који је, као ђак, био на квартиљу код неке вамилије. На самку припита сина: „Је ли ти кака рана, болан?“ „Добра је, добра је!“ „Изговори син скоро полу-гласно. „А има ли меса?“ „припита отац. „Има, вала, и меса. И мене вазда запане по једна пушчица.“ „Па ђаво се усро, одкле толике пушчице“, рече отац и почеша се иза ова.

## Р

**рāvān**, -āна м *врсиа коњског хода*. — Мој пугаљ је знао раван, ко иједан јайћак у пивском удуту. Кад поигра на бедевйи раван, море држат у руци пуну чашу воде и да не проспе ни једну кап.

**равāнисāти**, *равāнишѐм* несвр. *йои-гравайи раваном* (о коњу). — Појо на багљиво кљусе и оће, смело га ћорило, да шњим раванише.

**равййјојла** ж *женска лијеја као вила*. — Чија је оно равййјојла?

**рāvић** м *мала сйелажа* (обично без *врайиа*). — Остави ћикаре у равйић, док игћеца нијесу поломила.

**рāvњāk**, -āка м *онај који је безбрижан, хладнокрван, равнодушан*. — Жена му је љута ко осица, а он је велики равњāk.

**рāд**, индекл. *који је весео, радосйан, задовољан*. — Стара је рад и прѐрāд што си дошо да је видиш.

*в. райи.*

**рāдин** м *радник*. — То је велики радин. У радина — комадина.

**ражāница** ж *хљоб или йициа од ражана брашна*. — У пошалици са дјецом: „Јете, ћецо, љеба ражанице, / и напијте воде шњежанице, / па слушајте плѐсму од стражнице:, / тутњи, пуца све док има чиме, / док је тако нема за вас зиме.“

**ражћести**, *ражћедѐм* несвр. *в. развесйици* (1)

**ражћозати се**, *ражћозāм* се свр. *расквасйици се*. — На овој југовини ражћозана је пртина, не море се крочити.

**ражењāvати се**, *ражењāvāм* се несвр. *разводици се*. — Нико му га не зна колика се пута женијо и ражењаво.

**ражљевāk**, -āка м *завйика којом се захвайи и разлијева млијекo* (*вареника*). — Ја пантим, ко да је јуче било, кад је баба Митра разлијевала варенику бакренијем ражљеваком.

**ражцилитати се**, -āм се свр. *растйрчайи се, разиграйи се, разобадайи се*. — Нападоше коње подгузне муе, па се пусти разцилиташе ко помамни.

*в. цилиййайици.*

**ражцркати**, *ражцркāм* свр. 1. *исције-йайици, искашиайици*. — Ражцрко тепелук от капе, па му они пусти ритольци тандркају око ушйу.

2. *разбуцайици, избуцайици*. — Нечија говеда су ти сијено ражцркала. Ко ми је ражцрко теку?

*в. цркайици.*

**разја́мити**, **разја́мѝм** свр. *скинућу ајам* (о коњу, волу). — Чим коњ мало одмори, разјајми га.

**разба́шити се**, **разба́шѝм** се свр. *раширићу се, раскомочићу се*. — Прикупи ноге, шта си се тако разбашијо!

*в. разбашкарићу се.*

**разбашка́рити се**, **разбашка́рѝм** се свр. *в. разбашићу се.*

**разбити**, **разбијѝм** свр. 1. *уситнићу новчаницу*. — А разбијем стотинарку, одмак ми је ђаво понесе.

2. *одвратићу од неке замисли, наума*. — Оћак на пут по мећави, али ме салећеше и разбише.

3. *фиг. разриједићу* (о кисјелу млијеку). — Ој ли ми разбити ово млијеко, млого је густо.

4. *обити, ошворићу на силу* (о кући). — Неко разбијо врата от њикове куће и однијо узду, уздали га манита.

**разбљел** м *свићање*. — У сами разбљел залајаше вашке, реко би сва се доли на запалила.

**разбра́ствити**, **разбра́ствѝм** свр. 1. *унијети нелмир и расјор међу браћу*. — Поже нише се о[д] слабијег људи, па иг жене разбраствише.

II ~ се *разгранати се, ироширићу се, размножићу се брајсјиво*. — Они су били мало браство, па су се разбраствили и сад иг има на све стране.

**развѝсти**, **разведѝм** свр. 1. *поставићу шири основ кад се ирја* (сијено, слама и др.), *раздјести*. — Разведи сијено што више, треба ту да сађедемо најмање четерес пласта.

2. *поименично расјоредићу и одвести на конак код домаћинсјава* (о свайовима, војницима). — Ја ћу развести сватове ко[д] свадбара и ти о томе нема шта да бринеш.

*в. разђести, расјорести.*

**развлáчити**, **развлáчѝм** несвр. 1. *бити сувише благонаклон ирема дјецу, угаћати им, иоушићати*. — Развлачијо је ђецу, па га сад уврстила и неће да слушају.

II ~ се *умљавати се, мазити се*. — Зна он да се развлачи код жена, да не мош повљеровати својијем очима.

**развѝрсти**, **развѝрѝм** свр. *одријешити, разријешити* (некога, нешто). — Нечија ће кучка крепати кад је и он разврзо ћессу.

**развѝћи**, **развѝчѝм** свр. *размазити* (о дјецу). — Развукла ђецу, па се сад од њик ојаду забавила.

**развѝчен**, -ѝна, -ѝно *који је размажен*. — Она је млого развучена, па да је из ока канула.

**разгáлити**, **разгáлѝм** свр. *в. ирегалићу*.

**разгалица** ж 1. *разведрица*. — Има ли иће разгалице? Неће киша посигур, ено се појавила разгалица.

2. *веселост, ведрина у лицу*. — Из ока му зрца разгалица.

**разгнијездити се**, **разгнијездѝм** се свр. *раселићу се*. — Каки су дабогда се разгнијездили! Невоља иг разгнијездила на све стране.

**разголубати се**, -áм се свр. *разведрићу се, расјрићу се* (о облацима). — Бијаше облачно и за тили ча[с] се разголуба. Ај да вршемо жито, ево се разголуба.

*в. голубати се.*

**разгранати**, -áм свр. *расјричати се, говорићу*. — Разгранала и не патише, стријела је у језик погодила.

**разгулити**, **разгүлѝм** свр. 1. *исцијѝати, искидати, избуцати*. — Разгулијо ногавицу и онако ландара по селу, ко кака шешина.

2. *уијећи, иобјећи*. — Млого се он јуначи у завјетрини, а први је разгулијо а је запуцало. Узе јадну капу у жалосну руку и разгули куд га ноге однијеше.

**раздан** м *свануће*. — Устајте, раздан је! У сами раздан пошли смо на кошеви-ну.

**разданица** ж 1. *свануће, одвајање ноћи од дана*. — Почели смо вријећ јечам прије но се разданица иће појавила.

2. *раздвајање оваца ради чувања и храњења* (ио коју овцу код једног, ио коју

код другог домаћина). — Од велике невоље моро сам дати бравс на разданицу, па шта биде да биде.

**раздвојица** ж 1. *раскрсница*. — Ајде, болан, да мало починемо и запалимо на овој раздвојици!

2. *живљење обашка (због одређених услова)*. — Један син ми живи у Вочи, један у Нишићу, остали су вође, и ваку раздвојицу не би нико мого издржати.

3. *одвојено чување јањади и оваца*. — Бес два чобана нема раздвојице. Раздвојица траје, побрантиковићу, о[д] Спасова до Илина дана и онда ти пуштамо јањад у овце.

**раздвојичити**, -џм несвр. *живјејити обашка*. — Пола нас живи у планини и чува стоку, а пола у селу и тако раздвојичимо.

**раздрпџан**, -а, -о *који је џоцијејан*. — Вазда оно иде раздрпанијег лактова.

**раздрпати**, раздрпџам свр. *џоцијејити, џодерати*. — Чим што обуче, одмак то џаволише и раздрпа.

**разјамити**, -џм свр. *разграбитити, разјамитити, разнијејити*. — Све џеца разјамити. Чим осети да ће рат, народ разјамити жито из магацина.

**разлепџити се**, разлепџитим се свр. *џовитити се, џолећи џовршином земље (о биљкама)*. — Паде велики снијег, па се лијеске разлепџише по земљи.

**разлимити**, разлимитим свр. *исџољитити џрохитјев за џрсвајање нечега, џожелејити нешито*. — Она поган разлимила гузицу на моју сиротињу, па је ара и ради од ње шта ође.

**размелџити се**, размелџитим се свр. *џоситити мекан, смекшити се*. — Размелџише ли ти се опанци? На овој југови снијег се размелџијо.

в. *размолити, размолушити*.

**размир** м *сукоб, свађа, размирица*. — Чим међу браћом настане размир, нема ту више ни сређе ни џубави. Размир је тежи од зле године.

**размиран**, -рна, -рно *свадљив*. — Ма немој му се, болан, разумати, зар не видиш да је он размирам чоек.

**размолити**, размолитим свр. в. *размелушити*.

**размолџити се**, размолџитим се свр. в. *размелушити се*.

**разобадати се**, -џм се свр. 1. *бјежити од обада (о говедима)*. — Ено се говеда разобадала, џаво иг обадо дабогда.

2. *фиг. битити захваћен осјећањем џуитње, увријеђеностити и сл.* — Лако се њему разобадати.

**разормати**, -џм свр. *скинутити орму са коња*. — Чим смо стигли на Пошћење, одмак су нам разормали и наранили коње.

**разоћати се**, разоћџам се свр. *имџити вољу, џодситицај, мојитив, џовод за нешито*. — Ове године нешто му се разоћало, па коси и не патише.

**разречати**, -џм свр. *разрједити, џррједити*. — Разречај купус, много је начестан. У дваестој години разречала му се коса.

**разур** м *разарање, раскућивање*. — Ако коме чиниш разур, чиниш самом себе.

**разура** ж *развалина, рушевина*. — Имо је добро имање и чим умрије, оста иза њега права разура.

**рајетитк** м *онај који је миран, џослушан, џокоран*. — Лако је њој с онијем рајетником.

**рака** м *фиг. џолни орган у дјечака (о џејању)*. — Покри се, немој да ти миши окине раку.

в. *ракија*.

**ракија** ж в. *рака*.

**раматџизам**, -зма м *реуматизам*. — Има раматизам, па привијо врућу трину да се њоме вида.

**рансуз** м *онај који је баксуз, зле сређе*. — Какав је они рансуз, трага од њега не остало.

в. *рсуз*.

**рањак**, рањка м *рано јагње*. — Заклали смо рањка џ је сломијо ногу.



**ра̑ња̑к**, -ња̑ка, -ња̑ко који је *сла̑йкоран*. — Блажо је вазда држо ра̑нке овце. Ова крава је мирна и ра̑ња̑ка.

**ра̑ња̑ка** ж *рана ја̑гњица*. — Ево накло вук ону чуласту ра̑њуку. Ра̑ња̑ка има два присиска.

**ра̑па̑ти се**, -а̑м се несвр. *па̑руша̑ти се, љуши̑ши̑ти се, гули̑ти се*. — Нешто му се ра̑па кожа на образу. Вас се зид ра̑па, не знам који му је белај.

**ра̑сипан**, -пна, -пно који је *па̑рошкали*, *склон па̑ре̑ја̑раној па̑па̑рошњи*. — Расипна жена не кући но раскућује.

**ра̑ска̑зати се**, -а̑зим се свр. *ра̑шири̑ти се, указа̑ти се, рази̑ћи се* (о рани, *лишају* и сл.). — Расказо му се лишај по образу, не море чоек у њега погледати.

**ра̑ска̑зати се**, -а̑зим се свр. *в. расказа̑ти се*.

**раскала̑јисати се**, -шѐм се свр. *скину̑ти се* (о *калају* на бакреном суду). — Нијесмо калајисали суђе одавно, па се сво раскалајисало.

**раскал̑чинати се**, -а̑м се свр. *па̑оције̑па̑ши, па̑одера̑ти одјећу, па̑осџа̑ти дро̑нав, па̑охаба̑ти се*. — Раскалчино се верући се по гредама. Иди обуци се, шта си се раскалчино!

**раскан̑челати**, -а̑м свр. *одмо̑па̑ти па̑ре̑ју намо̑па̑ну на канчелу*. — Кад сам се вратила кући, имала сам шта виђети: ђеца ми расканчелала пређу са канчела.

**ра̑ска̑пати**, -им свр. *развр̑ши̑ти, скину̑ти врх* (о *стиогу* *сијена*, *слами*, *кладњи* и сл.). — Раскапио сам сијено нек се мало сушне.

**раскарва̑нити се**, раскарва̑ним се свр. *распа̑рем̑и̑ти се, раскомо̑па̑ти се, разба̑шкари̑ти се*. — Раскарванио се ко у својој кући. По селу се бијаше војска раскарванила.

*в. раскарва̑ши̑ти се.*

**раскарва̑шити се**, раскарва̑шѐм се свр. *в. раскарва̑ни̑ти се.*

**раскер̑ечити се**, раскер̑ечѐм се свр. *разпроко гледа̑ти*. — Раскеречио очи, препо би се ђаво од њега.

**раскол̑етати**, раскол̑ѐћѐм несвр. *расклима̑ти па̑окре̑ша̑њем час у једном, час у другом па̑равицу*. — Ајмо да заглавимо стожер на гувну, много се расколето.

**раскома̑дати се**, -а̑м се свр. *сувише гласно говори̑ти, граја̑ти, вика̑ти*. — Чим нас виђе како му газимо по трави, раскомада се, мишљасмо све ће нас у топ бацити.

**раско̑бити**, раско̑бѐм свр. *разније̑ти, расџа̑ви̑ти* и сл. — Кака си дабогда те стријела раскочила. Види ти ње, поганац је раскочио.

**раскра̑љачити се**, -им се свр. *обухва̑ти̑ти ногама кра̑љачу (па̑ри мужи), ра̑шири̑ти ноге (око кра̑љаче)*. — Чим седе на мужњак, стави кра̑љачу испре[д] себе, раскра̑љачи се и поче да музе овце.

**распалака̑рисати**, -шѐм свр. *скину̑ти па̑лакарију којом је па̑овар на коњу „па̑лакарисан“ (увезан)*. — Прво се, паметњаковићу, распалакарише товар, па се тек онда отовара.

*в. па̑лакариса̑ти.*

**ра̑спас** м. *неред, намар неодговорност*. — Дошло је вријеме нерада и распаса, да тако нешто свијет не панти.

**распа̑ши** узв. *коњу у вршају да се обрне другачије него па̑то је у па̑ом па̑рену̑тицу*. — Кад узвикну: „Ај распаши!“, коњ се обрну и почне распасавати уже окомотано око стожера.

**распе̑дити се**, распе̑дѐм се свр. *крака̑ти кора̑цима до кра̑јње могуће границе, испружа̑ти кораке па̑то дуже*. — Распеди се што гој мош, неј ли стићи оног дугоногаља.

**распа̑здити**, распа̑зѐм свр. 1. *фиг. удари̑ти, оши̑нути*. — Умукни док те није распиздио, виш, кукавче, да је љут ко рис.

2. *фиг. раскоси̑ти ливаду*. — Чим козбаша улеће у ливаду, одмак распизди по сре[д] сриједе, а остали косци поређаше се за њим.

3. фиг. *ићи насумице*. — Попесмо се на једну бобицу и отале распиздисмо право до ријеке.

4. фиг. *распирчајти се*. — Распиздио се пред женама, а оне се кикоћу у један глас.

5. фиг. *расилакајти се (о дјеци)*. — Нијесам га ни тако, а он распизди у сав глас.

6. фиг. *раширијти, развући (уста, ноге и сл.)*. — Смије се и распиздио уста до ува. Шта си распиздила ноге, јадо!

**распилавити се**, *распилавӣм се свр. учинијти се блажим, нежнијим, разњежити се*. — Сијо поре[д] жене, ва[с] се распилавио и нешто јој шапуће.

**распластити**, *распластӣм свр. разграбити (о ошкосима) средиштем ливаде*. — Одмак распласти откосе, па нек туда проћерају стоку.

**расплаћун**, *-уна м раздерина, њохабани дио обуће, одјеће и сл.* — Имаше на себе расплаћун неког капута. Роба ми је сва дотрајала, нема ту ништа до неакијег расплаћуна.

**расплаћунати**, *-ам свр. скидајти на комаде, раскомадајти, издерајти*. — Расплаћуно кошуљу, нема од ње ништа но рита. Како неко расплаћуна они црни ленцун?

**расплећати**, *-ам свр. I скинујти њоварнику са коња којом је њојплећан*. — Кад сам се вратио из млина, одмак сам коња расплећо.

II ~ се *добити болове између њлећа (џри раду)*. — Данас сам се расплећо косећи ону ковражину.

**расплити се**, *-им се свр. разићи се*. — На сијелу се бијаше скупио велики свијет и ника[д] да се распли.

**распођести**, *распођедем свр. в. ражђести*.

**распор** м *неслога, свађа, сукоб, сјор*. — Рат је унија распор међ ови несретни народ. Распор је њина стална бољка. Ђе је распор, ту кућа гори изнутра.

**распрандусити се**, *распрандусим се свр. рашчешљати, исправијти власи (о ву-*

*ни, длаци, коси и сл.)*. — Прођоше овце кро[з] шибуће, па се распрандусише. Распрандусила косу низ леђа.

**распркендати се**, *-ам се свр. распрчајти се*. — Ка[д] сам дошо кући, Спасоје се бијаше увелико распркендо.  
*в. њркендајти.*

**распрүгити**, *распрүтим свр. режући раздвојити, исјећи, раскројити, распоријти на дјелове, комаде*. — Узе оштар нож, рашири суву говеђу кожу и распрути је од главе до репа.

**распучити**, *-им свр. њустити из јарма (о воловима)*. — Кад сунце приведе брду, Марко распучи волове из јарма и оде кући.

**расталаванити се**, *расталаваним се свр. раскомотијти се, распремити се, распјосајти се*. — Расталаванили се комити, ко да су најмирнија времена.

**растракулати**, *-ам свр. устјујити дио њо дио нечега већем броју лица, дајти, раздајти*. — Растракулаше сву бабовину, па са им рђа досмрђела.

**растрани**, *растраним свр. њодијелити на два дијела, сјране (о њовару на коња)*. — Усече товар дрва, растрани иг и натовари.

**растрбушити се**, *растрбушим се свр. разголијити се, раздрљити одјећу (дио око џрбуха)*. — Растрбушила се она рђа, реко би да је нека силесија.

**растржан**, *-жна, -жно који није с руке, њеодесан за рад због удаљености, несручан*. — Имају велику земљу, само им је растржна.

**растрлити се**, *растрлим се свр. разићи се ошћи*. — Не иди унутра док неће ли се народ растрлити.

**растропити се**, *растропим се свр. смекнајти се, њосјаи мекан, њрећворити се у џрой*. — Ужежла жива живоветна ватра, па се скоруп у мљешинама растропијо.

**расцинциати**, *-ам свр. разбијти, разлупајти, размрскајти*. — Паде ничице и расцинца кољено, све иж њега лину крв.

*в. расцоџаџи.*

**расцџпати**, расцџпам свр. *сџицџаџи.*

**раџ**, -на, -но (ар. гаџат) *који је весео, рад.* — Добро продо вола, па раџ оде кући. Раџ сам његовој среџи, ко мојој.

*в. рад.*

**раџ** пред. *ради, џоради.* — Раџ њега ја бик се загаландала гола голцита, но ме стид о[д] другијег људи.

**раџлук** м. *радосџ, веселе, забава, расџоложење.* — Раџлук је са њим живљети. Уватио је раџлук ко оно јутро кад је уџала на сватовског коња.

**раџа** ж *џоријекло, лоза.* — Још ти не познајеш њиг, то ти је једна погана раџа.

**раџа** ж *сукња.* — Неће он међ људе, но се привијо уз женину раџу, и отуда се-ри.

**раџиркџ** прил. *раџирених руку.* — Тетка нас је вазда раџирке дочекивала, нека јој Бог душу прости!

**раџпа** ж (нем. Ra'spel) *круџнозуба џурџија за дрво.* — Дарива ми Периша нову раџпу, вала му је чуо и не чуо!

**раџта** прил. *зашџо, ради чега.* — Раџта му то рече тако ти Бога? Зна ли ти раџта Мујо иде у Подгорицу?

**раџџакџлати**, -ам свр. *џоџроџиџи, сџраџиџи.* — Велико Митрово имање могло је ранити двадес роба, али му га сино-ви раџџакулаше.

**раџчакџлати**, -ам свр. *раџџакулати.*

**раџчалџпати**, -ам свр. *искидаџи, исџргџи, раскомадаџи, разнијеџи.* — Вуџи заклаше и за тили час раџчалапаше ждријеџца.

*в. чалаџаџи.*

**раџчеврљити**, -ам свр. *І разџасниџи, расџумачиџи.* — Најбоље ће нам то Зелен раџчаврљати.

II ~ се *расџричаџи се.* — Раџчеврљало се и неће да престане, уста му се закаме-нила!

*в. чеврљаџи.*

**раџчџџрџити**, раџчџџџрџим свр. *І раџшириџи, раскрџчиџи ноге.* — Прикупи ноге, џта си иг раџчџџеријо!

II ~ се *заокуџиџи се којекаквим џосло-вима, биџи уџослен на више сџџрана.* — Раџчџџеријо се ко врана на два коџа.

*в. раџчџџи се.*

**раџчџџити се**, раџчџџџим се свр. *в. раџчџџџџи (I).*

**рџбат** м *1. леџа.* — Чувај рџбат док је млад.

*2. нагнуџа сџџрана бријега, џадине, косе.* — Ите рџбатом и издуџићете у катун.

**рџбатњак** м *коџа или месо са рџбаџи.* — Направи, болан, опанке од рџбатњака, џта ће ти мртва потрбуџина.

**рџбина** ж *1. оно шџо је исхабано, остџарјело.* — Нсмам од овијег грабаља ништа до рџбина. Не могу жвакнути на ове рџбине од зуба.

*2. неравнина, улегнуће.* — Није то рав-на и отријебљена ливада, но су то све рџби-не до рџбина.

**рџвити се**, -џм свр. *хрваџи се, бориџи се.* — Рџвим се са куџијем и репатијем, па докле ћу не знам.

**рџгати**, -ам несвр. *1. жубориџи, клокоџаџи, шумџи, гргоџиџи.* — Паде велика киша, па је вода гргала читави боговетни дан.

*2. џовраџаџи.* — Поједе цицвару, па је од ње сву ноћ рго. Стави прс у грло и по-че ргати.

*3. џараџи џо унутрашњем дијелу неког џредмета (одсџџрањујуџи наслаге).* — Рго сам овом жиџом кро[з] сулундар и не могао очистити ти половину гараџи.

**рџџавџтина** ж *сиромаштво, невоља, наџасџ.* — Не да им рџџавџтина да изађу из дуга.

**рџџслута** ж *особа која слуџи сиромашџију.* — То је, јадан, вазда била она рџџ-слута од које туга бије.

**рџџро** с *сџџрана кућног крова.* — Дуњу вљетар и диже рџџро по северној страни.

**рџџвине** ж *сџџвари које су остџарјеле, исхабане.* — Нема од љеса ништа до реви-на.

**редити**, **редѝм** несвр. *школийѝти, јаловийѝти*. — Ко ти је редијо празове? Нек Милош реди бака, рука му је лака.

**резѝлити**, **резѝлим** несвр. *ружѝти, блаѝтиѝти, срамоѝтиѝти*. — Да има ишта у глави, не би резѝлијо старе људе.

*в. орезѝлиѝти*

**реја** ж *реса* *исход грла (о овци, кози)*. — Кад будеш стриго Калоку, чувај јој реје. Бљека има двије реје.

*в. рејас.*

**рејас**, -та, -то *који је са рејама (израшлинама исход грла)*. — У читавом овом буљуку само је једна овца рејаста.

*в. реја.*

**реоплан** ж *авион*. — Ено се обалијо реоплан у сре[д] Трескавца. Све се јаду чудим шта то реоплане држи у ваздуку да не пану на земљу.

**репача** ж 1. *ѝосуда са дршком за кување кафе*. — Ево, купијо сам ти репачу, па дај испеци једну каву.

2. (л. *Forficula auricularia*) ф. *ухолажа, кељача*. — Нема гаднијег створа од баксузнијег репача, Бог иг клео.

**репелѝати**, -ам несвр. *иѝти сѝѝним корацима, ѝолако*. — Које су му године репеља и пререпеља.

*в. изреѝелѝатиѝ, нареѝелѝатиѝ, одреѝелѝатиѝ, ѝорреѝелѝатиѝ.*

**репелѝуша** ж *мршава и слабачка женска*. — Поштена је моја репелѝуша колико је тешка.

**реѝи**, **реѝем** свр. *са значењем обеѝатиѝ*. — Он је реко, па пореко. Реко је да ће нам зајмити мало жита.

**реѝати**, **реѝам** свр. *обеѝаватиѝ, даватиѝ ѝрѝѝтанак*. — Е не ваља тако: јуче си реѝала једно, а данас друго.

**рзѝлѝ** прил. *часно, ѝошѝено, образно*. — Је ли ово рзѝле или није? Казаће ти она рзѝле.

*в. рзно.*

**рзно** прил. *образно, часно*. — Не зна та другачије но рзно, а они му узеше и црно испод ноката.

*в. рзѝле.*

**рѝбѝца** ж *лейѝвица која везује главар са крѝтином самара*. — Закачи товарнину за рибицу и не зијевај у небеса!

**рѝвалѝ** м *земѝиѝте са ѝуно неравнина, руйчага*. — Ама ће си завро у та ривалѝ, смели те једи Божи.

**ривотчина** ж *нейроходна сѝрмен, урвина, ѝочило*. — Не иди низ ту ривотчину, неј се жив корталисати.

**ријевѝти**, **рѝјевѝм** несвр. *убрзано лајатиѝ, лајатиѝ уз режсађе и цику*. — Пашчад ријеве, ану буљекни!

*в. зарѝјевѝтиѝ, ѝорѝјевѝтиѝ, уријевѝтиѝ.*

**ријевѝње** с гл. *им. од ријеватиѝ*. — Ноѝашње ријеване пашчади није без неке велике. Пред саму зору зачу се паће ријеване, а онда се говеда збукаше, коњи зарзаше, чобани забуљекаше.

**риљати**, -ам несвр. *јесѝти*. — Риљалѝ то и не маниши! Да си гладан, риљо би што било.

П ~ се *оѝиѝти, одвуѝи се*. — Риљај се испре цркве и не ометај службу Божју!

*в. дорѝљатиѝ се, нариљатиѝ се, одриљатиѝ се, ѝорѝриљатиѝ.*

**рѝмац**, **рѝмца** м *снажан, јак, развијен младиѝ*. — У младости је бијо прави рѝмац, а са се прекустуричијо и једва пјеже.

**рѝнгас**, -та, -то *који је ѝругасѝ, зѝбрасѝ*. — Купијо је једног рѝнгастог телца, то је прави уметак.

**рѝнѝти**, -нѝм свр. *жесѝоко насрнутиѝ, кидисатиѝ, јурнутиѝ*. — Рину на њ нечија вашка, умало му дроб не просу.

*в. наринутиѝ, ѝриринунѝтиѝ.*

**рѝпа** ж *маѝи камен*. — Издрије рѝпу и[з] земље и узвикну: чик са[д] доѝи!

**рѝпѝти**, -ѝм свр. *скочѝиѝти*. — Сидијо је мирно и одједном рѝпи, помислик: дрно се.

*в. ѝрѝрѝѝтиѝ.*

**рѝтљати се**, -ам се несвр. *одлазиѝти*. — Рѝтљај се отале, паѝа ти рѝја досмрђела.

*в. ѝрѝрѝѝљатиѝ, ѝририѝљатиѝ.*

**рѝтољак**, -бљка ж *дроњак, рѝѝа*. — Лијепом створу и рѝтољак добро стоји.

**ррка** ж 1. *хркање, хрка*. — Од његове рке нијеса[м] могла очи склопити.

2. *шуйњава, ломњава*. — Стаде рка коња и сватова.

3. *ирња, дроњак, сџарудија*. — Навуко стотину неакијег рка, па изгледа шири но дужи.

**р̀кнӯти**, -нѐм свр. *јурнӯиши, грунӯиши, навалииши*. — Ркну вода и нанесе низ ливаду дрвље и камење. Кад ркне војска другу ћеш пљесму пљевати .

**р̀ковит**, -а, -о који није добро ујаловљен. — Зекоња је осто рковит.

**р̀мбати**, -ам несвр. *радиџиши џешке џослове, неуморно радиџиши*. — Да си ти рмбо од малијег ногу другу би пљесму пљево.

**р̀мпалија** м онај који је снажан, развијен. — Скупише се рмпалије, па се тегле кличка. Има они рмпалија метар про леђа.

в. *р̀нијалија*.

**р̀мпалија** м в. *р̀мјалија*.

**р̀рња** ж 1. *ирња, дроњак, сџарудија*. — Држи у кући сто рња, Бог је убијо, ко е.

2. *набор између очију*. — У пјесми: „Набијо је рње на обрве, / свака би реко да је гуја љута.“

в. *којилица, рњага*.

**р̀рњага** ж 1. *ирња, дроњак, сџарудија*. — Висе на њему рњаге, баш ко да је како страшило.

2. *рја, гомила*. — Бијагу оврли и скупили велику рњагу јечма.

в. *рња* (1), *рја*

**р̀рњажина** ж *сџарудија, рња*. — Покриј се овим рњажинама.

в. *рња* (1).

**р̀рњкач**, -ача м који није добро ујаловљен. — Усуко се нечи рњкач и по сву драгу ноћ буче.

**р̀рваш** м 1. *неред џо кући*. — Остала ми је кућа у ровашу. Дај да уздигнемо ови роваш.

2. *ровине (о сијену, слами, жџију)*. — Боље да стрпамо сијено, но да га оставимо у ровашу.

в. *заровашиџиши*.

**рогајлија** м са великим роговима. — Увати тог рогајлију да га опипам. Закољи оног рогајлију да не разгони јањад.

**рогља** ж *мојка са ракљама*. — Шта си ми упро рогљом за врат, дај се себе.

**ро̀дилица** ж 1. *калем од конца*. — Направијо од родилице зврк, па се игра ко како дијете.

2. *она која досџа рађа, родна*. — Све су ми овце родилице, нек иг Бог чува.

в. *рокељ*.

**ро̀до** м надимак од миња за сџаријег човјека. — Док је Родо бијо жив, у тој кући је и јео и пијо и куси и репати.

**ро̀до** м *нежно се џако џеџа мушком дјеџеџу*. — Ај, нађи гнијездо от кокошке, мој родо.

**ро̀довати**, ро̀дујем несвр. *осџаџиши дуже у роду*. — Ове године родовала сам мљесец дана, и Бог зна кад ћу више.

**ро̀жац**, -шца м (л. *ptegugium*) *крила-сџа навлака у оку, очно обољење код коња*. — Дна отале, рожац ти очи ископо! Обољела му је бедевија од рожца.

в. *зарожџиши, орожџиши*.

**ро̀кељ** м в. *родилица* (1).

**ро̀љав**, -а, -о који је неуредно обучен, зарозан, задроњан. — Спале му гете па иде нако рољав. Отко га знам бијо је вазда рољав.

**ромџгати**, -ам несвр. *роморџиши, мрмољџиши, говорџиши неразумљиво*. — Нека га нек ромџа, престаће а му се досади.

**ро̀нчити**, -џм несвр. *џиџиши, џџаниџиши се*. — Би да рончи, али нема кудрета. Ко има нек рончи, ко нема нек дипли.

**ро̀савити се**, ро̀савџм се несвр. *џиџи кроз росу, росџиши се*. — Неће да иде возником, но се росави кроз нолику травуљину.

**ро̀сопад** м 1. *вријеме у џоку дана кад роса није још ојала*. — Не пласти по росопаду, завићеш воду у откосе!

2. *џрава у џумској хладовини*. — У пјесми: „Ово ми је ливада, / ово ми је трава, / ово ми је буков лад, / и у њему росопад.“

3. *фиг. онај који је шек почео живје-  
ићи, млад.* — Вали се да се удала док је  
још била росопад, а имала је година, да је  
ни слана није могла опалити.

*рѡта ж свађа, неслога (обично њоро-  
дична).* — Међ њима је вазда владала рота.  
Завадила се губа и рота, слути неком ве-  
ликом грдилу.

*рѡтан, -тна, -тно који је несложен,  
свадљив, нештрљив.* — Бије иг глас да су  
ротни.

*рпа ж в. рњага (2).*

*рпѡти се, -ѡм се свр. сударији се, њо-  
хрвати се.* — Ка[д] се волови рпише, ја  
мишљак да ће један другом дроб просути.

*рсуз м човјек зле среће.* — Не море они  
рсуз ништа добро дочекати. Рсуз се роди-  
јо, рсуз ће умријети.

*в. рансуз.*

*ртан, -тна, -тно снажан, јак (о волу).*  
— Лако му је орат кад има онако зорне и  
ртне волове.

*рудеж м длака на сукнишију.* — Има  
нов капут, још са њега није ни рудеж опо.

*рудина ж најквалиѡетније власи ву-  
не.* — Неј зар о[д] те рудине плес колане,  
нако си полуђела.

*руј м (л. ghus cotinus) дрво чије се ли-  
шће ѡишребљава за фарбање вуне и ву-  
нених ѡканина.* — Она неколика руја пара  
ми вриједе. Не сијечи та руј, враже!

*в. рујевина.*

*рујевина ж лишће од руја.* — Лако је  
њој кад има доста рујевине.

*рука ж (само у изразу: рука љеба) век-  
на, хљеб дугуљастог облика.* — Умијеси  
ми једну руку љеба.

*в. ручица.*

*румѡжити се, румѡжѡм се несвр. до-  
бијати румену боју у лицу, црвѡѡти се.*  
— Чим га виђе, одмак се поче румежити.

*в. зарумѡжити се, нарумѡжити се.*

*румѡштавац, -ѡвца м (л. perichonpi-  
um).* — Има добре зубе па рска румѡшта-  
вац ко меки сир.

*рунѡти, -нѡм свр. остариѡти, оронѡ-  
ѡти.* — Како чоек брзо руне, ваљетна руко  
Божија. Није баба нимало рунула.

*руњевац, -ѡвца м врѡта биљке чији је  
ѡлод сличан ѡлоду рибизле.* — У пјесми:  
„Грло моје јекни, јекни, / знаш ли драга  
да смо рекли, / да идемо код оваца, / и бе-  
ремо руњеваца.“

*в. брашњевац, чмањак (2), шмањак  
(2).*

*рупѡти, -ѡм свр. изненада доћи, банѡ-  
ѡти, ѡјавиѡти се.* — У саму зору рупише  
сијелције на наша врата.

*рута ж 1. ѡрња, дроњак.* — До јуче је  
прибирала руте и одерине, а данас ћера  
свљецку моду.

*2. длакавост.* — Не треба му кошуља  
кад му је нолика рута по леђима.

*ручица ж в. рука.*

*рушпа ж златни новац, дукаѡ.* — Ли-  
јѡпа је ко што је рушпа лијѡпа.

*ригара ж погр. женска лоше грађе,  
гломазна.* — Ожени се једном ригаром,  
има јој рука ко у најачег чојѡка.

*рѡшѡти, -ѡм свр. 1. журнуѡти, ѡјурѡ-  
ѡти, силовѡто навалиѡти.* — Ама шта си  
рѡшѡ на холиког рмпалију, Бог с тобом?

*2. ѡастѡти нагло, дреѡѡти, шреснуѡти.*  
— Кад рѡши ни[з] скалине, мишљак да се  
од њега неће имат шта покупити.

## С

*сѡбља ж биљег на коњу (исѡод гриве).*  
— Оћак ти рећи, слушај ти: сѡбља испот  
коњске главе побија све остале биљеге.  
Ако коњ има с обље стране врата једну,  
двѡје или више сабаља, које се размѡмои-  
лазе, то је добра вајина, упанти што ти ве-  
љу.

*сѡбрати се, саберѡм се свр. 1. скуѡѡѡти  
се, доћи на једно мјѡсто, слѡти се.* — При-  
је но смо дошли цркви бијаше се сабрало  
млого народа.

2. *ѝромислиѝти наѝенане, размислиѝти*. — Ништа немој на итњу обећавати, но се сабери, па онда реци.

**Савѝот** м *Бог, ѝворац свега ѝостѝоје-ћег*. — Питај Бога Саваота шта ће и како ће бити.

**сѝвардѝк** и **савѝрдѝк**, -ѝка м *колиба куйасѝог облика*. — Ја млим да се ниће не замеће скоруп ко у савардацима. Запалише нам Њемци и савардак, савило се на њиг свако зло.

*в. дубирос.*

**савардѝчити**, савѝрдѝчѝм несвр. *ѝрѝаѝи у високу гомилу (једно на друго)*. — Шта савардациш дрва, дај лијепо то слажи!

**савѝтак**, -тка м *мјестѝо гдје се човјек може савиѝи да живи, кућа, дом*. — Има свој савитак, па нек придере и ради.

**савѝти**, сѝвијем свр. *сјавиѝи, дојавиѝи, доѝјератиѝ (о сѝоци)*. — Ој ли ми савити говеда?

**сѝвица** ж *суд за ѝиће*. — Дај ми једну савицу воде. Попијо сам пуну савицу јо-муже.

**сѝвљесан**, -сна, -сно *који ѝамеѝно, савјесно ради*. — Сављесна је ко да је старила па младила.

**сѝвра** ж *нервоза, мучнина*. — Савила му се савра на ожичицу и не море дијати. Размини је док неће ли је прој савра.

**сѝгоња** м *онај који је назграѝан, уго-јен, ѝром*. — У сагоње има врат ко у кака рањеника.

**саграѝило** м *онај који је насрѝан, несѝрѝљив, склон некониѝролисаном ѝонашању*. — Салетијо је саграѝило са сваке стране, а сијевају му очи ко у вука.

**саграѝисѝти**, -шѝм свр. *салѝѝјеѝи*. — Саграисо ме да му дам наполеон и неће да се окани. Одбиј се дијете, шта си ме саграисало.

**сѝдек** прил. *сада*. — Ој ли садек ручати или потље? Ајмо садек да претуримо тор.

**сѝден** прил. *сада, одмах*. — Сачекај ме, саден ћу и ја доћи. Ку се угајипи, саден је бијо ту.

**сѝденѝк** прил. *сада*. — Да ми је саденак једна чаша ракије, ћурукно би је ко ништа.

**сѝди** прил. (само у изразу: *сади лудо*) *сасвим, ѝоѝијуно*. — То је створење сади лудо. Размини га, то је сади лудо.

**сѝдљив**, -а, -о *који је ѝовријећеног ѝкива, коже (од седла, самара, јарма)*. — Не могу ти дати коња, много је садљив. Шароња је у врат садљив.

**сѝдријети**, сѝдерѝм свр. *сјуриѝи, саѝи (низ сѝѝрмен)*. — Не морете туда садријети, па да ви је Бог отац.

**сажајлија** м *који се сажали на ѝуђој невољи*. — То је, јадан, сажајлија от чоeka.

**сајѝчило** м *онај иѝио све види, чује, сазна*. — Не мош од сајѝчила ништа сакрити, па да ти је мајка Јања.

**сакрѝлити**, сакрѝлим свр. *зашѝиѝиѝиѝи, сѝавиѝи ѝод окриље*. — Сакрили ме, Боже, сваке невоље. Сакрили свевишњи, ако те иће има!

**саксѝјѝан**, -ѝана м *хљѝб исѝечен ѝод саксијом*. — Отприје су мијесили и пекли велике љѝбове, саксѝјане, а не колачиће, ко што сат пеку.

**салаѝати**, -ѝам несвр. *луѝатиѝи, скиѝаѝиѝи, ићи којекуда*. — Неће ћѝца да узму књигу у руке, но по цијо дан салаѝају.

**сѝлтаѝина** м *онај који је аљкав, неуре-дан, дроњав*. — Нико му не каже да је салтаѝина, ни до Бог.

**саљѝевак**, -ѝѝвка *скоруѝ замеѝнуѝи у једној калици*. — Домаћница одли варенику са калице и стави на трпезу ва[с] саљѝевак, а ми бупа, бупа и поједосмо га ко и[з] шале.

**самак**, -мка м *усамљено мјестѝо, самоћа*. — Кућа му је на самку и да се нешто деси, не би му имо ко ни свијећу запалити. На самку и мачку рђа убија.

*в. санак.*

**самарњача** ж игла којом се самари шију. — Додај ми самарњачу да закрпим ову клету стелу.

**самаштеније** с онај који „улази у сваке ниш“ — Шта да ти причам о оном самаштенију, ка[д] све знаш.

**самдруга** ж у другом сјању, шрудна. — Жњела сам самдруга на два дана прије но сам родила дијете.

**самир** м онај који је миран, тих, доброћудан. — То је самир о[д] жене.

**самиран**, -рна, -рно који је миран, доброћудан. — Лако је њему кад има нако самирну вамилију.

**самирник** м онај који је миран. — Самирник је био од рођења.

**самирција** м в. самирник

**самоветан**, -тна, -тно који је васколик, свеколик. — Нећу ти сркнути о те чорбе, то је самоветна мас. Ниђе равнице, но све сам самоветни крш.

**саморас**, -ста м самонико њлод (кром-џир, лук и др.). — У лањском кумпијеришту никли самораси, имају еволничачки. Љут је ко лук саморас.

**самсара** ж снажна и рогобајна женска особа. — Колика је она самсара, не би је коњ мого носити. Упртила самсара грумен снијега има у њему педесет ока.

**самштина** ж кућа у самоћи, самоћа. — Досадила нам је велика самштина. Извијо је вијек у самштини.  
в. санишина.

**сан** м бакрени шањир. — Донесе нам пун сан приганица. Појели смо подускрајан сан меда.

**санак**, -нка м усамљено мјесто, самак. — Научили су да живе на санку. У оном санку стално вуци вију.

в. самак.

**сановап**, -вна, -вно који је сањив. — Легни то дијете, зар не видиш да је сановно.

**санталет** м уређај, најрава, сирава, алай. — У његовој кући има сваки наред и санталет.

**сантрач**, -аца м сандук од дасака у којем је уграђено огњиште. — Направијо сантрач и у њ ложи ватру.

**санштина** ж самшина. — Подивљаше у оној санштини.

в. самшина.

**сапара** ж женска јако развијеног сиражњег дијела. — Уморила се сапара, па иж ње зној љушти.

**сапат**, -а, -о који је развијен у сиражњем дијелу (кршима). — Сапату коњу товар не смета.

**сапетљив**, -а, -о који се сивоиче, саплетливе. — Има коња призирљива и сапетљива.

**сапрт**, -а, -о који је шјескобан, у шјескоби. — Кућа му је много сапрта.

**сарлати**, -ам свр. I шјерати, најшјерати (сјадо обично скуљено у гомилу). — Сарлати су овце прије но је сунце преценило.

II ~ се скујно се насмијати уз грохош. — Чему се оно сарлаше, знаш ли ти?

**сародан**, -дна, -дно доброћудан. — Сародне су јој шћери, ко иједне у селу.

**сародник** м онај који је доброћудан. — Није таког сародника овидијен чепало.

**сасијеч** ж дрвенарија сиремљена за монјажу (граћа). — Дође Милинко из Дубљевића, створа ти твог, и часком шчачи сасијеч о[д] стаје.

**сасламјити**, -јим свр. скујити, скућарити, шришједјети. — Продасмо нешто жива и једва сасламисмо мало пара да окријемо кућу.

**саспљети**, саспљем свр. ослабијити, шројасити. — Довијали су се док нијесу саспљели на голе гране. Некад су добро живљели, а са су саспљели.

**сатанција** м шаљивција, весељак, шрдација. — Ће год дође они сатанција, ту мора бити и смјека и суза.

**сатарити**, сатарим свр. I сатиријети, унишијити, сигураити, имати шшећу од дивљачи. — На оном карамлуку сатарик најбољег овна.



2. *зацџуриџи, забациџи (нешџо)*. — Ама ђе сатарџи водиџер са белеџијом, бела-ју белаџни.

*в. џосаџариџи.*

**сџатке** прил. *сада*. — Сачекај ме, сатке ђу и ја кренути.

**сџањак**, -њка м *џиренуџак*. — Причскај ме један сџањак, одмак ђу дођи.

**сџауљити**, -џм свр. *умириџи, смириџи, сџишиџи*. — Не море се он сауљити, па не знам шта да урадим. Ка се ожени сауљиђе се ко и млоги.

**сџауцгати**, -џам свр. *смриџи, ослабиџи*. — Сауцгали смо постеђи волике посте. На овој рорини ђуди сауцгаше.

**сџваќ**, сџваќа м *женџне сесџре муж, џашеног*. — Муштулук: дошо ти је сџваќ!

**сџваќле** прил. *од свуда, са свих сџира-на*. — Са сваќле се облаци смутише. Сваќле ме притисле бриге и невоље.

**сџваќовџтан**, -тна, -тно 1. *који је сваќа-кав, од сваќе руке*. — На вашир се бијаше скупиџо сваќовџтан свиџет, то земља не могаше држати.

2. *сваќодневни*. — Сваки сваќовџтни дан иде боса за овцама. Изедоше ме сваќовџтне бриге.

**сџвађити**, -џим свр. *сџариџи (волове у јарам) (о орџаклуку)*. — Они су свџтили волове, па ђе неќако узорати. Мој Дивоња је ђевак, а његов Медоња дешњак, па свџтисмо волове, супаџисмо овце, ђепота божија.

**сџвекрџва** ж фиг. *сџвекрва*. — Сџвекрива сам е сам жива. Није она сџвекрива, ни до Бог.

**сџведџсве** прил. *џоџијуно, коначно, зау-виџек*. — Он се свесосве одиџелиџо од мајке.

**сџвџсебица** м *онај који је себичан, ла-ком*. — Ја сам ти вазда говорила да је то она стџпса, проќлета свесебица.

**сџвџтков**, -а, -о *који џриџада свецу*. — Данас је свџтков дан. У пџесми: „Овце мо-је јади дуги, / дођи ђе вам чобан други, / овце моје чувајте се саме, / нарочито у свџткове дане.“

**свиђача** ж *она која је самодоџађљива, обузџта сама собом*. — Свиђача никад не зна своју цијену. Шта свиђачи да кажеш, кад јој ни море није равно до кољена.

**свиђан** м *онај који је сам себи дово-љан, који се свиђа самом себи*. — У пџе-сми: „Мени моја мила мати, / за свиђана неђе дати, / у свиђана коса плава, / а ја не-ђу но гарава.“

**свиђџети**, свџдџим свр. *сврџиџи, завр-џиџи, обавиџи (нешџо)*. — Јеси ли сви-диџо у овџтнини шта си намљџераво?

**свиђџетџ**, -тла, -тло *који је физички до-брод изгледа, здрава изгледа*. — Стари ти је добро свиџето. Свиџето је у образу, ко да је арач купиџо.

**свиљџениќ**, -џика м *џарче џлаџина од свиле*. — Узми ово парче свиленика, море ти нешто затребовати. Јачи је пеленик, но свиленик.

**свиљџеница** ж *женска кошуља од сви-ле*. — Бијаше приранила и свиленицу за упок, нек јој је лака црна земља.

**свињнути**, свџнџем свр. 1. *одједном јако синуџи, засџаџи*. — Свињу о[д] Трескавца, велика ђе суша.

2. *освџежџи се у лицу*. — Чим се ма-ло одмори, одмак свину. Ожени се и неќа-ко свину.

*в. свињнуџи.*

**свињтак**, -тка м *џиренуџино џојављена свџџџлосџи, одсџев, одсџај*. — У првом ју-тарњем свџтку залајале су вашке. Онамо се види неќакав свџтак.

**свиџтице** ж пл. т. *мушке доње гађе (ду-гачке)*. — Пантим ја ка[д] су ђуди ишли и бе[з] свџтица, па су неќако остали живи. Саџиџо свџтице од беза, ваљају му најбо-љег пиџевца.

**свиџтичко** м *онај који носи свиџтице*. — А ко би они свџтичко? Није он свџтичко но чоек, поганђеру један!

**свиџтнути**, свџтнџем свр. *в. свинуџи*.

**свиђќати**, -џам свр. 1. *џојесџи*. — „Мој мекуте, мој могу те, / даше ми те за два дана, / ја те свиђќак за по сџта“, пџевуши-ли су војници следоваују хљџба.

2. *посјећи, срубити, исјећи* (обично о шуми). — Узе косијер и свићка јасенове младице, душа ме за њима забољела.

3. *пошрошиши улудо*. — Он би свићко ва[с] свијет, кад би му дали.

**свиштити**, -џм свр. I. *ударити, ошинути*. — Докопа зипу па свишти њом вола у вр вра главе. Какв је гром га свиштијо!

2. *поћи, кренути неким пућем, упућити се*. — Петар је свиштијо за Жабљак прије но су пијевци заплевали.

**свјетилица** ж I. *свјетлост, муња*. — Осуј Бога, ако смијеш ка[д] свјетлице небом запарају, крстоломе један!

2. *фиг. онај који је хитар, брз, окрешан*. — То је земаљска свјетилица од чоска.

**свљецки**, -цкѧ, -цкѢ *свјетски*. — Ишо је он по Америци и Јевропи, то је свљецки чоск.

**свљештити**, -џм свр. I *саставити, склопити, вјешто урадити*. — Милош ће ти најбоље свљештити јапију о[д] стаје.

II ~ се *увјезбаити се, сћећи рушину, извјезбаити се дугом љраксом*. — Свљештијо се па ено жиочи кућу.

**свѡђ** м *средишњи, задебљани део јарма (куда се љровлачи клин)*. — Немој, болан, скидати вљачег, но га окомотај око свођа и нека га.

в. *љријезлоб*.

**свѡз** м *скућ нечега што је свучено, свезено на неко мјесто (љлашиће, грађа и др.)*. — Ово је мој своз плашћа. Починимо код овога своза.

**свѡјан**, свѡјна, -о *који је љриврђен роду, својљив*. — Мираш је вазда бијо својан чоск. Више нико никоме није својан, све се нешто распарило, разродило, пи!

**свѡјгѡз** м *онај који само мисли за себе и свој инђерес*. — Отац му је бијо својгуз мимо људе. Они својгуз узо би ти и црно иза ноката.

**свѡлтати**, -ѧм несвр. *озидати волаи, свод, засводити*. — Сволто је Илија толико лукова за мостове, а не да не сволта твоју густијерну, пас ти се у њу већ шта.

**свѡрина** ж *дрвена моћка*. — Попријечи сворином љесе и нека иг. Не бију се јањад сворином, гибету да би ли гибету!

**свѡрѡд** с *дјеца од једног оца а више мајки*. — Гледа она сворѡд ко да је свако родила. Има једно своје дијете и троје сворѡди.

в. *сворѡд*.

**свѡрѡцати се**, -ѧм се свр. *брзо се скућити, окућити се (обично ради љрошесѡта, захѡјева и сл.)*. — Сворѡцаше се око мене, мишљак линчоваће ме.

**свѡѡд** с в. *сворѡд*.

**свѡрг** предл. *сврх, љоврх*. — Испо се сврг њега. Ено неко зове сврг Јаворка.

**свѡрснѡти се**, -нѧм се свр. *надоћи унушрашњи вољни љодстрек (за нешто), љрохѡјети се*. — Одједанпут му се нешто сврсну, узе свијећу, зажди је и поче да се крсти.

**свѡкуј** прил. *свукуд, свукуда*. — Свукуј је уватила магла. Овуда свукуј у шали кажу: ожењено и удато, суво дрво прешега-то.

**свѡљати**, -ѧм свр. I *свући*. — Дај неј ли ми свуљати одозго они шуљ е ће струнути на голој равни. Једва сам свуљо они плас сијена ни[з] странчине.

II ~ се *саћи*. — На једвите јаде свуљо сам се нис оно вражије точило. Лицају ми е опанци, па сам се једва свуљо низ брдо.

**свѡној** прил. *сву ноћ*. — Свуној смо врло жито. По свуној завијају вуци.

**свѡтке** прил. *свуда*. — Свутке је пала берићетна киша. Вала ове године има свутке траве.

**сѡбет** предл. *због, ради, љовољу*. — Себе[т] тебе је долазијо, а не себет мене.

**сѡв** предл. *због, ради, љовољу*. — Немој ти косити сев мене. Сев мене ради шта ти је драго.

**сѡв** м *љревид, заборав*. — Он је у грдном сву. Ако не бидеш сев, купи ми један топ картица.

**сѡвити се**, -џм се свр. *љреумити, љребациити се*. — А, севијо сам се, а било је вако, а не како сам ти мало прије реко.

**сѣвте** прил. *нашѣте*, на гладан *стѣмак*. — На севте запалијо наку ђузину котробана. Пијо сам воду на севте.

**сегѣнтати**, -ам несвр. *секаѣи*, *радиѣи* *ѣреко мјере*. — Не сегентај толико, очи ти нестрекле!

**сѣдев** пред. *због*, *ради*, *ѣовољу*. — Седев себе слушај старијег, а не иди за њим. *в. себей*.

**сѣдѣвник** м *свједок*, *учесник*, *очевидца*. — Он је бијо седевник тог ђела.

**селевртња** ж *сиѣни ѣоѣрци ѣри радуду*. — Све ово што радим обична је селевртња.

**селѣотка** ж *женско чељаде које луѣа*, *скиѣа ѣо селу*, *залази којекуда*. — Није она никад била селеотка, но одмјерена и мудра жена.

**сѣнт** м 1. *кућа*, *дом*, *завичај*. — Иди своје сенту, ту ти је најтоплије. Чоек бе[з] сента исто је ко и дрво бес коријена.

2. *ѣравац*. — Идите тијем сентом, па ћете изаћ на пут. Запутијо се сентом који не ваља и зализо ко сваки несретни.

3. *ѣредосјећање*, *слушња*. — Имо сам нажав сент пред очима, и нијесам се преваријо.

**сѣпет** м *ѣрса*, *грудни кош*. — Одавно он има неку слабос у сепету.

**сѣрнѣти**, -нѣм свр. 1. *ѣасѣи нагло*, *с ѣреском*, *ѣреснуѣи*, *љуѣиѣиѣи*. — Не гледа куд иде, па серну у срет камењара.

2. *наѣсѣи (о великом снијегу)*. — За ноћ серну снијег про метра.

3. *рећи нешѣо сувишно*, *шѣо није ѣребало*. — Што нако серну пред људима, те ми образ узе? Серне он и остане жив.

**сѣвоклица** ж *она која је хиѣра и бришка на језику*. — Вала ће ми платити мала сивоклица или ме неће бит.

**сигурати**, -ам свр. 1. *имаѣи шиѣију од вукова*. — Да је боље чуво овце, не би сигуро најбољу јаловушу. Сигурало се нечије ждребе, па навалили орлови на стрв, има иг кастиженије.

2. *сѣремѣи*, *ѣриѣремѣи*, *ѣригоѣовѣи (о јелу)*. — Ласно је сигурати ручак ка[д] су пуне каце сира и скорупа.

**сијер**, сијѣра, -о *који је сивкасѣи*, *ѣеѣељасѣи*, *зеленкасѣосив*. — Пробука путем нечије сијеро јуне.

**сијѣрма** ж *враѣна жила*, *мишићни дио враѣа*. — Боли ме сијѣрма. „Ишчиљеће ко сијѣрмина ђеца“, каже се за болест кад се масирају обољеле вратне жиле и додаје: „Од деветоро сијѣрмине ђеце остало осморо, од осморо седмеро... од четворо троје, од троје двоје, од двоје једно, од једно ниједно“, што ће рећи да ће болест нестати, ишчиљети ко и сијѣрмина ђеца.

**сијкнѣти**, -нѣм свр. *викнуѣи*, *издѣраѣи се на некога*. — Ка[д] сикну на свекрву, ја мишљак да би јој то могло бити потоње. *в. сикѣѣиѣи*.

**сијктати**, сијкћѣм несвр. *в. сикнуѣи*.

**сиље**, -ѣта с *шамар*, *ѣриушак*, *ѣљуске*. — Примире док нијеси зарадила силе! Присилети му једно силе, аманати! *в. ѣасилѣѣѣиѣи*, *силѣѣѣиѣи*.

**силѣтати**, -ам несвр. *ударѣи шамаром*, *ѣљуском*. — Што силѣташ нејач, руке ти се осушиле! *в. силе*.

**силѣна** ж *снага*, *сила*. — О[д] силине се под њим земља тресе.

**сиљобѣтан**, -тна, -тно *који је осѣон*, *груб*. — У млађим годинама бијо је сиљобатан, да се није мого подносити.

**сиљодртно** прил. *безвољно*. — Све што ради, ради некако сиљодртно.

**сиљодртѣна** м *безвољник*. — Он је бијо сиљодртѣна и ка[д] се славило и ка[д] се свадбавало, па се на то не осврћи.

**сиљѣман** м *силник*, *насилник*. — Народ панти млоге силомане, али ваког нико није запантијо.

**сиљѣпити**, сиљѣпѣм свр. *одјурѣи*, *оѣићи*, *ђиѣиѣи*. — Устављали смо га на конак, али он сиљѣпи и оде.

**сињгѣв**, -а, -о *сив*, *ѣеѣељасѣи*. — На њему бијаше новцато одијело о[д] сингава сукништа.

**синој** прил. *синоћ*. — У пјесми: „Ој ђевојко душо моја, / кад ја синој с тобом стоја.“ Синој је грмљело, реко би небеса се проломила.

*в. синоћ, синоћке.*

**синоћ** прил. *в. синој*.

**синоћке** прил. *в. синој*.

**сипа** ж 1. *астма, задуха, зайтиване бронхија йлућа*. — Има ми чоек сипу, душу му узе.

2. *сипац, инсект тврдокрилац чија ларва буши дрво*. — Уселила се сипа у дрвенарију от куће, сву је враголиса.

*в. сипац.*

**сиџац**, -пца м *в. сипа* (2).

**сипљив**, -а, -о 1. *асмаичан*. — Нема ништа горе но кад је створ сипљив.

2. *који је ошићен од ларве сипца*. — Ово косиште је сво сипљиво, мореш га слободно бацити.

**сирјада** ж *иовраз на шорби од вуне*. — Имаше торбу са четворбојном сирјадом.

**сирница** ж *ийта са сиром*. — Испече наку сирницу, тврђа је от камена.

**сировица** ж *свјеже месо које се иривје на мјсећо убоја*. — Привише му сировицу на убој и богами мало ћокну.

**сисешка** ж *са великим сисама*. — Кад заигра она сисешка, све јој сисе поскакују, реко би чоек е ће искочити.

**сиџа** ж *бијело брашно најбољег квалитета*. — Ми немамо ни јечменице, а не сите, синуло му у перчин.

**ситнозрнас**, -та, -то *који је ситних зрна*. — Не мари што је жито ситнозрнасто ако је здраво.

**ситноперас**, -та, -то *који је ситних иера (обично лук)*. — Баба Мара усијала двије лије ситноперастог лука.

**сић**, сића м *већа канџа за воду*. — Напуни један сић воде и донеси.

**сиџати**, -ам несвр. *викаџи, сикџаџи, дераџи се*. — Он проговори једну, а она се исковријежи, па на њега сиџа ли сиџа.

**сичан** м 1. (тур. sican) *ошров, мишомор, арсен йтриоксид*. — У пјесми: „Ово двоје што играју, / као да се не познају, /

заиграјте по подници, некадашњи љубавници, / ко завади вашу љубав, / нек у народ иде губав, / нек му сичан језик смори, / да не море ни да збори.“

2. *фиг. брига, сјейта*. — Посече јој се дијете по нози, па је сичан изијо за њим.

*в. сичија*.

**сичија** ж *в. сичан* (2). — Сваковјетна сичија ми узе ово мало живота што га имам.

**сичијати се**, -ам се несвр. *сјекираџи се, сџраховати, имати бригу*. — Нек све иде како иде, а што брате да се сичијамо.

*в. насичијати се.*

**сјазити**, сјазим свр. 1. *усмјерити шок воде, слиџи*. — Нудер нећемо ли некако сјазити воду низ ону влаку. Љусну киша и сва се вода сјази у до.

2. *скуџити, доћи*. — На Госпођиндан бијаше се сјазила код намастира сва пивска младеж.

**сјамати**, -ам свр. *зграбиџи, докоџаџи, ичџаџи*. — Сјама комадину љеба и поче да је руби.

*в. сјамити.*

**сјамити**, -им свр. *в. сјамати*.

**сјаранити се**, сјараним се свр. *везаџи се осјећањем љубави*. — Она се, јадо, сјаранила ш њим, има отка себе.

**сјаргати**, -ам свр. *сјавити, сагнати (о овцама)*. — У пјесми: „Ој ђевојко, мој мелеме, / сјаргај овце ти до мене, / сјаргај овце ти до мене, / за тобом ми срце вене.“

**сјџвак**, сјџвка м *йренуџак јаке сјеџлостџи која засјени, одсјев, одсјај*. — Чим иза Продановца бљеџне сјџвак, преведриће.

**сјџмчитџи**, -им свр. *размјеритџи, уџасовати*. — Позови, болан, Симата да ти сјџмчи ту јапију, шта се мучиш бес потребе.

**сјџргати**, -ам свр. *сџрчати низ сџрмен, сџуриџи, саћи*. — Запуцаше Швабе а ми ти, ко дивокозе, сџургасмо низ точило.

**скалабџцати се**, скалабџцам се свр. *скуџити се брзо, сџрчати (на неко мје-*

*сио*). — А овце осетише вука, скалабуцаше се у долину.

*в. скалабучићи.*

**скалабучити**, скалабучим свр. *в. скалабуцајти се.*

**скалати се**, -ам се *скинути са себе одјећу, свући се.* — Нешће цицвара да се окрене, па наћсрак дијете да скала гаће и потрчи око колибе, кад да видиш: цицвара поче окретати се у масти, мишљак полеће.

*в. скалимајти се.*

**скалимати**, -ам свр. I 1. *истрошијти, стирајти, појтрошијти улудо.* — Све што имо, то скалимо. Скалимо би најбоље имање.

2. *скинути, свући.* — Скалима гаће и иде онако гологуз.

II ~ се *свући се.* — Кад се скалимаше ижљубише се. Пијано се скалимало, Бог му памет узо. Шта си се скалимо, грдан бијо?

**сканути се**, -нѐм се свр. *омразити се, имати одврајности (о јелу).* — Једи кумпијер данас, једи сутра, па ми се скано, не вогу га жвакнути.

**сканчелати**, -ам свр. *намојати око канчела или на други начин (о џређи).* — Сканчелала сам ону пређу да се тудијен не суруља.

*в. канчелати.*

**скаптисати**, -шѐм свр. *досијети у сјање истрошености, бити на измаку снаге.* — Скаптисо је, познат га не мош.

**скарабучити**, скарабучим свр. *смијешити.* — Скарабучијо је и брашно, и масло, и аљине, торбе и грабље, никака се ту реда не зна.

*в. скарлабучићи.*

**скарлабучити**, скарлабучим свр. *в. скарабучићи.*

**скачкати**, -ам свр. I 1. *скувати заједно којекакву храну, најравити бућкуриш.* — Скачка и кумпијер и жару и штир и понеку грашку гра, па коме се једе нек једе.

2. *орати како било.* — Направи пун казан цијеја и у њ скачка оно мало дроњака.

II ~ се *ујрљати се, оглибати се.* — Скачкала се и убрљала, не зна се шта је.

**сквара ж масти која љлива љоврином јела (чорбе, суйе и др.).** — Стави испред нас пуну ћасу чорбе, по њој се уватила сквара дебљине унча.

*в. цквара.*

**скјкнүти**, -нѐм свр. *несити, љројати, ишчезнути.* — Мнозина је скјкнүла у овом потоњем рату, па им се не зна ни гроба ни мрамора.

**складити се**, -им се свр. *љасити нагло, љреснути, љошијити (као клада).* — Иш чиста мира склади се на сред голе равни.

**скланчати**, -ам свр. *сагорјети, изгорјети (о дрвима).* — Зимус смо скланчали грдна дрва.

**склебүтати се**, -ам се *скујити се, окујити се (око некога, нечега).* — Само што је вабно јањад, она се склебуташе око њега, да једва оста наузгори.

**склепүтати**, -ам свр. *ударити крило од крило (љитице, кокошке).* — Налеће јџинчина а црне кокоши склепуташе крилима и побљегоше кут која.

**склијештити**, склијештим свр. *најравити (нешито) уско, мало, сузити, обузити.* — Израдијо је доста добру кућу, сем што је портик склијештијо. Склијештијо тор уз неакав крш и туј му овце дрежде.

**склөпит**, -а, -о *који је склољен, састављен, љодешен да служи на најбољи начин.* — У нако склопитој и топлој соби море једном дневно јес и да каже: нек Бог помогне!

**склүвчати**, -ам свр. I *смојати ишио у клуко:* — Опрела сам и склүвчала два велика клувка и за данас је доста ко ладне воде.

II ~ се *савити се у круг, скружати се.* — Таман бијак пружиља руку да са гране уберем једну ћуму љешника, ка[д] се на њој склүвчала шарка.

**скљөчит**, -а, -о *који је љјескобан, сујжен.* — Немој правити скљөчиту собу, послушај ме.

**скобељати**, -ам свр. *оџкоџрљати*. — Ми сидијасмо испот пута, а неко скобеља камен, умало нас грдом нагрди.

**сковинче**, -ета с *несџашно дијетџе*. — Од онога сковинчета не мош ни пот камен ништа сакрити.

**сковитлати**, -ам свр. 1. *свиџлати*, *савиџи*, *смоџати*. — Дуну вљетар и сковитла гору до црне земље.

2. *сколиџи*, *оџколиџи*. — Поћера га сковитлала са сваке стране и он нема куд но се преда.

**сковрџати**, -ам свр. *оџколиџи*, *салеџиџи*, *скуџиџи се*. — Сковрџо се у образе, баш ко кријево на жару.

**сколџтати**, -ам свр. *оџколиџи*, *салеџиџи*. — Сколећеше ћџца око њџга, па ово тражи једно, оно друго, а он се само смије и маше рукама.

**сколијџтати**, *скџлијећџм несвр. в. сколеџати*.

**сколоврџити**, *сколоврџиџм свр. 1. скуџиџи у голџлу (о сџоџци)*. — Шта си сколоврџиџо та говџда, пушћи иг нек џирају тијџм долиџама.

2. *дуватиџ кружџо (о вјеџру)*. — Сколоврџиџо вљетар, ока не да отворити.

**сколоврџити**, -џм свр. *савиџи*, *скрчиџи (некоџа, нешџо)*. — Сколоврџиџо чоџку врат, оће да му га сломи. Омаџиџо и сколоврџиџо тељиг за вола, ко да ће га ставлати зџцу око врата.

**скџнатџти**, -џм свр. 1. *доћџи до краџа*, *вџзати краџ са краџџм*. — Имали смо доста скорупа и јопет смо јџдва сконатили до прве струге.

2. *измислиџи*, *исконсџруисатиџи шџџо на основу лажџних докуменатиџа*. — Сконатиће оно што други неће ни у сну уснити.

**скџпџс**, -ти ж *снага*, *моћ*, *моџућџностџ*. — У мени нема никакџ скопџсти, но вас дрџтим од неке бољке.

**скџпџсан**, -сна, -сно *коџи је џун снаге*, *моћи*. — Скопџсан је то момак, не било му рока.

*в. скоџџан.*

**скџпотан**, -тна, -тно *в. скоџосан.*

**скџптџније** с *скаџавање*, *креџавање (од глади, жећџи и сл.)*. — Нема се чему ови грдни роб надати, дошло је скоптџније и нек се мре.

**скџптисати**, -шџџм свр. *изџубиџи снаџу*, *моћ*, *исџрџиџи се*, *изнуриџи се*, *малак сати*. — Почџе да коси и одмак сирџма скоптиса од умора.

**скџрељак**, -љка м *оно шџџо се скџрело*, *сџвџрдно*, *осушило*. — Узми та скџрељак џџџба. Мош ли обути ове скџрељке?

**скџрџети се**, -џм се свр. *осушиџи се*, *сџвџрднуџи се*, *биџи џоџиџуно сув*. — Скорџели су ми се опанци. Скориџо се у лицу, нема ништа до чапре.

*в. скорчати се.*

**скџрчати се**, -ам се свр. *в. скорџи се.*

**скџрџпан** м *оџаџ коџи једе досџџа скоруџа*. — Научиџо скорупан да крка код мајке, па му амо необично.

**скџрџпача** ж *женска коџа једе досџџа скоруџа*. — У пјесми: „Ој џџџојко скорупача, / ево тебе удварача, / биранијеџ све момака, / за џима би пошла свака.“

**скџџсак**, -ска м *коса коџа је доџраџала*, *излиџана*. — Не морџш са скџском у ону полож, но узми нову косу, јадо моја.

**скџџсан**, -сна, -сно *коџи је џодџсан за кошење (о ливади)*. — Има земљу скџсџну и сручџну.

**скџџсци**, *скџџџџа* (обично у множини)

1. *дио најџре за џкање за коџу се џривџезују ниџи*. — Богме ти се скџсци много шџледају, нудџр да иг мало притегџнемо.

2. *окраџци од ливаде*, *слаба ливада*. — Ја пантим ка[д] се и у скџсцима косило баш ко и у доловима

**скџраџчити**, -џм свр. 1. *оџџесатиџи*, *срезаџи (о дрџвџу)*. — Скраџчиџо сам јапију за појату и нека чека боље дане.

2. *сџџџиџи*, *сџџавиџи*, *сџџучиџи (краџ са краџџм)*. — Јџдва сам скраџчиџо пасове око дебџета. Да је биџо обруч краћи, не би[к] га мџго скраџчити око бадња.

3. *урадиџи како било*. — Ко ти тако скраџчи одијџело, руке немо!

**скр̀кнѹти**, -нѣм свр. I *сломиѹти* (*орак*, *љешник* и др.). — Ој ли ми скр̀кнѹти који љешник? С чим да скр̀кнем кад немам зуба ђавољега.

II ~ се I. *згуснуѹти се*. — Скр̀кла се шума, па је сад лако ајдуцима. Кани мало воде у чорбу, е се сва скр̀кла.

2. *скуѹиѹти се*, *доћи*, *слећи се на једно мјесто*. — На Горанско се скр̀кно силни народ, да земља не море држати.

**скр̀љати**, -ам свр. 1. *истѹрошиѹти се*, *имаѹти ѹрошак*. — Скр̀љали су имање градећи кућу. Богме је скр̀љо сву земљу школујући синове.

2. *умањиѹти*, *учиниѹти мање вриједним*, *срозати*, *лишиѹти ѹложјаја*, *враѹиѹти у нижи ѹложјај*, *ранг*, *чин*. — Није он бијо данас ваки, бѹтра наки, па су га скр̀љали више но икога.

в. *скр̀јаѹти* (2).

**скр̀љѹти се**, -ѹм свр. *имаѹти одузетост*, *укоченост ѹиѹјела*, *биѹти у кружѹу*. — То је неопожени гроб, скр̀љѹио се у гуку и тако се мучи.

**скр̀пати**, скр̀пам свр. 1. *исхабаѹти*, *издераѹти*. — Скр̀по је робу носећи је сваки дан. Брзо ли скр̀па те опанке.

2. в. *скр̀јаѹти* (2). — Скр̀пали су га ни крива ни дужна. Једну рече и скр̀паше га.

**скр̀нциати**, -ам свр. 1. *сир̀иљаѹти*, *враѹиѹти се са кашуна*. — Ако икако могнемо скр̀нциаемо прије Илиндана.

2. *сиѹстиѹти*, *сниѹјети* (*одозго*). — Скр̀нцај све те тантаре са тавана. Једва смо скр̀нциали нолико жито нис оне скалине.

**ску̀ба** ж *сиѹара овца или крава*. — Ги-ко је заранијо неколике скубе, неће му ни једна изаћи и[з] зиме.

**ску̀бара** ж аугм. в. *куба*.

**ску̀жити се**, -ѹм свр. *ѹредаѹти се мислима*, *забринуѹти се*, *ѹасѹи у бригу*. — Она се кикоће и шепури, а свекрва јој се скужила поре[д] шпорета и ћути.

**ску̀лѹр**, -ѹра м *мала и ѹреѹиѹјесна кућница*. — Са женом сам вијек извијо у овом скулару.

**ску̀ларѹић** м дем. од *скулар*.

**ску̀љати**, -ам свр. I *сабити* (*нешѹио*) *ѹискајући*, *ѹриѹајући*. — Ску̀љај вуну у те вреће и носи на таван.

II ~ се *стиѹјесниѹти се*, *биѹти стиѹјешњен у каквом ћошку*, *ѹростѹору* и сл. — Ску̀љо се сирома иза врата и беѹи.

**ску̀нѹторити**, -ѹм свр. *скуѹиѹти*, *ѹриѹиѹеѹјети* (*нешѹио*). — Бијаше сирота скунѹторила и кафе и ракије.

в. *ску̀цаѹти*.

**ску̀рипсати**, *ску̀рипшѣм свр. изгубиѹти снагу*, *моћ*, *исѹриѹсти се*, *изнуриѹти се*. — Ску̀рипсо сам ко ико мој, само још што ми Бог није узо ово мало памети.

**ску̀рити се**, *ску̀риѹм се свр. ѹасѹи у бригу*, *забринуѹти се*, *ѹредаѹти се мислима*. — Што си се ску̀ријо, мрѹу један, дај се мало тресни!

**ску̀цан**, -ѹна, -ѹно *који је сналажљив*, *сиѹособан да* (*нешѹио*) *ѹрикуѹти*, *ѹриѹиѹеѹди*, *снађе*. — Ску̀цна је то друга, ко иједна.

**ску̀цати**, -ам свр. *скуѹиѹти*, *ѹриѹиѹеѹеѹјети* (*нешѹио*). — Ску̀цо сам нешто пара да купим мало урметина.

в. *ску̀наѹторити*.

**сла̀бица** ж 1. *онај који је слаб*, *нејак*, *неѹиѹоран*, *незнавен*. — Да прстом такнем ону слабицу не би од њега остало комада.

2. *који је лошег квалиѹетеѹа* (*земља*, *шума*, *стока* и др.). — Отко је вода нанијела слабицу з брда, ова њива ми слабо рађа. Смакни те слабице и набави каку бољу сорту брава.

**сла̀бос**, -сти ж *болест*. — Завладала слабос, све сатрије.

**сла̀вѹр** м *учесник у слави*. — Он је добар славар и стимуѹр, нема збора.

**сла̀дак**, *слѹтка*, -о *који је ѹриѹеѹжан у раду*. — Нема нико тако слатке волове за рад ко што има Периша.

**сла̀днѹти**, -нѣм свр. *дјелимично загорјети* и *ѹромијениѹти укус ѹри кувању* (*о млијеку*). — Вареника ми је мало сладнула. Наложѹ јаку ватру, па млијеко одмак сладну.

**сладун** м фиг. *йруи, камџија*. — Ој ли примирити, или ће те сладун умирити?

**сландобитан**, -тна, -тно *који је изложен слани*. — Моја њива је сланобитна. Вас је та крај тудијен сланобитан.

**сландобитина** ж *оно штии је слана „ојалила“*. — Види како је поцрњело жито, а како ће бит брашно од ове сланобитине, црни га ђаво зна.

**слаткорек**, -а, -о *који на ријечима све хоће и може*. — Слаткорек је што и лажорек. Има једну ману, много је слаткорек.

**слезинаћ**, -аћа м *онај који је слабо йокрећив, мривуљав, издужен*. — Пријоно слезинаћ за сламарицу ко слезина за дроб.

**слизак**, -ска м *оно штио је истрошено, дошрајало, докрајчено*. — Узми ови слизак сапуна. Имам један слизак бритвулина.

**сликовати**, сликујем несвр. *йо изгледу или особинама йодсјећати (на некога, на нешто), наликовати, сличити*. — Два брата много сликују један на другога. Она сликује на мајку.

**слимити**, слимим свр. 1. *скинути (одјећу, обућу и др.)*. — Слимиме ш њега оне црне дроњке и онако полугола убацише у апсану.

2. *лишити неког йоложаја, звања, чина и сл.* — Бијо је велика буца у срезу, па су га слимили отале и ено га кида испод говеди.

**слинавац**, -авца м *заразно обољење йайака, балавац*. — Ударијо слинавац у браве, па набадају на оне црне папке — жалос!

**слиска** ж 1. *клизаво йло, клизавица, йоледица*. — Лигурају ми се опанци на овој слисци.

2. *фиг. ојасност, несигурност, одсујност йрава и йравичности*. — На овој слисци море да одлети глава за трен.

**слишити**, слишим несвр. *одговарати, слагати се, йасовати*. — Њему боље слиши качкета, но ова нашка капа. Нико ме не слиши вел ко тетка Вемији.

**слџница** ж *она која је йодесна за сарадњу*. — Нема вишег дара за кућу, но ка[д] су јетрве кућанице и слџнице.

**слџман**, -мна 1. *йреморен, расшрзан, са осјећајем болова због йремора и сл.* — Некако сам сломан, не могу се окренути. Садјева нако ђавоље сијено и ено га вас сломан и нервозан.

2. *йежак и неугодан (рад, йуи и сл.)*. — Сломан рад сатре чојека. Одавле до у Голију пут је сломан, зли ишли њиме.

**слџмиврат** м 1. *земљишће кришевито, йешко йроходно*. — Не иди тудијер ка[д] ти кажем, то ти је прави слџмиврат. Није то пут ко и други, но слџмиврат.

2. *фиг. онај који и себе и другога ненамјерно сјаваља у йоложај великог искушења и йосједица*. — Ку[д] се дружиш са онијем слџмивратом, кукала ти јатка?

**слџпак** м *оно штио је йоломљено, слујано*. — Ево ти ови слупак косе, па је превежи. Нађок један слупак коњске плоче.

**слџворити**, -им свр. *урадити како било*. — Слџворијо је ено јадне саони, ко ни себе ни своје. Умијеш ли ми слџворити једну дружицу?

**смамуљати**, -ам свр. 1. *вјешито скријти*. — Они учкопиљан зна смамуљати што други не зна.

2. *урадити како било*. — Смамуљај те навилје и да идемо.

*в. смандрљати.*

**смандрљати**, -ам свр. *в. смамуљати*.

**смарлаисати**, -шџм свр. *йоврино урадити*. — Смарлаиши ту љесетину, па да идемо колиби док је вида.

**смџтно** прил. *заобилазно, на заобилазан начин, заобилазним йушџм*. — Радо бик свратијо кот кумова, но ми је много сметно.

**смџнитраг** м *онај који вјешито ушџре йтрагове (нечега)*. — Таког смџнитрага није мајка рађала. Треба се родити па бити наки смџнитраг.

**смјјалица** ж *јамица на образу (йри смјјању)*. — Пољуби је у сре[д] смјјалице, а она убеути.



**смйра** ж 1. *мир, слога*. — Ђе нема смире, нема ни среће. Смира је највише благо.

2. *почивак, одмор*. — То чељаде нема смире ни дању, ни ноћу. Дај себе мало смире, баксузуљо једна!

в. *смирак*.

**смйрак**, смйрак м в. *смира*.

**смйрити**, смйрйм свр. *уредиџи, на-мјесџиџи, довести у ред*. — Ви[д]ти ње, како је лијепо смирила по кући.

**смйсан**, -а, -о *који зна на најбољи начин да љромисли (о нечему)*. — Шујо је један смисани домаћин. То је смисано и пре смисано младе.

**смисанџик**, -џка м *онај који има сјособност љравилног расуђивања и размисљања (о нечему)*. — Смисаник је мимо вас бијели свијет.

**смлџтина** м и ж *незграјан, џтрајав, џриглуј човјек*. — Кака је она смлатина, ко да је ударена мокром чарапом по глави.

**смљеста** прил. 1. *смјесџа, из мјесџа, у мјесџу*. — У пјесми: „Све невљеста, по невљеста, / а ја јадна никуд смљеста, / све година, по година, / изађе ми сто година.“

2. *одмах*. — Смљеста је отишо, чим си га позвала. Не оклијевај, но смљеста иди.

**смбница** ж *земља у којој има досџа глине, иловача*. — Слабо рађа у овој смоници. Спекла се смоница, па јој ни раоник ништа не море.

**смрдџати**, -џам несвр. *љроводиџи вријеме у нераду (обично својевољно), бесјосличџи*. — Са[д] смрда и нагуђује, а ка[д] стегне зима питађу га пошто је сије-но.

**смрдљика** ж (л. *Sorbus aucuparia*) *шумско дрво које има нејријџтан мирис*. — Е неће се на моје огњиште ложити смрдљика, па ка[д] се не би огријо.

**смрдљиков**, -а, -о *који је од смрдљике*. — Ово је смрдљиково дрво.

**смрдљиковина** ж *дрво од смрдљике*. — Смрдљиковина, болан, није ни за ватру, а не за шта друго.

**смрџо**, смрџли ж *смрзлина*. — Рушти смрзо испод ногу, чује се на пушкомет.

**смрџак**, -ска м *смотђуљак*. — Донеси један смрџак пређе.

**смрџача** ж *џорба обрамница*. — Лако му је кад му је смрџача пуна ране.

**смумуљити**, смумуљим свр. *уредиџи (нешџо) како било*. — Смумуљи тијесто и стави га испо[д] саксије, па шта му Бог да. Смумуљила оне навилјке ко ни себе ни своме.

**смута** ж 1. *сјлеџка, смутђа, инџрига*. — У пјесми: „Љесковина вито пруже, / ово двоје разминуће, / ко међу вас смуту тури, / судијо му облак сури.“

2. *џмурно вријеме*. — Данас је велика смута. Велика је страшивоћа на овој смуту.

3. *немир, завађа, сукоби*. — Завладала је велика смута међ народом. У свакој смуту највише ће прави да страда.

**смутина** ж в. *смутђа*.

**снавилјати**, -џам свр. *сџриџи навилјке*. — Само што снавилјасмо потоњи навилјак, усукша ко ис кабла.

в. *снавилјачџи*.

**снавилјчати**, -џам свр. в. *снавилјџи*.

**снагача** ж *женска снажна, јака, добре физичке грађе*. — Ка[д] се родила Каја снагача, била је шеста шћер по реду, па баба Милојка увати пијевца, отковрну му главу, да не би тог дана запљево.

**снагџвати**, снагџџем несвр. *решавџи све снагом*. — Ко снагџе, та[ђ] војује. Бог му дао снагу а узо памет, па нек снагџе.

**снадљив**, -а, -о *који се сналази, незналази, љрибавља, снаоди*. — Она је снаодљива, са[д] ће из ништа створити нешто.

**снаџрити**, -џим свр. 1. *уредиџи нешџо како било*. — Снатријо је један кревет, нема му замљерке.

2. *смислиџи, консџруисџи, уобличџи некаку фикџију, замисао, љредсџаву и сл.* — Умије он снаџрити сваког џавола. Питају га шта је ово, шта је оно, а он им нешто снаџри.

в. *снийџи (2)*.

**снерук**, -а, -о који одсћуиа од љраве линије, заобилазан. — Сва је њиова земља снерука и несрадна. Снеруко ми је свраћа-ти код пријатеља.

**снйћити**, -йм свр. 1. увесћићи љрећу у нийћи (о разбоју). — Поможе ми Зага, па смо рано снитили и сћутра ћу почети тка-ти, у над Бога.

2. смислийћи, измислийћи некакву љри-чу, шалу, љредсћаву и сл. — Шта он сни-ти, то пас с маслом не море појес.

в. снайћрићи (2).

**снйждити се**, снйждйм се свр. 1. нао-блачийћи се, смрачийћи се. — Одједном се снождише облаци и љусну киша из неба и земље.

2. йосћайћи брижан, ойсједнући брига-ма, намргодийћи се, намршйћийћи се. — Скупијо се и снождијо се, реко би чојек да је све покопо.

**снйкта** прил. на брз начин, хийћро. — Дође ми снокта, па му зачепик уста. Одго-вориће ти она снокта.

**сйблити**, сйблйм свр. найравийћи зао-бљено, заоблийћи, сћесайћи ивице (нече-му). — Мало боље сйбли крајеве о[д] тог рога.

**сйбйм** прил. сам, особно, без йосред-ника. — Ми собом правимо сукно. Све што видиш у тој кући, све је он то собом урадијо.

**сйбразан**, -зна, -зно који је йошћен, увићаван, срамесљив, сйидљив. — Со-бразан је колико је тежак. То је собразна друга мимо све друге.

**сйвати**, сйјем несвр. йсовайћи, грдийћи, блайћийћи. — Не суј људе, паса погани. Су-је ко погана женетина.

**сйвање** с гл. им. од совайћи. — Чу ли ти ону причу и совање, рђа иг убила.

**сйврљати**, -ајм несвр. гомилайћи једно на друго, шйрайћи. — Сложи дрва лијепо, шта иг тако соврљаш? Соврљо је зид и ено му се слогрњо.

в. йресоврљайћи, соврњайћи.

**сйврњати**, -ајм несвр. в. соврљайћи.

**сйдов** м висок снйјег. — Који се содов сручи, мајко Божија! Кад је падо велики содов, морали смо излазити кроз прозор.

в. соса.

**сйјевйћ** м онај који је доброг йорије-кла. — Ожени се о[д] сојевйћа, па му се ћеца уметнуше на ујчевину.

**сйјш** узвик којим се вабе говеда. — Сојш моја кава, сојш! Сојш тела, сојш!

в. солиш.

**сйљарка** ж сливник, олук за воду од дрвеша. — Направијо сам добру соларку од јасиковине.

**сйлиш** узв. којим се говеда вабе да до-ћу. — Солиш воко, солиш!

в. сојш.

**сймић** м листра. — Прокишњава му клета кућа поре[д] самог сомића, а он ни да мрдне.

**сймун**, -уна м округли колач (хљев) од бијелог брашна исћечен у йекари. — Ку-писмо по сомун у Гацку и срумасмо га без смока, ко да је меден.

**сйрвати**, -ајм свр. 1. срушићи, сорга-йћи, развалићи. — Неће да поправе стају, но чекају да се сва сорва. Нешто дрепи, кад ми тамо има се шта вићет: сорво се дрвљаник.

2. йошрошићи улудо, сйраћийћи. — Сорва нако имање, куку му у памет. Отац му је сорво сво имање школујући га, а он осто тука мимо све туке.

сйса в. содов.

**сйчити**, сйћйм свр. йронаћи. — Сочила сам ти добру и лијепу ћевојку и одмак да је иштемо.

**сйщица** ж дем. од соха, моћка којом се шйшо йодућире. — Усијеци коју сошницу, даће руку.

**спадљив**, -а, -о 1. који је оболио у ноге (о балавцу). — Нећу да купујем спадљиву јањад, балавац иг је грдом нагрдијо.

2. који је йромјенљив, несћалан. — Имаш људи који су по природи спадљив-ви: час су дебели, час мршави. Сна ми је неакве спадљиве сорте.

**спл̄а̄иште** с мјесто на којем је некада била шума, ња је сјаљена. — У оном спалишту родило је ко икад.

**спантовати**, спантујем свр. *уградиџи ианџе* (*иојречне дјелове кровне конструкције*). — Од јутрос смо сјемчили, са-секли и спантовали све панте от појате.

**спан̄ути**, -нѣм свр. *брзо саџи, сјуриџи, сџрчайџи*. — Спано је Бањо у село, прије но смо овце помузли.

**спанка** прил. *сџимом, ђуџуре, одока*. — Продали смо шиљеж спанка. Шта мљерите те овнове но се нагодите спанка.

в. *џаџак*.

**спарак**, спарка м оно шџо је сџарено (*обично жиџо и сл.*). — Маџаше жита и никако да се они спарак поврне.

**спартати**, -ам свр. *закрџаџи, забиџи, уџјерџи*. — Зашиљи клин, па га спарта у шуљ и разби на два дијела.

**спеазурити**, спеазурџм свр. *сџрелиџи, скуџиџи, џриџџедјџи*. — Јеси ли спеазурила што за вечеру?

**спенцати**, -ам свр. *І свезџи, увезџи*. — Спенцала обуваче, па сад не море да иг одриџеши да јој Бог свети Јован.

П ~ се удружџи се, *сџриџаџељиџи се, везџи се* (са неким). — Спенцо се са оном мудраџицом и не море бреж ње, ко ни риба без воде.

**спечак**, -чка м оно шџо је џреџечено, *сасушено, сџврднуџо*. — Имаше у торби спечак љеба, не би га маљем стучо.

**спешкати**, -ам свр. *украџи*. — Што му је гођ дошло до руку, све је спешко, не требало му.

**спџрњача** ж *судоџера, оџирњача*. — Узми, бона, спџрњачу у руке, неће те ујес.

**спџичџи**, -џм свр. *1. забиџи, набиџи*. — Спичи кобилџини она пастувџина и дрепи нагузџичке ко покошен.

2. *фиг. звизнуџи, ударџи* (*обично џесниџом или неким џредмеџом*). — Спичи га шаком у чело. Завитџиљи каменом и спичи вола у вр главе.

3. *фиг. џоџи, кренуџи*. — Спичио је за Горанско прије пијеваца.

**спџичкати**, -ам свр. *фиг. џоџроџиџи улудо, сџраџиџи*. — Продо је среџо шиљеж и одма спичко паре на картаџу.

**спл̄андоват**, -ујѣм свр. *савџиџи сџокоу да леџи у хладовини*. — У пјесми: „Овце моје, бијеле боје, / ви не знате љубав што је, / ви за љубав кад би знале, / саме би се спландовале.“

в. *иландоваџи*.

**спл̄инути**, спл̄инем свр. *истџоџиџи се, сџласнуџи* (*о сниџеџу*). — Паде мало сниџега и чим сунце огриџа, одмак сплину.

**спл̄асан**, -сна, -сно *коџи је џодесан за џлаџићење, грабуљање* (*о ливади*). — Лако јој је пластити у спласној ливади, но нека пласти у овџјем цаврљама.

**сподаракавати**, -ракаваџм несвр. *џодсџиџаџи некога да неџиџо уради шџо иначе не би урадио*. — Стално су га сподаракавали, а он је ђуто ко залуен.

**сподаракати**, -ам свр. *џодсџаџи некога на неку чинџдбу*. — Не би мој Стојан ни на кога бациџо камен да га нијесу сподаракали.

в. *сџодаракавџи*.

**сподбити**, сподбиџем свр. *окривџиџи некога ни крива ни дужна*. — Сподбише чоека да је стиџо да обали државу. Она га је сподбила да јој је направиџо дијете.

**сподрад** предл. *ради, због, џоред*. — Спора[д] тебе и куџа би изгорела.

**спотакљив**, -а, -о *коџи се сџоџиче, саџлиће*. — Пази се кад јашеш на коњу, млого је спотакљив. У коња су четири ноге, па је и он спотакљив.

**справан**, справна, -о *коџи је џрав* (*о дрвеџу, џредмеџу*). — Справно је ово дрво ко стрџјела.

**спрам** предл. *џрема, сџрема, сџроџу*. — Поџи тудиџер спрам школе, па њеш изаџ на прави пут. У пјесми: „А ој монче шеџере, / шеџер мене и тебе, / бирај цуре спрам себс.“

**спрдљати**, -ам свр. *збркџаџи, збурљаџи, урадиџи као било*. — Спрдљала му наку чорбетину, и он куса и ђути.

**спрѣман**, -мна, -мно *који може да љрими доста, љростѣран (о суду)*. — Ова торба је добро спримна. Имам спримно дебе.

**спрѣнѹти**, -нѣм свр. 1. *измислити нешто на основу неѣачних љодаѣака*. — Е, јадо мој, то је неко спрно, дај смири се. Неко спрно, а сви то приватише ко да је истина.

2. *фиг. извадити зуб, избити зуб*. — Да виш, ево му је баба спрнула зуб. Ко ти је спрно зуб?

**спрѣйти се**, -ѣм се свр. *скупити се, савити се, смањити се*. — Ладно, вљетрина, а он се спрчијо и дошо ко по динара сира.

**спѹжалина ж** (л. *helix pomatia*) *љуж мекушац*. — Паде киша и одмак се појавише спужалине.

**спѹтан**, -тна, -тно *који одсѹѣа од љраве линије, заобилазан (о љѹѹу, земљишѹу и сл.)*. — Да ми није спутно, отишла би у Овђине да уберем коју јагоду.

**спѹѣати**, -ѣм свр. *фиг. љојестити*. — Спуцо је пола саксијана, нека му је алал.

**спѹч**, спѹча м *ѣјелесна грађа, склоп, састав*. — Вуксанова спуча није било у овом вакту. Има он невиђени спуч.

**спѹча ж** *койча за закойчавање одијела, обуће и сл.* — Откинула му се горња спуча на ѣамадану.

**спѹчалина ж** в. *сѹча*.

**спѹчен**, -а, -о *који је добре констѣрукције, јѣдрине, чврстине*. — Има Марко добре и спучене волове, нек су му берифѣтли.

**спѹѣити**, -ѣм свр. 1. *ухваћити, љѹрегнѹти (волове у јарам)*. — Повири, је ли ћико спучијо волове. Ону јунчину не море никако да спучи у јарам.

2. *ојасати, сѹојити крајеве, обухваћити*. — Једва сам спучијо обрѹчеве на каѣи. Прекипијо му трѹк про гађа, па не море да спучи кајиш.

3. *љоћи, кренѹти неким љѹѣем, љѹѹити се, заѹѹити се*. — Спучијо је за Нишић прије но су пијевѣи заплѣвали.

**срѣван**, -вна, -вно *који је раван*. — У Брезнима је земља сравна. Има сравно имање.

**срѣдан**, -дна, -дно *који је лак за обраду, љодесан за рад*. — Има добру и срадну земљу. Овај комад земље и срадан и родан, ваља неког имања.

**срѣг**, срѣга м *већа дрвена моѣика која служи за мијешање, љреврѣање ужарене масе и дрва (љри љаљењу крѣча)*. — Оће да пали клачину, а нема срг. Ево ти срг, па гурај дрва нека горе.

**срѣг**, срѣга, -о *који је сив, боје као кад се осѣједи*. — На њему бијаше срго одијело. Заранијо сам једно срго ждребе.

**срѣобѣн**, -а, -о *који је болешљив, слабачак*. — Оно је срѣобоно отко је заплѣзало.

**срѣобѣнѣк**, -ѣка м *који је болешљив, слабахан*. — Узе они срѣобоник кршну љевојку.

**срѣобѣница ж** *женска болешљива, слабашна*. — Одбиј се од оне срѣобонице, кумим те Богом.

**срѣднѣш**, -ѣша м 1. *онај који се држи златиѣе средине*. — У овом паѣем времену приклони се срединашима и не помагај се из вљетромѣтине.

2. *који живи, сѣданѹје у средини села*. — Неће срединаши да испртљавају у катун, но доље љетују и арају људима ливаде.

**срѣзак**, -ска м *дио какве ѣјелине, дио нечега, љарче*. — Висаше им о пантама један срезак сланине. Узми ови срезак сукништа.

**срѣтнѣкање** с *честѣиѣање*. — Како је то сретникање? У барјактаревој кући чује се нечије сретникање.

**срѣћо** м *подр. ѣѹослушан, својеглав дјѣчак, младѣћ (о насљѣднику)*. — Је ли то твој срѣћо? Не смије од срѣћа уста отворити, а не шта друго.

**срѣјѣпити се**, срѣјѣпѣм се свр. 1. *сѹојити се, љриљубити се, љрилијѣити се*. — Срѣјѣпијо му се ријѣп за гаѣетине, па га не мореш разријѣпити без великог јада.

2. *фиг. везати се једно за друго, бићи близак*. — Сријепила се уза њ она аламанка, па му не да квркнути.

**срџеш**, -и ж *крстџалоидна наслага леда по површини земље или пахуљице по дрвећу настале услед ниске шемџерајуре*. — Велика је сријеш осванула, не море се бос никуђ. У пјесми: „Огриј сунце светога ти Луке, / да угрије чобанима руке, / и отопи сријеш преко страна, / да оћерам овце до драгана.“

**срџдати се**, -ам се свр. 1. *угојити се*. — Крка млада скорупа и меког сира, па се срџдала. Срџдо се ко во рањеник.

2. *саћи низ сџрмен, џонаниже*. — Срџда се низ точило, баш ко козорог. Они лакац се срџда низ ждријело за тили час.

**срџалица** ж *онај који једе и џије мукџе*. — Ама, болан, сваког џета навале вуџијен оне варошке срџалице, не море им се цевапа дати.

**срџв**, срџва м *гомџла, хрџа, роваш (нечега)*. — Оста нам нестрпан сров сијена. У кући им бијаше велики сров.

**срџвати**, срџвам свр. 1. *џовлачећи наборати, нагужвати, зарозати*. — Срџљо гете до чљанака и тако иде по селу. Уздигни те гаџетине, шта си иг тако срџљо.

2. *лишиџи некога џоложаја, звања, чина и сл.* — Срџљали су га а су виџели да више зна од џиг. Сваког џе срџљати ко им смета.

**срџцати се**, -ам се свр. *окуџити се, доџћи, слеџи се на једно мјестџо*. — Велики се народ срџцо на сре села. Што се срџцаше нако брзо?

**срџчан**, -чна, -чно *који је на дохвату руке, близу*. — Све им је око куће сручно и срадно. Сручна им је и гора и вода.

**срџчали** прид. непром. 1. *осјеџајан, душеван*. — Нема нико од џега срџчали, па да вас је знам колико. Сва су џегова џеца срџчали.

2. *храбар, хџиџар, одважан*. — Ка[д] се појавише вашџтички тенкови према чети

командира Вуксана, срчали момка, он скочи према оном чуду, баџи једну или двије бомбе и поџбе.

**срџаница** ж *даска ошегана из среџине сџабла*. — Ево ти неколике срчанице. Купи срчаница, шта џе ти оперџи.

**сџавџти**, -џм свр. *оџџениџи, даџи оџјену*. — Шта ти је ставиџо учитељ из рачуна? Ставиџо ми је двиџу.

**сџавџти се**, -џм се несвр. *уџравџиџи, усмјерџиџи џажњу на неџиџо*. — Вала џу се ставџи да напишем заџаџу за најбољу оџјену. Каџ се он ставџи, зна да направи и најљевше гусле.

**сџаџити**, сџаџџм свр. *скрџиџи, држати у сџроџој џајностџи*. — Она је то стаџила у сто стоветнијег јама.

**сџаклџвидан**, -дно, -дно *џровџдан, џрозрачан*. — Мак се отале, нијеси сџаклџвидан!

**сџакнути**, сџакнџм свр. 1. *смаџи, смакнути, скинути*. — Сџакни коњу зобницу, позобо је, па да је безуб.

2. *скресати бадњаке*. — Каџ улеџе полазник, засу нас житом и сџакну бадњаке.

**сџамепџти**, -џм свр. *сравниџи са земљом, униџиџиџи*. — Паде град и сву џетину сџамени.

**сџамнити се**, сџамнџм се свр. *смрачиџи се*. — Сџамнило са сваке боговетне стране.

**сџаниште** с *мјестџо сџановања, куџа, дом*. — Немо станиште, какав је. Зна ли му ико џе му је станиште.

**сџан-пџстан** узвик *којим се изражава сумња у џеураџеностџ раџовања, бриге, сџреџе и сл.* — Поче да вали снају, а још није ш џом поштено ни со окусила, а ја јој узвикнук: „Стан-пџстан, па онда кажи!“ Стан-пџстан, па се потље раџу!

**сџап**, сџапа м *дрвено буренџе у којем се метџе масло*. — У овој сџап море станути пун кото повлаке. Измела сам три сџапа масла.

**сџар**, сџара м *мјера од шесџесџ килограма*. — Бијаше натовариџо на коња два стара соли.

**ста̀риков**, -а, -о који је *и́резрео, ости́арио*. — Мрезга, мрезга, мрезгарица, свако дрво промезгало, које није стариково. Одсиједи то стариково дрво.

**ста̀риковина** ж оно *што је старо* (обично *биљке*). — Нема младе шуме, но све стариковина. Не коси ту стариковину, није она ни за шта.

**ста̀ровр̀тина** ж *земљишти́е у којем се неи́реситано сије*. — У ону старовр̀тину јопет сам посијо кумпијер. Оставијо сам ону старовр̀тину да прељети.

**ста̀рогнојина** ж *гној (који је и́рељеи́шио)*. — На мој конат много је боља старогнојина но врешкогнојина.

**ста̀рокован**, -бвна, -о који је са *ста̀рим и́ошковым (о коњу)*. — Кулаш ми је старокован, морам га прековати.  
в. *остароковити*.

**ста̀рокосан**, -сна, -сно који је *остарао (о и́рави, сијену и сл.)*. — Имам нешто старокосна сијена, па овце неће ни да га жвакну.

**ста̀руга** ж *и́резрела и́рава*. — У невакат закоси, па сад искаша и старугу.

**ста̀ру̀шити**, ста̀ру̀шим несвр. *ста̀рјешиноваи́ти, газдоваи́ти, уи́рављаи́ти*. — Ђе се жена у кући пита и старуши, ђе овца носи чактар и ђе прет кућом не плева пијевац, ту нема ни куће ни кућишта.

**ста̀тарити**, -им свр. *одбрусити, рећи, казати (што не годи)*. — Статари му пре[д] свима да је облајаво људе.

**ста̀тулати**, -ам свр. *саћи низ ста̀рмен, на низ брдо*. — Ако мореш статулај низ ту страну.

**ста̀в̀рен**, -а, -о који *ио изгледу и особинама подсеја, сличи (на некога, на нешто)*. — Ама, ови твој млађи син створени је покојни ђед.

**ста̀гга** ж *звездени оквир за мајке, шаржер*. — У, он има пуну стегу вишека од московке!

**ста̀гжан**, -а, -о који је *штиедљив*. — Не ваља бити превише стежан, па нек се крпа.

**ста̀идац**, ста̀ица м *осташаак хране (при обједу)*. — Људи изобичајили па остављају стидце при сваком јелу. Неће, јадан, гости појес све што им ставиш на трпезу, но оставе стидац.

**ста̀идећ**, -ећа, -с који је *стиидљив, срамежив*. — Стидећ чоек није приспјо никуђ.

**ста̀ијење** с *фитиш за свијећу*. — У пјесми: „Срце моје нема мира, / кад спомену Радомира, / Радомире ране љуте, / заборавит не могу те, / заборавит тебе нећу, / од стијења ждиј ми свјећу.“

**ста̀има** м 1. *часи, дочек*. — У тој доброј и лијепој кући вазда је велика стима, и на камену им дабогда родило.

2. *и́роцјена од ока*. — Ми никад нијесмо мљерили сијено на кантар, но смо пристајали како је гођ стима казала.

**ста̀имадур**, -ура м 1. *онај који је добар и гости́римљив домаћин*. — Вазда је сиромак чојек бијо добар дочеклија и стимадур.

2. *онај који добро и́роцјењује од ока*. — Кајо је бијо стимадур мимо све људе у увијем нашијем крајевима.

**ста̀иманица** ж *она која добро дочекује и испраћа гости́е*. — Не море јој нико рећ да је слаба стиманица.

**ста̀имати**, -ам свр. 1. *угости́ити (угои́ћаваи́ти), дочек(ив)аи́ти*. — Стимали су нас ћер дотле. Они стимавају и кусе и репате. Добра чоека је лако стимати.

2. *од ока и́роцјени́ти, и́роцјењиваи́ти (нешто)*. — Зна он стимати кило у кило. Умијеш ли стимати ово сијено?

в. *и́остимати*.

**ста̀имање** с гл. им од *стимаи́ти*. — Моје имање, моје стимање.

**ста̀ињати се**, -ам се свр. *избиситри́ити се, и́асити и́руње на дно, ста̀ложи́ити се (о шечности)*. — Ка[д] се стиња вода, завати ми једну конату.

**ста̀м̀орити се**, ста̀м̀орим се свр. 1. *наоблачи́ити се, смрачи́ити се*. — Изненада се стмори и свеза небо и земља.

2. *најмурићи се, намрачићи се, по-сћаићи брижан*. — Стморијо чело и у њему није веска.

в. *стџомришићи се*.

**стогуља** ж онај који друге мајеријано искоришћава, гуликожа. — Огулиће вам и кожу она стогуља. Има она стогуља и тичијег млијека.

**стојник** м мјесто сћановања, живљења. — Ако урадиш то што си заумијо, неће ти у овом селу бити стојника.

**стојсер** м велики снијег. — Паде снијег у пас, па на овом јадном стојсеру, не мош ни нужду обавити ко чојек.

**стокамѣнка** ж она која је окренућа себи, себична, шврдица. — Не рачунај на стокаменку колико ни на камен на који седиш.

**столик**, -а, -о који једно говори, друго мисли (са сћо лица). — Није он дволик но столук.

**столичња̋к** м в. *стџолик*.

**стомеља** м и ж онај који је лицемјеран, неискрен, дволичан. — Не знаш ти шта се у оној стомељи кува.

**стџомрштити се**, -јм се свр. в. *стџомрићи се*.

**стра̋а**, -ѣ ж бајање којим се жели уклонићи нека болест, осћварити шћа се жели и сл. — Излила јој је страу са угљевљем и сад не мокси у аљине. Неће ми га она излијевати страу, па нек умрем.

**стрављивати се**, стрављујем се несвр. *илашићи се, ирејдаћи се*. — На оној самштини стрављивала сам се и от кусог и од репатог.

**страна** ж мјера од седамдесет иет килограма (сијено, житио и сл.). — У овом пласту има два товара и страна. Имаш ли ми зајмити једну страну жита?

**стра̋оба** ж *сџрахџа*. — Не знаш ти шта је страоба, кад ниси бијо свезан. Каке је страобе препатијо та чоек, све се јаду чудим ако није изишо ис памети.

**страшивџа** ж *ојасност од дивљачи (вукова)*. — Завладала је велика страшиво-

ћа. На овој страшивџи пуштите га у планину, рашћераће сву дивину.

**стрвџдер** м онај који другога искоришћава, гуликожа. — Нема тијег пара за које би радила код онога стрвџдера.

**стрвџдерство** с *искоришћавање без граница (о живом бићу)*. — Таквог стрвџдерства није свијет запамтијо. Радити код њега је стрвџдерство.

**стрѣкнџти**, -нѣм свр. *најкнунџи, ирснунџи*. — Ево стрекно косијер по сре сриједе. Нема прољећа док туцањем не стрекну „српска“ јаја.

в. *настѣрекнунџи*.

**стријељѣнка** ж *немирна, живахна, шалџива дјевојчица*. — Неће она стријељѣнка да ме послуша.

**стркнџти**, -нѣм свр. 1. *јомустџи на брзину (обично мало)*. — Ајде да часком стркнѣмо овце. Стркнула сам краву прије но је сунце ждракнуло.

2. *одскочићи (одломак од нечега)*. — Прекиво сам косу, па ис пете стркну једно парче и закачи ме по уву.

3. *јџбјећи, одмѣтнунџи се*. — Нико не зна ку[д] та чоек стркну.

4. *сџркнунџи (о киши)*. — Оће ли мало стрцнути клете кише?

**стрлијѣкнџти**, стрлијѣкнѣм свр. *оџићи, удаљити се, несћати са одређеног мјеста, ишчезнунџи*. — Стрлијѣкну једна дџвица из оваца, стрва јој се не зна.

**стрмоглавина** ж *земљиште сџрмо*. — Бије сѣвер у ону стрмоглавину, оће да чојеку дук однесе.

в. *сџрмоглавица (1)*.

**стрмоглавица** ж 1. в. *сџрмоглавина*. — Чија је ово стрмоглавица? Е та стрмоглавица нема никога ко би се повалијо да јој је газда.

2. *јџследњи ред млаћевине којом се јџдџшџва кућа*. — Остави бољу млаћевину за стрмоглавицу.

**стрџпѣм**, стрџпѣм свр. *иреџворити у згуснунџу, иџхџијасџу масу, здрозгаџи*. — Презреле су јагоде, па сам иг некако стрџпила.

**стрпѐћ**, стрпѐћа, -е који је *сїрїљив*. — Буди стрпѐћ ако мислиш себе добро. Стрпѐћ, спасећ.

**стрўга** ж 1. *шїјснац, кланац*. — Пало је сунце на Бајову стругу.

2. *враћиа од шора кроз која њролазе овце кад се сїраћају, њушїћају или музу*. — И плашива овца мора дој на стругу. Упан-ти: ка[д] спраћаш овце у први прољећњи тор, стави њускију на стругу, па нек про ње пролазе овце, е ће ик то чувати од уро-ка и дивљачи.

3. *вријеме одређено за дневну мужу*. — Дневно овце муземо на првој и другој струзи. Прва струга је јутарња мужа, а друга струга се зове вечерња мужа. Кад овца наиђе на другу стругу са каквом травком у устима, вазда ту травку стави у кабо са млијеком, е је она берићатна.

4. *размак између зуба (у глави)*. — У њиове вамилије свако чељаде има стругу између зуба.

5. *фиг. ред, редица*. — Доће и он на своју стругу.

6. *шарена сїруга (њомијешано сїадо оваца и коза), мужа*. — Нема мрса бе[з] шарене струге.

**стрўгнути**, стрўгнѐм свр. побјећи. — Чим виђоше да смо под оружјем стругну-ше кут који.

**стрўка** ж *њокривач за мало дијете*. — Изаткала је двије струке за бешику.

**струкўлин**, -їна м *огрїшач, сїрука са дугачким ресама*. — Раније су људи носили струкулине, па би један крај забацили про рамена, а други нис прси, а ресе би поигравале тамо-амо.

**струловина** ж *оно шїло је шруло, ошруло*. — Од нашег сијена у Орлуји нема ништа но струловине.

**струња** ж *њосїицка од шрске*. — Сад нико нема струње но сламарице и кревете.

**стрцати**, -ам несвр. 1. *мусїи овце, краве или козе кад скоро закаје, кад њонесїане млијека*. — Стрцаш ли, стрцаш? Стрцам али мало устрцам.

2. *їадаїи (о киши)*. — Ево киша стрца.

**стуаћ**, стуаћа м *онај који је ѡлаховїи, својеглав, задрїи, шердоглав*. — Прођи се стуаћа и његове натре.

**стуїја** ж *који је велики, ѡреїјерано голем*. — Има два вола, двије стуїје. То је стуїја от чојека.

*в. здуїја, сургија.*

**стўкнути**, стўкнѐм свр. *засїаїи, заусїавїи се*. — Кад виђе заседа одмак стукну, мало се поврати и онда скочи низ некаку стрмину.

*в. суїрегнуїи се.*

**студовит**, -а, -о *в. здуовїи*. — Стуовита је то работа, дај размини и мљесто ће се-ди.

**стўпа** ж 1. *ваљаоница сукна*. — Код нас у Пиви, Машо је држо ступу више о[д] седамдесет година.

2. *дрвена ѡсуда за сїуїање јечма*. — Ој ли ми дати ступу, оћак да оступам мало јечма?

**стўпчят**, -а, -о *који је ѡн до врха (обично о врећи)*. — Имаше ступчату врећу шенице.

**стуркѐсати**, -ам свр. *ошїро викнуїи, издријети се, ѡродерати се (на некога)*. — Кад је видио како она нешто мрмља, стуркеса се на њу, ко да је кућу запалила.

**стўцати**, -ам несвр. *срицати ѡри чиїању*. — Нешто је чито, стуцо и замуцки-во, ништа га нијесмо могли разумљети.

**сў** предл. *ради, због, ѡводом*. — Су чега сте се посваћали? Ја не знам су шта су ишли на пазар.

**сувињав**, -ава, -аво *мршав, окошїи*. — Сувињав је ко грана.

**сўвљад**, -и ж *сува дрва*. — Накупи је-дан нарамак сувљади и донеси за ватру.

**сувовина** ж 1. *сува дрва*. — Укупи ма-ло сувовине. Дедер наложи о[д] те суво-вине.

2. *суша, сувойа*. — Не море се крочити на овој сувовини.

**сўвогўз** м *онај који је мршав, слаба-чак*. Није кадар они сувогуз усећ товар дрва, а не да осїјече нолику букветину.



**сувогузаљ** м в. *сувогуз*. — У рату је осто они сувогузаљ ко кап на листу.

**сувоџетина** ж *вјештар сјеверац (који носи, мейте)*. — Окрену сувоџетина и сва жита осуши.

**сувомудаљ** м *онај који је мршав, слабачак*. — Горе очи у оног сувомудаља, ко у каке звљерке.

**сувопоточина** ж *земљиштије које је разорила вода и најправила кориџо*. — Тутњи вода сувопотоцином, реко би све однесе.

**сувореп** м *онај који је мршав*. — Уштавијо се они сувореп и не мијења се.

**сувотан**, -тна, -тно *који једе џосну храну*. — Прича се у шали како је једна удовица подстицала бака да скочи на краву, која води, говорећи му: „Кец Милоња, кец Милоња, неј ли јој га спартати, три су ми године ђеца сувотна!“

**суврата** ж *ковитлац (о води, ваздуху, џрашини и сл.)*. — Налеће суврата и све диже небу под облаке.

**суврати**ти, *суврати*м свр. I *џоврати*и-и, *врати*и-и. — Суврати овце да иг мало мрснемо.

II ~ се *џоврати*и-и се, *врати*и-и се за *џрену*и-ак. — Суврати се да ти нешто кажем.

**сугарас**, -та, -то *који је црнџурас*. — Тражим једну сугурасту воловотку, да је нијесте ђе виђели?

**сугреб** м *мјестио гдје су џси или лисице гребле земљу*. — У оној влаци бијаше сугреб, ђе је лисица запршкавала измет.

**судрнут**, -а, -о *који је са душевним смејњама (али не и душевним џоремењајима)*. — Остави га на миру, видиш ли да је мало судрнут.

в. *дрнут* (1).

**суженица** ж *мушкарац који џо неким особинама сликује жени (говор, ход и сл.)*. — Види, види, како иде она суженица.

**сузубачке** прил. *одмах, у исти мах, зуб у зуб (рећи, одговори*и-и). — Са џом се не море причати, он све оће сузубачке.

**сујмити**, *сујми*м свр. *сузи*и-и (*џрема врху*) *кад се шџо џлетије, шрџа, зиђе и сл.*

— Дај сујми то сијено, зар не видиш колико си га раширијо. Кад виђе колико је раширила чарапу, сујми је за коју жицу.

в. *сумакну*и-и (1).

**сујс** *узвик којим се шјера овца*. — Ај сујс! Сујс вамо, ђаво те изијо.

**сујтати**, *сујет*м несвр. I. *намошавати*, *мошати*. — Сукала сам синој ону ђаволу пређу, све док ми се није задријемало.

2. *џрави*и-и *сијенско уже од свежје џокошене шраве (за џлашће)*. — Ите, сучите које уже за плашће, доста је седника.

3. *вући нешџо иза себе*. — Шта сучеш обуваче за петама, приобуј се, невиде један. Накло вук овцу, па се за џом сучу црева.

4. *бурно шети*, *ковитла*и-и, *суки*и-и (*вода, дим и сл.*). — Наџоше велике кише, па потоци сучу. Из народне пјесме: „Прикупљање војске“: „Ној је тија, мјесечина сија, / сва се Пива у сребру прелива, / а по сребру таласићи сучу, / па се Пиви о бријегу тучу, / бријег бруји, ко да чела зуји.“ Много суче дим ис попове куће, да се што није запалило.

**сујнути**, *сујн*етм свр. *џобјећи, ушећи, брзо се изгуби*и-и. — Чим виђе жандаре, сукну ко међава. Не бој се ти њега, сукно је он прије но су први пијевци запљевали.

**сујуренко** м *мршав, џрошетжен, несиреџан човјек*. — Наоштријо сукуренко косу, па одваљује откосе ко сретнијег вачата.

**сумакнути**, -нетм свр. I. в. *сујми*и-и. — Ка сам виђела да ми је вањела широка, одмак сам мало жице сумакла.

2. *џрећи џреко (косе, брда и сл.)*. — Испратили смо га от куће, довикујући му док не сумакну про повије.

3. *џомаћи влачег на јарму џрема јачем волу*. — Сумакни влачег на јачег вола, ништа му неће бити.

в. *сумица*и-и.

**сумати**, -атм свр. I. *џреуми*и-и. — У оној брзини сумак се и не купик мало каве.

2. *предиомислиши се*. — Шћели су да продавају вола, па се нешто сумаше.

**сумица̀ти**, сумиче́м несвр. в. сумакну́тии.

**сумлатина** ж 1. онај који је глуи, зао-сџао, неразбориш, задрш. — Как је она сумлатина, мајка га немала ка је наки.

2. *осџаџак млаћевине на грабљама (кад се раж млаиши)*. — Дај да ову сумлатину још једном претресемо, у њој има још доста ражи.

**сумпреш** м *џегла за одјећу (на жар)*. — Дотури још мало жара у та сумпреш, оџак нешто да исумпрешам.

**сумпрешати**, -ам несвр. *џеглаиши*. — Не зна она сумпрешати ко ни она што на њој беџи.

**сумрк**, -а, -о који је џомало мрк. — Спало је с ногу оно сумрко јаџе.

**сумрсан**, -сна, -сно који је џомало мрсан, масџан. — Сумрсан је бијо читаву зиму и нек се завали оној кравици.

**сундуриса̀ти**, сундурисе́м свр. *џиро-џасишии, бесџрагаиши*. — Како сундуриса водијер са белеџијом, Бок с тобом?

**сунту̀лија** ж *слабо џроходно земљи-шиџе*. — Не би га анатењак нашо у онијем сунтулијама. Не вери се крос те сунтулије, погинућеш!

**сунути**, суне́м свр. 1. *јурнутии, џоџр-чаиши*. — Чим отвори стругу о[д] тора, овеце сунуше.

2. *сиџаиши, џаџаиши, лиши (о киши, сни-јегу и сл.)*. — Суну киша и брзо преста. Суно је добар плусак.

3. *усути (мало)*. — Суни ми мало воде да се умијем. Дај мало суни о[д] те чорбе.

**сунча̀рица** ж *сунчев зрак (кад џродрџе кроз џукоџину)*. — Јутрос ме је пробудила сунчарица. Затвори ону шугу кут пролази сунчарица.

**супаша** ж *удруживање о заједничком чувању сџоке (орџаклук)*. — Да нијесмо у супаши стрва нам се не би знало.

**супашити**, -џм свр. *удружиши чување сџоке*. — Добро би било да ове године супашимо.

**супашниџ** м *друг, орџак (о суџаши)*. — Вазда су нам супашници били добри.

**супијерна** ж *џосуда од керамике за суџу*. — Увати ми се мрака испре[д] очи, и ја испуштик ону пуну супијерну чорбе.

**супре́гнути се**, супре́гне́м се свр. *зау-сџавиши се, засџаиши*. — Коњ се одједном супрегну а вије испре себе ону гуку јежа како се кобеља.

в. *сџукнутии*.

**сунурдати**, -ам свр. *оџућуиши, џрода-иши како било, џироџасишии*. — Нема ко да чува ону клету шиљеж, па сам иг сунурдо буђ зашто.

в. *суџурдисаиши*.

**сунурдиса̀ти**, сунурдише́м свр. в. *су-џурдаиши*.

**сургџа** ж в. *сџуџа*.

**сурдүкнүти**, сурдүкне́м свр. *забишии, заришии, забосиши, џродрџеџиш унуџар не-чега*. — Прдржи краву нек јој бак сурдукне они његов осук, и ако биде повађала прекољи ме џе сам најтањи.

**суривак**, -џвка м *уже скидано, до-џрајало*. — Дај ми какв суривак узице. Замотрљај та суривак товарнине око глава-ра.

в. *суруџак, уривак*.

**суривас**, -га, -то који је боје сиједе ко-се. — Јашаше на наком суривастом кљусе-ту. Обуко неакву суривасту вањелчину.

**сүрөван**, -вна, -вно који је груб, нељу-базан. — Сурован је вазда бијо и таки је осто. На кога се метну наком сурован.

**сүртүк** м *човјек зле сређе, злосређан*. — Рођен је ко суртук, и таки џе умријети.

**сүруџак**, -џљка м в. *суривак*.

**сурүлати**, -ам несвр. 1. *јако, нагло ку-љаиши (дим, џара и др.)*. — Наложџи сувијет дрва, па дим неће тако суруљати.

2. *вуџи иза себе (нешиџо)*. — Суруља за собом подузу и неће да је окомота око но-ге.

3. *јесџи лакомо, халаџљиво*. — Неће полако да једе, но суруља, ко да га неко џера.

*в. засуруљаџи, исуруљаџи, насуруљаџи.*

**сѹручџи**, -џм несвр. *џушџаџи сурџу* (о млијеку). — Млијеко је почело суручити. Промијениће се вријеме чим млијеко вако суручи.

**сѹсталица** ж особа која је радом измучена, изморена, исцрџена, изнемогла. — Ништа ми немој за њу причати, није то више ђевојка но сусталица.

**сѹстоџицџ** прил. из *стџоје* у *стџоју*, *истџим тџрагом*. — Про Ивице нападо је велики снијег, па идите сустоџице.

**сѹтраџ** прил. 1. *наџтрашке, уназад*. — Ама шта идеш сутраг, врат ћеш сломити.

2. *истџим тџрагом (враџиџи се истџим џушџем)*. — Неђу иђи сутраг, па куд пукло да пукло.

**сѹтрашкџ** прил. 1. *наџтрашке, са леђима у џравцу смјера креџања*. — Само ти иди сутрашке, па ћеш обршити како не ваља.

2. *назад, наџтраг*. — Идите сутрашке, све путем окле сте дошли, па са прве раскрснице окрените лијево.

**сѹтѹрисџти**, сѹтѹришџм свр. *бесџтрагаџи, унишџиџи, урнисаџи*. — Нико ми није сѹтурисо грабље но Милосав.

**сѹч**, сѹча м *крај, смак*. — Шта си пријоно да радиш, ко да ти је суч закуцо на врата? Дошло нако вражије вријеме, суч је, шта ли је.

**сѹшило** мјесто гдје се суши жиџо. — Поглај на сушило, кокошке ће белајисати жито.

**сѹшџи** се, -џм се свр. *биџи узак, стџегнуџи, џриљубиџи се*. — Обуко наке гаћегине, па га сѹшџиле, не море кратати.

*в. џриџиџи се.*

**сѹџак**, сѹџа *јак одсјев, свејџлосџ*. — Са сѹвера се види сѹџак, дако преведри. Велики је сѹџак и тутђава, свашта ће бити.

**сѹџан**, -јна, -јно *који сија*. — Имаше сѹџну спучу на прсима, па се ш њоме позорила ко свитац с оном ствари. Очи су јој сѹџне ко сунце.

**сѹџкџи**, -џм несвр. *одаваџи сјај, одсјајиваџи, свејџлуцаџи*. — Кроз омар се виђаше како ватра сѹџка, те ти ми право према сѹџку, кад тамо се окупијо збјег из два села.

**сѹџкање** с гл. им. од *сѹџкаџи*. — Ово ноћашње сѹџкање слуги киши.

**сѹџколџи**, -џм несвр. *в. сѹџкаџи*. — Сѹџколе му она два ока ко да је у њима ватра.

**сѹџока** ж она која има бисџре и сјајне очи. — У пјесми: „У сѹџоке очи сјајне, / за љубави рођене су тајне.“ Нико не зна шта се крије у сѹџокином срцу.

**сѹџокило** ж онај који има бисџре и чисте очи. — Еј ти мали сѹџокило, ој ли ме нешто послушати?

**сѹпо-ма** *узвик којим се ваби џас*. — Сѹпо-ма амо, сѹпо-ма!

**сѹро-ма** *узвик којим се џас ваби*. — Сѹро-ма мали, сѹро-ма!

**сѹса** ж *јасџучиџ на који сједају стџарије жене*. — Ово је бабина сѹса.

**сѹсећкџ** прил. *сједећи, сједећке*. — Сѹсећке се ништа не море урадити.

**сѹсџик** м *сједник, сијело*. — Иди кући, нека ти твог сѹсџика!

**сѹсџница** ж *сједница*. — Довече ће бити сѹсџница школског одбора.

**сѹсџети**, сѹсџџм несвр. *сједеџи*. — У загонци (о сѹру): Седи вила покрај вира, чека сина Јездимира, док се роди, да ш њим оди. Вала му образу на коме седи (кажу ономе који не држи до образа).

**сѹсџење** с гл. им. од *сједеџи*. — Сѹсџење је при лежању опуча.

**сѹсџа** ж *сој, врста*. — Не знаш ти њега, то је посебна сѹсџа људи.

**сѹсџираџија** ж *сјеџираџија, брига*. — Има она велику сѹсџираџију.

**сѹсџрати се**, -џм се несвр. *сјеџираџи се, осјећаџи бригу, стџраховаџи*. — Не сѹсџирај се, белају један.

**сѹсџнути**, -нџм свр. 1. *усјеђи, одсјеђи*. — Ну, неј ли сѹсџнути које дрво, оћак да пригледам вечеру.

2. *дунути ледени вјетар*. — Ђекну се-вер нема се куд излазити.

3. *имати бол, њробод, жигнути*. — Нешто ме у бубреге ѡскну.

4. *ударити, згодити*. — Ми таман ве-черасмо кад ѡскну гром поред колибе.

5. *викнути гласно, ѡдвикнути*. — Кад Петар ѡскну, жене се покупише и одоше.

**се́ме**, -ена с *сјеме*. — Оставио сам пе-десет кила црвеног кумпијера за се́ме. Траг се́ме води. Бадава је добро се́ме кад је слабо орање.

**се́мења́к**, -а́ка м *кромир заосѡао у њиви (из којег је наредне године насѡао ѡлод)*. — Нијесмо прошле године добро повадили кумпијер, па кроз кумпијериште поникли се́мења́ци.

**се́н** м *наследна или сѡечена особина*. — У њему је, вала, осто очев се́н, више не-го и у једном његовом ѡтетету.

**се́нокос** м *ливада, сјенокос*. — Само у овом и оном тамо се́нокосу укосио сам двадесет тавара сијена.

**се́ња́к**, -а́ка м *кошар гдје се сакуѡља и шрѡа сијено, слама, ѡљева и др*. — Огра-дио сам сења́к, не море, вала, бити боље.

**се́њати**, -а́м несвр. *имати ѡредосења-ње, наслушивати, закључивати ѡрема ин-ѡуицији*. — Прогонила ме је и сењала нака слутња о његовој погибији и би како не ваља.

**се́ра** ж *сјера (наѡаложена жуѡка-сѡоцрвена маѡерија у руну оваца)*. — По-дишла је се́ра, па ће бити лако стрићи бра-ве.

**се́рљив**, -а, -о *који је наѡоѡљен сје-ром, сјерљив*. — Немој сеђети на се́рљивој вуни, чоече Божи.

**се́т** м *савјет*. — „Дај ми кажи потоњи се́т“, рече син оцу, који је био на умору. Отац га погледа и рече: „Мој ти је се́т ва-ки: вазда јаши добра коња, вазда једи по-гачу и вазда ѡуби ѡевојку.“ Син се насми-ја и запита: „Па како, оче?“ „Јасно, ласно сине. Јаши коња, па га пушћи нек се од-мори; једи ѡеб кад добро изгладниш; ѡу-би своју жену кад се добро ужелиш“, рече

отац, погледа около и заклопи очи, Бог да му душу прости.

**се́тан**, -тна, -тно 1. *који је брижан, не-весео*. — У пјесми: „Ој ѡевојко са сре села, / што си се́тна, невесела, / невесела морам бити, / теби драги нећу крити, / синој ме је моја мати, / за недрага шћела дати, / во-лим с тобом умријети, / недрагим ја жи-вљети.“

2. *који се одговорно односи (ѡрема не-коме, нечему)*. — Она је се́тна мимо ѡуде. Живљела му, кад је нако се́тна.

**се́цавац**, -а́вца м *рибанац (о куѡусу)*. — Укиселили смо пуну једну кацу се́цавца.

**се́ча** ж *сјеча*. — То су била времена кад се вршила се́ча и ѡудскије[г] глава.

**се́чѡвица** ж *звездана алаѡка којом се ошѡри и ѡдсијеца камена ѡлоча млина за мељаѡу жиѡа*. — Направио се́чѡвицу о(д) добра челика и посијеца млин ко ни-шта.

**се́ок** *узвик којим се вабе говеда*. — Се́ок воко мој, се́ок!

в. се́окис.

се́окис узв. в. се́ок.

**се́тра** прил. *сјуѡтра*. — Ако биде лије-по, се́тра би заорали уз помоћ Бога.

## Т

**таба́нати**, -а́м несвр. *шрчкарати, че-ѡукати, ићи којекуда*. — По читав дана та-бана, ко да нема свог топрака.

**таба́ниса́ти се**, -ше́м се свр. *ѡдбиѡи се (у шабанае)*. — Гонио сам грађу про ждријела, па су ми се волови табанисали.

**таба́чина** ж *овча кожа наѡијењена за оѡуѡу*. — Немој дерати овцу на шилѡак, но на табачину.

**та́ван**, -вна, -вно *који је јадап, несре-ћан, забринуѡи, ѡужан, мрачан*. — Не број звијезде, тава[н] не бијо, е ће ти ска-кати брадаѡице по образу.

**тава́нак**, -нка м *зараван, йодањак у брдовийом йростйору*. — Бијаше нарасла бусика у таванку, то је сиње море.

**та́ворйти**, -йм несвр. *живејйи без бољийка и найрейка, оздрављења, йобольшања*. — Ето тако ти годинама таворим и никако да скончам ови клети живот.

**таврља́ти**, -ам несвр. *йрйчаййи које-шйа*. — Не таврљај, тако ти Бога! Не таврља он, богоми, но добро каже: пијевац не плєва мрсне гузице.

**таву́лйн**, -йна м *кухињски сйо*. — Тома нам је направијо тавулин, да га таког није нема.

**таја́ц**, -јца м *нагли йрекид разговора, ййишина*. — Чим смо се приближили кући, пас залаја а унутра наста тајац.

**тајо́** м *дем. од шайа*. — У пјесми: „Чувам овце таја мога, / читам писмо од драгога, / то сам писмо дуго крила, / ал га нађе мајка мила.“

**таќ** м *йар (обично љешника, ораха и сл.)*. — Убрала сам неколика така љешника. Дај ми један так орага.

**таќлица** ж *којешйарија, ййричарија*. — Зна она стотину разнијег таклица. Засијо и све прича наке таклице и бесмислице.

**таќмак** м *шакмичар, шакмичење, нашјечај*. — Он је добар такмак на језику. Иди на такмак, па тамо покажи колико знаш.

**таксирѧ́т**, -ѧта м *шйешйа*. — Снашо ме јопет таксират, шта да ти причам. Закло је таксират по заклану грлу.

**таксирѧ́тлија** м *онај коме се йојављује шйешйа за шйешйом*. — Сломи се Миру во нис Караказан, баш је таксиратлија.

**таку́лйн**, -йна м *новчаник*. — У пошалици са дјецом: „Иди у камару, тамо је тавулин, / извуци шкрабију, у њој је такулин, / узми фијурин и купи бритвулин.“ Тежи је празан такулин но пун.

**талагйјати**, -ѧм несвр. 1. *ошйришйи*. — Јадан је то мобѧија кад по ваздуги дан талагија ону црну косурину.

2. *уређивашйи, уљеишавашйи*. — Талагија коња, ко да ће у сватове. Ено Бојо талагија гувно, оће сутра да врше.

в. *исйалагијаййи, найшалагијаййи, йрошйалагијаййи, ушйалагијаййи*.

**талама́нути**, талѧмѧнѧм свр. *одјуришйи, ошйићи, ййишйи, йобјећи*. — Куд таламану оно дијете?

в. *шаланушйи*.

**талама́рити**, талѧмѧрйм несвр. *лушйашйи, шйи којекуда*. — Таламари по селу ко кака скитница.

в. *йрошйаламарйшйи*.

**тала́нути**, тѧлѧнѧм свр. в. *шйаланушйи*.

**та́ли** прид. непром. *који има усйјеха у свему, срећан*. — Она је тали од нестанка. Кад је неко тали, све му иде од руке.

в. *шалик*.

**та́лик**, -а, -о в. *шали*. — Бог му дао па је талик.

**та́личан**, -чна, -чно *који има усйјеха, среће*. — Таличне си ти руке. Више је таличан, но знавен.

в. *шалишан*.

**та́лишан**, -шна, -шно в. *шаличан*. — Свако његово дијете је вазда било талишно.

**тамбу́рати**, -ѧм несвр. *фиг. дрхшйашйи, йресшйи се*. — Бијаше ладно, све се мрзне, а њему тамбурају вилице чаз горе, чаз доље.

**та́мјесйти**, -йм несвр. *шйедјетшйи, умјерено шройшйи*. — Некако смо омало са скорупом, па смо тамјесили како знамо и умијемо.

в. *шамљесйшйи*.

**та́мљесйти**, -йм несвр. в. *шамјесйшйи*.

**та́мнйк** м *дубоки вир*. — Не пливајте у тамник, е ће ве појес тама, кукала ви црна јатка.

**та́н** узв. *којим се имйшйира йуцање из вайреног оружја*. — Сво јутро пушке само праште: тан, тан!

**тананијјати**, -ѧм несвр. *љуљушкашйи колијевком уз йјевушење (о дјетешу)*. —

Научило дијете да га тананијам, а ја не могу ни да дијам а не да га ту тананијам.

**тандарије** ж (обично у множини) *сџваре сџвари, сџарудије*. — Пуна ми је изба тандарија. Шта ће ми те тандарије.

**тандрљати**, -ам несвр. *џричаџи којешиџа, брбљаџи*. — Не тандрљај, но затвори та твоја уста.

**танколџовина** ж *онај који џоџиче од слабе лозе, џородице*. — Е мој си га лијепи брате: нема ти ништа горе но ка[д] се танколџовина докопа власти.

в. *џанколџовић*.

**танколџовић** м в. *џанколџовина*. — Док танколџовићу требаш и биће с тобом, а осети да ти тону галије, одмак ће ти окренути леђа.

**танкомислџ**, -џа, -џе *који је оскудан џамећу, џлиџкоуман, лакомислен*. — Добар је и поштен, но је танкомислџ.

**танкопређа** ж *онај који је слабих карактериних особина, рђица*. — Нема му по ком дој да је танкопређа.

**танкџсен**, -а, -о *који је џанког хлада, сјенке*. — У пјесми: „О, јасико танкоџсена, / што по[д] тобом лада нема, / нит га има, нит ће бити, / иако си ко бор вити.“

**џантара** ж 1. *бесмислица, глуџосџ, будалаџиџина*. — Прича којекаке тантаре, само да му прође вријеме.

2. *џричарија, безначајна сџвар*. — Скупи све те твоје тантаре и старудије и баци на буњину.

**тантџрисџти**, -џџем несвр. *брбљаџи, џричаџи којешиџа*. — Тантџришу по читав боговетни дан о једној те истој ствари.

**џантуле** ж (обично у множини) *обуђа доџрајала, неуредна, кланџурава*. — На-такаријо наке тантуле и не скида иг сем кад легне да спава.

**џанчица** ж 1. *онај који је лош, слаб као човјек*. — Нема ту чџоска, то је, јадико моја, танчица от чџоска.

2. *оно џиџо је лошег квалиџеџа (земља, шума и др.)*. — У оној танчици не море родити ништа но елда.

в. *џањевина, џањич*.

**џањевина** ж в. *џанчица*.

**џањич** ж в. *џанчица*.

**џара-вџара** узв. *са значењем збрда-здола, горе-доле, џамо-амо*. — Прича нешто тара-вара, цицвара попара. Удариле овце потље кише, па само оргџају: тара-вара!

**тарџкнути**, -џџем свр. 1. *џсгарнуџи, џарнуџи (у вџџру)*. — Кад мало таракну у ватру, пламен бућну уз вериге.

2. *џсгарнуџи, боцнуџи, џбџацнуџи*. — Поја на коња, таракну га и он потрча ко муња.

3. *џодсџакнуџи, навесџи, наџујдаџи*. — Воли она да таракне у незамирене ране, ко да је бес душе и срца.

**џџраџга** м и ж *џеџљанац, брбљивац*. — Она тарџнта је шупља ко решето. Поуздала се у тарџнту и остала празнијег шака.

**тарџђија** м *онај који много џрича, брбљивац*. — Повљерово тајну тарџђији и заглавијо ко сви несретни.

**тарџђијати**, -ам несвр. *брбљаџи, гџворџи којешиџа*. — Не тарџђијџ светок ти Васлија Острошког!

**тарџшити**, тарџшиџм несвр. *газећи џабанаџи, чейџи снџјег (џџерајући буљук оваца да чейљу)*. — Лако му је тарџшити кад има нолики буљук оваца, а да има де-се[т] скуба видијо би.

в. *исџараџиџи, џџараџиџи, уџараџиџи*.

**тарџшење** с гл. им. од *џараџиџи*. — Таман бијасмо заврџили тарџшење, кад залопара снџјег, дуну међава и сравни нам сву торину.

**тарлџкати**, -ам несвр. *скиџаџи, луџаџи, иџи којекуда*. — Не смета га памет, па тарлака повџздан.

в. *џарлаџи*.

**тарлџкање** с гл. им. од *џарлакаџи*. — Није тарлакање ником умџјесио колач, па неће ни тебе.

**џџрлати**, -ам несвр. в. *џарлакаџи*.

**џџслак** м *онај који је неук, необразован, неџросвијеђен*. — Окупијо око себе таслаке и са[д] само ведри и облачи. Није

они таслак мого ни основну школу завршити.

в. *таслацина*.

**тасламција** м 1. *лош мајстор (обично онај који само појравља, крџи), злокрџи*. — Нема вуда мајстора да ваља, но све наке тасламције.

2. *онај који воли да се шали, шаљивција*. — Нема смијања бес Туја тасламције и његове натре.

**таслацина** м в. *таслак*.

**татук** м *глуј, ограничен човек*. — Уортацијо се са накијем татуком и ето ти његове памети.

в. *туйук*.

**татулати**, -ам несвр. *ићи клашећи се, гегати се*. — Татулам још, па докле ћу не знам.

в. *дошатулати, зашатулати, нашатулати, ушатулати*.

**творизати**, тврџѣм несвр. *ошварати и зашварати узастойно (враћа, прозор)*. — Шта твориш тијем вратима, умијеш ли се смирити!

**творизање** с гл. им. од *творизати*. — Се дијете, како ти не досади творизање!

**тврдачак**, -чка, -чко 1. *који је шврџ*. — Ево узми ову корицу љеба, није, богме, много тврдачка. Тврдачко је то за њене зубе.

2. *који је олакомио, постојао себичан*. — Тврдачка је на ћеси ко му и отац. У потоње вријеме некако је тврдачка.

в. *шврдукав*.

**тврдукав**, -а, -о в. *шврдачка*.

**тебијат**, -ата м *посејен, посејуан рад, без журбе*. — Радите по тебијату, па ћете стићи на вријеме.

**тегара** м и ж *љенчуга*. — Диш се отале, тегаро једна, шта си се туј истелечијо!?

**теготиња** ж *тегоба, тешкоћа*. — Научили смо ми живљети у теготињи, па нам ништа није необично.

**тежина** ж *коноља*. — На њему бијаше кошуља о[д] тежине. Изаткала, богами, Стоја десе метара од тежине.

**тека** ж *свеска, биљежница*. — Како брзо изврчи ту теку, пас ти траг гонијо. Тајо ми је купијо теку с линијама.

**тѣкнути**, тѣкнѣм свр. 1. *повући, надоћи (о жељи)*. — Текнула је мајчина жеља, па дошла да је види прије но очи затвори.

2. *пошећи, појавити се (о влази)*. — У, па ево текнула влага низа зид, зар не видите!

**телѣр** м *оквир за прозор*. — Купијо сам телѣре за прозоре. Оварбај, болан, те телѣре да не труну.

**телѣчар**, -ара м *кућица за шелаџ*. — Неће да побуса телѣчар но капље теладима за врат.

**темѣгало** с *онај који брбља, који много говори*. — Еј ти мало темѣгало, немој темѣгати.

**темѣгати**, -ам несвр. *брбљати, говорити којешта*. — Ако ћеш ићи са нама у прошевину ђевојке, немој темѣгати.

**тенећа** ж *љех, лим*. — Није та кого од бакра но о[д] тенеће, очи ти не испале.

**тењати**, -ам несвр. *лежати, лешкарити, љенситивовати*. — Испружијо се по ливади и тења.

**тепелук** м *сиљна сѣрана дна каје (о црногорској каји)*. — По црвеном тепелуку извезена су златнијем кончињима прва слова српског зова: само слога Србина спасава.

**тѣркови** м (обично у множини) *калуј помоћу којег се обликује оно што се прави, појравља, дошјерује и сл.* — Какав си ти мајстор кад немаш ни теркове!?

**терција** ж (тур. *terkiya*) *завежљај ојреме (џераџа, кабаница и сл.) који се кашевима привезе за задњу сѣрану седла*. — Ану, неј ли што боље привезати терцију е ће се чоеску исклизнути кабаница.

**тетива** ж *ојућа на дрнди (разбоја са чешљање јарине)*. — Таман поче да дрнда јарину, оде му тетива у сто комада.

**тетријѣб** м *фиг. онај који је глуј*. — Ама, шу ту, тетријѣбу један!

**тѣтрчѣти**, -ѣм несвр. *ићи, креѣтаѣти се, обично једно за другим (о сѣоци)*. — Ено ти јаѣад тетрче према Благову житу, ну поврати иг.

*в. најѣтѣрчѣтии, уѣтѣтѣрчѣтии.*

**тѣћа** ж суд од *ѣлеха (шѣрѣа)*. — Имаш купуса у тѣћи, па га подгри, једи и не за-прдуј.

**тѣчно** прил. *јасно, разговѣјѣтно*. — Ај ако мореш течно изговори: раскисѣлише ли ти се опанци.

**тешкоѣсен**, -а, -о *који је суморан, одбо-јан*. — Живѣла је читавог вијека поре[д] тешкоѣсена чоека.

*в. ѣешкоѣсѣнас.*

**тешкоѣсѣнас**, -та, -то *в. ѣешкоѣсен.*

**тѣвати**, тѣвѣм несвр. *јѣсѣти*. — Само т тивај и ништа се немој ченити.

**тѣјати**, -ѣм несвр. 1. *ѣриѣтајено се раз-вијати (о болѣсти, мржњи и сл.)*. — У њему тѣја некака неижљечива бољка. Мржња је ко болес: тѣја, тѣја и наједном букне.

2. *ѣиѣтаѣти, горѣти ѣолако (о ваѣри)*. — Нека ватра тѣја, док ја дођем.

**тѣљапити**, тѣљапѣм свр. *баѣиѣти, хиѣнуѣти, фрљакнуѣти*. — Што тѣљапи опушак у сре[д] жита, анђели с тобом!?

**тѣнтара** ж фиг. *глава*. — Нема у његовој тинтари ништа до сламе. Дигло ону тинтару у тудијен лута.

**тѣнтор** м *онај који је незнавен*. — Прођи се тинтора ако Бога знаш. Ће нађе тог тинтора?

**тѣпак**, -пка, -пко 1. *који је сѣор у раду*. — Боље је типко радити, но поново радити. Типка је у раду, али оно што уради, уради како ваља.

2. *који се мора лагано радиѣти (неки ѣосао)*. — Не волим ја, брате, радити типке послове.

**тѣпољак**, -бљка м *сиѣан кромѣир*. — Изручи пред нас пуну калицу скуванијек типољака.

*в. ѣиѣољак.*

**тѣре** узв. *којим се коза ѣјѣра*. — Тире коза, тире! Тире, немало ве!

**тѣрек** м *врѣца са уѣиканим гуменим ниѣиѣма за ѣридржаванје гаћа*. — Дроб му прошло про гаћа, па носи тиреке. Да ми није тирека не бик мого гаће носити.

**тѣрѣнта** ж *дио какве ѣјѣлине, ѣарче*. — Кад јој испаде плѣат ис руку, сломи га у сто тиринта.

**тируѣшити**, тѣруѣшѣм несвр. *доѣјѣри-ваѣти, уређиваѣти, ѣиѣколиѣти*. — Читав сат тѣруши једну бразду кумпијѣра, а ја сам окопала три.

**тѣт** узв. *каже се дјеѣтѣту да не дира (неѣтио)*. — Тит, не дирај у ватру, изгорећеш се! Тит, што чачкаш у та прозор!

**тѣта** узв. *в. ѣиѣтѣ.*

**тѣтус** м (тур. titiz) *себичњак, егоѣсѣта, ѣврдѣица, грабљивац, окренуѣт себи*. — Куку ѣиди, кад ви тѣтус суди.

**тѣћ** м *мали, нејак (о дјеѣци)*. — Треба ранит нолике тѣће. Лако је натресати гаће на тѣће.

**тѣћѣти се**, -ѣм се несвр. *множиѣти се, размножавати се*. — Тѣћи му се мал, ко икоме.

**тѣѣоглѣв** м 1. *онај који је мале главе*. — Нема у оног тѣѣоглава глава колико у тице.

2. *онај који је незнавен, слабоуман, незрио, „ѣиѣчије ѣамѣти“*. — Не умије они тѣѣоглав дати ѣѣвап ни свом животу, а не да дѣ другом ѣет.

*в. ѣиѣѣомозгаљ.*

**тѣѣоглавѣс**, -та, -то *који је мале главе*. — Јес да је мали, тѣѣоглавас, али је итар ко стријѣла.

**тѣѣомозгаљ** м *в. ѣиѣѣоглав (2)*. — Они тѣѣомозгаљ ми рече да је сит чоек опа-снији од гладна вука, па се сад у памет.

**тѣћкаѣти**, -ѣм несвр. *умириваѣти, уѣи-шкѣиваѣти, смириваѣти*. — Има добру и че-стити жену, и да иг она није тишкала, у тој кући би бијо звек.

**тѣћкаѣе** с *гл. им. од ѣиѣшкаѣти*. — Бабино тѣћкаѣе иг је одржало, ка ти ја, овако луда, кажем.



**тмђл**, тмђла, -о који је изгубио основну боју, *пошамнео*. — Није јој скоруп ове године бијел, но је некако тмол.

в. *шумол*.

**тмђр** м *шама*, *шмина*, *шмуша*. — Велики је тмор пао на земљу, реко би смак ће.

**тмђрац**, -рца м *мјесто гдје сунце слабо доири*. — Ама ће направи колибу у тморцу, побогу?

**тмђрина** ж *шама*, *шамнина*. — Данас је велика тморина, мора киша наћ.

**тму̀ро** м *онај који је намршиен*. — Не мош ис тмура извућ ријеч, па да ти је Бог отац.

**тоишан**, -шна, -шно који је мали, *малешан*. — Кумпијери су слабо родили, немају тоншни.

**тојагати**, -ам несвр. *шући*, *ударати*, *бајинаати*. — Тојагали су га пред лицем васколика села. Тојагићи друго и не знају нако да тојагају људе, па са им рђа досмрђела.

**токача** ж *шојага*, *мачуга*. — Нудер ми ту токачу. Ударик јуне по роговима наком токачом и оно затресе главом, мишљак готово је.

**толикачкђ**, -а, -о *шолики*. — Шпер му је толикачка, ко та твоја.

**тђмрштити се**, -им се несвр. *мриши-ти се*, *мргодити се*. — Кад ме виђе поче да се томршти.

**тђнота** ж *уривак*, *исђрекидано уже*. — Превежи ту тоноту, виш да се сва враголнисала.

**тђнтати**, -ам несвр. *поправљати*, *кр-пати*, *пријечати* (*о одјећи*, *обући*, *илошу* и сл.). — Не тонтај та котар, но то лијепо исплети.

в. *исђонђати*, *нађонђати*, *приђон-ђати*, *уђонђати*.

**тђпек** м *дјечак који ђрима оглушке*, *чује*, *а не чује*. — Чује он но се прави топек.

**тђпрак** м *кућно огњиште*, *дом*. — Јесте ли сви на топраку?

**торђрица** ж *кућица код шора*, *кућара*. — Исплео сам торарицу од љескова прућа. в. *кућара*.

**торбђлити**, тђрбђлим несвр. 1. *проси-ти*. — Панте људи кад је торбалија, а ми га помоз онда, помоз онда и ено га сад најбогати у племену.

2. *брбљати*, *ђричати којешта*. — Затвори та твоја уста и не торбали.

в. *шорбарити*.

**торбђрити**, тђрбђрим несвр. в. *шорба-лити* (1).

**торбђмља** ж 1. *суша*. — Не пада киша има три мљесеца, све спржи ова ужасна торбомља. (Тако се предвиђа да ће, због велике суше, бити слаб род, па ће се жито носити у млин у торбама.)

2. *велики*, *нейроходан снијег*. — На овој торбомљи покрча ови црни народ носећи од себе жито у млин (због великог снијега не може се жито тјерати на коњима, па људи на леђа упрте по торбу жита и носе у млин).

**торбђљак**, -ђка м *шорба*. — На леђима носаше искрпљен торбуљак.

**торњђк**, -ђка м *ђас шорни*. — Купијо сам добра торњака.

**торђглав** м *онај који је ђлишке ђаме-ти* а *велике главе*. — Диго главу они тороглав, па не зна куд удара.

**торђтати**, тђроћем, тђрђтам несвр. *бр-бљати*, *ђричати којешта*. — Не торотај да ти се људи смију.

**торђтљати**, -ђм несвр. в. *шорђати*.

**тђтђликђ** прил. *онолико колико има*. — Узеше ми тотолико жита што сам имо.

**тђтрљан** м *онај који много ђрича*. — Не тђтрљај, тђтрљане, језик прегризо.

**тђтрљати**, -ђм несвр. *брбљати*, *ђри-чати којешта*. — Скупиле се жене на густијерни, па тђтрљају те ова си, те она си, те овакниче, те онакниче.

в. *дошђтрљати*, *исђђтрљати*.

**тђчило** с 1. *земљиште у сђрмени ђу-но камења* (*као у гомили*). — Ама, ку[д] си заблесијо про ток точила, зар не видиш да ћеш сломити и себе и коња!

2. фиг. онај који не умије да чува *шај-ну*. — Не причај пред њим о томе, велико је то точило.

**тпрже** узв. којим се коњ *шјера*, *пожуреје*. — Тпрже отале! Тпрже ђаво те одни-јо дабогда!

**тпрђ** узв. коњу да иде. — Тпро соколе мој, тпро! Тпро мали, тпро!

**тпрђмаљ** узв. којим се коњ ваби да дође. — Тпромаљ, тпро! Тпромаљ доро мој, тпромаљ!

**тпрђмич** узв. којим се *подсичиче* коњ да иде *ишо брже*. — Тпромич ђаво ти у ноге! Тпромич, ћускијо једна!

**тпрђћ** узв. коњу да *сјане*. — Тпроћ маљи, тпроћ! Тпроћ, оћеш ли га доћ!

**тпруже** узв. којим се коњ *шјера*. — Тпруже, шта се ту рњаш, враг се о тебе рњо!

**тпрује** узв. којим се *овца шјера*. — Тпрује, вук те одро прије зоре!

**тпрус** узв. *овци да дође*. — Тпрус благо моје, тпрус! Тпрус мала, тпрус!

**тпруснути**, тпруснем свр. *вабнути ову да дође*. — Тпрусни браве да иг напојимо.

**тпрући** узв. *овци да сјане, да се вра-ти*. — Тпрући вамо, шта си тамо заврла!

**тпруцкати**, -ам несвр. *вабити овце*. — Ма шта стално тпруцкаш?

в. *шпруцкнуди*.

**тпруцкнуди**, тпруцкнђм свр. в. *шпруцкаши*.

**трабу̀нити**, трабу̀ним несвр. 1. *машишати, уображавати, заносити се*. — Ови дуковни авијатичари трабуне о свему и свачему, па никако на земљу да пану.

2. *бунцаши*. — Дијете има велику ватру, па све неаквог врага трабуни.

**травеза** ж *кецеља*. — Припасала би она чојеку и травезу, ето колико има образа. Сашила је травезу на округалац.

**травѐлати**, -ам несвр. *брѐлати, нећресјано ћричати*. — Ја га и нијесам слушала шта травѐља. Отко је свануло све је нешто травѐљо.

в. *шравуљати*.

**трав̀нина** ж *једногодишњи закуй нећокрејности ради осћваривања корисћи (о кошењу ливаде)*. — Ој ли ми дати да покосим Биоштицу, па ћу ти за травнину острић и овце и јањеце.

**траву̀љати**, -ам несвр. в. *шравѐлати*.

**трамбу̀љати се**, -ам се свр. *ковийла-ти се, шаласати се (о облацима)*. — Велики се облаци трамбуљају, мора киша улити прије мрака.

в. *уштрамбуљати се*.

**тра̀пати**, -ам несвр. *ићи клашураво, гегати се, незграјно корачати*. — Неко иде брзо, неко се вуче, а неко трампа, све како ко.

**тра̀повијес**, -сти ж *слућеносћ, ошамућеносћ, бунило*. — Има велику бољку, па је у трамповијести. Шта бунцаш, јеси ли у трамповијести?

**тра̀ње** ж (обично у множини) 1. *шрагач на којем се носи какав шерей*. — Нема сиромак волове, па са женом разноси гној на трањама.

2. *доштрајала обућа*. — Не могу више вућ ове трање на ногама.

**тра̀пара** ж 1. *мала кућа*. — Имам једну њивицу, пешес оваца и трапару, не могу се у њој окренути.

2. *женска која шрайаво иде*. — На кога се метну она трапара, змија јој у нос умиљела!

**тра̀пити**, -им несвр. *обилно јесћи*. — Не умије да једе ко други људи, но гуља и трапи.

в. *шрайуљати*.

**тра̀погүз** м *онај који је много ћохле-ћан, ћрождрљив*. — Они трапогуз разли-мијо гузицу, па би поијо за годину васко-лико манастирско имање.

**трапу̀љати**, -ам несвр. в. *шрайити*.

**тра̀с** узв. којим се *казује каква луја*. — Дуну вљетрина, нешто паде и проломи се: трас, трас! Дијете плаче, а мајка по њему: трас, трас!

**тра̀скати**, -ам несвр. *ударати, луја-ти*. — Не траскај по бадњу, јеси ли поаве-то?

**тр̄а̀тоља̀к**, -џька м *уже исхабано*. — Да немаш један тратоља̀к ужета? У, па ово нијесу товарнине, ово су тратољци!  
в. *џрајторак*.

**тр̄а̀торак**, -џрка м в. *џрајтоља̀к*.

**тр̄а̀чк̄ати**, -ам несвр. *ићи кроз снијег, блајто и сл.* — Не трачкај се по том ђотлуку, јеси ли поманито.

**тр̄ба̀љ** м *онај који је сиромах, одриан*. — Дуго се мртви трба̀љ по сијелу а крава му риче придендерена.

**тр̄веж** м *неџриџеливост, неслога, свађа, џрвење*. — Били су, брате, сложни, а ето сад међу њима избри трвеж. Ану људи, смирите се, шта вам оће такав трвеж?

**тр̄в̄ити се**, тр̄в̄им се несвр. *сиорити се, свађити се, живјети у неслози*. — Зар је лијепо да се трвимо, а браћа смо?

**тр̄г̄ло** с *слој земље који се укаже џри копању кроз кречња̀к*. — Копали смо пржину бијелу ко снијег, ка[д] се наједном појави тргло.

**тр̄џ** м *џрен, џренуџак*. — У прави трев успљек да продам шиљеж. Тог трева сину муња, загрмље, кад имаш шта виђет: гром убијо кобилу!

**тр̄џ̄ити**, -џм свр. I *зашећи, наћи, џојавити се (неко или нешто) на одређеном мјесту или у одређеном стању, џоложају*. — Тревијо сам на пазару лијепа дувана. Јеси ли ђе тревијо ђецу покојног Максима?

II ~ се *задесити се, наћи се на одређеном мјесту или у одређеном стању*. — Кад је била капитулација ја сам се тревијо у Подгорици.

**тр̄џеш̄ел** м *антирешел, мјесто између двије стране џовара на коњу*. — Спути кокошке и стави у трешел.

**тр̄џшт̄ити**, -џм свр. I. *ударити, ошинути*. — Трешти га силетом по образу, на правди Бога јединога.

2. *лутити, џреснути*. — Пушти коњу трку, и кад се коњ спотаче, трешти у један ендик колико је дуг и широк.

**тр̄зе**, тр̄зета с *доцно јагње, јаре и др.* — Крсточела се доцкан мрка и ојањи ово трзе. Лијепо ли је оно трзе, прави упис.  
в. *џрзле*.

**тр̄зимачна** прид. *која се касно ојагњила (о овци)*. — Напој ону трзимачну овцу, мртва је жедна.

**тр̄зити се**, тр̄зим се несвр. *јагњити се, јарити се, џелити се доцкан*. — Имам неколико оваца и тек ће се трзити потље Ђурђевдана.

**тр̄зла̀в**, -а, -о који је *искидан, исхабан (обично о ужету)*. — Узми ово трзлаво уже ако ти ваља.  
в. *џрзланак (2)*.

**тр̄зла̀нак**, -нка м I. *доцно јагње, џеле, ждребе и др.* — Стари људи оћаку рећи: Ништа нема бес вола рањка и коња трзланка (теле оранчено, отељено у првој половини године, сиса млијека у изобиљу, па напредује, а ждребе трзланак, ождријебљено кад ливаде озелене, сиса доста млијека, јер је кобила у „сампасу“).

2. *џарче ужетца, скидани део ужетца*. — Прекиде ми се накав трзланак уже-та и лама ми оста у сред бунара.  
в. *џрзлина, џрзоља̀к*.

**тр̄зле** с в. *џрзе*.

**тр̄злина** ж в. *џрзланак (2)*.

**тр̄злити се**, тр̄злим се несвр. в. *џрзити се*.

**тр̄зоља̀к**, -џька м в. *џрзланак (2)*.

**тр̄нго** прил. (обично у изразу: тринго нов) *сасвим, џоштоуно*. — Душко има тринго нов капут. Ка[д] се појави у тринго новом одијелу, сви у њега погледаше.  
в. *џринко*.

**тр̄н̄ити**, -џм несвр. I. *ситити, дробити, џреџварити у џрину*. — Немој то сијено да триниш!

2. *фиг. џричити џангризаво, брзо*. — Не умије она друкчије да прича, но све трини и не улијеже.

**тр̄нко** прил. в. *џринго*.

**тр̄нтати се**, -ам се несвр. I. *играити се чучкања, чучкаити се*. — Ја сам се трин-

то прије но си се ти родио, па сад ој да ме учиш.

2. *поигравајти се са неким, бијти су-йериоран*. — Марко се са вама тринта ко мачка са мишем.

в. *чучкајти се*.

**тркелѐци** м (обично у множини) *безначајне, неважне ствари, штричарије*. — У колиби натрпала старе чарапе, опанке, којекакве дроњке, све само тркелеци, који нијесу ни за ватру.

в. *штрелице*.

**тркелице** ж в. *штрелеци*.

**тркимицѐ** прил. *штрком, брзином*. — Тркимице сам отишо да им помогнем попластити жито.

**тркопиш** м *назив за рад у журби*. — На овом јадном тркопишу не море чоек ништа урадити да ваља. Код њега је вазда тркопиш.

**трла** ж *гужва, гомила свијета*. — У њивој кући је по читав боговетни дан трла. Ја ћу дој да седим, кад очепи трла.

в. *расшрлиши*.

**трло** с *шрло, шрлуга*. — Поћерај јањад у цијелу траву, шта иг сузбијаш по том трлу!

**трљанути**, **трљанѐм** свр. *нагло ошшићи, шийши*. — Ће ли трљану оно дијете, знаде ли ишта?

в. *шрљашиши*.

**трљапити**, **трљапѐм** свр. в. *шрљануши*.

**трнободина** ж 1. *земљиште гдје има шрња ил ошшрог растиња*. — Не иди бос крос ту трнободину, нагрдићеш се.

2. *мјесто гдје је некога шрн убоо*. — Ама не манитај болан, зар не видиш да то није трнободина но посѐклина.

**трнокопица** ж *дем. од шрнокој (ца-йун)*. — Сломијо сам трнокопицу у оној тврђи.

**трожѐл** м *онај који је много шрождрљив, шохлејан*. — Не море чоек да гледа колико потрапи они трождѐл, ко да је вук у њему.

**трѐклѐт**, -а, -о *који је шроклѐт (најмање шри йуша)*. — Она није проклета но троклета.

**трѐмболос** м *широки и дугачки шал од разнобојне свиле*. — Обуко црногорско одијело, опасно се тромболосом, а иза тромболоса задијо ливор, па онако шереле оде на седник.

**трѐмеља** ж *особа која једно мисли а друго ради*. — Немај вљеру у тромељу. Само ти послушни како тромеља прича и завија у кучине.

**трѐњак**, -њака м *дио игре у игри чучкања*. — Не умије одиграти троњак, па Бог.

в. *чучкајти се*.

**трѐпѐти**, -ѐм *несвр. гњечити, шриши-йи*. — Ено Мика тропи кумпијер, оће да прави папулу. Немој тропити те шљиве.

**трѐћѐти**, -ѐм *свр. йасити, шоснути*. — Чим закорачи на поледицу, троћи. Крупна људина, оклизну се и троћи.

**трѐчка** ж *она која је дебела*. — Набрекла трочка, очи јој се не виде.

**трошкали** *прид. непром. који је сувише склон шрошењу*. — Трошкали је мимо сву своју браћу.

**трпѐж** м *шриљење*. — Кућу не држи имање, но крпеж и трпѐж.

**трпигуз** м *онај који шрѐи, који је шшр-йив*. — Не учи трчигуз, но трпигуз.

**трсѐти се**, -ѐм *се свр. ослободити се, ошарасити се, лишити се*. — Само ка[д] сам се трсијо њијова зулума, па нек биде шта оће.

**трт-врѐт** *узв. са значењем нишша*. — Кад га упита учитељ о бици на Косову, он поче све околу, па трт-врѐт, а онда се смете ко кокош кад је ћера јејина.

**тртѐчко** м *онај који је шоследњи у кавком йослу, који се налази на крају*. — (Приповијета се како се на једној моби у Језерима догодио овакав случај: На ручку, према обичају, козбаши је припала кувана глава од јагњета, а остојбаши трѐтица. Козбаши том приликом подругљиво остојбаши ослочи: „тртѐчко“ и то понови неколико пута. Послије одмора ућу косци по-

ново у ливаду и козбаша који је косио у свитицама окрену се остојбаши и повика: „А тргичко!“ Пошто су се косци уврстили у ливаду — остојбаша, као последњи у реду, појача темпо и поче да избацује из реда једног по једног косца. Полако се приближавао козбаши и у следећем кругу се нађе иза њега као други косац. Настаде риједак двобој — остојбаша да пређе козбашу а козбаша да очува прву позицију. При томе је остојбаша често понављао: „А, свитичко, гони те тргичко!“ Козбаша је очувао част првог косца, али је то платио животом. Слиједио дана умро је од великог напора.)

*в. свитичко.*

**трѹбаљка** ж 1. *ѡруба ѡређе, ѡлаина, сукна.* — У тој кући и сад има најмање двије трубаљке најљевшег сукна. „Е кад све знаш, чик погоди ову загометку: ’Сто кобила пољем иде, једној плоча спаде, све стотину стаде’“, рече отац сину. „Па то су нити са трубаљком, ка[д] се че са натром“, рече син и насмија се.

2. *борија, врста ѡрубе, свирала.* — Ој ли свирнути на ову моју трубаљку?

3. *ваљкасти смолуљак земље, ѡраве и ситних ошљадака од дрвета који се ѡјављује кад се нешто вуче ѡ влажној ледини.* — Паде киша и одмак се указаше трубаљке кудијен Пајо проћера плас.

4. *фиг. онај који не зна да чува тајну.* — Па то је сеоска трубаљка, јадо мој. По-надо се у трубаљку да му сачува тајну, куку му у памет.

**трѹбоса** *прид. непром. која има развијене брадавице на сисама (овца, коза, крава).* — Немој, јадан, смицати те трубосе, но смичи оне чине овчине.

**трѹловина** ж *ѡрулина, ѡрулеж.* — Од овог јавора нема ништа но труловина. Ко је залијо у труловину и осушиће.

**трѹљати**, -ам *несвр. јести лакомо, ѡхлейно.* — Не труљај дивље крушке, убречиће те! Свашта оно труља.

*в. ѡрунѡати.*

**трѹмпна** ж 1. *ваљак у млина за кафу.* — Ови млин има трѹмпу од најбољег челика.

Мореш ли ми икако наоштрити трѹмпу, тупља је од ишта.

2. *дио игре у игри чучкања.* — Ако одиграш трѹмпу бес грешке, одбиј ми шклемпу.

*в. чучкаѡи се.*

**трѹнтати**, -ам *несвр. в. ѡруљаѡи.*

**трѹтешка** ж *она која је гломазна, ѡрома, слабо ѡкрећљива.* — Неће трутешка да потрчи, па да кућа гори. Поглај како труташка пласти, руке јој опале дабогда!

**трѹчигѹз** м *онај који ради на брзину.* — Они трчигуз иде и пиша, вода му стала кѹће.

**трѹѡман**, -ана м *ѡреводилица уживо.* — Кажу да је бијо трѹѡман у некој страниој вирми.

**трѹѡманити**, трѹѡманѡм *несвр. ѡреводити уживо.* — Окле ћу ти ја трѹѡманити, кад не знам ни свој језик, а не њијов.

**тувѡрати**, тувѡрам *несвр. ѡстѡејено чѡвѡѡи, мрѡѡѡи, губѡѡи снагу, моћ.* — Ова овца нешто тувира, виш колико се смањила?

**тувѡвити**, -ѡм *свр. I ѡрефѡѡи, наћи, наѡрефѡѡи.* — Ако тувиш на пљаци добар косијер, купи ми га.

II ~ се *срѡѡи се, сусрѡѡи се.* — Потље толико година тувисмо се код Намастира.

*в. ѡуѡљаваѡи (се).*

**тувѡвати (се)**, тувѡваѡам (се) *несвр. в. ѡуѡѡѡи се.*

**туѡдумѡти**, -ѡм *свр. схѡѡѡѡѡи, ѡѡѡѡѡи.* — Тудуми оно што му користи, а неће да тудуми оно што му није интерес.

**туѡка** ж *незналица, слаб ѡѡ.* — Отко је школа закопана таке туке није прекркали њен праг.

**туѡланѡти**, туѡланѡм *свр. ѡѡѡѡѡи, изгубѡѡи се, ѡѡѡѡѡи.* — Тулану у горуштину баш ко да је помаман.

**туѡлија** м *онај који мѡри, ѡсреѡује ѡри измирењу.* — Не вљѡруј ти њему ништа, то је и тулија и палија.

**туљак**, -ља м *угао, ћошник, окрајак*. — Види бона у том туљку да ми нијесу ђе опанци. Набацали у туљак сто накијег рита.

**тумацнути**, тумачнѐм свр. *умаћи, замачнути, ући (негдје, преко)*. — Нешто тумачну у шуму. Ено ти јањад тумачнуше пре Превије.

**тумџгати**, -џам несвр. *шући, удараћи*. — Не тумџгај овце љемезом, белају један!

**тумол**, -а, -о в. *ћмол*.

**тун** прил. *ћу*. — Ено тун је шмигнула вљсерица.

в. *ћунек*.

**тунек** прил. в. *ћун*.

**туњкав**, -а, -о који је *сјор у раду*. — Туњкав је да се то не море описати.

**туњкати**, -џам несвр. 1. *радићи сјоро*. — Млого, брате, туњкаш кад радиш.

2. *муцаћи, говорићи на нос*. — Има наку ману, па туњка кат прича.

**тупа** оном. узв. за *ударање (по некоме, нечему)*. — Она по њему: тупа, тупа, а он ни да писне!

**тупећ**, тупећа, -е 1. *који је сћидљив, срамежљив*. — Припази ми ово дијете, тупеће је.

2. *ћриглућ, ћућ, ограничен*. — Не разумај му се, он је тупећ ко му и отац.

**турати**, турџам несвр. 1. *бацаћи, избацивати (ћри ћријању сијена, жићи и сл.)*. — Ти гази сијено а ја ћу турати. Добро ли тура љиљке, ваљетна руко божија.

II ~ се 1. *бацаћи се камена с рамена*. — У свој вакаат Микајло је туро камсна с рамена ко иједан.

2. *мијешаћи се у ћуће ћослове*. — Нећу се ја турати у њијове ствари. Немој да тураш нос у свашта.

**турбомеља** ж *суви вјетар*. — Вала ништа нема горе за усеве но кад окрене турбомоља.

**туркџсати**, -џам несвр. *галамићи, викаћи (на некога)*. — Не умије он што неће туркџсати.

**туркуља** ж *врсиа ћушке (ћурске ћроизводње)*. — Заметно про рамсна туркуља и ко ти је, он ти је.

**тутџати**, -џам несвр. *ћи ћијамо-амо, бићи у сћалном ћокрећу (о ћоћрцима)*. — По читав боговетни дан тута по колиби.

**тутук** м в. *ћићук*.

**тутукнџти**, -нџм свр. *ћодсћакнући, навесћи; наћујдаћи*. — Тутукнуше луду работу, па поче да напада људе. Воли он да тутукне пашче.

**тутумиша** ж *игра везаних очију, ћоромиша*. — Оћемо ли да се играмо тутумише? Мани се тутумише и ћорава посла.

в. *ћоромиша*.

**тутумраќ** м *мрак кроз који се скоро нићија не назире*. — Не види се прс пред носом кроз ови тутумрак.

**тутучћи**, -ћим несвр. *ћићи (воду, ракију и сл.)*. — На овој живој ватри тутучи воду по ваздуги дан.

**тутучење** с гл. им. од *ћућучићи*. — Његово тутучење досадило је и Богу и народу.

**тутућ** м *назив за особу глућу, ћрићро-сћу*. — Е какав је они тутућ, вода му се свезала! Жена му је велики тутућ.

**тући**, тућем несвр. *фиг. јџсћи*. — Тукли су јечменицу док им нијесу нарасле зазубице. Сву драгу зиму тукли смо сува љеба и сира.

**туц-муц** узв. *којим се ћоказује замуцкивање или се ћокушава скрићи незнање, какво скривање и сл.* — Не море он ни да прича ко други, но све нешто туц-муц. Кад га пита учитељ он би поткомољио главу и све нешто туц-муц натуцо.

**тућан**, -чна, -чно који је *кршевий, нећроходан*. — Ово је тучан крај, у њему није лако живљети.

в. *ћучњикав*.

**тућњикав**, -а, -о в. *ћучан*. — Тучњикаве ливаде забоба.

**тућица** ж 1. *вуна од заклане овце (кад се кожа од заклане овце ћоћићари, вуна се очућа или обрије)*. — Да очупам ово мало тућице, море дати руку.

2. *фиг. мршвуљава, шромо, сѝороход-но чељаде (обично женско).* — Нема у оној тушици ни жива дука, акмоли што друго.

*в. тушичица.*

**тушичица** ж *дем. од тушица.*

## Ћ

**ћаш** узв. *којим се ваби говедо.* — Ћаш, кава, ћаш! Ћаш, воко мој, ћаш!

**ћак** м *ћредмет шале, изругивања, йоруге.* — Кад поче нешто да прича дигосе га на ћак. Не дозволи да бидеш сеоски ћак.

**ћакүлати**, -ām несвр. *ћричати које-штиа, брбљати.* — Док смо ми ћакүлали, они су спавали. Да добро радиш ко што ћакүлаш, не би те било ниђе у свијету.

**ћалакати**, -ām несвр. 1. *јурцати, ићи шамо-амо.* — По читаву ноћ ћалака, а дању спава. Ћалакала је о[д] сијела до сијела.

2. *ћрошийти улудо, расийати.* — Још има нешто бабовине и њоме ћалака.

**ћалакнүти**, ћаләннēm свр. 1. *одније-йти, ћушнүти (о вјетру).* — Дуну вљетар и ћалакнү навилке.

2. *фиг. бийти захваћен душевним сметњама и йаитњама.* — Убило га стотину јада, па је имо от чега ћалакнүти.

*в. ћаланүти.*

**ћаләнкүр**, -үра м *онај који нема осјећај сшиди, безочан, йорочан (обично младих).* — Смијем се кладити да ће они ћаланкүр ићи про село и без гаћа, само ако му се ћевне.

**ћаләнкура** ж *она која нема осјећај сшиди, безобзирна, йорочна (обично средњовјечна жена).* — Попила му је памет она ћаланкура.

**ћаләнпра** ж *она која много ћрича, бесшидница.* — Узнијеће му ћаләнпра и што јес и што није. Не ватај се у коло са оном ћаләнпрдом.

**ћаләнүти**, ћаләннēm свр. *в. ћалакнүти* (1).

**ћаләскати се**, -ām се несвр. *шалийти се, шегачийти се.* — Не зна оно ништа друго но да се ћаласка и изругује са старијем људима.

*в. исћаласкайти се.*

**ћаловина** ж *очевина, очево имање.* — Лако је њему док му још траје ћаловине.

**ћанац**, ћанца м *жеља, чежња, воља за нечим.* — Имо је ћанац на кокошињу јуву, али оћеш: нема кокошака ни у плећу.

**ћапикүра** ж *йогрд. женска лаког морала.* — Давно је села на образ она ћапикүра. Прилијепиће се и за њега кака ћапикүра.

**ћапокүснүти**, ћапокүснēm свр. *йојесшти на брзину.* — На итњу ћапокүснү наку цркавицу и оде. Дај ћапокүсни мало од овог саљевка.

**ћарлијати**, -ām несвр. *дувайти, йиркайти (о вјетру).* — Са сваке стране ћарлија нака вљетрина.

*в. ћурлијати.*

**ћарлијање** с *гл. им. од ћарлијати.* — Дај док је ово ћарлијање, да развијемо оно мало јечма.

**ћасәти се**, -ām се несвр. *шалийти се, шегачийти се, ћричати којештиа.* — Не ћасә се са мном тако ти Бога. Ћасә се са твојом суврси, а мене размини.

**ћасләмција** м и ж *онај који се шали, шалывција.* — Велика је то ћасләмција, не знаш ти.

**ћевњак**, -ака м *гњай, голијен.* — Она ћевојка је танкијек ћевњака, пребијо би иг батурицом от чаплијеста.

**ћевногаљ** м *онај који је дугоног.* — За ноликог ћевногаља треба исплес гете от по метра.

**ћевчија** ж *куйлача, завайка.* — Успи ми једну ћевчију тог жалосног скроба е сам скапо о[д] глади.

**ћевчица** ж *дем. од ћевчија.* — Додај ми ту ћевчицу.

*в. ћевчија.*

**ћелѣтак**, -тка м 1. *ћела*, *коса која се прориједила*. — На глави има један ћелетак косе. Лијепо му стоји они ћелетак.

2. *онај који је излизан, ѿцијејан, сѿтар, исхабан (обично о одјећи)*. — Обуко наков ћелетак капута, па дркће.

**ћепало** м *клада на којој се цијејају дрва*. — Види ћепало, па ћеш одма знати какав је домаћин.

**ћепак**, -пка, -пко *које се лако цијеја*. — Букове лиге су ћепке. Убери које ћепко дрво.

**ћепчић** м *дем. од цијејац (уско и дугачко ѿарче земље, земљишина ѿрцела)*. — Дали су ми приде ови ћепчић земље.

*в. цијејац.*

**ћер дотле** *изр. за сначењем: нако ѿако, не може бити боље, домаћински*. — У Миладина има ћер дотле лијепа ђевојка. Дочекали су нас ћер дотле.

**ћертити**, -ѿм *несвр. мјерити, размјерити*. — Ко ће ви ћертити јапију? Оће да ћерти грађу, а нема појма.

*в. ућертити.*

**ћесак**, -ска, -ско *који је узак, ѿијесан, скучен*. — Кућа му је много ћеска. Оплела ми је ћеске пригавке.

*в. ћескоѿан.*

**ћескин**, -ѿна м *онај који је брз, оѿрешити, дамарли*. — Не мореш ти ни опелелити са онијем ћаскином.

**ћѣскотан**, -тна, -тно *в. ћесак*.

**ћѣга** ж *ѿрамен (бијеле косе)*. — У пошалици: „У сеоског кмета, / на срет чела ћета, / испот ћете боре, / па га жене дво-ре.“

**ћѣносаљ** м *онај који има бшѣг на носу*. — Рођен је ко ћѣносољ.

**ћѣкара** ж *шоља*. — Немаше у кући ни ћѣкару варенике.

**ћѣла** ж *женска лакомислена, нейромишњена, несѿална*. — Не уздај се у ћѣлу да ти јадна мајка није.

**ћѣлаш** м *коњ ѿељѣсѿе, сиве длаке*. — Пошалица о похари пшенице која се десила у селу Безују: „Славу слави деветоро коња, / на главици, Станковој шеници, /

наздрављала Сићова ждребица: / 'Здрав си брате, Машутов дорате, / и Племенко, Богданов зеленко, / здрав Ћилашу, Тодорев брњашу, / да се ове славе не минемо, / док пошљѣњи сноп не преврнемо!“

**ћѣлдисѿти**, -шѣм *свр. изгубити снагу, исцрѿити се, малаксѿти, онемоћѿти*. — Ћѣлдисо сам, крочити не могу.

**ћѣлимати се**, -ѿм *свр. изводити шалу, шегачити се (са неким, нечим)*. — Нашо си да се ћѣлимаш са старом бабом, што не тражиш своју сувре, погани једна.

**ћѣлипѣрка** ж *женска лакомислена, несѿабилна, нейромишњена*. — Благо ти у памет, ка[д] тражиш от ћѣлиперке да ти дѣ сѣт.

**ћѣнтѣрци** м (обично у множини) *које-какви ѿаѿирићи, харѿиѿице, сѿиси*. — Вала си дозлогрдијо и Богу и народу се тијем твојијем ћѣнтѣрцима.

**ћѣпрана** ж *женска која је дрска, безочна*. — Ћѣму ће ћѣпрана запржити чорбу.

**ћѣја** *узв. којим се гони говеда*. — Ћѣја, врат сломијо! Ћѣја амо, ћѣја!

**ћѣјакати**, -ѿм *несвр. ѿјерати говеда узвикујући: „ћѣја!“*. — Немој иг само ћѣјакати, но узми прут, па иг ошини.

*в. заћѣјакати, наћѣјакати, ѿроћѣјакати, ћѣјакати.*

**ћѣјамо** *узв. говеду да се враћи*. — Ћѣјамо, соколе мој, ћѣја!

**ћѣјкати**, -ѿм *несвр. в. ћѣјакати*.

**ћѣк**, *ћѣка* м *род, ѿоријекло, сродсѿво, лоза*. — Платићеш ми нако те не уватим, ћѣк ти материн. Удари ме по руци, ћѣк му ѡегов.

**ћѣкнути се**, *ћѣкнѣм* *свр. оѿоравити се, кренути набоље*. — Паде киша у прави час, па се жита ћѣкнуше. Бијаше дијете слабуњаво и оскоро се ћѣкнуло.

*в. ћѣнути се.*

**ћѣнути се**, *ћѣнем* *свр. в. ћѣкнути се*.

**ћѣпѿти**, -ѿм *свр. 1. ударити, ошинути, ошамарити*. — Ако те једном ћѣпѿм, пантићеш ме док сам жива.



2. *узети крадом, присвојити њуђе*. — Прича се да је ћопијо нечије паре, па ено заендо кућу на два боја.

**ћор** узв. *којим се позива на ѿрамљу, размјену*. — Ој ли ћор са бритвулинима? в. *ћорнући*.

**ћорбуџак** м *буџак, ћошак, мјестио у каквом ћошку*. — Згучила се кукавуља у оном ћорбуџаку и ту ти проводи живот, куку јој, ко е!

**ћорџак**, -тка м *фиг. око које је издао вид*. — Не видим на ове црне ћорџке ни бијелу мачку, а камоли што друго.

**ћорџати**, -ам *несвр. ићи неглейке; крећати се кроз ѿмушу, ћорати*. — Зажмирило, па ћорџа кроз оне крше, док се неђе грдом нагрди. Неће да уждију лампу, но штеде ону црквицу гаса и ћорџају у мраку сву драгу ној.

**ћорило** с *слейило, ћоравоси, обневидјелоси*. — Какав је, дабогда га снашло ћорило.

**ћорлук** м 1. *обневидјелоси, ћоравоси*. — Остаро сам, оцогито сам, уватио ме ћорлук, е нијесам ти приспијо ни за шта.

2. *незнање, нећорсјећеноси, неискуство*. — Ћорлук нас је довео до просачког штапа.

**ћорнүти**, -нѐм *свр. 1. замијенићи, ѿромјенићи, ѿрамјини*. — Ћорнули смо кресива.

2. *узети крадом, украси*. — Нико не зна шта је та досле ћорно. в. *ћор*.

**ћорџмиша** ж *игра у колу у којој се играч завезаних очју (ћорџмиша) креће унутрашњом страном кола, ѿијка играче и ѿрејознаје их*. — Ћорџмиша пипколи играче а они му пјевају: „Ћорај, ћоро, слушај сада, / како пљева српска млада, / сад погоди ко је то, / не би л дошо на мљесто.“ Ако ћорџмиша препозна играча, онда се замјењују и тако док им се игра не досади.

в. *ѿуѿумиша*.

**ћортек** м *ударац, шамар*. — Вала, ако ти не накујем ћортек, не била која сам!

в. *ћушек*.

**ћџати се**, -ам *се несвр. ћасати се*.

**ћџник**, -џка м 1. *ћошак, угао*. — Стави бурило у ћџник. Свали се у ћџник и џеде.

2. *камен узидан у ћошак зида, угаони камен*. — Није добро, ноћас сањам да се сорго ћџник от куће.

**ћубајлија** м *младић са великом косом*. — Ану ти ћубајлија: колико је два пута два?

**ћубити**, ћубим *несвр. сџајати са осјећањем нелагодности, чекаћи на једном мјесту*. — Ид у кућу, шта ћубиш на тој вљетрометини, таван не бијо.

в. *ћубџети*.

**ћубљети**, -џм *несвр. в. ћубићи*.

**ћувуље** узв. *говеду да иде*. — Ћувуље отале, цријева ти се не сукала!

**ћуја** узв. *говеду да иде*. — Ћуја амо, баксузе један!

**ћук** узв. *којим се маме кокоши да дођу*. — На Божић оћаше баба Томана от поројжа (ужета којим се волови пороже и воде) направити круг и у њ просути жито, а онда некако молећиво узвикнути: „Ћук, кока, у једно јато одиле, у једно гнијездо носиле!“, и ако кокошке уђу у круг неће се разгнијежћивати, а носиће јаја у једно гнијездо.

**ћукнути**, ћукнѐм *несвр. вабнући ѿса*. — Ако не биде овако како сам ти реко, ћукни ме ко онога иза коца.

**ћукнүти**, -џм *несвр. 1. ѿзвати, намамићи кокошке да дођу*. — Кат ћукну кокошке, оне се све сјатише око ње.

2. *фиг. ѿјесити нешто на брзину*. — Ћукни то часком и не нагуђуј.

**ћу-кока** узв. *кокоши да дође*. — Кад би стрина викнула: „ћу-кока, ћу-кока!“, кокоши потрче да се полеме.

**ћуланак**, -нка м *дио сулундара од земљане ѿећи који улази у димњак*. — Остави та луч на ћуланак да се не затури у те тантаре.

**ћуланути**, *ћуланѐм* свр. 1. *ћревалићии, ирећурићии, однијетии (о вјетру)*. — Ћулану га вљетар ко перушку.

2. *баџићии, ћушнућии*. — Ћулани те гра-не са пута. Докопа га они јурук и ћулану.  
в. *ћуликнућии*.

**ћулијати**, -*ам* несвр. *ииркаћии, дуваћии (о вјетру)*. — Кад изађосмо на превију, вљетар поче да ћулија.

в. *ћурлијаћии*.

**ћулиќнути**, *ћулиќнѐм* свр. в. *ћулану-ћии (1)*.

**ћулумџти**, -*им* несвр. *ћушћаћии, муча-ћии са осјећањем нелагодностии*. — Не ћу-луми он без неке велике невоље. Остави га на миру, па нека ћулуми.

в. *ћроћулимјићии*.

**ћума ж букет**, *свежањ, киша*. — До-неси ми једну ћуму јаблана.

**ћунати се**, *ћунам* се несвр. *играћии се шућирањем у кају (о дјеци)*. — Скини твоју капу, па се ћунај колико ој, а његову остави на миру.

**ћунџти**, -*нѐм* свр. *одаваћии нећрија-ћан мирис, смрад, смрдјетии*. — Богме ти сир ћуне. Ово коше меса ћуне.

**ћупџти**, -*им* свр. *иојесџии*. — Ћупи ову мазу и иди врати телад е ће у зијан.

**ћурлијати**, -*ам* несвр. в. *ћарлијаћии*.

**ћурлукнути**, *ћурлукнѐм* свр. 1. *дуну-ћии, иунућии (о вјетру)*. — Да не ћурлукну мало вљетра не могаше се живљети.

2. *исџићии до иоследње кайи*. — Бијаше се расушијо од жеђи и у душак ћурлукну ражљевак шњезанице. Ћурлукни ову ча-шу ракије.

**ћускијати**, -*ам* несвр. 1. *радићии ћу-скијом*. — По ваздуги дан ћускија оно ка-мење, Бо[г] га нагрдијо кад је наки.

2. фиг. *иадаћии (о киши, граду)*. — На-љути се Бог на нас, па ћускија ли, ћускија. Ћускија град, све помлати.

в. *наћускијаћии*.

**ћутек** м 1. *баићина, дрвезина*. — Да ми не би овог ћутека оћаше ми вашка просу-ти вас дроб.

2. *ударац*. — Добићеш ти ћутек, нако-ти не бидем жива. Попијо је он доста ћу-тека.

3. фиг. *глућ, ирићросић човек*. — Уза-луд је ћутеку причат, ћутек остаје ћутек. Не море ћутеку ништа под капу, па Бог.

**ћутџкати**, -*ам* несвр. 1. *ударачии ба-ићином*. — Кат почну ћутекати по врсници, неј знати ни како се зовеш.

2. *ућушћавачии, ћушћакачии*. — Ћутекају људе на сваком кораку, пут им се затро.

**ћућкалица** м и ж *особа која много бр-бља, води ићрач (а све ћо у ићола гласа, да се кобајаги не чује, не сазна)*. — Не отва-рај уста пред оном ћућкалицом, све ће ти наопачке изврнути.

**ћућкаћи**, -*ам* несвр. *иричаћии шаи-ићом, шаиушћаћии*. — Ама, шта толико ћућкате, смели вас јади божији!

в. *ћућколићии*.

**ћућколићи**, -*им* несвр. в. *ћућкаћии*. — Кад не би њиг двије ћућколиле не би биле живе.

**ћућорџти**, -*им* несвр. *иричаћии ићихо, шаиушћаћии*. — Нека жене ћућоре, Бог им је тако оставијо. Причајте да вас сви чују и не ћућорите туј.

**ћућурити**, -*им* несвр. *савијаћии у гуку, скривачии, гучићии, ићискаћии на скривено мјесто*. — Убила га сиротиња, па сад ону „крв“ што је стеко ћућури да му не измак-не из руку.

**ћушћути**, -*нѐм* свр. *иродачии будза-ићо, оићућићии ићо нићжој цијени*. — Мо-рам ћушћнути јањад како било, е нема ко да чува. Би ми нужда, па сам цабе ћушћно вола.

## У

**ууу** узв. *којим се исказује чућење или изненађење*. — Ууу, Милуша и јадуша, да виш колик ти је трбук у снаје!

**уаирити**, *уаирџм* свр. *сићрелићии, ири-ићрелићии, скувачии (о јелу)*. — Ка[д] стиго-

смо кући планинка бијаше уаирила вече-ру.

**уајáрити**, уáјáрѝм свр. *умјериѝти, ѝтачно размјериѝти, ѝодијелиѝти на једна-ке дјелове*. — Уајари стране товара е ће коњ кривати. Неће тај ништа урадити, што све неће уајарити.

**уáлатѝти се**, -ѝм се свр. *доѝјерати се, уредѝти се*. — Уалатила се, с ње би се и муа сломила.

**уáрити**, уáрѝм свр. *уредиѝти, доведѝти у ред*. — Уарила је кућу, позлатила се, ка[д] је нака.

**уáсулити**, -ѝм свр. *ушѝроѝти, ушко-ѝти, ујаловѝти*. — Слабо уасули ждри-јепца, па оста пастушат, ђаво у њ.

**уáсуљен**, -о *ушкоѝљен*. — Трчећи у го-мили говеди, за кравом која води, обрец-ну се један бак на уасуљеног вола: „Ће ти трчиш са нама, ка[д] си га давно угаси-јо?!“, рече и царну га роговима у трбук. „Не идем ја ће и ви, но идем, ако провали-те купушњак, да се наједем купуса“, рече уасуљени во и настави да трчи.

**уасуљеник**, -ѝка м *уасуљен во*. — Не-чи уасуљеник пробука пољем.

**уáчкáти**, -áм свр. *ухватиѝти, увреба-ѝти*. — Чуво се стари комита от потајнијек поћера, али га цандари уачкаше ка[д] се најмање надо.

*в. ачкаѝти.*

**уáбакáн**, -а, -о *који је учейан, ушáбан*. — Пут је убактан не море бити боље.

**уáбактати**, уáбакћем свр. *учейати, ушá-банати*. — Дај да убакћемо пртину, неће-мо ли проћерати браве до котара.

**убáрјачѝти**, -ѝм свр. 1. *уѝериѝти неки ѝредмеѝ (ѝрема некоме, нечему)*. — Спу-шћи ту дрвезину, шта си је убарјачијо чо-еку између очију!

2. *ѝти ѝраво и без застоја*. — Убарјачи-јо про долова и не окреће се. Жедна стока, па убарјачила право на воду.

**убáрусáн**, -а, -о *који је уѝрљан око ушá*. — Обриши се, ето си убарусан по бради.

**убару́сати се**, -áм се свр. *уѝрљати се око ушá*. — Á што си се тако убарусо, цр-нијо се?

**убау́љати**, -áм свр. 1. *ући ѝобаучке*. — Готово је, готово: једва сам у кућу убау-љала!

2. *умиљети (о глизавцима)*. — У та зид убауља она проклетница, зар је не ви-ђосте.

**убеу́тити се**, убеу́тѝм се свр. *ѝрећи у сѝање ошáмућености, несвјестѝце, ома-мљености*. — У, Бок те убијо, зови дијете, ено се убеутило от плача.

*в. беуѝти.*

**убе́чити**, у́бечѝм свр. 1. *узринуѝти, ѝрезринуѝти (о жѝву)*. — Жита су много убечила, ите нећете ли пожњети даће и пола.

2. *гријати окомиѝто (сунце око ѝодне)*. — Убечило сунце, оба ока изгореше. Кад сунце убечи овце се спландоваше.

**убѝбоже ѝрил**. *са значењем: убиј бо-же*. — Уѝбоже што ћеш од њега имати користи.

**у́блага** ж *ублажење, олакшање, ѝо-бољшање*. — Попи ову ћикару чаја, биће ти ублага. Привише ми компрес на прси и одмак ми би ублага.

**убљеница** ж *овца убијена (обично од грома)*. — Удари гром у овце и на мљесту оста десет убљеница. Нијесу клете убље-нице ни грома чуле.

**у́бо**, у́бла м *бунар, убао*. — Утопило се нечије дијете у убо.

**убо́љети се**, убо́лѝм се свр. *биѝти лоше ѝечен, завиѝти воду ѝри ѝечењу (о хљебу)*. — Неће да тарне у ону клету ватру, па јој се љеб уболијо и ујадијо.

**убо́нтѝти се**, -ѝм се свр. *убречѝти се, надуѝти се*. — У, ево змија ујела јање, да виш како се убонтило и ујадило!

**у́брзо** прил. *скоро, ускоро*. — Убрзо ће и жита здренуги, ако Бог да. И ми ћемо убрзо пушћити празове у овце.

**у́бркљати**, -áм свр. *замѝјешати, заму-ѝти, умѝјешати*. — Убркљај које јаје у питу, шта си се стисла ка зла година.

*в. бркљати.*

**убрѠћи се**, **убрѠћим се** свр. *намрго-  
дићи се, намрићийи се, надурити се.* —  
Уброћи се, реко би све му је покопано.

*в. броћити се.*

**убрѡдати**, **-ам свр.** *уризикаћи, усуди-  
ћи се.* — Убрузда оно црно дијете и занче  
у школу по овој међави.

*в. убуздаћи.*

**убрѡсити**, **убрѡсім свр.** I *уризикаћи.*  
— Како си убрусио по овом кијамету, Бог  
ти свети Јован?

II ~ се *надући се, ошкнуйи, йодбуну-  
ћи.* — Кад отворик тор, одмак виђок једну  
овцу како лежи, ја се загнук према њој,  
кад виђок зло: она се сва убрусила и балу-  
ша на уста.

**убрчати**, **убрчѡм свр.** *ући, хруйити из-  
небуха.* — Ено ти брави убрчаше у гору,  
на потрч, неј ли иг вратити. Убрчо сам у  
колибу прије но је киша љуснула.

**убѡдати**, **-ам свр.** *в. убуздаћи.*

**убуљчити**, **убуљчѡм свр.** *сврсиаћи*  
*у буљук (о сѡаду).* — Убуљчио оно мало  
оваца и оћера да напоји.

**убурдати се**, **-ам се свр.** *згрушаћи се,  
згрудваћи се, згуснући се, укварити се (о  
млијеку).* — Ево се убурдала вареника.

*в. збурдати се (2).*

**увајдити се**, **-ѡм се свр.** *кориситији*  
*се, имаћи бар какву корисѡ.* — Увајдили  
се се привађајући туђ мал.

*в. увардисаћи.*

**уваѡр** м *корисѡ, добий.* — Иди коси,  
увар ти је укосити да ће и навиљак сијена.

**увардисаѡи**, **ушѡм свр.** *в. увајдити.*

**увегнути**, **увегнем свр.** *изеубити све-  
жину, боју, сјај, осушити се.* — Бијаше та  
чоек јак и животан и некако брзо увегну.  
Лишће пожуће и увегну за неђелу дана.

**увегурчити се**, **-ѡм се несвр.** *улијени-  
ћи се, излежавати се, љенситивовати.* —  
Увегурчио се и неће ни да се пошене от  
шпорета.

**увезичити**, **-ѡм свр.** *йричаћи китња-  
сѡ, изговорити йолако (као да се мисли  
йровлаче кроз везићку).* — Увезичила ко и

свака млада, и везе ли везе. Увезичила, би  
реко ни уста не отвара.

*в. везичити.*

**увеликѡ** прил. *увелико, навелико.* —  
Одмакла је њијова љубав увелике. Поми-  
рише се и са се слажу увелике.

**увеличати**, **-ам свр.** 1. *даћи нечему  
већи значај, улогу, йоложај или број и сл.*  
— Увеличали су његово јунаштво. Нема  
он толико имање, увеличали су.

2. *увећати (о слици).* — Ој ли ми уве-  
личат ову слику?

**увиљшити**, **увиљшѡм свр.** *сѡриаћи*  
*да што више иде у висину (обично сијено,  
житѡ).* — Нијеси треба нако увиљшити  
сијено, бојим се да га вљетар не ћушне.

**увисѡнкѡ** прил. *високо, увис.* — Пу-  
штик лептира и он одлѡе увисинке. Ба-  
цио сам му капу увисинке.

**увитѡљити**, **увитѡљѡм свр.** 1. *засука-  
ћи, усукаћи (о брковима).* — Увитиљѡ  
мишореп брчиће и стално и[г] глади и су-  
че.

2. *увити фийѡм ѡмѡе.* — Извитиљѡ,  
бона, ту пижуљу, шта си је тако увитиљѡ-  
ла.

3. *фиг. ослабити, смршати.* — Нешто  
си млого увитиљѡ. Увитиљѡ је ко да  
болује јевтику.

**увѡштати**, **увѡштѡм свр.** *бити много  
кисѡл, кисити.* — Млијеко ти је увѡшта-  
ло, не море се сркнути.

**увљештичѡи се**, **-ѡм се несвр.** 1. *йре-  
йтворити се, улукавитѡи се, лукаво йосѡу-  
йити.* — Ка[д] се она увљештичи, ништа  
јој не знаш шта оће.

2. *са сѡгеченом вјешѡином нешто ра-  
дити.* — Увјештичила се Дара да прави  
шпагајлије.

**уво** с *фиг. људско биће, живи сѡвор.*  
— Ка[д] су налећели реоплани, у селу није  
било ни малог ни великог ува. Не вљеруј  
ниједном, само ако је то њиово уво.

**увоштити**, **увоштѡм свр.** I *бити ово-  
шѡен, надојен воском.* — Поглај како је  
увоштила корице од вљечитог календара,  
би реко су куповне.

П ~ се фиг. *не старити, не мијењати се*. — Увоштила га мука и невоља, па му не да ни да стари.

**Ћвр̄** прил. у врху, на врху. — Попео се увр вра брда. Тица направила гнијездо увр јасике.

**Ћвр̄аз** м *неваљалство, недођуштена радња, грешка, погрешка*. — Увраз је опоганити се испре[д] куће. Ника[д] то младе не направи какав увраз, живљело мајци.

**увр̄лчити, увр̄лчим** свр. *ићи право, крећати се, обично једно за другим (о стиоци)*. — Упекла живоветна ватра, па овце увр̄чиле једна за другом.

в. *вр̄лчийи*.

**Ћвр̄ш̄ат**, -а, -о *који је љун до врха*. — Дадe ми увр̄шату торбу урмегинова брашна, жути се ко злато.

**увугијати се, -ам** се свр. *усмрдјети се, „убаждјети се“*. — Увугијала се она поган, пи! Осџаш ли ти да се неко увугијо?

в. *вуџијати*.

**увур̄љати се, -ам** се свр. *ући, увући се*. — Увурља се пашче у колибу, дај ишћерај га. Ено се змија увурља у зидину.

**Ћг** узв. *изненађења, чуђења*. — Уг, сно гори Неђова кућа! Уг, поглај доље, шта се оно црни!

**угаипити се, -им** се свр. *ишчезнути, оићи у нејознајом љравцу*. — Ће ли се коњи угаипише?

**угалатити се, -им** се свр. *уљрлати се, ујоганиити се*. — Неће да се опере но се угалатијо, руке му опале кад је наки!

**Ћгарас, -та, -то** *који је црниураси*. — Болесно је оно угарасто јање.

**Ћгетити се, -им** се свр. *обући геће*. — Угетити се у сред љета, очи му изгореле.

**угишити, угишим** свр. 1. *идаити истим љемјом, улаганиити (о киши, снијегу и сл.)*. — Угишила киша и не престаје.

2. *биити у стању омалњености, занесености, иредати се уживању (обично о љубави)*. — Ставијо на крило ону чуљно ногу, а она угишила и не трепће.

в. *угојголиити (3)*.

**угланцијати, -ам** свр. *углачити, уравнати, учиниити сјајним*. — Угланцијо гувно, море мед ш њега лизати. Како је шпорет угланцијала, благо дому у који је дошла.

в. *гацијати*.

**Ћгодница** ж *одмјерена и љактична женска особа*. — Лако му је кад има наку угодницу.

**Ћгојголити, -им** свр. 1. *ићи право и без засија*. — Угојголила колона војника и замакну про брда. Ама шта си угојголио ту јањад, пушти иг нек сама иду.

2. *ијевати сложено, уједначено, складно*. — Извјежбале се, па угојголиле, реко би један је глас. Не умију да угојголе, но једна Скадру а друга Бојани.

3. в. *угишиити (3)*. — Он је пипка и штупка, а она угојголила и само преврће очима.

в. *гојголиити, узгојголиити*.

**угологлавити се, -им** се свр. *ићи гологлав*. — Што си се угологлавијо, ако Бога знаш?

**уголопѣндити се, -им** се свр. *обући се сувише лагано*. — Уголопѣндила се на овом мразу, па дркти.

**Ћгриза** ж *расира, свађа, љуиња; омраза, смуиња*. — Међ њима је велика угриза. Сачувајте, ђецо, то мало образа на овој јадној и жалосној угризи.

**угријешити, угријешим** свр. *ишчезнути, оићи у нејознајом љравцу*. — Ће угријеши ромица, без ногу остала, кџ је!

**угринтати, -ам** свр. 1. *угазити, загазити*. — Што угринта у та глиб, јеси ли ђор?

2. *ући изненада у неки љпросиор, средину*. — Ишли смо про једне шуме и угринтасмо у сре швапског логора.

**Ћгркнџти, -нѣм** свр. *иосијати нагорак, мало горчийи*. — Скувала би качамака за вечеру, но ми је брашно угркло. Месо је угркло, не море се заложити.

**угрумѣнати се, -ам** се свр. *ирейвориити се у груменчиће, угруменчати се*. —

Мијешала сам колико сам умљела, и јопет се скроб угрумено.

**Ћгучићи**, -џм свр. *направићи шуљину у гуку качамака и у њу сџавићи скоруја*. — Сеџам се ка сам бијо мали, оџаше баба Пека да ми угучи гуку качамака, и ја ш њом излетим напоље ко метак.

**Ћдава ж вријеме кишовиџо и сњегови-џо**. — Пада, не престаје — права јесења удава. Досадила је ова удава, помори нас живе.

**Ударљив**, -а, -о *који је немиран, не-сџашан*. — Ђеца су ми ударљива, никака им јада не могу.

**Удендечићи се**, -џм се несвр. *излежа-вати се, џроводићи вријеме у нереду*. — У вамилији ђе се свако удендечи па седи, не море бити пун амбар.

**Удерепићи се**, -џм се свр. 1. *угојићи се, „завраиџији“*, *знаиџо џовеџаији килаџу*. — Удерепијо се ко да једе мед и масло. Бијо је сув ко чачкалица а ено се, борами, сад удерепијо, па дошо ко чоек.

2. *уредно, џеданиџо се обуџи и доије-рати*. — Удерепијо се, залицко и са[д] су-че бркове.

**Удилдичићи се**, -џм се свр. *иџи исџра-вљено, заиџегнуићи се, укочији се*. — Е, џуди моји, вите како се удилдичијо они крепоња, ко да оџе и сунце да довати.

*в. удиличији се.*

**Удиличићи се**, -џм се свр. *в. удилдичи-ији се.*

**Удиџаџи**, -џам несвр. *добити у игри ди-џања (дугме, кошчицу и сл.)*. — Удиџо сам му сваку пулу. Коју ти гоџ кошчицу уди-џам, неџу ти је вратити.

**Удлџа ж дрвена дашчица којом се бло-кира и чини нейокреиџним џрелом кости**. — Ђе ли ми затуристе оне удлаге, створа ли вам нашега?

*в. длаг.*

**Удлџаџити**, удлџаџим свр. *џосџавији удлаге око џрелома кости, учинији их нейокреиџним*. — Удлаџијо сам овну ногу, али никако да прероне.

*в. длаџији.*

**Удобричас** прил. *збогом*. — Моја стри-на би вазда рекла при испраџају кога на пут: ајте добричас.

**Ћдобричас** прил. у *добри час, са сре-џом, среџно*. — Удобрџчас се ожени нако честитом женом. У здравици: „Помози Боже, весели Боже, / ыдобрџчас џемо ову попити, / Богу се помолити, / за здравље мсне, / мужа моје жене, / сина моје мајке, / мужа њене снајке, / унука ђеда мог и ба-бс моје, / који се ни грома не боје, / ыдо-бричас јели и пили, / а душмани нам под ногама били.“

**Удџлиџка ж дола, долиница**. — У тој удолинки има доста воде, дај, болан, не-џемо ли некако напојити коње.

**Ћдрвенићи се**, -џм се свр. *џосџаији круи, укочен, нееласџичан*. — Удрвениле су ми се ноге, не могу се на џиџ ослонити, па Бог.

**Ћдријети**, ыдерџм свр. *уџи, увџеџи*. — Колико ми очи помажу баш ко да нечије овце удријеше у оно клето жито. Кад је наша војска удрла у Скадар, мој стриц је бијо меџу првијем.

**Ћдробица ж јело од живоиџиџске из-нуиџрице заиџољено у лоју**. — Навалијо, па стално једе ону вражију удробицу, оџе, душе ми, рикнути од ње.

**Ћдрпићи се**, -џм се свр. *укварији се (о млијеку)*. — Ево ти се варника у овој ка-лици удрпила. На овој живој ватри удрпи-ло се сво млијеко.

*в. дрџији се, удрџаји се.*

**Ћдрџити се**, ыдрџим се свр. *укруији се, учврсџији се, бији несавиџљив*. — Иди, помози му отоварити коња, шта си се туј удрџијо!

**Ћдрџати се**, ыдрџам се свр. *удрџији се, укварији се (о млијеку)*. — Неџе та друга салити ни једну калицу док јој се вареника не удрца.

*в. удрџији се.*

**Ћдубоко** прил. *дубоко*. — Не копај јад-на много удубоко. Стари џуди вазда не-што тумбају по глави и удубоко проми-шљају.

**удубурити**, -џм свр. *стајајџи дуго и пейомично на једном мјесту*. — Удубуријо на оној главичини и све цупка са ноге на ногу.

*в. удуйчиџи.*

**удугуљ** прил. *уздуџ, дуџином*. — Дај савиј ту поњаву удугуљ, шта је тако носиш. Ишћеро је, уз Божију помоћ, прву бразду удугуљ.

*в. уздугуљ.*

**удундуљити се**, -џм се свр. *дрџајџи се незнаићпересовано, џасивно џосмајтрајџи*. — Ватра обујмила ус казан, вареника кипи, а он се удундуљило и гледа.

**удупријети**, удупрџм свр. *ујријети*. — Шта си ми удупро рогљом за врат, дај се окани.

**удупчијти**, -џм свр. *в. удубуриџи*.

**удџт**, -џта м *земљџиши џросџор (домаћинсџва, села и сл.)*. — Ово земљџште одавље, па док очи залијежу, вазда је бијо манастирски удџт.

**уђугумити**, -џм свр. *шујџети са осјећањем нелагодностџи*. — Ама, шта си уђугумијо, дај проговори. Уђугумијо и не бијели зубе.

*в. уђугумиџи.*

**уендечити**, -џм свр. 1. *ујрегнутџи, ујармџиџи, уџељџџиџи*. — Нашо неке мирне раднике, па иг уендечијо да му копају од зрака до мрака.

2. *копайџи џраво (јарак, ендек)*. — Неће та скренути, но уендечијо па копа ли право, копа.

**уџепити се**, -џм се свр. *зайасџи у забуну, недоумицу, смесџи се*. — Уџепила се и не умије да проговори.

**уџигати се**, уџиџам се свр. *биџи добро физички џријремљен за неки џосао*. — Чим сам се уџиго, било ми је лакше радити.

**уџбешити се**, -џм се свр. *ујлашиџи се, сџирекнуџи*. — Узбешијо коња и не море да га увати.

**уџврчити**, -џм свр. *заокренуџи, усмје-риџи нагоре (нешиџо)*. — Наљутијо се на

ме, па узврчијо нос. Узврчијо сам рогове шиљезима.

**уџвршити**, уџврџџм свр. *уџиљџиџи врх (о сијену, слами)*. — Узвршили сијено, не би тица могла станути на њ.

**уџгојгољити**, -џм свр. *в. уџгољџиџи*.

**уџџбр** м *уџвишица, усџон*. — Велики је узгор одавље па до у село.

**уџдигиџти**, -џџм свр. 1. *измислиџи, смислиџи, констџруисајџи лаж*. — Ништа ја не вљерујем што о њему причају, то су му уздигли зли језици.

2. *џосџремџиџи џо кући*. — Само мало уздигни аљине и нека иг.

*в. узнијети*.

**уџдугуљ** прил. *в. удугуљ*.

**уџџтан**, -џна, -џтно *који је крџљав, не-развијен, заосџао у развоју*. — Богме су му ћсца много узетна. Слабо су имали издржавања, па су остали узетни.

**уџџтиња ж одуџетџосџи, уџоченџосџи џи-јела, губџиџак сџособностџи за џокреџа-ње**. — Какав је дабогда га узела узетиња. Разболијо се од узетиње.

**уџџтџик** м *онај који је одуџетџи, уџочен, џарализован*. — Опали муња оног узетника, неће се никад опријети на своје ноге.

**уџџтџница ж она која је уџочена, џарализована**. — Од рођсња је узетница.

**уџмакнутџи**, уџмакџџм свр. *смањџиџи мљечностџи (о овцама, кравама, козама)*. — Слаба паша и краве одмак узмакоше. Стригли смо овце и једанак узмакоше.

*в. усџегнутџи.*

**уџмуџати се**, уџмуџам се свр. *узмуџи-џи се, узмуџати се, иџи џамло-амло*. — Нешто се полиција узмуџала, не слути на добро. Узмуџали се орлови, мора да има неће стрв.

**уџнаџвати**, уџнаџвџм несвр. *сазнаџаџи, дознаџаџи, биџи обавијетиџен*. — Не велм о томе ништа ни знати ни узнавати.

**уџнаџликовџти**, -уџџм свр. *сличиџи, личиџи, налициџи*. — Ако узналикујеш на ујака неј ваљати ни чарапе луга.

**уџнеџорити се**, уџнеџорџм се свр. *ујла-шиџи се, узнемириџи се (о воловима џри*

*орању*). — Волови му се нешто узнеорили, па не зна како да иг смири.

**Ѕнијети**, *Ѕнесѐм* свр. *измислиџи, конструиисаџи* неку *неисџину*. — Узнијели су му те ово, те оно, а лажу ко пашчад.

*в. уздигнуџи.*

**Ѕџ**, *Ѕзла* м *чвор, узао*. — Посла ме баба да јој донесем пржун од коншинице и рече: завежи узо на јаглуку, да не заборавиш шта тражиш. На језику нема узла, рекој јој.

**Ѕџовањ** прил. у *зли час, љо несређи*. — Оде на цаду да нешто заради, и никад се не врати, узовањ по његову главу.

**Ѕџчас** прил. у *зли час, на несређу*. — Ку[д] ћеш тамо, узочас ти било!

**Ѕџчашњџ**, *-а, -ѐ* *који је баксузни, вражџи, љавоџи*. — Загаламила узочашња љеца и не дају заспати. Узочашња говеда се разобадаше и испретураше сво плашђе.

*в. узочешњџ.*

**Ѕџчес** прил. *в. узочас*.

**Ѕџчешњџ**, *-а, -ѐ* *в. узочашњџ.*

**Ѕџкнути**, *Ѕџкнѐм* свр. *омекшиаџи* услџед *ферментџације* или *џрезријевања* (*о вођу*). — Нијесу крушке остојале у слами ни десе[т] дана, одмак су узукнуле. Провај мукиње, узукнуле су.

**Ѕџџти**, *-џм* свр. *зџџруђџџи*. — Уитила је ко запџга пушка. Тек јој је шеснес година а ено уитила.

**Ѕџа** ж 1. *љуџња*. — Надуо се од ује. Из очџу му бије уја.

2. *жеђа, жудња, вођа за нечим*. — Имо сам ују на приганице, али немасмо ни мрве шснишна брашна.

**Ѕџавчџти**, *-џм* свр. *иђи, креџаџи се, јавџи* једно за другим (*о сџоџи*). — Нџи брави ујавчџли на воду.

*в. јавчџи.*

**Ѕџајчџти**, *-џм* свр. *уџовричџи, сџврднуџи се* (*џокорица љо снџџеу*). — Ујајчџло је про Јаворка и море се комотно иђи без грезања.

**Ѕџаковиђ** м *онај који личи на ујака*. — По свему је прави ујаковиђ.

**Ѕџамџти**, *-џм* свр. *уграбиџи, дочџиџи*. — Нијесам вала могла ујаџити ни кило брашна од онијег гладногуза.

**Ѕџдуисаџти**, *-шѐм* свр. *оријџџиисаџи се, снађи се*. — Ој ли се умђџети ујдуисаџи кад уљегнеш у Вочу?

*в. ујдуисаџи.*

**Ѕџдурисаџти**, *-шѐм* свр. *в. ујдуисаџи.*

**Ѕџеднџман** прил. 1. *изједна, из једног комада*. — Усеко сам атулу уједноман.

2. у *исџи мах, одједном*. — Вукоман море уједноман појес стегно од брџва.

**Ѕџкаџти**, *-аџм* несвр. *џџџџџи* *узвџкујуђи*: „Уј!“ (*о кокошкама, вранама, орлови-ма и сл.*). — Ама шта ујка прије зоре, је ли у памети. Ено љетету испо први зуб, па неко ујка понављајуђи: „Уј врана, головрана, / дај ти мене гвозден зуб, / ја ћу тебе коштан зуб! (Кад дјетету испане први зуб, неко од чланова породице баца тај зуб преко крова куђе и три пута понавља горе наведене ријечи. Ако пребаци зуб преко куђе, дјетету ће ниђи зуби и вјечно му трајати, а ако не пребаци, попадаће му.)

**Ѕџкање** с гл. *им. од ујкаџи*. — Није нам помагало ујкање, јастреб однесе црну пиргу небу под облаке.

**Ѕџколџти**, *-џм* несвр. *узвџкиваџи уј, ујкаџи*.

**Ѕџџити**, *Ѕџџџм* свр. *узџџи ујам за мељаву жџџа*. — На сто кила жџта млинар ми је ѳџџијо пет кила.

**Ѕџџлити**, *Ѕџџџм* свр. *иђи џраво не осврђуђи се*. — Уџоџила неџија телад возником и одоше.

**Ѕџџс** узв. *којим се џџџџџа овца*. — Ујџс вџмо, живина те живинала!

**Ѕџџтаџо** узв. *волу да се окрене у џравцу у којем се усџџџџџа*. — Ујџстаџо снџве, Бог ти помого! Ујџстаџо, куд си завро упријџеко, ође ли те бити!

**Ѕџџсто** узв. *волу да сџџџџџе*. — Кад Мирко узвџкну: „Ујџсто, соколе мој!“; *волони се заустаџиву*.

**Ѕџџџкнути**, *Ѕџџџкнѐм* свр. *заустаџивџи, усџџџџџи* (*о волу*). — Ујџџџџкни *волџве*, нек се мало одморе.



**Ѹк**, -а, -о који је искусан, увјежбан. — Није он ук за та поса. Имам ја добре и уке волове.

**укабулити**, -Ѹм свр. *ризиковати, рескирати*. — Добро си укабулијо да идеш на пут по овом кијамету.

в. *кабулити*.

**укажевати**, укажујем несвр. I *објаштавати, давати ујучиства, казивати, поучавати (усмено, писмено)*. — Укажевали смо му и помагали да учи, али бадијава.

II ~ се *показивати се, указивати се, појављивати се*. — Укажују се вуци, па причувај то мало брава.

**ука̀нп̀ити**, -Ѹм свр. *наумити нешто и тога се шврдоглаво држати*. — Ка[д] он нешто ука̀ни нема те силе која ће га у то разувљерити.

**укамцијати се**, -Ѹм се свр. I. *исцијепати се, подерати се, похабати се*. — Идући кроз грање сва се укамцијала. Закрпи те рите, зар не видиш како си се укамцијала.

2. *фиг. по̀стиати јако мршав, веома смршати, ослабити*. — Укамцијо се, ко да не пије ни слане воде.

в. *укамцијати се*.

**ука̀нт̀арити**, ука̀нт̀арѸм свр. I. *уједначити, по̀дијелити на једнаке дјелове*. — Пуш ти њега, он ће то најбоље ука̀нт̀арити.

2. *фиг. преитурићи ногу преко ноге и њом вријетити, по̀крећити је горе-доље*. — Ука̀нт̀аријо ноге, па не могу проћи од њиг.

**ука̀п̀ити се**, -нѸм се свр. *омразити се, имати одврајносћ (о јелу)*. — Стално смо једи ражани љеб, па нам се ука̀но.

в. *ука̀п̀ити се*.

**ука̀нцати се**, -Ѹм се свр. *исцрљати се низ ноге (о сѸоци)*. — Најела се говеда каоца, па се ука̀нцала, да Бог сачува.

**укамцијати се**, -Ѹм се свр. в. *укамцијати се*.

**ука̀п̀лати**, -Ѹм свр. *избјећи, проћи, изаћи, пребродити (ојасносћ, незгodu и*

*др.)*. — Дунула мењава, једва смо ука̀п̀улали. Оврјесмо жито и ука̀п̀уласмо ш њим на вријеме.

в. *ка̀п̀лати*.

**ука̀ра̀рити**, ука̀ра̀рѸм свр. *уједначити, уравнoшежити*. — Добро укарари стране о[д] товара, да ти кљусе не крива. Укараријо кантар па му не мрда.

**ука̀рати се**, ука̀рам се свр. *по̀носити се, угледати се, служити за Ѹримјер*. — Бијо је дивно младе, да се ш њим укарало читаво племе.

**ука̀рѸмити се**, ука̀рѸмѸм се свр. I. *замислити се, преиустити се мислима, ћушати не обраћајући пажњу на Ѹрисушине*. — Проговори, шта си се туј укаримијо!

2. *омрзнити, имати одврајносћ према нечему*. — Вала ми се кисели купус укаримијо, не могу га вијети.

**у̀кати**, у̀кѸм несвр. *уздисати у знак Ѹуге, умора, глади и сл.* — Војвода Лазар Сочица заноћијо у савардаку код једног сељака. Гледајући у објешене лубине меса заупита га: „Боготи, како живиш?“. Сељак мало проћута па рече: „Како могу живљети у савардаку но сиромашно“. На то ће војвода: „Боље је у савардаку пупати (кркати), но у кули укати“.

**ука̀тржити**, -Ѹм свр. *ићи Ѹраво и без засѸоја*. — Ука̀тржили путници и неће није да сврате.

в. *у̀ка̀тржити*.

**ука̀ц̀упати се**, -Ѹм се свр. *замазати се, умазати се*. — Једе лакомо, па се ука̀ц̀упо, бо[г] га клео.

**у̀кваса** ж *квасац*. — Немак ни мрве клете уквасе и запретак леб пријесан.

**укѐкати**, укѐкѸм свр. *убићи*. — Комити зачекаше турске зулумѸаре и укекаше им злицу поглавицу.

**укѐлати се**, -Ѹм се свр. I. *ући, увући се, ушунјати се*. — Они пожмиреп воли да се укеља ће треба и ће не треба. Укељо се ће му није мљесто.

2. *умиљети*. — Укељала му се кељача у уво, па пишти ко гуја у трну.

в. *укељати се*.

**укељкати се**, -ам се свр. *умошати се, ушойлићи се, ушушкаћи се*. — Укељко се поњавама са сваке стране и дринца ли дринца.

**укивити се**, **укивѝм** се свр. 1. *омразити се, имаћи одвраћеност (о јелу)*. — Више ми се укивило ступано жито, не могу га ни замислити а камоли јес.

2. *бити љуп мржње, огорчења, гњева, љутиње (према некоме)*. — Одавно се он њима укивијо. Укивијо се на ме без икака разлога.

**укилавити**, **укилавѝм** свр. фиг. *истући, изударати, избити*. — Што нако укилавише чоeka, рђа иг појела?

**уклепати се**, -ам се свр. *в. укељати се* (1).

**уклепесити**, **уклепесѝм** свр. *ићи пра-во, крећати се, обично не размишљајући*. — Уклепесијо за коњима и гега. Кмет рано уклепесијо, ко да му нијесу све на броју.

**уқлин** м *проклејство*. — На њему је довијечни уқлин.

**уқлипнати се**, **уқлипнѝм** се свр. 1. *сипати нећомично на једном мјесту*. — Уқлипијо се и неће да се помакне. Нудер ми то клувко, шта си се туј уқлипијо!

2. *уқлинићи се, ући између (нечега)*. — Уқлипијо се миш између ракаља и ту се шћућуријо. Ено се наша војска уқлипила кроз њиов положај.

**уқлувчѝти**, -ѝм свр. 1. *намошати у клувко, смотати округалац*. — Од јутрос сам уқлувчила сву пређу коју сам имала. Уқлувчи то мало опуте, да се туда не мрси.

II ~ се 1. *савићи се у круг, сколућати се (о змији и сл.)*. — Уқлувчила се змија на једној плочи и сунча се.

2. *превијати се у крушцу, грчићи се од болова, хладноће и др.* — Уқлувчијо се у гуку и јечи ко рањеник.

*в. уқлувчићи се.*

**уқлупчѝти се**, -ѝм се свр. *в. уқлувчићи се*.

**уқлавити се**, **уқлавѝм** се свр. *смрзнути се (о рукама)*. — Уқлавили му се прсти и не море да се приобује.

**уқлецаћи**, -ам свр. 1. *уқосићи мало права*. — Ове године уқлецали смо свега десе товара.

2. *усјећи (о дрвима)*. — Иди, уқлецај које дрво, да ручак пригледам.

3. *уқресати, изазвати вајру*. — Има слаб труд, па једва уқлеца, те ватру запалисмо.

4. фиг. *ојлодићи*. — Ожени се по старос и ено богоми уқлеца сина.

**уқључаничѝти се**, -ѝм се свр. *јосати јако мршав, смршати*. — Уқључаничијо се ко да је на веригама сушен.

**уқнути**, **уқнѝм** свр. 1. *дунући, љухнути (у нешто)*. — Укну ђетету у руке, виш да су му се прсти смрзли!

2. *узвикнути*: „Ууу!“ — Ко то тако укну за име Божије?

*в. уқшати (2)*.

**уқов** м 1. *мјесто гдје је коњ љовријеђен, уқован*. — Дао би ти коња у вршај, али је под уқовом.

2. фиг. *слаба сѝрана, слабосѝ, мана*. — Ако си јој пронашо уқов, онда је ш њом готово. Показо је и он свој уқов.

**уқован**, -а, -о *који је љовријеђен љри љошкивању (о коњу)*. — Брњаш ми је уқован, не море крочити.

**уқовати**, -ујѝм свр. *љовриједићи коња у ногу љри љошкивању*. — Уқова коња и ено багара.

**уқовѝзнути**, **уқовѝзнѝм** свр. 1. *омршати, ослабити*. — Кад виђок како је уқовезно, следик се. Богме ти је ово ђетић уқовезно, припази га.

2. *изгубићи свјезину, бујносѝ, усахнути (о биљкама)*. — Жита су уқовезнула на овој злој години.

**уқоликати**, -ам свр. *добити у коцкању (о љешницима)*. — Она узе пуну шаку љешника, диже је увис, па упита: „поколико!“, а Радојица једанак узвикну: „потако!“ и уқолика јој петнес љешника.

**уко̀лӯ̀нен**, -а, -о који је кружног, *пр-сїенастїог или завојитїог облика*. — Осигеји ово уколӯнено дрво. Болесан је, па лежи уколӯнен.

**уко̀љенчи́ти се**, -їм се свр. *їрекрсти-їи ногу їреко ноге и їако лењсївоватиїи*. — Укољенчијо се крај пријеклада и дрије-ма.

**укоп** м 1. *одјећа и обућа умрлог*. — Приранила је за упок црногорско одијело.

2. *фиг. дужина њоложеног їијела њо земљи*. — Прошле године, кад су се турали камена, пребацијо му је за највиши упок.

**уко̀пити́ти се**, -їм се свр. *ушанчиїи се, уїтврдиїи се на неком мјестїу*. — Укопитијо се у један ров и отуда пуца. Укопитијо се стари пушконоша и не мрда.

**укопи́ца** ж онај који је радан, *їредузи-мљив, уїоран*. — То је упопица, којој не море доћ гладна година.

**уко́с** м оно *шїо је укошено у једној сезони, шїо и колико може да се укуси за дан*. — Какав ти је укус ове године? Ово ми је данашњи укус.

**уко̀рај** узв. коњу да *їрчи крајем вршенице (о вршају)*. — Кад Новица ошину коња, па му викну: „украј!“, коњ се растрча крајевима вршенице и поче да отпрдује.

**уко̀рвити се**, *уко̀рвїм се свр. досадиїи се, дојадиїи се, омразиїи се*. — Више ми се укврвио ови рад, не могу га замислити. Сваки дан једем сир, па ми се више укврвијо.

**уко̀рви́во** прил. *нейраво*. — Што причаш о чоку укриво? Не кун се укриво, Бог те убио!

**уко̀ри́жити**, *уко̀ри́жїм свр. бациїи не-шїо да се креће кружно*. — Укрижи шњим по ледини и сву траву огули.

**уко̀ркачи́ти**, -їм свр. *носиїи, їреноси-їи на леђима*. — Укркачила бешкику са ђететом, иде и плете чарапе.

**уко̀рки́ти**, -їм свр. *носиїи, їреносиїи на леђима*. — Што си укркила толику керетину, ко да не море ићи сама?

**уко̀рљи́ти се**, -їм се свр. *одузеїи се, укучиїи се*. — Укрљијо се и тако ћути. Кад се чоек укрљи и ујади, боље да га није.

**уко̀рмачи́ти**, -їм свр. I *уїрљаїи, умр-љаїи, ушїрокаиїи*. — Неко ти је укрмачијо буквар. Укрмачијо сам кошуљу вукући жиоке.

II ~ се *уїрљаїи се, умрљаїи се*. — Оро сам по овом глибу, па сам се вас укрмачијо.

**уко̀тати**, *уко̀тїм несвр. 1. хучаїи, хук-їаїи, їећи бучно (о води)*. — Падосхе велике кише, па потоци укћу и носе и дрвље и камење.

2. *дуваїи, уухаїи (обично у руке ради загријавања)*. — Укљавиле му се руке о[д] студени, па у њиг укће.

в. *укнуїи (2)*.

**уко̀ђељи́ти**, -їм свр. I *наїравиїи ку-дјељу, смоїаїи вуну у кудјељу*. — Укуђељила сам десе куђеља и сад нек чекају прешлицу.

II ~ се *фиг. њовући у се, окренуїи се самом себи, замукнуїи*. — Нешто се укуђељсијо ко да му нијесу све на броју.

**уко̀уми́ти**, *уко̀умїм свр. измолиїи, умо-лиїи, молећи нешїо њосїиїи*. — Једва је укумила комадата да јој пушћи сина на допус.

**уко̀уми́ти**, -їм свр. *наумиїи нешїо и їога се їтврдоглаво држаїи*. — Укумијо је да ће умријети на Петровдан, и то му нико из главе не море ишчупати.

**уко̀ундачи́ти се**, -їм се свр. *држаїи се укучено*. — Укундачијо се ко гредел и неће да се пошене.

**уко̀упан**, -пна, -пно који је *їодесан за рад, їосједује свеукујне особине (о сїо-ци)*. — Јоаким има укупне и асулне воло-вс.

**уко̀упљати**, *уко̀упља́м несвр. 1. куїиїи у се живоїне їегобе и недаће*. — Уку-пљала сам у се сваку муку и чемер, змија би се од моје патње отровала.

2. *сакуйљати*. — Сирота жена, мал по мал је укуплала скоруп и ено напунила пуну кацу.

**укурјити се**, -џм се свр. *улукавијити се, џријајити се, најравијити се невјешити*. — Укурјито се они варисеј, па му не знаш ни шта ти мисли.

**укустуричити се**, -џм се свр. *измршавијити, ослабијити, излизати се (као сџара бришва, кусџура)*. — Укустуричито се, нема у њему педесет кила.

**укутан**, -тна, -тно *који је вриједан, радан, брижан за кућу*. — Млада је укутна и умиљата. Ђе чељад нијесу сложна и укутна, ту кућа изнутра гори.

**укучкиити се**, -џм се свр. *улукавијити се*. — Укучкијо се кмет и само мисли на реквизицију.

**укуштријати се**, -џм се свр. *бијити јако мршав, ослабијити*. — Укуштријо се и згудаличијо, неће прву слану дочекати.

*в. укушџријити се.*

**укуштријити се**, -џм се свр. *в. укушџријајити се*.

**улагодити се**, -џм се свр. *џонашајити се џокорно, умиљавати се, угађати се (некоме)*. — Улагодијо се властима и слуша. Воли он да се улагоди.

**улактити се**, улактџм се свр. 1. *обуђи се лагано*. — Боље би ти било да се добро обучеш, но што си се тако улактила.

2. *иђи лагано, нечуђо, кређајити се на џрсијима*. — Она се умије улактити ко мачка. Улактијо се и поскакује.

**уламјнати се**, -џм се свр. *уђрљати се, угаравијити се, умрљати се*. — Уламино се, угаравијо се, не би га, душе ми моје, ријека опрала.

**улапсјити се**, улапсјџм се свр. *бијити влажан, мокар, уквасијити се*. — Улапсијо се ко пас кроз росу.

**уледити се**, уледџм се свр. *лецнујити се, узнемиријити се, џргнујити се (обично услџјед нечега неђријајитног, неугодног)*. — Уледик се кад виђок да су сватови окренули барјак наопачке.

**улегнути**, улегнџм свр. 1. *џријајити, учинијити добро, угодијити*. — Улегну ми врућа вареника, просто ме окријепи.

II ~ се *увити се џо средини, слегнујити се*. — Улегну се ко мачка и провуче између решетака.

*в. улијегнујити.*

**улелечити се**, улелечџм се свр. 1. *осјејитијити узетџсџт џослџје каквог немила гласа, џџтресџити се*. — Пребече ме џен врисак, па се улелечик ко да ме кап згоди.

2. *улијенијити се, осјејитијити се џромим, слабо џокређљивим*. — Неће да се размрда, но се улелечијо, пас му траг гонијо.

**улемати**, улемџм свр. 1. *задајити много удараца, избџити, исџребијајити, измлајитијити*. — Нођу га уватише и улемаше. Ја му кажем да се чува, е ће га улемати, а он ће-ра своје и обрши ко сваки несретни.

2. *излијити се на некога обилан џљусак кише или града*. — Остригосмо јањад, па ону голинчад улема град.

**улијегати**, улијегџм несвр. *радијити без одмора; чинијити неиђто без џрекида; неђрекидно џрајајити (радња је увијек негирана)*. — Ради од звијезде до звијезде и не улијеже. Језик јој никад не улијеже. Ево има мљесец дана отко му пусти болови не улијежу.

**улијегнути**, улијегнџм свр. *в. улегнујити*.

**улијепо** прил. *добро, сложно*. — Ми смо са нашим коншијама вазда улијепо. Ради и биди улијепо са џудима.

**улињати се**, -џм се свр. 1. *добџити џролив, избацџити жџидак изметџ*. — Напала се говеда младе траве, па се улињала. Нешто су се јањад улињала.

2. *џромијенијити, обновијити длаку*. — Чим се коњи докопаше сампаса, одмак се улињаше. Свако му се јање улињало, ево види да немају длаке на грудима.

**улисичити се**, -џм се свр. *улукавијити се*. — Улисичијо се и мисли да ће извуђ и теле из јалове краве.

**улітати се**, *улітām се свр. добити иролив.* — Поједе, сиромак, масну цицвару, па се ено улито до за врат.

**уліти**, -їм несвр. *кудити, хулити, обљаваити.* — Ули она поган на сваког, а од њега није могло остати ничије гнијездо, што иж њега није дипијо и потоње јаје.

*в. заулити, изулити, наулити.*

**улобу́рити се**, *улобӯрїм се свр. надојити се знојем, ознојити се.* — Промијени, болан, ту кошуљчину, виш да се сва улобурила.

**уловрїти се**, -їм се свр. *улијенити се, йосїаити йром.* — Нешто се шаров уловрїо и неће ни да лане.

*в. заловрїти се, йроловрїти се.*

**уловрица ж ленчуга.** — Не рачунај ти на ону уловрицу колико ни на лањски снїјег.

**ултаина ж број йона који йријада играчу кад йоследњи йонесе карїу у једној руци (у игри фирцика).** — Са ултином је однијо осамдесет поната. Додај му дес[т] поната ултине.

**улубити**, *улубїм свр. изазваити удубљење ударом.* — Украчила кото про онијег крша, па ка[д] дрепи, улуби га ко да је од ластре.

**улубу́рити се**, *улубӯрїм се свр. скоретїи се, сїврднуити се, йосїаити сух.* — Улубурили му се опанци и не море да иг обује.

**улу́пити се**, *улу́пїм се свр. фиг. олршайи, ослабїити.* — Сєкō читаво љето и ено се улунијо ко да није ни слане воде пијо.

**уљев м йљусак (о киши).** — Пао је велики уљев.

**умаму́рити**, -їм свр. *удесїити, уредиїти, доїјераїти (обично кућу).* — Умамурила кућу, па јој цапти.

**у́ман**, -мна, -мно *који је благ, йойао (о клими).* — Шћерај овце око ријеке, доље је умно и топло.

*в. умина, умнина.*

**умасла́чити се**, *умасла́чїм се свр. умасїїити се, уйрљаїи се, бїїи неуре-*

*дан, зайустїїити се.* — Умаслачијо се, па око њега зунзају мус. Нешто си ми се умаслачијо и наоблачијо. (Остала је прича како се договорио муж са женом да свог умаслаченог и удроњаног оца одведе у неку долину и тамо га остави док гости не оду. Кад га је син довео у једну долину, отац га запита: „Шта ћеш то сине са мном?“. Син га погледа, мало застаде и кроз зубе процїједи: „Па, остани ту, док гости оду, видиш ли како си се умаслачио, Бог т убио?“. Стари лисац се поново осмјехну и рече: „Добро, сине, добро, само немој ме остављати овако умаслачена у овој долини. Знаш, ја сам још давно, ту остављо умаслаченог оца, но ме остави у ону другу долину, а тебе ће, ја се надам, твој син остављати у ону трећу долину“, сасвим тихо заврши и поче да се смеје. „Па зар ће и мене мој син...?“, некако дрхтаво изговори син. „Оће, сине, оће. То све иде по реду, па што видиш на другоме, надај се на себе.“ Након тога син узвикну: „Е кад је тако, онда идемо кући!“, па кад тамо дођоше, син убрзо припреми воду, окупа оца, обрїја га и пресвуче, тако да је старина освајала све присутне својим старачким ликом.)

**умасу́рити се**, *умасу́рїм се свр. умасїїити се, умазити се, зайрљаїи се.* — Умасуријо се ко удовац. Опери се кад има воде, виш како си се умасуријо.

**умє́ртечїти**, -їм свр. *омєђїити, оградничїити, обиљежїити.* — Ове међе умертечили су стари људи прије стотину година.

**умє́сити**, *умє́сїм свр. фиг. изудараїи, исїући*, „*одбїїи*“ *месо од костїи.* — Ако те уватим, умесићу те, зијанћеру један!

**у́метак м који се уметїнуо на добру расу, расан.** — Има ждријепца, прави је уметак.

**у́метати**, *у́мећєм несвр. скидаїи йљєву са жїїа йри развијању.* — Како то умећеш, зар не видиш да трина оста у жигу. Стави врећу на главу и поче да умеће.

**у́мїлница ж умїљаїа, омїљєна женска особа.** — Не море онаку умилницу ни-

ко опањкати. Не могу ја бити за сваког умилница.

**Ѹмимогред** прил. у *Ѹролазу, Ѹоред, Ѹролазећи мимо*. — Виђели смо се умимогред. Прошли смо умимогред.

в. *умимогредице*.

**ѸмимогредѸице** прил. в. *умимогред*.

**Ѹмина** ж *умјерена и блага клима*. — Вође је велика умина. У овој умини и вода је слатка.

в. *уман, умнина*.

**Ѹмир** м *Ѹмира, Ѹмирење, измирење*. — Били су у завађи, и кад дође до умира ко да прогледаше. Оће ли међ њима икад дој до умира?

Ѹмнина ж в. *уман, умина*.

**умородавити се**, умородавѸм свр. *сморити се у раду, исцрпјети се, изгубити снагу*. — Умородавијо сам се оруђи са слабијем воловима.

**умртвогледѸти**, -Ѹм свр. *имати Ѹоглед безживотан, Ѹром, „угашен“, без зрачка енергије*. — УмртвогледѸио и никако да се поврати. Убило га стотину грднијег јада, па ено умртвогледѸио ко сваки покојни.

**ѸмуаѸти се**, -ам се свр. *уцрвати се, умухаѸти се (о живоѸињама)*. — Умуо се коњ у садно, па не могу да га самарим. Ено се и ови шилег умуо у пздру.

в. *уѸуваѸти се*.

**умулвијати се**, -ам се свр. *улукавити се, ѸреѸворити се*. — Умулвијала се она поган и не проговара. Само га ти осмотри како се умулвијо.

в. *мулвијати*.

**ѸмулѸти се**, -Ѹм се свр. *биѸи нерасѸоложен, ѸуѸи, уозбиѸити се, заѸуѸаѸти, мргодно ѸосмаѸраѸти*. — УмулѸио се и гледа ко млада првијег дана. Сијо међ Ѹуде и умулѸио се. УмулѸио се ко мула.

в. *умусѸити се*.

**умусѸити се**, ѸмѸсѸм се свр. *уѸуѸаѸти, мргодно ѸосмаѸраѸти, заѸуѸаѸти, биѸи нерасѸоложен*. — Нешто се пољак умусѸио, мора да је данас поијо слабу цицвару.

в. *умулѸити се*.

**унавојѸице** прил. *около, уоколо, завојѸом*. — Ено неки Ѹуди иду унавојѸице.

**унакарадити**, унакарадѸм свр. *учинити накарадним, ружним, нагрдити, унаказити*. — Ударијо га неко у нос и унакарadiјо га. Свак себе унакарadi.

**унаѸљерице** прил. *намјерно*. — Најгоре је ка[д] се нешто унаѸљерице чини. УнаѸљерице завадише Ѹуде.

**Ѹнач**, Ѹнча м *унча, Ѹалац Ѹо ширини*. — У твом крмку има метар ширине и два унча.

**уначинити се**, -Ѹм се свр. *сѸећи све услове за рад и живоѸи*. — Направијо куђу и уначинијо се, ко ико Ѹегов.

**уневарке** прил. 1. у *невријеме, није у Ѹрави час*. — Уневарке сам посијо јечам. Све та чоек ради уневарке.

2. *без Ѹлана, Ѹо Ѹрилици, одока*. — Што се ради уневарке, мора бити килаво.

**унеглѸгке** прил. *одока, Ѹо Ѹрилици*. — Отприје су просили Ѹевојку унеглѸтке. Нема ништа унеглѸтке.

**Ѹнкнути**, ѸнкнѸм свр. *изгубити се из видика, удаљити се (иза завијуѸика, у шуми и сл.)*. — Сватови ункнуше у шуму. Са[д] су ти јањад ункнула про брда.

**ѸнѸти**, -Ѹм несвр. *баздѸети, заударати, исѸуѸити ѸеѸријатан мирис*. — Тијана и јадана, па ово месо уне, Бог с тобом! Нешто уне из избе!

**Ѹобло** прил. *обло*. — Угучи јој уобло једну гуку качамака. Нико не зна да сађеде сијено уобло, ко он.

**уоблѸтити се**, уоблѸтѸм се свр. *надуѸти се, уоблиѸти се*. — Појеле овце наку траву, па се уоблѸтиле. Не једи дивљаке, уоблѸтиће те.

**уоблѸћен**, -а, -о *који је надувен, уобљен*. — Напасла се јањад у питомини, па дошла уоблѸћена.

**уобручѸти**, уобручѸм свр. *сѸавити обручеве (на нешто)*. — Уобручијо је бадањ, не море бити боље.

**уордовити се**, -Ѹм се свр. *удебљати се, угојити се*. — Уордовијо се на туђој

муци. Што си се уордовијо тако, пексине један?

**џотка** ж *увоџка, овца сџара тџри године*. — Немој, јадан, клати ту уотку, јазук ти је.

в. *уоџкиња*.

**џоткиња** ж в. *уоџка*.

**џпађа** ж *џапа у којој сџока њушком рови снијег и тџражи тџраву да је џасе*. — Они су уштеђели велико сијено гонџи браве у упађу.

**упандрџити**, упандрџим свр. *држати* (нешџо) *тџраво, уџериџи*. — Упандрџијо дрвезину и оће људима да проспе очи.

в. *уџандрџити*.

**џ-пас** прил. *до џаса*. — Жито се дигло џ-пас. Пао је снијег џ-пас.

**упађити**, упађим свр. *уредиџи, доџје-рати, сџремиџи, очистиџи*. — Упађила је куђу, па сија. Воли она да све упађи, живџела мајци ка је нака.

**упенџати**, -ам свр. *умоџати, увезати, завезати*. — Упенџај товарнину око самара да се тудај не вуче. Како си упенџала ову упртицу, белају један!

**упечобразџити**, -им несвр. *гледаџи некога у лице без осјеђања сџида или кривице*. — Упечобрезијо погани гибет, па старом чоџку каже да лаже. Упечобразијо и не стиди се колико му ни врсница.

**упешкаџи**, -ам свр. *украсти, тџрисло-џити*. — Баста њему упешкаџи, ништа га немој бранити.

**упиждрџити**, -им свр. *буџити, гледаџи неџремице (у некога или нешџо)*. — Упиждрџијо у њу, па мисли да љџвше нема куда љуџка нога гази.

в. *џиждрџити*.

**упиџити**, упиџим свр. *џуџати, изазвати тџјелеси бол тџриџиском*. — Попушџи кођу предњи колан, млого га је упиџио.

в. *уџиџити*.

**упиџити**, упиџим несвр. *гледаџи неџрекидно у нешџо, буџити*. — Максе отале, шта си упиџијо у ватру. Упиџијо у жену и не трџпе.

**упиџити**, упиџим свр. в. *уџилиџи*.

**џпис** м фиг. *слика*. — Лиџеп је ко упис. То је упис од џевојке.

**џписан**, -а, -о *који је ишаран*. — Док бијаше жива баба, вазда смо за Васкрс имали уписаниџе јаја.

**џпитан**, -а, -о *који се свесрдно иџтересује и иџија о другима*. — Упитан је за сваког свога. То је један упитан дук, нек је бог поживи мајци.

**џпити се**, џпиџем се свр. *биџи обузеџи наклоџићу тџрема некоме и нечему*. — Упиџо се у стари скоруп, и не море без њега, па Бог. Упила се у књигу од малиџе ногу.

**уплџати**, -ам свр. *иџи, доџи гегајуџи се, једва се догегаџи*. — Е да би још десе метара не бик мого уплеати.

в. *џлеати*.

**уплџкати се**, -ам се свр. *умџешати се у нешџо*. — Уплџко се џе му није мџесто.

в. *усекаџи се*.

**уплџешњивити се**, -им се свр. *џосџати буђав, уџлеснивити се*. — Скоруп се уплџешњиви џ у мџешину продре ваздук.

**уплџвати се**, -ам се свр. в. *умуџи се*.

**упоџанџи се**, -им се свр. *обавиџи велику нуџду (обично о малој дјеџи)*. — Очисти бешику, ето се диџете упоџанило.

**упороџити**, -им свр. *везати једним краџем уџеџа једног, а другим краџем другог вола за рогове и тџако их водиџи*. — Упороџи волове, са[д] џу и ја дој. Умиџеш ли упороџити ту белају јунад?

в. *заџороџити, џороџе*.

**џпремаџе** прил. *насирам, тџрема, наџремасе, један насирам другога*. — Поглај упремаџе да ми џе не видиш говеда. Пита-смо се упремаџе.

**џпрџичу** прил. *за истиџаџе нечега иџи се џомиње као џоџка: за џрџичу, у џрџичу*. — Остала је упрџичу та џијова велика љубав што се смрђу заврши. Свратише у једну куђу да пију воде, па ик ту поваташе, упрџичу им било.

**џпрџица** ж *уџе за ношење бремена*. — Облџеси упрџицу, нек се мало сушне.

**у̀пуздри́ти се**, -ѿм се свр. *уцрвати се у ѿуздру (о стиоци мушког ѿола)*. — Упуздро се ови мали овнићак.

**упу̀љати се**, -а̄м се свр. *иѿосѿаѿи буђав, уѿлеснивиѿи се*. — Сијено се угријало и упуљало. Немој трпати бреково сноплѣ, упуљаће се.

*в. уѿушљаѿи се.*

**упу̀шљати се**, -а̄м се свр. *в. уѿуљаѿи се*.

**у̀рва̄** м *обрушена маса снијега, усов која се сурвала низ сти́рмину*. — Сручи се урав низа страну и све сравни испре[д] себе.

*в. усов.*

**у̀рда** ж *укварено, згрудвано млијеко*. — Ну, неј ли усуги те урде пашчету, па нек лоче.

**у̀рдати се**, -а̄м се свр. *згрушаѿи се, удриѿи се, ѿквариѿи се (о слајком млијеку)*. — Немој, јадна, носити суд са вареником око ватре е ће ти се вареника урдати,

*в. ѿроурдаѿи се.*

**у̀редити**, **у̀редѿм** свр. *уширојѿи, кастирирати, ујаловѿи*. — Зови Жижа нек ти уреди шишака, он има лаку и прелаку руку.

**у̀ривак**, **у̀ривка** м *дио ужетѿа, искидано уже*. — Опасо се накијем уривком, па изгледа ко помаман.

*в. суривак, уруљак.*

**у̀рива̄с**, -та, -то *кѿи је сивѿеѿељастѿи, боје сиједе длаке*. — Протутѣ нечије уривасто кљусе. Обуко наку уривасту вањелчину.

**у̀ријевити**, **у̀ријевѿм** свр. *убрзано залајаѿи, лајаѿи уз режање*. — Уријевиле вашке и не престају.

*в. ријевѿи.*

**у̀ријепити се**, **у̀ријепѿм** се свр. *залијеѿи се, ѿрионуѿи, стиојѿи се са ријеѿом*. — Прође крос ковражину и ва[с] се уријепи.

**у̀риља́ти се**, -а̄м се свр. *уѿи, увуѿи се*. — Уриљај се у кућу, безобразниче један!

**у̀риндати се**, -а̄м се свр. *угојѿи се*. — Уриндо се, не море уљећ на та врата.  
*в. сриндаѿи се (1)*.

**у̀рину̀ти**, -ѿм свр. *убрзано лајаѿи, усрнуѿи лајуѿи*. — Уринуше вашке, реко би смак је. Кад урину вашка према мени, свака ми длака стаде дупке.

**у̀рметѿи́новица** ж *хљеб, ѿиѿа од кукуррузна брашна*. — Сву зиму смо имали урметѿиновице.

**у̀рѿван**, -вна, -вно *који је осоран, груб*. — Уровна чоека, о људи моји, људи! Уровно је колико је тешко.

**у̀рок** м *зло које се „ѿреноси“ ријечи-ма, ѿогледом, несрећа*. — Само јој какав урок море доћи главе. Уроку је само пушка равна. Предаће ти она вљештица урок.

**у̀руљак**, -уљка м *в. уривак*.

**у̀рундѿвити се**, **у̀рундѿвѿм** се свр. *угојѿи се, ѿосѿаѿи дебео (обично о ѿсу)*. — Урундовило се пашче и неће ни да лане.

**у̀ручица** ж *оно шѿо је уручено дјевојци ѿри вјерѿби (ѿрстиен, новац и сл.)*. — Ка[д] смо испросили ђевојку, дали смо јој уручицу и запјевали: „Ој ђевојко бљела лица, / ево тебе уручица, / нек се чује, нек се зна, / да си данас вљерена.“

**у̀саварда́чити се**, **у̀саварда́чѿм** се свр. *стијаѿи усѿравно на једном мјесту, усѿравиѿи се*. — Усавардачило се нако чељаде на вр брда и ђуби има више од уре.

**у̀саксија́н**, -а, -о *који је уѿабан, уравњен, углачан*. — Одавле па све до Зукве пут је усаксијан.

**у̀саксија́нити**, **у̀саксија́нѿм** свр. *уѿабанаѿи, уравниѿи, углачаѿи*. — Испрет куће све је усаксијанијо, руке му се позлатиле. Пртина се смрзла и усаксијанила.

**у̀салѿмпити се**, -ѿм се свр. *међусобно се стиојѿи, ѿрионуѿи, слијеѿи се (обично суво и влажно)*. — Натурисмо сирово жито да вршемо, па се сва вршеница усалемпи, неће од ње бити ни ручка.

**у̀салу́так**, -тка м *оно шѿо је усакло, увенуло*. — Киша није падала одавно и од жита нема ништа до усалутка.



**усамòпрдїти се**, -їм се свр. 1. *образити се, бити довољан себи, загледаћи се у се, занијети се собом*. — Усамопрдила се она рђица, а не зна ни нос отријети.

2. *збунити се, смести се, помести се*. — Чим нас је видијо, одмак се усамопрдијо.

*в. усамїрдиїти се.*

**усампрдїти се**, -їм се свр. *в. усамойрдиїти се.*

**успањати се**, -ам се свр. *фиг. ознојити се, бити јако обливен знојем*. — Најарачијо коња а он се у бијелу пљену успањуо.

**усекати се**, -ам се свр. *ући без извињења, умјешајти се у нешто*. — Вазда се оно усека ће му није мљесто.

*в. уїлекајти се.*

**успјенити се**, *успјеним се свр. исушити се и имајти изглед сијена у сїогу*. — Што не пластиш те откосе, виш да су се успијенили.

**усканүти се**, -нѐм се свр. *в. уканүти се.*

**усклисити**, *усклисїм свр. обрадиїти нешто у уздуженом облику, обузиїти, ушљивїти*. — Усклисијо навилџак до навилџка, муа би слећела ш њиг.

**ускòврчїти**, -їм свр. 1. *закренуїти што нависше*. — Усковрчијо шиљегу роговс, па му врови расту увисинке.

2. *фиг. прецијениїти се, не видјети од себе другога, уобразити се*. — Усковрчила нос она гњидица, па неће ни помоз Бог.

**ускопїштити се**, *ускопїштїм се свр. бити љуї, гњеван, срдити се њонашаїти*. — Шта му је, што се ускопштитијо јутрос?

**ускркнүти се**, -нѐм се свр. *згуснуїти се, њосїаїти густї (о їрави, жїїу, шуми и сл.)*. — Ускркла се трава, не море се проћи. Озелњела и ускркла се горе, реко би сиње море.

**ускубет** *м који је мршав, недовољно ухрањен, сув, жилав*. — На оном ускубету нема ни дека меса. Оће да коље нако јање, то је мало, јадно, ускубет прави.

**узмуцати се**, *узмуцам се несвр. креїти се у већем броју и на одређеном простору, њокреїаїти се моїрећи околу, узмуваїти се*. — Узмуцала се жандамерија, траг јој се утро.

**ўсов** *ж обрушена маса снијега, лавина, усовишїе*. — Таман ми полијегали, ка[д] се усов сручи поре[д] стаје.

*в. урав, усовишїе.*

**ўсован**, -вна, -вно *који је са добрим особинама насљјеђеним од їредака, сојевитї*. — Усовни су то људи, јадан. Њиове овце усовније су од ичијиг.

**ўсовїште** *с в. усов.*

**ўсовље**, -а, -о *који је са одликама високог квалифїетиа насљјеђеног од їредака*. — Оженијо се од добре куће, па су им и ћеца усовљена.

**ўсперак**, -ѐрка *м њошак од сїеље самара*. — Ау, ево миши прогризли усперак о[д] самара!

**ўспрдати се**, -ам се свр. *бити у недоумици, двоумиїти се између могућих рјешења*. — Дај смири се мало, шта си се ког ђавола успрдо.

**ўспрнүти**, -ѐм свр. *измислиїти, ископсїруисаїти, њусїїиїти њосїрдан глас*. — Ништа се не љути, нијеси ти први коме су успрнули оно што није истина. На овом вакту успрнуће ти свашта.

**ўспрїт**, -а, -о *који је сїрмен, са усїоном*. — Успрто ви је ићи ус ту страну, но идите околу.

**ўсркљāj** *м оно што се одједном сркне, гушљаж (о їечносїи)*. — Немаше у кући ни усркљāj млијека.

**ўсрпнїти се**, *ўсрпїм се свр. њовиїти се, савиїти се у луку*. — Жита се усрпила, треба иг одмак жњети. Смршо је и усрпијо се.

**устаклити**, *устаклїм свр. 1. сїавиїти сїакло, засїаклїиїти*. — Устакли ми ову слику, па ћу ти исплести најљевше бљечве.

2. *добити сјај у очима*. — Устаклијо очима, буљи у њу и топи се ко снијег на југовини.

3. *успјектайти шарући (нешито)*. — Устаклила прозоре, море се на њ огледа-ти.

*ўсталалац м ирегалац, раноранилац, радан човјек*. — Вазда је он бијо усталалац. Диго се они усталалац прије зоре.

*ўсталачан*, -чна, -чно *који је радан, ирегалац, раноранилац*. — Вође мора чоск бити усталачан, ако мисли да живи. Тог усталачног створа никад није пијевац зато у аљинама.

*ўсталица ж она која је радна, заузималива*. — У пјесми: „Он усталалац, она усталица, / прије ране, но што зора сване.“

*устамборити се, устамборим се свр. усправити се, заштурити се, иодићи главу нагоре, навиеше*. — Засијо у сто и устамборио се.

*ўстан*, -а, -о *који је радан, вриједан, усталачан*. — Срећа је његова што се оженијо устаном женом.

*устегнути, устегнем свр. в. узмакнути*.

*устићивати се, устићујем се несвр. имаити осјећај стида, бити стидљив*. — Неће да једе но се устићује. Устићује се ко да је у туђини.

*устрамбуљати се, -ам се свр. усталасити се, усковитлатити се (о облацима, водама)*. — Облаци се устрамбуљали, ево кише. Пива се устрамбуљала, па дошла ко орање.

*в. итрамбуљати се*.

*ўстрижак, ўстришка м мјесто гдје је овца иосјечена при стрижји*. — Учрвала се овца у устрижак. Остриго је сву јањад и ниједно није са устришком.

*устријељенка ж женска особа духовита, шалива, довитљива, сналажљива*. — Кака је она устријељенка, стријела је устријелила.

*ўгурити, -им свр. I 1. иребациити преко главе (узду, оглав и сл.)*. — Устури му оглав про главе и нека га.

2. *иоспремити, уздигнути, средити (обично по кући)*. — Чим устури по кући, доћи ћу да пластимо.

3. *измислити, иусити какав иоспрдан глас*. — Оно ће свашта устурити и за мртве а не за живе.

4. *даити најгори дио (нечега)*. — Они су узели за себе најбољу шилеж, а њој су устурили шкарт.

II ~ се 1. *усправити се, заштури се, иодићи главу навиеше, нагоре*. — Устурио главу у небо а цријева му цврче о[д] глади.

2. *искренути се на леђа, изврнути се*. — Устурила му се кобила у намет и не море да се дигне.

*усукати се, усучем се свр. 1. узмуваити се, мошати се којекуда, крстиарити шамо-амо*. — Усукали се орлови а су остели ствр.

2. *усковитлати се, узмошати се (о облацима)*. — Усукали су се облаци, мора љуснути киша па Бог.

3. *фиг. нагло омршати, ослабити*. — Обија пастуг за кобилчињама, па се усукло, би реко није они.

*усулити се, усулим се свр. иредузети нешто уз ризик, рескирати*. — Добро си се усудијо да поћеш на пут по оваком времену.

*усургјати се, -ам се свр. 1. ионашати се са иуно шреме, иоказати узнемиреност*. — Бијаше се нешто усургјо, па није да нађе смире.

2. *иостити јако мршав, ослабити, смршати*. — Усургијо се ко изорски во.

3. *истегнути се, развући се, ойружити се, лећи исуружен*. — Усургијала се змија на срет пута, има колико колаца.

*успенути се, успенем се свр. нагнути се уназад, завалити се, забациити се*. — У столу се усценуо сердар, гледа у шувит и наког ђавола претура у памети.

*усајити, усајим свр. учинити сјајним*. — Добро си усајо и окалајсо кото.

*в. усаќити, усаќијати*.

*усаќтати, -им свр. в. усајити*.

*усаќтијати, -ам свр. в. усајити*.

**у́сєвѣрити**, у́сєвѣрѣм свр. *осјевѣриѣти, ѡпревладаѣти сјевѣр (о времени)*. — У́сєвєрило је, неће бити кише. Ка[д] добро у́сєвєри, почећемо вријећи.

**у́сєкиричѣти**, -ѣм несвр. *гледаѣти некога у лице и без имало сѣида ѡнашаѣти се безочно*. — У́сєкиричила му жена и не да му извезати. Неће да попушти, но у́сєкиричијо и ћера своје.

**у́сєња́вити се**, у́сєња́вѣм се свр. *наѣруниѣти се ѣрином, ѣруњем од сува сијена*. — А што си се тако у́сєњавила, црна друго?

**у́сєра́вити се**, у́сєра́вѣм се свр. *умазаѣти се сјером*. — Стриго сам наку овчину и вас се у́сєравијо и одлакавијо.

**у́сєсти се**, у́сєдѣм се свр. *скамениѣти се, окамениѣти се, осѣаѣти неѡкреѣтан*. — Какав си у́сєо се, кѡ ћеш! Она се у́сєла док је пала на те гране.

**у́сєћи**, у́сєчѣм свр. *одсјећи*. — Није он кадар у́сєћи ни товар дрва.

**у́такмѣти**, -ѣм свр. *ѡравнаѣти, слојжиѣти у складном реду*. — Утакмијо дрвљеник, реко би да га је кончијо.

**у́такнути**, у́такнѣм свр. *I увући, уврѣсти, удјенуѣти (у нешто)*. — Ја не видим утакнути конач у иглу, па са[д] кад би ми оба ока издрла.

II ~ се *умијешаѣти се, ѡсредоваѣти*. — Не море она што се неће утакнути у причу, нако да јој језик окинеш.

**у́тактѣти**, -ѣм свр. *радиѣти ѡ ѣакѣу, равномјерно, одмерено*. — Утактила је, реко би сваки јој је корак одмљерен. Кат прича утакти, Боже благи.

**у́талагијати**, -ѣм свр. *1. наоѣириѣти, набрусѣти ѣарући (брусом, белећѣјом и сл.)*. — Уталагија косу, па му носи ко бријећа бритва. Дај талагијај и ову моју косу.

*2. уредиѣти, уљейшаѣти, уравниѣти*. — Уталагијо коња ко да ће ш њим у сватове.

*в. ѣталагијаѣти.*

**у́талу́мити**, у́талу́мѣм свр. *умириѣти, смириѣти, кројиѣти, доведѣти у ред (некога)*. — Дај уталуми га, па ти ево најбољег овна.

**у́тамничѣти се**, -ѣм се свр. *фиг. усамиѣти се*. — Ево вако ти проводим ови баксузни живот: утамничим се међ ова четири зида и туј дреждим.

**у́тандрчѣти**, у́тандрчѣм свр. *в. уѣандрчѣти*.

**у́тарак**, -ѣрка м *угарак*. — Ако те превегарим овијем утарком, све ће варнице скакати око тебе.

**у́тарашѣти**, у́тарашѣм свр. *газећи уѣтабанаѣти, учейаѣти (о снијегу)*. — Утарашѣјо сам торину и метно овцама.

*в. ѣтарашѣти.*

**у́тату́лати**, -ѣм свр. *ући гезајући се*. — Уморно, гладно, мокро, једва утатула у кућу.

*в. ѣтајулаѣти.*

**у́тва** ж *фиг. она која је лукава, превејана, искусна*. — То је утва која ће се прометнути у сто нити.

**у́тељѣжен**, -а, -о *1. који је усмјерен ѡ жељи, ѡслушан*. — Људи су утељѣжени и раде како им се заповиједа.

*2. који је ујармљен, ухваћен у јарам*. — Јесу ли ти волови утељѣжени?

**у́тељѣжити**, -ѣм свр. *1. ухваѣиѣти у јарам*. — Утељѣжијо јунад, па им не да дани. Утељѣжијо волове и удара оног који боље вуче.

*2. фиг. навикнуѣти некога на ѡслушност*. — Младо је лако утељѣжити, но ај старо.

**у́тетѣљити**, у́тетѣљѣм несвр. *гледаѣти широко ѡѣворених очѣју, избечиѣти*. — Утетѣљило дијете у змију, па је гледа ко у каку цицу.

**у́тетичѣти се**, -ѣм се свр. *обући се, доѣјераѣти се уредно и ѣеданино*. — Лијепо га је вићети кад се утетичи и појаше на зорног ѳогина.

*в. заѣтеѣичѣти се.*

**у́тетријѣбити**, у́тетријѣбѣм свр. *гледаѣти ѡѣворених очѣју, неѣремѣце, уѣшѣиѣти, зуриѣти*. — Кад она пастувчина види сукњу, одмак утетријеби у њу.

**у̀тетрчи́ти**, -ѝм свр. *ићи љраво, крейша-ти се обично једно за другим*. — Утетрчила нечија говеда и занкоше на локву.

*в. шейрчи́тии.*

**утиши́јати се**, -ѝм се свр. *уишишати се*. — Чујаше се велика граја у Радојевој кући и одједном се утишијаше.

**у̀ток** м 1. *залазак (о сунцу)*. — До утока сунца има колико најдуље товарнина.

2. *сѝас, лијек*. — Од његове болести нема утока. Тражила је утока и под Острогом.

**у̀то̀лити**, у̀то̀лѝм свр. 1. *ѝоѝустѝити, умукнути, смањити се (о боловима)*. — Попик некав лијек, и одмак ми болови утолише.

2. *оѝоѝли́тии, ѝоѝустѝити́и хладноћа*. — Данас је добро утолило. Окрену југовина и одмак утоли.

**у̀томе́н** прил. *ѝог ѝрена, часа, баш ѝада*. — Ми нешто причасмо, кад утомен наљегоше дуванѝје.

**у̀то̀нтати**, -ѝм свр. *увезати, уилести, скрѝити*. — Ко је вако утонто упртицу, загранута га у њу тонтали.

*в. ѝонѝати́и.*

**у̀топа́лац**, -ѝлца м *уѝоѝљеник*. — Ку[д] си потрчо, ко утопалац у воду? Кат почне да пада град, одмак изађи на праг от куће и узвикни: „О утопалце (изговори име потоњег утопалца) врађај војску на-траг!“, врати се у кућу, затвори врата и грат ће да престане.

**у̀тога́лити**, у̀тога́лѝм свр. *ићи љраво, крейшати се један за другим*. — Колона војника утогалила и занче на вр брда.

**у̀трачка́ти се**, -ѝм се свр. *уѝрљати се, умазати се*. — Што си тако утрачкала људу, прѝела се?

**у̀трѝт**, -а, -о 1. *који је обучен, исѝраксиран, кондиционо ѝриѝремљен*. — Ко не оре са утрѝјем воловима, та не зна шта су муке и невоље.

2. *који је угажсен, учейан, уѝабан*. — Сва је трава утрта од нечије стоке.

**у̀трѝжѝити**, у̀трѝжѝѝм свр. *ићи без за-стѝоја*. — Још се не бијаше свануло а ста-

ри Брајан утрѝжио и занче на племенску воду.

**у̀ту́нути**, у̀ту́нѝм свр. *угасити (о ва-ѝри)*. — „Немој да се ватра утуне!“, рече снаја свекрви. „У душмана се утунула“, рече баба и жгарну у ватру.

**у̀ту̀нити**, -ѝм свр. *уобрази́ти*. — Кад он нешто утупи у главу, не мореш му то ишѝерати, па да ти је Бог отац.

**у̀ту̀рѝти се**, -ѝм се свр. *ѝредстѝавити се лажном особом за коју се издаје, о којој је ријеч*. — Шу[т] туј, он се утурио. Утурио се да је трговац, а није но највиши лупеж.

**у̀ту̀рање** с гл. им. од *уѝураити се*. — Утурање је, јадан, извикнуто отко постоји свијета и вијека.

**у̀ћерѝзан**, -зна, -зно *који је уредан, миран, ѝодесан*. — Има ућерезну шѝер, и најбоље да је просимо. То је једно ућерезно створење.

**у̀ћерѝтѝи**, -ѝм свр. *размѝерити, одмѝерити*. — Све сам ућерѝто: рогове, бедренице, врѝнѝје, а са[д] само да све споји-мо како ваља.

*в. ћерѝити́и.*

**у̀ћѝјати се**, -ѝм се свр. 1. *би́тии укуван*. — Месо се ућѝјало и упиштало, мртви би га јео.

2. *ѝресѝаити, ослабити, умукнути (о вѝѝѝру)*. — Идите чим се вљетар ућѝја.

*в. ућѝѝати́и.*

**у̀ћѝѝати**, -ѝм свр. *в. ућѝјаити*.

**у̀ћке** узв. *кози да иде*. — Ућке, амо! Ућке, јаро, ућке!

**у̀ћу́гумѝти**, -ѝм свр. *в. ућу́гумити*.

**у̀ћу́лумѝти се**, -ѝм се несвр. *ућу́ѝаити, снуѝдѝити се, сневеселити се*. — Има му неки љаво, док је нако ућу́лумѝо.

**у̀ћу́нути се**, -ѝм се свр. *добити неѝри-јашан мирис, усмрдѝѝти се*. — Слабо осолисмо месо, па се одма клето ућу́нуло.

*в. ушћу́нутии́и.*

**у̀ћу́стечѝити**, -ѝм свр. 1 *сѝуѝити ѝред-ње ноге коњу да не може бјежѝати*. — Ућу́стечѝи брњаша да куд не оде.

П ~ се *стајајати* на једном мјесту, *бити* *нейомчан*. — Ућустечило се нечије кљусе на сре гувна, ко да је свезано.

**уцаклијати**, -ам свр. I *ћрљајући учиштии сјајним, углачаним*. — Уцаклијала прозоре, па бљеште. Природа јој уцаклијала зубе, реко би да су бисери.

П ~ се *сијајати се, блистајати, цаклишти се*. — Монци се доћерали, уцаклијали, ко и сваке нећеље, и одоше на сијело.

в. *уцаклишти*.

**уцаклићи**, -им свр. в. *уцаклијајати*.

**уцегљати**, -ам свр. *ћричајати које-штиа, говоришти брзо, цангризаво*. — Уцегљо Тимотије, па прича и оно што ни ђаволу не би на ум дошло.

в. *цегљати*.

**уципићи се**, -им се свр. *бити обучен у уској одјећи*. — По овој новој моди сва се младеж уципила, сакрили велика мајко Богородице.

**уцицварјати се**, -им се свр. *бити ухрањен, бујан, обузети руменилом*. — Уцицварјо се стари Мимо, па ће седе снијег се испод њега топи.

**уцмѣкати**, *уцмѣкām* свр. *фиг. убити*. — Уцмѣкаше чоeka на правди Бога.

**уцврорјити**, *уцврорјим* свр. I *инсистирајати ћврдоглаво на нечему, заћврдоглавишти*. — Уцврорјијо они дереп једно те исто и каже: што више имаш, мање си свој чоек.

П ~ се *уцрвајати се у рогове*. — Уцврорјијо се гаран и све врти главом ко да је помаман.

**учабулити**, *учабулим* свр. *имајати неку користи, уграбишти нешто у последњем ћренуштику*. — Они бијагу увелике за ручком и ја ти само учабулик наке огриске.

в. *зачабулишти*.

**учапјати**, -им свр. *размјеришти, одмјеришти, умјеришти, узети мјеру*. — Зна Лале сасећ јапију и све учапјати чап у чап.

в. *учајоришти*.

**учапорјити**, -им свр. *размјеришти, одмјеришти, узети ћраву мјеру*. — Ко ви је учапоријо јапију за кућу?

в. *учајишти*.

**учевјизити**, *учевјизим* свр. 1. *ћостјајати јако мршав, веома омршати, ослабити*. — Учевизијо радећи, не би га мајка познала.

2. *умукнушти, ућујати*. — Дошо му црни петак, па и он учевизијо.

в. *чевизишти*.

**учѣнути**, *учѣнѣм* свр. I *ћригњечишти (обично ћрсти руке, ноге и др.)*. — Како учену ногу, бслају један?

П ~ се *ћригњечишти се*. — Помакни руку испот плоче, ученућеш се. Ено се Вукан и јадан учено и грдом нагрдијо.

**учетвѳрити**, *учетвѳрим* свр. *ућрегнушти два јарма волова да заједно вуку неки ћежак ћереј*. — Учетвори волове и оћера звоно право цркви.

в. *чейворишти*.

**учивтјити**, -им свр. *ићи ћраво, ућравишти*. — Учивтјијо пртином и занче на густјерну.

**учин** м *урок*. — Кому је учин учинијо за паћи га колац везали.

**учињаѕ**, -та, -то *који је складно наћрављен, лијејо ураћен*. — Милош је вазда имо учињаѕте опанке. Сва ју је јапија учињаѕто срезана.

**учињен**, *учињѣна*, -о *који хоће да учини, ћомогне, ћредусреће*. — Сви су они у тој кући учињени, да ти се то не море описати.

**учкопиљан** м *лукав, ћревејан, ћрейреден чољек, домишљан*. — Набиро се учкопиљан ћевојака, ко мећед зрелије крушка. Пуш тамо учкопиљана, та ће у сваке нити.

**учмати**, -ам *несвр*. 1. *зубишти свејезину, боју, сушишти се (о биљкама)*. — Трава је учмала на овој проклетој суши. Учма лишће на замљерке.

2. *зубишти снагу, слабити, мршавишти*. — Ништа брже не учма од младости. Нешто ти јањад учмају.

**учугуљити**, учугуљим свр. 1. *стијајати* скоро нейомично, *бийти* у *вертикалном* *положају*. — Учугуљио људима изнад главе и неће да се пошене.

2. *стирајати*, *озидати*, *наслагајати* како *било*. — Учугуљио навилјке ко ни себе ни своје. Моро му се соргати они зид кад га је нако учугуљио.

в. *ушчугуљити*.

**учукундрити**, -им свр. *ујравити*, *ујерити* (*нешти*). — Учукундрио у ме рачвасту кочину и поче да изводи његове *јаволије*.

в. *учукундричити*.

**учукундричити**, -им свр. в. *учукундриши*.

**уцгара** ж *мала кућа*. — Паде велики *снијег* и *сурва* ми оно мало *уцгаре*.

**уцилјати**, -ам свр. *брзо ући*, *умакнути* (*негдје*). — Напале муе *коње*, па *уцилјатише* право у *гору*.

в. *цилјати*.

**уцимрити се**, -им се свр. *поситати* *швердица*, *шкрјица*, *бийти* велики *шведиша*. — Не мореш *влеровати* колико се та *чоек* *уцимрио*. *Уцимрила се*, па *јој* је *жао* и *јести*.

**уцблати се**, *уцблām* се свр. *обући* *дроњке*, *цоле*, *поцијејану одјећу*, *обућу*. — *Уцоло се* без *икаке преше*.

**уцбрати**, *уцбрām* свр. *досита умустити* *млијека*. — На овој *ори* *бијаше* *уцорала* *пуна* *два* *кабла* *варенике*.

в. *цоити*.

**уш** ж 1. *ваш*, *инсекти паразити* (*на чојеку*). — *Прљави*, *јадни*, *пуни уши*, *грота* *иг* *виђет*.

2. *фиг. лош човек*. — То је *уш* о *чоека*. *Јади* *су* *кад* *једу* *уши* *испод* *опанка*.

**ушāван**, -вна, -вно *који је* *уљудан*, *приситијан*, *одмјерен*, *скромног понашања*. — *Ушавна је* та *ђевојка*, *ко да је* *старила* *па* *младила*.

**ушāпити се**, *ушāпим* се свр. *поредити се*, *стијавити се* у *исти ред*, *изједначити се*. — *Ушапио се* *они* *богаљ* *да се* *рви* *са*

*ноликом* *љуцком* *слотом*. *Сад* *би се* *он* *ушапио* *да* *прича* *са* *краљем*.

**ушачкјинити**, *ушачкјиним* свр. *доћи* у *стијање* *збуњености*, *сметености* (*услијед* *стираха*, *какве* *неочекиване* *ситуације* *и* *сл.*). — *Воде* *га* *цандари* *везана* *а* *он* *ушачкинио* *и* *само* *вљетри*.

**ушећерити**, -им свр. *фиг. имати* у *очима* *испуњен* *осјећај* *среће*, *задовољства*, *радости*. — *Пригрлио је*, *а* *она* *ушећерила* *и* *не* *трепће*.

**ушипилити**, -им свр. *углавити* у *жљоб*, *удубљење*, *урез*. — *Ушипилио* *штицу* у *штицу*, *реко* *би* *једна* *је*.

**ушипчити**, -им свр. *ићи* *право* *и* *без* *застаја*. — *Ушипчио* *про* *Јаворка* *ис* *цик* *зоре*.

в. *ушишатиши*.

**ушицати се**, -ам се свр. *добити* *пролив*, *избацити* *жидак* *измет*. — *Омрсисмо* *јањад* *по* *роси* *и* *одмак* *се* *ушицаше*.

в. *шицати*.

**ушишатити**, -им свр. в. *ушиштити*.

**ушкати**, -ам свр. *стијавити* *биљег*, *знак*, *обиљежити* *каквим* *знаком* *уха* (*о* *животињама*). — *Кад* *себе* *смо* *ми* *ушкали* *нашу* *шиљег*. *Ушкали* *смо* *наше* *теле* у *лијево* *уво*.

**ушкблати**, *ушкблām* свр. *научити* *некога*, *обучити*, *довести* *га* у *ред*. — *Њега* *је* *ушколала* *невоља*, *па* *зна* *шта* *ваља* *а* *шта* *не* *ваља*. *Ушколо* *је* *ону* *јунад*, *па* *ору* *ко* *велики*.

**ушкүрити**, *ушкүрим* свр. *прикрајчитити*, *скоро* *поитрошити*, *уитрошити*. — *Још* *снијег* *пада* *на* *замљерке*, *а* *ми* *смо* *вћ* *ушкурули* *са* *сијеном*.

**ушљо** м *који је* *вашљив*. — *Вазда* *је* *бијо* *крепо*, *јадо* *и* *ушљо*.

**ушмољак**, -бља м *онај који је* *мали* *раштом*, *ситан*. — *Пази* *колики* *је* *они* *ушмољак*, *нема* *виши* *од* *овог* *бурила*.

**ушокаћити се**, *ушокаћим* се свр. *ујрљати се*, *укаљати се*, *забрљати се*. — *Ушокаћио се* *идући* *про* *њива*.

**уштва** м и ж *ситничар, рђица, слаб човек*. — То је мртва уштва, која би те продала за евово!

**уштавити**, **уштавѝм** свр. I *привремено сѝтавити расад (кујус, реју, дуван и сл.) у прѝремљено земљишће, да ѝу остане док се не посади*. — Чим сам донијо купушњи расад, одмак сам га уштавијо.

II ~ се фиг. *изгледаѝи у лицу без прѝмљена, наизглед не сѝаритѝи*. — Уштавијо се ђед, реко би млађи је но има пед година.

**уштукнѝти**, -нѝм свр. *узгунѝи, ишчашиѝи, навѝи (о зглобу)*. — Уштукно сам зглоб од лијеве ноге, крочити не могу.

**уштунути**, **уштунѝм** свр. 1. *изгубѝи свјежину, боју, осушиѝи се (о биљкама)*. — Уштунула су жита, нешто им није ођа.

2. *обузѝи, сузѝи, окрайѝи*. — Шијо му капут, па му уштуно рукаве, очи му испале. Много си уштуно плас, дај то мало ражђеди.

3. *прѝгњечѝи дио ѝијела (обично прѝс, ногу и др.)*. — Уштунук прс између платица, сву кожу шљуштик.

**ушћунѝти**, -нѝм свр. *в. ућунѝи се*. — Ова пршула ти је ушћунула, не море се заложити.

**ушћугѝити**, **ушћугѝѝим** свр. *в. учугѝити*.

## Ц

**цаварика** ж *кисјело млијеко од обра-не варенике*. — У тој празној кући кад има цаварике ко да има и цијеле варенике.

**цавуњати**, -ѝм несвр. *лушѝи, ѝћи ко-јекуда*. — Цавуња по читав дан без да ишта стави на уста.  
*в. оцавуњѝи*.

**цагрија** ж *голомразица*. — На овој цагрији сва ми се крв следила.

**цак** оном. *пѝдражавање гласа, звука, шума и сл.* — Чу ли ти како неко реч:

цак, цак! Кад нешто прође поред нас, ми смо само чули: цак, цак!

**цакаљин**, -ѝна м *ѝуцањ изазван ударањем у жишкѝу*. — Наложили ватру, па ударили жишкама у цакалин. У пјесми: „Око ватре скакуће, / а цакалин цакуће, / цака, цака, жишка пуца, / да ли ти се драги штуца?“.

**цаклијати**, -ѝм несвр. I *прѝрајуѝи чинѝи сјајним, глачѝи*. — Мало пребриши срчу на прозорима, шта је цаклијаш. Цаклија пушку, ко да ће на смотру код господара.

II ~ се *сијаѝи се, блисѝаѝи се од сјаја*. — Да јој није добро не би се нако цаклијала.

**цаклити се**, **цаклѝм** се свр. *сијаѝи се, биѝи сјајан*. — Нешто се цакли порет пута.

**цакнѝти**, -нѝм свр. 1. *мало наѝрснуѝи, прѝснуѝи*. — Ево стакло цакнуло од великог мраза.

2. *исѝустѝиѝи, одаѝи звук, звекнуѝи*. — Ко но цакну на прозор?

**цакум-пакум** прил. *сасвим, ѝошѝуно*. — Ненад је вазда имо цакум-пакум алат за рад. На њему бијаше све цакум-пакум ново.

**цаңгрија** ж *особа која је чандрљива, која много прѝча*. — Ка[д] се закољодави она цаңгрија, сва позелени од злоће.

**цаңцати**, -ѝм свр. *скаѝаѝи од глади, жеђи и сл.* — Не однесе ништа за ужину, па ће цаңцати о[д] глади.

**цапа** узв. *кози да сѝане*. — Цапа вамо, дабогда ниједна не вечала! Цапа јара, цапа!

**ца̋р** м (л. *talus seu os tarsi tibiale*) *ѝеѝни ваљак, скочна костѝ (код ѝа̋кара)*. — Ево ти цар, па се царајте до миле воље. Дај ми та цар, болан. (Петни ваљак има шест страна, али због симетричности неких страна имају само четири назива, и то: цар, добар, магарац и бака. „Царом“ се зову двије дуже, наспрамне и симетричне стране; „баком“ друге двије, такође, наспрамне стране, знатно краће и нессим-

тричне; „добар“ означава испупчену, а „магарац“ удубљену страну.)

*в. царайи се.*

**ц̄ар̄ати се**, -ām се несвр. *играйи се игре царом*. — Ви се два клисајте, а ми ћемо се царати. Ка[д] смо били мали, стално смо се царали. (Играчи се царају тако што један од играча баца цара увис, питајући: „Шта је?“, а други погађа и изговара једну од четири стране цара. Ако цар падне на страну која се зове „бака“, онда онај играч који је изговорио „бака“, стиче тај назив и дужан је да преузме вођење игре све док неки од играча не преузме његову улогу на горе иписани начин.)

*в. цар.*

**ц̄бати**, ц̄б̄ам несвр. *йадайи киша обилно, умлазевима, йљушйайи*. — Киша је цебала читав боговетни дан.

*в. исцебайи, нацебайи.*

**цег̄џалица** м и ж *особа која много брзо йрича, брбљивица*. — Каже да много не прича, а она је највиша цегџалица у селу.

**цег̄џати**, -ām несвр. *йричайи које-шйа, говорйи брзо, брбљайи*. — Кад он почне цегџати, никад краја.

*в. зацегџайи, исцегџайи, уцегџайи.*

**цег̄џање** с гл. им. од *цегџати*. — Досмрђело ми је њијово цегџање.

**цег̄џуша** ж *женска која много брбља, брзо йрича*. — Сачувај ме Боже жене цегџуше. Све је то замутила она цегџуша.

**ц̄џа** ж *врста, сој, йасмина*. — Ама то је иста цџа људи. Не мож од оне цџе ништа друго ни очекивати.

*в. чџа.*

**ц̄џати**, ц̄џ̄ам несвр. *йокрешйайи се у лежшйу без јаког йрења и ошйора додирних йовршина*. — Окређе млин а он цџа ли, цџа и никад да самеле шаку каве.

**ц̄н̄га̄ти се**, -ām се несвр. *ценкайи се, йогайи се, йрейирайи се (око нечега)*. — Ја сам истуријо цијену, па ако ој купи, и немој се цџгати.

*в. цџкайи се.*

**ц̄н̄ка̄ти се**, -ām се несвр. *в. цџгайи се*.

**ц̄поња** м *назив за изузетно круйна вола*. — Лако му је орати кад има наке цџпоње. У Јолова цџпоње има пет квинтала.

**ц̄џрот** м *кувана борова масй, народни лијек йрошйив реуме, убоја и сл.* — Ето туј има цџрове смоле и плаве карте па направити мало цџрота да привијем на ове клете убоје.

**ц̄џцати**, ц̄џ̄ам несвр. *радийи найорне йослове*. — Откад је стала на своје ногс, вазда је цџцала и сегентала.

**ц̄џцн̄ути**, -н̄џм свр. *йргнуйи нагло, енергично*. — Цџцну јако и прекиде уже. Ко то тако цџцну?

**ц̄џбати**, -ām несвр. *изазивайи љуљање, йодрхйавање нечега*. — Кад дуну вљетрина, почеше да се цџбају и савијају грање од омара.

*в. цџбнуйи.*

**ц̄џбн̄ути**, -н̄џм свр. *в. цџбайи.*

**ц̄џвар** рl. t. ж *мале саоне*. — Натури пуне цџваре сијена, седе на врг и нис површицу се слиза право до котара.

**ц̄џанац**, -нца м 1. *мали коњ, коњићак*. — Коишан је они цџанац, не море носити више од педесет кила.

2. *фиг. особа загрџљива, заједљива, свадљива, нейрйељива (обично млађа)*. — На кога се метну они цџанац, то нико живи не море ишћилити.

**ц̄џганйти**, -й̄м несвр. *дирайи, изазивайи, загрџзайи*. — Немој, болан, цџгани, но да се љуцки договоримо. Нос те сто врагова и не цџгани!

**ц̄џганлук** м 1. *оскудица, сиромаштво*. — У рату је владо цџганлук на сваком крају. Живи у цџганлуку отко је помиљело.

2. *особина онога који је заједљив, йакосйан, неваљао*. — Она је сва саздана од цџганлука.

**ц̄џџпац**, -пца м *уско и дугачко йарче земље*. — Има један цџџпац и то му је сва бабовина.



**џију-вију** узв. којим се исказује нечија несијалносћ, љреврџљивосћ. — Зна Шуту да се гиба џију-вију! Тај умије џију-вију!

**џиквџати се**, -џам се несвр. учесћивовџи у игри џиквања. — Да, немају шта друго радити, но се џиквати у шклемпс. Ено се џиквају и млате празну сламу. (џиквати се значи погађати бројеве у игри у којој два играча истовремено испруже прсте и изговарају један од италијанских бројева: до (due), тре (tre), кватре (quattro), џикве (cinque), шије (sei), сето (sette), ото (otto), нове (nove) и ријеч тути (tutti-sve), па играч који, кад се саберу истовремено испружени прсти оба играча, има збир који одговара броју што га је изговорио, постаје побједник.)

**џикнути**, џикнџм свр. 1. љрснуџи, наљрснуџи, наљукнуџи. — Отко је пала има велике болове у нози, мора да јој је кос џикнула. Врешке даске, па на овој суши џикнуше.

2. виснуџи, сијевнуџи, љробосћи, шџиреџнуџи. — џикно ми бол у ушима, не могу дурати.

3. фиг. умријџџи. — У рату су многи џикнули преко ноћи. џикно је та има двије године.

**џиликнути**, џиликнџм свр. зајјеваџи љискавим гласом, разлеђи се, одјекнуџи. — У пјесми: „Кат џиликнем, имам једну ману, / стално мислим о момс драгану.“

в. џирикнуџи.

**џинга** ж сандучић од љлеха за љушчану мунициџију. — Ова џинга је отета о[д] Турака, још у Првом свљецком рату.

**џип** љредмеџак за љојачање уз џио, џијели. — Ја сам га чекала џип џијели дан.

**џипан** в. џиџ. — џипан-џип дан седи.

**џипун** м 1. љисак у свирала. — Сврни ми од овог јасена један џипун.

2. дио млина (џоџочара). — Ама, дођи себе: џипун није џапун, но оно мљесто од млина кроз које пролази брашно ка[д] се жито меље.

3. фиг. онај који воли да се гизда, облачи љо моди, киџош. — Дођеро се џипан и занче на сијело.

**џирикнути**, џирикнџм свр. в. џиликнуџи.

**џицати**, џицџам несвр. љалиџи, смудиџи (о длаџи). — Немој надносити изнад пламена, виш, јадо, да џицаш обрве.

**џквџара** ж месни слој нахваџан љовршином јела (обично чорбе и сл.). — Накрџај се ти џкваре и нек ти шија расте.

в. заџквариџи се, наџквариџи, сквара.

**џквџрџв**, -а, -о који је масћан. — Клао браве за зимницу, па је вас џкварав.

**џклџанце**, -џета с мало љарче сћакла, дио сћакла. — Купи ми једно џкланце за ови прозор. Ево ти ово џкланце огледала.

**џклџн**, џклџена, џклџено 1. који је сћаклен, од сћакла. — Полако иде, ко да је џклен.

2. који је сјајан, углачан. — џкленн су јој прозори ко сунце.

**џклџ** с сћакло. — Ко је сломијо џкло от ђедовије прозора, куку му га?

**џмџздрџти**, -џм несвр. љлакаџи џиџхо, исљрекидано уз јеџај (обично дјеџа и жеџне). — Дај престани, шта туј џмиздриш! Она је и милостива и жалостива, па џмиздри и кад не треба.

**џобџгати**, џобџџм несвр. дрхџаџи од хладноће. — Ите у кућу, шта ту џобџетс.

**џџкнџти се**, -нџм, се свр. љџубиџи се. — Сретоше се и џокнуше о оба образа.

в. џџиџи се.

**џџнтџв**, -а, -о који љорамљује, храмље, сакаџи. — Ка[д] се оженио џџнтавом женом сви су се погледивали, а сад му на џу завиде.

**џџнтати**, џџнтџм несвр. храмаџи. — Укова коња и ено џџнта, грота га виђети.

в. џџаџи.

**џџњак**, -њка м ниџиџа, љразно, љалаџ између каџиџрсџа и великог љрсџа. — Добиђеш џџњак, ка[д] си таки.

**џџнџти се**, -џм се свр. в. џџкнџи се.

**џџтџљ** м онај који је сакаџи. — Немој говорити чџеку да је џџтаљ, сваког та невоља море снађи.

в. џџџо.

**џџгати**, џџгџм несвр. в. џџнџаџи.

**цџо** м в. *цџаљ*.

**цџаљ** м *момчић, момчуљак*. — Чи је ови цџаљ? Синови су му велики цџаљи.

**цџвџати**, -ам несвр. *захвајџаџи неким судом воду у мањим количинама*. — Нема мало воде у ублнџу и ево цџквџам шкуделу по шкуделу.

**цџвогџав** м *лако увредџива мушка особина*. — Нико не зна како је манит они цџвоглав.

**цџвоглава** ж *женска особа лако увредџива*. — Мани се цџвоглаве док нијеси добијо по врсници.

**цџвџдер** м *онај који искористиџава друге људе, користиџи њихов рад до исцрпџења*. — Боље ти је скочити низ Караказан, но бити у најму код онога цџвџдера.

**цџвојед** м *који је цџангривав*. — Како неће прегрис језик она цџвоједа.

**цџвољак**, -џља м *ситџан, мали, најниџи стџејен неке величине*. — Накувала пуну калицу кумпијера, све они цџвољци.

**цџвољџи**, -џм несвр. *ситџниџи, мрвџи, сџеџкаџи у комаде*. — Не цџвољџи та џлеб, Бок с тобом.

**цџворџеп** м *онај који је лако увредџив, раздраџљив, џргав*. — Максе отале цџворџепу док нијеси добијо оно што тражиш! Нећу да чорбам са цџворџепом, па нек се крепа.

**цџворџепа** ж *она која је осџејџива, раздраџљива*. — Пуш, па нска цџворџепа прича шта јој гоџ на језик доџе. У загонеци: Цијелога џета репа, па и она цџворџепа. (Кад је ко нервџозан и још неџак, па је сав рад у току џета пао на џега.)

**цџријевоња** м *онај који је сџор, који се вуче као цџријево, мџитџав*. — Надуо се цџријевоња ко цџријево на жару. У, Милуша и јадуша, ево они цџријевоња јџпет начинијо дијете!

**цџрџљив**, -а, -о *који је осџејџљив, бриџжан, осџеџаџан*. — То је цџрџљиво створење за сваким својим.

**цџрно** прил. *слабо, рџаво, никако*. — Ове године цџрно је родило. А шта да ти

причам о џему: цџрно учи, цџрно ради, цџрно слуша.

**цџрноџуз** м *онај који је цџрне џуџи (обично о дјеци у шаљивом џону)*. — Увати ми оног цџрноџуза, да му ја накујем џутек.

**цџрнџврка** ж *дјевојчица џживаџна, џокреџљива, окреџина као зерк*. — Избџчила у ме цџрнџврка и не трџпе.

**цџрнџјка** ж *дјевојка која живи у сирџмаџиџву или џуџи*. — Оста након џега једна цџрнџјка и јадџјка. Не грџешите душу о ледџјки и цџрнџјки!

**цџрнџчапра** м *дџеџак цџрне џуџи*. — Није, вала, нико други пребијо ногу пијевцу но цџрнџчапра.

**цџрџкџти**, -ам несвр. 1. *удараџи, луџаџи, џроизводиџи краџџке оџџџре звукове*. — Неко цџка на прозор. Немој цџкати кат чељад спавају.

2. *лучиџи џаџџад од оваца узвикујуџи: „Цџке!“*, *киџкаџи*. — Кад џед Машан стане на стругу, па почне цџкати, јаџад се излуче и оду право у кџтац.

**цџке** узв. *џаџџејџу да иде*. — Цџке мало, цџке! Цџке враголане један!

**цџљџати**, цџљџам несвр. *носиџи са собџом или на себи (неџџо), вуџи*. — Има једно одијело и цџља га годинама.

**цџрак**, -рка м *каџџице које се стџиџжу и чине један мџаз*. — Лије велика киша, све цџрак до цџрка.

**цџцџати**, цџцџам несвр. *љуџаџи, џџаџи, усџавџиваџи диџете*. — Баба цџца унука и пљевуши му: Цџцу миле кобиле, товар соли носиле.

## Ч

**чџавџаша** ж *џгла за шивење самара, самаруша*. — Забџди чџавалушу у клџвко и нска је. Проџиј стељу том чџавалушџом, ето се сва распала.

**чавѐлати**, -ām несвр. *брзо и живахно говориџи, љричаџи*. — Чавѐлале су дан и ној и јопст им је мало.

*в. зачавѐлаџи, очавѐлаџи.*

**чāvрк** м *дјечија играчка, зврк, зујалица*. — Назубијо чаврк, па га растеже и ш њим пуше, пуно ђаво у њ!

**чагѐлати**, -ām несвр. *брзо и живахно љричаџи*. — Много чагѐлате за ваше годи-не.

**чагѐлуша** ж *она која много љрича*. — Шта ти чагѐла она чагѐлуша?

**чагљати**, -ām несвр. *љричаџи брзо и живахно*. — Воле оне да чагљају, па нека иг.

*в. дочагљаџи, љречагљаџи.*

**чагљив**, -а, -о *онај који је љричљив, досадан у љричању*. — Чагљиве жене забора!

**чађа** ж *стѐара љушка*. — У нашем селу скоро свака кућа има чађу. Потпраши иг чађом и они побљегоше.

**чазбен**, -а, -о *који је добар домаћин, дочеклија*. — Она је чазбена ко иједна друга.

**чајанисџти**, -шѐм несвр. *издржаваџи, љријџи, љодносиџи*. — Како чајанишеш са толикијем малом, ако Бога знаш?

**чајати**, -ām несвр. *љаџиџи, очајаваџи, брижџи, слабиџи*. — Питали су шта јој је, а она је и даље чајала све док није дук испуштила.

*в. ишчајаџи.*

**чајџти**, -ѐм несвр. *закасниџи, касниџи, не стџизаџи на вријеме, доцниџи*. — Сачекајте ме, неђу ја дуго чајати.

*в. зачајаџи.*

**чајисџти**, -шѐм несвр. *живџиџи*. — О Чедо, не чајисо дабогда!

**чаќалица** м *фиг. брбљивица, љричалица*. — Прича она чаќалица, не улијеже. О жени се наком чаќалицом, заглуши читаво село.

**чаќарџс**, -та, -то *који има разнобојне очи*. — Узалуд сам вико мојој жени: жено, кад стављаш љѐб у ватру не разгрњи жар десно и лијсво, но само према једној стра-

ни, е ћеш рађати чаќарасту ћџцу, а она све у мој инат обрну супротно, па видер како нам је свако дијете чаќарасто!

*в. ишчаќариџи, чоќарас.*

**чаќљунити**, чаќљунџм несвр. *брбљаџи, љричаџи којџиџа*. — Ви чаќљуните, а ја одок на спавање.

**чаќмечџти**, -џм несвр. *говориџи бесмислице, којџиџарије, брбљаџи*. — Чаќмаче о свему и свачему.

*в. дочаќмачиџи, ишчаќмачиџи, чаќмџиџи.*

**чаќмити**, чаќмџм несвр. *в. чаќмачиџи*. — Чаќми, клета, не улијеже.

**чаќтарати**, -ām несвр. 1. *звџаџи, одаваџи звуку, оглашаваџи се звуком*. — Чујсш ли ми овце да чаќтарају? Некад су нашом планином чаќтарали велики буљуди, а са[д] се не чује ни чаќалица.

2. *фиг. луйџиџи, љричаџи у љразно*. — Ама, шта оно чаќтара, виђели је грдни јади!

*в. ишчаќџариџи се.*

**чаќтаруша** ж *женска особа која много љрича*. — Само ти то испричај пред оном чаќтарушом, па ће џутра све село знати шта си реко.

**чаќлага** ж (обично у множини) *кад се иџио у висину дијеже (као чџкрк или у игри кад човјек зајаше на човјека)*. — Ај да се играмо чалага! (Игра чалаге изводи се тако што један играч зајаше на леђа другог играча, подигне руку увис, испружи један од прстију и изговара: „Ала, ала, алаге, / вргоше ме чалаге, / или ач, или буљукач, / или копље, или штица, / или мала батурица“, а други (појахани играч) погађа који је прст пружен и, ако погоди, тада играчи измјењују улоге.)

*в. ач, баџурица, буљукач, коџље, шџица.*

**чалџкнути**, чалџкнџм свр. *љојџиџи на брзину, с ногу*. — Наџшоше комити и нешто чалакнуше на брзину.

**чалџндрка** ж *она која луйџа, џумара, иде којекуда*. — Не море чалџндрка нађ

смире свом животу, но стално луња од немила до недрага.

**чаланиса̑ти се**, -шѐм се несвр. 1. *имати користити, извлачитити користити, вајдисаити се*. — Мало смо се чаланисали убљеницама, што и[г] гром спржи. Нијесмо се од жита чаланисали, но га град оби и нагрди.

2. *снаћи се*. — На вријеме се он чаланисо, па прије јачем. Не умије свака да се чаланиса, говно пасе.

**чаланкура ж она која се бесџидно њонаша, безочна, њорочна**. — Е кака је она чаланкура за море се станула. Превариће га она чаланкура, попази што ти кажем.

**чалапати**, -а̑м несвр. *кидаити, цијейати, њргати, комадаити*. — Ево ти нож, па изрежи то месо, шта га чалапаш зубима? Гладна ђеца, па чалапају љеб, би реко су иг миши стругали.

в. *рашчалапати*.

**чалџија ж земљишће њанко, кршевито, одрџо**. — Читав дан сам пластила у чалијама, док ме јад јаду убијо.

**чалучити**, -џм несвр. *доводити у ред, усавршаваити, њоџраваити, дошјериваити*. — Ми смо прошли рано кроз Макро, а Миро увелико чалучаше коња.

**чамколџти**, -џм несвр. *џолако јесџти, грџкаити (о сџоци)*. — Пушти овце нека мало чамколе, док има росе.

в. *чамлџти*.

**чамлџти**, -џм несвр. *чамколџти*.

**чамлџца ж џравџца, најмањи сџеџен величине за џраву**. — Све спржи суша, не оста, вала, ниједна чамлџца.

в. *чамџца*.

**чамџара м ланџић на узди којим се џодвезују коњске жваље**. — Притегни зекачу чамџару, па ће мање скакати.

**чамџати**, -а̑м несвр. 1. *грабитити, узимати на брзину*. — Чамџа за себе и не окреће се на друге.

2. *махати, млаџарати рукама (обично џри говору)*. — Не умије проговорити, што све неће рукама чамџати.

в. *чаџити*.

**чамџица ж в. чамлџца**.

**чандрљати**, -а̑м несвр. 1. *сџругаити, скидаити нешџо са неке џовршине*. — Неки ђаво је сву ноћ чандрљо по тавану.

2. *џричаити, брбљаити, говорити којешија*. — Вљере ти немој чандрљати, о дај мало умукни.

3. *џластџити џо каменџтом земљишџу*. — Чандрљала сам од јутрос по онијем чалијама, и једва успластила два-три навџлка.

**чантра ж 1. кожна дресивача, кеса за кресиво (чакмак, џџруд и кременџачу)**. — Стави чакмак у чантру е ћеш га тако неђе затурити. Нудер ми ту чантру, оџак да запалим.

2. *кожни џуџач (шаржер) гдје се сџављају меџи*. — Имам пуну чантру вишека за карабин.

**чантрати се**, -а̑м се несвр. *џеџти се, џенџраити се*. — Чантра се по кршима ко коза.

**чанџара ж долиница (округла као чанак)**. — Ено се заврнула локва у Пајовој чанџари.

**чап**, чапа м *мјера за џодударност (нечега)*. — Подудари ми се поклопац са дебетом у чап. Обручеви на каџи пасују чап у чап.

в. *чаџити*.

**чапати**, -а̑м несвр. в. *чамџати (1)*.

**чапџти**, -џм несвр. *мјерити, размјерити (о граџи за кућу и сл.)*. — Од јуче чапџи јапију за стају и никако да је упасује.

в. *чаџ. чаџорити*.

**чапљускати**, -а̑м несвр. *џричаити којешија, брбљаити*. — За име Божије, престани више чапљускати.

в. *ишчаџљускаити, начаџљускаити*.

**чапџр** м *осџаџак од неке џјелине, дјелић нечега*. — Осече пола прста и сад упандрџију они чапџр. Набасак босом ногом на чапџр о[д] дрвета.

в. *чаџорак*.

**чапџорак**, -џрка м в. *чаџор*.

**чапџрити**, -џм несвр. в. *чаџити*.

**ча̋прогуза̋љ** м *мршав мушкарац*. — Нема на оном чапрогузаљу меса ко да је сушен на веригама.

**ча̋промуд** м *мршав мушкарац*. — Ко би реко да ће они чапромуд накотрљати нолику ђецу.

*в. ча̋промуда̋љ.*

**ча̋промуда̋љ** м *в. ча̋промуд.*

**ча̋пронога̋љ** м *онај који је у ногама мршав*. — Брз је чапроногаљ, ни срна му није равна.

**чара̋гати**, -а̋м несвр. *цара̋тии, разгр-та̋тии жар у ва̋три*. — Не чарагај у ватру, ка[д] тако лијепо гори.

**чара̋ге** ж (обично у множини) *џрње, сџарудија*. — Нема у тој празној кући ништа но неаквијек чарага.

**чара̋пуша** ж *женска малог рас̋та*. — Нолики чок узео једну чарапушу, е нема му испот пазуа.

**час̋прије** прил. *кад џрије*. — Часприје узора њиву. Ти часприје отуда но одуда.

**ча̋чконоса̋љ** м *онај који сџално чачка, која у нос*. — Стално је наког ђавола копо и чачко по носу, па га сад зову чачконосаљ.

**чво̋кати**, -а̋м несвр. *куца̋тии, куцоколи-тии, џроизводи̋тии шумове*. — Прије зоре чвокала је киша по крову. Сијо на један крш и чвока тојагом у њ.

*в. чвокнуйи.*

**чво̋кнуйи**, -нџм свр. *в. чвока̋тии.*

**чворо̋глав** м *незгодан, задрџи, ограни-чен, најраси̋ј човјек*. — Закукричијо чвороглав, и ради како је њему ђев.

**чвр̋ка** ж *ударац џрсиом ода̋јетим од џалца*. — Окладили смо се у двадесет чврка. Не ударај га чвркама у главу.

**чвр̋кати се**, -а̋м се несвр. *удара̋тии џр-сиом ода̋јетим од џалца*. — Да им нијесу тврде главе не би се чвркали.

**че̋брцнуйт**, -а, -о *који је мало џоврије-ђен, озребан*. — У рату је мало чебрцнут, а са[д] се прави велики мученик и рањеник.

**че̋брцнути**, че̋брцнџм свр. *озреба̋тии, мало џовриједи̋тии*. — Оскочи каменчиџ и мало га чебрцну.

**чев̋изити**, чев̋изџм несвр. 1. *би̋тии све мршавији, слабији*. — Чевизи и нестaje, неће се имати шта од њега укопати.

2. *ђуйта̋тии, муча̋тии*. — Дошо му накак нелок и све нешто чевизи.

*в. учевизити̋и.*

**чџв̋ра** ж *шарена марама за косу*. — У пјесми: „Лице моје чевра крије, / све због очи гаравије, / очи црне и зелене, / у драгана и у мене.“

**чевр̋љати**, -а̋м несвр. *џрича̋тии, разго-вара̋тии о којечему*. — Дај једном преста-ни, шта све чеврљаш, чеврљала манита.

*в. рашчеврљати̋и (II).*

**чегр̋тати**, -а̋м несвр. 1. *шкри̋ја̋тии, џуцке̋ја̋тии, џроизводи̋тии узасџоине зву-кове*. — Неко узо пржун, неко шерпу, неко ово, неко оно, па скупно чегртају и плаше коње.

2. *многo џрича̋тии, брбља̋тии*. — Не чегртај толиком амана ти. Шта чегрташ уста ти се скаменила, ко ће.

**чџк** узв. *са значењем сџани, чекај, са-чекај*. — Чек ме мало, имак нешто да ти кажем! Ја му рекох чек, а он побљеже!

**чџк-пџчек** узв. *којим се изјављује сум-ња у џреурањено радовање, бригу и сл.* — Немој ништа унапријед говорити, но чск-почек, па ђеш виђети! Чек-почек, пријатељу!

*в. сџан-џостан.*

**чскр̋каши** м (обично у множини) *оџанци са више џреџлетџа*. — Направила сам чскркаше о[д] шпага, ваљају дуката.

**чџктало** с 1. *дрвена џалица која удара у камену џлочу млина џошочара*. — Нема села без спрдаџије, колико ни млина беш чектала.

2. *онај који много џрича, брбљивац*. — Привали туј, чектало једно!

**челебр̋цнути**, челебр̋цнџм свр. *џоје-сџи, џрезалогаџи̋тии*. — Челебрцнули смо нешто с ногу и то нам је било све.

**чело̋пек** м *земљши̋те каменито, џан-ко, одрџо*. — Ништа нема горе но косити у челолеку.

*в. чолопек.*

**чeмeрати се**, -ам се свр. *добити балу, забалити (једући чемерику)*. — Ево се једна шилегвица чeмeрала, ђаво јој га изијо, дабогда.

**чeнити се**, чeним се несвр. *устезати се, уздржавати се (од нечега)*. — Једи, болан, шта се чениш, нијесмо ти јабана.

**чeпeргуза** ж она која је мала, ситна. — Види ти оне чeпeргузе, нијесу јој ноге дуже от чeпeрка.

**чeнeрити се**, чeпeрим се несвр. *држати се осино, истицајати се својим држањем, правити се важан, шејурићи се*. — Све се чeпeри, а не зна ништа, колико ни свака тука.

**чeпpљак**, -љка м *дио нечега, ѓарче*. — Оско прсте на руци и само му остали чeпpљци. Баца та чeпpљак тојаге.

**чeпpљција** м онај који је ситничар. — Чуо некав чeпpљција да се говеда неће раздвајати ако претури смолу из ува једнога у уво другога, па ено вади и тура говедима смолу, уста му се засмолила.

**чeра** ж *сродство, род, йошомство*. — То је нарочита чeра људи. Од како је чeре, забога. Није то од нашке чeре, сво да се кладим под каул.

в. *цeка*.

**чeрeк** м 1. *стигно, йлеће меса од брава, кошeй*. — Ка[д] смо дошли и мало се одморили, донесе нам чeрeк меса и саксијан љeба.

2. *физички склоп, грађа, конструкција*. — Поглај твој, а поглај његов чeрeк. Њeгове овце имају добар чeрeк.

3. *чeтвpшина од рала земље*. — Нема ти он ни два чeрека земље.

**чeрeкли** прид. *непром. који је добре конструкције, чeрека, кружан, развијен*. — Држе ти људи расан и чeрeкли мал. Види како му је шпeр чeрeкли.

**чeрeбaкe** прил. *йобаучке, йзуећи, гучећи се*. — Доћи ћу да те видим, па макар ишла чeрeбaкe. Чeрeбaкe је дошо на причес.

**чeрјан** м *чeрјен, дрвене облице йоста-вљене изнад огњитија (као зашитија од*

*вайре)*. — Не таркај у огањ, виш да варнице сикћу уш чeрјан!

**чeрјен** м в. *чeрјан*.

**чeрyжинa** ж 1. *комад йканине, дроњак, кpиa, рийа*. — Обуко некаве чeрyжинe, све му вире гола кољена, сагоријо кад је наки.

2. *фиг. човјек који служи за све и сваштa*. — Нема, болан, ту чeокa, то је чeрyжинa којом потиру куда су сплачине присуте.

**чeрyтати**, -ам несвр. *йродирајати у дубину нечега, койати, рийати, дујсати*. — Не чeрутај љeб, но га режи с реда. Узе главицу купуса, па у њу поче чeрутати.

**чeса** зам. (ген. од шта) *чeга, шито год*. — Чeса све нема у тој пуној кући.

**чeста** ж *мјесто гдје је шума густа и чeстa*. — У здравици: „Ово је слађано винце, / домаћину свијетло лице, / живљели, у здравље, / душмани у грање, / у густој чeсти, ђевојку срести.“

**чeтвoрац**, -рца м *йлајино йкано у чeшири нийи*. — Мешчин је ово чeтвoрац. Чe чeтвoрац, увелико.

**чeтвoрити**, чeтвoрим несвр. *уyрезати у јарам два йара волова*. — Не могу да извуку корито, па ено оће да некако чeтвoре ону јунад.

в. *учeтвoрити*.

**чeтвoрднитан**, -тна, -тно *који је у чeшири нийи*. — Ово је чeтвoронитно сукниште, ако ме очи не варају.

**чeтина** ж *грана од чeйшнара са лисничом*. — На злој зими поједoше гладна говeда чeтину и сва поцркаше.

в. *ийиње*.

**чeчaр**, -ара м *густа шума, жбуње*. — У пјесми: „Жалим ти се гoro мила, / з драгим сам се посвадила, / у чeчаре, покрај пута, / на њeга сам много љута, / ал се надам боре вити, / чeчар ће нас помирити.“

**чeчepaв**, -а, -о *који је густ, бујан, начeштан*. — Ови момак има дугу и чeчepаву косу, Боже благи!

в. *чeчурaв*.

**чѐчӯр** м онај који је мали, жгољав, слабе грађе. — Лако ти је дријешити гаће на онога чечура, ај испрси се на ме!

**чѐчурāv**, -а, -о в. чечерав.

**чешљарица** ж она која чешља вуну. — У пјесми: „Чешљајте ми чешљарице, / убићу ви шарку коку, / и плевчића без репића, / биће и још стиме друге, / ка[д] се чешља, ка[д] се преде, / увијек су ноћи дуге.“

**чѐшомӯд** м погрд. онај који не воли да ради, љеничина. — Неће чешумуд да мрдне, но се опрућио крај пријеклада.

**чѐвтати се**, -ām се несвр. бацакаџи се, гицаџи се, рџаџи се. — Не прилази коњу, чивта се.

**чивтѐлија** м онај који је злосрећан, баксузми, кобан. — У пјесми: „Ој ђевојко чивтелијо, / та се момак оженијо, / оженијо оће двије, / немој мислит једини је.“

**чивуљица** ж бубуљица. — Све му по образу изашле чивуљице.

**чѐнкџати**, -ām несвр. глодаџи, чуџаџи. — Неће овце да пасу, но све нешто чинкају. Немој чинкати ту кошчуруину.

в. очинкаџи, чинколиџи.

**чѐнколиџи**, -џм несвр. в. чинкаџи.

**чѐп**, -а, -о који је сџтан, мали, најмањи сџџен величине (за нешџо). — Ти музи трубосе, а ја ћу чџпе овце. Овудијен је трава много чџпа.

**чѐпац**, -пца м врсџа краџке, џврде, врсџенасџе и гусџе џраве. — Лако је косити џтелину, но окушај у чџпац. Припни коња у они чџпац, има му да буца колико оће.

**чѐпкџати**, -ām несвр. сџџниџи, мрвиџи, дробиџи, сџеџкаџи у комаде. — Немој тако чџпкати та љеб, ето ти бритва, па љуцки оцапари и једи колико ој.

**чѐпносаљ** м онај који има мали нос. — Причају да је њу просијо један чџпоносаљ, а она ода њ не би ни ногу отрла.

**чѐтџ** прил. налиџ, исџи, сличан. — Син је чито отаџ.

**чѐчвџ** м кромџир који је џо размџерама изнад џросџечног. — Накопа онијек чџчвџа, имају ко шака.

**чѐчвољак**, -џљка м мањи израшџај на кромџиру, џрираслица. — Нема ниједан кумпијер раван, но уза сваки има да ће по један чџчвољак.

в. чџчворак.

**чѐчворак**, -џрка м в. чџчвољак.

**чѐкаљати**, -ām несвр. чџчкаџи, чџџркаџи, коџкаџи. — Не чџкаљај у ту рану, ране те не нашле. Мџчи прсте ис носа, шта га чџкаљаш ко да су црви у њ.

**чѐкӯљ**, чџкӯља м ушџкоџџени ован, џредводник, чџкџароноша. — У пјесми: „За чџктара мрка чџкӯља рџни, / да ти овце од наудџе брани, / и нека га, нека води браве, / у напретку све за њим неџ јаве.“

**чѐмањак**, -њка м 1. врсџа биџке чији је џлод сличан рибџзли. — Неће бити на одмет ако уберемо коју прегрш чѐмањака.

2. мали рог, израслина уз рог. — Бљекоје сврно чѐмањак, па иж њега линула крв, би реко да је наклан.

в. брашњеваџ, руњаваџ, шмањак.

**чѐбанија** ж надокнада за рад чѐбана (најамџина). — Не до Бог никоме мо да рани вамџлију чѐбанијом.

**чѐбановати**, -ујѐм несвр. биџи чѐбанин. — Он је млого монково и чѐбаново.

**чѐбановање** с гл. им. од чѐбановати. — Дојадило ми је чѐбановање, под старос и јадос.

**чѐва** ж чоха. — На њему бијаше капут от чове.

**чѐвити се**, чѐвџм се несвр. дрџаџи се осџно, исџиџаџи се својим дрџањем, џравиџи се важан, шеџуриџи се. — Чѐви се она рђа, пас му траг гонијо.

**чѐек**, чѐџка м муж, суџруг. — Ја се не питам но мој чѐек. Чѐек ми је послат у двомљесечаре.

**чѐџковати**, -ујѐм несвр. жиџвџџи људски, џоносно, џошџџено. — У тој породици вазда се чѐџковало. Не да рђа ни жиџџети ни чѐџковати.

**чо́кара** ж *йовећа шоља за бијелу кафу*.  
— Попијо сам пуну чокару варенике.

в. чоња.

**чо́карас**, -та, -то в. *чакарас*.

**чо́лāv**, -а, -о (л. *valgus*) *који је са избоченим чланцима на великим прстима ноге*. — У пјесми: „Да виш Риста чолавијек прста, / како краче у даљину скаче, / по два копља и још стопе двије, / те итрине рађало се није.“

**чолòпек** м в. *челойек*.

**чòмљèње** с гл. им. од *чoмиши*.

**чòмити**, -й̄м несвр. 1. *одвајати, скидати сйòлни оmoйач (комушину и сл.)*. — Ја ћу брати, а ти чоми љешнике.

2. *кидати, ломити на сй̄не дјелове*. — Немој чомити те гране о[д] шљиве, грота ти је. Неће да одреже љеба, но наког ђавола чоми и мрви.

**чòмрга** ж *oйеклина, чворуга, кврга*. — Удари челом у довратник, па му једанак скочи чомрга.

в. *чoмчула, чoнчула*.

**чòмргāv**, -а, -о *који је гукав, чворовай, квргав*. — Чомргав је по ногама. Ова јасика није чомргава.

**чoмргyша** ж *она која је намршйена, са скуй̄веним мишићима између вјећа*. — Беште ђецо ето чомргуше. Вљетар пуше ето чомргуше!

**чòмчула** ж в. *чoмрга*.

**чòнчула** ж в. *чoмрга*.

**чо́ња** ж в. *чокара*.

**чòп**, **чòпа**, -о *који је сакай̄*. — Забоље га нога наздравно и оста чоп.

в. *чoйав*.

**чòпāv**, -а, -о в. *чoй*.

**чòпати**, **чòпām** несвр. *храмати*. — Лаже кучка, није му ништа, но се улукавијо па чoпа.

**чòпкāти**, -ām несвр. *oйкидайти, чуйкайти, иргайти*. — Чопка траву рукама умље-сто да узме косу па је покоси.

в. *чoйлийи*.

**чòплйти**, -й̄м несвр. в. *чoйкайти*. — Шта чоплиш о тијег ребара, узми, болан, о тог стегна.

**чòрбāти**, -ām несвр. 1. *јесйти, хранийти се*. — Читаву зиму сам чорбо, више ми се дојадило сес за трпезу.

2. *фиг. дијелийти судбину, са неким живјейти*. — Не до ми Бог ш њим заједнички чорбати.

**чува̀дур**, -у̀ра м *онај који се чува, йази, негује*. — Неће се та много предријети у раду, чувадур је то.

в. *чyвогуз*.

**чўвогўз** м в. *чувадур*.

**чугу̀рити се**, **чўгурим се** несвр. *йoмаљайти се, дјелимично се видјейти (исйод, изнад, иза) нечега, надносийти се, шйрчайти*. — Нешто се чугури на превии. Приседи ту и не чугури се.

**чўдо** прил. 1. *због чега, зашйо, ради чега*. — Чудо иде нако изненада у Подгорицу? Не знам чудо су се посвађали.

2. *кад се указује на велики број, количину или обим нечега, много, йуно*. — Види које је чудо рсоплана. Има чудо облака.

в. *чyдовеније*.

**чyдовèније** с в. *чyдо* (2).

**чўјати**, -ām несвр. *йoболијевайти, имайти болове*. — Крава ми нешто кашље и чуја, неко јој је грдило.

**чўкāти**, -ām несвр. *куцайти, куцакйи, йроизводийти крайке и oшйре шумове*. — Неко чука на врата, дај поглај!

**чyкљòног** м *онај који има дугачке ноге, дугоног*. — Најбржи је Бојов чукљòног.

в. *чyкљòногас*.

**чўкљòнога** ж *она која је дугих ногу*. — Види кака је она чукљòнога, јадо мој!

**чўкљòногāљ** м *онај који има дугачке ноге*. — Има два сина, два чукљòногāља, нека му иг Бог поживи.

**чўкљòногāс**, -та, -то в. *чyкљòног*.

**чyкундрyк** м *назив за некакву биљку која растје йо усјевима*. — Уселијо се чyкундрyк у жито, па га освоји и умори.

**чўљати**, -ām несвр. *брайти, oйкидайти, чуйайти*. — Цијели дан чуља коров голијем рукама, ојадила се, ко е.

в. *чyрујайти* (1).



**чумити**, -ѿм несвр. *биѿи у самоѿи, чамиѿи*. — Чумим сама поваздан међ ова чстири зида.

**чупљежина** ж *ѿравуљина ѿчужана у усјевима*. — Изнијели смо и[з] жита два нарамка чупљежине.

**чурук**, прид. непром. *који је сакаѿи*. — Имам коња чурука. Па он је стар и чурук чоек.

**чурӯљати**, -ѿм несвр. 1. *браѿи, чуѿаѿи, оѿкидаѿи*. — Наз двије чуруљамо штир још од јутрос.

2. *ѿродираѿи у дубину нечега, коѿаѿи, риѿи, дуѿѿи*. — Оѿак да направим један чанак, па ево чуруљам у ову дрвезину.

в. *дочуруљаѿи, ишчуруљаѿи, очуруљаѿи, чуљаѿи*.

**чус**, чуста, -о *који је складно обучен, уредан, заѿегнуѿи*. — На њему је вазда све често и чисто. Види како је чус, Бок га поживијо ка је наки.

**чучкаѿи се**, -ѿм се несвр. *играѿи се чучкаѿа*. — Чобани се поваздан чучкају. Чучкати се или тринтати се једно је те исто. (Играчи се чучкају каменчићима тако што их бацају увис, хватају, пребацују, протурају кроз седам раличитих фаза игре, и то: једноњаѿ, двоњаѿ, троњаѿ, трумпа, облизак, коло и прометушу. Играч који изведе без погрешке свих седам дјелова игре сматра се побједником.)

в. *једноњаѿ, двоњаѿ, коло, облизак (2), ѿѿѿакаѿи се, ѿромѿѿуша, ѿинѿѿаѿи се (1), ѿроњаѿ, ѿрумѿа (2)*.

## Ц

**ѿбалугѿија** м *онај који бесѿлајно, бадава долази до нечега*. — Свуда има ѿбалугѿија, сине мој. Неђу ја да бидем ѿбалугѿија.

**ѿврља** ж (обично у множини) *земљишѿе каменѿио, неравно, врлејно*. — Велике су ѿврље овудијен. Не море се прој про овијег ѿврља.

**ѿврљати**, -ѿм несвр. 1. *ѿричаѿи којешиѿа*. — пвврљала, не ѿвврљала, исто ми се вата. Присѿди ту и не ѿвврљај.

II ~ се *ѿенѿираѿи се, ѿѿи кроз лоше ѿроходно земљишѿе*. — Не ѿвврљајте се про тије греда, е ѿете се поломити.

**ѿагараѿи**, -ѿм несвр. 1. *бучно ѿричаѿи, галамѿиѿи*. — Не ѿагарајте, стрико спава. Скупила се младеж, па игра, пљева и ѿагара.

2. *одаваѿи звуку, оглашаваѿи се звуком, луѿаѿи*. — Не ѿагарајте тијем ламетинама, паѿа милети.

в. *заѿагараѿи*.

**ѿагати**, -ѿм несвр. *галамѿиѿи*. — Са-стале се жене потље толико времена, па само неког врага ѿагају.

в. *оѿагаѿи, ѿагљаѿи, ѿакаѿи, ѿангаѿи*.

**ѿагљати**, -ѿм несвр. в. *ѿагаѿи*.

**ѿаип** м *онај који је изнурен*. — Какав је онај ѿаип, жалос од њега. Нема од њега ништа, то је ѿаип мимо све ѿаипе.

в. *аѿаѿи*.

**ѿаѿати**, -ѿм несвр. в. *ѿагаѿи*.

**ѿалатаѿи**, -ѿм несвр. 1. *разбаѿиваѿи, расѿураѿи*. — Немој тако ѿалатати то сијено, но лијепо узми ѿљѿак по ѿљѿак. Ено нечија говеда ѿалатају плашѿе.

2. *ѿрагајуѿи оѿкидаѿи, одвајаѿи, комадаѿи (о јелу)*. — Лијепо једи то месо, шта га тако ѿалаташ, болан! Напали орлови на стрв, па ѿалатају.

**ѿамала** м и ж *онај који је неуредан, заѿушѿен, дроњаѿ*. — У пјесми за коло: „Нате, мате, ѿвола, / кака игра ѿамала, / двадес, деветнес, осамнес, седамнес... шес, пет, четири, три, / пољупте се ви, / да видимо ми.“

в. *ѿамалчина*.

**ѿамалчина** м в. *ѿамала*.

**ѿангати**, -ѿм несвр. в. *ѿагаѿи*.

**ѿандрљаѿи**, -ѿм несвр. 1. *сиѿругаѿи, гребѿи, скидаѿи нешѿио са неке ѿоврши-не*. — Не ѿандрљај кашиком по празну котлу, баксузе баксузни.

2. *џрчати*, *брбљати*. — Бог му дао језик, а узо памет, па нека цандрља шта оће.

3. *џласџиџи џо каменџиџом земљџиџиџу*. — Није лако цандрљати по оном камењару.

**џапати се**, *џапам* се несвр. *свађати се*, *џреџирати се*. — Он је паметан чоек, па неће да се џапа.

**џапње** с гл. им. од *џаџати*. — Њџово џапање ми је про вр вра главе.

**џаратати**, *-ам* несвр. 1. *разбаџивати*, *расџурати*, *разоргавати*. — Пушти вола пот сијено, а он, јуначки сине, поче џаратати, реко би бијесан је.

2. *разгарати*, *џарати* у *ваџру*. — Не мој џаратати у ватру ка[д] тако лијепо гори.

в. *џарати*.

**џарати**, *џарам* несвр. в. *џаратиџати*.

**џардан** м сир од *џрвог млијека џо јагњењу*, *џељењу* и сл. — Уз јањење бијаше нестало бијелог мрса, те ти ми намузи кунуздре и усири џардана, па да видиш како замичу залагаји.

в. *џардати*.

**џардати**, *-ам* несвр. *џравџиџи сир џардан*. — Дотужила ми сувотиња, па ево мало џардам, не могу више сув љеб тући.

в. *џардан*.

**џеверас**, *-та*, *-то* *који је шиаран џругама сиве боје*. — Бијаше ту једно џеверасто јуне.

**џевра** ж *женска која је својеглава, самовољна, џврдоголава (о сџариџој женској)*. — Не да се, богами, џевра, но како је њој драго. Џевра туђу чује, а своју смирује.

**џевељати**, *-ам* несвр. *брбљати*. — Ка[д] спава, онда не џемеља. Она стално нешто џемеља.

**џенев** м *велики снијег*. — Не море чоек да се одбрани од воликог џенева. Раније је падо џенев до у вр паса.

**џида** ж *џрава моџика, дрво (обично за барјак, комињачу, жиоку и сл.)*. — У пјесми: „То је момак танак ко но џида, / швапске ланце са руку покида.“

**џидати се**, *-ам* се несвр. *њихати се*, *љуљати се*, *клаџиџи се*. — На Пиви је бијо жичани мос, па се џидо ко бабин зуб. У пјесми: „Ови момак силно игра, / све се таван под њим џида.“

**џизнути**, *џизнџм* свр. *брзо се удаџиџи*, *оџићи*, *џобјећи*. — Он је прије зоре некуј џизно.

**џилт** м 1. *моџика, џалица, шиџка и сл.* — Рину вашка на њ, а он ти се довра-ниса, па оману на њу џилтом и она побљеже.

2. *фиг. висок, витџак, сџасџиџи човјек*. — Ко ће се носити с ноликијем џилтом!

**џилтати се**, *-ам* се несвр. *играџи се*, *џрчати*, *јуриџи*. — Ја млим боље би било да узмеш мотику за реп, но што се читав дан џилташ. Напали обади говеда, па се џилтају, оће да се полеме.

в. *џџилиџиџати се*, *наџилиџиџати се*, *одџилиџиџати се*, *раџџилиџиџати се*, *уџилиџиџати се*.

**џилтуша** ж 1. *кафа од јечма, џрга*. — Ој ли попџи једну џилтушу? Неј ли испећ једну џилтушу, мртав сам уморан.

2. *фиг. хџџра и живахна женска*. — Иде она џилтуша, не би је стџго да сам на јаџићаку.

**џимрија** м *шкрџиџица, џврдиџа, џиџија*. — Поуздо се да ће му џимрија посудити мртво сто динара, па цоњак.

**џиџара** ж *она која се кинђури, кџиџи, доџџерује*. — Нациџала џиџара сто џиџа. У пјесми: „Срце моје вени, вени, / докле гора озелени, / а кад гора озелени, / ти џиџара дођи мени.“

**џовџи**, *џовџм* несвр. *сџаџати са осећањем нелагодности*, *куњаџи*. — Читав дан је цовиџо на главиџи.

**џога** ж *сџара овџа, крава, коза*. — Смакнули смо све старе цоге и заранили младе и здраве овце.

в. *џогара*.

**џогара** ж в. *џога*.

**џоглан** м *онај који има доџџа година, сџар, маџор*. — Помамиџо се стари цо-

глан, па задијева туђе жене. Изведи погла- на ис вршаја, виш да га коњи вуку.

**цогрдан** м *рђав сир, скоруй, дуван и сл.* — Провај од овог цогрдана, баш је ли- јеп. Стави ђеци наког цогрдана и она све то покрасе.

**цока** ж *стџара обућа, одјећа, риџа, дроњак.* — Навуко на се сто неакије цока.

в. *цокља.*

**цокља** ж в. *цока.*

**цoла** ж *дроњак, риџа, издерина.* — Тресе се о[д] студени у цолама и ено га здрав ко дријен.

в. *зацoлаџи, ижцoлаџи се, нацoлаџи се.*

**цoмба** ж 1. *земљишти неравно, јамо- лико, са љуно ружчага.* — Не иди про тијег цoмба, сломићеш се, јадо мој!

2. *фиг. љрождрљив, незасиџи (чoвјек, живoџиња).* — То је цoмба од чoска. Ко ће нанарити онолику цoмбу!

в. *цoса.*

**цoмбас,** -та, -то *који је нераван, љун ја- мица и удолица, џаласасџи (о земљи).* — Зађи амо, цoмбасто је тамо. Про Забрђа је много цoмбасто.

**цoмбати се,** -ам се свр. 1. *несџаџи, љроџасџи, ишчезнуџи.* — Ку[д] се они чо- ек цoмба? Са[д] сам је видиџо и ко да се неђе цoмба.

2. *имаџи велики љрохџџев за јелом, биџи љрождрљив.* — Цoмбо се отко је аперисан.

в. *цoмбoсатџи се.*

**цoмбoсати се,** -ам се несвр. в. *цoмба- џи се.*

**цoмргати,** -ам несвр. *говориџи нера- зумљиво (обично стџраним језиком).* — Цoмрга нешто, не би га џаво разумиџо.

в. *зацoмргатџи.*

**цoмргџе** с *гл. им. од цoмргатџи.* — Ја не разумијем твоје цoмргџе, но ти при- чај нашкијем језиком.

**цoрати,** цoрам несвр. *муџи досџа млиџека.* — Има велики буљук оваца и цo- ра ко икад. Лако му је цoрати, кад има двџеста музница.

в. *доцoратџи, зацoратџи, ижцoратџи, нацoратџи, уцoратџи.*

**цoрање** с *гл. им. од цoратџи.* — На до- број брчи, добро је и цoрање.

**цoса** ж в. *цoмба (1).*

**цoрати,** цoрам несвр. 1. *буцаџи, раз- бациваџи, расџураџи.* — Најели се бако- ви, па цoрају ледину.

2. *цијеџаџи, каиџаџи.* — Немој, бо- лан, да ми цoраш ту књигу.

в. *ражцoратџи.*

**цoуана** ж *она која је ружна, неугледна.* — Наке цoуане нијесам видиџо пот капом небеском.

**цoулуп** м *глуџ, oграничен чoвјек.* — Док је свијета, биће и цoулупа. У канцеларија- ма, јадан, седе паметни и учени људи, а не цoулупи.

**цoулус** м *немир, свађа, љоџрес.* — Они су досле живљели ко два ока у глави, а оскора међу њима завлада цoулус.

**цoумбус** м *веселје љраћено буком, љје- смом, узвицима.* — Скупиџо се бијели сви- јет, па пљева, игра, весели се, прави цум- бус. Таког цумбуса нијесам запамтила.

**цупелег** м *џуџа, сукња од вуне.* — На њој бијаше сингави цупелег.

в. *џуџелеџа.*

**цупелеџа** ж в. *џуџелег.*

### Ш

**шавица** ж *гуџсва исџелџена од љрућа, жиџе и сл. којом се везују жиоке са љо- шивачом (љри љокриваџу кућа млаћевин- ном).* — Најбоље су шавице од лозе пуза- вице. Ну, неј ли направити коју шавицу.

**шџврљџв,** -а, -о *који је смеџен, несна- лажљив, несџалан, љоводљив.* — Не уздај се у шаврљџава чоеска колико ни у врбов клин.

**шакџтати,** -ам несвр. 1 *ударџи, џуџи шакама, љесницама.* — Шакџтали су га док му нијесу одбили месо от кости.

П ~ се 1. *зачикавайти одмјеравајући „од шаке до лактиа“*. — Тек помиљело а ено се шакета. У, јадо, ће си видио да се женске шакетају?

2. *ударайти се шакама у груди (о жалости, болу и сл.)*. — Не шакетај се у прси, о јаду се своме не забавила.

**шаламанути**, шаламанѐм свр. *украсти, узети крадом, присвојити*. — Шаламануће та из очију, а ево попази што ти вељу. Не би та нешто шаламанано, па кад би му о тога живот висију.

**шандрцати**, -ам несвр. *шкрабайти, шарайти, йисайти како било*. — Ништа му милије но шандрцати по туђијем књигама.

**шантати**, -ам несвр. *храмайти, шейайти*. — Заболела га нога а ено шанта.

**шанто** м *онај који храмље*. — Изгубио је ногу у борби на Јаворку, и сад га зову шанто.

**шанторог** м *који је сломио један рог, са једним рогом (во, ован, јарац)*. — Боде шанторог ђецу, е неће дуго нако му ја не бидем жив.

*в. шанторогас.*

**шанторога** ж *која је сломила један рог (крава, овца, коза)*. — Напој шанторогу, мртва је жедна.

**шанторогас**, -та, -то *в. шанторог*. — Чи је та шанторогасти озимак?

**шањо** м *в. шаншо*.

**шапотрити**, -йм несвр. *йричайти шајућући, шајућайти*. — Вико иг не вико, а оне шапотре. Не ваља у друштву шапотрити.

*в. шајућрийти.*

**шапутрити**, -йм несвр. *в. шаюћрийти*.

**шаралица** ж *дрвени йечай са шарамом, йоскурник*. — Имали смо тисову шаралицу и сагоре клета пете ованзиве.

*в. йоскурник.*

**шарет** м *йокрећ неким дијелом шијела (оком, руком и сл.) којим се скреће йажња, даје миг, сигнал, знак*. — Е, моје ди-

жете, понекад шарет ваља живота. А ми даде шарет оком, ја умукко.

**шаркати**, -ам несвр. *дирайти, додиривайти, ййикайти*. — Не шаркај око пушке, море рикнути. Ко шарка око змије, ујешће га.

**шатулас**, -та, -то *који је смећен, блесав*. — Она је мешчи шатуласта. Гради се да је шатуласта, а није.

**шатулати се**, -ам се несвр. *ићи клайећи се, гезајући се, крейайти се йамо-амо*. — Не шатулај, но иди ко и други људи.

**шашољак**, -ољка *кромйир много сићан*. — Не стружи те шашољке, но иг скувај. Ситни ови шашољци, сваког би мого провућ крос пушчану цијев.

**швраќас**, -та, -то *који је ћакнућ, шашав, луќкаси*. — Пушћи га нека прича шта оће, он је швраќа.

**швраќоглав** м *онај који је йлићкоуман*. — Није она крива но швраќоглав, швраќа му мозак попила.

*в. швраќоглаvas.*

**швраќоглава** ж *она која је йлићкоумна*. — Ожени се и ојади наком швраќоглавом, Бог га нагрдију ко е.

**швраќоглаvas**, -та, -то *који је йразноглав, йлићке и йоврине йаметити*. — Није он швраќоглаvas како се теби чини, но паметнији од многије тудијен.

**швраќомозгљ** м *онај који је йлићке йаметити, малоуман*. — Богме јој је и муж некав швраќомозгљ.

**шевељати**, -ам несвр. *ићи крећући се йамо-амо, клайићити се*. — Мора да је пљан, док нако шевеља.

**шевељ-пёвељ** м *в. йевељ-шевељ*.

**шега** ж 1. *йодметач исйод седла*. — Даћу ти седло, само му је шегга много пропала.

2. *шала*. — Не ваља, болан, водити шегу са старијем људима.

3. *йестйера*. — Дај наоштри ону шегу, тупа је.

**шегачити се**, шегачим се несвр. *изводити шалу, шалићити се, комедијаити*. — Се

ту, погани једна, шта се шегачиш са чоеком!

**шѐготина** ж *сїругоїина од дрвѣїа, ѣїљевїна*. — Наложите мало о[д] те шеготине, дако се ватра разгори.

**шелѣдати се**, -ам се несвр. *клатїїїи се, гїгатїи се, љуљатїи се*. — Утврди они колац, много се шеледа. Ево се ђетету зуб шеледа.

**шѐма** ж оно *шїо је ошїећено, слабо уїоїтребљиво, доїтрајало, за одбацївање*. — Ова буква је трула, нема од ње ништа до шеме. Шиљез су ти сама шема.

**шѐнити се**, шѐнїм се несвр. *бїїїи по-слушан, сервилан, ѣокоран*. — Он се вазда шенијо око власти, паће га корито убило.

**шѐпати**, -ам несвр. 1. *храматїи, нара-мљиватїи*. — Ама све ми се нешто чини да она ђевојка шепа.

2. *застїајатїи, зайњатїи у говору, ис-їрекидано говорїїи, муцаїїи*. — Кат прича, стално шепа. Има једну шћер, па му шепа.

**шерѣїле** прил. *широм, ширином, ко-моїно*. — Пуштијо јањад по житима шерѣїле.

**шѐста** ж *калуї којим се обликује оно шїо се їрави (о сводовима за мосїове, волїове и др.)*. — Не море се, чоече, ради-ти без добријег шеста.

**шестарїти**, шѐстарїм несвр. *кружї-їїи*. — Ваздуги дан су орлови шестарили, мора да се нешто сигурало.

**шѐтљати**, -ам несвр. *крїїїи ошїеће-ну одјећу, обућу, уоїшїїе їоїрављатїи їо-дерано, доїтрајало*. — Не зна, сирота, шта ће, па ено шетља наке гаћетине.

в. *зашетљатїи*.

**шѐшина** ж онај који не умије реално да расућује, који је глуп, својеглав, задрїт. — Дао паре некој шешини, па ту чуј, ту види. Велика је то шешина.

**шѐшнїти**, -нѐм свр. *бїїїи уздрман ду-шевним їатїњама и сметїњама*. — Дошла је шешнута ђевојком, само је то вљешто прикривала.

**шѐшње-пѐшње** с оно о чему се мисли да је без врїедносїи. — Њїјова шиљез су при нашијем најобичније шешње-пешње.

**шїбекнуги**, шїбекнѐм свр. *узвикнуїїи їсу „шїбе!“*. — Шїбекни на пашче да се тудијен не вуче.

**шїватка** ж *їгла за шивење*. — Дај му ту шиватку.

**шївкати**, -ам несвр. *ударїїи їрушом їо сїтражњїци, їїїкатїи, батїинаїїи*. — Умукни, ђаво ти у језик, док те нијесу шивкали. Шивкају људе, зла иг ура нашла.

**шївкње** с гл. им. од *шивкатїи*. — Ко је гој извикно шивкње, траг му се по злу помињо!

**шївкогїз** м онај који је *шїїкан, батїинан їо сїтражњїци*. — Није шивкогуза опаметило шивкње, па се јопет дао у поганлуке.

**шїљкати**, -ам несвр. *шалїїи се на їућ рачун, дїратїи, задїјеватїи, їецкатїи*. — Шиљкају један другог, а не могу један без другог.

**шїнда** ж *шїндра, дашчице којима се їрекрива кућа*. — Прскрїјо је кућу шїн-дом има та земан.

**шїпчїти**, -їм несвр. *їїїи на дужїи їуїї, їуїїоватїи*. — Море он још да шїпчи. Нијесам ја кадар шїпчїти на далек пут, па коме се шїпчи нека шїпчи.

**шїром-мїром** прил. *широко, широм, неометїано*. — Овце му бїјагу запасале по орницама шїром-мїром. Скинула са себе робу, па се сунча шїром-мїром.

**шїц** узв. *їри їїјерању говеда*. — Шїц, воко, шїц! Шїц отале, вук ти чапру згу-лијо!

**шїцати**, -ам несвр. *иматїи їролив, їз-бацїватїи жсїдак їзметї*. — Поједе нешто, па шїца, мїра нема. Ово дијете стално шїца.

в. *шїцатїи, ушїцатїи се*.

**шїша** ж *сїтара їушка*. — На зиду му бїјаше облѣшена шїша. Заметно шїшу

про рамена, па мисли да има раоник на трбуку.

в. *шишња́ча*.

**шишња́к**, -а́ка м 1. *ждријебац*. — Ну, нећемо ли како уватити шишака.

2. *фиг. младић бујан, снажан*. — Заби-чијо они шишак, па неће ништа да ради.

**шиши́кати**, -а́м несвр. *услављивати, њихати, љуљати мало дијете*. — Ништа је не шишикај, нек плаче.

**шишља́к**, -а́ка м *шибик, густа шума*. — Не иди бос крос та шишљак, тудијер има непоменица. Ако икако мореш неј ли запалити они шишљак.

**шишман** м *онај који је крујан, велики, добро развијен*. — Има он два сина, два шишмана, нека су му живи и здрави. Узеше у гарду све оне шишмане.

**шишња́ча** ж *сџара љушка*. — Не држим ја ову шишњачу због диллука, но да браним себе и свој кутњи праг.

в. *шиша*.

**шиштањ**, -шња м 1. *шум (воде љри шоку, јела љриликом кувања и сл.)*. — Чујем ја неки шиштањ, погледам, кад оно исбадња шикља расо. Из народне пјесме „Прикупљање војске“: „... Стаде шиштањ на ражањ волова, / стаде кркањ у казан волова, / па потачу пање под пециво, / пање стичу, пецива примичу, / коци крче, а пецива цврче, / а око њих соколови трче.“

2. *исјрекидано шиштијање змије*. — На шиштањ змије скрајнусмо се од гомиле.

**шиштати**, -й̄м несвр. *производити шумове*.

а) *о води и другим шечностима*. — Шишти вода из литије и не престаје.

б) *о људима кад говоре једноличним шеном*. — Неће да прича ко чоек, но само неког ђавола мумља и шишти. Наљутијо се на жену, па около шишти а пред њом не смије ни да шклапне.

в) *о ишцима, змијама и сл.* — Склепутале се орлушине на стрв, черупају га и шиште. Змија шишти из зида.

**шкăмўт** м *нејасно брујање љојединачног или већег броја гласова, мумљање*.

— Из јаме допире некакав нејасан шкамут. Чујеш ли ти накав шкамут?

**шкăмўтати**, **шкăмућем** несвр. *производити мукле, дубоке, обично једнолике гласове, скичати, шћекћати*. — Нешто нејасно шкамуће поре[д] саме шуме.

в. *зашкăмућати*.

**шкăтула** ж *куија*. — Купи ми једну шкатулу дувана. Ђе је шкатула од вурмина? У тој шкатули су кошчице.

**шкѣврија** ж 1. *исетло од слабе љасмине*. — Привуче се нечија шкеврија и полока оно мало сурутке ис корита.

2. *фиг. рђава врста људи*. — Не вљеруј оној шкеврији, па да се заклинје испот кола свете Богородице.

**шкѣрити**, **шкѣрим** несвр. *гледати љолаушворених очију*. — Немој, јадна, шкѣрити кат причаш са људима. И отац му је нако шкѣријо.

в. *зашкѣрити*.

**шкйкнўти**, -нѣм несвр. *имати љрохћјев за нешто, жудјети за нечим, неким*. — Шкикнула му гузица на младу јањетину, е нек се испрди ко коњ.

**шклăнтати**, **шклăнћем** несвр. *клаити се, гигаити се, љуљати се*. — Заглави ступце о[д] саона, сваки шкланће.

**шклăпйти**, -й̄м свр. 1. *ударити, ошинути*. — Само сам га мало шклапијо, а он поче да цмиздри.

2. *фиг. љојести нешто на брзину*. — Шклапијо је неколика залогоја остојке. Узмите и шклапите о[д] тог саљевка.

**шклăпўсати**, -а́м несвр. *брбљати, љричати којешта*. — Најгоре је кад иксан нема мљере, но шклапуса којешта. Шклапуса да ће се од камена правити свила, да ће се рађати јањад са црвеном или плавом длаком, да ће бити ово и оно, нос га белај тамо!

в. *клапўсати*.

**шклăпчина** ж *онај који брбља, који много љрича*. — Затвори та твоја уста, шклапчино једна!

в. *клапчина*.

**шклѐмна ж ударац** *ѿрстѝом ѿ уху*. — Ја сам добијо окладу, па сагни главу да ти одбијем шклемпу.

**шклѐмпати се**, -ам се несвр. *ударити кажийрстѝом ѿ уху*. — Ено се паметњаковићи шклемпају. Нијесам ја манит да се шклемпам.

**шкогрљати**, -ам несвр. *грейтѝи, ѿ-раитѝи ѿвршином нечега, стѝругаитѝи*. — Ма шта оно шкогрља по тавану, нудер види!

в. *ѿрошкогрљатѝи* (1).

**шкѝдати**, шкѝдѝам несвр. *дражитѝи, изазиватѝи нейријатѝан осјећај (у оку, грлу и др)*. — Нешто ме шкода у оку, да није трун. Стално ме нешто шкода у грлу.

**шкѝљ**, шкѝља м 1. *мјестѝо кршевитѝо, неравно, јамолико*. — Сузбојо јањад у оном шкољу, па немају шта да пасу. Неће мо косити они шкољ, па ка се не би ниједна овца ранила.

2. *мали, узак, нейрѝстѝуйачан ѿро-стѝор*. — То није кућа, то је мала јатарица, шкољ. Са десет роба живи у једном шкољу.

**шкопѝрати**, -ам несвр. 1. *койкаитѝи, грејколитѝи*. — Белајни миш је шкопоро сву дагу ноћ.

2. *бридјетѝи, сврбјетѝи*. — Нешто ме шкопора између прста. Ће кога шкопора, ту се и чеше.

3. *изазиватѝи знаитѝжељу о нечему, будитѝи радозналостѝи, койкаитѝи*. — Шкопора је о чему шапућу. Немој да те шкопора оно што не треба.

в. *ѿрошкопѝоратѝи* (2).

**шкрѝпа** ж *велика ѿрслина у камења-ру, шкриј*. — Видијо сам у једној шкрапилогу од неке звљерке.

**шкрѝбаљ** м *онај који је безуб*. — Дошо некав шкрбаљ да му дам ђевојку, шипак! Види шкрбаља како му је баба испрунула зуб.

**шкрѝбити**, шкрѝбѝм несвр. *ѿричињава-тѝи, наноситѝи шѝетѝу, битѝи од шѝетѝе*. — Они љетују у селу, али никад нијесу шкрбили по туђијем ливадама. Пази, нсмој случајно да шкрбиш туђа жита.

**шкрлѝтак**, -тка м *дио неке цјелине, ѿарче, остѝатѝак од цјелине*. — Ништа не могу заложити на ове шкрлетке зуба. Немам нако ови шкрлетак чешља.

в. *шкрлѝетѝак*.

**шкрлѝтак** м в. *шкрлѝетѝак*.

**шкрѝкати**, -ам свр. 1. *банкрѝтитѝи, ѿројастѝи, осиромашитѝи*. — Шкроко је отко су га опљачкали. Имо је велико имање, али је некако шкроко.

2. *ѿовућѝи се, одстѝуйитѝи*. — Чим је видијо гѝсто, одмак је шкроко.

**шкрѝпус** м *унуѝирашѝи дио букова ѿања (који свијетѝи у мраку без давања ѿо-ѝлоше или сагорѝјевања)*. — Идасмо ноћу про горе, а оно ѝакти шкрпус, мишљасмо неко нацакаро ватру.

**шкѝљ** м в. *чкуљ*.

**шкѝр**, шкѝра, -о *који је шѝамније боје, сумрк*. — Нема бољег љеба о шкурог, па нек прича ко шта оће.

**шкѝра** ж *дрвено крило на ѿрозору, ка-ѝак*. — Кат прођасмо поред њијове куће, бијагу им шкуре затворене.

**шлѝмити**, шлѝмѝм несвр. *радитѝи ло-ше, неквалитѝетѝно, како било*. — Има на-јамлике, али му нешто шламс и јадс.

**шлѝпара** ж *алаѝика од слабог гвожђа (обично бриѝва, коса и сл.)*. — Дај ми оштрију косу, шта ће ми ова шлепара.

в. *шлѝѝара*.

**шлѝанак**, -нка м *чланак, скочни зглоб*. — Пао је снѝјег до шлѝанка.

**шлѝгнѝти**, -нѝм свр. *доћи, саћи са ви-шег ѿредјела*. — Мореш ли шлѝгнути нис те скалине? Паде снисг и чобани одмак шлѝгоше ис катуна.

в. *шлѝстѝи*.

**шлѝѝа** ж *мршава, слабашка женска особа*. — Сплѝоштила се шлѝѝа, би реко није ни јела ни пила има та земан.

**шлѝѝара** ж в. *шлѝѝара*.

**шлѝѝсти**, шлѝгнѝм свр. в. *шлѝгнѝти*.

**шлѝѝка** ж *украш на неком ѿредметѝу*. — У пјесми: „Не плач, не плач дѝлберс, / ку-пићу ти цѝпеле, / на цѝпеле шлѝѝоке, / да љубиш ђевојке.“

**шљѡп̄ас**, -та, -то *који је ѿљоснаѿ, сѿљошѿтен*. — Неко му расцопо нос, па му осто шљопас.

**шљѡнѡти**, -нѣм свр. *изгубиѿи свјежину, сѿаруиѿи се, свенуѿи*. — Како брзо шљуну они чоек, за име божије? Шљунуле су ливаде за циглу неђељу дана.

**шмања̄к**, -њака м 1. *дрво чији је ѿлод сличан рибизли*. — Ове године није родијо ни један једини шмањак.

2. *назив за много сѿиѿан кромиѿр*. — Има овије шмањака и нека ђеца једу колико оће.

*в. брашњевац, руњавац, чмањак (2).*

**шмоља** ж *она која је мала растѡм*. — Оженијо се наком шмољом, а, овогај ми нимета, итрија је од ластавице.

**шмоља̄в**, -а, -о *мали*. — Док идаше у школу бијаше шмољава, а види сат колика је кучка порасла.

**шмркѣљуша** ж *она која је слабе физичке грађе*. — Није кадра она шмркѣљуша ни да жње, па сам морала ићи да оно клето жито пожњем.

**шмр̄кнѡти**, -нѣм свр. 1. *брзо ѿѡиѡнуѿи у воду (о живом бићу)*. — Само што смо загазили у вир, он шмркну у воду ко да га је нешто одвукло.

2. *ишчезнуѿи, замаћи, изгубиѿи се из видика*. — Чије оно овце шмркнуше у лијешће, све ће се посатарити.

**шње̄гѡвит**, -а, -о *који је изложен великим ѿадавинама снѿега*. — Наше је село шње̄говито и прешње̄говито.

*в. шње̄гоѿадан.*

**шње̄гоп̄ад** м *велики снѿег, снѿег који наѿада изнад уобичајеног*. — У пјесми: „Полећела тица славна, / са Језера поља равна, / на Дурмитор тица пала, / своја крила одмарала, / кад је крила одморила, / Дурмитору говорила: / 'Дурмиторе, мој дуг јаде, / мој велики шње̄гопаде, / у теби су преко зиме, / равна брда и долине, / ка кад благо љето стигне, / с планина се снѿег дигне, / и настане мирис цвјета, / куда дивна младеж шета.“

**шње̄гоп̄адан**, -дна, -дно *в. шње̄говѿиѿ*. — Вође је јадно и шње̄гопадно.

**шѡг̄ав**, -а, -о 1. *који је шугав*. — Шогав је и грдан, поглај му руке.

2. *који је рђав, злобан, злонамјеран, ѿакосѿан*. — Само шогав чоек море тако нешто да мисли.

**шѡг̄аљ** м 1. *шугавац, онај који се ошугао*. — Немој се мијешати са шогалјима, огубаћеш се, црнијо се!

2. *онај који је ѿакосѿан, злонамјеран, злобан*. — Не до ми Бог што ми они шогалј био рад.

**шѡкати**, шѡк̄ам несвр. 1. *срамотѿиѿи, грдиѿи*. — Они исти који су га валили сад га шокају на сва уста.

II ~ се *ѿрљаѿи се блаѿом, каљаѿи се*. — Иди вуда, немој се шокати тијем глибаћем.

*в. зашокаѿи.*

**шѡк̄аћ**, шѡк̄аћа м *глиб, блаѿо*. — Не море се проћ другијем путем што неј про шокаћа.

**шѡкѣљати**, -а̄м несвр. *крѿиѿи, ѿлѣсѿи*. — Поваздан шѡкѣља наке дроњке.

*в. зашокељаѿи, ишокељаѿи, нашокељаѿи, шѡтљаѿи.*

**шѡкѣља̄ње** с гл. *им. од шокељаѿи*. — У шокеља̄њу је провела читав вијек.

**шѡкѣљица** ж *вр̄сѿа ледене кише, сусње̄жица*. — Од јутрос пада и бали шокељица.

**шѡк̄ѿти**, -ѿм свр. *ѿасѿи, оклизнуѿи се*. — Опузаше му се опанци, па шоки на сред голе равни.

**шѡрати**, шѡр̄ам несвр. *ѿишаѿи, исѿушѿаѿи мокраћу*. — Ђечурлија воле да шорају по снѿегу и шарају сто ђавола.

*в. ѿокељаѿи.*

**шпагајлије** ж (обично у множини) *ѡѿанци наврчани и ѡѿѿочени ѿѿагом*. — Бијеле му се шпагајлије ко снѿег.

**шп̄арлија** м *онај који је шѿедљив, шѿедѿиша*. — На овом тешком времену чоек мора бити шпарлија. Ако је шпарлија, за себе је.



**шпѧтан**, -тна, -тно *који је кваран, укварен, ѿруо*. — У житу има много шпатнијег зрна. Наложито шпатно дрво и оће чоек да се огрије.

**шпијуда** ж *игла за косу, укосница*. — Не тражи шпијуду у пласту сијена, Бок т убијо.

в. *вркадела*.

**шпиљкѧти**, -ѧм несвр. *задиркиваѧти, дираѧти, задијеваѧти, ѡецкаѧти*. — Уцрво би се ако не би шпиљко у слабијег. Не шпиљкај је, кад мирно седи.

в. *шпиркаѧти*.

**Шпиридан** м дан у који, ѿо ѿраво-славиом календару, ѧада *Шпиридон Чудоѡворац*. — Неаква жена мијесила ѡеб на Шпиридан и одмак се згранула, па је остала клетва: „Кака је дабогда мијесила ѡеб на Шпиридан!“.

**шпѧркѧти**, -ѧм несвр. в. *шпиљкаѧти*.

**шпѧрла** ж 1. *заглавак кјим се нешиѡо ѡричвршијује, углављује*. — Забиј једну шпирлу, па мотика неће кланѧати.

2. *фиг. сѧлетиќа, смуѧња, инѧтрига*. — Оће она да свуда завуче шпирлу. Немој стављати шпирлу међ ѡуде.

в. *шпирлица*.

**шпѧрлати**, -ѧм несвр. *уносиѧти, сѧва-раѧти смуѧњу, завађаѧти, муѧиѧти*. — Куд је гођ ишо, свуда је шпирло и трово ѡуде.

**шпѧрлица** ж *дем. од шпирла*.

**шпѧца** ж 1. *дрвени шиљак којим се ѡричвршијује ѧељиг за јарам*. — Мој чоек не зна начињети ни шпицу за јарам, ко да му је Бог руке узо.

2. *фиг. сѧлетиќа, смуѧња, инѧтрига*. — Ђе је гођ била нска смута, тамо је он баци-жо своју шпицу.

**шпѡт**, -а, -о *неразвијен, кржљав*. — Њијова су сва јањад шпот.

**шпѡтица** ж *женска малог расѧа*. — Ожени се једном шпотицом, а богоми више итренице моје очи нијесу виђеле.

**шпѧка** м и ж *ругло, накарада*. — Ва-зда је он бијо сеоска шпрка. Седи шпрко, усијо се!

в. *шпркало*.

**шпѧрколо** м и ж в. *шпрка*.

**шпѧркѧти се**, -ѧм се несвр. *ругаѧти се*. — Шпрко се читавом селу, а са се ѧему сви шпркају.

**штѧвијача** ж *она која је мршава*. — Како је мршава она штѧвијача, не би је имала кучка за шта угристи.

**штѧворѧп** м *мршав мушкарац*. — То је таки штѧвореп, да иж ѧега не би мого ис-циједити ни кап зноја.

в. *штѧворейѧл*.

**штѧворепѧл** м в. *штѧворей*.

**штѧкати се**, штѧкѧм се несвр. *иђи са иштѧкама*. — Сломијо ногу, па не умије да се штѧка.

**штѧмпѧ** ж *шиќа од челика која служи за врђење у камењу ѡри минирању*. — Узми штампу и копај рупе, шта си туј за-сијо!

**штѧнѡ** прил. *заиђио, иђиѧ оно, ради чега*. — У пјесми: „Штѧно тамо свако ве-че, / пивска брда тако јече, / јече брда и долине, / да м од плѧсме жеља мине.“

в. *иђиѧо*.

**штѧќа** ж *реза на брави, дио браве ко-јим се враѧић закључавају са унутѧрашње сѧране*. — Прије но легнеш повуци ште-ку. Ја сам замандалила врата и повукла штеку.

в. *иштеќавица*.

**штѧќавица** ж в. *иштеќа*.

**штѧнец**, -нца м *ќука на иђељигу за чакѧар*. — Ђе си видијо тељиг бе[з] штен-ца, црњо моја. Они имају тељиг са два штенца.

**штѧтљавина** ж 1. *оно иђио је остѧло ѧо учињеној иђиѧи (обично усјеви, ѧра-ва и сл.)*. — Потријеше нам жита и само оста она јадна штѧтљавина.

2. *укварена храна*. — Њѧ осолѧ добро месо, па од ѧега нема ништа но штѧтља-вине.

**штѧѧа** ж *слој сѧијене, наслагане ка-мене ѧлоче у камењару (једна на другу, једна уз другу и сл.)*. — Кад смо откопали само мало с вра земље, указа се штѧѧа. Испо[д] Смријечна има кастиг штѧѧе.

**штџивати**, -ам несвр. *слагати* једно поред другог, једно на друго, ређати. — Нека дрва у гомили, не мораш иг штџивати.

в. *наштиивајати*.

**штџиглић**, -ића м фиг. дјечак мршав, слабачак, неухрањен. — Е мој мали штџиглићу, како ти се виде ребра.

**штџикас**, -та, -то који је ишаран љругама, љругаст. — На њему бијаше штикаста вањела. Прође нечије штикасто јуне.

в. *штииџас*.

**штџим**, штџима м вуна слабијег квалитета. — Ама рудина је најбоља вуна, какав штџим и трица. Од штџима је најбоље правити колане за коње.

**штџиње** ж грање од чејшинара. — Мал неће да брсти штџиње, нако му дође зла ура.

в. *чејшина*.

**штџитас**, -та, -то в. *штиикас*.

**штџица** ж *џрст* руке (до малог) у игри чалаге. — „Ала, ала алаге, / вргоше ме чалаге, / или ач, или буљукач, / или копље, или штџица, / или мала батурица.“

**штџо** зам. са значењем *чеса*, *чега*, *штогод*. — Што све нема у тој пуној и сретној кући.

**штџок**, штџока м оквир, рам за љрозор. — Стари, отрули штокови, љуљају се ко бабини зуби.

**штџоно** прил. *зашџо*, због чега, ради чега, на основу чега. — Штоно звона рано звоне? Штоно пуца у срет села?

в. *штиано*.

**штџрбљача** ж *џек* обарен сир. — Наједи се штџрбљаче, па да видиш како ће ти се цигерица подмладити. Штџрбљача је лијек мимо све свјецке лекарине.

**штџригља** ж *женска* љуџа и *бриџка* на језику. — Еј ти, штџригљо штџригљаста, дај умукни! Опака је то штџригља.

**штџрика** ж *лејва* за *штирикање* љреградних зидова (о кућама и сл.). — Припремили су доста штџрике; могу, вала, сву кућу оштџикати.

**штџрикати**, -ам несвр. *стиављати*, *џрикивати* лејве, *штирике* (о љреградним дјеловима куће и сл.). — Оће да штџрика кућу а нема чивија, усро му се пас у чивију ће вљеша кабаницу.

в. *зашџрикајати*.

**штџрк**, штџрка, -о који је дугачких, великих ногу. — Има штџрку шиљеж, не било рока. Како је штџрк ови пијевац, ни орлушина му није равна.

в. *штиркљоног*.

**штџркљан** м онај који је врло дугачких ногу, дугоног. — Еј ти мали штџркљане, доноси коју јагоду! Краче штџркљан ко срндаћ.

в. *штиркљоногаљ*.

**штџркљоног**, -а, -о в. *штирк*.

**штџркљоногаљ** м в. *штиркљан*.

**штџрпкати**, -ам несвр. *кидајући* одвајати, *оџкидати*, *одламајати*. — Не штџрпкај то месо но једи ко и друга ђеца.

в. *штирпколиџи*.

**штџрпколџти**, -џм несвр. *штирикајати*.

**штџук**, штџука м *џаваница* (џлафон) од *малџера*. — Ама, бено једна, шувит се гради о[д] штџица, а штџук од малџера.

**штџуцати се**, -ам се несвр. *говоркајати*, *зуцкајати*, *џреносиџи гласове*, *злурадо џричајати*. — Дуго се штџуцало да је његово копиле. Кроз село се штџуца да ће му побљећи жена.

**штџуцнџти**, -нџм свр. *клекнуџи*, *џосрнуџи*, *сиустџиџи се савијајући* колена. — Мој коњ џћаше изненадно да штџуцне, кад се на њему јаше.

**штићати се**, -ам се свр. *сакриџи се*, *склонџи се*, *џриџајџи се*. — Ништа не вљеруј оној сорти људи која се час шћића, час исплази језик, час вако, час нако.

**штићурџи се**, шћиурџм свр. *шћућуриџи се*, *зучџиџи се*, *савријеџи се*. — Киша пада, а она се шћурила испод једне плоче и куња. Што си се туј шћућуриџо, ај ритљај се кући.

**шувџели** прил. *лоше*, *слабо*, *збрда-здола*. — Ради та шувџели, пасаж га се.

**шүвит** м *шаваница (йлафон)*. — Овом шувиту има више о[д] стотину година и сво није ацно.

**шувитати**, -ам несвр. *сшављаиши, ирикиватиши даске йо шаваници*. — Ушапијо се злокрп и оће да шувита, куку јади, па се згади!

**шүга** ж *мали ошвор, руйица, шуйљина*. — Поглај кроз ову шугу, ко да неки људи иду вамо!

в. *шугара*.

**шүгав**, -а, -о *који је йун злобе, зао, завидљив*. — Далеко ми кућа о[д] шугава створа. Она је шугава отко је знам.

**шүгара** ж в. *шуга*.

**шүжбина** ж *осушено лишће*. — Ајде, болан, да накупимо мало шужбинс, ваљаће за кровину.

в. *шужгор*.

**шүжгор** м в. *шужбина*. — Даће руку и ови шужгор.

**шүк**, -а, -о *који је шуи, без рогова*. — Рани шуке овце, шта ће ти рогате.

**шүкуље** ж *саонице без горњих дјелова сшуйица*. — Само што сам ајекно воловс, кад се испред нас појави нечија вашка, волови кинуше и шукуље одоше у сто комада.

**шүмовлак** м *нейримјејини начин йосшуйања, вјеишй йосшуйаќ йри осшваривању нечега, вјеишйина*. — Више има шумовлака данас но јуче, а више ћс иг бити сутра но данас.

**шүпкара** ж *йуначка млађа женска особа*. — Није лоша она шупкара, вљере ми очине.

**шүпнйти**, -йм свр. 1. *ударийши, ошинуиши*. — Ђед мало викну на унучића, а он ти се испрси испре њега, погледа га, па га шупи по челу и побљеже, а ђед се насмија.

2. *слегнуиши се, сабиийши се (о сијену, слами и сл.)*. — Сађедосмо влажно сијено, па навиљци шупише и прионуше за земљу.

3. *йасиши нагло, йиреснуиши, љоснуиши*. — Он шупи ни[з] скалине ко свијећа.

4. *йојесши, йокркайши*. — Шупили су нолики скоруп, цомбали се дабогда.

**шүпотрйти**, -йм несвр. *йолугласно, неразговийејино и нејасно говориши, шайуишйи, мрморийши*. — Ама шта то шупотрите, смели ве јади божи. Све нешто ћути и у браду шупотри, ко да му је дошо црни петак.

**шүпрага** ж *жар зайрешан лугом*. — Разгрни шупрагу и у њу запрета неколика чичваља.

в. *шуйражина, шуйрейи*.

**шүпражина** ж аугм. в. *шуйрага*.

**шүпрет** м в. *шуйрага*.

**шүркәги**, -ам несвр. *радийши сшоро и без йлана, шйколийши, дошјериваиши (нешйо)*. — У крви му је да пипколи и шурка. Идемо, шта све туј шуркаш!

в. *шурколийши*.

**шүрколийти**, -йм несвр. в. *шуркайши*.

**шүрнүти**, -нём свр. *урадийши брзо*. — Шурни те брљке како било, неће туј годиновати.

**шүруп** м *вошши сок (зусй)*. — Направила је доста шурупа о[д] дрењина. Провај ови шуруп о[д] шипурака.

**шутуњав**, -а, -о *који је ћуйљив*. — У њивој кући скоро су сви шутуњави.

**шүшколийти**, -йм несвр. 1. *дошјериваиши, уљешаваиши, йошрављаиши (нешйо)*. — Ама шта шушколиш око тора, неће туј вљсковати.

2. *шайуишйи (о некоме и нечему)*. — Одавно се шушколи како ће Мргуду побљећ жена, а ено јој трбук до зуба.

**шүшнүти**, -нём свр. *йојесши, йокркайши*. — Шушно си у врат све што је имала, па сад за њом лајеш, погани једна.

**шүшње-бобушње** с *оно о чему се мисли да је без вриједности*. — Наша жита су шушње-бобушње према њијовијем. Она је шушње-бобушње при Мирјани.

**шчәгорйти се**, -йм се свр. *смршайши, свенуиши, скорјети се*. — Трава се шчагоррила, нема ни зуботке. Опанци су ми се шчагоррили.

**шч̑пати**, -ām свр. *зграбити̑и, докопай̑и*. — Шчапа *секиру* и некуд занче.  
в. *шчейай̑и*.

**шч̑порити**, -йм свр. *йремјерит̑и, размјерит̑и, узет̑и мјеру* (о грађи за кућу и сл.). — Шчапоријо нам је Симат кров от куће, да му нема краја без гусала.

**шч̑рап̑е** прил. *до чарайе, до на врх чарайе*. — За ноћ паде снијег шчарапе. Лако ћете проћи про Милогоре, није снијег ни шчарапе.

**шч̑лити**, -йм свр. *йос̑тавити̑и нешто на једно мјесто* (једно уз друго, једно йоред другога, чело уз чело). — Шчели плашће поред пута, и нека га до трпања.

**шч̑пати**, -ām свр. в. *шчайай̑и*.

**шч̑пити**, шч̑п̑им свр. *изгубит̑и снагу, ослабит̑и, ископ̑ит̑и*. — Невљеста се нешто шчопила, да што не чуја? Убијо га тежак рад, па се шчопијо.

**шчугуљити**, шчугуљ̑им свр. I *с̑ир̑ит̑и како било* (обично сијено, сламу и сл.). — Шчугуљијо навилке, нема у њима по двадесет кила.

II ~ се *шћућурит̑и се, савријет̑и се, скуйит̑и се, згучит̑и се, згрбит̑и се*. — Док је киша лила ко ис кабла, чобанице се шчугуљиле испод неакве букве и подрктавају.